

OCENA PROGRAMOWA – PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI

RAPORT SAMOOCENY KIERUNKU
PEDAGOGIKA

AKADEMIA PEDAGOGIKI SPECJALNEJ
im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

2024

Nazwa ocenianego kierunku studiów: PEDAGOGIKA

1. Poziom/y studiów: STUDIA I i II stopnia
2. Forma/y studiów: STACJONARNE, NIESTACJONARNE

3. Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Pedagogika	183 I stopień 122 II stopień	100

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☐ TAK ☒ NIE

Rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie:

☐

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Dr hab. Danuta Uryga prof. APS	Prorektor ds. rozwoju i współpracy z otoczeniem
Dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska prof. APS	Dyrektor Instytutu Pedagogiki
Prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates	Kierownik Szkoły Doktorskiej
Dr hab. Elżbieta Strutyńska-Laskus	adiunkt
Dr Justyna Bluszcz	adiunkt
Dr Sylwia Galanciak	adiunkt
Dr Jolanta Wiśniewska	adiunkt
Dr Edyta Zawadzka	adiunkt
Dr Marlena Grzelak-Klus	Zastępca Dyrektora Instytutu Pedagogiki

Spis treści

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	3
Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	7
1. EFEKTY UCZENIA SIĘ – ODNIESIENIE DO POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI	7
2. EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA KIERUNKU, Z PEDAGOGIKĄ JAKO DYSCYPLINĄ WIODĄCĄ	10
Prezentacja Uczelni	16
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	18
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	18
1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni	18
1.2. Związek kształcenia z głównymi kierunkami działalności naukowej prowadzonej w uczelni w dyscyplinie pedagogika	19
1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia	40
1.4. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe	50
1.5. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunku jest przyporządkowany	52
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	59
2.1. Treści programowe	59
2.2. Harmonogram realizacji programu studiów	90
2.3. Formy i organizacja zajęć	98
2.4. Metody kształcenia	104
2.5. Praktyki zawodowe	108
2.6. Organizacja procesu nauczania i uczenia się	112
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	117
3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów	117
3.2. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się oraz ich dokumentowanie	117
3.3. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej oraz potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów	118
3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania – sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów na zakończenie procesu kształcenia	119
3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów oraz sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów	120
3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się oraz dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych	120

3.7. Monitoring losów absolwentów	122
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	123
4.1. Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na kierunku Pedagogika, jak również ich kompetencje dydaktyczne (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). Najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich w zakresie kierunku Pedagogika	123
4.2. Obsada zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągania przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej	161
4.3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączanie studentów w prowadzenie działalności naukowej	168
4.4. Założenia, cele i skuteczności prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry.	171
4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Awanse naukowe kadry związanej z ocenianym kierunkiem studiów	179
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	190
5.1. Kampus	190
5.2. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej	191
5.3. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością	193
5.4. System biblioteczno-informacyjny uczelni	195
5.5. Sposób, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej	197
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	198
6.1. Tworzenie i doskonalenie programu studiów	198
6.2. Współpraca formalna i nieformalna	199
6.3. Współpraca w ramach realizacji praktyk studenckich	203
6.4. Opracowywanie i realizacja projektów edukacyjnych	206
6.5. Konsultacje eksperckie i ekspertyzy	207
6.6. Opieka, patronaty	208
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	209
7.1. Strategia umiędzynarodowienia	209
7.2. Działania projakościowe związane z umiędzynarodowieniem	209
7.3. Oferta zajęć w językach obcych i program profesorów wizytujących	212
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	215
8.1. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia	216
8.2. Wsparcie studentów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami	217
8.3. Wsparcie organizacyjne i materialno-bytowe w procesie studiowania	219
8.4. Wsparcie w kontynuowaniu kształcenia i wchodzeniu na rynek pracy	221
8.5. Różne rodzaje aktywności studentów	222

8.6. Dostęp do wykwalifikowanej kadry administracyjnej	222
8.7. Sposoby rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów	226
8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów	227
8.9. Sposoby doskonalenia systemu wsparcia	227
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	229
9.1. Transparentność i dostępność informacji	229
9.2. Dostępność informacji dla kandydatów	229
9.3. Wsparcie i komunikacja dla studentek i studentów	229
9.4. Wsparcie pracowniczek i pracowników Uczelni	230
9.5. Ewaluacja i doskonalenie polityki informacyjnej	230
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	232
10.1. Polityka jakości, sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów i źródła informacji wykorzystywanych w tych procesach	232
10.2. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek	238
10.3. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów, przegląd programów studiów	242
10.4. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, przydatność efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji i wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów	243
10.5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów	244
10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu studiów na ocenianym kierunku	246
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	247

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

1. EFEKTY UCZENIA SIĘ – ODNIESIENIE DO POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI

Odniesienie do uniwersalnej charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji		
Absolwent/absolwentka kierunku Pedagogika I stopnia		Symbol efektu z PRK
zna i rozumie	w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów;	P6S_WG
	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji;	P6S_WK1
	podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z nadaną kwalifikacją, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego;	P6S_WK2
	podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.	P6S_WK3
potrafi:	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: - właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji; - dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT);	P6S_UW1
	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej, związanej ze studiowaną specjalnością;	P6S_UW2
	komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii;	P6S_UK1
	brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich;	P6S_UK2
	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;	P6S_UK3
	planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole, współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym);	P6S_UO
	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie.	P6S_UU

jest gotów do:	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści;	P6S_KK1
	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadkach trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów;	P6S_KK2
	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego;	P6S_KO1
	inicjowania działania na rzecz interesu publicznego;	P6S_KO2
	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy;	P6S_KO3
	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, dbałości o dorobek i tradycje zawodu.	P6S_KR

Odniesienie do uniwersalnej charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji		
Absolwent/absolwentka kierunku Pedagogika II stopnia		Symbol efektu z PRK
zna i rozumie	w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu kształcenia;	P7S_WG1
	główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których jest przyporządkowany kierunek studiów;	P7S_WG2
	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji;	P7S_WK1
	ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, zasady zarządzania zasobami własności intelektualnej;	P7S_WK2
	podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.	P7S_WK3
potrafi:	wykorzystywać posiadaną wiedzę, formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy,	P7S_UW1

	syntezy oraz twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, • dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT), • przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi;	
	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi;	P7S_UW2
	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej;	P7S_UW3
	komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców;	P7S_UK1
	przewodzić debatę;	P7S_UK2
	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią;	P7S_UK3
	kierować pracą zespołu, współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach;	P7S_UO
	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie;	P7S_UU
	dokonywać krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści;	P7S_KK1
	docenić znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadkach trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów.	P7S_KK2
jest gotów do:	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego;	P7S_KO1
	inicjowania działania na rzecz interesu publicznego;	P7S_KO2
	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy;	P7S_KO3
	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych w tym: • rozwijania dorobku zawodu • podtrzymywania etosu zawodu • przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad.	P7S_KR

2. EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA KIERUNKU, Z PEDAGOGIKĄ JAKO DYSCYPLINĄ WIODĄCĄ

EFEKTY UCZENIA SIĘ			
Symbol efektu kierunkowego	EFEKTY KIERUNKOWE	Symbol efektu z PRK	Symbol efektu ze standardu*
Absolwent/absolwentka kierunku Pedagogika I stopień			
WIEDZA (zna i rozumie)			
PE1_W01	Ma podstawową wiedzę o miejscu pedagogiki w systemie nauk, o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi, zna terminologię stosowaną w obrębie pedagogiki i jej subdyscyplin oraz pokrewnych dyscyplin naukowych.	P6S_WG	
PE1_W02	Ma uporządkowaną wiedzę na temat wychowania i kształcenia, ich filozoficznych, społeczno-kulturowych, historycznych, biologicznych i psychologicznych podstaw oraz zna podstawowe teorie dotyczące tych procesów.	P6S_WG	
PE1_W03	Zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne oraz teorie jego rozwoju, stanowiące teoretyczne podstawy działalności pedagogicznej.	P6S_WG	
PE1_W04	Zna najważniejsze, tradycyjne i współczesne nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania oraz charakter ich uczestnictwa w dyskursie na temat współczesnych dylematów cywilizacyjnych.	P6S_WG P6S_WK	
PE1_W05	Ma podstawową wiedzę o rodzajach struktur społecznych i instytucji życia społecznego, jak też o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących.	P6S_WG	
PE1_W06	Ma podstawową wiedzę o celach, funkcjach, podstawach prawnych, organizacji i sposobach działania instytucji kształcenia, wychowania i opieki, alternatywnych form edukacji oraz edukacji otwartej na różnorodność.	P6S_WG	
PE1_W07	Ma podstawową wiedzę o projektowaniu i prowadzeniu badań w pedagogice, a w szczególności o problemach badawczych, metodach, technikach i narzędziach badawczych.	P6S_WG	
PE1_W08	Ma uszczegółowioną wiedzę dotyczącą prowadzenia działalności pedagogicznej w zakresie określonym specjalnością studiów.	P6S_WG	
PE1_W09	Ma uszczegółowioną wiedzę o uczestnikach działalności pedagogicznej, w tym ich prawach, w zakresie określonym specjalnością studiów.	P6S_WG	
PE1_W10	Ma wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń.	P6S_WG	

PE1_W11	Ma podstawową wiedzę dotyczącą pomocy przedmedycznej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach kształcenia, wychowania i opieki.	P6S_WG	
PE1_W12	Zna podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanych ze studiowaną specjalnością; ma wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju i podnoszenia kultury osobistej.	P6S_WK	
PE1_W13	Ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych oraz ich zastosowań wobec kluczowych dylematów współczesnej cywilizacji.	P6S_WK	
PE1_W14	Zna podstawowe przepisy i normy dotyczące własności intelektualnej i prawa autorskiego.	P6S_WK	
PE1_W15	Ma podstawową wiedzę dotyczącą przedsiębiorczości.	P6S_WK	
UMIEJĘTNOŚCI (potrafi)			
PE1_U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej oraz proponuje rozwiązania dla identyfikowanych problemów.	P6S_UW	
PE1_U02	Potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów pedagogicznych, także tych złożonych i nietypowych oraz podejmowania działań naprawczych, zarówno w warunkach rozpoznanych, jak i nie w pełni przewidywalnych.	P6S_UW	
PE1_U03	Posiada elementarne umiejętności badawcze pozwalające na konstruowanie i prowadzenie badań pedagogicznych; potrafi sformułować wnioski, opracować i zaprezentować wyniki (z wykorzystaniem ICT) oraz wskazywać kierunki dalszych badań.	P6S_UW	
PE1_U04	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności pedagogicznej; potrafi tworzyć rozwiązania konkretnych problemów pedagogicznych i prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań.	P6S_UW	
PE1_U05	Potrafi wykorzystywać technologie informacyjno-komunikacyjne dla podniesienia efektywności działań związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką.	P6S_UW	
PE1_U06	Potrafi animować pracę nad rozwojem uczestników procesów związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką, wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, rozwijać ich kompetencje kluczowe, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie; potrafi skutecznie wspomagać w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.	P6S_UW	
PE1_U07	Potrafi stosować zasady i normy etyczne w podejmowanej działalności pedagogicznej, dostrzega i analizuje związane z nimi dylematy etyczne.	P6S_UW	
PE1_U08	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego	P6S_UK	

	i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów; potrafi dokonać autoprezentacji.		
PE1_U09	Potrafi przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska, dyskutować o nich oraz czynnie uczestniczyć w debacie.	P6S_UK	
PE1_U10	Potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz zespołową.	P6S_UO	
PE1_U11	Potrafi współdziałać z innymi osobami i pracować w zespole pełniąc różne role.	P6S_UO	
PE1_U12	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych wiarygodnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT) oraz analizować własne działania i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji.	P6S_UU	
PE1_U13	Ma umiejętności językowe w zakresie studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P6S_UK	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (jest gotów/gotowa do)			
PE1_K01	Ma krytyczny stosunek do posiadanej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności.	P6S_KK	
PE1_K02	Jest przekonana/y o znaczeniu wiedzy naukowej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, poszukuje tego typu wiedzy, a w przypadku problemów – zwraca się do ekspertów i zasięga ich opinii.	P6S_KK	
PE1_K03	Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowa/y do podejmowania wyzwań zawodowych i rozumie ich społeczne znaczenie.	P6S_KO	
PE1_K04	Wykazuje wrażliwość i gotowość działania na rzecz interesu publicznego, w tym również na rzecz osób wymagających opieki, pomocy i szczególnej troski oraz jest gotowa/y do budowania relacji opartych na zaufaniu w miejscu prowadzonej działalności pedagogicznej.	P6S_KO	
PE1_K05	Jest przygotowana/y do działania pedagogicznego w sposób przedsiębiorczy.	P6S_KO	
PE1_K06	Jest świadoma/y wagi refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej, kierowania się szacunkiem dla każdego człowieka oraz etyki badań naukowych.	P6S_KR	
PE1_K07	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny; odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy; jest gotowa/owy do współpracy i tworzenia dobrej atmosfery społecznej oraz rozwiązywania konfliktów poprzez dialog.	P6S_KR	
PE1_K08	Ma świadomość wagi uczestnictwa w życiu kulturalnym oraz poczucie odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego.	P6S_KO	

EFEKTY UCZENIA SIĘ			
Symbol efektu kierunkowego	EFEKTY KIERUNKOWE	Symbol efektu z PRK	Symbol efektu ze standardu*
Absolwent/absolwentka			
kierunku Pedagogika II stopień			
WIEDZA (zna i rozumie)			
PE2_W01	Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o źródłach i miejscu pedagogiki w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi; zna na poziomie rozszerzonym terminologię stosowaną w obrębie pedagogiki.	P7S_WG	
PE2_W02	Ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę, obejmującą kluczowe zagadnienia pedagogiczne oraz zaawansowaną wiedzę szczegółową dotyczącą procesów związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką.	P7S_WG	
PE2_W03	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pedagogiki oraz ich historycznych i kulturowych uwarunkowaniach; rozumie postulat wieloparadygmatyczności pedagogiki.	P7S_WG	
PE2_W04	Ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, w wymiarze biologicznym, psychologicznym, społecznym i kulturowym, stanowiącą podstawę projektowania i realizacji działalności pedagogicznej.	P7S_WG	
PE2_W05	Ma rozszerzoną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego, jak też różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących.	P7S_WG	
PE2_W06	Ma rozszerzoną wiedzę o zjawiskach i instytucjach edukacyjnych ujmowanych w perspektywie międzynarodowej.	P7S_WG	
PE2_W07	Ma uporządkowaną wiedzę o uczestnikach i realizatorach kształcenia, wychowania i opieki.	P7S_WG	
PE2_W08	Ma rozszerzoną wiedzę metodologiczną na temat projektowania i prowadzenia badań w pedagogice, ze szczególnym uwzględnieniem metod badań stosowanych w naukach społecznych; zna zasady i normy etyczne związane z realizacją badań.	P7S_WG	
PE2_W09	Ma uszczegółowioną wiedzę dotyczącą prowadzenia działalności pedagogicznej w zakresie określonym specjalnością studiów.	P7S_WG	
PE2_W10	Ma uszczegółowioną wiedzę na temat istotnych dylematów współczesnej cywilizacji (w tym etycznych), osadzoną w kontekście wyzwań i zadań pedagogicznych.	P7S_WK	
PE2_W11	Ma pogłębioną wiedzę na temat ekonomicznych, prawnych i etycznych uwarunkowań różnych rodzajów działalności pedagogicznej, w tym zasad zarządzania własnością intelektualną.	P7S_WK	
PE2_W12	Zna zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.	P7S_WK	

UMIEJĘTNOŚCI (potrafi)			
PE2_U01	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu diagnozowania złożonych problemów pedagogicznych, ich pogłębionej analizy oraz projektowania działań praktycznych.	P7S_UW	
PE2_U02	Posiada pogłębione umiejętności obserwowania, interpretacji i krytycznej oceny zjawisk społecznych w perspektywie pedagogicznej, a także umiejętności wyszukiwania i przetwarzania informacji z tego zakresu, przy użyciu różnych źródeł oraz technik, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.	P7S_UW	
PE2_U03	Posiada rozwinięte umiejętności badawcze: rozróżnia orientacje w metodologii badań pedagogicznych, formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne metody, techniki i konstruuje narzędzia badawcze; opracowuje, prezentuje i interpretuje wyniki badań, wyciąga wnioski, wskazuje kierunki dalszych badań w obrębie wybranej subdyscypliny pedagogiki.	P7S_UW	
PE2_U04	Potrafi generować oryginalne rozwiązania złożonych problemów pedagogicznych, projektować przebieg oraz przewidywać skutki planowanych działań w obszarach praktyki pedagogicznej.	P7S_UW	
PE2_U05	Potrafi wybrać i zastosować właściwy dla danej działalności pedagogicznej sposób postępowania, potrafi dobierać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania zadań zawodowych.	P7S_UW	
PE2_U06	Potrafi sprawnie porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów, korzystając z nowoczesnych rozwiązań technologicznych.	P7S_UK	
PE2_U07	Posiada pogłębione umiejętności komunikacyjne, umie właściwie prezentować własne stanowisko, popierając je rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych; potrafi prowadzić debatę, analizować i syntetyzować jej tematykę i obecne w niej stanowiska.	P7S_UK	
PE2_U08	Ma umiejętności językowe w zakresie studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P7S_UK	
PE2_U10	Potrafi pracować w zespole; umie wyznaczać oraz przyjmować wspólne cele działania; potrafi przyjąć rolę lidera w zespole.	P7S_UO	
PE2_U11	Potrafi twórczo animować prace nad własnym rozwojem oraz rozwojem uczestników procesów związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie.	P7S_UU	

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (jest gotów/gotowa do)			
PE2_K01	Przejawia krytyczne podejście do poziomu swojej wiedzy i umiejętności, dąży do rozwoju osobistego i zawodowego.	P7S_KK	
PE2_K02	Docenia znaczenie nauk pedagogicznych dla rozwoju jednostki i prawidłowych więzi w środowiskach społecznych; przejawia pozytywne nastawienie do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy pedagoga, a w sytuacjach problemowych poszukuje wiedzy eksperckiej.	P7S_KK	
PE2_K03	Odnacza się rozważą i dojrzałością w rozumieniu roli pedagoga oraz gotowością do rozwijania dorobku zawodu i podtrzymywania jego etosu, żywiąc przekonanie o konieczności i doniosłości zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej.	P7S_KR	
PE2_K04	Wyraża gotowość do działania w sposób przedsiębiorczy.	P7S_KO	
PE2_K05	Odnacza się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, postępuje odpowiedzialnie wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, wyraża taką postawę w środowisku specjalistów i pośrednio modeluje to podejście wśród innych.	P7S_KO	
PE2_K06	Wykazuje wrażliwość na problemy społeczne, w tym pedagogiczne, gotowość do komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne na rzecz interesu publicznego, w tym osób wymagających opieki i pomocy.	P7S_KO	
PE2_K07	Wykazuje gotowość do brania odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, rozumiejąc i szanując różnorodność tworzących go tradycji; przejawia gotowość do uczestnictwa w życiu kulturalnym.	P7S_KO	

Prezentacja Uczelni

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie jest uczelnią o ponad stuletniej tradycji. Powstała z inicjatywy i dzięki staraniom Marii Grzegorzewskiej w 1922 roku. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podjęło wtedy decyzję o połączeniu Państwowego Seminarium Pedagogiki Specjalnej oraz Instytutu Fonetycznego im. Jana Sierzyńskiego – tak powołano Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej (PIPS).

Misją Akademii jest przygotowanie specjalistów wykonujących zawody zaufania publicznego, w duchu poszanowania godności człowieka – niezależnie od stopnia jego sprawności, z troską o przestrzeganie praw człowieka, ze zrozumieniem i akceptacją dla ludzkiej różnorodności, traktując niepełnosprawność jako niezbywalny element ludzkiej kondycji oraz promując postawy włączające.

Obecnie (początek roku akad. 2024/25) na wszystkich kierunkach APS, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, studiuje blisko 4000 studentów. Uczelnia prowadzi także wiele studiów podyplomowych, w tym kwalifikacyjnych. W ramach programu Erasmus+ APS utrzymuje kontakty z 45 ośrodkami zagranicznymi. Jednostki Uczelni aktywnie uczestniczą w realizacji przedsięwzięć badawczych z obszarów takich jak pedagogika i pedagogika specjalna, a także psychologia, filozofia, socjologia, sztuka. Spośród pięciu zgłoszonych przez Uczelnię dyscyplin w ostatniej parametryzacji (2023) dyscyplina sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki otrzymała kategorię A, pedagogika, psychologia i filozofia B plus, socjologia B.

Celem działalności Akademii jest kształcenie świątłych i twórczych profesjonalistów, dbających zarówno o rozwijanie własnej osobowości, zamiłowań naukowych i zawodowych umiejętności praktycznych, troszczących się o wszechstronny rozwój osób i środowisk, na rzecz których będą pracować. Jako ośrodek akademicki, APS ma ambicje wzbogacania swego potencjału badawczego i dydaktycznego, rozwijania badań podstawowych i aplikacyjnych oraz doskonalenia warsztatu dydaktycznego. Uczelnia pełni również służebną rolę wobec środowiska lokalnego, poszerzając systematycznie wachlarz usług edukacyjnych i terapeutycznych, oferowanych zarówno przez nauczycieli akademickich, jak i studentów – wolontariuszy. Akademia aspiruje do roli centrum wymiany myśli i idei w zakresie nauk społecznych, zorientowanych na profesjonalne wspieranie ludzi z różnego rodzaju trudnościami, wynikającymi ze stanu zdrowia i sytuacji społecznej.

Jednostką prowadzącą kierunek pedagogika był Wydział Nauk Pedagogicznych APS, w skład którego wchodził Instytut Pedagogiki. W wyniku wdrożenia Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zmieniły się warunki działania uczelni wyższych. Do ważniejszych zmian należą zasady finansowania uczelni (promujące uracjonalnienie liczby studentów przypadających na wykładówce), reforma struktury Uczelni, nowe zasady oceny nauczycieli akademickich. Równolegle odnotowujemy zmiany potrzeb społecznych (m.in. wzrasta świadomość różnorodności społecznej i wynikających z tego wyzwań). Ewoluuje rynek pracy, co ma duże znaczenie dla naszych absolwentów (edukacja domowa, opieka nad osobami starszymi, inkluzja edukacyjna, itd.). Akademia chce reagować na te zmiany poprzez doskonalenie procesu kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb edukacyjnych i wsparcia na rynku pracy osób z niepełnosprawnościami i innymi zróżnicowanymi potrzebami, w tym związanymi z przynależnością do mniejszości. Zauważamy zmniejszanie się stabilności rodziny, zmieniającą się rolę szkoły w społeczeństwie informacyjnym, osłabienie kondycji psychicznej dzieci i młodzieży, potrzeby zdrowotne, socjalne, edukacyjne i opiekuńcze zwiększającej się liczby osób starszych. Wraz ze zmianą struktury Akademii (rezygnacją z wydziałów na rzecz wzrostu znaczenia Instytutów), jednostką prowadzącą studia stała się Akademia, a merytoryczny nadzór nad studiami na kierunku pedagogika sprawuje Instytut Pedagogiki.

W Instytucie funkcjonują trzy katedry i dziewięć zakładów oraz Akademicka Poradnia Prawna Dla Studentek i Studentów Akademii Pedagogiki Specjalnej: Zakład Historii Wychowania, Katedra Teoretycznych Podstaw Pedagogiki i Dyskursów Edukacyjnych, Zakład Kulturowych Podstaw Pedagogiki i Pedagogiki Ogólnej, Zakład Dydaktyki i Pedagogiki Medialnej, Katedra Pedagogiki Pracy

i Andragogiki, Katedra Społecznych Podstaw Rozwoju Oświaty, Zakład Pedagogiki Społecznej, Zakład Pedagogiki i Wspierania Karier Edukacyjnych, Zakład Psychopedagogiki Kreatywności, Zakład Metodologii i Pedagogiki Twórczości, Zakład Wychowania Literackiego i Muzycznego, Zakład Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej. Pracuje tu na pełnym etacie 88 pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych, wszyscy deklarujący dyscyplinę pedagogika jako obszar swoich badań.

Misja Instytutu wpisuje się w misję Akademii. Jest to przygotowanie rzetelnych specjalistów, tak naukowców, jak i praktyków, z obszaru edukacji formalnej i pozaformalnej, pracy socjalnej, pracy opiekuńczo-wychowawczej oraz systemów wspierania rozwoju człowieka na różnych etapach jego życia, zgodnie z ideałami zrównoważonego rozwoju. Specjalistów, którzy umiejętnie współkonstruuują włączające, uniwersalnie zaprojektowane, środowisko uczenia się. Są odpowiedzialni społecznie oraz kierują się wysokimi standardami etycznymi w życiu osobistym, zawodowym i obywatelskim.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni

Misja Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej akcentuje profesjonalny wymiar prowadzonych w niej studiów oraz szczególną rolę społeczną, jaką posiadają zawody, do których studia te przygotowują. Użyty w Misji termin „zawody zaufania społecznego” obejmuje szeroką grupę profesji, których wyróżnikiem jest niesienie wsparcia osobom go potrzebującym, samo „wsparcie” jest zaś definiowane m.in. poprzez ramy aksjologiczne praw człowieka i praw obywatelskich, ideę różnorodności i związane z nią dążenia inkluzyjne.

Przybliżając związek pomiędzy kształceniem na kierunku pedagogika a Misją Akademii, należy zaakcentować, że ukierunkowane jest ono na efekt w postaci przygotowania do pracy zawodowej w szeroko rozumianym obszarze edukacji pozaformalnej i nieformalnej. Wykształcenie pedagogiczne ma w tym ujęciu służyć znacznie większej grupie osób, niż dzieje się to w przypadku zawodu nauczyciela, i ma na celu wyposażenie absolwenta/absolwentki w zasób wiedzy i zestaw kompetencji pedagogicznych o względnie uniwersalnym zastosowaniu. Osią organizującą treści programu studiów dotyczące wiedzy profesjonalnej, jest zaczerpnięty z Misji Akademii termin „światły i twórczy profesjonalista”, który charakteryzowany jest poprzez (1) zdolność do poznawania rzeczywistości społecznej z wykorzystaniem osiągnięć nauki, (2) umiejętność wytyczania na tej podstawie adekwatnych do potrzeb (indywidualnych i zbiorowych), a zarazem realistycznych celów (3) oraz kompetencje projektowania skutecznych, nowatorskich sposobów ich osiągnięcia.

(1) Rozwinięte zdolności poznawcze dotyczą przede wszystkim specyfiki działania pedagogicznego, które jest zawsze kontekstowe (przebiega w konkretnym środowisku) i wymaga zrozumienia nie tylko ludzkich zachowań – w całej ich złożoności, ale również społecznych struktur, procesów, obecnych w nich wzorów i norm. Wiedza pozwalająca na lustrację obszaru profesjonalnego działania ma ukształtować postawę krytycznego oglądu rzeczywistości społecznej i gotowości do dalszych eksploracji poznawczych. Służą temu celowi przede wszystkim treści zawarte w zbiorze tzw. przedmiotów fundamentalnych (na obu poziomach studiów), które czerpią z obszaru dyscyplinarnego pedagogiki, różnych obszarów humanistyki (m.in. filozofii, historii, antropologii) i nauk społecznych (m.in. psychologii, socjologii, prawa) oraz przedmioty rozwijające kompetencje badawcze.

(2) Zdolność do wytyczania w działaniu pedagogicznym wartościowych i możliwych do osiągnięcia celów wiąże się z potrzebą odniesienia wiedzy teoretycznej do praktyki społecznej. Swoistym łącznikiem pomiędzy tymi obszarami są treści programowe pozwalające na *zastosowanie* osiągnięć myśli naukowej. W zbiorze przedmiotów fundamentalnych są one zgrupowane wokół idei zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych (m.in. ze względu na wiek, sprawność psychofizyczną, uwarunkowania kulturowe i socjoekonomiczne), przeważająca ich liczba dotyczy jednak specjalnościowej części programu studiów, skoncentrowanej na trafnej diagnozie, właściwym wyborze pedagogicznego sposobu działania i jego ewaluacji.

(3) Osiągnięcie wytyczonych celów pedagogicznych wymaga nie tylko zdolności zastosowania wiedzy teoretycznej, ale również szeregu kompetencji, które program studiów jedynie sygnalizuje, stawiając przed absolwentem/absolwentką zadanie dalszego ich rozwijania. Należą do nich przede wszystkim kompetencje społeczne związane z komunikacją (w języku ojczystym i w językach obcych), zarówno w wymiarze relacji bezpośrednich, jak i zapośredniczonych przez narzędzia cyfrowe, kompetencje

metodyczne (ogólne i specjalnościowe). Szczególne miejsce w programie studiów zajmują treści rozwijające świadomość etyczną, a w szczególności – podmiotowe podejście do osób i grup stanowiących środowisko pracy pedagoga oraz treści rozwijające zdolność myślenia krytycznego. Kompetencje, znajdujące odzwierciedlenie w treściach programowych kierunku, to również te dotyczące pedagogicznego rozwoju zawodowego i rozwoju osobistego, w tym – dokonywania wyborów (zajęcia fakultatywne i moduły kierunkowe na st. II), refleksji nad własnym rozwojem (tutoring), eksplorowania obszarów niezwiązanych ściśle z rolą zawodową (zajęcia fakultatywne poszerzające horyzont zainteresowań).

Ujmując powyższe kwestie w sposób bardziej ogólny, absolwenci/absolwentki kierunku przygotowani są do działania *świadomego* (bo korzystającego z wiedzy naukowej), *społecznie istotnego* (bo opartego o wartościach i na nie ukierunkowanego) oraz *skutecznego* (bo opartego na sprawdzonych narzędziach działania pedagogicznego).

Koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika, wyrastając ze szczególnej misji Uczelni, pozostaje w pełni zgodna z aktualnie realizowaną Strategią jej rozwoju na lata 2021-2030 (przyjętą Uchwałą Senatu nr 347/2020 z dnia 24 czerwca 2020 r) oraz wytyczonymi w jej ramach trzema celami: 1. „Dokonałość badawcza”, 2. „Dokonałość dydaktyczna” i 3. „Współpraca z otoczeniem”. Studia na kierunku pedagogika to wyraz dążenia Akademii do **prowadzenia kształcenia w ścisłym związku z działalnością naukową, zgodnie z diagnozowanym stanem oraz potrzebami życia społecznego (a w szczególności z zawodowym rynkiem pracy).**

W procesie projektowania programu szczególnie istotny okazał się Cel strategiczny „Dokonałość dydaktyczna”, a w jego ramach cele szczegółowe:

- (1) tworzenie i rozwijanie w Akademii atrakcyjnej i innowacyjnej oferty edukacyjnej, wiążącej osiągnięcia nauk społecznych i humanistycznych z treningiem umiejętności praktycznych oraz rozwojem kompetencji społecznych (konstrukcja programu);
- (2) wspieranie studentów i studentek w procesie edukacji (tutoring rozwojowy); rozwijanie potencjału osobistego poprzez zwiększenie indywidualizacji kształcenia, zwiększenie liczby przedmiotów realizowanych w językach obcych (na kierunku pedagogika I stopnia – obowiązkowe konwersatorium w języku obcym w formule fakultetu, na II stopniu – obowiązkowe konwersatoria tematyczne) oraz zwiększenie liczby przedmiotów fakultatywnych;
- (3) uwzględnianie oczekiwań otoczenia społecznego i rynku pracy poprzez konsultacje dotyczące kształtu programu kierunku (prowadzone w Instytucie Pedagogiki – tak w czasie tworzenia koncepcji i ustalania kierunkowych efektów uczenia się, jak i w trakcie monitoringu ich realizacji);
- (4) tworzenie inspirującego środowiska do rozwoju naukowego kadry akademickiej poprzez realizację ambitnych zadań dydaktycznych.

1.2. Związek kształcenia z głównymi kierunkami działalności naukowej prowadzonej w uczelni w dyscyplinie pedagogika

Pedagogika stanowi w Akademii dyscyplinę o szczególnej roli, z uwagi na fakt, że deklaruje ją znacząca grupa pracowników akademickich skupionych w trzech instytutach (Instytut Pedagogiki, Instytut Pedagogiki Specjalnej, Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji), a także ze względu na tożsamość uczelni, której historyczne korzenie tkwią w powołanym w roku 1922 do istnienia przez Marię Grzegorzewską Państwowym Instytucie Pedagogiki Specjalnej. Prowadzone w Akademii badania (naukowe i naukowo-wdrożeniowe) w oparciu o granty realizowane w zespołach krajowych i międzynarodowych, tworzone na tej podstawie publikacje naukowe, organizowane konferencje i prowadzenie trzech czasopism o profilu pedagogicznym, wskazują na wysoki potencjał dyscypliny pedagogika, oceniony w ostatniej ewaluacji działalności naukowej, zgodnie ze stosowaną skalą,

na kategorię B+. Osiągnięcia w tym zakresie znajdują odzwierciedlenie w programie studiów w postaci efektów dotyczących wiedzy (z zakresu wielu subdyscyplin, wraz z wynikami najnowszych badań), umiejętności (w tym badawczych) oraz kompetencji społecznych (związanych m.in. z uprawianiem nauki i jej popularyzacją).

Dyscyplina pedagogika stanowi również jedną z dwóch dyscyplin, w których realizowane jest kształcenie w Szkole Doktorskiej APS. Interdyscyplinarny program Szkoły Doktorskiej daje możliwość dalszego rozwoju absolwentom kierunku pedagogika, a działalność naukowa tej jednostki wpływa na jakość środowiska uczenia się w całej Akademii, poprzez wykłady otwarte, aktywność zespołów badawczych oraz uczestnictwo doktorantów w kształceniu.

Poniżej przedstawione zostaną najważniejsze osiągnięcia naukowe uczelni z ostatnich 5 lat, będące wynikiem tej działalności:

Kategoria naukowa

W ewaluacji działalności naukowej za okres 2017-2020 Akademia uzyskała kategorię B+ dla dyscypliny pedagogika, przy liczbie N=149. Do oceny zgłoszono m.in. 753 artykuły, 93 monografie i 857 rozdziałów w monografiach, a także 53 projekty badawcze.

Czasopisma uczelniane

Akademia jest miejscem, w którym prowadzone są cztery czasopisma o pedagogicznym profilu, redagowane przez pracowników trzech pedagogicznych instytutów:

- 1) „Szkoła Specjalna” <http://www.szkołaspecjalna.aps.edu.pl/> (Instytut Pedagogiki Specjalnej)
- 2) „Człowiek-Niepełnosprawność-Społeczeństwo” <http://www.aps.edu.pl/wydawnictwo/czasopisma/czlowiek-niepelnosprawnosc-spoleczenstwo/> (Instytut Pedagogiki Specjalnej)
- 3) „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” (Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji) <http://www.aps.edu.pl/wydawnictwo/czasopisma/problemy-opiekunczo-wychowawcze/>
- 4) “International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies” (Instytut Pedagogiki) <https://ijpint.com/>
- 5) „Edukacja Zawodowa i Ustawiczna” (Instytut Pedagogiki) <http://www.aps.edu.pl/wydawnictwo/czasopisma/edukacja-zawodowa-i-ustawiczna/>

Należy zaznaczyć, że spośród nich dwa są szczególnie zasłużone dla dyscypliny pedagogika i praktyki nauczycielskiej: licząca sto lat „Szkoła Specjalna”:

<http://www.aps.edu.pl/aktualnosci/jubileusz-100-lecia-szkoły-specjalnej/>

oraz liczące ponad sześćdziesiąt lat „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” <http://www.aps.edu.pl/wydawnictwo/czasopisma/problemy-opiekunczo-wychowawcze/>. Trzy czasopisma uzyskały dofinansowanie z Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach programu „Rozwój czasopism naukowych” <http://www.aps.edu.pl/wydawnictwo/czasopisma/>.

Czasopisma pedagogiczne są platformą do publikowania wyników badań naukowych, artykułów teoretycznych i analiz praktycznych. Dzięki nim studenci mogą zapoznać się z najnowszymi osiągnięciami w dziedzinie pedagogiki, a kadra naukowa prowadząca kształcenie na kierunku pedagogika ma możliwość dzielenia się swoimi badaniami.

Prestiżowe publikacje

Aktywność naukową w dyscyplinie pedagogika obrazuje wykaz najwyżej punktowanych (120-300) publikacji zgłoszonych przez autorów/autorki zatrudnionych w momencie publikacji w Akademii (nazwiska wyróżnione w tekście pogrubieniem):

300 punktów (1):

Szempruch Jolanta, **Szymański Mirosław Józef**, Cieślińska Beata, Potyrała Katarzyna: The School and the Teacher Facing the Challenges of the Present and the Future, 2023, Vandenhoeck & Ruprecht Verlag, ISBN 978-3-7370-1622-3, [E-Lib: 9783737016223], 155 s., 300 punktów

200 punktów (3):

Czerwińska Kornelia: Poglądy Matki Elżbiety Róży Czackiej a współczesne nurty teoretyczno-badawcze w tyflopedagogice, Pedagogika Katolicka, nr 33a, 2023, s. 172-182, 200 punktów

Zajenkowska Anna, **Duda Ewa**, Lawrence Claire, **Bodecka-Zych Marta**: Attributional and attentional patterns in the perception of ambiguous harmful encounters involving peer and authority figures, Current Issues in Personality Psychology, nr September, 2023, s. 1-9, DOI:10.5114/cipp/166751, 200 punktów, IF(1)

Obracht-Prondzyńska Hanna, Anacka Helena, **Duda Ewa**, Radziszewski Kacper, Wereszko Kacper: Greencoin – educational information system for ecoinclusion and empowering urban adaptability, W: Proceedings of the 13th Annual AIS SIG GlobDev Pre-ICIS Workshop / Bailey Arlene*[i in.]*(red.), 2021, ISBN 978-1-958200-90-2, s. 1-28, 200 punktów

140 punktów (32):

1. **Duda Ewa**: Understanding Health-Related Motivations for Urban Food Self-Production in the Light of Semantic Fields Analysis, Nutrients, nr 16(10), 2024, Numer artykułu: 1533, s. 1-16, 140 punktów, IF(4,171)
2. **Jankowska Dorota Maria**, Lebuda Izabela, **Gralewski Jacek**: Creating home: Socioeconomic status and home environment as predictors of family climate for creativity, Thinking Skills and Creativity, nr 52, 2024, s. 1-10, DOI:10.1016/j.tsc.2024.101511, 140 punktów, IF(2,068)
3. **Duda Ewa**, Anacka Helena, Obracht-Prondzyńska Hanna, Geirbo Hanne Cecilie, Kowal Jolanta: Enhancing environmental literacy through urban technology-based learning. The PULA app case, W: AMCIS 2024 Proceedings / Carter Michelle, Fadel Kelly, Meservy Thomas (red.), 2024, Association for Information Systems, ISBN 978-1-958200-11-7, 140 punktów
4. **Odrowąż-Coates Anna**: O wzrastającym znaczeniu edukacji międzykulturowej w edukacji, pedagogice społecznej i pracy socjalnej, Edukacja Międzykulturowa, nr 2, 2023, s. 204-220, DOI:10.15804/em.2023.02.14, 140 punktów
5. Miszewski Kamil Roch, **Miałkowska-Kozaryna Milena**: Praca a funkcjonowanie psychiczne skazanych na 25 lat pozbawienia wolności, Journal of Modern Science, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi Jozefowie, vol. 53, nr 4, 2023, s. 135-148, DOI:10.13166/jms/175989, 140 punktów
6. **Grudzińska Ewa**, Huczuk- Kapluk Sylwia: Poczucie kompetencji osobistych i radzenie sobie w sytuacjach stresowych przez nieletnich z ośrodków kuratorskich, PROBACJA, nr 3, 2023, s. 175-194, DOI:10.5604/01.3001.0053.8644, 140 punktów
7. **Androshchuk Iryna**, Sergeieva Larysa, Stoychik Tetiana, Kravchenko Liubov, Martynenko Kateryna: Quality Control Modelling of Competitive Professionals' Training at Vocational Education Institutions, The New Educational Review, nr 72, 2023, s. 66-83, 140 punktów, IF(0,149)
8. Kuracki Kamil, **Dłużniewska Agnieszka**: Exam stress and the metacognitive strategies of reading in students with dyslexia: The role of motivational mechanisms and educational

- support, PLoS ONE, Public Library of Science, nr 18(11), 2023, Numer artykułu: e0294255, s. 1-20, DOI:10.1371/journal.pone.0294255, 140 punktów, IF(2,9)
9. **Pospiszyl Irena**: Everything for sale – Net Generation relationships traps, Journal of Modern Science, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi Jozefowie, vol. 51, nr 2, 2023, s. 186-203, DOI:10.13166/jms/167446, 140 punktów
 10. **Pospiszyl Irena**: Otwarte więzienia - przygotowanie do życia na wolności, The Prison Systems Review, Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości, vol. 121, nr 4, 2023, s. 357-368, DOI:10.52694/ThPSR.121.16, 140 punktów
 11. **Bednarska Natalia**: O tym, jak płeć oraz pochodzenie kulturowe różnicują proces diagnozy osób z ADHD, Edukacja Międzykulturowa, vol. 20, nr 1, 2023, s. 144-155, DOI:10.15804/em.2023.01.10, 140 punktów
 12. **Gajda Aleksandra, Omelańczuk Iwona, Wołowicz Agnieszka**: Qualitative content analysis of school textbooks based on European Gender Equality Index, European Educational Research Journal, nr April, 2023, s. 1-10, DOI:10.1177/14749041231167985, 140 punktów, IF(2,4)
 13. **Czarnecka Maria, Rączy Katarzyna, Szewczyk Jakub, Paplińska Małgorzata, Jednoróg Katarzyna, Marchewka Artur, Hesselmann Guido, Knops André, Szwed Marcin**: Overlapping but separate number representations in the intraparietal sulcus—Probing format- and modality-independence in sighted Braille readers, Cortex, vol. 162, nr May, 2023, s. 65-80, DOI:10.1016/j.cortex.2023.01.011, 140 punktów, IF(4,009)
 14. **Dernowska Urszula, Górecka Joanna, Tłuściak-Deliowska Aleksandra**: Metafora jako sposób badania subtelnych elementów kultury szkoły: "szkoła inna niż wszystkie" w uczniowskiej metaforze - raport z badań, Journal of Modern Science, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi Jozefowie, vol. 52, nr 3, 2023, s. 707-727, DOI:10.13166/jms/174348, 140 punktów
 15. **Duda Ewa**: Exploring perceptions of pro-environmental educational mobile applications based on semantic field analysis, W: AMCIS 2023 Proceedings / Pavlou Paul (red.), Numer artykułu: 1297, 2023, Association for Information Systems, ISBN 978-1-958200-05-6, 140 punktów
 16. **Perkowska-Klejman Anna, Bielenin-Palęcka Daria**: Prawa dziecka w statutach szkół podstawowych i ponadpodstawowych, Journal of Modern Science, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi Jozefowie, vol. 52, nr 3, 2023, 442–457, DOI:10.13166/jms/174422, 140 punktów
 17. **Handkiewicz Krzysztof, Druzbicki Mariusz, Guzik Agnieszka, Stachura Artur, Makiewicz Małgorzata**: Perceptions of Polish and German physiotherapists about their professional education and development: a cross-sectional nonrandomized questionnaire cohort study, BMC Medical Education, nr 22, 2022, Numer artykułu: 549, s. 1-11, DOI:10.1186/s12909-022-03619-w, 140 punktów
 18. **Jankowska Dorota Maria, Karwowski Maciej**: How Vivid Is Your Mental Imagery?, Psychological Assessment, nr July, 2022, Numer artykułu: online first, s. 1-12, DOI:10.1027/1015-5759/a000721, 140 punktów, IF(2,825)
 19. **Zawieska Jakub, Obracht-Prondzyńska Hanna, Duda Ewa, Uryga Danuta, Romanowska Małgorzata**: In search of the innovative digital solutions enhancing social pro-environmental engagement, Energies, vol. 15, nr 14, 2022, s. 1-18, 140 punktów, IF(2,707)
 20. **Obracht-Prondzyńska Hanna, Duda Ewa, Anacka Helena, Kowal Jolanta**: Greencoin as an AI-Based Solution Shaping Climate Awareness, International Journal of Environmental Research and Public Health, vol. 19, 2022, Numer artykułu: 11183, s. 1-25, DOI:10.3390/ijerph191811183, 140 punktów, IF(2,849)
 21. **Duda Ewa**: Attitudes towards environment and technology : preliminary investigation of associations, W: AMCIS 2022 Proceedings. 11, Minneapolis, USA, August, 2022 / Gordan Davis (red.), 2022, ISBN 978-0-9981331-3-3, s. 1-11, 140 punktów
 22. **Duda Ewa, Sawicka Agata**: Tackling air pollution in cities with modelling and simulation: remote group model building as an educational tool supporting system dynamics modelling,

W: Computational Science – ICCS 2022 : 22nd International Conference, London, UK, June 21–23, 2022 : proceedings. Part III / Groen Derek [i in.] (red.), Numer artykułu: 25, 2022, Springer, ISBN 978-3-031-08756-1, s. 285-297, DOI:10.1007/978-3-031-08757-8_25, 140 punktów

23. **Gajda Aleksandra, Gralewski Jacek**: Attention effect on student's creative self-efficacy and the role of gender, *Thinking Skills and Creativity*, nr 41, 2021, s. 1-12, DOI:10.1016/j.tsc.2021.100892, 140 punktów, IF(2,068)
24. Molendowska Malwina, Matuszewski Jacek, Kossowski Bartosz, Bola Łukasz, Banaszkiewicz Anna, **Paplińska Małgorzata**, Jednoróg Katarzyna, Draganski Bogdan, Marchewka Artur: Temporal Dynamics of Brain White Matter Plasticity in Sighted Subjects during Tactile Braille Learning: A Longitudinal Diffusion Tensor Imaging Study, *Journal of Neuroscience*, vol. 41, nr 33, 2021, s. 7076-7085, DOI:10.1523/JNEUROSCI.2242-20.2021, 140 punktów, IF(5,673)
25. Matuszewski Jacek, Kossowski Bartosz, Bola Łukasz, Banaszkiewicz Anna, **Paplińska Małgorzata**, Gyger Lucien, Kherif Ferath, Szwed Marcin, Frackowiak Richard S., Jednoróg Katarzyna: Brain plasticity dynamics during tactile Braille learning in sighted subjects: Multi-contrast MRI approach, *NeuroImage*, vol. 227, nr February, 2021, Numer artykułu: 117613, s. 1-13, DOI:10.1016/j.neuroimage.2020.117613, łączna liczba autorów: 12, 140 punktów, IF(5,902)
26. Groyecka Agata, **Gajda Aleksandra Barbara, Jankowska (Dziedziewicz) Dorota Maria**, Sorokowski Piotr, Karwowski Maciej: On the benefits of thinking creatively: Why does creativity training strengthen intercultural sensitivity among children, *Thinking Skills and Creativity*, vol. 37, 2020, Numer artykułu: 100693, s. 1-8, DOI:10.1016/j.tsc.2020.100693, 140 punktów, IF(2,068)
27. Rączy Katarzyna, Czarnecka Maria, **Paplińska Małgorzata**, Hesselmann Guido, Knops André, Szwed Marcin: Tactile to visual number priming in the left intraparietal cortex of sighted Braille readers, *Scientific Reports*, Nature Publishing Group, vol. 10, nr October, 2020, Numer artykułu: 17571, s. 1-11, DOI:10.1038/s41598-020-72431-7, 140 punktów, IF(3,998)
28. **Gralewski Jacek, Jankowska (Dziedziewicz) Dorota Maria**: Do parenting styles matter? Perceived dimensions of parenting styles, creative abilities and creative self-beliefs in adolescents, *Thinking Skills and Creativity*, vol. 38, nr December, 2020, Numer artykułu: 100709, s. 1-12, DOI:10.1016/j.tsc.2020.100709, 140 punktów, IF(2,068)
29. Karwowski Maciej, **Gralewski Jacek**, Patston Timothy, Cropley David H., Kaufman James C.: The creative student in the eyes of a teacher: a cross-cultural study, *Thinking Skills and Creativity*, vol. 35, nr March, 2020, Numer artykułu: 100636, s. 1-12, DOI:10.1016/j.tsc.2020.100636, 140 punktów, IF (2,068)
30. **Gralewski Jacek**: Teachers' beliefs about students' characteristics: A qualitative study, *Thinking Skills and Creativity*, vol. 31, 2019, s. 138-155, DOI:10.1016/j.tsc.2018.11.008, 140 punktów, IF (2,068)
31. **Gralewski Jacek**, Karwowski Maciej: Are teachers' ratings of students' creativity related to students' divergent thinking? A meta-analysis, *Thinking Skills and Creativity*, vol. 33, 2019, s. 1-17, DOI:10.1016/j.tsc.2019.100583, 140 punktów, IF(2,068)
32. Bola Łukasz, Matuszewski J., Szczepanik M., Drożdżel D., Śliwińska M.w., **Paplińska Małgorzata**, Jednoróg K., Szwed Marcin, Marchewka A.: Functional hierarchy for tactile processing in the visual cortex of sighted adults, *NeuroImage*, nr 202, 2019, Numer artykułu: 116084, s. 1-11, DOI:10.1016/j.neuroimage.2019.116084, 140 punktów, IF(5,902)

120 punktów (monografie – 106):

1. **Lewandowska-Tarasiuk Ewa, Śliwerski Bogusław, Kwiatkowski Stefan M.**, Mydlowska Beata, Lichański Jakub Z., Paczoska Ewa, **Pospiszyl Irena**, Pankowska Krystyna, Pospiszyl Kazimierz, Bzowska Katarzyna: *Romantyzm w dyskursach pedagogiki kultury*, 2024, Difin, ISBN 978-83-8270-324-5, 184 s., 120 punktów

2. **Duda Ewa, Korwin-Szymanowska Adamina:** Urban Food Self-Production in the Perspective of Social Learning Theory: Empowering Self-Sustainability, 2024, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-55-4, 176 s., 120 punktów
3. **Jacek Anna, Kmiecik Błażej, Sarnacka Emilia:** Prawo dla lekarzy psychiatrów. Nowe regulacje, problemy i dylematy, 2024, Difin, ISBN 978-83-8270-349-8, 250 s., 120 punktów
4. **Jegier Aneta, Mikler-Chwastek Anna, Piotrowicz Radosław:** Wspomaganie rozwoju dzieci do lat trzech w domu i żłobku. Możliwości i ograniczenia, 2024, Difin, ISBN 978-83-8270-295-8, 146 s., 120 punktów
5. **Falkowska Anna:** Ekologiczny kapitał w perspektywie społeczeństwa wiedzy XXI wieku, 2024, Difin, ISBN 978-83-8270-317-7, 152 s., 120 punktów
6. **Falkowska Anna, Tuszyńska Ligia:** W poszukiwaniu animatora edukacji zrównoważonego rozwoju dla społeczności lokalnych, 2024, Difin, ISBN 978-83-8270-318-4, 138 s., 120 punktów
7. **Dłużniewska Agnieszka:** Wczesne inicjacje czytelnicze dzieci z uszkodzeniami słuchu w perspektywie socjokognitywnych uwarunkowań rozwoju sprawności językowych, 2024, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-44-8, 200 s., 120 punktów
8. **Mikler-Chwastek Anna:** Jak wspierać u dziecka zmysły bliskie? Poradnik dla rodziców i opiekunów dzieci w żłobku, 2024, Difin, ISBN 978-83-8270-319-1, 120 s., 120 punktów
9. **Szymański Mirosław Józef:** Przyszłość edukacji- szkoła przyszłości, Studia z Pedagogiki Szkoły, 2024, Difin, ISBN 978-83-8270-284-2, 188 s., 120 punktów
10. **Jegier Aneta, Mikler-Chwastek Anna:** Przestrzeń do zabawy w żłobku. Potrzeby rozwojowe małych dzieci. O tym, jak je zaspokajać w zabawie, 2024, Difin, ISBN 978-83-8270-294-1, 192 s., 120 punktów
11. **Pietras Tadeusz, Mosiołek Anna, Sipowicz Kasper, Witusik Andrzej:** Paradygmaty współczesnej psychiatrii, 2024, Wydawnictwo Continuo, ISBN 978-83-66987-09-8, 94 s., 120 punktów
12. **Śliwerski Bogusław:** Szkolne rewolucje, 2024, Oficyna Wydawnicza Impuls, ISBN 978-83-8294-284-2, [978-83-8294-334-4], 288 s., 120 punktów
13. **Tłuściak-Deliowska Aleksandra:** Gotowość do agresji i tendencje prospołeczne uczniów o różnych doświadczeniach z przemocą rówieśniczą, 2024, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-51-6, 246 s., 120 punktów
14. **Szempruch Jolanta, Cybał-Michalska Agnieszka, Szymański Mirosław Józef, Śliwerski Bogusław:** Wyzwania i dylematy uspołecznienia edukacji, 2024, Oficyna Wydawnicza Impuls, ISBN 978-83-8294-281-1, 190 s., 120 punktów
15. **Konieczna Iwona:** Interakcja komunikacyjna dziecka z chorobą przewlekłą i osoby dorosłej w rozmowie zorientowanej na porozumienie, 2023, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-19-6, 400 s., 120 punktów
16. **Gąstoł Agnieszka, Jegier Aneta:** Mój smutasek, czyli jak nauczyć dzieci mądrego radzenia sobie ze smutkiem, 2023, Difin, ISBN 978-83-8270-231-6, 186 s., 120 punktów
17. **Kucharczyk Izabella, Gosk-Sobańska Urszula:** Postawy nauczycieli placówek ogólnodostępnych wobec uczniów z dysleksją, 2023, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-34-9, 236 s., 120 punktów
18. **Chmielewska Anna, Czarkowska Małgorzata:** Interdyscyplinarne działania wybranych służb społecznych w pracy z kobietami nadużywającymi alkoholu, 2023, Difin, ISBN 978-83-8270-173-9, 321 s., 120 punktów
19. **Makiewicz Małgorzata:** Math & Art. Look, it's math, 2023, STUDIO NOA, ISBN 978-83-66055-40-7, 79 s., 120 punktów
20. **Babicki Zbigniew, Kostkiewicz Janina, Kucharczyk Grzegorz, Śliwerski Bogusław:** Jadwiga z Działyńskich Zamoyska (1831-1923) - działaczka społeczno-religijna, 2023, Oficyna Wydawnicza Impuls, ISBN 978-83-8294-273-6, 165 s., 120 punktów
21. **Tuszyńska Ligia, Witkowska-Tomaszewska Anna:** Zielona edukacja wczesnoszkolna. Wprowadzenie teoretyczne, vol. 1, 2023, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-10-3, [e-book 978-83-67721-09-7], 116 s., 120 punktów

22. **Mikler-Chwastek Anna, Jelinek Jan Amos, Korwin-Szymanowska Adamina:** Zielona edukacja i zrównoważony rozwój w nauczaniu początkowym w praktyce szkolnej, vol. 2, 2023, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-12-7, [e-book 978-83-67721-11-0], 130 s., 120 punktów
23. Wajsprych Danuta, Przybylska Ewa, **Przybylski Błażej:** Nierówności i ubóstwo edukacyjne. Przegląd polskich i niemieckich badań oświatowych, 2023, Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, ISBN 978-83-65408-62-4, 296 s., 120 punktów
24. **Wenderlich Maja:** Doświadczenia krystalizujące rozwój uzdolnień matematycznych. Na podstawie analizy losów życiowych i naukowych matematyków, 2023, Oficyna Wydawnicza Impuls, ISBN 978-83-8294-264-4, 154 s., 120 punktów
25. **Tłuściak-Deliowska Aleksandra, Dernowska Urszula:** Kultura szkoły w modelu La Tefy Schoen i Charlesa Teddliego. Inspiracje teoretyczne i badawcze, 2023, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-13-4, [978-83-67721-14-1], 236 s., 120 punktów
26. **Jegier Aneta, Mikler-Chwastek Anna:** Chcę wiedzieć więcej: kompendium wiedzy i umiejętności opiekuna w żłobku, 2022, Difin, ISBN 978-83-8270-056-5, 209 s., 120 punktów
27. **Strutyńska Elżbieta:** Uwarunkowania dobrostanu zawodowego nauczycieli, 2022, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-83-6, 260 s., 120 punktów
28. **Dernowska Urszula:** "Rusztowanie" w procesie dydaktycznym. Studium nauczycielskiego scaffoldingu, 2022, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-67-6, 278 s., 120 punktów
29. **Bieńkowska Katarzyna Ita:** Holistyczna koncepcja wspierania procesu nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu w mikrosystemie rodzinnym – „Podróż do Mowy”, 2022, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-71-3, 344 s., 120 punktów
30. **Sipowicz Kasper, Najbert Edyta, Podlecka Marlena, Pietras Tadeusz:** Hipoterapia: historia, koncepcje, przegląd badań, 2022, Wydawnictwo Continuo, ISBN 978-83-66987-01-2, 112 s., 120 punktów
31. Otrębski Wojciech, Mariańczyk Katarzyna, Amilkiewicz-Marek **Agnieszka, Bieńkowska Katarzyna Ita, Domagała-Zyśk Ewa, Kostrubiec-Wojtachnio Beata, Papuda-Dolińska Beata, Pisula Ewa:** Podręcznik metodyczny : standardy przebiegu oceny funkcjonalnej oraz planowania wsparcia edukacyjno-specjalistycznego w przypadku występowania następujących trudności: uszkodzenie słuchu, dysfunkcja wzroku, specyficzne zaburzenia uczenia się, zaburzenia rozwoju mowy i języka, zaburzenia rozwoju intelektualnego, zaburzenia ze spektrum autyzmu (ASD), zaburzenia zachowania i emocji, 2022, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie, ISBN 978-83-8288-055-7, 239 s., 120 punktów
32. **Kupiec Monika, Krasuska-Betiuk Marta:** W odpowiedzi na listy Marii Grzegorzewskiej: portrety nauczycieli w studenckich narracjach, 2022, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-77-5, [978-83-66879-78-3], 231 s., 120 punktów
33. Jedlińska Agnieszka Anna, **Lipiec Dorota, Maliszewska-Barej Karina:** Zrozumieć dziecko z ryzykiem dysleksji. Trudności w nauce czytania i pisanie, 2022, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-03-5, [978-83-67721-04-2], 148 s., 120 punktów
34. **Żabińska Agnieszka:** Artyści z niepełnosprawnością intelektualną i schizofrenią w nurcie art brut. Popularyzacja ich twórczości w Polsce w latach 2010–2020, 2022, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-65-2, 274 s., 120 punktów
35. **Jankowska Dorota Maria, Gajda Aleksandra,** Karwowski Maciej: Kompas kreatywności. Program rozwijania kreatywności i kompetencji wielokulturowych, 2022, Uniwersytet Wrocławski, ISBN 978-83-962965-3-5, 165 s., 120 punktów
36. **Odrowąż-Coates Anna:** Dzienniki z Królestwa. (Auto)etnograficzne zapiski badaczki terenowej w Arabii Saudyjskiej z komentarzami, 2022, Oficyna Wydawnicza Impuls, ISBN 978-83-8294-002-2, 250 s., 120 punktów
37. **Ziomek-Michalak Katarzyna:** Miasto przyjazne seniorom. Inspiracje edukacyjne, 2022, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-17-8, 220 s., 120 punktów

38. **Makiewicz Małgorzata**: Math & art: wizualne drogi do reprezentacji symbolicznych pojęć matematycznych, 2022, Uniwersytet Szczeciński, ISBN 9788379725618, 28 s., 120 punktów
39. **Jelinek Jan Amos**: Drogi i bezdroża kształtowania wiedzy astronomicznej u dzieci od czasów Jana Amosa Komeńskiego do czasów dzisiejszych, 2022, Wydawnictwo Naukowe Semper, ISBN 978-83-7507-321-8, 235 s., 120 punktów
40. **Gralewski Jacek**: Nieostrzegana kreatywność. Trafność ocen kreatywności uczniów dokonywanych przez nauczycieli liceów i jej uwarunkowania, 2022, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-79-9, 652 s., 120 punktów
41. **Zima-Parjaszewska Monika**, Skrzypczak Bohdan: Standaryzacja usług społecznych w organizacji pozarządowej, 2022, Wydawnictwo Muzyczne POLIHYMNIA Sp. z o.o., ISBN 978-83-7847-789-1, 371 s., 120 punktów
42. **Śliwerski Bogusław**: Metody aktywizujące w kształceniu i doskonaleniu pedagogów, 2022, Oficyna Wydawnicza Impuls, ISBN 978-83-8294-207-1, 224 s., 120 punktów
43. **Górka-Strzałkowska Anna**: Szkoła dobra na wszystko: funkcje opiekuńczo-wychowawcze szkoły w Warce, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-03-4, [978-83-66879-04-1], 213 s., 120 punktów
44. **Siwicki Marek**: Nowe podwórka współczesnego dzieciństwa, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-32-4, 424 s., 120 punktów
45. **Tłuściak-Deliowska Aleksandra**: Problem przemocy, znęcania się i wykluczenia rówieśniczego z perspektywy uczniów, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-09-6, 260 s., 120 punktów
46. **Michalski Jarosław**: Horyzonty pedeutologii, 2021, Difin, ISBN 978-83-8270-037-4, 208 s., 120 punktów
47. **Markiewicz Hanna**, Misiaszek Kazimierz: Salezjańskie wychowanie oratoryjne na warszawskiej Pradze, 2021, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, ISBN 978-83-66879-05-8, 177 s., 120 punktów
48. Jedlińska Agnieszka Anna, **Bieńkowska Katarzyna Ita**: Moc rozmowy: o słuchu seniorów w dobie cyfryzacji, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-90-1, [978-83-66010-91-8], 93 s., 120 punktów
49. **Balachowicz Józefa**, **Ćwikła Edyta**, **Krasuska-Betiuk Marta**, **Kupiec Monika**: Społeczne konstruowanie roli ucznia edukacji wczesnoszkolnej: dyskursy, oczekiwania, praktyki, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-53-6, [978-83-66010-88-8], 280 s., 120 punktów
50. **Szymański Mirosław Józef**: Edukacja w zmieniającym się społeczeństwie, 2021, Difin, ISBN 9788366491656, 230 s., 120 punktów
51. **Pospiszyl Irena**: Patologie społeczne i problemy społeczne, 2021, Wydawnictwo Naukowe Scholar, ISBN 978-83-66470-99-6, 508 s., 120 punktów
52. **Gara Jarosław**: Istnienie i wychowanie. Egzystencjalne inspiracje myślenia i działania pedagogicznego, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-30-0, 200 s., 120 punktów
53. **Ćwikła Edyta**: Ocena opisowa w dyskursie kształtowania podmiotowości dziecka, 2021, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, ISBN 978-83-66010-94-9, 172 s., 120 punktów
54. Wiśniewska Marta, Plandowska Magdalena, **Mikler-Chwastek Anna**: Biomedyczne podstawy rozwoju dziecka dla studentów pedagogiki, opiekunów w żłobku i nauczycieli wychowania przedszkolnego, 2021, Difin, ISBN 978-83-8085-827-5, 248 s., 120 punktów
55. **Szostakowska Katarzyna**: Rodzinna opieka nad seniorem - trudna lekcja życia, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-00-3, 234 s., 120 punktów
56. **Bednarska Natalia**: Dziewczęta z ADHD. Zarys problematyki, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-47-8, 144 s., 120 punktów

57. **Miler-Zdanowska Kamila:** Rozwój umiejętności z zakresu orientacji przestrzennej u dzieci niewidomych w wieku wczesnoszkolnym. Studium teoretyczno-empiryczne, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-17-1, 364 s., 120 punktów
58. **Czarkowska Małgorzata:** Przeciwdziałanie przestępstwom popełnianym przez osoby będące pod wpływem alkoholu, Monografie Prawnicze, 2021, Wydawnictwo C.H. Beck, ISBN 978-83-8235-595-6, 172 s., 120 punktów
59. **Śliwerski Bogusław:** Wprowadzenie do teorii krytykizmu: krytyka naukowa (nie tylko) w pedagogice, 2021, Oficyna Wydawnicza Impuls, ISBN 978-83-66990-58-6, 260 s., 120 punktów
60. **Czarnecka Iwona:** Rozwój szkolnictwa specjalnego w Polsce w latach 1918–1939: realia a oczekiwania, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-13-3, 356 s., 120 punktów
61. **Ostolska Magdalena:** Szkoły waldorskie w Polsce: konteksty, źródła, współczesność, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-42-0, 374 s., 120 punktów
62. **Duda Ewa:** Uwarunkowania efektywności kształcenia w liceum dla dorosłych, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-07-2, 144 s., 120 punktów
63. **Więcek-Poborczyk Izabela, Lipiec Dorota, Mężyk Agata:** Faza ustna połykania u dzieci w wieku przedszkolnym - perspektywa logopedyczna, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-23-2, 152 s., 120 punktów
64. **Wolan-Nowakowska Mariola:** Rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną: od zależności ku samodzielności życiowej, 2021, Difin, ISBN 978-83-66491-28-1, 164 s., 120 punktów
65. **Dłużniewska Agnieszka:** Rozumienie tekstów literackich przez uczniów z uszkodzeniami słuchu, 2021, Oficyna Wydawnicza Impuls, ISBN 978-83-8095-992-7, 317 s., 120 punktów
66. **Jurkiewicz Patrycja:** Proces identyfikacji zawodowej nauczycieli przez pryzmat wartości: studium teoretyczno-empiryczne, 2021, Sieć Badawcza- Łukasiewicz: Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji, ISBN 978-83-7789-155-1, 223 s., 120 punktów
67. **Mikołajczyk Marta, Stankowska Magdalena:** Aktywność zawodowa a macierzyństwo: perspektywa matek małych dzieci, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-41-3, 275 s., 120 punktów
68. **Kupiec Monika:** Nauczycielski obraz ucznia u progu edukacji przedmiotowej, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-96-3, 156 s., 120 punktów
69. **Jegier Aneta, Kwiatkowski Stefan T., Szurowska Beata:** Nauczyciel w obliczu szans i zagrożeń współczesnego świata. W perspektywie kształcenia i pracy zawodowej, 2021, Difin, ISBN 978-83-66491-68-7, 240 s., 120 punktów
70. **Heland-Kurzak Krystyna:** Dziecięca kreacja obrazu Boga i religijności: perspektywa pedagogiczna, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-87-1, 200 s., 120 punktów
71. **Aksamit Diana:** Oblicza ojcostwa. Studium narracji ojców dorosłych osób z głęboką niepełnosprawnością intelektualną, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-11-9, [978-83-66879-12-6], 317 s., 120 punktów
72. **Przybylski Błażej:** Między rozkwitem a katastrofą. Młodzież akademicka o przyszłości kraju, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-45-4, 308 s., 120 punktów
73. **Wiśniewska Ewa:** Efektywność treningu kreatywności dzieci i młodzieży, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-51-5, 430 s., 120 punktów
74. **Jauer-Niworowska Olga, Emiluta-Roza Danuta:** Logopedyczne i psychologiczne aspekty diagnozowania zaburzeń mowy, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-15-7, [978-83-66879-16-4], 176 s., 120 punktów
75. **Skarbak Karolina:** Uzdolnienia matematyczne u dzieci. Co pozwala rozwinąć skrzydła dzieciom uzdolnionym matematycznie?, 2020, Oficyna Wydawnicza Impuls, ISBN 978-83-8095-468-7, 302 s., 120 punktów

76. **Mikler-Chwastek Anna:** Samodzielność dwulatków w kontekście umiejętności odczytywania oczekiwań dorosłych, 2020, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-51-2, 205 s., 120 punktów
77. **Grudzińska Ewa, Lewicka-Zelent Agnieszka:** Uwarunkowania poczucia własnej godności osób pozbawionych wolności, 2020, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-44-4, 176 s., 120 punktów
78. **Jelinek Jan Amos:** Dziecięca astronomia. Intuicje i zarysy pojęć astronomicznych: mity, wyniki badań i wnioski pedagogiczne, 2020, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, ISBN 978-83-66010-50-5, 356 s., 120 punktów
79. **Śliwerski Bogusław:** Pedagogika holistyczna: studium z perspektywy metanauk społecznych, 2020, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-68-0, 307 s., 120 punktów
80. **Konieczna Agnieszka:** „Nasza klasa”. Obrazy społeczności klas szkolnych: analiza empiryczna wzorów społecznego uczestnictwa jej członków, 2020, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-76-5, 409 s., 120 punktów
81. Murzyn Andrzej, **Śliwerski Bogusław:** Irlandia: Zielona Wyspa międzykulturowej oraz egalitarnej edukacji i opieki, Pałace Problemy Edukacji i Pedagogiki, vol. 7, 2020, Oficyna Wydawnicza Impuls, ISBN 978-83-7850-173-2, [978-83-8095-886-9], 224 s., 120 punktów
82. **Kulesza Ewa Maria, Butabayeva Laura:** Social attractiveness of children with disabilities in the opinion of nondisabled first-grade elementary school students and their parents in Kazakhstan, 2020, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-54-3, 235 s., 120 punktów
83. Gardian-Miałkowska Renata, **Weremczuk Ewa, Przybysz-Zaremba Małgorzata:** Specjalne potrzeby edukacyjne w praktyce pedagogicznej. Wybrane obszary i rozwiązania, 2020, Wydawnictwo Adam Marszałek, ISBN 978-83-8180-302-1, 227 s., 120 punktów
84. **Szczupał Bernadeta:** Bajki w biblioterapii dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami, 2020, Wydawnictwo Naukowe Semper, ISBN 978-83-7507-303-4, 100 s., 120 punktów
85. **Tłuściak-Deliowska Aleksandra, Czyżewska Monika:** Tu chodzi o wspieranie mojego ucznia... czyli studium teoretyczno-empiryczne o ocenianiu kształtującym i klimacie szkoły, 2020, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-40-6, 355 s., 120 punktów
86. **Sikora Jan:** Kształtowanie środowiska pracy w procesie przygotowania trenerów pracy do zatrudnienia wspomaganego, 2020, Difin, ISBN 978-83-8085-277-8, 256 s., 120 punktów
87. **Nawrocka Katarzyna, Zozula Jolanta:** Funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami w warunkach izolacji penitencjarnej: studium pedagogiczno-prawne, 2020, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-38-3, 343 s., 120 punktów
88. **Siwicki Marek, Leśny Agnieszka:** Uwodzenie lirogona. Wychowanie morskie jako strategia pedagogiczna, 2020, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-67-3, 278 s., 120 punktów
89. **Koterwas Agnieszka:** Doświadczenia dydaktyczne: rekonstrukcje biografii szkolnych dorosłych absolwentów, 2020, Wydawnictwo Adam Marszałek, ISBN 978-83-8180-211-6, 308 s., 120 punktów
90. **Jeruszka Urszula, Wolan-Nowakowska Mariola:** Zarządzanie różnorodnością w organizacji. Aspekty psychopedagogiczne, 2020, Difin, ISBN 978-83-8085-281-5, 234 s., 120 punktów
91. Maliszewski K., Stępkowski Dariusz, **Śliwerski Bogusław:** Istota, sens i uwarunkowania (wy)kształcenia, 2019, Oficyna Wydawnicza Impuls, ISBN 978-83-8095-715-2, 208 s., 120 punktów
92. **Tanaś Maciej, Kamola Mariusz, Lange Rafał, Fila Mariusz:** Big Data w edukacji. CONTENT 1.0 – prototyp aplikacji do analizy treści internetu, 2019, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-29-1, 82 s., 120 punktów

93. **Olechowska Agnieszka:** Specjalne potrzeby edukacyjne w urzędowym dyskursie pedagogicznym, 2019, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 9788366010239, 296 s., 120 punktów
94. **Perkowska-Klejman Anna:** Poszukiwanie refleksyjności w edukacji. Studium teoretyczno-empiryczne, 2019, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-22-2, 364 s., 120 punktów
95. **Makiewicz Małgorzata:** Math & Art. Enactive representations in action in mathematical education -research in action, 2019, Uniwersytet Szczeciński, ISBN 978-83-61747-03-1, 28 s., 120 punktów
96. **Jeruszka Urszula:** Zatrudnialność w perspektywie pedagogiki pracy, 2019, Difin, ISBN 978-83-8085-757-7, 226 s., 120 punktów
97. **Kwiatkowski Michał Stefan:** Pokolenie Y na współczesnym rynku pracy - psychospołeczne uwarunkowania startu zawodowego, 2019, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-24-6, 330 s., 120 punktów
98. **Odrowąż-Coates Anna:** Socio-educational Factors and the Soft Power of Language: The Deluge of English in Poland and Portugal, 2019, Rowman & Littlefield, ISBN 978-1498576338, 188 s., 120 punktów
99. **Konieczna Agnieszka:** „Nasza klasa”. Społeczne zachowania przestrzenne i reguły dystansu w społeczności klas szkolnych, 2019, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-37-6, 254 s., 120 punktów
100. **Aksamit Diana:** Kobiety-matki o macierzyństwie. Socjopedagogiczne studium narracji matek dorosłych osób z głęboką niepełnosprawnością intelektualną, 2019, Warszawa, ISBN 978-83-66010-43-7, 270 s., 120 punktów
101. **Pospiszył Irena:** Syndrom Atlasa. O tych którzy byli silni zbyt długo, 2019, Wydawnictwo Naukowe PWN, ISBN 9788301205980, 248 s., 120 punktów
102. **Jegier Aneta, Kurelska Bożena:** Kształtowanie i wspieranie rozwoju psychoruchowego małych dzieci w żłobku, 2019, Difin, ISBN 978-83-8085-916-6, 245 s., 120 punktów
103. **Konieczna Iwona:** Komunikacja osoby dorosłej z dzieckiem rozpoczynającym edukację - o wzajemności w rozmowie. Studium teoretyczno - empiryczne z udziałem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, 2019, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-26-0, 420 s., 120 punktów
104. **Jankowska (Dziedziewicz) Dorota Maria:** Trajektorie rozwoju wyobraźni twórczej w dzieciństwie, 2019, Wydawnictwo Liberi Libri, ISBN 978-83-63487-31-7, 220 s., 120 punktów

Granty

Projekty badawcze i badawczo-wdrożeniowe

Projekty pracowników mogą przyczyniać się do aktualizacji programu kształcenia, bowiem dokonane ustalenia oraz doświadczenia zdobyte za sprawą realizacji tych projektów stanowić mogą asumpt do wprowadzania nowych treści odzwierciedlających aktualne wyzwania i trendy w pedagogice.

Porządek listy – według daty zakończenia projektu (rosnąco).

Lp.	Nazwa konkursu/programu	Instytucja finansująca	Tytuł projektu	Termin realizacji	Kierownik / koordynator projektu	Wartość projektu (zł)
1.	Doskonała Nauka	MEiN	Konferencja „Zdolności i twórczość. Nowe perspektywy badawcze i rozwojowe”	01.06.2020-30.05.2022	dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba	30 000
2.	Doskonała Nauka	MEiN	Konferencja: “Education and the challenges of the multicultural world - an interdisciplinary perspective”	01.09.2020-31.10.2021	dr Ewa Dąbrowa	54 000
3.	Doskonała Nauka	MEiN	Konferencja “Discourses of childhood and social education”	01.02.2022-31.07.2023	dr Ewa Dąbrowa	50 254
4.	Doskonała Nauka	MEiN	Konferencja “Acceptance, Participation, Social Solidarity - Interdis. Challenges in Creating of Community for All”	01.12.2021-31.12.2023	dr Ewa Dąbrowa	84 687
5.	Doskonała Nauka	MEiN	Konferencja “Trajektorie rozwoju zdolności”	14.01.2023-13.01.2025	dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba	43 500

6.	Doskonała Nauka	MEiN	Konferencja „Nauka w służbie rozwijania talentów, samorozwoju i kształtowania motywacji młodzieży”	01.10.2023-31.03.2025	dr Małgorzata Jabłonowska	168 250
7.	OPUS 14	NCN	„Wpływ czynników rodzinnych na rozwój zdolności twórczych”	31.10.2018-30.10.2023	dr Dorota Maria Jankowska	826 700
8.	OPUS 15	NCN	„Zagrożenie stereotypem a funkcjonowanie szkolne uczniów. Analiza jawnego i ukrytego programu edukacji”	21.01.2019-20.12.2022	dr Aleksandra Gajda	653 471
9.	MINIATURA 5	NCN	„Monitorowanie wypowiedzi – źródłem zakłóceń językowych”	02.12.2021-01.12.2022	dr Małgorzata Korko	22 550
10.	SONATA BIS 6	NCN	„Kreatywne uczenie się w warunkach przeobrażeń systemu szkolnego”	05.04.2017-04.04.2023	dr hab. Maciej Karwowski	1 535 480
11.	MINIATURA 5	NCN	„Cyfrowa „science-cynacja”. Kształcenie wykorzystujące TIK a zasoby kapitału naukowego uczniów”	15.12.2021-14.06.2023	dr Sylwia Galanciak	13 860
12.	Erasmus+	UE	“Removal of barriers to social inclusion and social	01.01.2022-31.12.2022	dr hab. Anna Odrowąż-Coates	11 250

			participation for children and young adults with intellectual and development disabilities.”			
13.	Erasmus+	UE	“Digital Assessment for Learning informed by Data to motivate and incentivise students (DALDIS)”	01.09.2019-30.11.2022	dr Sylwia Galanciak	165 000
14.	PRELUDIUM 19	NCN	„Poczucie samoskuteczności nauczycieli w edukacji włączającej - uwarunkowania i efekty społeczne”	01.02.2021-31.01.2025	dr Zuzanna Narkun-Jakubińska	209 640
15.	Erasmus+	UE	“Learning through Gameplaying - on inclusive approach”	02.12.2020-01.04.2023	mgr Mariusz Fila	714 054
16.	Erasmus+	UE	“Challenging discourse about Islam and Muslims in Poland (EMPATHY)”	07.12.2021-06.12.2023	dr hab. Anna Odrowąż-Coates	82 200
17.	Erasmus+	UE	“End of Disaster: undoing Crisis. Active Tutors Open to Reflective Education (EDUCATORE)”	22.10.2021-14.02.2024	dr hab. Anna Odrowąż-Coates	910 192
18.	Erasmus+	UE	“Training of family members and guardians for inclusion of ageing adults	01.02.2022-31.03.2024	mgr Mariusz Fila	1 201 320

			with disabilities”			
19.	Erasmus+	UE	“Digital Skills Development for 21st Century Special Education Needs Teachers”	01.12.2022-28.02.2025	mgr Mariusz Fila	180 000
20.	Journey to Changemaker Certificate J2CC	MNiSW	Akredytacje zagraniczne	03.07.2020-31.12.2021	dr hab. Agnieszka Olechowska, prof. APS	244 833,75
21.	POWER	NCBiR	Harcerska Akademia Rozwoju Pedagogicznego (HARP)	01.01.2019-31.03.2022	dr Marlena Grzelak-Klus	1 059 282
22.	POWER	MNiSW	„Mistrzowie dydaktyki” - wdrożenie metody tutoringu do praktyki uczelnianej	01.10.2020-31.12.2022	mgr inż. Małgorzata Kamińska	1 194 800
23.	Program Edukacja	FRSE	Zielony plecak szkolny dla klimatu Ziemi	01.04.2022-30.06.2023	dr Anna Mikler-Chwastek	€ 80 480,00
24.	Program „Badania stosowane”	NCBiR	Greencoin	01.03.2021-30.04.2024	dr Ewa Duda	8 432 287,50
25.	Program „Badania stosowane”	NCBiR	GREENHEAT	01.02.2021-30.04.2024	dr Ewa Duda	5 710 182,03
26.	Program „Badania stosowane”	NCBiR	SmartFood	01.09.2021-30.04.2024	dr Ewa Duda	6 488 850,00
27.	POWER	NCBiR	W nowe 100-lecie APS nowe do100sowania	01.01.2020-31.12.2023	mgr Mariusz Fila	3 909 439,37
28.	POWER	MEiN	Doskonałość dydaktyczna uczelni	01.09.2022-30.09.2023	dr Marlena Grzelak-Klus	993 641

Nagrody i stypendia naukowe

Jakość dorobku naukowego pracowników Instytutu Pedagogiki wielokrotnie była doceniana w Akademii oraz poza nią. Świadczy o tym zestawienie przyznanych nagród, wyróżnień i zakończonych sukcesem procedur awansowych.

NAGRODY REKTORA – NAUKOWE

2019

Nagrody indywidualne I stopnia

1. dr Dorota Maria Jankowska
2. dr Jacek Gralewski

Nagrody indywidualne II stopnia

1. prof. dr hab. Karol Poznański
2. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, prof. APS
3. dr Aleksandra Gajda

Nagrody indywidualne III stopnia

1. prof. dr hab. Wiesław Theiss
2. prof. dr hab. Mirosław Józef Szymański
3. dr hab. Jarosław Gara, prof. APS
4. dr hab. Michał Kwiatkowski
5. dr hab. Anna Perkowska-Klejman
6. dr Elżbieta Strutyńska
7. dr Beata Szurowska
8. mgr Mariusz Fila
9. dr Diana Aksamit
10. dr Izabela Kucharczyk
11. dr Małgorzata Paplińska
12. mgr Iwona Omelańczuk
13. dr Kornelia Czerwińska
14. dr Katarzyna Ita Bieńkowska
15. dr hab. Agnieszka Olechowska, prof. APS
16. dr hab. Urszula Jeruszka, prof. APS

2020

Nagrody indywidualne I stopnia

1. dr Dorota Jankowska

Nagrody indywidualne II stopnia

1. dr Jacek Gralewski
2. dr Aleksandra Gajda
3. dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba
4. dr hab. Agnieszka Konieczna, prof. APS

2021

Nagrody indywidualne II stopnia

1. dr Aleksandra Gajda
2. dr Katarzyna Stanek
3. dr Dorota Maria Jankowska
4. mgr Arkadiusz Korycki
5. dr Ewa Wiśniewska
6. dr Ewa Duda
7. dr hab. Jarosław Gara, prof. APS
8. dr Diana Aksamit

9. dr Kasper Sipowicz

Nagrody indywidualne III stopnia

1. prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski
2. prof. dr hab. Mirosław Józef Szymański
3. dr hab. Urszula Jeruszka, prof. APS
4. dr hab. Mariola Wolan-Nowakowska, prof. APS
5. dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS
6. prof. dr hab. Hanna Markiewicz APS
7. dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS
8. dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS
9. dr hab. Jan Amos Jelinek prof. APS
10. dr Patrycja Jurkiewicz
11. dr Iwona Czarnecka
12. dr Błażej Przybylski
13. dr Marek Siwicki

2022

Nagrody indywidualne III stopnia

1. dr Jacek Gralewski
2. dr Aleksandra Gajda
3. dr Dorota Maria Jankowska
4. dr Ewa Duda
5. dr Urszula Dernowska

2023

Nagrody indywidualne II stopnia

1. dr Ewa Duda
2. dr Kasper Sipowicz
3. dr Agnieszka Dłużniewska

Nagrody indywidualne III stopnia

1. dr hab. Elżbieta Strutyńska-Laskus
2. dr Milena Miałkowska-Kozaryna

Nagroda zespołowa III stopnia naukowa

1. dr Marta Krasuska-Betiuk
2. dr Ewa Lewandowska
3. dr Edyta Nowosielska
4. dr Małgorzata Zambrowska
5. dr Agnieszka Koterwas

STYPENDIA MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Dr Aleksandra Gajda (2023-2026)

Dr Dorota Jankowska (2022-2025)

Dr Ewa Duda (2023-2026)

STYPENDIA NAUKOWE REKTORA APS:

Dr Anna Mikler-Chwastek (2019)

Dr Diana Aksamit (2020)

Dr Agnieszka Dłużniewska (2022)

Dr Jacek Gralewski (2022)

Dr Elżbieta Strutyńska-Laskus (2023)

NADANIE STOPNIA DOKTORA W DYSCYPLINIE PEDAGOGIKA

Lp.	Imię i nazwisko	Data nadania stopnia
1.	Edyta Nowosielska	18.12.2019
2.	Monika Rebizant	18.12.2019
3.	Agnieszka Gąstoł	28.10.2020
4.	Małgorzata Zambrowska	24.02.2021
5.	Ariadna Ciążela	27.04.2022
6.	Magdalena Roszak	29.06.2022
7.	Radosława Kompowska-Marek	28.09.2022
8.	Joanna Zalewska	16.11.2022
9.	Paulina Zalewska	21.12.2022
10.	Agnieszka Piechowicz	27.09.2023
11.	Aleksandra Maria Chrzustek	22.11.2023
12.	Gabriela Lorens	22.11.2023
13.	Ewelina Młynarczyk-Karabin	26.06.2024
14.	Kamil Jaros	09.10.2024
15.	Agnieszka Kos	09.10.2024

NADANIE STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO W DYSCYPLINIE PEDAGOGIKA

Lp.	Imię i nazwisko	Data nadania stopnia
1.	Małgorzata Walkiewicz-Krutak	26.06.2019
2.	Joanna Łukasiewicz-Wieleba	25.09.2019
3.	Agnieszka Olechowska	18.12.2019
4.	Anna Perkowska-Klejman	29.01.2019
5.	Jan Amos Jelinek	29.09.2021
6.	Iwona Czarnecka	16.11.2022
7.	Marek Siwicki	21.12.2022
8.	Diana Aksamit	21.12.2022
9.	Błażej Przybylski	21.12.2022
10.	Sergo Kuruliszwili	19.04.2023
11.	Jacek Gralewski	22.11.2023
12.	Urszula Dernowska	20.12.2023

13.	Katarzyna Ita Bieńkowska	20.03.2024
14.	Elżbieta Strutyńska-Laskus	24.04.2024

NADANIE TYTUŁU PROFESORA W DYSCYPLINIE PEDAGOGIKA

L.p.	Imię i nazwisko	Data nadania stopnia
1.	Anna Odrowąż-Coates	4.08.2023
2.	Jarosław Gara	29.07.2024

2.6 Sposoby wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach

Z uwagi na fakt, że opieka merytoryczna nad kierunkiem pedagogika sprawowana jest przez Instytut Pedagogiki, wyniki działalności naukowej grupy pracowników związanych z tą jednostką mają szczególnie istotne znaczenie dla kształtu omawianego programu studiów.

Instytut Pedagogiki rozpoczął swoją działalność w roku akademickim 2006/2007, wchodząc w skład nowoutworzonego Wydziału Nauk Pedagogicznych. Jego struktura jest dość stabilna i stanowi wyrazisty wymiar jego tożsamości. Jednostki go tworzące mają wieloletnią tradycję i w większości identyfikują się z określonymi subdyscyplinami pedagogiki: historią wychowania, pedagogiką ogólną, teorią wychowania, pedagogiką społeczną, pedagogiką pracy, andragogiką, pedagogiką twórczości, dydaktyką, pedagogiką medialną, pedeutologią. Wszystkie jednostki, choć w różnym stopniu i w różny sposób (np. poprzez prowadzenie przedmiotów ogólnokierunkowych, specjalności, zajęć fakultatywnych) mają swój wkład merytoryczny w proces tworzenia i rekonstrukcji programu studiów pedagogika. Wiedza dyscyplinarna i wyniki badań naukowych realizowanych przez pracowników Instytutu stanowią integralny element treści przedmiotowych, a ich doświadczenia badawcze stanowią źródło wiedzy, umiejętności i inspiracji dla osób studiujących. Należy dodać, że zarówno w procesie tworzenia, jak i realizacji programu studiów, uczestniczą również pozostałe dwa instytuty prowadzące działalność naukową w dyscyplinie pedagogika – Instytut Pedagogiki Specjalnej i Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji.

Przykładami istotnych przedsięwzięć naukowych podejmowanych przez pracowników Instytutu Pedagogiki, są:

międzynarodowe i krajowe projekty badawcze i badawczo-wdrożeniowe:

- "Removal of barriers to social inclusion and social participation for children and young adults with intellectual and development disabilities." w ramach programu Erasmus+ (2022; Katedra Pedagogiki Społecznej);
- "Digital Assessment for Learning informed by Data to motivate and incentivise students (DALDIS)" w ramach programu Erasmus+ (2019-2022; Zakład Dydaktyki i Pedagogiki Medialnej),
- "Learning through Gameplaying - on inclusive approach" w ramach programu Erasmus+ (2020-2023; Zakład Metodologii i Pedagogiki Twórczości),
- „Wpływ czynników rodzinnych na rozwój zdolności twórczych” grant OPUS 14 (2018-2023; Zakład Psychopedagogiki Kreatywności)
- „Zagrożenie stereotypem a funkcjonowanie szkolne uczniów. Analiza jawnego i ukrytego programu edukacji” grant OPUS 15 (2019-2022; Zakład Psychopedagogiki Kreatywności)

zagraniczne i krajowe publikacje:

- Szempruch Jolanta, **Szymański Mirosław Józef**, Cieślińska Beata, Potyrała Katarzyna: The School and the Teacher Facing the Challenges of the Present and the Future, 2023, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage, ISBN 978-3-7370-1622-3 (300 p.)
- Zajenkowska Anna, **Duda Ewa**, Lawrence Claire, Bodecka-Zych Marta: Attributional and attentional patterns in the perception of ambiguous harmful encounters involving peer and authority figures, Current Issues in Personality Psychology, nr September, 2023, s. 1-9 (200 p.)
- Obracht-Prondzyńska Hanna, Anacka Helena, **Duda Ewa**, Radziszewski Kacper, Wereszko Kacper: Greencoin – educational information system for ecoinclusion and empowering urban adaptability, W: Proceedings of the 13th Annual AIS SIG GlobDev Pre-ICIS Workshop / Bailey Arlene [i in.](red.), 2021, ISBN 978-1-958200-90-2, s. 1-28 (200 p.)
- **Jankowska Dorota Maria**, Lebuda Izabela, **Gralewski Jacek**: Creating home: Socioeconomic status and home environment as predictors of family climate for creativity, Thinking Skills and Creativity, nr 52, 2024, s. 1-10, DOI:10.1016/j.tsc.2024.101511, (140 p.)
- **Odrowąż-Coates Anna**: O wzrastającym znaczeniu edukacji międzykulturowej w edukacji, pedagogice społecznej i pracy socjalnej, Edukacja Międzykulturowa, nr 2, 2023, s. 204-220, DOI:10.15804/em.2023.02.14, (140 P.)
- **Grudzińska Ewa**, Huczuk- Kapluk Sylwia: Poczucie kompetencji osobistych i radzenie sobie w sytuacjach stresowych przez nieletnich z ośrodków kuratorskich, PROBACJA, nr 3, 2023, s. 175-194, DOI:10.5604/01.3001.0053.8644 (140 p.)
- **Androshchuk Iryna**, Sergeieva Larysa, Stoychik Tetiana, Kravchenko Liubov, Martynenko Kateryna: Quality Control Modelling of Competitive Professionals' Training at Vocational Education Institutions, New Educational Review, nr 72, 2023, s. 66-83 (140 p.)
- **Gajda Aleksandra**, Omelańczuk Iwona, Wołowicz Agnieszka: Qualitative content analysis of school textbooks based on European Gender Equality Index, European Educational Research Journal, nr April, 2023, s. 1-10, DOI:10.1177/14749041231167985 (140 p.)

międzynarodowe i krajowe konferencje:

- Education and the challenges of the multicultural world - an interdisciplinary perspective" w ramach grantu MNiSW "Doskonała Nauka" (2021; Zakład Kulturowych Podstaw Pedagogiki i Pedagogiki Ogólnej)
- "Discourses of childhood and social education" w ramach grantu MNiSW "Doskonała Nauka" (2022; Zakład Kulturowych Podstaw Pedagogiki i Pedagogiki Ogólnej)

- "Acceptance, Participation, Social Solidarity – Interdisciplinary Challenges in Creating of Community for All" w ramach grantu MNiSW „Dokonała Nauka” (2023; Zakład Kulturowych Podstaw Pedagogiki i Pedagogiki Ogólnej)
- „Zdolności i twórczość. Nowe perspektywy badawcze i rozwojowe” w ramach grantu MNiSW „Dokonała Nauka” (Zakład Metodologii i Pedagogiki Twórczości)
- „Trajektorie rozwoju zdolności” w ramach grantu MNiSW „Dokonała Nauka” (Zakład Metodologii i Pedagogiki Twórczości)
- Cykliczna (od roku 2014) konferencja „Cyberprzestrzeń i światy wirtualne” (Zakład Dydaktyki i Pedagogiki Medialnej)

Aktywność naukowa pracowników Instytutu Pedagogiki wiąże się z realizacją programu studiów na kierunku pedagogika w sposób bezpośredni – poprzez angażowanie osób studiujących w prace badawcze i wdrożeniowe oraz w konferencje naukowe. W omawianym okresie tego typu przedsięwzięcia były podejmowane w ramach następujących grantów badawczych i badawczo-wdrożeniowych:

- "Removal of barriers to social inclusion and social participation for children and young adults with intellectual and developmental disabilities" (2022) grant Erasmus+; w ramach projektu grupa 10 osób studiujących wzięła udział w interdyscyplinarnym 2-tygodniowym kursie poświęconym inkluzji społecznej, zorganizowanym w Edinburgh Napier University; kurs skierowany był do studentów z 7 europejskich uczelni przygotowujących się do zawodów nauczycielskich, medycznych (pielęgniarstwo), a także związanych z pracą socjalną i pedagogiką specjalną. (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/studenci-i-wykladowcy-z-aps-w-edinburgh-napier-university/>)
- End of Disaster: Undoing Crisis. Active Tutors Open to Reflective Education – EDUCATORE” (2022) grant Erasmus+: projekt miał na celu wspólną refleksję studentów i nauczycieli akademickich nad zagadnieniem dobrostanu uczestników procesu edukacji w czasie pandemii oraz stworzenie rekomendacji dotyczących tworzenia środowiska edukacyjnego dla studentów, uczniów i ich nauczycieli pozytywnie i trwale wpływającego na ich samopoczucie; w ramach projektu odbyły się dwa wydarzenia z udziałem osób studiujących (1) w czerwcu 2022 grupa 20 studentów uczestniczyła w wydarzeniu naukowo-szkoleniowym organizowanym w Akademii, obejmującym m.in. warsztaty i wykłady połączone z dyskusją m.in. na temat wyzwań związanych z pandemią w obszarze edukacji (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/miedzynarodowy-projekt-unijny-educatore/>) (2) 10 osób studiujących wzięło udział w wyjeździe studyjnym do Rumunii (Uniwersytet w Oradea); w trakcie 6-dniowego pobytu odbyły się warsztaty realizowane w międzynarodowych grupach, dotyczące tematyki dobrostanu i pracy wolontarystycznej, praca koncepcyjna nad sposobem ujmowania wyników badań podjętych w projekcie oraz dwudniowa konferencja "Education for Volunteering" (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/news/educatore-project-trip-to-oradea-romania/>)
- "Youth as Researchers" (2024) – projekt ukierunkowany na wsparcie młodzieży uchodźczej, realizowany w kooperacji Penn State University (Pennsylvania, USA), Leibniz University (Hannover, Germany), Galway University (Galway, Ireland); po stronie polskiej działaniami projektowymi kierowała dr Ewa Dąbrowa i studentka pedagogiki Maria Czubak, przy wsparciu innych osób studiujących: Grażyna Braun, Marta Pawłowska and Hubert Wróblewski; efektem projektu była m.in. konferencja organizowana w Akademii (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/news/youth-as-researchers-project-the-outcome/>)
- Konferencja "Researching discursive and linguistic barriers to social inclusion" (2024) organizowana przez Akademię wraz z licznymi partnerami, w tym Międzynarodowe Stowarzyszenie im. Janusza Korczaka i International Sociological Association (RC 25 Language & Society); w konferencji uczestniczyły osoby studiujące Agata Michałkowska i Zuzanna

Chałubińska (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/media/xh0nzmwi/program-conference-isa-rc25-sep-2.pdf>)

- Konferencja "Discourses of Childhood and Social Education" (2024); w konferencji zorganizowanej w Akademii (jej części posterowej) wzięła udział grupa 23 osób studiujących (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/media/aq1goilv/discourses-programme-80-2-2.pdf>)

1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

Z uwagi na szczególną misję Akademii, odpowiedź na potrzeby otoczenia społecznego stanowi integralny element jej codziennej działalności, co wpisuje się jednocześnie w intensywnie rozwijany w wielu krajach nurt działań określanych mianem społecznej odpowiedzialności uniwersytetu. Przejawem zaangażowania Akademii w refleksję i działanie nad własną rolą społeczną są działania rewidujące określone rozwiązania organizacyjne, a ich najważniejszym przykładem jest proces aktualizacji Strategii Akademii – jednym z poddanych aktualizacji celów strategicznych jest cel „Współpraca z otoczeniem społecznym”, co stanowi przedmiot działań powołanego do tego celu zespołu złożonego z różnorodnych interesariuszy wewnętrznych (nauczycieli akademickich, doktorantów i studentów oraz pracowników administracji). Innym istotnym procesem związanym z tematyką współpracy z otoczeniem jest koncepcyjna praca nad reorganizacją licznych ciał doradczych, skupiających interesariuszy zewnętrznych Uczelni (m.in. Uczelniana Rada Praktyk, Rada Konsultacyjna ds. Zrównoważonego Rozwoju i Społecznej Odpowiedzialności Uczelni, rady interesariuszy powołane do istnienia w instytutach). W trwającej od 1 września 2024 r. kadencji, waga współpracy z otoczeniem znalazła również symboliczny wyraz w przekształceniu funkcji Prorektora ds. Rozwoju w Prorektora ds. Rozwoju i Współpracy z Otoczeniem, którego celem jest m.in. rozwinięcie i wzmocnienie sieci współpracy z różnymi grupami partnerów społecznych.

Sieć współpracy z partnerami społecznymi Akademii posiada zarówno swój wymiar formalny, jak i nieformalny. W pierwszym przypadku trzeba podkreślić rozległość sformalizowanych kontaktów z podmiotami krajowymi: Akademia posiada obecnie umowy z podmiotami, wśród których są uczelnie, instytuty badawcze, szkoły/placówki, instytucje samorządowe, a także organizacje pozarządowe (Lista podmiotów, z którymi APS posiada sformalizowane umowy o współpracy: por. Załącznik umowy_o_wspolpracy_lista_podmiotow.pdf). Ponadto, pracownicy Akademii wchodzą w skład rozmaitych gremiów publicznych. Sieć kontaktów Akademii rozciąga się także poza granice kraju, obejmując 45 uczelni i instytucji badawczych:

<https://www.aps.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem/umowy-miedzynarodowe>

oraz grupę naukowców, którzy współpracują z Akademią w roli profesorów wizytujących (od roku 2019 – 11 osób: Agnieszka Balcerzak, Ciprian Simut, Iryna Androshchuk, Julien Ferencz-Kiss, Mark Bernheim, Maria Cecilia Zsogon, Marthinus Conradie, Oksana Dubinina, Sameer Babu M, Seran Demiral, Svitlana Loboda).

Osoby pracujące i studiujące w Akademii mają ponadto możliwość uczestniczenia w programie mobilności w europejskiej Erasmus+ (<https://www.aps.edu.pl/studenci/erasmus-studenci-aps/>; <https://www.aps.edu.pl/wspolpraca/erasmus-pracownicy-aps/>), którego zakres (liczba mobilności) jest stopniowo zwiększany, a strona organizacyjna (w tym promocja w środowisku studenckim) doskonalona poprzez cykliczne wydarzenia i umożliwianie nieformalnych kontaktów pomiędzy polskimi i zagranicznymi studentami/studentkami (program Samorządu Studenckiego APS – "APS Buddies").

Niezależnie od wymienionych działań podejmowanych na mocy umów i porozumień, Akademia jest nieformalnym partnerem wielu różnorodnych podmiotów, tworząc w ten sposób środowisko

współpracy sprzyjające aktualizowaniu wiedzy o potrzebach edukacyjnych potencjalnych kandydatów na studia oraz pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem absolwentów kierunków pedagogicznych. Za mediatorów w tym procesie można uznać dwa podmioty ściśle związane z działalnością Akademii, choć z niej formalnie wyodrębnione – Fundację im. Marii Grzegorzewskiej oraz Centrum Transferu Wiedzy APS (spółka z o.o.)

W działania ukierunkowane na rozwijanie współpracy z otoczeniem społecznym włączony jest również Instytut Pedagogiki, który realizuje obecnie umowy partnerskie z podmiotami, wśród których są zarówno instytucje publiczne (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/instytuty/instytut-pedagogiki/wspolpraca-instytutu-pedagogiki-z-instytucjami-publicznymi/>), instytucje naukowe (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/instytuty/instytut-pedagogiki/wspolpraca-instytutu-pedagogiki-z-instytucjami-naukowymi/>), jak i organizacje pozarządowe (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/instytuty/instytut-pedagogiki/wspolpraca-instytutu-pedagogiki-z-organizacjami-pozarzadowymi/>).

Partnerzy społeczni Instytutu przyczyniają się zarówno do podnoszenia jakości procesu kształcenia (np. jako podmioty współpracujące w obszarze praktyk, badań podejmowanych w ramach badawczych projektów specjalnościowych i prac dyplomowych), jak i do rozwijania społecznej wrażliwości osób studiujących, czego dobrym przykładem jest cykliczne wydarzenie (od roku 2019) współorganizowane z Fundacją RUBIN pn. „Żywa Biblioteka”, ukierunkowane na przełamywanie uprzedzeń w stosunku do grup mniejszościowych. Z udziałem partnerów społecznych możliwe jest wzmocnienie orientacji rynkowej procesu kształcenia, co potencjalnie może zwiększyć szanse absolwentów na rynku pracy oraz wzmocnić kompetencje odpowiadające aktualnemu i przyszłemu rynkowi pracy.

Doświadczenia Instytutu w obszarze współpracy z otoczeniem społecznym mają ścisły związek z powstaniem i przeobrażaniem się programu studiów na kierunku pedagogika, nad którym sprawuje on opiekę merytoryczną. Pierwszy program kierunku powstał na przełomie tysiącleci za sprawą Deklaracji Bolońskiej, jego gruntowna modyfikacja nastąpiła w roku 2010, a ostatnie istotne zmiany w jego kształcie zaszły w roku 2022. Druga z wymienionych modyfikacji programu podjęta została przez dyrekcję Instytutu minionej kadencji, ze względu na rosnące trudności z naborem kandydatów/kandydatek, wynikające m.in. z wyłączenia w roku 2019 z programu tego kierunku specjalności nauczycielskich (m.in. pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej). Wizja prowadzenia na kierunku wyłącznie specjalności nienauczyielskich – kształcących animatorów, edukatorów, trenerów, okazała się trudna do realizacji, stąd, rozpoczęte jeszcze w jesieni 2021 roku, prace nad podniesieniem jego atrakcyjności, zarówno dla absolwentów i absolwentek szkół ponadpodstawowych, jak i studiów licencjackich.

Prace te rozpoczęły się od powołania w Instytucie Pedagogiki Zespołu ds. Programów Studiów Instytutu Pedagogiki (przewodnicząca - dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS), którego zadaniem było wsparcie doradcze dla dyrekcji Instytutu co do zakresu i charakteru podejmowanych modyfikacji. Drugim krokiem ku rekonstrukcji programu było stworzenie przestrzeni konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi – osobami związanymi z edukacją, rynkiem pracy, organizacjami pozarządowymi. Stworzyli oni grono doradców zewnętrznych dyrekcji Instytutu, w składzie:

- Ilona Iłowiecka-Tańska, kierownik badań, Centrum Nauki Kopernik
- Alina Karaśkiewicz, nauczyciel konsultant ds. Innowacji pedagogicznych i badań w edukacji, Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli
- Aneta Szarfenberg, prezeska zarządu, Fundacja „Rubin”
- Kamila Tomkiel-Skowrońska, dyrektorka programowa działu edukacji i festiwalu filmowego „Kino Dzieci”, Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej

- Elżbieta Tołwińska-Królikowska, zastępczyni kierowniczką Pracowni Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej i Kształcenia Specjalnego, Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych
- Małgorzata Połowniak-Dąbrowska, manager projektów edukacyjnych, UNICEF Polska.

Wymienione osoby uczestniczyły (obok interesariuszy wewnętrznych, w tym – dyrektorki Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji, Przewodniczącej Zarządu Samorządu Studentów APS, dwóch Dyrektorek Studiów APS, Pełnomocniczki Rektora ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Przewodniczącej Zespołu ds. Programów Studiów Instytutu Pedagogiki) w kluczowym dla dalszego kierunku rekonstrukcji programu spotkaniu konsultacyjnym pn. „Pedagog przyszłości” (16 listopada 2021), którego celem był wspólny namysł nad istotnymi dla zawodów pedagogicznych kompetencjami, które odpowiadają na wyzwania współczesności i najbliższej przyszłości w obszarze edukacji poza szkolnej.

Spotkanie to miało charakter warsztatowy, a jego zaprojektowania i przeprowadzenia podjęli się pracownicy Zakładu Psychopedagogiki Kreatywności: dr Jacek Gralewski, dr Aleksandra Gajda i dr Ewa Wiśniewska. W jego trakcie uczestnicy i uczestniczki dążyli do odpowiedzi na następujące pytania: kim jest współczesny pedagog (absolwent/absolwentka kierunku pedagogika) w odbiorze społecznym (jakie są jego typowe profesjonalne zadania, z jakimi trudnościami się zmagają)? jakie są doświadczenia uczestników/uczestniczek, dotyczące zadań podejmowanych przez osoby z wykształceniem pedagogicznym w reprezentowanych przez nich placówkach/instytucjach/organizacjach? jakie są ich oczekiwania dotyczące pedagogicznych kompetencji zawodowych? Projekt warsztatu przewidywał nie tylko eksplorację doświadczeń i potrzeb interesariuszy, ale również poszukiwanie niekonwencjonalnych perspektyw i innowacyjnych idei, które stanowiłyby inspirację dla rekonstrukcji programu studiów.

Zidentyfikowane w trakcie spotkania cechy „pedagoga przyszłości” pozwalają na określenie go jako osoby zorientowanej na rozpoznawanie potrzeb innych ludzi, przekonanej o ich sile sprawczej i pragnącej wspierać ich w ich zadaniach rozwojowych, a zarazem dbającej o własny samorozwój. Wśród zidentyfikowanych cech znalazły się m.in.: aktywność, ciekawość świata, inicjatywność, wytrwałość, poczucie humoru, odpowiedzialność, odporność w sytuacjach kryzysowych, posiadanie i rozwijanie własnych zainteresowań czy świadomość własnej wartości. Cechom tym towarzyszą określone kompetencje poznawcze, takie jak zdolność do analizy sytuacji (wychowawczej, społecznej), szeroko rozumiana kreatywność, w tym zdolność do dostrzegania problemów, samodzielność (krytyczność) myślenia, refleksyjność, umiejętność uczenia się oraz kompetencje społeczno-emocjonalne, takie jak elastyczność i otwartość w relacjach interpersonalnych, wrażliwość na potrzeby innych osób, efektywne komunikowanie się i współpraca, zdolność angażowania jednostek i grup w inicjowane działania, czy umiejętność zachowania równowagi życiowo-zawodowej. Nie mniej istotne są tzw. kompetencje twarde – dotyczące konkretnych umiejętności, np. projektowania i realizowania działań długofalowych, zarządzania zespołami, aktywizowania interesariuszy, sieciowania, promowania działań i ich efektów, doradztwa, pracy metodami aktywnymi/warsztatowymi, posługiwania się technologiami informacyjnymi i językami obcymi oraz kompetencje związane z korzystaniem z dóbr kultury i pozwalające na realizowanie roli świadomego obywatela. Oczekiwania interesariuszy dotyczyły również posiadanej przez pedagoga wiedzy, przede wszystkim z zakresu psychologii i pedagogiki oraz finansów i prawa (w zakresie, jaki dotyczy funkcjonowania kluczowych dla kształcenia i wychowania instytucji), ale także wiedzy ogólnej na temat współczesnych zjawisk edukacyjnych i – najbardziej ogólnie – współczesnego życia społecznego i jego wyzwań (zmiany klimatyczne, cyfryzacja, zmiany demograficzne, relacje międzypokoleniowe, kryzys zdrowia psychicznego, zmiany w społecznej roli kobiet i mężczyzn, zmiany w postrzeganiu tożsamości seksualnej/płciowej).

Wnioski z wspólnej pracy zostały przeniesione na forum zespołu roboczego w składzie: dr Dorota Jankowska (dyrektorka studiów), dr Marlena Grzelak-Klus (Pełnomocniczka Rektora ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia), dr Sylwia Galanciak (dyrektorka studiów), dr hab. Anna Perkowska-Klejman (Przewodnicząca Zespołu ds. Programów Studiów Instytutu Pedagogiki), dr hab. Agnieszka Olechowska, prof. APS (dyrektorka Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji), który opracował ramowe rozwiązania koncepcji nowego programu studiów I i II stopnia. W kolejnych miesiącach Dyrekcja Instytutu koordynowała prace nad programem, spotykając się z kierownikami /kierowniczkami specjalności i pracownikami innych instytutów, realizującymi we wcześniejszych latach przedmioty na kierunku.

Efektom pracy nad konstrukcją nowego programu studiów na kierunku pedagogika było również powołanie przy Instytucie Pedagogiki w roku 2022 ciała doradczego, jakim jest Rada Interesariuszy – w jego skład weszła część uczestników opisanego wcześniej warsztatu. W ostatnich dwóch latach Rada proszona była kilkakrotnie o konsultacje (spotkania bezpośrednie i zdalne), dotyczące m.in.: finalnego kształtu programu studiów „pedagogika”, oferty studiów podyplomowych w Akademii oraz projektu badawczo-wdrożeniowego Katedry Pedagogiki Społecznej (grant wewnętrzny), diagnozującego sieć relacji pomiędzy Akademią a jej otoczeniem społecznym.

Podjęte działania doprowadziły do wypracowania rozwiązań programowych i stworzenia wynikającego z nich następującego dokumentu:

Sylwetka absolwentki/absolwenta i przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Absolwentka/absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku Pedagogika

jest przygotowana/y do wykonywania zadań zawodowych, polegających na wspieraniu osób, grup i środowisk w osiąganiu celów rozwojowych odpowiadających ich możliwościom, z uznaniem ich pełnej podmiotowości i z szacunkiem dla różnorodności. Zadania te realizowane są w obszarze edukacji pozaformalnej i nieformalnej, w odniesieniu do osób w różnym wieku, indywidualnie i zespołowo, w ramach różnego rodzaju instytucji (publicznych, prywatnych), jak i poza nimi.

Studia na kierunku Pedagogika przygotowują absolwentkę/absolwenta do podejmowania działań pedagogicznych w sposób spełniający wysokie standardy wytyczone przez Marię Grzegorzewską – Patronkę Uczelni i tożsamy z celami określonymi przez nurt pedagogiki humanistycznej. Działania te absolwent/ka podejmuje zatem w sposób zaangażowany – poszukując rozwiązań, stawiając czoło przeciwnościom, twórczy – generując oryginalne wizje i nieszablonowe rozwiązania problemów, refleksyjny – rozwijając zdolność do namysłu nad własnym działaniem, krytyczny – pogłębiając zdolność do analizy i oceny sytuacji oraz odpowiedzialny – wzmacniając poczucie wpływu na kształt świata. Realizację swoich zamierzeń podejmuje we współpracy z innymi profesjonalistami oraz bliższym i dalszym otoczeniem społecznym, a relacje te kształtuje w oparciu o zaufanie i wspólnotę celów. Mając świadomość, że stojące przed nią/nim wyzwania zawodowe wymagają znacznych zasobów osobistych, dba o ich stabilność i rozwój, buduje swoją profesjonalną samoświadomość i potencjał biograficzny.

Uzyskanie przez absolwentkę/absolwenta gotowości do pełnienia roli zawodowej pedagoga wiąże się ze zdobywaniem w trakcie studiów określonego zasobu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Te trzy wymiary programu studiów są rozumiane jako uwarunkowane licznymi kontekstami i zmienne w swoim kształcie narzędzia, niezbędne dla skutecznego operowania w dynamicznej i przenikniętej ryzykiem rzeczywistości społecznej. Są one jednocześnie budulcem tożsamości zawodowej pedagoga – swoistej i wyraźnie wyodrębnionej spośród zawodów skoncentrowanych na człowieku, jego potrzebach rozwojowych i środowisku jego życia.

Absolwentka/absolwent kierunku na studiach pierwszego stopnia uzyskuje podstawową wiedzę z zakresu pedagogiki oraz z obszaru powiązanych z nią dyscyplin zaliczanych do nauk społecznych i humanistycznych. Jej najistotniejsze elementy obejmują treści dotyczące: specyfiki przedmiotowej i metodologicznej pedagogiki jako dyscypliny nauki; teoretycznych podstaw wychowania i kształcenia czerpanych z dyscyplin wobec pedagogiki pokrewnych i pomocniczych; różnych środowisk wychowawczych i instytucji kształcenia, wychowania i opieki; uczestników działalności pedagogicznej; projektowania ścieżki własnego rozwoju; zasad i norm etycznych.

Absolwentka/absolwent kierunku w trakcie studiów zdobywa podstawowe umiejętności związane z profilem zadań zawodowych, takie jak: obserwacja i interpretacja zjawisk społecznych; stosowanie wiedzy teoretycznej w analizie problemów pedagogicznych i w praktycznym działaniu; ocenianie przydatności metod i procedur w działalności pedagogicznej; komunikacja interpersonalna oraz stosowanie języka specjalistycznego; współdziałanie z innymi osobami i pracy w zespole; przedstawianie i ocenianie różnych opinii i stanowisk oraz dyskutowanie o nich; korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych; animowanie pracy nad rozwojem uczestników procesów związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką; samodzielne zdobywanie wiedzy i kierowanie rozwojem swoich profesjonalnych umiejętności; stosowanie zasad i norm etycznych; konstruowanie i prowadzenie badań pedagogicznych; posługiwanie się językiem obcym.

Absolwentka/absolwent kierunku w trakcie studiów zdobywa również podstawowe kompetencje społeczne niezbędne dla realizacji zadań zawodowych, takie jak: przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych; wrażliwość i gotowość działania na rzecz osób wymagających wsparcia i pomocy; przekonanie o znaczeniu wiedzy naukowej w rozwiązywaniu problemów poznawczych; świadomość wagi refleksji etycznej i przestrzegania zasad etyki zawodowej; krytyczny stosunek do posiadanej wiedzy i umiejętności; gotowość do działania w sposób przedsiębiorczy.

Absolwentka/absolwent specjalności Animacja społeczno-kulturowa (ASK)

Celem kształcenia na specjalności jest przygotowanie zaangażowanych i kreatywnych specjalistów w zakresie animacji kultury, zarządzania projektami społecznymi oraz realizacji działań kulturalno-oświatowych i edukacyjnych.

Program specjalności pozwala na zdobycie zasobu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, umożliwiających profesjonalne działanie animacyjne, przebiegające w społecznościach lokalnych i instytucjach/placówkach kultury, którego istotnymi elementami są: diagnoza potrzeb, planowanie, inicjowanie oraz ewaluacja działań, projektów i przedsięwzięć animacyjnych. Absolwenci specjalności są ponadto przygotowani do inicjowania działań projektowych, kampanii społecznych i lokalnych wydarzeń kulturalnych.

Absolwenci specjalności mogą znaleźć zatrudnienie w instytucjach kultury (domy kultury, galerie, kina, teatry, muzea), w podmiotach sektora pozarządowego (fundacje i stowarzyszenia), w dedykowanych kulturze i sprawom społecznym wydziałach samorządów lokalnych (np. biura marketingu, wydziały ds. promocji kultury), a także w sektorze komercyjnym (firmy eventowe, prywatne instytucje kultury, agencje turystyczne). Mogą podjąć pracę w zawodach: pedagog animacji kulturalnej (235911), animator kultury (343901), animator czasu wolnego młodzieży (pracownik młodzieżowy) (235916), organizator imprez rozrywkowych (organizator eventów) (333201), pracownik galerii/muzeum (343302).

Absolwentka/absolwent specjalności Edukacja medialna i techniki dziennikarskie (EMD)

Celem kształcenia realizowanego w ramach specjalności jest przygotowanie kompetentnych i refleksyjnych specjalistów – innowatorów w zakresie edukacji medialnej, swobodnie posługujących się zarówno nowymi technologiami, jak i wybranymi technikami dziennikarskimi.

Absolwenci specjalności posiadają wiedzę umożliwiającą rozumienie zjawisk i procesów medialnych oraz ich znaczenie dla współczesnego człowieka, a także umiejętności pozwalające na jej wykorzystanie podczas świadomego i krytycznego projektowania różnorodnych przekazów medialnych i ich efektywnego zastosowania w działalności edukacyjnej, promocyjnej oraz twórczej w obszarze współpracy z mediami.

Absolwenci specjalności są przygotowani do pracy w sektorze medialnym (PR i reklama, portale internetowe, media społecznościowe etc.) oraz komercyjnym (np. firmy eventowe, szkoleniowe). Łącząc kompetencje pedagogiczne i medialne, mogą podejmować pracę w nowych zawodach, takich jak: pedagog mediów (235922), dydaktyk multimedialny (235901), metodyk edukacji na odległość (235103), specjalista ds. uzależnień od mediów cyfrowych (263407).

Absolwentka/absolwent specjalności Psychopedagogika kreatywności (PKR)

Celem specjalności jest wykształcenie przedsiębiorczych i twórczych pedagogów wyposażonych w kompetencje przyszłości, pozwalające m.in. na rozpoznawanie i stymulowanie kreatywności oraz nauczanie twórczości dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Absolwenci specjalności w trakcie studiów są przygotowani do: prowadzenia treningów, szkoleń i zajęć ukierunkowanych na rozwijanie kreatywności; prowadzenia sesji twórczego rozwiązywania problemów w organizacjach i instytucjach; projektowania autorskich programów, metod, gier i pomocy edukacyjnych oraz pobudzania aktywności twórczej poprzez planowanie i wdrażanie projektów działań twórczych dla różnych grup odbiorców.

Specjalność przygotowuje do pracy w sektorze publicznym i prywatnym, m.in. w instytucjach edukacyjnych, ośrodkach edukacji twórczej, firmach szkoleniowych, fundacjach i stowarzyszeniach, domach kultury, salach zabaw, ośrodkach doskonalenia nauczycieli, ośrodkach badawczych oraz przedsiębiorstwach stawiających na twórczy rozwój pracowników oraz generowanie innowacji. Dzięki interdyscyplinarnemu programowi kształcenia, absolwenci specjalności są przygotowani do pracy na stanowiskach: wykładowca na kursach (edukator, trener) (235915) w firmach szkoleniowych oraz działach rozwoju pracowników, specjalisty do spraw organizacji szkoleń, projektanta usług edukacyjnych, metodyka kształcenia twórczego, menadżera projektów w organizacjach pozarządowych, animatora czasu wolnego młodzieży (pracownik młodzieżowy) (235916).

Absolwentka/absolwent specjalności Edukacja dorosłych i coaching kariery zawodowej (EDC)

Celem kształcenia realizowanego w ramach specjalności jest przygotowanie do pracy edukacyjnej z osobami dorosłymi oraz doprowadzenia profesjonalnej działalności coachingowej z indywidualnym klientem oraz zespołem lub grupą.

Program specjalności umożliwia uzyskanie podstawowej wiedzy pedagogicznej, psychologicznej i socjologicznej, niezbędnej do zrozumienia społeczno-kulturowego kontekstu edukacji osób dorosłych, specyfiki pracy z dorosłymi oraz do konstruowania drogi rozwoju zawodowego człowieka dorosłego. Kształcenie na specjalności pozwala również na nabycie praktycznych umiejętności w zakresie komunikacji społecznej, diagnozowania potrzeb edukacyjnych, tworzenia własnego warsztatu metodycznego i prowadzenia działalności w obszarze edukacji pozaformalnej.

Absolwentka/absolwent może podjąć pracę w zawodach: organizator edukacji dorosłych; wykładowca na kursach (edukator, trener) (235915); pracownik działów szkoleniowych przedsiębiorstw i firm szkoleniowych; nauczyciel w placówkach pozaszkolnych (235910) i w placówkach oświatowych

edukacji dorosłych; pracownik agencji zatrudnienia, specjalista w działach związanych z zarządzaniem karierą i rozwojem zawodowym; pracownik działów marketingu i reklamy oraz redakcji portali edukacyjnych; pracownik organizacji pozarządowych, działających na polu edukacji dorosłych i wspomagania zatrudnienia. W wyniku przygotowania w zakresie coachingu absolwentka/absolwent otrzymuje kwalifikacje w zawodzie trener osobisty (coach, mentor, tutor) (235920).

Absolwent/absolwentka studiów drugiego stopnia na kierunku Pedagogika

jest przygotowana/y do wykonywania zadań zawodowych, polegających na wspieraniu osób, grup i środowisk w osiąganiu celów rozwojowych odpowiadających ich możliwościom, z uznaniem ich pełnej podmiotowości i z szacunkiem dla różnorodności. Zadania te realizowane są w obszarze edukacji pozaformalnej nieformalnej, indywidualnie i zespołowo, w ramach różnego rodzaju instytucji (publicznych, prywatnych), jak i poza nimi.

Absolwent/absolwentka kierunku Pedagogika w trakcie studiów jest przygotowana/y do podejmowania działań pedagogicznych w sposób spełniający wysokie standardy wytyczone przez Patronkę Uczelni i tożsamy z celami określonymi przez nurt pedagogiki humanistycznej. Działania te podejmuje zatem w sposób zaangażowany – poszukując rozwiązań, stawiając czoło przeciwnościom, twórczy – generując oryginalne wizje i nieszablonowe rozwiązania problemów, refleksyjny – rozwijając zdolność do namysłu nad własnym działaniem, krytyczny – pogłębiając zdolność do analizy i oceny sytuacji oraz odpowiedzialny – wzmacniając poczucie wpływu na kształt świata. Realizację swoich zamierzeń podejmuje we współpracy z innymi profesjonalistami oraz bliższym i dalszym otoczeniem społecznym, a relacje te kształtuje w oparciu o zaufanie i wspólnotę celów. Mając świadomość, że stojące przed nią/nim wyzwania zawodowe wymagają znacznych zasobów osobistych, dba o ich stabilność i rozwój, buduje swoją profesjonalną samoświadomość i potencjał biograficzny.

Uzyskanie przez absolwenta/absolwentkę gotowości do pełnienia roli zawodowej pedagoga wiąże się ze zdobywaniem w trakcie studiów określonego zasobu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Te trzy wymiary programu studiów są rozumiane jako uwarunkowane licznymi kontekstami i zmienne w swoim kształcie narzędzia, niezbędne dla skutecznego operowania w dynamicznej i przenikniętej ryzykiem rzeczywistości społecznej. Są one jednocześnie budulcem tożsamości zawodowej pedagoga – swoistej i wyraźnie wyodrębnionej spośród zawodów skoncentrowanych na człowieku, jego potrzebach rozwojowych i środowisku jego życia.

Absolwent/absolwentka kierunku uzyskuje pogłębioną wiedzę z zakresu pedagogiki oraz z obszaru powiązanych z nią dyscyplin zaliczanych do nauk społecznych i humanistycznych. Jej najistotniejsze elementy obejmują treści dotyczące: miejsca pedagogiki w systemie nauk i jej powiązań z innym dyscyplinami; kluczowych zagadnień i kierunków rozwoju pedagogiki; procesów związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką; rozwoju człowieka w cyklu życia i wykorzystania jego potencjału rozwojowego; struktur społecznych, instytucji życia społecznego i środowisk wychowawczych; zjawisk i instytucji edukacyjnych ujmowanych w perspektywie międzynarodowej; uczestników i realizatorów kształcenia, wychowania i opieki; wiedzy metodologicznej na temat projektowania i prowadzenia badań w pedagogice; uwarunkowań różnych rodzajów działalności pedagogicznej; zasad tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.

Absolwent/absolwentka kierunku w trakcie studiów zdobywa specjalistyczne umiejętności związane z profilem zadań zawodowych, w tym: stosowanie wiedzy teoretycznej w diagnozowaniu problemów pedagogicznych i działaniu praktycznym; obserwowania, interpretacji i krytycznej oceny zjawisk społecznych; wyszukiwania i przetwarzania informacji; projektowania i realizacji badań naukowych; generowania rozwiązań złożonych problemów pedagogicznych; właściwego doboru sposobu postępowania, środków i metod dla danej działalności pedagogicznej; sprawnego porozumiewania się przy użyciu różnych kanałów i technik, ze zróżnicowanym gronem odbiorców; prezentowania swojego

stanowiska i popierania go rozbudowaną argumentacją; pracy zespołowej i przewodzenia zespołowi; umiejętności komunikowania się w języku obcym; animowania pracy nad własnym rozwojem i rozwojem uczestników działalności pedagogicznej.

Absolwent/absolwentka kierunku w trakcie studiów zdobywa także pogłębione kompetencje społeczne niezbędne dla realizacji zadań zawodowych, takie jak: krytyczne podejście do własnej wiedzy i umiejętności; docenianie znaczenia nauk pedagogicznych dla rozwoju jednostki i środowisk społecznych; odpowiedzialność za własne działania i ich skutki; wrażliwość na problemy społeczne; uczestnictwo w przedsięwzięciach ukierunkowanych na interes publiczny i potrzeby osób wymagających wsparcia; gotowość do działania w sposób przedsiębiorczy; dojrzałość w rozumieniu roli pedagoga, rozwijanie dorobku zawodu i podtrzymywanie jego etosu.

Absolwentka/absolwent specjalności Pedagogika pracy i zarządzanie zasobami ludzkimi (PZL)

Studia na specjalności przygotowują kompetentnych pedagogów pracy i specjalistów ds. zarządzania zasobami ludzkimi w zakresie kwalifikacji ogólnozawodowych i podstawowych dla zawodu.

Program specjalności umożliwia uzyskanie rozszerzonej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie przygotowania do pracy z ludźmi, strategicznego zarządzania zasobami ludzkimi, w tym w zakresie komunikacji społecznej, posługiwania się warsztatem diagnostycznym rekrutera, wspierania rozwoju zawodowego człowieka w kontekście potrzeb organizacji. Ponadto, umożliwia uzyskanie podstawowej wiedzy z zakresu zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy, w ramach obowiązujących regulacji prawnych.

Absolwent/ Absolwentka jest przygotowany/a do pracy w charakterze pedagoga pracy i specjalisty ds. zarządzania zasobami ludzkimi oraz w zawodach pokrewnych, m.in. jako analityk pracy, specjalista ds. kadr, specjalista ds. rekrutacji pracowników, specjalista ds. rozwoju zawodowego, pośrednik pracy. Posiada podstawowe kwalifikacje wymagane przy zatrudnieniu w działach personalnych i szkoleniowych różnych zakładów pracy, w urzędach pracy, w instytucjach pośrednictwa pracy i doradztwa personalnego.

Absolwentka/absolwent specjalności Trener grupowy i animator zmiany społecznej (TGA)

Celem specjalności jest kształcenie przedsiębiorczych i kreatywnych pedagogów wyposażonych w profesjonalne umiejętności projektowania, organizowania i prowadzenia szkoleń, programów rozwojowych, kursów i warsztatów dla osób dorosłych, a także dzieci i młodzieży.

Umiejętności, w jakie zostaną wyposażeni absolwenci specjalności, niezależnie od ich uniwersalnego zastosowania, są ukierunkowane na generowanie i animowanie zmiany społecznej w środowisku lokalnym, poprzez rozpoznawanie potrzeb i trendów społecznych oraz generowanie na ich podstawie innowacyjnych rozwiązań w postaci autorskich projektów edukacyjnych i społecznych. W programie specjalności zawarto liczne warsztaty, na których absolwenci i absolwentki zdobędą wiedzę i umiejętności w zakresie organizowania i prowadzenia różnego rodzaju szkoleń, programów rozwojowych i warsztatów, a także generowania innowacyjnych projektów działań edukacyjnych i społecznych oraz kierowania tymi projektami.

Absolwenci i absolwentki tej specjalności mają możliwość zatrudnienia w firmach szkoleniowych, działach HR (jako trener wewnętrzny lub zewnętrzny, specjalista do spraw szkoleń), instytucjach zajmujących się działalnością edukacyjną na rzecz osób w różnym wieku (jako trener, animator, menedżer projektu), organizacjach pozarządowych działających na rzecz społeczności lokalnych, instytucjach publicznych i instytucjach administracji samorządowej. Zdobędą także podstawowe przygotowanie do prowadzenia własnej działalności gospodarczej o charakterze edukacyjnym.

Absolwentka/absolwent specjalności Edukacja teatralna i muzyczna (ETM)

Specjalność kształci przedsiębiorczych i twórczych pedagogów przygotowanych do pełnienia roli edukatora i animatora życia kulturalno-artystycznego w środowisku lokalnym, specjalizującego się w obszarze amatorskich przedsięwzięć teatralnych i muzycznych adresowanych zarówno do dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych. Program specjalności pozwala na zdobycie wiedzy i umiejętności umożliwiających inicjowanie, organizowanie i realizację różnego rodzaju działań teatralnych i muzycznych, w tym zajęć teatralnych i muzycznych w instytucjach kultury, amatorskich grup artystycznych i przedsięwzięć o charakterze komercyjnym (firmy eventowe).

Absolwent/ka przygotowany/a jest do pracy m.in. w samorządowych instytucjach kultury (wojewódzkich, miejskich, gminnych), centrach kultury i edukacji kulturalnej oraz innych podmiotach publicznych lub prywatnych zajmujących się działalnością kulturalną i artystyczną (domy kultury, organizacje pozarządowe, firmy eventowe). Specjalność przygotowuje m.in. do pracy w zawodzie: instruktor amatorskiego ruchu artystycznego (235501) oraz do prowadzenia samodzielnej działalności kulturalno-pedagogicznej.

Absolwentka/absolwent specjalności Edukacyjny content design (ECD)

Celem kształcenia na specjalności jest przygotowanie innowacyjnych pedagogów medialnych, zdolnych do tworzenia wysokiej jakości edukacyjnych treści medialnych oraz do działań edukacyjnych z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych i mediów społecznościowych.

Program studiów umożliwia uzyskanie poszerzonej wiedzy na temat procesów zachodzących w środowisku mediów cyfrowych, pozwala na rozwinięcie różnorodnych umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do twórczego, refleksyjnego i krytycznego projektowania i marketingu działań edukacyjnych w przestrzeni medialnej, w tym profilaktycznych (z zakresu zagrożeń w cyberprzestrzeni).

Absolwent/absolwentka specjalności zdobędą uniwersalne umiejętności pozwalające zarówno na samodzielną aktywność twórczą i edukacyjną w nowoczesnych mediach (influencer edukacyjny, blogger, youtuber, dziennikarz internetowy itp.), jak i na odnalezienie się na medialnym rynku pracy, zwłaszcza w jego części edukacyjnej (działy promocji firm, działy szkoleniowe, wydawnictwa i instytucje edukacyjne, biura prasowe instytucji użyteczności publicznej, placówki edukacji pozaformalnej, instytucje kultury, organizacje pozarządowe związane z edukacją). Dzięki integracji kompetencji pedagogicznych z warsztatem twórcy materiałów multimedialnych, mogą również podejmować pracę w sektorze reklamy, portalach informacyjnych, mediach społecznościowych, ale i firmach szkoleniowych czy branży PR, a także w pozaszkolnych ośrodkach prowadzących działalność edukacyjną jako pedagog medialny, metodyk multimedialny, specjalista ds. technologii informacyjno-komunikacyjnych. Specjalność pozwala na uzyskanie kwalifikacji zawodowych: pedagog mediów (235922).

Absolwentka/absolwent specjalności Edukacja zdalna i grafika komputerowa (EZG)

Specjalność kształci metodyków i koordynatorów kształcenia zdalnego oraz projektantów multimedialnych materiałów edukacyjnych, którzy w twórczy sposób organizują procesy edukacyjne w środowisku cyfrowym, biegle korzystają z narzędzi cyfrowych i są gotowi do elastycznego reagowania na dynamicznie zmieniające się potrzeby współczesnej edukacji, rynku pracy i życia społecznego.

Program specjalności umożliwia zdobycie i pogłębienie wiedzy o współczesnych zastosowaniach technologii informacyjno-komunikacyjnych, pozwala również na rozwinięcie umiejętności projektowania i organizacji kształcenia on-line, komunikacji w środowisku zdalnym, tworzenia

materiałów multimedialnych i graficznych niezbędnych do sprawnego poruszania się w środowisku cyfrowym, w tym mediów społecznościowych i platform cyfrowych. W toku studiów student/ka zdobędzie również umiejętności projektowania i tworzenia materiałów dydaktycznych: tekstowych, audialnych, wizualnych, multimedialnych oraz internetowych.

Absolwenci specjalności znajdą zatrudnienie m.in. w ośrodkach szkoleniowych i placówkach oświatowych, w działach kształcenia kadr urzędów publicznych i działach szkolenia w instytucjach edukacyjnych i przedsiębiorstwach, w wydawnictwach oraz podmiotach tworzących multimedialne materiały edukacyjne. W wyniku ukończenia studiów uzyskają kwalifikacje do pracy w zawodach: metodyka edukacji na odległość (235103), metodyka technologii informacyjnych i komunikacyjnych (235104), specjaliści do spraw technologii informatyczno-komunikacyjnych, w tym: projektanta aplikacji multimedialnych, animacji i gier komputerowych (251302), specjaliści do spraw rozwoju stron internetowych (251303).

Absolwentka/absolwent specjalności Pedagogika resocjalizacyjna z kryminologią (PRK)

Celem specjalności jest kształcenie pedagogów przygotowanych do twórczej działalności wychowawczej i resocjalizacyjnej, kierujących się wartościami humanistycznymi oraz ideami spójności i inkluzji społecznej.

Program specjalności umożliwia zdobycie wiedzy w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej i penitencjarnej, podstaw prawnych resocjalizacji, kryminologii i wiktymologii, diagnostyki zaburzeń osobowości i w przystosowaniu, a także umiejętności związanych z metodyką pracy z osobami nieprzystosowanymi społecznie, uzależnionymi i wykluczonymi społecznie.

Absolwentki i absolwenci tej specjalności znajdą zatrudnienie w ośrodkach adopcyjnych, zespołach kuratorskich przy sądach rejonowych, ośrodkach kuratorskich, w opiniodawczych zespołach specjalistów sądowych, w instytucjach penitencjarnych, ośrodkach pomocy społecznej, środowiskowych placówkach dla dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym i niedostosowanych społecznie, świetlicach środowiskowych i socjoterapeutycznych, w placówkach wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej. Absolwenci specjalności będą mogli podjąć pracę w zawodach: pedagog (235921), kurator sądowy (263501), specjaliści resocjalizacji (263505), asystent rodziny (341207), wychowawca w placówkach wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej (235914), koordynator rodzinnej pieczy zastępczej (263508), specjalista terapii uzależnień (229907), specjalista poradnictwa psychospołecznego i rodzinnego (263503).

Absolwentka/absolwent specjalności Opiekuńczo-wychowawcza (OPW)

Program specjalności umożliwia zdobycie poszerzonej wiedzy na temat dziecka – jego rozwoju, potrzeb i dobrostanu instytucjonalnych form opieki, wychowania i wsparcia oraz prawnych regulacji dotyczących jego ochrony. W treściach programowych uwzględniony jest rodzinny kontekst życia dziecka – potrzeby rodziny i ich zaspokajanie za pomocą narzędzi polityki społecznej, a także poprzez organizację wsparcia społecznego w środowisku lokalnym. Program specjalności pozwala również na uzyskanie pogłębionych umiejętności diagnostycznych dotyczących potrzeb dziecka, rodziny i środowiska lokalnego, a także ewaluacji i badania inicjatyw opiekuńczo-wychowawczych. Uczestnicy studiów na specjalności rozwijają umiejętności projektowe dotyczące rozwiązywania problemów społecznych na poziomie lokalnym, a także umiejętności animacyjne i tworzenia sieci wsparcia.

Absolwenci specjalności mogą być zatrudnieni w instytucjach samorządowych na stanowiskach związanych z pomocą dziecku i rodzinie, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych; mogą zajmować stanowiska związane z pieczą zastępczą; posiadają uprawnienia do otwierania własnych alternatywnych placówek opieki nad małym dzieckiem; mogą podjąć pracę w domu pomocy społecznej

dla seniorów; potencjalnym miejscem zatrudnienia są dla nich również organizacje pozarządowe oraz polskie i międzynarodowe agendy socjalne.

Ukończenie specjalności wiąże się z uzyskaniem kwalifikacji w zawodach: wychowawca w placówkach wsparcia dziennego, placówkach wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej (235914), asystent rodziny (341207), koordynator rodzinnej pieczy zastępczej (263508), prowadzący rodzinny dom dziecka (531106), pozostali pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej (341290), opiekun w żłobku/klubie dziecięcym (531107), pozostali specjaliści do spraw wychowania małego dziecka (234290).

1.4. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe

Oferta programowa studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia na kierunku Pedagogika jest w pełni spójna z misją Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, skoncentrowaną na gromadzeniu oraz przetwarzaniu wiedzy o człowieku i kulturze, kształcącą ludzi światłych, świadomych, myślących w sposób kreatywny i twórczy, poszukujących inspiracji, gotowych do pracy na rzecz drugiego człowieka.

Program studiów na kierunku Pedagogika został stworzony na podstawie najnowszych badań krajowych i zagranicznych, w tym realizowanych przez kadrę Akademii oraz przy udziale otoczenia społecznego. Program kształcenia jest systematycznie dostosowywany do dynamicznie zmieniających się wymagań rynku pracy, najnowszych osiągnięć w obszarze pedagogiki oraz opinii interesariuszy zewnętrznych, w tym reprezentantów instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i partnerów naukowych.

Oferuje ogólnoakademicki profil kształcenia, dostępny zarówno dla studentów studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. W trakcie kształcenia studenci mają możliwość wyboru wielu zajęć, co świadczy o możliwości indywidualizacji kształcenia. Kierunek pedagogika prowadzony w Akademii Pedagogiki Specjalnej oferuje unikatowe specjalności w skali kraju, np. psychopedagogika kreatywności czy edukacyjny content design. Absolwenci są dobrze przygotowani do pracy w zawodach polegających na wspieraniu osób, grup i środowisk w osiąganiu celów rozwojowych odpowiadających ich możliwościom, z uznaniem ich pełnej podmiotowości i z szacunkiem dla różnorodności. Oprócz tego absolwenci są przygotowani do angażowania się w różnorodne interdyscyplinarne działania, które wymagają społecznej wrażliwości, otwartości, empatii, umiejętności oceny sytuacji, formułowania trafnych wniosków oraz planowania działań na ich podstawie.

Koncepcja kształcenia na akredytowanym kierunku Pedagogika wyróżnia się następującymi cechami:

1. **Podmiotowe podejście do rozwoju:** Kształcenie koncentruje się na wspieraniu osób, grup i społeczności w osiąganiu ich celów rozwojowych, z uwzględnieniem ich pełnej podmiotowości i różnorodności. Program kształtuje kompetencje społeczne, takie jak wrażliwość na potrzeby innych, znaczenie wiedzy naukowej oraz etyczne podejście do działań zawodowych. Program odzwierciedla etos edukacji, która upodmiotawia i wspiera indywidualny rozwój, biorąc pod uwagę różnorodność potrzeb i potencjałów, w tym aspektów biopsychicznych, psychologicznych i kulturowych.
2. **Wysokie standardy pedagogiczne:** Kształcenie opiera się na wartościach wyznaczonych przez Patronkę Akademii – Marię Grzegorzewską oraz na zasadach pedagogiki humanistycznej, co podkreśla etykę i odpowiedzialność w działaniach pedagogicznych. Podkreśla się interdyscyplinarną wiedzę o człowieku i jego rozwoju, wynikającą z nauk społecznych

i humanistycznych, co zapewnia studentom rzetelną wiedzę oraz umiejętności potrzebne do diagnozowania potrzeb i tworzenia efektywnych strategii edukacyjnych.

3. **Rozwój krytycznych i refleksyjnych postaw:** Kształcenie promuje krytyczne myślenie oraz kompetencje badawcze, umożliwiając studentom kompleksowe rozumienie zjawisk społecznych oraz umiejętność analizy i interpretacji zmieniającej się rzeczywistości. Program promuje umiejętność refleksji nad własnym działaniem oraz krytyczną analizę sytuacji, co wpływa na rozwój profesjonalnej samoświadomości. Studenci są zachęceni do angażowania się w poszukiwanie rozwiązań oraz do generowania kreatywnych pomysłów w obliczu wyzwań, co rozwija ich zdolności twórcze.
4. **Odpowiedź na potrzeby społeczne i dynamicznie zachodzące zmiany:** Całość programu tworzy kompleksową i oryginalną ofertę, odpowiadającą aktualnym wymaganiom i oczekiwaniom społecznym, które konsultowane były z interesariuszami zewnętrznymi. Program łączy wiedzę z różnych dziedzin naukowych, co pozwala studentom lepiej rozumieć złożoność problemów społecznych i edukacyjnych oraz efektywniej działać w zróżnicowanych kontekstach. Kształcenie uwzględnia dynamicznie zmieniające się potrzeby społeczne, przygotowując absolwentów do działania w zróżnicowanych kontekstach społecznych i edukacyjnych.

Dzięki wskazanym powyżej cechom **program kształcenia na akredytowanym kierunku Pedagogika jest nowoczesnym programem** przygotowującym studentów do efektywnego działania zawodowego polegającego na wspieraniu osób, grup i środowisk w osiągnięciu celów rozwojowych w złożonym i wymagającym świecie. O nowoczesnej koncepcji kształcenia świadczy m.in. zindywidualizowane kształcenie zapewnione przez bogatą ofertę zajęć do wyboru. W przypadku studiów pierwszego stopnia studenci dokonują wyboru w zakresie (1) Konwersatorium w j. obcym, (2) Tutoringu – poziom podstawowy oraz (3) Fakultetu: Kultura-sztuka-życie społeczne.

Na pierwszym i drugim stopniu program studiów ma strukturę modułową i obejmuje następujące moduły ogólne: Moduł Podstawowy (MP); Moduł Fakultatywny (MF) i Moduły Specjalnościowe (MS). Moduły MP, MF i MS mają charakter obligatoryjny, przy czym MS jest wybierany z listy modułów specjalnościowych i zajęcia w jego ramach, tak jak zajęcia MF, są traktowane jako zajęcia do wyboru.

W ramach modułu podstawowego (MP) na studiach II stopnia i jednego z modułów przedmiotowych „Wybrane zagadnienia subdyscyplin pedagogicznych i obszarów interdyscyplinarnych” studenci mają 2 zestawy przedmiotów do wyboru:

- Zestaw 1: Wybrane zagadnienia pedagogiki społecznej; Wybrane zagadnienia historii wychowania; Wybrane zagadnienia pedagogiki pracy; Wybrane zagadnienia andragogiki
- Zestaw 2: Wybrane zagadnienia pedagogiki specjalnej; Wybrane zagadnienia teorii wychowania; Wybrane zagadnienia dydaktyki; Wybrane zagadnienia pracy socjalnej.

W ramach modułu podstawowego i jednego z modułów przedmiotowych „Moduł rozwoju profesjonalnego” studenci dokonują wyboru:

- Kulturowe konteksty edukacji (1 wykład do wyboru z 2)
- Edukacja dla zrównoważonego rozwoju (1 wykład do wyboru z 2)

W ramach modułu fakultatywnego (MF) program przewiduje wybór trzech fakultetów:

- 1) realizowanego w metodzie tutoringu (rozwojowego lub naukowego),
- 2) o tematyce związanej z kulturą i sztuką
- 3) konwersatorium w języku obcym.

Program kształcenia jest regularnie aktualizowany w oparciu o zmieniające się wymagania rynku pracy, nowe badania w dyscyplinie pedagogika, a także konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi, takimi jak przedstawiciele instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz partnerów naukowych. Dzięki temu program pozostaje aktualny, efektywny i dostosowany do rzeczywistych potrzeb społecznych i zawodowych. O kształcie i rozwoju koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika

w znacznym zakresie decyduje panująca w Instytucie Pedagogiki kultura jakości, wzmacniana prowadzoną polityką jakości kształcenia. Zasadniczym celem przyjętej polityki jest dbałość o procedury ustalania efektów kształcenia (uwzględniające rozwój nauki oraz potrzeby społeczne i rynku pracy), systematyczny monitoring jakości procesu kształcenia, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia. Przyjęta polityka jakości skutkuje okresowymi przeglądami programów studiów, mającymi na celu ich doskonalenie (ostatni przegląd i zatwierdzenie znowelizowanych programów studiów na kierunku pedagogika miał miejsce w roku 2022).

Wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe

W opracowaniu programu kształcenia sięgnięto po wzorce sprawdzone na polskich i zagranicznych uczelniach, by stworzyć nowoczesną i kompleksową ofertę edukacyjną.

Wzorce czerpano poprzez zapoznanie się z dostępnymi materiałami (opisem efektów uczenia się, sylabusami, itp.) opublikowanymi na oficjalnych stronach internetowych różnorodnych instytucji szkolnictwa wyższego w Europie. Zagraniczne modele edukacyjne, w szczególności programy stosowane na czołowych europejskich i amerykańskich uczelniach, wniosły innowacyjne podejścia, takie jak elastyczne ścieżki kształcenia, zindywidualizowane tutoringi oraz nacisk na praktyczne umiejętności i projekty interdyscyplinarne.

Zdecydowanie jednak w największym stopniu korzystano z doświadczeń opartych na bezpośrednich kontaktach osobistych. Zaliczyć tutaj można w szczególności współpracę z Uniwersytetem Gdańskim. W 2021/22 r. we współpracy z Centrum Doskonalenia Dydaktycznego i Tutoringu Uniwersytetu Gdańskiego zostało przeprowadzone certyfikowane szkolenie z tutoringu akademickiego, które ukończyło 43 pracowników dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych Akademii. Dzięki tak szerokiemu przygotowaniu kadry możliwe stało się wprowadzenie do programów studiów innowacji dydaktycznej w postaci tutoringu rozwojowo-naukowego o charakterze grupowym.

Integracja wzorców krajowych i międzynarodowych gwarantuje spójność i wysoki poziom nauczania, odpowiadając na potrzeby zarówno lokalnego, jak i globalnego rynku pracy w sektorze edukacji.

1.5. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany

Efekty kierunkowe są traktowane jako fundamentalne, w pełni zgodne z koncepcją kształcenia oraz charakterystyką absolwenta/absolwentki, a przede wszystkim odpowiednie dla profilu ogólnoakademickiego. Efekty uczenia się są zgodne z poziomem 6. i 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji. Kierunkowe efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie pedagogika oraz z zakresem działalności naukowej prowadzonej w Akademii. Zostały zapisane w sposób zrozumiały, a przede wszystkim w sposób możliwy do osiągnięcia przez studentów/studentki i jednocześnie dający możliwość stworzenia odpowiedniego systemu ich weryfikacji.

Przy dokonaniu uogólnień dotyczących tych efektów, które podkreśliły główne idee i jeszcze wyraźniej ukazały przyjętą perspektywę kształcenia, można wskazać kluczowe efekty, przedstawione poniżej w odniesieniu do poszczególnych poziomów kształcenia.

Efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia

Na kierunku Pedagogika na studiach pierwszego stopnia sformułowano 15 efektów z zakresu wiedzy, 13 z zakresu umiejętności i 8 z zakresu kompetencji społecznych.

Kluczowe efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia wskazują, że student po ich ukończeniu **w zakresie wiedzy:** (1) ma podstawową wiedzę o miejscu pedagogiki w systemie nauk, o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi, zna terminologię stosowaną w obrębie pedagogiki i jej subdyscyplin oraz pokrewnych dyscyplin naukowych; (2) ma uporządkowaną wiedzę na temat wychowania i kształcenia, ich filozoficznych, społeczno-kulturowych, historycznych, biologicznych i psychologicznych podstaw oraz zna podstawowe teorie dotyczące tych procesów; (3) zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne oraz teorie jego rozwoju, stanowiące teoretyczne podstawy działalności pedagogicznej; (4) zna najważniejsze, tradycyjne i współczesne nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania oraz charakter ich uczestnictwa w dyskursie na temat współczesnych dylematów cywilizacyjnych; (5) ma podstawową wiedzę o rodzajach struktur społecznych i instytucji życia społecznego, jak też o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących; (6) ma podstawową wiedzę o celach, funkcjach, podstawach prawnych, organizacji i sposobach działania instytucji kształcenia, wychowania i opieki, alternatywnych form edukacji oraz edukacji otwartej na różnorodność; (7) ma podstawową wiedzę o projektowaniu i prowadzeniu badań w pedagogice, a w szczególności o problemach badawczych, metodach, technikach i narzędziach badawczych; (8) ma uszczegółowioną wiedzę dotyczącą prowadzenia działalności pedagogicznej w zakresie określonym specjalnością studiów; (9) ma uszczegółowioną wiedzę o uczestnikach działalności pedagogicznej, w tym ich prawach, w zakresie określonym specjalnością studiów; (10) ma wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń; (11) ma podstawową wiedzę dotyczącą pomocy przedmedycznej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach kształcenia, wychowania i opieki; (12) zna podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanych ze studiowaną specjalnością; ma wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju i podnoszenia kultury osobistej; (13) ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych oraz ich zastosowań wobec kluczowych dylematów współczesnej cywilizacji; (14) zna podstawowe przepisy i normy dotyczące własności intelektualnej i prawa autorskiego; (15) ma podstawową wiedzę dotyczącą przedsiębiorczości.

Kluczowe efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia w zakresie wiedzy są ściśle powiązane z koncepcją kształcenia, która zakłada interdyscyplinarny charakter pedagogiki oraz jej umiejscowienie w systemie naukowym. Wiedza, którą zdobywa student, obejmuje fundamenty pedagogiki, jej relacje z innymi dyscyplinami naukowymi oraz terminologię specyficzną dla tej dziedziny, co jest zgodne z ogólną misją kształcenia. Studenci nabywają uporządkowaną wiedzę na temat procesów wychowania i kształcenia, ich podstaw filozoficznych i psychologicznych, co pozwala na zrozumienie różnorodnych koncepcji człowieka oraz teorii rozwoju. Tego rodzaju wiedza jest niezbędna do skutecznego podejmowania działań pedagogicznych, które mają na celu wspieranie rozwoju jednostki w kontekście społecznym i kulturowym. Efekty uczenia się odnoszące się do wiedzy uwzględniają także znajomość różnorodnych struktur społecznych i instytucji życia społecznego, co jest kluczowe dla przyszłych pedagogów, którzy muszą działać w różnorodnych środowiskach wychowawczych. Wiedza na temat organizacji i funkcji instytucji edukacyjnych, a także alternatywnych form edukacji, odzwierciedla potrzeby współczesnego społeczeństwa oraz wyzwań, przed którymi stoją pedagodzy. Kształcenie uwzględnia również umiejętności związane z projektowaniem i prowadzeniem badań w pedagogice, co pozwala studentom na rozwijanie kompetencji badawczych. Wiedza o procesach komunikacji interpersonalnej oraz umiejętności związane z etyką zawodową są niezbędne do efektywnego funkcjonowania w roli pedagoga, co jest zgodne z oczekiwaniami stawianymi przed specjalistami w tej dziedzinie. Dodatkowo, zdobycie wiedzy na temat przedsiębiorczości oraz norm prawnych i etycznych związanych z działalnością pedagogiczną pozwala na lepsze przygotowanie do wyzwań zawodowych, które czekają absolwentów. W ten sposób kluczowe efekty uczenia się odnoszące się do wiedzy studenta nie tylko odpowiadają na złożoność i różnorodność współczesnych dylematów

cywilizacyjnych, ale także zapewniają studentom solidne fundamenty teoretyczne i praktyczne do działania w dynamicznie zmieniającym się świecie.

W zakresie prezentowanych umiejętności absolwent/absolwentka (1) potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej oraz proponuje rozwiązania dla identyfikowanych problemów; (2) potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów pedagogicznych, także tych złożonych i nietypowych oraz podejmowania działań naprawczych, zarówno w warunkach rozpoznanych, jak i nie w pełni przewidywalnych; (3) posiada elementarne umiejętności badawcze pozwalające na konstruowanie i prowadzenie badań pedagogicznych; potrafi sformułować wnioski, opracować i zaprezentować wyniki (z wykorzystaniem ICT) oraz wskazywać kierunki dalszych badań; (4) potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności pedagogicznej; potrafi tworzyć rozwiązania konkretnych problemów pedagogicznych i prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań; (5) potrafi wykorzystywać technologie informacyjno-komunikacyjne dla podniesienia efektywności działań związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką; (6) potrafi animować pracę nad rozwojem uczestników procesów związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką; wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy; rozwijać ich kompetencje kluczowe, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie; potrafi skutecznie wspomagać w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych; (7) potrafi stosować zasady i normy etyczne w podejmowanej działalności pedagogicznej, dostrzega i analizuje związane z nimi dylematy etyczne; (8) ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów; potrafi dokonać autoprezentacji; (9) potrafi przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska, dyskutować o nich oraz czynnie uczestniczyć w debacie; (10) potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz zespołową; (11) potrafi współdziałać z innymi osobami i pracować w zespole pełniąc różne role; (12) potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych wiarygodnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT) oraz analizować własne działania i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji; (13) ma umiejętności językowe w zakresie studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Przedstawione efekty uczenia się w zakresie umiejętności zostały skonstruowane tak, by przygotować studentów do pracy w złożonym środowisku edukacyjnym, wychowawczym i badawczym, zgodnie z założeniami akredytowanego kierunku Pedagogika. Przede wszystkim zwraca się tu uwagę na umiejętność analizy zjawisk społecznych, co pozwala studentom zrozumieć, jak różne aspekty życia społecznego wpływają na procesy edukacyjne. Zdolność interpretacji tych zjawisk oraz umiejętność znajdowania rozwiązań problemów pedagogicznych jest kluczowa, od przyszłych pedagogów oczekuje się bowiem rozpoznawania, diagnozowania i reagowania na różnorodne wyzwania społeczne, z jakimi spotykają się ich wychowankowie. Ponadto, umiejętność prowadzenia badań, wyciągania wniosków i prezentowania wyników stanowi ważny element programu studiów. Przygotowanie do działań badawczych pomaga studentom lepiej rozumieć, a także profesjonalnie opisywać i rozwiązywać problemy edukacyjne. Nacisk położono również na rozwój kompetencji technologicznych, co stanowi odpowiedź na zmieniające się potrzeby współczesnego społeczeństwa informacyjnego. Zdolność korzystania z nowoczesnych narzędzi, takich jak technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT), jest nie tylko wymagana, lecz także pozwala na zwiększenie efektywności działań edukacyjnych, zarówno w kontekście dydaktyki, jak i organizacji procesów edukacyjnych. Równocześnie program zakłada konieczność rozwijania kompetencji osobistych i zawodowych, które umożliwiają przyszłym

pedagogom samodzielny rozwój i uaktualnianie wiedzy oraz umiejętności. Kształcenie w zakresie komunikacji interpersonalnej, umiejętności prowadzenia dialogu, formułowania argumentów i uczestniczenia w debacie odgrywa kluczową rolę w przygotowaniu studentów do pracy w zespole, pełnienia różnych ról oraz wspierania innych w procesie edukacyjnym. Wartością dodaną jest także świadomość etyczna – przyszli pedagodzy uczą się podejmowania decyzji zgodnych z normami etycznymi, co umożliwia im refleksję nad odpowiedzialnością zawodową. Rozwijanie umiejętności językowych pozwala studentom na uczestniczenie w międzynarodowej wymianie wiedzy i umożliwia dostęp do światowej literatury pedagogicznej.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku Pedagogika (1) ma krytyczny stosunek do posiadanej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności; (2) jest przekonana/y o znaczeniu wiedzy naukowej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, poszukuje tego typu wiedzy, a w przypadku problemów – zwraca się do ekspertów i zasięga ich opinii; (3) ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowa/y do podejmowania wyzwań zawodowych i rozumie ich społeczne znaczenie; (4) wykazuje wrażliwość i gotowość działania na rzecz interesu publicznego, w tym również na rzecz osób wymagających opieki, pomocy i szczególnej troski oraz jest gotowa/y do budowania relacji opartych na zaufaniu w miejscu prowadzonej działalności pedagogicznej; (5) jest przygotowana/y do działania pedagogicznego w sposób przedsiębiorczy; (6) jest świadoma/y wagi refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej, kierowania się szacunkiem dla każdego człowieka oraz etyki badań naukowych; (7) ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny; odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy; jest gotowa/owy do współpracy i tworzenia dobrej atmosfery społecznej oraz rozwiązywania konfliktów poprzez dialog; (8) ma świadomość wagi uczestnictwa w życiu kulturalnym oraz poczucie odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego.

Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych na kierunku pedagogika odzwierciedlają koncepcję i profil studiów, ukierunkowane na wszechstronne przygotowanie przyszłych pedagogów do pełnienia ról odpowiedzialnych i świadomych społecznie specjalistów. Przede wszystkim kształcenie tych kompetencji wspiera rozwój postawy krytycznej wobec posiadanej wiedzy i umiejętności, co przygotowuje absolwentów do nieustannego samodoskonalenia. Jest to szczególnie istotne, ponieważ rola pedagoga wymaga zdolności do refleksji nad własnym warsztatem pracy oraz elastycznego dostosowywania się do zmian w kontekście edukacyjnym i społecznym. Podkreślana jest także wartość wiedzy naukowej jako narzędzia w rozwiązywaniu zarówno problemów poznawczych, jak i praktycznych. Kolejny ważny aspekt, który wyłania się z przedstawionych efektów kształcenia, to przekonanie o wartości działań pedagogicznych w środowisku społecznym. Gotowość do podejmowania wyzwań zawodowych oraz rozumienie ich wpływu społecznego przygotowuje studentów/studentki do pełnienia ról, które wymagają zaangażowania oraz poczucia odpowiedzialności wobec wspólnego dobra.

Efekty uczenia się na studiach drugiego stopnia

Na kierunku Pedagogika na studiach drugiego stopnia sformułowano 12 efektów z zakresu wiedzy, 10 z zakresu umiejętności i 7 z zakresu kompetencji społecznych. Efekty te są zgodne z poziomem 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Kluczowe efekty uczenia się na studiach drugiego stopnia wskazują, że student po ich ukończeniu **w zakresie wiedzy** (1) ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o źródłach i miejscu pedagogiki w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi; zna na poziomie rozszerzonym terminologię stosowaną w obrębie pedagogiki; (2) ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę, obejmującą kluczowe zagadnienia pedagogiczne oraz

zaawansowaną wiedzę szczegółową dotyczącą procesów związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką; (3) ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pedagogiki oraz ich historycznych i kulturowych uwarunkowaniach; rozumie postulat wieloparadygmatyczności pedagogiki; (4) ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, w wymiarze biologicznym, psychologicznym, społecznym i kulturowym, stanowiącą podstawę projektowania i realizacji działalności pedagogicznej; (5) ma rozszerzoną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego, jak też różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących; (6) ma rozszerzoną wiedzę o zjawiskach i instytucjach edukacyjnych ujmowanych w perspektywie międzynarodowej; (7) ma uporządkowaną wiedzę o uczestnikach i realizatorach kształcenia, wychowania i opieki; (8) ma rozszerzoną wiedzę metodologiczną na temat projektowania i prowadzenia badań w pedagogice, ze szczególnym uwzględnieniem metod badań stosowanych w naukach społecznych; zna zasady i normy etyczne związane z realizacją badań; (9) ma uszczegółowioną wiedzę dotyczącą prowadzenia działalności pedagogicznej w zakresie określonym specjalnością studiów; (10) ma uszczegółowioną wiedzę na temat istotnych dylematów współczesnej cywilizacji (w tym etycznych), osadzoną w kontekście wyzwań i zadań pedagogicznych; (11) ma pogłębioną wiedzę na temat ekonomicznych, prawnych i etycznych uwarunkowań różnych rodzajów działalności pedagogicznej, w tym zasad zarządzania własnością intelektualną; (12) zna zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.

Efekty uczenia się na poziomie magisterskim na kierunku Pedagogika zostały zaprojektowane tak, aby pogłębić i poszerzyć wiedzę studentów w kluczowych obszarach tej dyscypliny, jednocześnie dostosowując ich kompetencje do wymagań współczesnego rynku pracy oraz aktualnych wyzwań społecznych i kulturowych. Po pierwsze, studenci zdobywają zaawansowaną wiedzę na temat miejsca pedagogiki w systemie nauk oraz jej związków z innymi dziedzinami – co umożliwia im rozumienie interdyscyplinarności pedagogiki i dostosowanie swojej pracy do różnorodnych kontekstów badawczych i zawodowych. Rozszerzona terminologia stosowana w pedagogice pozwala absolwentom na precyzyjną komunikację i analizę w obrębie dyscypliny. Rozwinięcie wiedzy na temat współczesnych kierunków rozwoju pedagogiki oraz świadomość jej wieloparadygmatycznego charakteru pozwalają studentom na bardziej otwarte i krytyczne podejście do różnych podejść teoretycznych i praktycznych w edukacji. Wiedza ta jest pogłębiona przez zrozumienie uwarunkowań historycznych i kulturowych, które miały wpływ na ewolucję pedagogiki jako nauki. Program studiów uwzględnia zagadnienia dotyczące rozwoju człowieka w całym cyklu życia, w różnych wymiarach (biologicznym, psychologicznym, społecznym i kulturowym). Wiedza ta stanowi podstawę do podejmowania skutecznych działań pedagogicznych, opartych na indywidualnym podejściu do potrzeb osób na różnych etapach życia. Zrozumienie struktur społecznych i instytucji oraz znajomość specyfiki różnych środowisk wychowawczych pogłębia świadomość studenta w zakresie zależności społecznych, w jakich funkcjonują uczestnicy procesu wychowania. Poszerzona wiedza na temat instytucji edukacyjnych, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym, pozwala przyszłym pedagogom na zrozumienie różnorodności systemów edukacyjnych i ich wpływu na jednostkę, co jest szczególnie istotne w coraz bardziej zglobalizowanym społeczeństwie. Studenci zdobywają także szczegółową wiedzę metodologiczną, co stanowi podstawę do prowadzenia badań, a także projektowania oraz ewaluacji działań pedagogicznych. Znajomość metod badań stosowanych w naukach społecznych oraz zasad etyki badawczej pozwala przyszłym absolwentom na prowadzenie rzetelnych studiów empirycznych w dyscyplinie pedagogika. Absolwenci są przygotowani do podejmowania działań nie tylko w środowiskach stricte edukacyjnych, lecz także w szerszym kontekście społecznym, uwzględniającym zasady etyki zawodowej i wyzwania współczesnej gospodarki oraz prawa.

W zakresie prezentowanych umiejętności (1) potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu diagnozowania złożonych problemów pedagogicznych, ich pogłębionej analizy oraz projektowania działań praktycznych; (2) posiada

dogłębione umiejętności obserwowania, interpretacji i krytycznej oceny zjawisk społecznych w perspektywie pedagogicznej, a także umiejętności wyszukiwania i przetwarzania informacji z tego zakresu, przy użyciu różnych źródeł oraz technik, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych; (3) posiada rozwinięte umiejętności badawcze: rozróżnia orientacje w metodologii badań pedagogicznych, formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne metody, techniki i konstruuje narzędzia badawcze; opracowuje, prezentuje i interpretuje wyniki badań, wyciąga wnioski, wskazuje kierunki dalszych badań w obrębie wybranej subdyscypliny pedagogiki; (4) potrafi generować oryginalne rozwiązania złożonych problemów pedagogicznych, projektować przebieg oraz przewidywać skutki planowanych działań w obszarach praktyki pedagogicznej; (5) potrafi wybrać i zastosować właściwy dla danej działalności pedagogicznej sposób postępowania, potrafi dobierać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania zadań zawodowych; (6) potrafi sprawnie porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów, korzystając z nowoczesnych rozwiązań technologicznych; (7) posiada dogłębione umiejętności komunikacyjne, umie właściwie prezentować własne stanowisko, popierając je rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych; potrafi prowadzić debatę, analizować i syntetyzować jej tematykę i obecne w niej stanowiska; (8) ma umiejętności językowe w zakresie studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; (9) potrafi pracować w zespole; umie wyznaczać oraz przyjmować wspólne cele działania; potrafi przyjąć rolę lidera w zespole; (10) potrafi twórczo animować prace nad własnym rozwojem oraz rozwojem uczestników procesów związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie.

Przedstawione efekty uczenia się na studiach drugiego stopnia na kierunku Pedagogika w zakresie umiejętności podkreślają wszechstronne przygotowanie, które ma umożliwić absolwentom skuteczne i świadome podejmowanie działań zawodowych w różnych obszarach działalności pedagogicznej. Umiejętność integrowania wiedzy teoretycznej z zakresu pedagogiki i powiązanych dyscyplin z analizą i diagnozowaniem problemów pedagogicznych wskazuje na zdolność do holistycznego podejścia do wyzwań w praktyce zawodowej. Absolwenci są przygotowani do całościowego rozumienia problemów oraz projektowania odpowiednich działań. Znaczący nacisk położono również na zaawansowane umiejętności obserwacyjne oraz krytyczną analizę zjawisk społecznych, co uwidacznia się w zdolności do interpretacji i selekcji informacji z różnych źródeł, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych. Umiejętności te są nieodzowne w pracy pedagogicznej, gdzie istotna jest zdolność do szybkiej adaptacji do zmieniających się warunków oraz dostosowywanie pracy do potrzeb różnorodnych grup odbiorców. Kolejnym kluczowym aspektem jest rozwinięta zdolność badawcza, obejmująca projektowanie badań, dobór odpowiednich metod i narzędzi badawczych, a także opracowywanie, analizowanie i prezentowanie wyników. To wszechstronne przygotowanie badawcze stanowi fundament dla profesjonalnej pracy pedagogicznej opartej na dowodach, co umożliwia wyciąganie trafnych wniosków oraz formułowanie rekomendacji dotyczących przyszłych działań w wybranej specjalizacji. Umiejętność generowania oryginalnych rozwiązań oraz przewidywanie skutków działań w obszarze praktyki pedagogicznej jest wyrazem rozwiniętej kreatywności i refleksyjności, które umożliwiają absolwentom skuteczne reagowanie na różne wyzwania zawodowe. Zdolność do wyboru odpowiednich metod pracy, dobór środków oraz stosowanie narzędzi w sposób dopasowany do specyfiki zadania świadczy o ich profesjonalizmie i umiejętności operacyjnego podejścia do zadań. Kompetencje komunikacyjne absolwentów obejmują zarówno umiejętność sprawniej komunikacji ze specjalistami i osobami spoza środowiska pedagogicznego, jak i zdolność prezentowania własnych stanowisk przy użyciu przemyślanej argumentacji.

W zakresie kompetencji absolwent/ka studiów drugiego stopnia na kierunku Pedagogika (1) przejawia krytyczne podejście do poziomu swojej wiedzy i umiejętności, dąży do rozwoju osobistego i zawodowego; (2) docenia znaczenie nauk pedagogicznych dla rozwoju jednostki i prawidłowych więzi w środowiskach społecznych; przejawia pozytywne nastawienie do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy pedagoga, a w sytuacjach problemowych poszukuje wiedzy eksperckiej; (3) odznacza się rozumą i dojrzałością w rozumieniu roli pedagoga oraz gotowością do rozwijania dorobku zawodu i podtrzymywania jego etosu, żywiąc przekonanie o konieczności i doniosłości zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej; (4) wyraża gotowość do działania w sposób przedsiębiorczy; (5) odznacza się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, postępuje odpowiedzialnie wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, wyraża taką postawę w środowisku specjalistów i pośrednio modeluje to podejście wśród innych; (6) wykazuje wrażliwość na problemy społeczne, w tym pedagogiczne, gotowość do komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne na rzecz interesu publicznego, w tym osób wymagających opieki i pomocy; (7) wykazuje gotowość do brania odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, rozumiejąc i szanując różnorodność tworzących go tradycji; przejawia gotowość do uczestnictwa w życiu kulturalnym.

Przedstawione efekty w zakresie kompetencji wykazują spójność z zakresem wymagań stawianych absolwentom studiów magisterskich. Efekty uczenia się odnoszą się do kluczowych kompetencji, takich jak krytyczna ocena własnych umiejętności, zaangażowanie w rozwój osobisty i zawodowy, odpowiedzialność, etyka zawodowa oraz gotowość do poszerzania wiedzy z zakresu pedagogiki. Wskazują na potrzebę kształtowania dojrzałości zawodowej, umiejętności współpracy w środowisku społecznym oraz wrażliwości społecznej, co jest kluczowe dla profesjonalnego podejścia pedagoga.

Efekty uczenia się na studiach drugiego stopnia obejmują zaawansowaną wiedzę teoretyczną i praktyczną, a także rozwój kompetencji analitycznych, badawczych oraz samodzielności w rozwiązywaniu złożonych problemów. Studenci pogłębiają specjalistyczną wiedzę w pedagogice, ucząc się stosować zaawansowane metody analizy, projektowania i implementacji rozwiązań. Program rozwija umiejętności krytycznego myślenia, oceny naukowej literatury oraz prowadzenia badań empirycznych, przygotowując studentów do kontynuowania kariery akademickiej bądź pracy na wyższych stanowiskach specjalistycznych i kierowniczych. Efekty obejmują również zdolność do samodzielnej organizacji pracy, podejmowania decyzji w niepewnych warunkach, skutecznego komunikowania się i współpracy w zespołach interdyscyplinarnych, co jest kluczowe w dynamicznie zmieniającym się środowisku zawodowym.

Analiza kluczowych efektów uczenia się na poziomie I i II stopnia wykazuje, że są one ściśle związane z koncepcją kształcenia, która uwzględnia ogólnoakademicki profil studiów. Te efekty odzwierciedlają założony interdyscyplinarny charakter kształcenia pedagogów, skupiając się na osiągnięciu profesjonalizmu zawodowego, szczególnie na pierwszym stopniu oraz na pogłębieniu wiedzy i umiejętności i rozwijaniu kompetencji badawczych, co ma szczególne znaczenie na drugim stopniu. Realizacja tych efektów znajduje odzwierciedlenie w zaproponowanym programie kształcenia oraz w działalności badawczej pracowników uczelni i studentów. Program ten odpowiada na społeczne potrzeby i oczekiwania stawiane współcześnie przed pedagogami.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Treści programowe

Program studiów realizowany obecnie na kierunku Pedagogika pierwszego i drugiego stopnia został przyjęty Uchwałą nr 325/2022 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 16 marca 2022 roku. Korektę redakcyjną i techniczną zatwierdziła Uchwała nr 443/2022 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 września 2022 roku w sprawie zmiany (...) programu studiów na kierunku pedagogika o profilu ogólnoakademickim. Program umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się określonych w Polskiej Ramie Kwalifikacji – poziom 6 (dla studiów I stopnia) i 7 (dla studiów II stopnia). Treści programowe zostały tak przygotowane, aby wyposażyć studentów w możliwie wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje, pozwalające elastycznie i efektywnie funkcjonować w środowisku zawodowym. Oznacza to, że absolwenci kierunku Pedagogika będą potrafili wykonywać różnorodne zadania zawodowe polegające na wspieraniu osób, grup i środowisk w osiąganiu celów rozwojowych odpowiadających ich możliwościom, z uznaniem ich pełnej podmiotowości i z szacunkiem dla różnorodności. Zadania te mogą być realizowane w obszarze **edukacji pozaformalnej i nieformalnej**, w odniesieniu do osób w różnym wieku, indywidualnie i zespołowo, w ramach różnego rodzaju instytucji (publicznych, prywatnych), jak i poza nimi. Zakładane efekty kształcenia i powiązane z nimi treści przygotowują studentów do podejmowania działań zawodowych w sposób zaangażowany i twórczy, refleksyjny oraz odpowiedzialny. Absolwenci studiów na kierunku Pedagogika mają także dbać o samorozwój oraz posiadać umiejętność współpracy z innymi profesjonalistami, a także bliższym i dalszym otoczeniem społecznym, budując relacje w oparciu o zaufanie i wspólnotę celów.

Studia pierwszego stopnia trwają trzy lata (6 semestrów) i zakładają uzyskanie minimum 183 punktów ECTS dla każdej specjalności. Studia drugiego stopnia trwają dwa lata (4 semestry) i zakładają zdobycie minimum 122 punktów ECTS dla każdej specjalności. Studia kończą się egzaminem dyplomowym i uzyskaniem na I stopniu studiów tytułu zawodowego licencjata, na stopniu II – tytułu zawodowego magistra.

Studia niestacjonarne trwają tyle semestrów, ile odpowiadające im studia stacjonarne i zakładają uzyskanie takiej samej minimalnej liczby punktów ECTS dla każdego stopnia.

Program studiów na kierunku Pedagogika na obu stopniach i dla obydwu form ma budowę modułową. Składa się on z następujących modułów:

1. Modułu podstawowego (MP) – na stopniu pierwszym: 92 ECTS; na stopniu drugim: 79 ECTS. Celem realizacji modułu podstawowego na pierwszym stopniu jest uzyskanie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią nauk humanistycznych i społecznych, które są niezbędne dla rozumienia istoty procesów wychowania, opieki i kształcenia oraz dla działania pedagogicznego, a na stopniu drugim – uzyskanie przez studentów zaawansowanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu pedagogiki w jej interdyscyplinarnym powiązaniu z naukami współpracującymi. Moduły podstawowe stanowią programową podstawę dla modułów specjalnościowych, które poszerzają kompetencje zawodowe. Moduły podstawowe zawierają w sobie następujące moduły przedmiotowe (obejmujące jeden lub kilka przedmiotów):

a) na studiach pierwszego stopnia (15 modułów): Teoretyczne podstawy pedagogiki i wychowania (9 ECTS), Historia praktyk i idei pedagogicznych (5 ECTS), Podstawowe przygotowanie metodologiczne (5 ECTS), Podstawy kształcenia (8 ECTS), Wychowanie w perspektywie pedagogiki społecznej (6 ECTS),

Podstawy pedagogiki specjalnej (7 ECTS), Podstawowe przygotowanie filozoficzne (6 ECTS), Podstawowe przygotowanie psychologiczne (10 ECTS), Podstawowe przygotowanie biomedyczne (3 ECTS), Podstawowe przygotowanie socjologiczne (8 ECTS), Podstawowe przygotowanie prawne (1 ECTS), Podstawowe przygotowanie pedeutologiczne (3 ECTS), Podstawowe przygotowanie w zakresie kultury języka ojczystego (2 ECTS), Wiedza o współczesnej edukacji (5 ECTS), Przygotowanie pracy dyplomowej (10 ECTS);

b) na studiach drugiego stopnia (6 modułów): Przygotowanie ogólnopedagogiczne (12 ECTS), Wybrane zagadnienia subdyscyplin pedagogicznych i obszarów interdyscyplinarnych (2 zestawy przedmiotów – do wyboru, 16 ECTS), Moduł rozwoju profesjonalnego (13 ECTS), Wiedza z obszaru dyscyplin humanistycznych i społecznych (10 ECTS), Przygotowanie metodologiczne (8 ECTS), Przygotowanie pracy dyplomowej (20 ECTS);

2. Modułu umiejętności ogólnych (MUO) – tylko na stopniu pierwszym: 23 ECTS, służącego rozwijaniu sprawności wykorzystywanych w procesie kształcenia na poziomie wyższym – uwzględnia efekty kształcenia odnoszące się do zdobywania wiedzy i umiejętności w zakresie posługiwania się językiem obcym (poziom B2), technologii informatycznych, pomocy przedmedycznej, wychowania fizycznego, a także przedsiębiorczości i propedeutyki studiów wyższych. Moduł jest realizowany za pośrednictwem następujących 8 modułów przedmiotowych: Propedeutyka studiowania (4 ECTS), Kształcenie w zakresie sprawności społecznych i komunikacyjnych (1 ECTS), Kształcenie w zakresie języka obcego (10 ECTS), Kształcenie w zakresie sprawności fizycznej (0 ECTS), Kształcenie w zakresie technologii informacyjnej (2 ECTS), Kształcenie w zakresie pomocy przedmedycznej (1 ECTS), Kształcenie w zakresie przedsiębiorczości (1 ECTS), Kształcenie w zakresie rozwoju osobistego i zawodowego (4 ECTS);

3. Modułu fakultatywnego (MF) – tylko na stopniu drugim: 8 ECTS, w ramach którego program przewiduje wybór trzech fakultetów wspierających samorozwój studentów: (1) realizowanego w metodzie tutoringów rozwojowego i naukowego, (2) o tematyce związanej z kulturą i sztuką oraz (3) konwersatorium w języku obcym.

4. Modułów specjalnościowych (MS) – stanowiących moduły do wyboru studentów – na stopniu pierwszym: 68 ECTS; na stopniu drugim 39 ECTS, modularyzowanych dalej w grupy przedmiotów specjalnościowych, stanowiących podstawę teoretyczną wybranej specjalności (specjalnościowe moduły teoretyczne), przedmioty służące zdobywaniu umiejętności wychowawczych, diagnostycznych oraz budowaniu warsztatu metodycznego właściwe dla wybranej specjalności (moduły metodyczne i warsztatowe) oraz praktyki zawodowe, weryfikujące wiedzę teoretyczną w konkretnych sytuacjach pedagogicznych, kształtujące kompetencje społeczne, w tym pogłębiające świadomość znaczenia pracy edukacyjnej, rozwijające profesjonalizm i zakładane postawy etyczne (moduły praktyczne).

Wszystkie trzy moduły mają charakter obligatoryjny, przy czym moduł specjalnościowy jest wybierany z listy modułów specjalnościowych i zajęcia w jego ramach są traktowane jako zajęcia do wyboru.

W ramach **studiów pierwszego stopnia** treści kształcenia w 100% przyporządkowane są do dyscypliny naukowej pedagogika i są z nią powiązane w sposób bezpośredni lub stanowią podporządkowany jej, uzupełniający zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji humanistyczno-przyrodniczo-społecznych, niezbędny w przyszłych działaniach pedagogicznych podejmowanych przez absolwentów. Dzięki szerokiemu zakresowi treści kształcenia studenci nabywają przede wszystkim wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne dotyczące środowiska życia, potrzeb, procesu rozwoju i wychowania człowieka, grup i społeczności. Rozwijają także swoje kompetencje metodologiczno-badawcze. Zagadnienia te są omawiane między innymi w ramach następujących przedmiotów ujętych w **Module podstawowym** (MP): Podstawy pedagogiki, Historia wychowania, Teoretyczne podstawy wychowania, Zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych, Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności, Projektowanie

dydaktyczne, E-narzędzia w pracy pedagogicznej, Praca pedagoga z osobą dorosłą, Pedagogika społeczna, Kierunki pedagogiki współczesnej, Pedagogika młodzieży, Tożsamość zawodowa pedagoga, Praca pedagoga z osobą dorosłą, Edukacja w środowisku zróżnicowanym kulturowo, Metodologia badań pedagogicznych z elementami opisu statystycznego, Podstawy metodologii badań jakościowych czy Seminarium dyplomowe 1-3. Niezbędne uzupełnienie rdzenia wiedzy pedagogicznej stanowią treści kształcenia zawarte w takich przedmiotach fundamentalnych, jak np. Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania, Podstawy psychologii, Psychologia rozwoju człowieka, Filozofia z elementami logiki, Trening myślenia krytycznego, Podstawy socjologii, Psychologia społeczna, Kultura języka polskiego, Socjologia edukacji, Technologia informacyjna, Etyka i Etyka zawodu, Przedsiębiorczość i rynek pracy czy Wybrane zagadnienia prawa.

Istotne rozszerzenie treści kształcenia w wybranym przez studenta/-kę obszarze następuje w ramach **przedmiotów specjalnościowych**. Na studiach pierwszego stopnia studenci wybierają spośród czterech specjalności: Animacja społeczno-kulturowa (ASK), Edukacja medialna i techniki dziennikarskie (EMD), Psychopedagogika kreatywności (PKR) oraz Edukacja dorosłych i coaching kariery zawodowej (EDC). Program kształcenia na każdej ze specjalności także ma budowę modułową. W przypadku ASK są to moduły: Teoretyczne i praktyczne podstawy animacji społeczno-kulturowej, Komunikacja i umiejętności interpersonalne, Planowanie, realizacja i ewaluacja projektów kulturalnych, Przygotowanie formalno-prawne i menadżerskie, Strategia marketingowa w sferze kultury, sztuki i edukacji, Rozwój osobisty i zawodowy w zakresie kultury i sztuki (muzyka, plastyka, film, teatr), Praktyka pedagogiczna. Kształcenie na specjalności EMD obejmuje następujące moduły: Teoria i badania mediów, Warsztat dziennikarza – edukatora medialnego, Techniki audiowizualne w pracy edukatora medialnego, Grafika komputerowa w pracy twórcy treści edukacyjnych, Kompetencje społeczne i metodyczne pedagoga medialnego; Podstawy promocji treści edukacyjnych; Praktyka asystencka i asystencko-pedagogiczna. Studenci PKR realizują moduły: Teoretyczne podstawy stymulowania kreatywności, Rozwój osobisty, Metody pracy psychopedagoga kreatywności, Metody badania twórczości, Praktyka asystencka, asystencko-pedagogiczna i zawodowa. W przypadku EDC realizowane są następujące moduły: Teoretyczne i praktyczne podstawy edukacji dorosłych, Wyznaczniki kariery zawodowej, Przygotowanie w zakresie coachingu kariery zawodowej, Poznawanie własnych predyspozycji i rozwijanie kompetencji miękkich, Warsztat metodyczny nauczyciela dorosłych i coacha, Praktyka zawodowa.

Każda ze specjalności oferuje 720 godzin zajęć na studiach stacjonarnych i 429 godzin zajęć na studiach niestacjonarnych (obecnie nieprowadzonych). Treści kształcenia powiązane zarówno z dyscypliną pedagogiką, jak i działalnością naukową nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia, realizowane są w ramach przedmiotów, takich jak np.:

- na specjalności Animacja społeczno-kulturowa m. in.: Podstawy animacji społeczno-kulturowej, Wprowadzenie do wiedzy o kulturze, Diagnoza społeczno-kulturalnych potrzeb środowiska lokalnego, Podstawowe zagadnienia sztuki słowa i dramy, Animacja czasu wolnego, Organizacja i działanie instytucji kultury i organizacji pozarządowych, Animacja lokalnej społeczności, Trening kreatywności – warsztat, Edukacja międzykulturowa w animacji społeczno-kulturowej, Metody promocji działań kulturalnych i kontakt z mediami, Współpraca międzysektorowa i wolontariat;
- na specjalności Edukacja medialna i techniki dziennikarskie m. in.: Pedagogika medialna, Język mediów, Tradycyjne i nowe media, Edukacja filmowa, Warsztaty dziennikarskie, Media we współczesnym świecie, Medialne techniki perswazji – identyfikacja i krytyka, Grafika cyfrowa, Projektowanie i realizacja materiałów audiowizualnych, Warsztat badacza w środowisku cyfrowym, Fotografia jako narzędzie edukacyjne, Aktywizacja, kreatywność i współpraca on-line – trening umiejętności, Metody wykorzystania mediów w edukacji, Kreowanie wizerunku w mediach;
- na specjalności Psychopedagogika kreatywności m. in.: Podstawy psychologii twórczości, Warsztaty budowania zespołu, Techniki efektywnego uczenia się, Trening kreatywności, Pedagogika twórczości, Dydaktyka twórczości, Diagnoza potencjału twórczego, Jakościowe metody badania twórczości,

Metodyka kształcenia twórczego w edukacji szkolnej, Metodyka kształcenia twórczego w edukacji przedszkolnej, Metodyka twórczego rozwiązywania problemów, Pedagogika zdolności, Projektowanie i prowadzenie działań wspierających rozwój kreatywności, Projektowanie oraz prowadzenie szkoleń, Warsztaty dziennikarskie, Warsztaty negocjacji;

– na specjalności Edukacja dorosłych i coaching kariery zawodowej m. in.: Wybrane problemy andragogiki, Samokształcenie, Dydaktyka dorosłych, Nowoczesne technologie w edukacji dorosłych, Wprowadzenie do pedagogiki pracy, Rozwój zawodowy człowieka, Warsztat intrapsychiczny, Psychologia dorosłych, Organizacja i kierowanie edukacją dorosłych, Coaching indywidualny, Coaching grupowy i zespołowy, Przywództwo organizacyjne, Doradztwo kariery, Metodyka coachingu osobistego, Komunikacja interpersonalna.

Wyodrębniony na studiach pierwszego stopnia **moduł Umiejętności ogólnych** zawiera treści z zakresu wychowania fizycznego (dotyczące kultury fizycznej i prozdrowotnego trybu życia), technologii informacyjnej (zaawansowane metody wyszukiwania informacji w sieci Internet, programy biurowe i aplikacje internetowe i ich praktyczne wykorzystywanie do prezentacji wyników badań oraz tworzenia własnego instrumentarium metodycznego), jak też w zakresie samorozwoju, przedsiębiorczości i przygotowania do studiowania. Moduł obejmuje również obowiązkowe dla wszystkich studentów praktyczne zajęcia z pomocy przedmedycznej, realizujące treści procedur pomocy przedmedycznej dzieciom i osobom dorosłym. Do modułu umiejętności ogólnych na stopniu pierwszym przyporządkowano również zajęcia rozwijające kompetencje językowe studentów. Trwające 4 semestry lektoraty pogłębiają znajomość struktur gramatycznych, wzbogacają słownictwo, a przede wszystkim wprowadzają w terminologię obcojęzyczną z zakresu dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia. Dalszemu doskonaleniu tej kompetencji językowej służy także obowiązkowe konwersatorium w języku obcym. Prowadzą one do osiągnięcia kompetencji językowych na poziomie minimum B2.

Podobnie jak w przypadku studiów pierwszego stopnia, także w ramach **studiów drugiego stopnia**, również przyporządkowanych w 100% do dyscypliny pedagogika, treści kształcenia są silnie powiązane z tą dyscypliną. Tutaj także są w niej one zakorzenione w sposób bezpośredni lub stanowią podporządkowany jej, poszerzający zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji humanistyczno-przyrodniczo-społecznych, niezbędny w przyszłych działaniach pedagogicznych podejmowanych przez absolwentów. Dzięki takiemu zaprojektowaniu treści kształcenia studenci mogą rozwijać zaawansowaną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne dotyczące środowiska życia, potrzeb, procesu rozwoju i wychowania człowieka, grup i społeczności. Pogłębiają także swoje kompetencje metodologiczno-badawcze. **Moduł podstawowy** uwzględnia zróżnicowanie potrzeb studentów wybierających studia drugiego stopnia na kierunku Pedagogika. Osoby kontynuujące studia pedagogiczne poszerzają wiedzę w ramach przedmiotu Wybrane zagadnienia pedeutologii, zaś te, które na pierwszym stopniu studiowały kierunki niepedagogiczne, uzupełniają wiedzę na przedmiocie Pedagogika. Pozostałe zagadnienia stricte pedagogiczne i efekty uczenia się założone w programie studiów są realizowane między innymi w ramach następujących przedmiotów fundamentalnych: Pedagogika ogólna, Edukacja w perspektywie porównawczej, przedmiotów modułowych (do wyboru) z modułu kierunkowego A (Wybrane zagadnienia pedagogiki społecznej, Wybrane zagadnienia historii wychowania, Wybrane zagadnienia pedagogiki pracy, Wybrane zagadnienia andragogiki) i B (Wybrane zagadnienia pedagogiki specjalnej, Wybrane zagadnienia teorii wychowania, Wybrane zagadnienia pracy socjalnej, Wybrane zagadnienia dydaktyki), Projekt badawczy specjalnościowy, Badania ilościowe w naukach społecznych oraz Badania jakościowe w naukach społecznych, Seminarium dyplomowe 1-4. Poszerzenie i kontekstualizacja wiedzy pedagogicznej następuje w ramach przedmiotów, takich jak np. Współczesne problemy psychologii, Współczesne problemy socjologii, Prawa człowieka, Współczesne nurty filozofii, Etyczne problemy współczesnego świata, Kulturowe konteksty edukacji czy Edukacja dla zrównoważonego rozwoju. **Moduł fakultatywny** obejmuje przedmioty wspierające rozwój studentów w zakresie samokształcenia, kompetencji komunikacyjnych

(w tym językowych) oraz wybranych aspektów uczestnictwa w kulturze. W ramach modułu studenci wybierają dwa przedmioty z cyklu Problemy współczesnej edukacji – konwersatorium w języku obcym (1 i 2), jeden z zakresu tutoringów rozwojowo-naukowego oraz jeden dotyczący życia społecznego i kulturalnego. Konwersatoria w języku obcym realizowane są na poziomie B2+, co pozostaje również zgodne z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Podobnie jak w przypadku studiów pierwszego stopnia, także na studiach drugiego stopnia na kierunku Pedagogika istotne rozszerzenie treści kształcenia w wybranym przez studenta/-kę obszarze następuje w ramach **Modułów specjalnościowych**. Program studiów drugiego stopnia oferuje – w zależności od formy studiów, cztery (studia niestacjonarne) lub siedem (studia stacjonarne) specjalności. Na studiach stacjonarnych są to: Pedagogika pracy i zarządzanie zasobami ludzkimi (PZL), Trener grupowy i animator zmiany społecznej (TGA, obecnie nierealizowana), Edukacja teatralna i muzyczna (ETM, obecnie nierealizowana), Edukacyjny content design (ECD), Edukacja zdalna i grafika komputerowa (EZG, obecnie nierealizowana), Pedagogika resocjalizacyjna z kryminologią (PRK) i Pedagogika Opiekuńczo-wychowawcza (OPW). Na studiach niestacjonarnych są to zaś: Pedagogika pracy i zarządzanie zasobami ludzkimi (PZL), Edukacja teatralna i muzyczna (ETM, obecnie nierealizowana), Pedagogika resocjalizacyjna z kryminologią (PRK) i Pedagogika Opiekuńczo-wychowawcza (OPW). Także i tu wyodrębnione zostały moduły przedmiotowe, osobne dla każdej specjalności. W przypadku specjalności PZL są to moduły: Praca zawodowa i rynek pracy, Relacje człowiek-organizacja, Przygotowanie prawne z zakresu ochrony pracy, Rozwój kapitału ludzkiego organizacji, Praktyka zawodowa. Specjalność TGA oferuje następujące moduły: Rozwój osobisty, Kompetencje trenerskie, Przygotowanie do inicjowania oraz realizowania zmian społecznych, Praktyka asystencka i zawodowa. W przypadku ETM są to moduły: Wiedza o kulturze i sztuce, Kompetencje artystyczne – teatr, Kompetencje artystyczne – muzyka, Kompetencje animacyjne, Praktyka zawodowa. Specjalność ECD zawiera moduły: Teoria i badania mediów, Projektowanie treści medialnych, Umiejętności dziennikarskie, Praktyka pedagogiczna. Na specjalności EZG realizowane są moduły: Teoria i badania mediów, E-learning – metodyka i narzędzia, Warsztat graficzny edukatora, Inne narzędzia cyfrowe, Praktyka pedagogiczna. Treści przedmiotowe na specjalności PRK realizowane są w ramach przedmiotów ujętych w moduły: Przedmioty teoretyczne, Przedmioty diagnostyczne, Przedmioty metodyczne, Przedmioty prawne, Praktyka pedagogiczna. Ostatnia ze specjalności, OPW, porządkuje program poprzez rozpisanie go na następujące moduły: Dziecko – rodzina – środowisko, Systemy wsparcia dziecka i rodziny, Projektowanie działań opiekuńczo-wychowawczych, Praktyka pedagogiczna.

Treści kształcenia realizowane w ramach specjalności powiązane są zarówno z dyscypliną pedagogiką, jak i działalnością naukową nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. Poniżej znajdują się przykłady przedmiotów zawartych w programie poszczególnych specjalności.

Specjalności realizowane na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych:

- Pedagogika pracy i zarządzanie zasobami ludzkimi, m. in. przedmioty: Pedagogika pracy, Zarządzanie zasobami ludzkimi, Wybrane zagadnienia prawa pracy, Zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami, Zarządzanie kompetencjami i rozwój zawodowy pracownika, Przywództwo organizacyjne, Współczesny rynek pracy, Alokacja zasobów pracy w organizacji, Warsztat pracy rekrutera, Podstawy działalności gospodarczej;
- Edukacja teatralna i muzyczna (obecnie bez naboru), m. in. przedmioty: Edukacja kulturalna, Prowadzenie zespołów muzycznych, Adaptacja sceniczna tekstów literackich, Podstawowe zadania sceniczne, Słowo na scenie i monodram, Planowanie i realizacja projektów kulturalnych, Spektakl teatralny, Zadania instruktora grup teatralnych i muzycznych;
- Pedagogika resocjalizacyjna z kryminologią, m. in. przedmioty: Pedagogika resocjalizacyjna, Pedagogika penitencjarna, Diagnoza zaburzeń w przystosowaniu, Diagnoza zaburzeń osobowości, Patologie społeczne, Przestępczość i postępowanie w sprawach nieletnich, Kryminologia z elementami

wiktyologii, Podstawy metodologii badań kryminologicznych, Metodyka oddziaływań resocjalizacyjnych, Metody pracy z osobami uzależnionymi, Readaptacja społeczna;

– Opiekuńczo-wychowawcza, m. in. przedmioty: Elementy polityki społecznej, Rodzina w perspektywie socjalnej, Teoria pracy opiekuńczo-wychowawczej, Podstawy prawne działalności opiekuńczo-wychowawczej, Animacja w środowisku – dobre praktyki społeczne, Instytucje opieki nad dzieckiem i wsparcia rodziny, Diagnoza środowiska, Wsparcie psychopedagogiczne, Projekt socjalny – badanie i działanie, Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej, Piecza zastępcza, Interwencja kryzysowa.

Specjalności realizowane wyłącznie na studiach stacjonarnych:

– Trener grupowy i animator zmiany społecznej (obecnie bez naboru), m. in. przedmioty: Zmiana społeczna, Psychologia procesów grupowych, Trening interpersonalny, Marketing społeczny w mediach społecznościowych, Drama w pracy ze społecznością, Innowacje społeczne, Warsztaty twórczego rozwiązywania problemów, Metodyka prowadzenia szkoleń i warsztatów;

– Edukacyjny content design, m. in. przedmioty: Media w perspektywie kulturowej i edukacyjnej, Pedagogiczne aspekty mediów, Nowe zagrożenia użytkowników mediów, Bezpieczeństwo twórcy treści w internecie, Warsztat pedagoga – badacza internetu, Medialne techniki pisarskie, foniczne i wizualne, Praktyka wydawnicza, Edukacyjne platformy prezentacji treści, Designing treści edukacyjnych w mediach, Marketing internetowy treści edukacyjnych, Tworzenie i obróbka fotografii cyfrowej;

– Edukacja zdalna i grafika komputerowa (obecnie bez naboru), m. in. przedmioty: Pedagogika mediów, Podstawy kształcenia komplementarnego, Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni, Metody projektowania i organizacji kształcenia online, Podstawy prawne działalności edukacyjnej i twórczej w Internecie, Projektowanie multimedialnych aplikacji edukacyjnych, Platformy kształcenia zdalnego, Podstawy programowania, Alternatywne narzędzia e-learningowe, Grafika 2D, Grafika 3D.

Treści kształcenia zawarte w programie studiów na kierunku Pedagogika, zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia, są ściśle powiązane nie tylko z zakładanymi efektami kształcenia, ale też z działalnością naukową pracowników i współpracowników Uczelni w dyscyplinie pedagogika, do której kierunek jest przyporządkowany w 100%. Także praca naukowa wykładowców prowadzących przedmioty poszerzające kontekst studiów o wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie innych dyscyplin, wiąże się z realizowanymi w ramach studiów treściami kształcenia. Wyżej wymienione zajęcia prowadzą nauczyciele akademicy, którzy w swoich badaniach naukowych poruszają omawianą na nich problematykę.

W tabelach poniżej przedstawiono przykładowe powiązania pomiędzy kluczowymi treściami programowymi, a wybranymi efektami uczenia się w odniesieniu do przedmiotów fundamentalnych dla studiów pierwszego stopnia, jak również badaniami naukowymi prowadzonymi przez wykładowców.

Tabela 1. Realizacja kluczowych treści programowych w odniesieniu do wybranych efektów uczenia się i badań naukowych prowadzonych przez wykładowców, na przykładzie konkretnych zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach studiów pierwszego stopnia – przedmioty fundamentalne

Nazwa przedmiotu	Wybrane efekty uczenia się	Kluczowe treści programowe	Osoba prowadząca zajęcia i przykładowe obszary jej badań
PE-3F-TPW1 Teoretyczne podstawy wychowania	PE1_W01 Zna i rozumie genezę teorii wychowania, jej terminologię, wybrane stanowiska teoretyczne i ich merytoryczną specyfikę,	Podstawowe pojęcia i kategorie z zakresu teorii wychowania. Zagadnienia aksjologiczne w teorii wychowania oraz dylematy moralne współczesnej	Prof. dr hab. Jarosław Gara: dorobek naukowy prof. Gary sytuuje się w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie Pedagogika. Obejmuje badania podstawowe, związane

	z uwzględnieniem perspektywy nauk humanistycznych i nauk społecznych. PE1_W02 Zna współczesne nurty pedagogiczne w zakresie teorii wychowania. Zna i rozumie na poziomie elementarnym wybrane wykładnie relacji wychowawczej oraz procesu wychowania, w tym ich warunków konstytutywnych. Rozumie wybrane zależności między wychowaniem a socjalizacją i enkulturacją. Zna wybrane społeczne i psychologiczne uwarunkowania relacji wychowawczej i procesu wychowania, a także wybrane aksjologiczne sposoby opisu wychowania. Potrafi wskazać implikacje praktyczne poszczególnych teorii wychowania.	pedagogiki. Problemy, zagadnienia i konceptualizacje współczesnej teorii wychowania. Wychowanie jako odkrywanie, budzenie, tworzenie „świata ludzkich spraw” w człowieku. Problem istoty i cech atrybutywnych wychowania. Proces wychowania – sposoby dookreślania jego funkcji, struktury, dynamiki oraz cech atrybutywnych. Kategorie określające antynomiczne modele myślenia i działania pedagogicznego (autoedukacja versus heteroedukacja; dyrektywność versus niedyrektywność; pądocentryzm versus didaskalocentryzm; konformizowanie versus autonomizowanie; adaptacja versus emancypacja; rygoryzm versus permissywność); podmiotowość i autoafirmacja (samowychowanie, samokształcenie, samorealizacja, transgresja). Systemowe i osobowe zmienne skuteczności oddziaływań wychowawczych: psychospołeczne warunki oddziaływań, kwalifikacje pedagogiczne wychowawcy, problem jakości relacji interpersonalnych. Idea dialogu edukacyjnego i dialogiczna struktura aktów wychowania. Metody i techniki oddziaływań wychowawczych oraz warunki ich skuteczności.	z wybranymi problemami i dyskursami współczesnej myśli pedagogicznej oraz kierunkami pedagogiki współczesnej. Badania realizowane są z perspektywy pedagogiki ogólnej i teorii wychowania, z uwzględnieniem przedmiotu zainteresowania współczesnej antropologii, aksjologii i teleologii pedagogicznej. Wybrane publikacje: Gara J. (2021). Istnienie i wychowanie. Egzystencjalne inspiracje myślenia i działania pedagogicznego. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej. Gara J. (2022). Metafora granicy i heurystyka doświadczeń (po)granicznych oraz ich znaczenie dla myślenia i działania pedagogicznego. Studia z Teorii Wychowania, 2 (39), Gara J., Stępkowski D. (2024). Forma myślenia i działania pedagogicznego a doświadczenie paradoksalności (samo)kształcenia/The form of pedagogical thinking and acting and the experience of the paradoxicality of (self-)education. Studia z Teorii Wychowania, 1 (46), 9-29.
PE-3F-TZP Tożsamość zawodowa pedagoga	PE1_W01 Ma podstawową wiedzę o tożsamości jako kategorii humanistyki i sposobach jej stosowania w obszarze pedagogiki; zna typologię tożsamości, rozumie pojęcie tożsamości zawodowej. PE1_W08 Zna wybrane koncepcje rozwoju zawodowego pedagoga, sposoby doskonalenia praktyki („badanie w działaniu”), funkcje i formy doskonalenia	Tożsamość pedagoga (terminologia, koncepcje teoretyczne, typologia; tożsamość zawodowa – interpretacja, uwarunkowania). Wiedza praktyczna pedagoga i jego kompetencje, w tym tzw. kompetencje przyszłości i przedsiębiorczość. Rozwój zawodowy i własny pedagoga. Role pedagoga w edukacji pozaszkolnej (edukator, coach, trener, animator).	Dr hab., prof. Jarosław Michalski Dorobek naukowy prof. Michalskiego sytuuje się w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie Pedagogika. Wskazany dorobek związany jest z podejmowaniem badań podstawowych, związanych z wybranymi problemami pedagogiki, w tym tożsamości zawodowej pedagoga i kategorii taktu pedagogicznego. Wybrane publikacje:

	zawodowego; rozumie pojęcie skuteczności w pracy pedagoga, wychowawczą rolę taktu pedagogicznego i następstwa nietaktu; zna podstawowe założenia rozwoju własnego.	Wychowawcze oddziaływania pedagoga.	Samowychowanie i takt pedagogiczny nauczyciela (w:) Nauczyciel wobec wyzwań współczesności, pod redakcją Jolanty Szempruch, Anety Ratajek, Joanny Smyły, Wydawnictwo Humanistyczne ViaFerrata (Nowe Horyzonty Edukacji), Wrocław 2018; The Issue of the Educational Presence of Teachers at School (Zagadnienie obecności wychowawczej nauczycieli w szkole) (w:) Horyzonty Edukacji, vol,22, no 63, 2023, Ignatianum, Kraków Abstrakcyjne kategorie pedagogiczne a rzetelność badań (na przykładzie taktu i nietaktu pedagogicznego) (w:) Badanie Dojrzewanie Rozwój, Trafność i rzetelność badań naukowych, pod redakcją Franciszka Szloska, Warszawa-Radom 2023
PE-3F-PMJ Podstawy metodologii badań jakościowych	PE1_W01 Ma podstawową wiedzę na temat specyfiki pedagogiki jako jednej z nauk społecznych, a także na temat specyfiki jakościowego paradygmatu badań w tych naukach. Zna genezę badań jakościowych oraz najważniejsze ich założenia epistemologiczne, różniące je od badań ilościowych. E1_W07 Ma podstawową wiedzę na temat procedury postępowania badawczego w ramach jakościowego paradygmatu badań. Zna podstawowe techniki badań jakościowych: różnych rodzajów obserwacji niestandardizowanej i wywiadu nieskategoryzowanego. Ma wiedzę dotyczącą podstawowych zasad opisowego opracowania materiału badań. Zna podstawowe zasady formułowania	Podstawowe kryteria odróżniające procedurę badań ilościowych i jakościowych. Znaczenie tych różnic dla koncepcji badań jakościowych. Procesualny i kolisty charakter tej procedury: powtarzanie się poszczególnych etapów w planie badań. Badania jakościowe jako badania terenowe. Podstawowe techniki badań jakościowych, m.in. obserwacja niestandardizowana oraz wywiad nieskategoryzowany. Różne warianty tych technik i ich dostosowanie do celu badań. Problematyka analizy (kategoryzacja) i opracowania wyników badania jakościowego (raport).	Dr hab., prof. APS Franciszek Szlosek Dorobek naukowy prof. Szloska sytuuje się w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie Pedagogika. Wskazany dorobek związany jest z podejmowaniem badań w dwóch głównych obszarach: pedagogika pracy oraz metodologia badań pedagogicznych. Wybrane publikacje: Szlosek F.: (red) (2022), Badanie-dojrzewanie – rozwój. Trafność i rzetelność badań naukowych. APS. Warszawa, Szlosek F., Internet jako ważne narzędzie w badaniach społecznych. International Journal of New Economics and Social Sciences Nr 3 z 2023 r. Wydanie Specjalne, str. 61-70; Szlosek F. (2023), Trafność zewnętrzna w badaniach naukowych. [w]: Badanie – dojrzewanie – rozwój. Trafność i rzetelność badań naukowych. Red. F. Szlosek. APS. Warszawa;

	jakościowego raportu z badań.		
AK-OF-PAN Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności	PE1_W01 Zna pojęcie niepełnosprawności, rewalidacji i rehabilitacji z uwzględnieniem współczesnych koncepcji pedagogicznych i psychologicznych. PE1_W02 Zna psychologiczne i społeczne konsekwencje niepełnosprawności. PE1_W04 Zna modele niepełnosprawności oraz ich wpływ na współczesny model rehabilitacji osób z niepełnosprawnością.	Niepełnosprawność, rehabilitacja, rewalidacja – konceptualizacja pojęć w odniesieniu do współczesnych koncepcji psychologicznych. Modele niepełnosprawności – zastosowanie i konsekwencje dla sytuacji społecznej osób z niepełnosprawnością. Modele niepełnosprawności a proces rehabilitacji osób z niepełnosprawnością. Proces stawania się osobą z niepełnosprawnością – specyfika sytuacji psychologicznej osoby nagle vs stopniowo tracącej zdrowie i sprawność w biegu życia. Nabycie niepełnosprawności w ujęciu patogenetycznym (konceptcja cierpienia totalnego) i prorozwojowym (konceptcja potraumatycznego wzrostu). Konceptcja „strefy utraconego rozwoju” S. Kowalika w analizie sytuacji psychologicznej osoby z nabytą niepełnosprawnością. Determinanty procesu radzenia sobie z utratą sprawności. Psychologiczna sytuacja osób z niepełnosprawnością – analiza wybranych obszarów funkcjonowania osób z różnymi typami dysfunkcji. Wpływ niepełnosprawności na realizację zadań rozwojowych w poszczególnych fazach życia (konceptcja R. Havighursta). Rozwój pozytywnej psychologii rehabilitacji. Pozytywne interwencje psychologiczne w pracy rehabilitacyjnej z osobami z niepełnosprawnością. Społeczny odbiór osób z niepełnosprawnością. Stereotyp osoby z niepełnosprawnością, substereotypy osób z poszczególnymi rodzajami niepełnosprawności,	Dr hab. Bernadeta Szczupał, prof. APS Działalność naukowo-badawcza prof. Szczupał koncentruje się wokół psychospołecznego funkcjonowania i wsparcia osób z niepełnosprawnościami, szczególnie ich systemu wartości, poczucia samotności, aktywizacji zawodowej i zatrudnienia, rehabilitacji społeczno-zawodowej i jej uwarunkowań prawnych, jak również poczucia godności osób z niepełnosprawnością oraz osób przewlekle chorych i wykorzystania biblioterapii w pracy z tymi osobami, funkcjonowania osób starszych. Dorobek mieści się w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie Pedagogika. Wybrane publikacje: Szczupał, B. (2022). Edukacja akademicka w kontekście jej dostępności dla studentów niewidomych, <i>Lubelski Rocznik Pedagogiczny</i>, vol. 41, nr 4, s.193-209. DOI:10.17951/lrp.2022.41.4.193-209 Szczupał, B. (2020)., <i>Bajki w biblioterapii dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami</i>, 2020, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe Semper, 100 s. Szczupał, B. (2018). Godność człowieka przewlekle chorego jako fundament i cel jego aktywności i komunikacji, W: <i>Tradycja i współczesność pedagogiki specjalnej w tworzeniu społeczeństwa dla wszystkich</i>. W 95-lecie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej/Głódkowska, J., Sipowicz, K., Patejuk-Mazurek I. (red.), Warszawa, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, s.105-120; Szczupał, B. (2017). Incapacitation as a Mean of Protecting the

		autostereotypy i schemat siebie u osób z niepełnosprawnością. Psychologiczne koncepcje powstawania stereotypów. Znaczenie postaw społecznych w kształtowaniu miejsca osób z niepełnosprawnością w przestrzeni publicznej. Mass media a społeczny wizerunek osób z niepełnosprawnością. Znaczenie wsparcia społecznego dla osoby z nabytą niepełnosprawnością i jej rodziny.	Dignity of the Disabled People in the View of Convention on the Rights of Persons with Disabilities, International Journal of Psycho-Educational Sciences, 2017, vol. 6, nr 1, s.1-9.
AK-OF-PRP Przedsiębiorczość i rynek pracy	PE1_W15 Ma podstawową wiedzę na temat przedsiębiorczości. Zna zasady i mechanizmy różnych form przedsiębiorczości, w tym w odniesieniu do instytucji obiegu sztuki. PE1_W12 Zna uwarunkowania ekonomiczne, prawne, etyczne i społeczne działalności gospodarczej na współczesnym rynku pracy. PE1_W15 Zna pojęcie oraz elementy rynku pracy, współzależności pomiędzy nimi i typy rynków pracy.	Pojęcie, elementy i typy rynku pracy. Edukacja zawodowa a rynek pracy. Przedsiębiorczość jako złożona kompetencja (zespół cech osobowych) i jako proces organizowania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz podejmowania związanego z nią ryzyka. Przedsiębiorstwo jako podmiot rynku pracy. Rodzaje przedsiębiorstw. Bycie przedsiębiorczym a bycie przedsiębiorcą na rynku pracy. Zatrudnialność – czynniki skutecznego wejścia, uczestnictwa i osiągania powodzenia na rynku pracy.	Prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski Działalność naukowo-badawcza prof. S. Kwiatkowskiego koncentruje się wokół następujących głównych obszarów badawczych: pedagogika pracy – standardy kompetencji zawodowych, przywództwo edukacyjne, transfer kapitału edukacyjnego. Dorobek sytuuje się w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie Pedagogika. Wybrane publikacje: Kwiatkowski, S. M., & Piorunek, M. (2020). Jednostka, edukacja, organizacja wobec przemian rynku pracy. Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. Piorunek, M., Kwiatkowski, S. M., & Piśkuła, N. (2024). Praca – rynek pracy – kariera zawodowa. Implikacje teoretyczno-empiryczne (Nr 364). Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. https://doi.org/10.14746/amup.9788323242512; Kwiatkowski, S. M. (2018). Kompetencje przyszłości. Wydawnictwo Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji.
PE-3F-PDY Projektowanie dydaktyczne	PE1_W01 Ma podstawową wiedzę o dydaktyce jako subdyscyplinie pedagogiki; zna stosowaną w jej obrębie terminologię. PE1_W02 Ma uporządkowaną wiedzę	Dydaktyka jako subdyscyplina pedagogiki i jej terminologia. Cele edukacyjne: pojęcie i różnicowanie celów; formułowanie celów ogólnych i ich operacjonalizowanie. Treści kształcenia –	Dr hab., prof. APS Urszula Dernowska Działalność naukowo-badawcza prof. Dernowskiej lokuje się w obszarze nauk społecznych w dyscyplinie Pedagogika i skupiona jest na eksploracji

	na temat wychowania i kształcenia, szczególności związanych z uwarunkowaniami procesów nauczania i uczenia się.	projektowanie zadań: model oparty na potrzebach ucznia/klienta, model „Treść – Myśli – Działanie” (TMD). Metody kształcenia: metody koncentrujące się na nauczającym, metody aktywne; metody koncentrujące się na uczniu/kliencie. Formy organizacyjne kształcenia. Źródła w nauczaniu i uczeniu się; zasady przygotowywania materiałów dydaktycznych/szkoleniowych. Przygotowanie programu kursu/szkolenia. Ocena projektu edukacyjnego. Elementy teorii organizacji i zarządzania projektami. Profesjonalista w praktyce: jak przeprowadzać refleksję nad własnym działaniem dydaktycznym? Zasady skutecznej edukacji.	dwóch pól problemowych: pierwsze obejmuje zagadnienia interakcyjnych uwarunkowań procesu dydaktycznego, drugie w swoich granicach mieści tematykę kultury szkoły. Wybrane publikacje: Dernowska U. (2022), „Rusztowanie” w procesie dydaktycznym. Studium nauczycielskiego scaffoldingu. Warszawa: Wydawnictwo APS, ss. 278. ISBN 978-83-66879-67-6. Tłuściak-Deliowska A., Dernowska U. (2018), Model kultury szkoły La Tefy Schoen i Charlesa Teddliego: holistyczne i analityczne podejście do badania środowiska szkolnego. Seminare. Poszukiwania naukowe, 39(1), 105-117. Dernowska U. (2020), School mission statements and daily practice in school: An exploration of how secondary school principals perceive the mission of their schools. W: A. Peko, M. Ivanuš-Grmek, J. Delcheva-Dizdarevikj (red.), Didactic Challenges III. Didactic Retrospective and Prospective: Where/How do We Go From Here? Osijek: Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, ss. 279-289.
PE-3F-SOE Socjologia edukacji	PE1_W02 Ma uporządkowaną wiedzę na temat społecznego wymiaru wychowania, kształcenia i edukacji oraz zna podstawowe teorie dotyczące tych procesów. PE1_W05 Ma podstawową wiedzę o rodzajach struktur społecznych i instytucji życia społecznego, w szczególności związanych z edukacją, jak też o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących. PE1_W12 Zna podstawowe społeczne, ekonomiczne i inne	Przedmiot socjologii edukacji. Socjalizacja, edukacja i wychowanie w warunkach zmiany społecznej. Socjalizacja oraz konstruowanie tożsamości w społeczeństwie tradycyjnym, nowoczesnym i ponowoczesnym. Wartość edukacji w zmieniającym się świecie – edukacja jako wyznacznik szans życiowych. Stratyfikacja a edukacja. Nierówności społeczne a nierówności edukacyjne: mechanizmy przenoszenia nierównych szans oraz uwarunkowania osiągnięć szkolnych. Ideologie edukacyjne.	Prof. dr hab. Mirosław J. Szymański Głównymi dziedzinami zainteresowań naukowych prof. Mirosława J. Szymańskiego są: stan i rozwój systemu oświaty w Polsce i wybranych krajach na świecie, selekcje szkolne oraz nierówności edukacyjne w Polsce i za granicą, kompetencje XXI wieku, problematyka zmiany społecznej i zmiany edukacyjnej, dysfunkcje i działania modernizacyjne w szkolnictwie na wsi, wartości i wartości edukacyjne, wzory osobowe i autorytet w wychowaniu, tożsamość w społeczeństwie tradycyjnym, nowoczesnym i ponowoczesnym, konstruowanie tożsamości dzieci i młodzieży. Wybrane publikacje:

	uwarunkowania decyzji, wyborów i osiągnięć edukacyjnych; ma wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju i znaczenia edukacji we współczesnym świecie.		Edukacja w zmieniającym się społeczeństwie, Difin, Warszawa 2021, J. Łukasik, I. Nowosad, M.J. Szymański (red.) Szkoła i nauczyciel w obliczu zmian społecznych i edukacyjnych, Impuls, Kraków 2021, ss. 265, w tym artykuł własny: Gwałtowna zmiana społeczna a zmiana edukacyjna, s. 15-26. J. Szempruch, J.M. Szymański, B. Cieśleńska, K. Potyrała. The School and the teacher. Facing the Challenges of the Present and the Future, Unipress, Göttingen 2023, J. Szempruch, A. Cybał-Michalska, M.J. Szymański, B. Śliwerski (red.), Wyzwania i dylematy uspołecznienia edukacji, Impuls, Kraków 2024, w tym tekst własny: Nierówności szans edukacyjnych – wciąż aktualny problem oświatowy, s. 55-77.
--	---	--	--

Tabela 2. Realizacja kluczowych treści programowych w odniesieniu do wybranych efektów uczenia się i badań naukowych prowadzonych przez wykładowców, na przykładzie konkretnych zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach studiów pierwszego stopnia – przedmioty specjalnościowe

Nazwa przedmiotu	Wybrane efekty uczenia się	Kluczowe treści programowe	Osoba prowadząca zajęcia i przykładowe obszary jej badań
PE-3S-WWK Wprowadzenie do wiedzy o kulturze (specjalność ASK)	PE1_W02 Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu kultury materialnej i symbolicznej oraz kultury relacji międzyludzkich. Ma wiedzę o kulturowych podstawach edukacji oraz rozumie znaczenie kultury jako przestrzeni dla działań o charakterze wychowującym. PE1_W03 Ma świadomość znaczenia kultury oraz rozwoju kulturowego i kulturalnego człowieka w i dla działalności pedagogicznej.	Pojęcie kultura. Kultura – wieloznaczność pojęcia. Kultura jako pojęcie krytyczne. Definiowanie kultury. Elitaryzm i egalitaryzm w kulturze. Dynamika rozwoju kultury. Zróżnicowanie kulturowe. Akulturacja. Kultura i przemoc. Międzygeneracyjny przekaz kulturowy. Kultura popularna. Kultura a „komercja” i konsumpcjonizm. Kultura ludowa. Twórczość nieprofesjonalna. Kultura narodowa. Kultura globalna.	Dr hab., prof. APS Andrzej Ciężela Działalność naukowo-badawcza prof. Ciężeli ogniskuje się wokół pedagogiki kultury, pedagogiki multikulturalizmu i pedagogiki międzykulturowej, dynamiki rozwoju kultury współczesnej, globalnych problemów edukacji. Wybrane publikacje: Ciężela A. (2010) Polska pedagogika kultury w pierwszej połowie XX wieku. Zarys problematyki, zagadnienia, wybrani przedstawiciele, Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej; Ciężela A. (2015) Pedagogiczna problematyka jakości człowieka, red. I. Wojnar, numer monograficzny „Przyszłość: Świat – Europa – Polska. Future: World, Europe, Poland.” Biuletyn Komitetu Prognoz „Polska 2000 Plus” przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, Nr 1 2015, t. II, "Rocznik Pedagogiczny" t.38 (2015), red. M. Dudzikowa;

			Ciążela, A., & Treger, B. (2023). „Global Village” Today. Marshall McLuhan’s Tribalism in the Perspective of the Development of the Humanities and Contemporary Civilisation. <i>International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies</i>, 10, https://doi.org/10.5604/01.3001.0053.9388
PE-3S-EMA Edukacja międzykulturowa w animacji społeczno-kulturowej (specjalność ASK)	PE1_W05 Zna podstawową terminologię używaną w zakresie animacji społeczno-kulturowej w kontekście działań społecznych w środowiskach zróżnicowanych kulturowo. PE1_W08 Zna podstawy pracy animacyjnej w środowiskach i na rzecz środowisk zróżnicowanych kulturowo. PE1_W09 Zna rolę poszczególnych uczestników (w tym: szkoły, organy administracji publicznej, fundacje i stowarzyszenia, instytucje kultury, firmy) partycypujących w procesie edukacji międzykulturowej. PE1_W10 Zna zasady komunikowania się w środowiskach zróżnicowanych kulturowo.	Zmiany społeczno-polityczne na świecie jako wyznacznik zróżnicowania kulturowego społeczeństw. Różnorodność kulturowa w ujęciu historycznym i współczesnym – specyfika i przemiany. Modele społeczeństwa wielokulturowego a przemiany w obszarze edukacji. Podstawowe założenia edukacji międzykulturowej. Zasadnicze wyzwania edukacyjno-animacyjne. Budowanie tożsamości oraz kryzys tożsamościowy. Międzygeneracyjna transmisja kulturowa. Postawy wobec Innego i inności – uwarunkowania, następstwa i zmiana. Różnice kulturowe – rodzaje i znaczenie w pracy edukacyjnej. Komunikacja międzykulturowa – podstawowe założenia i trudności. Zapobieganie i rozwiązywanie konfliktów o podłożu kulturowym. Inkluzja osób o różnym pochodzeniu kulturowym i osób posiadających niski poziom znajomości języka podstawowego. Zaangażowanie organizacji, instytucji i innych podmiotów w edukację międzykulturową – obszary i znaczenie społeczne. Tworzenie projektów animacyjnych, zorientowanych na edukację międzykulturową.	Dr Ewa Dąbrowa Dorobek naukowy dr Ewy Dąbrowy mieści się w obszarze pedagogiki społecznej, pedagogiki międzykulturowej, pedagogiki szkoły i pedagogiki porównawczej. Do poruszanych przez nią kwestii należą m.in. akulturacja i edukacja osób z doświadczeniem migracji, kompetencje międzykulturowe edukatorek i edukatorów, prawa człowieka, nierówność i wykluczenie w edukacji i w życiu społecznym. Wybrane publikacje: Dąbrowa E., A. Odrowąż-Coates red. (2021). <i>Education and the Challenges of the Multicultural World</i>. Warsaw: The Maria Grzegorzewska University Press. Dąbrowa E. (2020). Sytuacja (edukacyjna) dzieci z doświadczeniem migracyjnym w czasie kryzysu związanego z pandemią COVID-19. <i>Kultura i Edukacja</i>, 3 (129), s. 59-75. Dąbrowa E. (2022). Edukacja międzykulturowa w społeczeństwach zróżnicowanych kulturowo. W: B. Szlachta (red.), <i>Wielokulturowość. Słowniki społeczne</i>. Kraków: Akademia Ignatianum w Krakowie, vol. VI, s. 351-372. Dąbrowa E. (2022). Uwikłanie ideologiczne (polityczne?) dyskursu o imigrantach i uchodźcach — implikacje edukacyjne. W: M. Borkowski, A. Lymar (red.), <i>Migracja – zagrożenie czy szansa dla nauki i kultury: Tło historyczne i społeczne</i>. Gdańsk: Wydawnictwo GSW, s. 143-155.

		Edukacja międzykulturowa w działaniach programowanych instytucji i organizacji animacyjnych i animacyjno-kulturowych oraz biznesowych. Zasady pracy animacyjnej w obszarze edukacji międzykulturowej. Nawiązywanie współpracy z różnymi grupami kulturowymi w celu realizacji przedsięwzięć edukacyjnych i edukacyjno-animacyjnych. Specyfika działań w obszarze edukacji międzykulturowej na pograniczu i w centrum kulturowym. Analiza inicjatyw animacyjnych i dobrych praktyk z obszaru edukacji międzykulturowej.	
PE-3S-JEM1 Język mediów (specjalność EMD)	PE1_W06 Ma podstawową wiedzę o celach, funkcjach, podstawach prawnych, organizacji i sposobach działania instytucji medialnych. PE1_W10 Ma wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego zapośredniczonego medialnie, ich prawidłowości i zakłóceń. PE1_W13 Ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych funkcjonujących w mediach oraz ich zastosowań wobec kluczowych dylematów cywilizacji.	Słowo i obraz – rodzaje i techniki komunikacji medialnej. Kompetencje twórcy komunikatu a rzetelność przekazu medialnego. Fakt jako podstawa dobrego komunikatu. Analiza warsztatu dziennikarza – najlepsi autorzy. Informacje kreowane a rzetelność wypowiedzi. Sposoby prowadzenia narracji przez osoby występujące w mediach. Cechy stosownego języka narracji. Język nienawiści, agresja, pojednanie. Granice dobrego smaku i etyka przekazu medialnego. Odpowiedzialność za słowo i zasada szczególnej staranności.	Dr hab., prof. APS Marek Siwicki Dorobek prof. Siwickiego mieści się w dyscyplinie Pedagogika i dotyczy jej obszarów takich jak: pedagogika społeczna, pedagogika medialna oraz pedagogika kultury fizycznej. Jego badania dotyczą m.in. komunikacji społecznej i medialnej, aksjologii oraz etyki mediów, świata realnego i cyfrowego współczesnego dzieciństwa. Wybrane publikacje: Siwicki M., Nowe podwórko współczesnego dzieciństwa, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej. Galanciak, S., Siwicki, M., Cyberwypalenie. Syreni śpiew wśród cyfrowych pokus, Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze, vol. 567, nr 2, 2018, s. 3-10. Siwicki M., Atrakcje szklanego ekranu versus „podwórko z trzepakami”, Journal of Education, Technology and Computer Science, 2018, s. 135–142. Siwicki M., i Galanciak S., Metafora „cybergrzechu” jako inspiracja do refleksji nad pokusami Sieci, „Journal of Education, Technology and Computer Science”, 2018, s. 143–150.

			Galanciak S., Siwicki M., i Czarkowski J.J., Na krawędzi. Szkoła przed ekranem, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, Warszawa 2017
PE-3S-PME1 Pedagogika medialna (specjalność EMD)	PE1_W01 Ma podstawową wiedzę o miejscu pedagogiki medialnej w obszarze nauk pedagogicznych, o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi, zna terminologię stosowaną w obrębie pedagogiki medialnej oraz pokrewnych dyscyplin naukowych. PE1_W03 Ma uporządkowaną wiedzę na temat wykorzystania mediów w procesie wychowania i kształcenia, ich filozoficznych, społeczno-kulturowych, historycznych, biologicznych i psychologicznych podstaw oraz zna podstawowe teorie dotyczące tych procesów. PE1_W05 Ma podstawową wiedzę o odzwierciedlaniu struktur społecznych i instytucji życia społecznego w mediach, a także o mediach jako środowisku wychowawczym.	Przedmiot, zadania pedagogiki i edukacji medialnej. Media w przestrzeni komunikacyjnej. Pojęcie i klasyfikacja mediów. Funkcje mediów a zadania pedagogiki medialnej. Media a kultura masowa. Media i edukacja a społeczeństwo czasu przemian. Pedagogia: prasy, radia. Pedagogia: telewizji i filmu. Pedagogia internetu. Świat mediów – zagrożenia (wprowadzenie do problematyki). Teorie edukacji medialnej – behawioryzm i kognitywizm. Teorie edukacji medialnej – konstruktywizm i konektywizm. Grywalizacja jako narzędzie edukacyjne. Media jako wsparcie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Otwarte Zasoby Edukacyjne i Naukowe.	Dr Sylwia Galanciak Działalność naukowo-badawcza dr Sylwii Galanciak zogniskowana jest wokół zagadnień takich, jak interdyscyplinarność pedagogiki medialnej, wykorzystanie nowych technologii w edukacji, kulturowe konteksty edukacji medialnej, problemowe korzystanie z mediów cyfrowych, metodologia badań z zakresu pedagogiki medialnej. Wybrane publikacje: Tanaś, M., & Galanciak, S. (Eds.). (2020). Otwarte zasoby edukacyjne w perspektywie pedagogicznej (Seria: Cyberprzestrzeń i światy wirtualne, Tom 5). Oficyna Wydawnicza „Impuls”. Tanaś, M., & Galanciak, S. (2020). A child in a web of threats – risky online behaviours of youth as a challenge for education. In A. Wrońska, R. Lew-Starowicz, & A. Rywczyńska (Eds.), Education – Relationships – Play. Multifaceted aspects of the Internet and child and youth online safety (Vol. 6, pp. 38-62). Wydawnictwo Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Galanciak, S., Weiss, A., & Judge, M. (2018). Mobile technologies as the medium of change based on the classroom experiences of teachers from four European countries. Interdisciplinary Contexts of Special Pedagogy, 23, 195-212. Galanciak S., Pedagogika medialna – między transdyscyplinarnością a swoistością metodologiczną, [w:] Badanie, dojrzewanie, rozwój. Odrębność metodologiczna a dyscyplinarność danej dziedziny wiedzy, red. S. Franciszek, 2016, Biblioteka Pedagogiki Pracy, s. 343–354.
PE-3S-DPT1 Diagnoza potencjału twórczego (specjalność PKR)	PE1_W07 Ma podstawową wiedzę o projektowaniu i prowadzeniu badań w pedagogice, a szczególności o metodach, technikach i narzędziach badawczych stosowanych	Od potencjału twórczego do jego realizacji – teoretyczne uzasadnienie diagnozy twórczości. Rozpoznawanie potencjału twórczego – klasyfikacje wybranych metod i podejść badawczych, ich wady i zalety. Diagnoza	Dr hab., prof. APS Jacek Gralewski Główne zainteresowania naukowe prof. Gralewskiego wiążą się z pedagogiką twórczości, społeczną psychologią twórczości, dydaktyką twórczości, pomiarem osiągnięć szkolnych, pedagogiką zdolności, diagnostyką edukacyjną. W szczególności interesują go społeczne uwarunkowania rozpoznawania jednostek uzdolnionych

	w diagnozie kreatywności. PE1_W08 Ma uszczegółowioną wiedzę dotyczącą prowadzenia działalności pedagogicznej w zakresie określonym specjalnością studiów. Ma uszczegółowioną wiedzę na temat posługiwania się określonymi narzędziami (testami oraz kwestionariuszami) wykorzystywanymi w badaniach potencjału twórczego osób. PE1_W09 Ma podstawową wiedzę o specyfice identyfikacji potencjału twórczego uczestników w działalności edukacyjnej w zakresie określonym specjalnością studiów.	kreatywności – główne założenia. Ocena kreatywności jednostki przez osoby trzecie – jurorów zewnętrznych. Model struktury intelektu (SI) oraz koncepcja zdolności twórczych J.P. Guilforda i ich znaczenie dla konstrukcji narzędzi do pomiaru zdolności twórczych. Prezentacja narzędzi do pomiaru twórczych zdolności jednostki. Pomiar postawy twórczej. Określanie dziedzin aktywności twórczej jednostki. Pomiar poczucia własnej skuteczności w zakresie twórczości. Pomiar zdolności i postaw twórczych w kontekście sporządzania kompleksowej diagnozy zdolności twórczych – zalecenia praktyczne, zasady realizacji całościowej diagnozy kreatywności jednostki.	twórczo w warunkach polskiego systemu oświaty oraz diagnostyka edukacyjna. Wybrane publikacje: Gralewski, J. (2022). Niedostrzegana kreatywność. Trafność ocen kreatywności uczniów dokonywanych przez nauczycieli liceów i jej uwarunkowania. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej. Jankowska, D. M., Lebuda, I., Gralewski, J. (2024). Creating home: Socioeconomic status and home environment as predictors of family climate for creativity. Thinking Skills and Creativity, 52, 101511. https://doi.org/10.1016/j.tsc.2024.101511. Karwowski, M. , Gralewski, J., Patson, T., Cropley, D. H., Kaufman, J. C. (2020). The creative student in the eyes of a teacher: A cross-cultural study. Thinking Skills and Creativity, 35, 100636. https://doi.org/10.1016/j.tsc.2020.100636
PE-3S-PZD1 Pedagogika zdolności (specjalność PKR)	PE1_W06 Ma wiedzę o podstawach prawnych dotyczących pracy z uczniem zdolnym. PE1_W09 Ma uszczegółowioną wiedzę o uczestnikach działalności edukacyjnej w zakresie określonym specjalnością studiów. Zna specyfikę funkcjonowania uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, w tym szczególnie uzdolnionych. Zna kluczowe terminy i ich zastosowanie w pedagogice zdolności, a także podstawowe dla niej koncepcje, teorie i modele.	Uczeń zdolny w świetle koncepcji naukowych oraz potocznych. Rozumienie zdolności w ujęciu formalnym. Zdolności w ujęciu matematycznym. Rodzaje zdolności. Strukturalne koncepcje (modele) zdolności. Metody identyfikacji uczniów zdolnych. Uczeń zdolny w świetle prawa oświatowego w Polsce i na świecie. Koncepcje kształcenia i wspierania rozwoju uczniów zdolnych. Projektowanie działań ukierunkowanych na pracę z uczniem zdolnym i twórczym.	Dr Aleksandra Gajda Dorobek naukowy dr A. Gajdy obejmuje badania w zakresie nauk społecznych w dyscyplinie Pedagogika, z naciskiem na badania nad kreatywnością. Prace koncentrują się na kwestiach stereotypów płciowych w edukacji, rozwijania zdolności i kreatywności oraz oceny osiągnięć uczniów w kontekście szkolnym. Wybrane publikacje: Gralewski, J., Gajda A. (2024). Girls' creativity less visible: Mathematics and language teachers' ratings of male and female students' creativity. Learning and Individual Differences, 116, 102560. https://doi.org/10.1016/j.lindif.2024.102560. Gajda, A., & Wolowicz, A. (2022). If not in science, then where are the women? A content analysis of school textbooks. Education as Change, 26(1), 1-26. Groyecka, A., Gajda, A., Jankowska, D. M., Sorokowski, P., & Karwowski, M. (2020). On the benefits of thinking creatively: Why does creativity training strengthen intercultural

			sensitivity among children. Thinking Skills and Creativity, 37, 100693.
PE-3S-WPR2 Wprowadzenie do pedagogiki pracy (specjalność EDC)	PE1_W01 Posiada podstawową wiedzę o miejscu pedagogiki pracy w systemie nauk, o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi. Opanował istotę głównych terminów wchodzących w skład systemu pojęciowego pedagogiki pracy. PE1_W02 Posiada skonkretyzowaną wiedzę o specyfice i procesach kształcenia, doksztalcenia i doskonalenia zawodowego. Zna system kształcenia zawodowego w Polsce. Opanował podstawową wiedzę z zakresu standaryzacji kwalifikacji zawodowych w UE i naszym kraju. PE1_W09 Ma uszczegółowioną wiedzę o uczestnikach działalności pedagogicznej, w tym ich prawach, w zakresie określonym specjalnością studiów. Zna podstawy teoretyczne odnoszące się do relacji człowiek – wychowanie – praca.	Przedmiot badań i zainteresowań pedagogiki pracy. Obszary i działy problemowe odnoszące się do relacji człowiek – wychowanie – praca. Miejsce pedagogiki wśród nauk o wychowaniu i o pracy. System pojęciowy pedagogiki pracy, w tym: praca, zawód, praca zawodowa, kwalifikacje i kompetencje zawodowe, kształcenie zawodowe oraz doksztalcenie i doskonalenie zawodowe. Procesy wychowania przez pracę, do pracy i w toku pracy. Klasyfikacje zawodów. Egzaminacje zawodowe. Europejska i polska rama kwalifikacyjna. Standaryzacja kwalifikacji i kompetencji zawodowych. Zintegrowany System Kwalifikacji Zawodowych. System kształcenia zawodowego w Polsce w latach 1999-2017. Reforma systemu kształcenia zawodowego w naszym kraju w 2017 roku.	Dr hab., prof. APS Urszula Jeruszka Główny nurt dorobku naukowego prof. U. Jeruszki dotyczy kształcenia i rozwoju kompetencji, funkcjonowania człowieka w środowisku pracy, rozwoju zawodowego, problemów zatrudnialności w perspektywie cyklu życia: zatrudnialności młodych i starszych oraz związanych z nimi wyzwań względem edukacji zawodowej. Wybrane publikacje: Jeruszka, U., Możliwości i bariery edukacji dorosłych w systemie online (2022), [w:] R. Bera, S. Byra, N. Nyczkało, Drogi i bezdroża edukacji w okresie pandemii, Wydawnictwo UMCS, s. 465-477; Jeruszka, U., Kompetencje i zawody przyszłości. O (nie)dopasowaniu systemu edukacji do potrzeb rynku pracy, (2023), [w:] A. Piotrowska-Piątek (red.), GUS, s. 64-82; Jeruszka, U., Zróżnicowanie karier zawodowych w perspektywie generacyjnej (2024), [w:] M. Piorunek, S.M. Kwiatkowski, N. Pikiuła (red.) Praca – rynek pracy – kariera zawodowa. Implikacje teoretyczno-empiryczne, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, s. 21-36. Jeruszka, U., Kompetencje – ucieleśniony kapitał rozwojowy (2024), Rynek Pracy, nr 1(188), s. 37-52.
PE-3S-COI Coaching indywidualny (specjalność EDC)	PE1_W03 Zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne oraz teorie jego rozwoju, stanowiące teoretyczne podstawy działalności coachingowej. PE1_W05 Ma podstawową wiedzę o rodzajach struktur społecznych	Różnice interpretacyjne w podejściu do coachingu indywidualnego. Cele coachingu indywidualnego. Coaching indywidualny rozumiany jako wsparcie w zmianie zawodowej. Coaching kariery. Coaching biznesu. Sposoby odkrywania potencjału klienta. Rola diagnozy mocnych stron	Dr Wioletta Dziarnowska W pracy naukowej dr W. Dziarnowska zajmuje się przede wszystkim zagadnieniami z zakresu filozofii umysłu i kognitywistyki, interdyscyplinarnie rozumianej etyki (np. neuroetyki, ekoetyki), oraz propozycją ich aplikacji w naukach o edukacji (coaching, tutoring, mentoring jako formy wsparcia człowieka w procesie samorozwoju). Wybrane publikacje: Sarnat-Ciastko, A., Dziarnowska, W. (2024). Self-knowledge and self-determination of

	institucji życia społecznego, jak też o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących. PE1_W12 Zna podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanych ze studiowaną specjalnością. Ma wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju i podnoszenia kultury osobistej.	klienta w pomocy dokonywania zmiany zawodowej. Narzędzia do ustalania potencjału klienta. Zasady doboru narzędzi do diagnozy potencjału klienta. Kreatywność rozwiązywania bieżących dylematów. Coaching indywidualny Norman Benett. Coaching indywidualny Modern Restrictionalistic Center. Charakterystyka testu mocnych stron. Charakterystyka testu zachowań. Przesłanki, zasady i procedury budowania planów zawodowych klienta w oparciu o jego mocne strony. Charakterystyka przykładowych, indywidualnych planów zawodowych. Równowaga pomiędzy życiem osobistym a zawodowym. Badanie efektów coachingu indywidualnego w bieżącej i bliskiej perspektywie.	the high school student in the perspective of the tutoring process. A theoretical-empirical analysis. Studia z Teorii Wychowania, 4. Dziarnowska, W., Walczak, G. (2018). Zastosowania metod i narzędzi coachingowych wobec rodziców we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka. Niepełnosprawność, 31, s. 42-57. Dziarnowska, W. (2016). Is it possible to know another person's mental experiences? The views of Kazimierz Twardowski and the concept of Roman Ingarden and selected representatives of contemporary cognitive science. Mentality as the subject of psychological studies in the thought of the founder of the Lvov-Warsaw School. W: A. Drabarek (red.). Around the Lvov-Warsaw School (s. 42-88). Warszawa: Wydawnictwo APS.
--	---	---	--

Tabela 3. Realizacja kluczowych treści programowych w odniesieniu do wybranych efektów uczenia się i badań naukowych prowadzonych przez wykładowców, na przykładzie konkretnych zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach studiów drugiego stopnia – przedmioty fundamentalne

Nazwa przedmiotu	Wybrane efekty uczenia się	Kluczowe treści programowe	Osoba prowadząca zajęcia i przykładowe obszary jej badań
PE-2F-WZP Wybrane zagadnienia pedeutologii (dla absolwentów studiów pedagogicznych)	PE2_W01 Zna genezę pedeutologii jako subdyscypliny pedagogiki. Ma wiedzę na temat specyfiki pracy nauczyciela, form pozaszkolnych, wyznaczników profesjonalnego rozwoju, problematyki podmiotowości i dialogu edukacyjnego. PE2_W02 Ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę	Omówienie genezy, przedmiotu pedeutologii i jej związków z innymi dyscyplinami nauki. Horyzonty pedeutologii. Wybrane ujęcia sylwetki zawodowej nauczyciela. Nauka a działania praktyczne pedagoga. Swoistość profesjonalizmu pedagoga i wybrane jej koncepcje. Czynniki podmiotowe, sytuacyjne i pozamerytoryczne w rozwoju zawodowym pedagoga. Projektowanie rozwiązań problemów społecznych, docenianie rangi	Dr hab., prof. APS Jarosław Michalski Główne obszary zainteresowań badawczych prof. J. Michalskiego ogniskują się na zagadnieniach takich jak takt i nietakt pedagogiczny; nowe pola problemowe współczesnej pedeutologii; relacje w pracy wychowawczej; metody aktywizujące i modyfikowanie przebiegu lekcji. Wybrane publikacje: Michalski, J., Pedeutologia ku zmianie zawodu nauczyciela

	na temat prawidłowości pracy pedagogicznej; zna charakterystyczne cechy edukacyjnej organizacji uczącej się i podejmującej badania własnej praktyki.	samokształcenia, refleksyjna praktyka, współpraca. Samorealizacja i wyobrażenia moralna w pracy pedagoga. Metoda dialogu motywującego w praktyce. Komponenty kompetencji zawodowych. Stres i wypalenie zawodowe. Nowe wyzwania dla nauczyciela w środowiskach pozaszkolnych.	(w:) Dobry nauczyciel, dobry uczeń, dobra, szkoła, red. K. Gawroński, S. M. Kwiatkowski, Wolters Kluwer, Warszawa 2024; Michalski, J., Nauczyciel-mentor w szkole (w:) Nauczyciel w czasach wyzwań i niepewności, red. M. Dobrzyniak, E. Strutyńska-Laskus, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2024. Michalski, J., Horyzonty pedeutologii (monografia) Wydawnictwo Difin, Warszawa 2021; Michalski, J., Samowychowanie i takt pedagogiczny nauczyciela (w:) Nauczyciel wobec wyzwań współczesności, red. J. Szempruch, A. Ratajek, J. Smyła, Wydawnictwo Humanistyczne ViaFerrata (Nowe Horyzonty Edukacji), Wrocław 2018;
PE-2F-WPP Współczesne problemy psychologii	PE2_W04 Zna i rozumie znaczenie aktualnych zmian społecznych dla psychologicznej adaptacji człowieka oraz czynniki ryzyka i ochrony warunkujące funkcjonowanie człowieka w świetle wyzwań cywilizacyjnych.	Problematyka płci w psychologii (np. tożsamość płci, płeć psychologiczna, seksizm). Psychologiczne konsekwencje zagrożenia stereotypem. Psychologiczne wymiary kultury. Uwarunkowania psychologiczne i makrosystemowe procesu akulturacji, asymilacji i integracji. Współczesne teorie agresji. Społeczne i psychologiczne uwarunkowania zaburzeń eksternalizacyjnych i internalizacyjnych (np. agresja i kontrola psychologiczna jako interwencja wychowawcza, cechy ciemnej triady, ruminacje). Podstawowe założenia i ustalenia empiryczne z obszaru psychologii pozytywnej. Nietypowe rodziny w świetle badań psychologicznych. Seksualność w ujęciu psychologii rozwoju. Społeczne i psychologiczne wymiary starzenia się.	Dr Monika Dominiak-Kochanek Dorobek naukowy dr Dominiak-Kochanek mieści się w obszarze psychologii. Przedmiotem zainteresowania są przede wszystkim zaburzenia eksternalizacyjne, przejawiane w różnych okresach rozwojowych ze szczególnym uwzględnieniem problematyki agresji interpersonalnej, rozpatrywanej z perspektywy doświadczeń socjalizacyjnych, a także problematyka transfobii, homonegatywizmu i gender. Wybrane publikacje: Dominiak-Kochanek, M. (2022). W poszukiwaniu kryteriów porządkujących badania nad agresją. W: G. Poraj, M. Poraj-Weder (red.) Psychospołeczne konteksty badań nad agresją interpersonalną. Warszawa: Wydawnictwo APS. Konopka, K., Rajchert, J., Dominiak-Kochanek, M., Roszak, J. (2021). The role of masculinity threat in homonegativism and transphobia. Journal of Homosexuality 68(5), 802-829. https://doi.org/10.1080/00918369.2019.1661728 Dominiak-Kochanek, M., Konopka, K., Rutkowska, M.,

			Frączek, A., Ramirez, J.M. (2018). Direct and indirect effects of parenting practices on socio-moral approval of aggression in Polish young adults. Do all practices matter? <i>International Journal of Psychology</i>, 53(3), 200–209. Dominiak-Kochanek, M. (2018). Culture and patterns of parenting. Is parenting universal or culture-specific? Evidence from Poland and the USA. W: U.Markowska-Manista (red.), <i>Children and Youth in Varied Socio-Cultural Context. Theory, Research, Praxis</i> (pp. 168–188). Warszawa: Wydawnictwo APS.
PE-2F-WSO1 Współczesne problemy socjologii	PE2_W05 Posiada wiedzę o różnych rodzajach więzi społecznych (m.in. rodzinnych, towarzyskich, kulturowych, zawodowych, politycznych) i o rządzących nimi prawidłowościach. PE2_W09 Ma rozszerzoną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego, w tym o ich przemianach oraz o przyczynach, przebiegu, skali i konsekwencjach tych zmian.	Podstawowe zagadnienia i problemy podejmowane we współczesnej socjologii. Wyobrażenia socjologiczne. Relacje układu kultura vs. natura w kształtowaniu człowieka. Kultura indywidualizmu i samotność. Społeczeństwo ryzyka i społeczeństwo niepewności. Paniki moralne.	Dr hab., prof. APS Grzegorz Pyszczyk W kręgu zainteresowań badawczych prof. G. Pyszczyka znajduje się szeroko pojęta socjologia kultury, a także współczesne problemy społeczne, w tym kwestie gerontologii społecznej, zaufania społecznego, socjologii edukacji i socjologii mediów. Wybrane publikacje: Pyszczyk, G., <i>Solidarność społeczna a zaufanie</i>, w: <i>Idencjność socjalna solidarności u centralno-wschodniej Europy</i>, red. R. Radzik, Lviv 2020. Pyszczyk, G., <i>Wokół socjologii mediów lokalnych w: Media lokalne. Doświadczenie i przyszłość</i>, Graczyk Aleksandra (red.), 2021. Pyszczyk, G., <i>Między przekazem a perswazją — wokół socjologii edukacji on-line w czasie epidemii</i>, w: Czarkowski J., Malinowski M., Strzelec M., Tanaś M. (red.): <i>Zdalne kształcenie akademickie dorosłych w czasie pandemii</i>, 2020, Warszawa. Pyszczyk, G., <i>Kulturowe wzory starości. Aspekt socjologiczny</i>, w: Korycki A. (red.): <i>Senior jako lider i propagator aktywności</i>, 2020, Warszawa. Pyszczyk, G., <i>Społeczna rola mędrca. Wokół koncepcji Floriana Znanieckiego</i>, Filozofia i Nauka.

			Studia Filozoficzne i Interdyscyplinarne, 2018, tom 6.
PE-2F-EPS1 Etyczne problemy współczesnego świata	PE2_W10 Ma uszczegółowioną wiedzę na temat istotnych etycznych dylematów współczesnej cywilizacji, przede wszystkim z obszaru bioetyki i ekoetyki oraz związanych z kontrowersjami wokół globalizacji i ekspansją doktryny neoliberalnej. PE2_W11 Ma pogłębioną wiedzę na temat etycznych uwarunkowań różnych rodzajów działalności pedagogicznej, w tym zasad zarządzania własnością intelektualną.	Etyka tradycyjna a etyka współczesna. Główne problemy współczesnej refleksji etycznej. Współczesna etyka wobec problemów osoby i wobec problemów globalnych. Człowiek wobec perspektywy biologicznego doskonalenia gatunku. Kondycja ludzka a postęp medycyny i biotechnologii. Etyka wobec rozwoju naukowego i osiągnięć cywilizacji technicznej. Sztuczna inteligencja, automatyzacja a perspektywy rynku pracy. Etyka wobec ekspansji ideologii neoliberalnej. Problem wykluczania. Humanistyczne postawy wobec osób i środowisk marginalizowanych w życiu gospodarczym i społecznym – otwartość, dialog, współpraca a determinanty ekonomiczne współczesnego życia społecznego (neoliberalizm). Etyka wobec problemów globalnych związanych z zachowaniem życia na Ziemi. Od ekorozwoju do rozwoju zrównoważonego. Wobec perspektywy katastrofy klimatycznej – etyka odpowiedzialności globalnej.	Dr hab., prof. APS Helena Ciążela Dorobek naukowy prof. H. Ciążeli sytuujący się w dyscyplinie filozofia, w szczególności dotyczy etyki odpowiedzialności globalnej będącej kontynuacją myśli Georga Pichta, Hansa Jonasa i Aurelio Peccei. W swoich badaniach prof. Ciążela koncentruje się na zagadnieniach filozofii praktycznej pojawiających się w kontekście rozwoju cywilizacji współczesnej i problemów globalnych. Wybrane publikacje: Ciążela H., Katastrofa ekologiczna – od prognozy do rzeczywistości. Globalny problem refleksji filozoficznej w polskim lustrze, „Studia Philosophiae Christianae”, 2023, t.59, s. 131–153. Ciążela H., Thinking about the future as a sociotechnical challenge. Sustainable development and the prospect of a global catastrophe – an ethical reflection, „Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej. Organizacja i Zarządzanie”, 2023, s. 53–66. Ciążela H., The Approach of the Exact Sciences and Philosophy Towards the Looming Climate Change Disaster, „Ruch Filozoficzny”, 2021, t.77, s. 1–14. Ciążela H., Eksterminizm – perspektywa rozwoju cywilizacji współczesnej?, [w:] Globalna odpowiedzialność człowieka. Między analizą zjawisk a prognozą etyczną, red. K. Łukaszewska, 2020, s. 71–83.
AK-0F-PCZ Prawa człowieka	PE2_W10 Zna i rozumie na poziomie elementarnym koncepcję praw człowieka. Zna podstawowe akty prawne prawa krajowego i międzynarodowego regulujące prawa człowieka. Ma wiedzę wprowadzającą w zakresie	Źródła praw człowieka, hierarchia aktów prawnych. Prawa człowieka w systemie ONZ, Rady Europy, Unii Europejskiej. Konstytucyjny katalog wolności, praw i obowiązków człowieka. Prawo do równego traktowania i zakaz dyskryminacji. Prawo do życia	Dr Monika Zima-Parjaszewska Obszary badawcze interesujące dr Zimę-Parjaszewską to: konstytucyjne i międzynarodowe standardy ochrony wolności i praw człowieka, szczególnie z perspektywy osób z niepełnosprawnościami, zasada równości i niedyskryminacji, deinstytucjonalizacja,

	wybranych zagadnień praw człowieka.	a prawo do decydowania o swoim życiu osobistym. Prawo i płeć – sytuacja kobiet w ujęciu międzynarodowym i krajowym. Prawa osób z niepełnosprawnościami w świetle Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami. Prawa dzieci w ujęciu międzynarodowym i krajowym.	samostanowienie osób z niepełnosprawnościami intelektualną, zgodność polskiego prawa i rozwiązań polityki społecznej z Konwencją ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami. Wybrane publikacje: Zima-Parjaszewska M. (2024), Polskie uczelnie wyższe miejscem realizacji kształcenia ustawicznego dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie w świetle prawa krajowego. W: Otrębski W. (red.), Stan wiedzy oraz model dotychczasowej praktyki kształcenia ustawicznego i aktywności zawodowej dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie, Think College / Think Works., (91-108), Lublin: Wyd. KUL Zima-Parjaszewska M. (2021), Jak traktować równo. Warsztat antydyskryminacyjny, W: Grudzińska E. (red), Kompetencje pracowników socjalnych: warsztaty / Metodyka Pracy Socjalnej, (s. 133-196), Warszawa, Wyd. Difin Zima-Parjaszewska M. (2021) (red.), Przemoc wobec osób z niepełnosprawnościami intelektualną, Warszawa, Wyd. Akademii Pedagogiki Specjalnej; Zima-Parjaszewska M. (2020) Zakaz dyskryminacji a uchybienie godności studenta, Studia Iuridica, nr 84. Odpowiedzialność dyscyplinarna studentów. Nowe wyzwania, stare problemy, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, s. 44-58
PE-2M-BPS Wybrane zagadnienia pedagogiki specjalnej	PE2_W02 Ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę, obejmującą kluczowe zagadnienia z zakresu subdyscyplin pedagogiki i wybranych obszarów interdyscyplinarnych. PE2_W05 Ma rozszerzoną wiedzę o różnych rodzajach struktur	Pedagogika specjalna jako interdyscyplinarna nauka społeczna. Człowiek z niepełnosprawnościami. Proces rehabilitacji kompleksowej – charakterystyka zagadnienia. Dziecko z niepełnosprawnością w rodzinie. Wybrane metody pracy pedagoga specjalnego. Andragogika i gerontologia specjalna – dorosłość i wiek podeszły w sytuacji niepełnospraw-	Dr Elżbieta Paradowska Dorobek naukowy dr Paradowskiej mieści się w dyscyplinie Pedagogika i obejmuje głównie aktualną problematykę dotyczącą edukacji włączającej uczniów z różnego rodzaju niepełnosprawnością w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych oraz różnych aspektów funkcjonowania dzieci/osób z

	społecznych i instytucjach życia społecznego, jak też różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących. PE2_W07 Ma uporządkowaną wiedzę o uczestnikach i realizatorach kształcenia, wychowania i opieki.	ności. Analiza poszczególnych subdyscyplin pedagogiki specjalnej – wybrane zagadnienia z pedagogiki osób niewidomych i słabowidzących, niesłyszących i słabosłyszących, osób z niepełnosprawnością intelektualną, osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, osób nieprzystosowanych społecznie. Współczesne problemy pedagogiki specjalnej. Starość a niepełnosprawność. Jakość życia seniorów, formy opieki i pomocy dla ludzi starszych. Osoba starsza w rodzinie – status społeczny i przyczyny zmian. Warunki dialogu międzypokoleniowego. Media a środowisko osób z niepełnosprawnością. Obraz osoby z niepełnosprawnością w mediach. Nowe media jako narzędzia usprawniające życie osób niepełnosprawnych.	niepełnosprawnością sprzężoną – głuchoniewidomych oraz rodziców/matek tych dzieci. Wybrane publikacje: Paradowska, E. (2020). Edukacja inkluzyjna w perspektywie nauczycieli przedszkoli ogólnodostępnych. Szkoła Specjalna, 2, s. 85-98. Paradowska, E. (2018). Nauczyciele szkół podstawowych ogólnodostępnych wobec edukacji włączającej. W: J. Głodkowska, K. Sipowicz, I. Patejuk-Mazurek (red.), Tradycja i współczesność pedagogiki specjalnej w tworzeniu społeczeństwa dla wszystkich. W 95-lecie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (s. 184-199). Warszawa: Wydawnictwo APS. Paradowska, E. (2017). Problemy i radości doświadczane przez matki w wychowaniu i rehabilitacji głuchoniewidomych dzieci. Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze, 7 (562), s. 45-54. Paradowska, E., Walczak, G., Książek, M. (2017). Społeczna percepcja osób głuchoniewidomych. W: R. Piotrowicz (red.), Małe dziecko. Troska-akceptacja-bezpieczeństwo-uczenie (s.127-148). Warszawa: Wydawnictwo APS.
PE-2M-ASP Wybrane zagadnienia pedagogiki społecznej	PE2_W02 Ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę, obejmującą kluczowe zagadnienia z zakresu subdyscyplin pedagogiki i wybranych obszarów interdyscyplinarnych. PE2_W05 Ma rozszerzoną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego, jak też różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących. PE2_W07 Ma uporządkowaną wiedzę	Pedagogika społeczna w Polsce i na świecie. Pogłębienie refleksji nad pojęciami: wychowanie, kultura, partycypacja i środowisko. Społeczeństwo wiedzy, rozwój społeczny i jego mierniki (HDI). Globalizacja, zrównoważony rozwój a edukacja. Społeczeństwo obywatelskie – społeczna partycypacja, organizacje pozarządowe. Koncepcje aktywizacji, upodmiotowienia, obywatelstwa, demokracji (cyrkulacja władzy), w pedagogice społecznej. Społeczno-polityczne strategie pedagogiki społecznej. Pedagogika społeczna	Dr Marta Wiatr Zainteresowania naukowe dr M. Wiatr związane są z rodziną i rodzicielstwem w perspektywie społeczno-pedagogicznej: rodzicielskie zaangażowanie w edukację dziecka, oddolne przemiany szkoły, etnografia szkoły, szkoła uspołeczniona jako szkoła sąsiedzka, demokratyzacja edukacji, niepełnosprawność jako zjawisko społeczne. Wybrane publikacje: Wiatr M., Social pedagogy: historical, theoretical and professional issues. The significance and shifts in meaning of the concept 'environment' in Polish social pedagogy - theory

	o uczestnikach i realizatorach kształcenia, wychowania i opieki.	a pedagogika emancypacyjna. Wybrane zjawiska, procesy społeczne, dyskursy: globalizacja, neokolonializm, psychologizacja, kultura terapeutyczna, indywidualizacja, sekularyzacja, nowe oblicza kapitalizmu, neoliberalizm, postdemokracja i in., jako wyzwania pedagogiki społecznej.	and practice, „Social Pedagogy and Social Education: Bridging Traditions and Innovations”, 2018, s. 205-217. Wiatr, M. Interesant, klient i partner. Różne oblicza obywatelstwa w relacji rodziców ze szkołą. Horyzonty Wychowania, (2024) 23 (66), 49-59. Wiatr M., Przegląd badań nad zdalną edukacją prowadzoną w polskiej szkole podczas pierwszej fali pandemii covid-19 – o prymacie techniki i technologii nad refleksją pedagogiczną, „Colloquium” 2022, t. 45, nr 1. Wiatr M., Rodzice w edukacji – między dyskursem instrumentalno-technicznym a krytyczno-emancypacyjnym, „Studia Edukacyjne”, 2019, t. 54. Uryga D., Wiatr M., [w:] Parent Engagement as Power: Quasi-Schools: New Parental Ventures on the Fringes of the Polish Education System Selected Writings, M. Mendel (red.), Wolters Kluwer; Wydawnictwa Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk, Warszawa 2019.
--	--	---	---

Tabela 4. Realizacja kluczowych treści programowych w odniesieniu do wybranych efektów uczenia się i badań naukowych prowadzonych przez wykładowców, na przykładzie konkretnych zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach studiów drugiego stopnia – przedmioty specjalnościowe

Nazwa przedmiotu	Wybrane efekty uczenia się	Kluczowe treści programowe	Osoba prowadząca zajęcia i przykładowe obszary jej badań
PE-2S-ZON1 Zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami (specjalność PZL)	PE2_W02 Posiada wiedzę dotyczącą niepełnosprawności w aspekcie przepisów prawa, zdrowia oraz społecznych i psychologicznych czynników wpływających na aktywizację zawodową. PE2_W07 Posiada uporządkowaną wiedzę na temat możliwości zatrudniania osób niepełnosprawnych na otwartym i chronionym rynku pracy.	Podstawy rehabilitacji społecznej i zawodowej. Ograniczenia i możliwości zawodowe a rodzaj niepełnosprawności. Psychospołeczne aspekty aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Rynek pracy osób niepełnosprawnych z punktu widzenia pracodawcy i pracownika. Dostosowywanie obiektów i stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zarządzanie różnorodnością w	Dr hab., prof. APS Mariola Wolan-Nowakowska Dorobek naukowy prof. M. Wolan-Nowakowskiej sytuuje się w dyscyplinie pedagogika, a główny obszar jej zainteresowań to rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami, diagnoza zawodowa i poradnictwo zawodowe dla osób z niepełnosprawnościami. Wybrane publikacje: Wolan-Nowakowska M. (2021). Rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnością

	PE2_W08 Ma uszczegółowioną wiedzę dotyczącą prowadzenia działalności pedagogicznej w zakresie rehabilitacji zawodowej.	miejscu pracy a niepełnosprawność.	intelektualną. Od zależności do samodzielności życiowej. Warszawa: Wyd. Difin. Jeruska U., Wolan-Nowakowska M. (2020). Zarządzanie różnorodnością. Aspekty psychopedagogiczne. Warszawa: Wyd. Difin. Wolan-Nowakowska M., Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw a zarządzanie różnorodnością zespołów pracowniczych, „Szkola-Zawód-Praca”, 2022, s. 130–151. Wolan-Nowakowska M., Osoby z niepełnosprawnościami jako klienci publicznych służb zatrudnienia. Dobre praktyki Działu Obsługi Osób Niepełnosprawnych Urzędu Pracy m.st. Warszawy, [w:] Jednostka, edukacja, organizacja wobec przemian rynku pracy, red. S.M. Kwiatkowski i M. Piorunek, 2020, s. 86–95.
PE-2S-ZKR Zarządzanie kompetencjami i rozwój zawodowy pracownika (specjalność PZL)	PE2_W04 Ma uszczegółowioną wiedzę dotyczącą koncepcji teoretycznych rozwoju zawodowego człowieka. PE2_W05 Ma rozszerzoną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz zachodzących między nimi relacjach, przyczyniających się do rozwoju zawodowego człowieka. Ma pogłębioną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach w zakresie doskonalenia zawodowego pracownika, istotnych z punktu widzenia procesów edukacyjnych zachodzących w przedsiębiorstwach, na różnych poziomach struktur zarządzania. PE2_W09 Ma uszczegółowioną wiedzę dotyczącą wsparcia pedagogicznego w procesie doskonalenia	Pojęcie i istota rozwoju zawodowego człowieka. Wybrane koncepcje rozwoju zawodowego człowieka. Uwarunkowania rozwoju zawodowego pracownika w warunkach współczesnych organizacji i procesów pracy. Definiowanie kompetencji w organizacji: podejście zorientowane na pracownika, podejście zorientowane na pracę. Kompetencje organizacji: kluczowe, zarządcze, pracowników. Przeptywy kompetencji. Model kompetencji – definicje i główne cechy. Kształcenie, doksztalcanie i doskonalenie zawodowe. Model E.F. Holtona rozwoju nowo zatrudnionych pracowników. Standardy kompetencji zawodowych w kształceniu i doskonaleniu zawodowym pracowników. Ocena kompetencji pracowników. Problem luk kompetencyjnych. Niedopasowanie kompetencyjne i kwalifikacyjne. Zjawisko przededukowania i zjawisko niedoksztalcenia. Czynniki	Dr Justyna Bluszcz Główne obszary badań dr Justyny Bluszcz mieszczą się w obszarze pedagogiki pracy i wybranych zagadnień zarządzania zasobami ludzkimi: rozwój zawodowy człowieka, uwarunkowania jego przebiegu w kontekście dochodzenia do mistrzostwa zawodowego, doradztwo zawodowe i doradztwo karier, kompetencje (kluczowe, cyfrowe, pracownicze), humanizacja pracy. Wybrane publikacje: Bluszcz, J. (2023). Rodzina i środowisko pracy w procesie budowania kapitału kariery młodych dorosłych i ich transycji ze szkoły na rynek pracy. Wprowadzenie do badań. Edukacja Zawodowa i Ustawiczna, 373–387. Bluszcz, J., & Koperska, A. (2022). Cudzoziemcy na polskim rynku pracy – refleksje sprzed agresji rosyjskiej na Ukrainę. Edukacja Zawodowa i Ustawiczna, 7, 65–76. Bluszcz, J. (2021). Rozwój zawodowy i osobisty w laboratoryjnej karierze

	kompetencji zawodowych pracownika oraz kształtowania wizji rozwoju zawodowego.	inspirujące aktywność edukacyjno-zawodową pracowników. Motywacja do uczenia się i do pracy. Sposoby i formy motywowania do rozwoju zawodowego. Znaczenie rozwoju kwalifikacji zawodowych w pracy zawodowej. Wymagania i oczekiwania pracodawców wobec kompetencji i kwalifikacji pracowników. Rozwój kompetencji pracowników. Tutoring, coaching, mentoring jako metody rozwoju kompetencji. Rozwój zawodowy pracownika a równowaga między życiem zawodowym i rodzinnym.	mikroprzedsiębiorców. Edukacja Zawodowa i Ustawiczna, 353–371. Bluszcz, J. (2019). Esej i wywiad jako techniki badania przebiegu życia zawodowego człowieka w kontekście jego zawodowego rozwoju. Szkoła–Zawód–Praca, 206–222. https://doi.org/10.34767/SZP.2019.02.13 Bluszcz J., Doradca zawodowy na drodze do profesjonalizmu – oczekiwania a rzeczywistość, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, Warszawa 2017.
PE-2S-PAM Pedagogiczne aspekty mediów (specjalność ECD)	PE2_W05 Ma rozszerzoną wiedzę z zakresu pedagogicznych aspektów funkcjonowania mediów i zjawisk z nimi związanych. PE2_W07 Ma uporządkowaną wiedzę o uczestnikach i realizatorach kształcenia i wychowania korzystających z mediów, a także na temat roli mediów w działalności kształceniowej i wychowawczej.	Przedmiot, cele i zadania pedagogiki medialnej. Społeczeństwo informacyjne, społeczeństwo oparte na wiedzy i społeczeństwo sieci. Media cyfrowe w ujęciu kulturowym i antropologicznym. Teoretyczne koncepcje pedagogiki medialnej. Media cyfrowe w procesie kształcenia – taksonomia celów kształcenia ucznia XXI wieku. Media tradycyjne w procesie kształcenia (prasa, radio, telewizja i film). Gry komputerowe – klasyfikacja, aspekty etyczne, europejski system klasyfikacji. Media w procesie kształcenia offline i online. Dezinformacja i manipulacja medialna - uwarunkowania pedagogiczne i etyczne. Kompetencje medialne, informacyjne i informatyczne - model MEMIC.	Dr hab., prof. APS Maciej Tanaś Dorobek naukowy prof. Macieja Tanasia związany jest z m. in. z pedagogiką medialną, rozwojem sztucznej inteligencji, edukacyjnymi zastosowaniami mediów cyfrowych i zagrożeniami dzieci oraz młodzieży w cyberprzestrzeni, kompetencjami informatycznymi i edukacją dla pokoju. Wybrane publikacje: M. Tanaś, B. Galas, J. Czarkowski (2023): Wybrane koncepcje społeczne jako źródło inspiracji pedagogiki medialnej. International Journal of New Economics and Social Sciences (IJONESS). 2023, Vol. 22, No. 6, s. 11-26. M. Tanaś (2021), Między wolnością a zniewoleniem człowieka w przestrzeni mediów cyfrowych, Humanistyczne ambiwalencje edukacji. Praca zbiorowa pod red. Ireny Wojnar i Agnieszki Piejki. Polska Akademia Nauk. Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus”. Warszawa, s. 93-106. M. Tanaś (2023), Issues of Misinformation, Media Manipulation, Propaganda in Cyberspace. Journal of Security and Sustainability Issues 13 (1), 289-301.

PE-2S-NZM Nowe zagrożenia użytkowników mediów (specjalność ECD)	PE2_W05 Ma rozszerzoną wiedzę z zakresu zagrożeń dotyczących użytkowników mediów cyfrowych. PE2_W07 Ma uporządkowaną wiedzę o uczestnikach i realizatorach kształcenia i wychowania w kontekście nowych zagrożeń związanych z ich korzystaniem z mediów	Media cyfrowe jako przestrzeń praktyk jednostkowych i społecznych. Zagrożenia mediów cyfrowych jako wyzwanie społeczno-wychowawcze. Przyczyny zagrożeń mediów cyfrowych i ich przejawy. Zagrożenia dla dobrostanu psychicznego. Zagrożenia zdrowia fizycznego. Zagrożenia moralne. Zagrożenia społeczne. Wyzwania profilaktyki w kontekście zagrożeń mediów cyfrowych.	Dr Agnieszka Kolek Swoją aktywność naukowo-badawczą dr A. Kolek kształtuje w obszarze zagrożeń świata wirtualnego, problemu uzależnienia od multimediów cyfrowych oraz działań profilaktyczno-terapeutycznych, dla których kanwą i punktem wyjścia jest pedagogika medialna. Dotychczasowe prace naukowe mają charakter interdyscyplinarny i łączą w sobie wątki pedagogiki, psychologii oraz psychoterapii. Wybrane publikacje: Kolek, A., Galanciak, S. (2024), Students' attitudes toward artificial intelligence and their socio-emotional determinants, The New Educational Review, vol. 78. Kolek, A., Pasternak, A. (2021). Interwencja pedagogiczna wobec uczniów uzależnionych od Internetu. W: Z. Sirojć (red.), Problemy współczesnej pedagogiki, Warszawa: Oficyna Wydawnicza Aspra-JR. Kolek, A. (2018). Dissocial behaviors of young people in the Internet space. Pedagogical implications. Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze, 566(1), 47–53. Kolek, A., Andrzejewski, A. (2018). Dysfunctional use of digital space by the youth – pedagogic implications of addiction to e-activities. International Journal of New Economics and Social Sciences, 7(1), 235–244.
PE-2S-PAS Patologie społeczne (specjalność PRK)	PE2_W01 Ma poszerzoną i usystematyzowaną terminologię z zakresu patologii społecznych. PE2_W07 Ma uporządkowaną, rozszerzoną i pogłębioną wiedzę z zakresu źródeł i teoretycznych podstaw patologii społecznych. PE2_W07 Zna teorie i koncepcje wyjaśniające zachowania patologiczne.	Patologie a problemy społeczne, wątpliwości terminologiczne. Norma i patologia – dynamika zmian w zakresie postrzegania zjawisk naruszających normy społeczne. Uprzedzenia społeczne. Koncepcje wyjaśniające mechanizmy tworzenia się uprzedzeń społecznych. Relatywizm i rygoryzm, analiza czynników wysokiego ryzyka zachowań społecznie nieakceptowanych. Charakterystyka wybranych zjawisk patologicznych,	Dr hab., prof. APS Irena Pospiszyl Główne obszary zainteresowań badawczych prof. I. Pospiszyl to: problemy patologii społecznych, współczesne trendy w resocjalizacji, uwarunkowania podatności wiktymologicznej ofiar agresji, wyznaczniki adaptacji jednostki do sytuacji trudnych i traumatycznych, psychospołeczne korelaty zachowań naruszających normy społeczne, diagnoza środowisk wysokiego ryzyka przestępczości, współczesne trendy w zakresie pracy

	PE2_W09 Zna metody diagnozy zjawisk patologicznych.	uwarunkowania rozwoju oraz skutki: agresja i przemoc, zachowanie agresywne młodzieży, stalking, handel ludźmi, patologie seksualne w tym prostytutka, pedofilia, kazirodztwo, wykluczenie społeczne – dzieci ulicy, bezdomność, sekty, dewiacja samotnicza – samobójstwa, przestępczość młodzieży.	korekcyjnej z osobami nieprzystosowanymi. Wybrane publikacje: Pospiszył I., Patologie społeczne i problemy społeczne, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2021. Pospiszył I., Specyfika potrzeb resocjalizacyjno-korekcyjnych kobiet odbywających karę pozbawienia wolności, „The Prison Systems Review”, 2024, t.122, s. 5–22. Pospiszył I., Społeczna rehabilitacja więźniów – złudzenie inkluzji, „Student niepełnosprawny. Szkice i rozprawy”, 2022, s. 73–82. Pospiszył I., Generacja Ja – kilka refleksji o samotności współczesnych pokoleń, [w:] Zachowania ryzykowne a zachowania patologiczne, red. T. Sołtysiak i M. Gołembowska, 2020, s. 28–35. Pospiszył I., Syndrom Atlasa. O tych, którzy byli silni zbyt długo, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2019. Pospiszył I., Chronic victims: negative self-stigmatization marginalized groups, [w:] Theoretical and applied researches in the field of pedagogy, psychology and social sciences, red. T. Giza, I. Shaposhnykova, T. Dmytrenko, S. Kostyuchkov, V. Guric, i N. Tavrovetska, Kherson State University, Holy Cross University 2016, s. 56–63.
PE-2S-PER Pedagogika resocjalizacyjna (specjalność PRK)	PE2_W01 Ma wiedzę na temat miejsca pedagogiki resocjalizacyjnej w systemie nauk o wychowaniu, rozumie powiązanie pedagogiki resocjalizacyjnej z pedagogiką, a także główne tendencje rozwoju pedagogiki resocjalizacyjnej oraz jej interdyscyplinarność. PE2_W01 Zna terminologię stosowaną w pedagogice	Wychowanie resocjalizujące. Rzeczywistość wychowawcza a problemy współczesnej pedagogiki resocjalizacyjnej. Nieprzystosowanie społeczne dzieci i młodzieży. Zadania wychowania resocjalizującego. System opieki nad osobami nieprzystosowanymi w Polsce. Analiza prawidłowo przeprowadzonego procesu oddziaływania resocjalizacyjnego. Zasady obowiązujące w procesie resocjalizacji. Czynniki zakłócające przebieg procesu	Dr Hubert Iwanicki Zainteresowania badawcze dra H. Iwanickiego skoncentrowane są wokół problematyki dotyczącej resocjalizacji nieletnich oraz osób dorosłych, przestępczości nieletnich, współczesnych patologii społecznych oraz metod kreatywnej resocjalizacji. Wybrane publikacje: Iwanicki H., Janda M. J. (2023). „Socjalizacja i resocjalizacja razem” jako nowatorski program readaptacyjny służący

	resocjalizacyjnej rozszerzoną o terminy stosowane w innych dyscyplinach z zakresu nauk społecznych. PE2_W07 Zna na poziomie rozszerzonym psychologiczne i społeczne koncepcje nieprzystosowania społecznego.	resocjalizacji oraz warunkujące ten proces. Specyfika resocjalizacji w środowisku otwartym. Resocjalizacja nieletnich w placówkach zamkniętych. Instytucjonalna resocjalizacja osób dorosłych.	kształtowaniu społecznie pożądanych postaw skazanych. Forum Pedagogiczne, 13(1), 213-224 Iwanicki, H. (2019). Wolontariat – szansą na rehabilitację społeczną osób odbywających karę pozbawienia wolności. Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze, 585(10), 3-14. Iwanicki, H. (2015). Stosowanie środków leczniczo-wychowawczych, psychokorekcyjnych i odwykowych wobec osób odbywających karę pozbawienia wolności na podstawie danych CZSW. Zeszyty Naukowe Szkoły Wyższej Przymierza Rodzin w Warszawie, 14(7), 109-120. Iwanicki, H. (2013). Współczesne problemy w resocjalizacji nieletnich przebywających w zakładach poprawczych. W: Marzec-Holka, K., Głowik, T., Bilska, E. i Iwanicki, H. (red.). Profilaktyka i resocjalizacja. Od dysfunkcji do funkcjonalności (s. 40-61). Warszawa: Wydawnictwo APS.
PE-2S-TOW Teoria pracy opiekuńczo-wychowawczej (specjalność OPW)	PE2_W02 Zna podstawowe terminy z zakresu pracy opiekuńczo-wychowawczej – opieka, wychowanie, pomoc, wsparcie społeczne. Zna podstawowe teorie i koncepcje dotyczące procesów opieki i wychowania. Rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania oraz współczesne dyskursy na ich temat. PE2_W01 Ma podstawową wiedzę o miejscu pedagogiki i pedagogiki opiekuńczej w systemie nauk, o ich przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi. PE2_W05 Zna podstawowe instytucje opieki i wsparcia oraz	Podstawowe pojęcia, założenia i terminologia pracy opiekuńczo-wychowawczej w perspektywie krytycznej. Wybrane teorie dotyczące procesów opieki i wychowywania i wybrane koncepcje wychowawcze. Geneza działalności opiekuńczej w Polsce i na świecie. Pedagogika opiekuńcza jako subdyscyplina. Założenia i struktura systemu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz wybrane lokalne systemy wsparcia dziecka i rodziny. Wybrane problemy opiekuńczo-wychowawcze.	Dr hab., prof. APS Anna Perkowski-Klejman Swoją aktywność naukowo-badawczą prof. A. Perkowski-Klejman kształtuje wokół zagadnień refleksyjności pedagogicznej, a także szkoły jako instytucji edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej i socjalnej, kultury i klimatu szkoły, klimatu szkoły, diagnozy rozwoju szkoły. Wybrane publikacje: Perkowski-Klejman, A. (2024). Does tutoring develop reflexivity? Multidisciplinary Journal of School Education, 13(1), 131-151. https://doi.org/10.35765/mjse.2024.1325.07 Perkowski-Klejman A., i Dąbrowa E., Statystyczna nieobecność i zdystansowanie – wykładowcy, nauczyciele i studenci o islamie i muzułmanach, [w:] Obecne - nieobecne: wątki dotyczące

	specyfikę ich działania. Ma wiedzę o różnych środowiskach opiekuńczych i wychowawczych. Zna kierunki rozwoju różnorodnych form opieki nad dzieckiem w Polsce i na świecie.		islamu i muzułmanów w doświadczeniach uczestników procesów edukacyjnych w polskich szkołach, red. A. Odrowąż-Coates, 2023, s. 123–152. Perkowska-Klejman A., i Bielenin-Palęcka D., Prawa dziecka w statutach szkół podstawowych i ponadpodstawowych, „Journal of Modern Science”, 2023, t.52, s. 442–457. Kulesza M., Odrowąż-Coates A., i Perkowska-Klejman A., Suicide rates amongst adolescents. A mental health practitioner’s perspective in Poland and a global, Big Data context, „Resocjalizacja Polska”, 2021, s. 461–486. Perkowska-Klejman A., Oblicza kultury szkoły, [w:] Różne oblicza edukacji. Instytucje społeczne i ich znaczenie edukacyjne w zmieniającym się świecie, red. J. Korczak i B. Przybylski, Wydawnictwo Adam Marszałek 2016, s. 11–26. Perkowska-Klejman A., i Górka-Strzałkowska A., Szkoła jako instytucja, system społeczny i organizacja, [w:] Szkoła. Wspólnota dążeń?, red. A. Minczanowska, A. Szafrńska-Gajdzica, i M.J. Szymański, Wydawnictwo Adam Marszałek 2016, s. 62–78.
PE-2S-PDO Podstawy prawne działalności opiekuńczo-wychowawczej (specjalność OPW)	PE2_W10 Zna podstawy prawne z zakresu opieki nad dzieckiem oraz wsparcia społecznego rodzin. Ma wiedzę na temat przepisów prawnych regulujących status dziecka w rodzinie, pieczy zastępczej i w rodzinie adopcyjnej. Zna akty prawne regulujące instytucję władzy rodzicielskiej, opieki prawnej, pieczy zastępczej i przysposobienia.	Władza rodzicielska, sposoby ingerencji sądu w sprawowanie władzy rodzicielskiej. Regulacje dotyczące kontaktów rodziców z dzieckiem. Sytuacja prawna małoletnich rodziców. Rola asystenta rodziny od strony prawnej, regulacje prawne na temat pomocy dzieciom w rodzinie problemowej – funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego. Piecza zastępcza jako tymczasowa forma opieki nad małoletnim: rodzinne formy pieczy zastępczej (cel, organizacja, zasady działania), instytucjonalne formy pieczy zastępczej (cel, organizacja,	Dr Jolanta Zozuła Dorobek naukowy dr J. Zozuli obejmuje zagadnienia z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, wspierania rodziny przeżywającej trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pieczy zastępczej oraz pomocy społecznej. Wybrane publikacje: Zozuła, J. (2024), Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna jako środek wychowawczy stosowany wobec nieletnich. Probacja, Nr 3, s. 195 – 224. Zozuła, J. (2023). Prawne uwarunkowania współpracy ośrodków pomocy społecznej z organizacjami pozarządowymi i

		zasady działania). Okresowa ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Prawna instytucja przysposobienia, przysposobienia zagraniczne – wymiar prawny. Procedura adopcyjna, działalność ośrodków adopcyjno-opiekuńczych. Pomoc dzieciom ofiarom przemocy domowej – rola pracownika socjalnego. Eurosieroctwo – sytuacja faktyczna i prawna eurosierot.	wolontariatem. Gerontologia Polska, Tom 31, Nr 3, s. 184-191. Zozula, J. (2022). Należyta staranność jako realizacja zasady dobra dziecka i interesu społecznego przez kuratora dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską. W: J. Haberko, J. Grykiel, K. Mularski (red.), <i>Ius civile vigilantibus scriptum est.</i> (s. 829–837). Warszawa: Wydawnictwo C.H.Beck. Zozula, J. (2022). Zasada nierozdzielania rodzeństwa w polskim systemie prawa. <i>Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze</i>, vol. 615, nr 10, s. 3-16. Zozula, J. (2020). Osoby doświadczające bezdomności w systemie prawa. <i>Praca Socjalna</i>, 35 (1), s. 135–153. Zozula, J. (2019). Dzieci z niepełnosprawnościami i przewlekłe chore w systemie pieczy zastępczej. W: J. M. Łukasiewicz, R. Łukasiewicz (red.), <i>Pieczą zastępczą i przysposobienie w polskim systemie prawa</i> (s. 108–132). Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek.
--	--	---	---

Wskazane w programie treści realizowane w ramach poszczególnych zajęć dydaktycznych stanowią minimum programowe, rozwijane w sylabusach przedmiotów, w których corocznie wprowadzane są aktualizacje odpowiadające pojawianiu się nowej wiedzy, literatury, doświadczeń, a także potrzebom i zainteresowaniom studentów. Wszystkie sylabusy są tworzone i wprowadzane do systemu USOSweb przez koordynatorów przedmiotu i dostępne dla studentów przed rozpoczęciem zajęć (najpóźniej w pierwszym tygodniu semestru). Nauczyciele akademicki na etapie ich tworzenia – dysponując wprowadzonymi ogólnie danymi ogólnymi, jak też wskazanymi efektami kształcenia dla przedmiotu, wyprowadzonymi z efektów kierunkowych i treściami kształcenia – uszczegóławiają zakres treści, dobierają metody, szacując zarazem nakład pracy studenta oraz precyzują formę i warunki zaliczenia. Zachodzi pełna spójność pomiędzy efektem kierunkowym, efektami przedmiotowymi i realizowanymi treściami i metodami, służącymi ich realizacji. Zgodność ta (do weryfikacji na poziomie sylabusów) jest systematycznie sprawdzana audytami, o których szerzej napisano w części Raportu dot. Kryterium X „Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów”. Szczegółowy opis zasad wypełniania sylabusów znajduje się w Zarządzeniu nr 138/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 2 lutego 2021 r. w sprawie sylabusu obowiązującego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, sposobu przygotowywania oraz gromadzenia i przechowywania sylabusów przedmiotów realizowanych na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, jednolitych studiach magisterskich oraz studiach podyplomowych.

2.2. Harmonogram realizacji programu studiów

Studia pierwszego stopnia:

Studia pierwszego stopnia na kierunku Pedagogika trwają sześć semestrów (trzy lata). Program studiów obejmuje trzy grupy przedmiotów: przedmioty fundamentalne (F), fakultety wspólne dla wszystkich specjalności oraz przedmioty specjalnościowe. Ich proporcje zmieniają się w kolejnych semestrach. W pierwszym semestrze studenci realizują wyłącznie przedmioty fundamentalne, mające dać im mocne podstawy wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu pedagogiki oraz innych dyscyplin, pomocniczo przewidzianych w programie studiów (m. in. psychologia, socjologia, filozofia). Liczba godzin przedmiotów fundamentalnych wynosi na studiach stacjonarnych 1215 godzin, a na niestacjonarnych 729 godzin. Wśród przedmiotów fundamentalnych znajdują się zarówno przedmioty stricte pedagogiczne, dające osobom studiującym szeroką wiedzę na temat historii myśli pedagogicznej, założeń dyscypliny, jej specyfiki i celów (np. Historia wychowania, Podstawy pedagogiki, Teoretyczne podstawy wychowania czy Edukacja w środowisku zróżnicowanym kulturowo), jak i pozwalające osadzić pedagogikę w szerszym kontekście społeczno-humanistycznym (Podstawy psychologii, Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania, Filozofia z elementami logiki, Wybrane zagadnienia prawa, Etyka zawodu) oraz mające wyposażać studentów w szereg umiejętności praktycznych o charakterze uniwersalnym (np. Pierwsza pomoc przedmedyczna, Przedsiębiorczość i rynek pracy, Kultura języka polskiego, Trening myślenia krytycznego czy Warsztaty umiejętności interpersonalnych), a także w kompetencje badawcze (Metodologia badań pedagogicznych z elementami opisu statystycznego, Podstawy metodologii badań jakościowych, SeminaRIA dyplomowe). W pierwszym semestrze studenci wybierają także specjalność, którą będą studiować w kolejnych semestrach. W semestrze drugim do przedmiotów kierunkowych dołączają przedmioty specjalnościowe (w sumie w ciągu trzech lat 720 godzin na studiach stacjonarnych i 429 na studiach niestacjonarnych), a w kolejnych liczba przedmiotów fundamentalnych maleje na rzecz przedmiotów specjalnościowych o coraz bardziej zaawansowanym charakterze. Na drugim i trzecim roku studenci uczęszczają także na fakultety w liczbie 60 godzin na studiach stacjonarnych i 39 godzin na studiach niestacjonarnych. Od pierwszego roku realizowane są także praktyki w wymiarze od 40 (pierwszy rok studiów) do 60 godzin (drugi i trzeci rok studiów), o również stopniowanym poziomie zaawansowania (od asystencko-pedagogicznych po zawodowe). Szczegółowe informacje na temat realizacji praktyk na kierunku Pedagogika znajdują się w punkcie 5.

Wszystkie zajęcia realizowane na kierunku Pedagogika pierwszego stopnia (183 ECTS - 100%) są zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów. Zajęcia zdalne obowiązkowo odbywają się w trybie synchronicznym, co, zgodnie z interpretacją Ministerstwa Nauki z dnia 13 października 2023 roku (DWM-WSK.852.167.2023.AZ) także kwalifikuje je do grupy zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem prowadzących i studentów.

Kompetencje językowe są rozwijane w trakcie lektoratów obejmujących 4 semestry nauki. Lektoraty pogłębiają znajomość struktur gramatycznych, wzbogacają słownictwo, a także wprowadzają w terminologię obcojęzyczną z zakresu dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty uczenia. Prowadzą do osiągnięcia kompetencji językowych na poziomie B2.

W tabelach poniżej zawarto przedmioty umożliwiające studentom studiów pierwszego stopnia nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego. Studenci mają nie tylko możliwość przygotowania się do wymaganego Ustawą egzaminu na poziomie B2, ale też, po jego zdaniu, kontynuują kontakt z językiem obcym poprzez uczestnictwo w konwersatorium na trzecim roku studiów. Możliwość ta została przewidziana także w programie studiów drugiego stopnia, gdzie

umieszczono konwersatoria pozwalające studentom doskonalić słownictwo specjalistyczne związane z kierunkiem studiów.

Tabela 5. Przedmioty umożliwiające studentom nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia

Poziom studiów	Przedmiot/rok studiów	Forma realizacji	Liczba ECTS
pierwszego stopnia	Język obcy 1/pierwszy rok studiów	30 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Język obcy 2/pierwszy rok studiów	30 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Język obcy 3/drugi rok studiów	30 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Język obcy 4/drugi rok studiów	30 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Konwersatorium w języku obcym/trzeci rok studiów	15 godzin ćwiczeń	2 ECTS

Tabela 6. Przedmioty umożliwiające studentom nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia

Poziom studiów	Przedmiot/rok studiów	Forma realizacji	Liczba ECTS
pierwszego stopnia	Język obcy 1/pierwszy rok studiów	20 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Język obcy 2/pierwszy rok studiów	25 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Język obcy 3/drugi rok studiów	20 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Język obcy 4/drugi rok studiów	25 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Konwersatorium w języku obcym/trzeci rok studiów	12 godzin ćwiczeń	2 ECTS

Z uwagi na akademicki charakter programu studiów na kierunku Pedagogika w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej przedmioty przygotowujące studentów do samodzielnej pracy badawczej stanowią niezwykle istotną część tegoż programu. Należy podkreślić, że większość modułów przedmiotowych programu na studiach pierwszego stopnia bezpośrednio łączy się z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinach nauk pedagogicznych i służy zdobywaniu przez studentów

pogłębionej wiedzy i umiejętności prowadzenia badań, dostarczając im niezbędnej podbudowy teoretycznej. Program wyodrębnia też moduły stricte metodologiczne, których głównym celem jest przygotowanie do prowadzenia badań (MP3. Podstawowe przygotowanie metodologiczne i MP15. Przygotowanie pracy dyplomowej). Taka konstrukcja programu sprawiła, iż od 61,2% do 67,8% punktów ECTS (112 ECTS do 124 ECTS) na kierunku Pedagogika, studia pierwszego stopnia (w zależności od specjalności) zostało zidentyfikowanych jako punkty, które studenci uzyskują w ramach zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której został przyporządkowany kierunek studiów. Po uzyskaniu niezbędnych podstaw teoretycznych w czasie edukacji na pierwszym roku studiów, już w pierwszym semestrze drugiego roku studenci otrzymują duży zasób wiedzy na temat metodologii badań pedagogicznych zarówno w paradygmacie ilościowym (Metodologia badań pedagogicznych z elementami opisu statystycznego), jak i jakościowym (Podstawy metodologii badań jakościowych). Tak wyposażeni w podstawowe kompetencje badawcze są gotowi, by od kolejnego semestru rozpocząć półtoraroczną pracę nad dyplomem w ramach seminarium, bowiem w Akademii już studenci Pedagogiki pierwszego stopnia podejmują próbę realizacji badań własnych na potrzeby pracy licencjackiej. Dotyczy to zarówno studentów studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Ponadto część specjalności proponuje własne, związane ze specyfiką specjalności, przedmioty pogłębiające wiedzę i umiejętności studentów w zakresie realizacji badań (np. Warsztat badacza w środowisku cyfrowym na specjalności Edukacja medialna i techniki dziennikarskie).

W tabelach poniżej zawarto szczegółowe informacje na temat przedmiotów przygotowujących studentów do samodzielnej działalności naukowej.

Tabela 7. Przedmioty przygotowujące do pracy badawczej na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia

Poziom studiów	Przedmiot/rok studiów	Forma realizacji	Liczba ECTS
pierwszego stopnia	Metodologia badań pedagogicznych z elementami opisu statystycznego/drugi rok studiów	30 godzin ćwiczeń	3 ECTS
pierwszego stopnia	Podstawy metodologii badań jakościowych/drugi rok studiów	15 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Seminarium dyplomowe licencjackie 1/drugi rok studiów	30 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Seminarium dyplomowe licencjackie 2/trzeci rok studiów	30 godzin ćwiczeń	3 ECTS
pierwszego stopnia	Seminarium dyplomowe licencjackie 3 i złożenie pracy/trzeci rok studiów	30 godzin ćwiczeń	5 ECTS
pierwszego stopnia	Warsztat badacza w środowisku cyfrowym/	30 godzin ćwiczeń	3 ECTS

	specjalność Edukacja medialna i techniki dziennikarskie, trzeci rok studiów		
pierwszego stopnia	Jakościowe metody badania twórczości/specjalność Psychopedagogika kreatywności, trzeci rok studiów	30 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Proseminarium – analiza danych ilościowych/specjalność Psychopedagogika kreatywności, trzeci rok studiów	30 godzin ćwiczeń	3 ECTS
pierwszego stopnia	Współczesne kierunki badań twórczości – konwersatorium/specjalność Psychopedagogika kreatywności, trzeci rok studiów	15 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Diagnoza potencjału twórczego/specjalność Psychopedagogika kreatywności, drugi rok studiów	15 godzin wykładu, 30 godzin ćwiczeń	4 ECTS

Tabela 8. Przedmioty przygotowujące do pracy badawczej na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia

Poziom studiów	Przedmiot/rok studiów	Forma realizacji	Liczba ECTS
pierwszego stopnia	Metodologia badań pedagogicznych z elementami opisu statystycznego/drugi rok studiów	12 godzin ćwiczeń	3 ECTS
pierwszego stopnia	Podstawy metodologii badań jakościowych/drugi rok studiów	12 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Seminarium dyplomowe licencjackie 1/drugi rok studiów	30 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Seminarium dyplomowe licencjackie 2/trzeci rok studiów	30 godzin ćwiczeń	3 ECTS

pierwszego stopnia	Seminarium dyplomowe licencjackie 3 i złożenie pracy/trzeci rok studiów	30 godzin ćwiczeń	5 ECTS
pierwszego stopnia	Warsztat badacza w środowisku cyfrowym/ specjalność Edukacja medialna i techniki dziennikarskie, trzeci rok studiów	15 godzin ćwiczeń	3 ECTS
pierwszego stopnia	Jakościowe metody badania twórczości/specjalność Psychopedagogika kreatywności, trzeci rok studiów	15 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Proseminarium – analiza danych ilościowych/ specjalność Psychopedagogika kreatywności, trzeci rok studiów	15 godzin ćwiczeń	3 ECTS
pierwszego stopnia	Współczesne kierunki badań twórczości – konwersatorium/ specjalność Psychopedagogika kreatywności, trzeci rok studiów	12 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Diagnoza potencjału twórczego/ specjalność Psychopedagogika kreatywności, drugi rok studiów	12 godzin wykładu, 15 godzin ćwiczeń	4 ECTS

W ramach studiów na kierunku Pedagogika studenci studiów pierwszego stopnia otrzymują szeroką ofertę zajęć do wyboru. Jak wskazuje program studiów, procentowy udział punktów ECTS, które uzyskują oni w ramach takich właśnie zajęć, wynosi 49,2%. Do zajęć tych zaliczają się:

- wszystkie zajęcia specjalnościowe (wybierając specjalność, student/studentka wybiera automatycznie powiązane z nią przedmioty do realizacji) – na studiach stacjonarnych 720 godzin (68 ECTS), na studiach niestacjonarnych 429 godzin (68 ECTS),
- seminaria dyplomowe – na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych 90 h (10 ECTS),
- zajęcia językowe – na studiach stacjonarnych 90 godzin (8 ECTS), na studiach niestacjonarnych 90 godzin (8 ECTS),
- zajęcia sportowe – na studiach stacjonarnych 60 godzin (0 ECTS),
- zajęcia o charakterze fakultatywnym i konwersatoryjnym (Tutoring, fakultety z serii Kultura – sztuka – życie społeczne, Konwersatorium w języku obcym) – na studiach stacjonarnych 60 godzin (6 ECTS), na studiach niestacjonarnych 39 godzin (6 ECTS).

Studia drugiego stopnia:

Studia drugiego stopnia na kierunku Pedagogika trwają cztery semestry (dwa lata). Podobnie jak w przypadku studiów pierwszego stopnia, program studiów obejmuje trzy grupy przedmiotów: przedmioty fundamentalne (F), fakultety wspólne dla wszystkich specjalności oraz przedmioty specjalnościowe. Ich proporcje nie zmieniają się już tak znacząco, jak w przypadku studiów trzyletnich. Przedmioty specjalnościowe realizowane są już od pierwszego semestru studiów i są dość równomiernie rozłożone w poszczególnych semestrach. W ramach przedmiotów fundamentalnych osoby studiujące pogłębiają uzyskane na studiach pierwszego stopnia wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne z zakresu pedagogiki oraz innych dyscyplin, pomocniczo przewidzianych w programie studiów (m. in. psychologia, socjologia, filozofia). Liczba godzin przedmiotów fundamentalnych wynosi na studiach stacjonarnych 720 godzin, a na niestacjonarnych 477 godzin. Wśród przedmiotów fundamentalnych znajdują się zarówno przedmioty stricte pedagogiczne (np. Pedagogika – dla absolwentów studiów niepedagogicznych i Wybrane zagadnienia pedagogiki – skierowane do absolwentów studiów pedagogicznych, Pedagogika ogólna, Edukacja w perspektywie porównawczej, Edukacja włączająca, przedmioty wchodzące w skład modułów kierunkowych), jak i pozwalające osadzić pedagogikę w szerszym kontekście społeczno-humanistycznym (Współczesne problemy psychologii, Współczesne problemy socjologii, Współczesne nurty filozofii, Prawa człowieka, Etyczne problemy współczesnego świata) oraz mające wyposażyć studentów w szereg umiejętności praktycznych o charakterze uniwersalnym (Pozyskiwanie funduszy i projekty grantowe) i kompetencji badawczych (Badania jakościowe w naukach społecznych, Badania ilościowe w naukach społecznych, Projekt badawczy specjalnościowy, SeminaRIA dyplomowe). Są one realizowane już od pierwszego semestru studiów. Na pierwszym i drugim roku studenci uczęszczają także na fakultety w wymiarze 30 godzin na studiach stacjonarnych i 24 godzin na studiach niestacjonarnych, jak również konwersatoria w języku obcym (odpowiednio także 30 i 24 godziny zajęć). Od pierwszego roku realizowane są także specjalistyczne praktyki zawodowe w wymiarze 40 (pierwszy rok studiów) i 60 godzin (drugi i trzeci rok studiów). Szczegółowe informacje na temat realizacji praktyk na kierunku Pedagogika znajdują się w punkcie 5.

Wszystkie zajęcia realizowane na kierunku Pedagogika pierwszego stopnia (183 ECTS - 100%) są zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów. Zajęcia zdalne obowiązkowo odbywają się w trybie synchronicznym, co, zgodnie z interpretacją Ministerstwa Edukacji i Nauki z dnia 13 października 2023 roku (DWM-WSK.852.167.2023.AZ) także kwalifikuje je do grupy zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem prowadzących i studentów.

Wspomniane wcześniej konwersatoria w języku obcym pozwalają studentom Pedagogiki drugiego stopnia kontynuować doskonalenie słownictwa specjalistycznego związanego z kierunkiem studiów. W tabelach 9 i 10 zamieszczono szczegółowe informacje na temat realizacji tych konwersatoriów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Tabela 9. Przedmioty umożliwiające studentom nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego na studiach stacjonarnych drugiego stopnia.

Poziom studiów	Przedmiot/rok studiów	Forma realizacji	Liczba ECTS
drugiego stopnia	Problemy współczesnej edukacji/pierwszy rok studiów	15 godzin ćwiczeń	2 ECTS
drugiego stopnia	Problemy współczesnej edukacji/drugi rok studiów	15 godzin ćwiczeń	2 ECTS

Tabela 10. Przedmioty umożliwiające studentom nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia.

Poziom studiów	Przedmiot/rok studiów	Forma realizacji	Liczba ECTS
drugiego stopnia	Problemy współczesnej edukacji/pierwszy rok studiów	12 godzin ćwiczeń	2 ECTS
drugiego stopnia	Problemy współczesnej edukacji/drugi rok studiów	12 godzin ćwiczeń	2 ECTS

Akademickość kierunku Pedagogika w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej obliguje do realizacji przedmiotów pogłębiających przygotowanie studentów do samodzielnej pracy badawczej, na które w związku z tym położony jest w programie studiów szczególny nacisk. Przedmioty tego typu są realizowane przez wszystkie semestry studiów, a niektóre specjalności dodatkowo oferują studentom zajęcia dotyczące warsztatu badacza związane ze specyfiką specjalności. Podobnie jak w przypadku studiów pierwszego stopnia, także na studiach drugiego stopnia większość modułów przedmiotowych zawartych w programie bezpośrednio łączy się z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauk pedagogicznych i służy zdobywaniu przez studentów pogłębionej wiedzy i umiejętności prowadzenia badań, dostarczając im m. in. niezbędnej podbudowy teoretycznej. Także tu program wyodrębnia moduły stricte metodologiczne, których głównym celem jest przygotowanie do prowadzenia badań (MP5. Przygotowanie metodologiczne i MP6. Przygotowanie pracy dyplomowej). Taka konstrukcja programu sprawiła, iż 71,3% - 81,9% punktów ECTS (87 ECTS - 100 ECTS) na kierunku Pedagogika, studia drugiego stopnia (w zależności od specjalności) zostało zidentyfikowanych jako punkty, które studenci uzyskują w ramach zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której został przyporządkowany kierunek studiów.

W tabelach poniżej zawarto szczegółowe informacje na temat przedmiotów przygotowujących studentów do samodzielnej działalności naukowej na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Tabela 11. Przedmioty przygotowujące do pracy badawczej na studiach stacjonarnych drugiego stopnia

Poziom studiów	Przedmiot/rok studiów	Forma realizacji	Liczba ECTS
drugiego stopnia	Badania jakościowe w naukach społecznych/pierwszy rok studiów	30 godzin ćwiczeń	2 ECTS
drugiego stopnia	Badania ilościowe w naukach społecznych/pierwszy rok studiów	30 godzin ćwiczeń	2 ECTS
drugiego stopnia	Projekt badawczy specjalnościowy 1/pierwszy rok studiów	30 godzin ćwiczeń	2 ECTS
drugiego stopnia	Projekt badawczy specjalnościowy 2	15 godzin ćwiczeń	2 ECTS

drugiego stopnia	Seminarium dyplomowe magisterskie 1/pierwszy rok studiów	30 godzin ćwiczeń	2 ECTS
drugiego stopnia	Seminarium dyplomowe magisterskie 2/pierwszy rok studiów	30 godzin ćwiczeń	4 ECTS
drugiego stopnia	Seminarium dyplomowe magisterskie 3/drugi rok studiów	30 godzin ćwiczeń	6 ECTS
drugiego stopnia	Seminarium dyplomowe magisterskie 4 i złożenie pracy/drugi rok studiów	30 godzin ćwiczeń	8 ECTS
drugiego stopnia	Warsztat pedagoga – badacza internetu/drugi rok studiów, specjalność Edukacyjny content design	15 godzin ćwiczeń	2 ECTS
drugiego stopnia	Projekt socjalny – badanie i działanie - 1/specjalność Opiekuńczo-wychowawcza	15 godzin ćwiczeń	1 ECTS
drugiego stopnia	Projekt socjalny – badanie i działanie - 2/specjalność Opiekuńczo-wychowawcza	15 godzin ćwiczeń	2 ECTS

Tabela 12. Przedmioty przygotowujące do pracy badawczej na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia

Poziom studiów	Przedmiot/rok studiów	Forma realizacji	Liczba ECTS
drugiego stopnia	Badania jakościowe w naukach społecznych/ pierwszy rok studiów	15 godzin ćwiczeń	2 ECTS
drugiego stopnia	Badania ilościowe w naukach społecznych/pierwszy rok studiów	15 godzin ćwiczeń	2 ECTS
drugiego stopnia	Projekt badawczy specjalnościowy 1/pierwszy rok studiów	15 godzin ćwiczeń	2 ECTS
drugiego stopnia	Projekt badawczy specjalnościowy 2	15 godzin ćwiczeń	2 ECTS

drugiego stopnia	Seminarium dyplomowe magisterskie 1/pierwszy rok studiów	30 godzin ćwiczeń	2 ECTS
drugiego stopnia	Seminarium dyplomowe magisterskie 2/pierwszy rok studiów	30 godzin ćwiczeń	4 ECTS
drugiego stopnia	Seminarium dyplomowe magisterskie 3/drugi rok studiów	30 godzin ćwiczeń	6 ECTS
drugiego stopnia	Seminarium dyplomowe magisterskie 4 i złożenie pracy/drugi rok studiów	30 godzin ćwiczeń	8 ECTS
drugiego stopnia	Projekt socjalny – badanie i działanie - 1/specjalność Opiekuńczo-wychowawcza	9 godzin ćwiczeń	1 ECTS
drugiego stopnia	Projekt socjalny – badanie i działanie - 2/specjalność Opiekuńczo-wychowawcza	9 godzin ćwiczeń	2 ECTS

W ramach studiów na kierunku Pedagogika studenci studiów drugiego stopnia otrzymują szeroką ofertę zajęć do wyboru. Jak wskazuje program studiów, procentowy udział punktów ECTS, które uzyskują oni w ramach takich właśnie zajęć, wynosi 39,4 % (48 ECTS). Do zajęć tych zaliczają się:

- seminaria dyplomowe – na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych 120 godzin (20 ECTS),
- moduły kierunkowe – do wyboru moduł A (zawierający przedmioty Wybrane zagadnienia pedagogiki społecznej, Wybrane zagadnienia historii wychowania, Wybrane zagadnienia pedagogiki pracy, Wybrane zagadnienia andragogiki) i moduł B (Wybrane zagadnienia pedagogiki specjalnej, Wybrane zagadnienia teorii wychowania, Wybrane zagadnienia pracy socjalnej, Wybrane zagadnienia dydaktyki)
- na studiach stacjonarnych 180 godzin (16 ECTS), na studiach niestacjonarnych 96 godzin (16 ECTS),
- zajęcia o charakterze fakultatywnym i konwersatoryjnym (Tutoring rozwojowo-naukowy, konwersatorium w języku obcym Problemy współczesnej edukacji 1 i 2, Kulturowe konteksty edukacji, Edukacja dla zrównoważonego rozwoju) – na studiach stacjonarnych 90 godzin (12 ECTS), na studiach niestacjonarnych 66 godzin (12 ECTS).

2.3. Formy i organizacja zajęć

Przedmioty na obu poziomach studiów realizowane są w następujących formach: wykłady, ćwiczenia, konwersatoria i warsztaty. W programie studiów dobór form zajęć przedstawia się następująco:

Tabela 13. Struktura form zajęć w programie studiów na kierunku Pedagogika pierwszego stopnia, specjalność Animacja społeczno-kulturowa

Rok studiów	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin ćwiczeń	Liczba godzin konserwatoriów/warsztatów	Liczba punktów ECTS na poszczególnych latach
I	300 – studia stacjonarne 156 – studia niestacjonarne	360 – studia stacjonarne 207 – studia niestacjonarne	30 – studia stacjonarne 24 – studia niestacjonarne	58
II	195 – studia stacjonarne 114 – studia niestacjonarne	465 – studia stacjonarne 282 – studia niestacjonarne	60 – studia stacjonarne 39 – studia niestacjonarne	59
III	90 – studia stacjonarne 69 – studia niestacjonarne	360 – studia stacjonarne 225 – studia niestacjonarne	135 – studia stacjonarne 81 – studia niestacjonarne	57

Tabela 14. Struktura form zajęć w programie studiów na kierunku Pedagogika pierwszego stopnia, specjalność Edukacja medialna i techniki dziennikarskie

Rok studiów	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin ćwiczeń	Liczba godzin konserwatoriów/warsztatów	Liczba punktów ECTS na poszczególnych latach
I	300 – studia stacjonarne 156 – studia niestacjonarne	345 – studia stacjonarne 186 – studia niestacjonarne	60 – studia stacjonarne 39 – studia niestacjonarne	59
II	180 – studia stacjonarne 99 – studia niestacjonarne	360 – studia stacjonarne 210 – studia niestacjonarne	180 – studia stacjonarne 99 – studia niestacjonarne	59
III	105 – studia stacjonarne 81 – studia niestacjonarne	315 – studia stacjonarne 243 – studia niestacjonarne	150 – studia stacjonarne 84 – studia niestacjonarne	56

Tabela 15. Struktura form zajęć w programie studiów na kierunku Pedagogika pierwszego stopnia, specjalność Psychopedagogika kreatywności

Rok studiów	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin ćwiczeń	Liczba godzin konserwatoriów/warsztatów	Liczba punktów ECTS na poszczególnych latach
I	285 – studia stacjonarne 150 – studia niestacjonarne	390 – studia stacjonarne 210 – studia niestacjonarne	45 – studia stacjonarne 36 – studia niestacjonarne	58
II	150 – studia stacjonarne 81 – studia niestacjonarne	480 – studia stacjonarne 282 – studia niestacjonarne	75 – studia stacjonarne 51 – studia niestacjonarne	60
III	105 – studia stacjonarne 78 – studia niestacjonarne	300 – studia stacjonarne 198 – studia niestacjonarne	150 – studia stacjonarne 111 – studia niestacjonarne	56

Tabela 16. Struktura form zajęć w programie studiów na kierunku Pedagogika pierwszego stopnia, specjalność Edukacja dorosłych i coaching kariery zawodowej

Rok studiów	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin ćwiczeń	Liczba godzin konserwatoriów/warsztatów	Liczba punktów ECTS na poszczególnych latach
I	285 – studia stacjonarne 150 – studia niestacjonarne	375 – studia stacjonarne 198 – studia niestacjonarne	30 – studia stacjonarne 24 – studia niestacjonarne	58
II	210 – studia stacjonarne 108 – studia niestacjonarne	420 – studia stacjonarne 252 – studia niestacjonarne	60 – studia stacjonarne 39 – studia niestacjonarne	59
III	240 – studia stacjonarne 178 – studia niestacjonarne	315 – studia stacjonarne 219 – studia niestacjonarne	60 – studia stacjonarne 39 – studia niestacjonarne	57

Tabela 17. Struktura form zajęć w programie studiów na kierunku Pedagogika drugiego stopnia, specjalność Pedagogika pracy i zarządzanie zasobami ludzkimi

Rok studiów	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin ćwiczeń	Liczba godzin konserwatoriów/warsztatów	Liczba punktów ECTS na poszczególnych latach
I	285 – studia stacjonarne 168 – studia niestacjonarne	225 – studia stacjonarne 159 – studia niestacjonarne	75 – studia stacjonarne 48 – studia niestacjonarne	57
II	135 – studia stacjonarne 69 – studia niestacjonarne	285 – studia stacjonarne 186 – studia niestacjonarne	45 – studia stacjonarne 33 – studia niestacjonarne	56

Tabela 17. Struktura form zajęć w programie studiów na kierunku Pedagogika drugiego stopnia, specjalność Trener grupowy i animator zmiany społecznej

Rok studiów	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin ćwiczeń	Liczba godzin konserwatoriów/warsztatów	Liczba punktów ECTS na poszczególnych latach
I	195 – studia stacjonarne	210 – studia stacjonarne	180 – studia stacjonarne	57
II	120 – studia stacjonarne	270 – studia stacjonarne	75 – studia stacjonarne	56

Tabela 18. Struktura form zajęć w programie studiów na kierunku Pedagogika drugiego stopnia, specjalność Edukacja teatralna i muzyczna

Rok studiów	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin ćwiczeń	Liczba godzin konserwatoriów/warsztatów	Liczba punktów ECTS na poszczególnych latach
I	165 – studia stacjonarne 111 – studia niestacjonarne	270 – studia stacjonarne 180 – studia niestacjonarne	135 – studia stacjonarne 81 – studia niestacjonarne	57
II	135 – studia stacjonarne 78 – studia niestacjonarne	240 – studia stacjonarne 153 – studia niestacjonarne	105 – studia stacjonarne 69 – studia niestacjonarne	56

Tabela 19. Struktura form zajęć w programie studiów na kierunku Pedagogika drugiego stopnia, specjalność Edukacyjny content design

Rok studiów	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin ćwiczeń	Liczba godzin konserwatoriów/warsztatów	Liczba punktów ECTS na poszczególnych latach
I	165 – studia stacjonarne	300 – studia stacjonarne	120 – studia stacjonarne	57
II	150 – studia stacjonarne	270 – studia stacjonarne	45 – studia stacjonarne	56

Tabela 20. Struktura form zajęć w programie studiów na kierunku Pedagogika drugiego stopnia, specjalność Edukacja zdalna i grafika komputerowa

Rok studiów	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin ćwiczeń	Liczba godzin konserwatoriów/warsztatów	Liczba punktów ECTS na poszczególnych latach
I	195 – studia stacjonarne	210 – studia stacjonarne	180 – studia stacjonarne	57
II	135 – studia stacjonarne	240 – studia stacjonarne	90 – studia stacjonarne	56

Tabela 21. Struktura form zajęć w programie studiów na kierunku Pedagogika drugiego stopnia, specjalność Pedagogika resocjalizacyjna z kryminologią

Rok studiów	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin ćwiczeń	Liczba godzin konserwatoriów/warsztatów	Liczba punktów ECTS na poszczególnych latach
I	255 – studia stacjonarne 153 – studia niestacjonarne	270 – studia stacjonarne 183 – studia niestacjonarne	75 – studia stacjonarne 48 – studia niestacjonarne	57
II	135 – studia stacjonarne 69 – studia niestacjonarne	300 – studia stacjonarne 195 – studia niestacjonarne	30 – studia stacjonarne 24 – studia niestacjonarne	56

Tabela 22. Struktura form zajęć w programie studiów na kierunku Pedagogika drugiego stopnia, specjalność Opiekuńczo-wychowawcza

Rok studiów	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin ćwiczeń	Liczba godzin konwersatoriów/warsztatów	Liczba punktów ECTS na poszczególnych latach
I	225 – studia stacjonarne 144 – studia niestacjonarne	225 – studia stacjonarne 153 – studia niestacjonarne	135 – studia stacjonarne 78 – studia niestacjonarne	57
II	135 – studia stacjonarne 69 – studia niestacjonarne	225 – studia stacjonarne 147 – studia niestacjonarne	120 – studia stacjonarne 84 – studia niestacjonarne	56

Poszczególne przedmioty dydaktyczne mają charakter wykładów i ćwiczeń (ocenianych łącznie), bądź tylko wykładów lub tylko ćwiczeń, konwersatoriów, warsztatów. Wykłady prowadzone są przez samodzielnych pracowników naukowych, adiunktów badawczo-dydaktycznych lub adiunktów dydaktycznych. Przeznaczone są dla grup od kilkunastu osób (wykłady w ramach specjalności) do grup ponad 100-osobowych (wykłady dla całego rocznika). Ćwiczenia i warsztaty, oprócz przekazywania wiedzy, mają na celu kształtowanie umiejętności oraz kompetencji praktycznych i społecznych. Niektóre z nich są oceniane, inne zaliczane bez oceny. Kwestie liczebności grup reguluje Zarządzenie nr 582/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 22 maja 2024 roku. Grupy ćwiczeniowe liczą co najmniej 16 i nie więcej niż 30 osób, grupy warsztatowe – co najmniej 10 osób, konwersatoria – co najmniej 10 osób, lektoraty – co najmniej 14 i nie więcej niż 20 osób, seminaria dyplomowe – co najmniej 8 i nie więcej niż 12 osób, zajęcia prowadzone w języku obcym – co najmniej 10 osób, tutoring grupowy – co najmniej 8, nie więcej niż 12 osób, grupa specjalnościowa – co najmniej 16 osób, grupa realizująca zajęcia w ramach modułu do wyboru – co najmniej 16 osób. Szczegółowy plan studiów z wykazem przedmiotów, formy realizacji, zaliczenia i punktów ECTS dla obu poziomów studiów, znajduje się na stronie internetowej APS w zakładce Studenci.

2.4. Metody kształcenia

Metody kształcenia są ściśle związane z efektami kształcenia i ich dobór dyktowany jest przede wszystkim odpowiednością wobec zakładanych efektów i maksymalizacją szans na pełną realizację treści kształcenia. Zwraca się też uwagę, aby stosowane metody kształcenia sprzyjały właściwej organizacji treści i ich integracji, uwzględniały charakter przedmiotu, brały pod uwagę preferencje i potencjał studentów, a także optymalnie wykorzystywały posiadaną bazę materialną. Z uwagi na akademickość profilu preferuje się metody, które rozwijają kompetencje badawcze i sprzyjają przygotowywaniu studentów do podejmowania prób prowadzenia badań naukowych. Przedmioty specjalnościowe częściej realizowane są za pomocą metod warsztatowych, praktycznych/działaniowych i projektowych.

Program, wyznaczając efekty do realizacji dla każdego przedmiotu, zakłada dowolność wyboru metod, obligując nauczycieli akademickich do ostatecznego ich określenia w sylabusie przedmiotu.

Różnorodność możliwych do wyboru metod przekłada się na zróżnicowanie i wielostronność przyjmowanych rozwiązań metodycznych – co znajduje swoje odzwierciedlenie w sylabusach.

Najczęstsze metody dydaktyczne stosowane w celu osiągnięcia założonych efektów uczenia się zostały zaprezentowane w Tabeli 23:

Tabela 23. Metody dydaktyczne stosowane w celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia

Efekty	Metody kształcenia
Wiedza	- Wykład: konwencjonalny, monograficzny, konwersatoryjny, problemowy, upogładowiony - Rozmowa kierowana, pogadanka - Panel dyskusyjny, metody dialogowe - Gry dydaktyczne - Prezentacje multimedialne w wykonaniu studentów - Sesje plakatowe, quizy
Umiejętności	- Analiza i interpretacja tekstów źródłowych - Praca z tekstem, prace pisemne, eseje - Dyskusja, dialog - Ćwiczenia prowadzone metodami oglądowymi (pokazy multimedialne i publikacje), - Sesja plakatowa - Metody dramowe; Gry dydaktyczne; Burza mózgów; Kula śniegowa - Działania praktyczne; Metoda projektu - Metoda problemowa; Analiza SWOT - Ćwiczenia warsztatowe - Mikronauczanie; konsultacje indywidualne bezpośrednie - E-learning
Kompetencje społeczne	- Metody działaniowe, praktyki - Metody dramowe - Dyskusja, dialog - Metody waloryzacyjne (eksponujące wartości), sytuacyjne - Projekt, miniprojekt grupowy

Akademickość profilu studiów wiąże się z dodatkowymi zobowiązaniami dydaktycznymi. W programie studiów uwzględnia się metody, które rozwijają kompetencje naukowe studentek i studentów. Są oni stopniowo przygotowywani do prowadzenia zarówno samodzielnych, jak i zespołowych badań naukowych, które znajdują swoje zwieńczenie w pracy dyplomowej. Przedmioty te stanowią istotną część programu studiów pierwszego i drugiego stopnia, a wśród metod kształcenia wykorzystywanych na zajęciach znajdują się m. in. wykład interaktywny, metoda projektów, dyskusja, analiza dokumentów, pogadanka. Informacje na temat realizowanych w ramach kierunku przedmiotów przygotowujących do realizacji badań własnych przedstawiono w tabelach 7 i 8 w punkcie 2. Harmonogram realizacji programu studiów.

Metody kształcenia stosowane w ramach realizacji przedmiotów w języku obcym są dobierane w sposób umożliwiający studentom nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości danego języka. Ze względu na praktyczny charakter zajęć stosowane są przede wszystkim metody pozwalające na rozwijanie struktur leksykalno-gramatycznych oraz umiejętności komunikacyjnych, takie jak pogadanka, metody aktywizujące (dyskusja, dialog), metoda komunikacyjna, projektu,

praktyczna, eksponująca, design thinking. Stosowane są także multimedialne techniki nauczania w strategiach bezpośrednich (pamięciowe, kojarzeniowe i kompensacyjne), pośrednich oraz społecznych (współpraca interpersonalna). W przypadku przedmiotów Język obcy 1,2 i 3 studenci mają do dyspozycji także ćwiczenia na Platformie Internetowej APS rozwijające umiejętności czytania, słuchania i pisanie oraz znajomość struktur gramatycznych i leksykalnych. W przypadku realizowanych na studiach pierwszego i drugiego stopnia konwersatoriów w języku obcym dominują metody podnoszące umiejętności komunikacyjne, ze szczególnym uwzględnieniem dyskusji i dialogu.

Szczegółowe informacje na temat realizacji przedmiotów w języku obcym zostały przedstawione w tabelach 5, 6, 9, 10 w punkcie 2. Harmonogram realizacji programu studiów.

Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość regulowany jest w APS uchwałami Senatu. Ma to na celu utrzymanie pełnej kontroli Uczelni nad liczbą zajęć realizowanych zdalnie – z jednej strony zadbanie o to, by studenci w miarę możliwości zetknęli się z tą formą kształcenia, z drugiej zaś – by była ona wykorzystywana z umiarem i w przypadkach uzasadnionych merytorycznie. Zgodnie z Uchwałą nr 737/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie szczegółowego wykazu przedmiotów realizowanych zdalnie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w roku akademickim 2024/2025, w roku tym na wszystkich kierunkach studiów seminaria dyplomowe licencjackie: Seminarium-2 i Seminarium-3 oraz seminaria dyplomowe magisterskie: Seminarium-2, Seminarium-3 i Seminarium-4 mogą być realizowane zdalnie, w sposób synchroniczny, z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, po uzyskaniu zgody dyplomantów. Z tej zgody wyłączone jest bezwarunkowo Seminarium-1 na studiach licencjackich i magisterskich.

Uchwała zawiera też listę wszystkich pozostałych przedmiotów realizowanych zdalnie w roku akademickim 2024/25. Zatwierdzona lista takich przedmiotów na kierunku pedagogika znajduje się w tabeli poniżej.

Tabela 24. Przedmioty realizowane zdalnie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na kierunku pedagogika w roku akademickim 2024/2025

Poziom i rok studiów	Przedmiot	Semestr zimowy	Semestr letni
I rok studiów stac. pierwszego stopnia	Podstawy psychologii (3 ECTS)	30 h (wykład)	
I rok studiów stac. pierwszego stopnia	Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania (3ECTS)	30 h (wykład)	
I rok studiów stac. pierwszego stopnia	Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności (2 ECTS)		30 h (wykład)
II rok studiów stac. pierwszego stopnia	Psychologia społeczna (4 ECTS)	15 h (wykład) 15 h (ćwiczenia)	
III rok studiów stac. pierwszego stopnia	Przedsiębiorczość i rynek pracy (1 ECTS)	15 h (wykład)	

III rok studiów stac. pierwszego stopnia	Wybrane zagadnienia prawa	15 h (wykład)	
III rok studiów stac. pierwszego stopnia	Aktywizacja, kreatywność i współpraca online – trening umiejętności (dla specjalności Edukacja medialna i techniki dziennikarskie, 2 ECTS)		15 h (ćwiczenia)
III rok studiów stac. pierwszego stopnia	Nauczanie na odległość (dla specjalności Edukacja medialna i techniki dziennikarskie, 3 ECTS)		15 h (wykład) 15 h (ćwiczenia)
I rok studiów stac. i niestac. drugiego stopnia	Współczesne problemy socjologii (3 ECTS)	30 h stac./15 h niestac. (wykład)	
I rok studiów stac. i niestac. drugiego stopnia	Współczesne problemy psychologii (3 ECTS)	30 h stac./15 h niestac. (wykład)	
II rok studiów niestac. drugiego stopnia	Curriculum Theory and Design (propozycja w ramach przedmiotu Problemy współczesnej edukacji, 2 ECTS)	12 h (wykład)	

Kwestię zajęć zdalnych reguluje Zarządzenie Rektora nr 225/2021 z dnia 7 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu zdalnego kształcenia w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Zajęcia zdalne realizowane są za pomocą platformy MS Teams, do której dostęp mają wszyscy studenci i nauczyciele akademicy. Doświadczenie w posługiwaniu się tym narzędziem, zdobyte podczas pandemii COVID-19, wykorzystywane jest do dziś. Platforma MS Teams służy obecnie nie tylko jako środek do prowadzenia zajęć zdalnych w trybie synchronicznym, ale też jako narzędzie do szybkiej, codziennej komunikacji i narzędzie pomocnicze dla prowadzenia zajęć: platforma udostępniania materiałów dydaktycznych i zbierania prac studenckich, program do zarządzania zespołami i planowania działań – z tej funkcji korzystają także studenci do pracy zespołowej – oraz archiwizowania danych. Zalety korzystania z MS Teams, doceniane także przez studentów, sprawiły, że jako dobrą praktykę przyjęto korzystanie z zespołów zajęciowych i tematycznych (np. kół naukowych, grup zadaniowych itp.) także poza reżimem przeciwdziałania zagrożeniu COVID-19.

Uczelnia posiada także własną platformę e-learningową do nauki zdalnej w trybie asynchronicznym. W taki sposób realizowane jest obecnie szkolenie z Bezpieczeństwa i higieny kształcenia. Platforma wykorzystywana jest także pomocniczo m. in. w trakcie lektoratów z języków obcych, a także na przedmiotach: Socjologia edukacji, Historia wychowania, Filozofia, Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności, Podstawy metodologii badań ilościowych, Edukacja w perspektywie porównawczej, Uniwersalne projektowanie dla edukacji, Pedagogika, Prawo rodzinne i opiekuńcze, Prawo autorskie i prawa człowieka, Dysleksja.

Szczególny nacisk na wykorzystywanie w pracy ze studentami zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych kładziony jest na specjalności Edukacja medialna i techniki dziennikarskie, w ramach

której studenci są uczeni m. in. technik pracy z osobami uczącymi się za pomocą technik zdalnych oraz tworzenia kursów e-learningowych (przedmioty Aktywizacja, kreatywność i współpraca online – trening umiejętności oraz Nauczanie na odległość). Jeszcze większą rolę zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w realizacji programu studiów założono w przypadku specjalności Edukacja zdalna i grafika komputerowa, która znajduje się w programie studiów, jednak obecnie nie jest prowadzona z uwagi na brak zainteresowania kandydatów na poziomie rekrutacji.

Zajęcia dla studentów na kierunku Pedagogika prowadzone są głównie przez pracowników etatowych APS, profesjonalnych pedagogów, psychologów, socjologów, filozofów, kulturoznawców, prawników ze stopniami naukowymi i tytułami naukowymi. Wysokość pensum dydaktycznego jest określona w Regulaminie pracy w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej wprowadzonym Zarządzeniem Rektora nr 372/2022 z dnia 13 lipca 2022 roku (w sprawie zmiany Regulaminu pracy w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej). Pensum wynosi: 210 godzin dydaktycznych dla pracowników badawczo-dydaktycznych zatrudnionych na stanowiskach: asystenta i adiunkta; 180 godzin dydaktycznych dla pracowników badawczo-dydaktycznych zatrudnionych na stanowisku profesora uczelni; 150 godzin dydaktycznych dla pracowników badawczo-dydaktycznych zatrudnionych na stanowisku profesora; 360 godzin dydaktycznych dla pracowników dydaktycznych.

Część zajęć, przede wszystkim o charakterze praktycznym, prowadzą, w trybie godzin zleconych, specjaliści z odpowiednim doświadczeniem zawodowym (naukowym i dydaktycznym), współpracujący z Instytutem Pedagogiki. Ta współpraca daje możliwość ściślejszego dostosowania treści programowych do aktualnych potrzeb studentów. Systematyczne hospitacje zajęć, realizowane we współpracy z Zespołem ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w Instytucie Pedagogiki na podstawie corocznego harmonogramu, pozwalają zweryfikować odpowiedniość poziomu nauczania.

2.5. Praktyki zawodowe

Praktyki są istotnym składnikiem przygotowania studentów do przyszłej pracy zawodowej. Stanowią integralny element modułów specjalnościowych, w programach i planach studiów. Praktyki są szczególnym ogniwem procesu kształcenia zapewniającym nabywanie kompetencji zawodowych w środowisku pracy oraz zastosowania wiedzy i umiejętności zdobytych w procesie kształcenia w Uczelni. Zarazem są one okazją do poznania stopnia zaangażowania studentów, umiejętności dokonywania profesjonalnej refleksji czy twórczego podejścia do realizowanych działań zawodowych (w trakcie raportowania przebiegu własnych obserwacji). W trakcie praktyk realizowane są efekty uczenia się określone w programie studiów dla kierunku lub kierunku i specjalności.

Zasady ich organizacji, rodzaje praktyk, zakres praw i obowiązków studentów i opiekunów oraz inne kwestie związane z obszarem praktyk zostały określone w: Statucie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (z dn. 22 listopada 2023 r.), Regulaminie studiów (z dn. 24 kwietnia 2024 r.), Regulaminie praktyk (Zarządzenie Rektora APS nr 513 z dnia 1 października 2023 r.) i Zarządzeniu Rektora nr 40/2020 w sprawie należności i opłat związanych z realizacją praktyk studenckich w Akademii Pedagogiki Specjalnej (z dn. 1 października 2020 r.). Praktyki na kierunku Pedagogika odbywają się zgodnie z ww. Regulaminem praktyk, który wyczerpująco reguluje wszystkie kwestie formalno-organizacyjne oraz zawiera wzory obowiązującej dokumentacji. Za koordynację praktyk na poziomie Uczelni odpowiada Uczelniany Koordynator Praktyk, natomiast bezpośrednią opiekę nad studentami sprawują opiekunowie praktyk z ramienia Uczelni. Funkcję tę pełnią asystenci, adiunkci i starsi wykładowcy zatrudnieni w Instytutach, którzy posiadają właściwe przygotowanie merytoryczne w tym zakresie. W nadzorowaniu przebiegu realizacji praktyk mogą uczestniczyć także studenci studiów doktoranckich, którzy wspierają opiekunów praktyk i jednocześnie nabywają zawodowe

kompetencje pedagogiczne. Poza opiekunem praktyk z ramienia Uczelni każdy student – praktykant otrzymuje opiekuna praktyk w placówce, w której odbywa praktykę. Taka struktura odpowiedzialności pozwala na zapewnienie studentom optymalnego wsparcia na każdym z etapów – planowania, realizacji i rozliczania praktyki.

Wszyscy studenci studiów pierwszego stopnia kierunku Pedagogika realizują praktyki w wymiarze 160 godzin w ciągu trzech lat, zaś na studiach drugiego stopnia – praktyki realizowane są w wymiarze 100 godzin (dotyczy to studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych). Szczegółowe zestawienie jest dostępne poniżej.

Tabela 24. Godzinowy wymiar praktyk – z podziałem na lata studiów

Rok studiów	Studia pierwszego stopnia (stacjonarne i niestacjonarne)	Studia drugiego stopnia (stacjonarne i niestacjonarne)
I rok	40 godzin	40 godzin
II rok	60 godzin (na specjalności EDC 40 + 20 godzin)	60 godzin
III rok	60 godzin (na specjalności EDC 40 + 20 godzin)	-
Sumarycznie	160 godzin	100 godzin

Studenci realizują praktykę zgodnie z sylabusem, w którym zamieszczone są informacje o rodzaju praktyki, wymiarze godzin, miejscu realizacji praktyk, efektach kształcenia, zadaniach, warunkach i terminach zaliczenia oraz wymiarze punktów ECTS. Sylabus i pozostałe dokumenty są opracowywane przez koordynatorów i uczelnianych opiekunów praktyk zgodnie z programami kształcenia i specyfiką specjalności, a następnie udostępniane studentom w systemie USOS – studenci mają dzięki temu nieograniczony dostęp do programu danej praktyk, karty praktykanta i innych dokumentów.

Dodatkową pomocą dla studentów i opiekunów praktyk są zespoły zadaniowe na platformie MS Teams – osobny dla studentów, osobny dla opiekunów praktyk. W zespołach znajdują się wszystkie najważniejsze dokumenty i informacje dotyczące realizacji praktyk. Tutaj odbywają się także cykliczne spotkania z uczelnianą koordynatorką praktyk. Opiekunowie praktyk na poszczególnych kierunkach i specjalnościach także często korzystają z możliwości stworzenia własnego zespołu dla studentów, którymi się opiekują. Opiekunowie uczelniani są zobowiązani do odbycia spotkania organizacyjnego ze studentami, w celu zapoznania z założeniami praktyki, wymaganą dokumentacją i innymi kwestiami, niezbędnymi dla rzetelnej realizacji praktyki. Opiekun z ramienia Uczelni sprawuje nadzór nad studentem i pozostaje w kontakcie ze studentem oraz w miarę możliwości z placówką. Rozwiązanie takie zapewnia monitorowanie jakości, przepływ informacji, ale również pozwala na optymalne działania w sytuacji wystąpienia trudności.

Wybór miejsca realizacji praktyk musi być zgodny z wymogami programu studiów oraz zapewniać wysoką jakość przygotowania praktycznego. W związku z przyjętymi założeniami podejmowana jest współpraca z renomowanymi placówkami edukacyjnymi, instytucjami i organizacjami, z którymi są realizowane zadania naukowe i dydaktyczne, i które potencjalnie mogą stanowić miejsce zatrudniania absolwentów. Lista podmiotów jest dostępna na stronie Uczelni w zakładce Współpraca z otoczeniem ([dostęp: https://www.aps.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem/umowy-i-porozumienia/](https://www.aps.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem/umowy-i-porozumienia/)).

Studenci mogą korzystać ze wsparcia opiekunów z ramienia Uczelni przy wyborze placówki, szczególnie przy ustalaniu możliwości osiągnięcia efektów i zgodności z założeniami przewidzianymi w programie danej praktyki.

Strukturę miejsc realizacji praktyk na kierunku Pedagogika przedstawia Tabela 25.

Tabela 25. Miejsca praktyk na poszczególnych specjalnościach z wymiarem obowiązkowych godzin w nich realizowanych

Pedagogika, studia pierwszego stopnia			
Nazwa specjalności	I rok studiów	II rok studiów	II rok studiów
ASK – Animacja społeczno-kulturowa	Praktyka pedagogiczna w placówkach wypoczynku i czasu wolnego (40 godz.)	Praktyka pedagogiczna śródroczna w instytucjach społecznych i kultury (60 godz.)	Praktyka pedagogiczna śródroczna w ośrodkach inicjatyw lokalnych i organizacjach pozarządowych (60 godz.)
EMD – Edukacja medialna i techniki dziennikarskie	Praktyka asystencka w instytucjach medialnych lub działach medialnych placówek edukacyjnych (40 godz.)	Praktyka asystencko-pedagogiczna w instytucjach medialnych lub działach medialnych placówek edukacyjnych (60 godz.)	Praktyka zawodowa w instytucjach medialnych lub działach medialnych placówek edukacyjnych (60 godz.)
PKR – Psychopedagogika kreatywności	Praktyka asystencka w publicznych oraz niepublicznych organizacjach i instytucjach edukacji i kultury (40 godz.)	Praktyka asystencko-pedagogiczna w publicznych oraz niepublicznych organizacjach i instytucjach edukacji i kultury (60 godz.)	Praktyka zawodowa w publicznych oraz niepublicznych organizacjach i instytucjach edukacji i kultury (60 godz.)
EDC – Edukacja dorosłych i coaching kariery zawodowej	Praktyka wprowadzająca (ciągła) w instytucjach edukacji dorosłych (40 godz.)	Praktyka zasadnicza (śródroczna) w instytucjach edukacji dorosłych (40 godz.) Praktyka wprowadzająca (ciągła) w zakresie coachingu indywidualnego (20 godz.)	Praktyka specjalistyczna (śródroczna) w instytucjach edukacji dorosłych (40 godz.) Praktyka specjalistyczna (ciągła) w zakresie coachingu indywidualnego (20 godz.)
Pedagogika, studia drugiego stopnia			
Nazwa specjalności	I rok studiów	II rok studiów	

PZL – Pedagogika pracy i zarządzanie zasobami ludzkimi	Praktyka specjalistyczna zawodowa (śródroczna) w zakresie pośrednictwa pracy w urzędach pracy lub firmach pośrednictwa pracy lub działach kadr prowadzących działalność pośrednictwa pracy (40 godz.)	Praktyka specjalistyczna zawodowa (śródroczna) w zakresie zatrudnienia i zarządzania zasobami ludzkimi w działach lub sekcjach zatrudnienia w zakładach pracy (60 godz.)
TGA – Trener grupowy i animator zmiany społecznej (stacjonarne)	Praktyka pedagogiczna asystencka (śródroczna) w firmach szkoleniowych lub agencjach consultingowych lub działach szkoleń lub działach HR firm lub w organizacjach pozarządowych (40 godz.)	Praktyka pedagogiczna zawodowa (śródroczna) w firmach szkoleniowych lub agencjach consultingowych lub działach szkoleń lub działach HR firm lub w organizacjach pozarządowych (60 godz.)
ETM – Edukacja teatralna i muzyczna	Praktyka pedagogiczna asystencka (śródroczna) w instytucjach kultury (40 godz.)	Praktyka pedagogiczna zawodowa (śródroczna) w instytucjach edukacyjnych (60 godz.)
ECD – Edukacyjny content design (stacjonarne)	Praktyka pedagogiczna asystencka (śródroczna) w instytucjach kultury lub w instytucjach medialnych (40 godz.)	Praktyka pedagogiczna zawodowa (śródroczna) w instytucjach kultury lub w instytucjach medialnych (60 godz.)
EZG – Edukacja zdalna i grafika komputerowa	Praktyka pedagogiczna asystencka (śródroczna) w działach zatrudnienia firm (40 godz.)	Praktyka pedagogiczna zawodowa (śródroczna) w działach zatrudnienia firm (60 godz.)
PRK - Pedagogika resocjalizacyjna z kryminologią	Praktyka pedagogiczna asystencka, śródroczna (40 godz.)	Praktyka pedagogiczna zawodowa (śródroczna) w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, schroniskach dla nieletnich, zakładach poprawczych, aresztach śledczych, zakładach karnych (60 godz.)
OPW – Opiekuńczo-wychowawcza	Praktyka pedagogiczna asystencka (śródroczna) w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (40 godz.)	Praktyka pedagogiczna zawodowa (śródroczna) w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (60 godz.)

Studenci realizują praktyki głównie na terenie Warszawy i województwa mazowieckiego, co odzwierciedla strukturę demograficzną osób studiujących w APS. W rzadszych sytuacjach praktyki są realizowane poza województwem mazowieckim. Sytuacja ta zapewnia dostęp osób studiujących do miejsca realizacji praktyk oraz ułatwia sprawowanie kontroli na ich przebiegu.

Instytucje, będące miejscem realizacji praktyk, są zgodne z profilem specjalności i zapewniają realizację założonych efektów. Mając na uwadze realizację praktyk wysokiej jakości, z placówkami i instytucjami

zawierane są porozumienia. Uwzględniane są tu przede wszystkim potrzeby studentów i sugestie uczelnianych opiekunów praktyk. Szczegółowe zestawienia miejsc odbywania praktyk, z którymi Uczelnia podpisała stałe umowy, dostępne są na stronie APS (<http://www.aps.edu.pl/studenci/przebieg-studiow/praktyki/>) w zakładce Instytucje rekomendowane do realizacji praktyk, a aktualne oferty kierowane do Uczelni znajdują się na Portalu praktyk, staży i pracy APS (<http://praca.aps.edu.pl/>). Aktualizowane wykazy instytucji przesyłane są do uczelnianych opiekunów praktyk, celem zapewnienia studentom wsparcia w zakresie poszukiwania miejsca praktyk, umożliwiającego optymalną realizację przewidzianych zadań i osiągnięcie efektów).

Placówki/instytucje, z którymi zawarto porozumienia, zapewniają dostęp do praktyki oraz realizację praktyk wysokiej jakości. Z wieloma z nich Uczelnia współpracuje od lat. Informacje o miejscach odbywania praktyk przez studentów i czasie ich realizacji zamieszczane są w sprawozdaniach rocznych uczelnianych opiekunów praktyk. Szczegółowe informacje na temat placówek, w których odbywają praktyki studenci kierunku Pedagogika pierwszego i drugiego stopnia, zamieszczone zostały w **rozdziale 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku**. Jakość realizacji praktyk monitorowana jest przez specjalnościowych opiekunów praktyk oraz uczelnianego koordynatora praktyk.

Obszar praktyk był poddawany ocenie w badaniu *Jakość przygotowania zawodowego i dostosowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy. Strategiczny program rozwoju Uczelni w latach 2013/14, 2017/18, 2021/22, kolejny planowany raport 2025/26*. Pytania dotyczące praktyk studenckich znalazły się także w narzędziu do pomiaru jakości kształcenia *Jakość procesu dydaktycznego i ocen jego efektów. Zasady organizacji planów i programów studiów oraz oceny efektów procesu kształcenia w latach 2012/13, 2016/17, 2020/21, kolejny planowany raport 2024/25*).

W uczelni jest realizowana diagnoza stanu praktyk, która pozwala na ocenę stosowanych rozwiązań oraz monitorowanie mocnych stron i występujących ograniczeń. Diagnoza jest realizowana co dwa lata. Raporty z roku 2021 i roku 2023-2024 są dostępne na stronie Uczelni w zakładce Współpraca/Współpraca z otoczeniem/Współpraca w ramach praktyk:

<https://www.aps.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem/wspolpraca-w-ramach-praktyk/diagnoza-stanu-praktyk-studenckich-w-aps/>. Wyniki były prezentowane podczas spotkań z wszystkimi grupami interesariuszy.

2.6. Organizacja procesu nauczania i uczenia się

Organizacja procesu nauczania w Akademii zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się, a także weryfikację i ocenę efektów uczenia się. Przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego studenci i nauczyciele akademicki mogą zapoznać się dokumentem przedstawiającym szczegółową organizację całego roku akademickiego. Klarowny podział roku akademickiego na semestry i cykle (po dwa w semestrze na studiach stacjonarnych), a także możliwość łączenia niektórych zajęć warsztatowych w bloki umożliwiają dostosowanie planów zajęć do wymogów programu studiów i potrzeb studentek i studentów. Proces nauczania i uczenia się na kierunku pedagogika jest zorganizowany tak, by – zgodnie z misją Uczelni – umożliwić studiowanie osobom ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, zarówno wynikającymi z różnych form niepełnosprawności, jak i potrzeb życiowych, ambicji edukacyjnych czy szczególnych zdolności studentek i studentów pragnących realizować indywidualną ścieżkę kształcenia. Do najważniejszych dostosowań pozostających do dyspozycji osób studiujących należą:

Indywidualna Organizacja Studiów

Zgodnie z Regulaminem Studiów, stanowiącym Załącznik do uchwały nr 725/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 24 kwietnia 2024 r., studentka/student może ubiegać się o indywidualną organizację studiów. Przyznaje się ją studentce/studentowi, którzy nie mogą realizować zajęć według obowiązującego planu z powodu: realizacji różnic programowych, studiowania drugiego kierunku lub studiowania równoległe na innej uczelni, powtarzania przedmiotów, ważnych wydarzeń życiowych. Studentka/student otrzymuje wówczas pozwolenie na realizację przedmiotów wymaganych programem studiów według indywidualnego planu (najczęściej w różnych grupach).

Indywidualny Program Studiów

Zgodnie z ww. Regulaminem Studiów osoba studiująca może ubiegać się także o rozszerzenie efektów uczenia się w ramach studiowanego kierunku lub w wyniku udziału w projektach badawczych. Rozwiązanie to jest przeznaczone dla tych osób, które ukończyły: pierwsze dwa lata studiów – w przypadku studentów studiów jednolitych magisterskich, ukończył pierwszy rok studiów – w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia, jest studentem pierwszego roku studiów – w przypadku studentów studiów drugiego stopnia i uzyskał średnią ocen ze wszystkich zrealizowanych przedmiotów co najmniej 4,5 – w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich lub uzyskał średnią ocen ze wszystkich zrealizowanych przedmiotów na studiach pierwszego stopnia co najmniej 4,5 – w przypadku studentów studiów drugiego stopnia. Osoba, której przyznano IPS, otrzymuje opiekuna naukowego, którego rolę pełnić może zatrudniony w Akademii nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Decyzję o przyznaniu IPS podejmuje Senat Uczelni po zapoznaniu się z wnioskiem zawierającym projekt poszerzonego programu studiów.

Indywidualna opieka promotorska

Indywidualna opieka promotorska dotyczy studentek i studentów, którzy, ze względu na zainteresowania badawcze, zdecydowali się na realizację pracy dyplomowej pod kierunkiem opiekuna merytorycznego nieprowadzącego w danym roku akademickim seminarium dyplomowego na studiach I lub II stopnia. Ten rodzaj współpracy z promotorem pozwala realizować zadania dyplomowe w sposób indywidualny, według wspólnie opracowanego harmonogramu, rozszerzając dla dyplomantki lub dyplomanta ofertę dostępnych obszarów badań. Decyzję w sprawie realizacji indywidualnej opieki promotorskiej przez pracownika Instytutu, posiadającego przynajmniej tytuł doktora, podejmuje Dyrektor studiów, na podstawie przepisów zawartych w Regulaminie studiów.

Rozwiązania dodatkowe, skierowane do studentów z niepełnosprawnością

Szczególną opieką w procesie kształcenia objęci zostali studenci z niepełnosprawnością. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych uwzględnione zostały w paragrafie 25 obowiązującego w Uczelni Regulaminu studiów w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (stanowiącego załącznik do Uchwały nr 725/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 24 kwietnia 2024 roku) oraz zarządzeniu nr 377/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 września 2022 r. w sprawie nadania regulaminu stwarzania studentom z niepełnosprawnościami lub ze szczególnymi potrzebami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość ubiegania się o indywidualne rozwiązania problemów związanych z ich kształceniem. Wśród różnych udogodnień warto wymienić:

- dostosowanie do potrzeb i możliwości studenta formy zaliczenia zajęć (np. zmiana formy zaliczenia z pisemnej na ustną, z grupowej na indywidualną, z testowej na problemową, formularze z powiększonym drukiem, obecność asystenta itp.),
- możliwość skorzystania z obecności osób trzecich podczas zajęć (np. tłumaczy języka migowego lub asystentów osoby niepełnosprawnej),
- możliwość uzyskania zgody na zwiększenie liczby absencji (ze względu na chorobę, leczenie lub logistyczne problemy w docieraniu na zajęcia),
- możliwość używania specjalistycznych urządzeń technicznych podczas wykładów i ćwiczeń,
- lektoraty z języków obcych dla studentów z wadą wzroku lub słuchu,
- transport specjalistyczny,
- specjalne zajęcia komputerowe dla osób niewidomych i słabowidzących,
- pomoc przy wypełnianiu dokumentów związanych ze stypendiami itp.,
- wsparcie i bieżące reagowanie na zaistniałe problemy,
- wsparcie asystentów,
- pisemne zgody na nagrywanie wykładów,
- wypożyczanie urządzeń wspomagających,
- wsparcie APP – Akademickiej Poradni Psychologicznej,
- bezpłatne wsparcie w formie poradnictwa prawnego świadczone w Akademickiej Poradni Prawnej (porad prawnych udzielają prawniczki, pracownice Zakładu Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej – dr Małgorzata Czarkowska i dr Monika Zima-Parjaszewska),
- dodatkowe konsultacje naukowo-metodyczne.

Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość uzyskania szczegółowych informacji na temat swojej sytuacji od Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami – mgr. Wojciecha Polaka. Szczegółowe informacje dotyczące dostępności zamieszczone są również na stronie APS (<http://www.aps.edu.pl/uczelnia/deklaracja-dostepnosci>). Zawarto tam m.in. informacje na temat dostępności strony internetowej oraz dostępności architektonicznej Uczelni. W budynkach pomieszczenia oznaczone są w alfabecie Braille’a oraz tagami NFC zawierającymi cyfrowy zapis numeru pomieszczenia lub inne ważne informacje. Schody oznaczono specjalnymi kontrastowymi i antypoślizgowymi nakładkami. Przed kampusem znajdują się wydzielone miejsca do parkowania dla osób z niepełnosprawnościami. Na uczelni znajdują się podjazdy i toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Na teren uczelni można wejść z psem asystującym i psem przewodnikiem. Uczelnia jest wyposażona w znaczniki systemu Totupoint wspierającego nawigację dla osób niewidomych. Znaczniki umieszczone są przy wejściach na teren uczelni, przy wejściach do budynków oraz wewnątrz obiektów. W wybranych biurach uczelni: biuro spraw studenckich, biuro pomocy materialnej, biuro praktyk, portiernie, biblioteka (czytelnia i wypożyczalnia), ośrodek studiów podyplomowych, zamontowano stanowiskowe pętle indukcyjne. Ponadto osoby porozumiewające się językiem migowym mogą komunikować się na uczelni z pracownikami za pomocą tłumacza migowego online (link na stronie głównej APS). Uczelnia posiada certyfikat dostępności „Tu jest OK” nadany przez FAZON (Fundację Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych).

Pracownicy Uczelni zostali uwrażliwieni na metodykę pracy z osobami z niepełnosprawnością. Już w 2009 roku zostały przygotowane przez studentów z Samorządu Studenckiego dokumenty ze wskazówkami dla nauczycieli akademickich, jak prowadzić zajęcia osobami z niepełnosprawnością mowy, ze studentami niesłyszącymi i niedosłyszącymi oraz niewidomymi oraz słabowidzącymi.

W związku z zapisami ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z 2019 roku i wynikających z nich oczekiwaniach, aby wszystkie podmioty publiczne (w tym także i uczelnie wyższe) wdrożyły co najmniej minimalne dostosowania w zakresie architektonicznym, komunikacyjno-informacyjnym i cyfrowym – pod opieką Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami – odbyła się seria szkoleń wszystkich nauczycieli z zakresu dostosowania materiałów dydaktycznych:

prezentacji, tekstów, plików pdf do potrzeb osób z niepełnosprawnościami lub ze szczególnymi potrzebami, prowadzone przez dr Izabelę Mrochen – certyfikowanego eksperta ds. WCAG.

W sytuacji pandemii studenci i studentki ze szczególnymi potrzebami – osoby przewlekle chore, z niepełnosprawnościami, a także osoby, które nie posiadając orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, a ze względu na stan zdrowia potrzebowały dodatkowej pomocy w procesie kształcenia – mogły otrzymać następujące wsparcie: poparcie wniosków o warunkowe zaliczenie semestru w sytuacji przekraczania wskazanej w regulaminie liczby niezaliczonych przedmiotów; opiniowanie wniosków o urlopy; rekomendację zwiększenia limitu nieobecności na zajęciach z możliwością indywidualnego ustalania z wykładowcami terminów odpracowania; wypracowania indywidualnego podejścia w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych związanych z pandemią (np. proponowanie alternatywnych form realizacji efektów uczenia się); uzyskanie indywidualnych konsultacji z asystentem naukowo-metodycznym (osobą, której zadaniem jest wspieranie, w formie indywidualnych konsultacji, studenta ze szczególnymi potrzebami w przewyżczeniu trudności związanych z realizacją wymagań określonych w programie studiów); uzyskania pomocy tłumacza języka migowego podczas uczestnictwa w zajęciach zdalnych; uzyskanie przedłużenia w USOS ważności orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, które wygasły w okresie pandemii; bezpłatnego wypożyczenia sprzętu do nauki zdalnej; uzyskania wsparcia Akademickiej Poradni Psychologicznej; organizacji zastępczych form zajęć w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu; pomocy w dostosowywaniu materiałów dydaktycznych, uzyskiwaniu materiałów w wersjach cyfrowych.

Wypracowane rozwiązania w tym zakresie będą mogły zostać wykorzystane w przypadku zaistnienia podobnych sytuacji w przyszłości.

Projekt 100 dostosowań na 100-lecie APS

W latach 2000-2021 w APS realizowany był projekt „*W nowe 100-lecie APS nowe do100sowania*” nr POWR.03.05.00-00-A026/19 realizowany ze środków NCBIR (program Wdrożenie nowej strategii rozwiązywania problemów osób z niepełnosprawnościami). W ramach projektu uczelnia wprowadziła nowe rozwiązania, rozszerzyła wcześniejsze działania i udoskonaliła procedury wspierania studentów z niepełnosprawnościami. Do efektów projektu należą między innymi:

- fizycznie wyodrębniona jednostka świadcząca usługi dla studentów z niepełnosprawnościami (zatrudniono dodatkowego pracownika, wspierającego nowe działania takie jak: dostosowanie materiałów, wypożyczanie sprzętu);
- utworzenie Zespołu ds. dostępności, do zadań którego należy wspieranie studentów z niepełnosprawnościami oraz współpraca z jednostkami uczelni w celu usuwania barier architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych (w tym skanowanie, druk brajl, powiększone testy, napisy do filmów);
- powołanie Rady ds. Dostępności składającej się z ekspertów monitorujących proces dostosowania uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- powołanie asystentów naukowo-metodycznych (pracownicy dydaktyczni uczelni działający zgodnie z specjalnie opracowanym regulaminem wsparcia) wspierających studentów z niepełnosprawnością w realizacji ogółu wymagań wynikających z programu studiów;
- możliwość realizacji zajęć przez studentów z niepełnosprawnością w specjalnych grupach lub odbycia dodatkowych zajęć z zakresu technologii informacyjnej, informatyzacji, lektoratów i innych dostosowanych do ich potrzeb;
- usługa tłumacza języka migowego została poszerzona o zajęcia pozadydaktyczne; zakupiono też usługę tłumaczeń migowych przez wideorozmowę;
- opracowanie nowych dokumentów i zasad funkcjonowania oraz wsparcia studentów z niepełnosprawnościami (m. in. Zarządzenie nr 377/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 września 2022 r. w sprawie nadania regulaminu stwarzania

studentom z niepełnosprawnościami lub ze szczególnymi potrzebami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych; Zarządzenie nr 459/2023 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 11 kwietnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej Regulaminu wspierania studentów z niepełnosprawnościami lub innymi szczególnymi potrzebami przez asystentów; Zarządzenie nr 532/2023 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej);

- organizacja cyklu szkoleń dla pracowników (m. in. Komunikacja z osobami z niepełnosprawnościami; Jak prowadzić dostępne zajęcia z lektoratów; Dostępność zajęć sportowych; Dostępność bibliotek; Sytuacje zagrożenia i ewakuacja osób z niepełnosprawnością; Projektowanie uniwersalne, standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnością; Dostępność cyfrowa stron internetowych, dokumentów i multimediów elektronicznych; Tworzenie audiodeskrypcji; Dostosowywanie materiałów dydaktycznych do potrzeb osób z niepełnosprawnością; Kurs języka migowego dla pracowników; Wdrażanie procedur dostępności - szkolenie dla kadry zarządzającej);
- przebudowanie wejścia i tarasu stołówki, wybudowanie podnośnika między klubem studenckim a stołówką ułatwiającego korzystanie studentom z niepełnosprawnościami;
- oznaczenia poprawiające widoczność schodów dla osób słabowidzących zamontowane na wszystkich klatkach schodowych budynków A B i C;
- dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami sanitariatów we wszystkich budynkach;
- zainstalowanie znaczników systemu udźwiękowienia oraz opisu przestrzeni uczelni (TOTUPOINT) w budynkach i na terenie uczelni;
- opatrzenie drzwi wejściowych do sal tabliczkami z napisami w piśmie Braille'a oraz tagiem NFC;
- wdrożenie nowej platformy e-learningowej spełniającej standardy dostępności (platforma została zasilona nowymi kursami).

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów

Warunki i tryb rekrutacji, w tym kryteria kwalifikacyjne kandydatów i liczbę miejsc, określają właściwe Uchwały Senatu Akademii. Równe szanse kandydatom zapewnia przyjęcie jednakowych kryteriów kwalifikacji oraz podanie do publicznej wiadomości treści Uchwał, określających zasady rekrutacji (<http://www.aps.edu.pl/rekrutacja/zasady-rekrutacji/>). Przyjęta procedura rekrutacyjna zawiera tryb odwoławczy. Rekrutacja odbywa się poprzez elektroniczny system rejestracji kandydatów na studia (IRK). Postępowanie rekrutacyjne ma charakter konkursowy. Warunkiem wstępnym rekrutacji jest posiadanie świadectwa dojrzałości (nowa lub stara matura) lub dokumentu z nim równoważnego.

Zasady przeliczania punktów dla kandydatów z „nową” maturą (od roku 2005):

Wynik rekrutacyjny stanowi sumę wyników z 3 przedmiotów zdawanych na maturze w formie pisemnej: 2 obowiązkowych i 1 do wyboru

Przedmioty obowiązkowe: język polski i język obcy

Przedmioty do wyboru: matematyka, biologia, chemia, filozofia, fizyka, geografia, historia, historia muzyki, historia sztuki, informatyka, język łaciński i kultura antyczna, wiedza o społeczeństwie

Przelicznik dla każdego przedmiotu:

1% poziom podstawowy = 1 punkt; zaś dla matematyki 1% = 2 punkty

1% poziom rozszerzony = 2 punkty; zaś dla matematyki 1% = 4 punkty

Zasady przeliczania punktów dla kandydatów z „starą” maturą (do roku 2005):

Wynik rekrutacyjny stanowi sumę wyników z 4 egzaminów zdawanych na maturze w części pisemnej lub ustnej. Oceny z egzaminów maturalnych transformuje się na punkty rekrutacyjne następująco (Tabela 26):

Tabela 26. Przelicznik punktów rekrutacyjnych dla kandydatów ze „starą” maturą

Ocena	Liczba punktów rekrutacyjnych	
	do 1991 roku	po 1991 roku
6		200
5	200	180
4	160	150
3	80	100
2		60

Limity przyjęć w rekrutacji na rok akademicki 2023/2024 na studia określa Załącznik nr 4 do uchwały nr 344/2022 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 27.04.2022 r. (tekst jednolity). Wynosiły one na studia stacjonarne I stopnia: 120 miejsc, stacjonarne II stopnia 90 miejsc, niestacjonarne: 90.

3.2. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się oraz ich dokumentowanie

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania osiągnięcia stopnia efektów uczenia się opisuje **Regulamin Studiów**. Zaliczenie etapu studiów możliwe jest po osiągnięciu przez studenta przewidzianych w programie efektów kształcenia. Weryfikacja osiągnięcia efektów kształcenia następuje w trakcie zaliczeń i egzaminów, w tym także zaliczeń praktyk.

Wskazania dotyczące wymagań, które należy spełnić, by zaliczyć przedmiot lub praktykę są precyzowane w sylabusach przedmiotów i wprowadzane do systemu USOSweb przez koordynatorów przedmiotu. Sylabusy dostępne są dla studentów przed rozpoczęciem zajęć (najpóźniej w pierwszym tygodniu semestru), natomiast w sposób bezpośredni studenci mają możliwość zapoznać się z sylabusem na pierwszych zajęciach. Koordynator przedmiotu precyzuje formę i warunki zaliczenia, uwzględniając efekty uczenia się przedmiotu. Podczas ustalania sposobu weryfikacji efektów uczenia się, przestrzegana jest zasada spójności pomiędzy realizowanym efektem, a sposobem jego weryfikacji. Student uzyskuje zaliczenie etapu studiów, jeśli zgromadzi liczbę punktów ECTS przewidzianą w danym roku przez program kształcenia, tj. uzyska zaliczenie wszystkich przedmiotów i zda wszystkie przewidziane egzaminy oraz zrealizuje praktyki. Student może uzyskać warunkowe zaliczenie etapu studiów, tj. uzyskać zaliczenie ze zmniejszoną liczbą punktów, jeśli liczba niezaliczonych przedmiotów nie jest większa niż dwa i uzyskał nie mniej niż 20 punktów ECTS w danym semestrze. Decyzję o warunkowym zaliczeniu etapu studiów podejmuje dyrektor studiów. W przypadku niezaliczenia większej liczby przedmiotów, student może starać się o powtarzanie etapu studiów. Powtarzanie nie może jednak dotyczyć studenta, który nie zaliczył I semestru studiów. Decyzję w indywidualnych przypadkach podejmuje dyrektor studiów.

Kwestie dotyczące dokumentowania osiągniętych przez studentów efektów uczenia się precyzuje Zarządzenie nr 255/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 października 2019 roku. Prace studentów, które weryfikują poziom osiągniętych efektów uczenia się i stanowią podstawę złożenia egzaminu bądź uzyskania zaliczenia na ocenę, są przechowywane przez nauczyciela akademickiego w okresie nie krótszym niż do końca kolejnego roku akademickiego. W przypadku weryfikacji zakładanych efektów uczenia się dla danego przedmiotu poprzez egzamin lub zaliczenie w formie ustnej, egzaminujący zobowiązany jest do sporządzenia sprawozdania dokumentującego sposób dokonywanej oceny. Dokumentacją praktyk są „Karty Praktykanta APS”, stanowiące potwierdzenie realizacji praktyk i „inne dokumenty” poświadczające osiągnięcie zakładanych efektów w ramach danej praktyki. „Karta Praktykanta APS”, po podpisaniu podczas zaliczenia przez opiekuna praktyk, zwracana jest studentom jako potwierdzenie realizacji praktyki. Natomiast „inne dokumenty” są przechowywane przez opiekuna praktyk, zgodnie z regulacjami uczelnianymi, dotyczącymi przechowywania efektów uczenia się.

W przypadku prac i egzaminów dyplomowych, dokumentacja zawiera: pracę dyplomową w wersji elektronicznej w systemie APD (Archiwum Prac Dyplomowych), raport sprawdzający oryginalność pracy dyplomowej w formie papierowej oraz elektronicznej (w systemie APD), recenzję promotora oraz recenzenta w formie papierowej oraz elektronicznej (w systemie APD), a także protokół z egzaminu dyplomowego z podpisami wszystkich członków komisji.

Wyniki realizacji przez studenta efektów uczenia się w postaci uzyskanych ocen i zaliczeń wpisywane są przez nauczycieli prowadzących zajęcia do protokołów znajdujących się w systemie USOS. Podpisane, papierowe wersje zatwierdzonych protokołów składane były w Biurze Spraw Studenckich (obecnie Biurze Obsługi Osób Studiujących). Protokoły z egzaminów dyplomowych wraz z recenzjami promotora, recenzenta, pracą dyplomową i raportem z systemu antyplagiatowego przechowywane są w teczkach akt osobowych studentów.

3.3. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej oraz potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Zgodnie z Regulaminem studiów w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, możliwe jest uznawanie efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni. Decyzję o uznaniu i przeniesieniu zajęć

podejmuje Dyrektor studiów, uwzględniając efekty uczenia się uzyskane na innym kierunku lub profilu na innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej, w wyniku realizacji zajęć i praktyk odpowiadających zajęciom i praktykom określonym w programie studiów na kierunku, na którym student studiuje.

Kwestie dotyczące potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów szczegółowo opisane są w Uchwale nr 145/2021 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 24 marca 2021 roku w sprawie zmiany uchwały Senatu APS nr 198/2019 z dnia 24 września 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się w APS. Dokument określa szczegółowo warunki, jakie musi spełnić wnioskodawca, procedurę postępowania w tej sprawie (w tym wymagane dokumenty), jak również skutki uznawalności i wysokość opłat związanych z postępowaniem. Postępowanie rozpoczyna się złożeniem wniosku (wraz z dokumentami, którymi kandydat dysponuje, wskazującymi na możliwość uzyskania efektów uczenia się). Wniosek składany jest do Pełnomocnika Rektora ds. potwierdzenia efektów uczenia się. W celu potwierdzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych przez wnioskodawcę, Pełnomocnik powołuje Komisję ds. potwierdzenia efektów uczenia się. W wyniku przeprowadzonego postępowania komisja potwierdza zbieżność uzyskanych efektów uczenia się z efektami uczenia się określonymi w programie danego kierunku, poziomu i profilu oraz czy kandydat uzyskał te efekty w stopniu umożliwiającym zaliczenie określonych przedmiotów wraz z przypisanymi do nich punktami ECTS. Postępowanie kończy się wystawieniem oceny za każdy przedmiot podlegający potwierdzeniu, zgodnie z obowiązującymi w Uczelni kryteriami oceniania.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania – sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów na zakończenie procesu kształcenia

Szczegółowe regulacje dotyczące pracy licencjackiej i magisterskiej oraz egzaminu dyplomowego są ujęte w Regulaminie seminariów dyplomowych oraz uzyskiwania tytułu zawodowego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej przyjętych Uchwałą nr 279/2020 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 29 stycznia 2020 roku.

Praca dyplomowa licencjacka i magisterska przygotowywana jest w ramach seminarium dyplomowego. Stopień realizacji efektów uczenia się oceniany jest przez promotora pracy dyplomowej systematycznie, na każdym etapie jej powstawania (przygotowanie pracy dyplomowej obejmuje: trzy semestry studiów dla pracy licencjackiej i cztery semestry studiów dla pracy magisterskiej). Realizacja seminarium dyplomowego powinna zakończyć się złożeniem pracy. W Akademii złożenie pracy dyplomowej oznacza wprowadzenie pliku z zaakceptowaną przez promotora, ostateczną wersją pracy, do systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD) oraz uzyskaniem pozytywnego wyniku sprawdzania pracy z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Po stwierdzeniu oryginalności pracy, promotor zalicza studentowi ostatnią część seminarium dyplomowego i kieruje pracą do recenzji. Recenzent powinien być osobą posiadającą orientację w obszarze tematycznym, którego dotyczy praca. Recenzję pracy przygotowują promotor i recenzent.

Tematyka prac dyplomowych jest zasadniczo zgodna z kierunkami badań prowadzonymi w Instytucie oraz problematyką kierunku. Dotyczy ona między innymi zagadnień takich jak: społeczne, kulturowe, historyczne i pedagogiczne uwarunkowania wychowania i kształcenia dzieci, młodzieży i dorosłych oraz kształcenia pedagogów, sposoby wspierania rozwoju człowieka w środowisku rodzinnym i społecznościach lokalnych; opieka, edukacja i wychowanie w cyklu życia człowieka; zagadnienia potrzeb rozwojowych, trudności i szans ich przezwyciężania.

Ostatecznym sprawdzianem realizacji efektów uczenia się jest egzamin dyplomowy, który odbywa się przed komisją złożoną z promotora, recenzenta oraz przewodniczącego. Przynajmniej jeden z członków komisji powinien być samodzielnym pracownikiem naukowym podczas egzaminu magisterskiego.

Podczas egzaminu dyplomanci otrzymują pytania nie tylko dotyczące pracy dyplomowej (pytania zadają zarówno promotor, jak i recenzent), lecz także losują dwa pytania kierunkowe spośród 60 dostępnych na stronie [Akademia Pedagogiki Specjalnej - Zagadnienia na egzamin dyplomowy](#). Listy zagadnień zamieszczane są na stronie internetowej APS najpóźniej do końca listopada każdego kolejnego roku akademickiego. Od roku akademickiego 2023/2024 ostateczny wynik studiów określany jest w skali pięciostopniowej (dostateczny, dostateczny plus, dobry, dobry plus, bardzo dobry).

Listy zagadnień na egzamin dyplomowy zostały przygotowane wspólnie przez nauczycieli IP, których praca była koordynowana przez kierowników jednostek i kierowników specjalności. Procedura wielostopniowego przygotowania zagadnień na egzamin dyplomowy miała na celu zapewnienie jak najlepszego odzwierciedlenia wszystkich grup zajęć i obszarów efektów uczenia się zdobywanych w czasie studiów w procedurze dyplomowania tak, aby student kończący studia miał poczucie spójności egzaminu dyplomowego z kształceniem kierunkowym i specjalnościowym.

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów oraz sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Statystyki dotyczące liczby kandydatów, przyjęć na studia, rezygnacji z nauki oraz liczby studentów kończących studia w terminie do 30 września 2019 roku prowadził Dziekanat Wydziału Nauk Pedagogicznych, a od 1 października 2019 roku do 31 sierpnia 2024 roku – Biuro Spraw Studenckich (aktualnie Biuro Obsługi Osób Studiujących w nowopowstałym Centrum Kształcenia).

Zgodnie z obowiązującym Regulaminem studiów w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Dyrektor studiów skreśla studenta z listy studentów w przypadku: niepodjęcia studiów, rezygnacji ze studiów, niezłożenia w terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego lub ukarania karą dyscyplinarną wydalenia z Uczelni. Dyrektor studiów może ponadto skreślić studenta z listy studentów w przypadku: stwierdzenia braku wymaganych postępów w nauce, stwierdzenia braku udziału w obowiązkowych zajęciach, nieuzyskania zaliczenia semestru w określonym terminie lub niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów. Do najczęstszych przyczyn skreślania z listy studentów należy zaliczyć: niepodjęcie studiów, nierozliczenie semestru lub roku, niezłożenie w terminie pracy dyplomowej, przeniesienie na inny kierunek studiów lub brak opłat za odbywanie studiów. Ze studentami zagrożonymi skreśleniem kontakt telefoniczny lub mailowy nawiązuje pracownik Biura Obsługi Osób Studiujących.

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się oraz dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych

Analiza realizacji zakładanych efektów uczenia się dla poszczególnych przedmiotów przebiega wieloetapowo. Zaangażowane są w ten proces: osoby prowadzące przedmioty, koordynatorzy przedmiotów prowadzonych przez kilku nauczycieli, opiekunowie praktyk, promotorzy prac dyplomowych, członkowie komisji na egzaminie dyplomowym.

Skupiając się na poszczególnych elementach procesu analizy realizacji zakładanych efektów uczenia się, należy zacząć od najniższego poziomu, którym jest sylabus przedmiotu i określone w nim sposoby weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów. Obowiązek przygotowania i zamieszczenia sylabusu w systemie USOS nakłada na nauczyciela (koordynatora przedmiotu)

Zarządzenie nr 243/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 października 2019 roku w sprawie sylabusu obowiązującego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, sposobu przygotowywania oraz gromadzenia i przechowywania sylabusów przedmiotów realizowanych na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, jednolitych studiach magisterskich. Zadeklarowane w sylabusie sposoby pomiaru efektów uczenia się są adekwatne do przekazywanych w ramach przedmiotu treści oraz do formy zajęć. Stosowane najczęściej sposoby weryfikacji zdobytej wiedzy i umiejętności podczas seminariów, ćwiczeń, warsztatów to: kolokwia, prace pisemne, prezentacje, referaty, analizy przypadków, eseje, projekty, prezentacje multimedialne. W przypadku wykładu sposobem weryfikacji efektów uczenia się jest egzamin w formie pisemnej (testy z pytaniami zamkniętymi i/lub otwartymi) lub ustnej.

Stopień osiągania zakładanych efektów uczenia się weryfikowany jest ponadto w trakcie zajęć (dyskusje, warsztaty zespołowe, zadania indywidualne lub grupowe, samodzielne opracowywanie zagadnień i prezentacja podczas zajęć; opracowanie i prezentacja notatek z przeczytanych tekstów).

Głównym celem praktyk na kierunku pedagogika jest wykształcenie umiejętności zawodowych niezbędnych w pracy pedagogicznej oraz weryfikacja zdobytej na studiach wiedzy w konfrontacji z realiami zawodowymi. Weryfikacja wiedzy i zdobytych umiejętności w ramach praktyk zawodowych odbywa się na podstawie uzgodnionej w regulaminie praktyk dokumentacji: *Karty praktykanta APS* i innych dokumentów, w tym: Charakterystyki miejsca realizacji praktyk. Weryfikacja efektów uczenia się, osiągniętych na praktykach, przebiega dwuetapowo: 1) dokonana jest przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji oraz 2) przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni. Podstawowymi sposobami weryfikacji efektów uczenia się, osiągniętych na praktykach zawodowych są:

- pozytywna, pisemna opinia i ocena kierownictwa instytucji przyjmującej na praktykę lub wyznaczonego opiekuna praktyk z ramienia instytucji wpisana do karty praktykanta APS;
- informacje od opiekuna praktyk ze strony instytucji o przebiegu praktyki oraz o aktywności studenta ze wskazaniem uczestnictwa w działaniach podejmowanych przez placówkę/instytucję, w tym dotyczących zapoznania się z dokumentacją instytucji;
- dokonana przez studenta ogólna charakterystyka instytucji/organizacji, dokumentująca znajomość zagadnień, takich jak: cele statutowe placówki, struktura organizacyjna, zadania i funkcje placówki, zasady kierowania i przyjęcie do placówki, metody i formy pracy, zakres współpracy z innymi placówkami;
- weryfikacja wiedzy i zdobytych umiejętności zawartych w Karcie praktykanta i pisemne sprawozdanie studenta z odbytej praktyki zawierające elementy określone regulaminem praktyk przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni – rozmowa z opiekunem, w wyniku której następuje zaliczenie praktyk.

W przypadku braku osiągnięcia efektów możliwe jest nie zaliczenie praktyki. Szczegółowo kwestia ta jest opisana w Regulaminie Praktyk w APS. Podkreślenia wymaga fakt, iż studenci mogą również dokonać oceny praktyki i miejsca jej realizacji w dokumencie *Opinia studenta o praktyce*.

Oryginały lub skany dokumentów praktyk z ostatnich dwóch lat przechowywane są w Akademii u opiekunów praktyk lub Zespołach MSTeams założonych przez opiekunów praktyk.

Sprawdzanie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego odbywa się na podstawie realizowanego w Uczelni egzaminu na poziomie B2, który odbywa się po zakończeniu zajęć z lektoratu z języka angielskiego, niemieckiego lub rosyjskiego (Zarządzenie nr 250/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 października 2019 roku). W Uczelni funkcjonuje Autoryzowane Centrum Egzaminacyjne Pearson English International Certificate przy Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych APS. Zainteresowane osoby mogą przystąpić do egzaminu Pearson English International Certificate. Certyfikat ten jest uznawany przez różne

instytucje zarówno w Polsce, jak i na świecie. Legitymowanie się tym dokumentem ułatwia współpracę międzynarodową.

Ostatecznym sprawdzianem realizacji efektów uczenia się na kierunku pedagogika jest egzamin dyplomowy. Podczas egzaminu student odpowiada na cztery pytania: dwa dotyczące pracy dyplomowej magisterskiej (jedno zadane przez promotora, drugie przez recenzenta) oraz związane z zagadnieniami na egzamin dyplomowy, które student losuje. Na liście zagadnień na egzamin dyplomowy znajduje się wykaz zagadnień dotyczących kierunku pedagogika oraz wykaz zagadnień dotyczących specjalności.

3.7. Monitoring losów absolwentów

Kolejne roczniki absolwentów kierunku pedagogika opuszczają mury uczelni po obronach prac dyplomowych. Analizując dane zawarte w systemie ELA ([Znajdź kierunek | ELA](#)), można stwierdzić, że pracodawcy doceniają wiedzę, umiejętności i kompetencje absolwentów kierunku z dyplomem Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej – absolwenci szybko, najczęściej w przeciągu miesiąca od ukończenia studiów, znajdują zatrudnienie. Mazowiecki rynek pracy jest niezwykle chłonny, już na studiach, tak stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, studenci pracują (na część etatu lub umowy zlecenie) często w instytucjach edukacyjnych zgodnie ze swoimi zainteresowaniami kierunkowymi.

Od maja 2023 Wewnętrzny Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia rozpoczął zbieranie danych na temat satysfakcji ze studiowania od studentów kończących studia. W ankiecie padają pytania o ponowny wybór uczelni i kierunku, refleksji na temat programu i jego realizacji. Dane będą raportowane co dwa lata. Absolwenci kierunku pedagogika II stopnia brali udział w badaniu w zakresie satysfakcji ze studiowania w roku 2024 z uwagi na zakończenie cyklu kształcenia opartego na nowym programie studiów ([satysfakcja-ze-studiów-studentów-kończących-pierwszy-cykl-kształcenia-po-zmianach-programu.doc](#)).

Dodatkowych danych dostarcza działające na terenie Uczelni Towarzystwo Absolwentów i Przyjaciół APS. Co roku, w ramach obchodów Święta Uczelni, odbywa się Zjazd Towarzystwa Absolwentów, w trakcie którego odbywają się dyskusje z ich udziałem na temat treści programów kształcenia oraz kompetencji, które należy uwzględnić w związku ze zmianami na rynku pracy. Szczególnie cennych danych dostarczają osoby pracujące w zawodach zgodnych z ich wykształceniem kierunkowym – pedagodzy i wychowawcy. Absolwenci zapraszani są także na odbywające się cyklicznie spotkania z pracodawcami, w ramach których dzielą się ze studentami, pracodawcami oraz pracownikami Uczelni swoimi doświadczeniami związanymi z karierą zawodową.

Informacje o losach absolwentów pozyskiwane są także poprzez indywidualne kontakty wykładowców z absolwentami. Dzięki takim kontaktom studenci korzystają z zajęć hospitacyjnych w placówkach, w których zatrudnieni są absolwenci Akademii. W placówkach tych studenci realizują praktyki zawodowe, prowadzą badania naukowe w ramach seminarium dyplomowego, a często podejmują również pracę zawodową jeszcze w czasie studiów zarówno niestacjonarnych, jak i stacjonarnych.

Wnioski płynące z raportu Polskiego Instytutu Ekonomicznego „Absolwenci uczelni na polskim rynku pracy” 2024, dowodzą, że polski rynek pracy najbardziej potrzebuje specjalistów z dziedzin medycznych, a także finansów i rachunkowości oraz psychologii i pedagogiki. Pedagogika jest kierunkiem, który należy do zawodów deficytowych, ponadto w skali całego kraju jest jednocześnie zawodem deficytowym i kierunkiem cieszącym się popularnością wśród absolwentów szkół średnich. Szanse na znalezienie pracy już w pierwszym roku po dyplomie są duże, choć nie jest to praca dobrze płatna (średnie wynagrodzenie miesięczne brutto oscyluje wokół najniższej krajowej).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na kierunku Pedagogika, jak również ich kompetencje dydaktyczne (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). Najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich w zakresie kierunku Pedagogika

Zarówno z uwagi na powiązanie pedagogiki jako dyscypliny naukowej z innymi dyscyplinami w ramach dziedziny nauk społecznych i innych, jak i specyfikę i zróżnicowanie specjalności proponowanych studentom na ocenianym kierunku, ujmowana jako całość kadra cechuje się interdyscyplinarnym dorobkiem naukowym i dydaktycznym, doświadczeniem (w tym praktycznym), a także kompetencjami tak o charakterze uniwersalnym, jak i specjalistycznym. Dzięki temu proces kształcenia prowadzony jest w sposób profesjonalny, nowoczesny, pozwalający na urzeczywistnianie efektów uczenia się zawartych w programie studiów, a także odpowiadający na potrzeby studentów. W tej części raportu, skoncentrowano się na analizie szeregu zagadnień potwierdzających sformułowaną powyżej tezę.

Pierwszym z zagadnień jest liczebność oraz struktura kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe). W roku akademickim 2024/2025 zajęcia na kierunku pedagogika na studiach I stopnia (stacjonarnych) oraz II stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) prowadzą łącznie 154 osoby. W poniższej Tabeli przedstawiono strukturę ich kwalifikacji z podziałem na stopnie i rodzaje studiów.

Tabela 27. Struktura kwalifikacji kadry realizującej kształcenie na kierunku pedagogika z podziałem na stopnie i formy studiów

Stopień i forma studiów	Liczba osób posiadających tytuł zawodowy magistra	Liczba osób posiadających stopień naukowy doktora	Liczba osób posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego	Liczba osób posiadających tytuł profesora	łącznie
Studia I stopnia (stacjonarne)	32	51	20	4	107
Studia II stopnia (stacjonarne)	15	33	22	4	74
Studia II stopnia (niestacjonarne)	11	32	14	2	59
Studia I oraz II stopnia ujmowane łącznie	42	76	31	5	154

źródło: opracowanie własne, stan na 26.11.2024

Jak pokazuje powyższa Tabela na kierunku pedagogika, niezależnie od stopnia i formy studiów, zajęcia prowadzą osoby posiadające zróżnicowane tytuły i stopnie naukowe oraz tytuły zawodowe. Udział osób z tytułem zawodowym magistra w ogólnej liczbie osób prowadzących zajęcia nie jest znaczący, ponieważ nie przekracza on 27,5%. Zauważalne jest również, że jest on wyższy dla studiów I stopnia (29,91%) niż II stopnia (dla studiów stacjonarnych: 20,27% oraz dla studiów niestacjonarnych: 18,64%).

Magistry prowadzą głównie lektoraty, zajęcia z wychowania fizycznego, zajęcia z przypisanymi praktycznymi i wysokospecjalistycznymi efektami uczenia się (w ramach umowy zlecenia) oraz ćwiczenia koordynowane przez osoby legitymujące się stopniem lub tytułem naukowym. Wśród prowadzących zajęcia dominują osoby legitymujące się stopniem doktora, których udział w kadrze realizującej kształcenie na całłościowym ujmowanym kierunku wynosi niemal 50%. Jednocześnie stosunkowo duża liczba samodzielnych pracowników/pracowniczek (doktorów habilitowanych oraz profesorów) uczestniczy w kształceniu studentów kierunku pedagogika, przy czym stosunek procentowy samodzielnych pracowników do ogólnej liczby osób prowadzących zajęcia najwyższy jest na studiach II stopnia stacjonarnych (35,14%).

Dokonując analiz dotyczących liczebności kadry w poniższej tabeli przedstawiono liczbę pracowników/pracowniczek etatowych oraz zatrudnionych w ramach umowy zlecenia, doktorantów oraz profesorów wizytujących, którzy realizują zajęcia na studiach I oraz II stopnia.

Tabela 28. Pracownicy etatowi oraz zatrudnieni w ramach umowy zlecenia, doktoranci oraz profesorowie wizytujący, którzy realizują zajęcia na studiach I stopnia (stacjonarnych) oraz II stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych)

Stopień i forma studiów	Liczba pracowników etatowych w grupie badawczo-dydaktycznej lub dydaktycznej	Liczba pracowników zatrudnionych na umowę zlecenie	Liczba doktorantów	Liczba profesorów wizytujących	łącznie
Studia I stopnia (stacjonarne)	94	12	1	0	107
Studia II stopnia (stacjonarne)	63	11	0	0	74
Studia II stopnia (niestacjonarne)	48	9	1	1	59
Studia I oraz II stopnia ujmowane łącznie	129	22	2	1	154

źródło: opracowanie własne, stan na 26.11.2024

Jak pokazuje powyższa tabela zdecydowana większość osób realizujących zajęcia na kierunku Pedagogika, niezależnie od stopnia i formy studiów, to pracownicy etatowi zatrudnieni na stanowiskach badawczo-dydaktycznych lub dydaktycznych w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Jest to argument stanowiący podstawę do sformułowania wniosku, że potencjał kadrowy uczelni uznać można za wysoce satysfakcjonujący w kontekście potrzeb dydaktycznych wynikających z kształcenia na kierunku pedagogika. Jednocześnie wśród kadry są osoby zatrudniane na umowę zlecenie, jednakże, niezależnie od stopnia i formy studiów, ich udział w ogólnej liczbie osób realizujących zajęcia nie jest znaczący, bowiem wynosi 14,29%. Są oni jednocześnie ważnym komponentem kadry realizującej zajęcia na kierunku pedagogika. Cechują się oni bowiem wysokimi kompetencjami specjalistycznymi i możliwymi do pozyskiwania i doskonalenia w potencjalnych przyszłych miejscach pracy absolwentów specjalności realizowanych w ramach kierunku pedagogika. A zatem ich zatrudnienie w APS jest wyrazem podejmowania starań na rzecz optymalizacji osiągania efektów uczenia się o charakterze praktycznym.

Podsumowując część dotyczącą liczebności kadry względem liczby studentów (przedstawionej w załącznikach) oraz struktury jej kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe oraz stopnie i tytuły naukowe), skonstatować należy, że analizy dotyczące obu wskaźników wskazują, że umożliwiają one prawidłową, cechującą się wysoką jakością, realizację zajęć. W tym kontekście warto uzupełnić ten wniosek o informację dotyczącą potencjału kadrowego Instytutu Pedagogiki jako jednostki odpowiedzialnej merytorycznie za kierunek pedagogika i którego pracownicy prowadzą większość zajęć oraz potencjalnie mogą prowadzić je w przyszłości. Jest on najbardziej licznym kadrowo instytutem w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej – jest w nim zatrudnionych 88 pracowników, w tym 6 z tytułem profesora, 22 ze stopniem doktora habilitowanego, 49 ze stopniem doktora oraz 11 z tytułem zawodowym magistra.

Kolejne zagadnienie dopełniające charakterystyki kadry prowadzącej kształcenie na kierunku pedagogika to ich dorobek naukowy, który omówiony zostanie poprzez odniesienie się do kilku jego komponentów. Prowadzona analiza dotyczy okresu 2019-2024.

Pierwszym komponentem dorobku dydaktycznego kadry realizującej kształcenie na kierunku pedagogika jest aktywność publikacyjna. Wszyscy pracownicy badawczo-dydaktyczni oraz niektóre osoby zatrudnione w grupie dydaktycznej oraz w ramach umowy zlecenia posiadają w swoim dorobku aktualne publikacje różnego typu – monografie, książki redagowane, rozdziały w książkach pod redakcją oraz artykuły naukowe w czasopismach, zarówno jedno-, jak i wieloautorskie. Z uwagi na znaczącą liczbę publikacji, objętość niniejszego opracowania oraz zamieszczenie w załączniku do raportu charakterystyk osób realizujących zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie Pedagogika, zdecydowano się dokonać implementacji podejścia selekcyjnego w procesie przedstawiania publikacji. I tak poniżej zamieszczono spis wszystkich monografii autorstwa osób prowadzących zajęcia na kierunku Pedagogika z lat 2019-2024, a także po jednym przykładowym artykule z czasopisma naukowego (lub w przypadku jego braku inną publikację naukową) z tego samego okresu.

W latach 2019-2024 powstały następujące monografie:

- Anacka, H., Bojanowski, J., Czyż, P., **Duda, E.**, Geirbo, H.E., Joudavi, A., Karaczun, Z.M., Konieczny, Ł., Kowal, J., Niemczyk, I., Nowakowska, I., Obracht-Prondzyńska, H., Prakash Paneru, Ch., Perzyna, I., Pieriegud, J., Radziszewski, K., Romanowska, M., Tarigan, A.K.M., Cristian, T., Tośa, **Uryga, D.**, Walnik, M., Weichbroth, P., Wereszko, K., Wyciskiewicz, A., Zawieska, J. (2024). *The Greencoin project. A guideline for the implementation strategy*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- **Duda, E.**, Korwin-Szymanowska, A. (2024). *Urban Food Self-Production in the Perspective of Social Learning Theory: Empowering Self-Sustainability*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- **Lewandowska-Tarasiuk, E.**, Śliwerski, B., **Kwiatkowski, S.M.**, Mydlowska, B., Lichański, J.Z., Paczoska, E., **Pospiszyl, I.**, Pankowska, K., Pospiszyl, K., Bzowska, K., Chrobak, J., Mier-Jędrzejowicz, W., Subdysiak, A. (2024). *Romantyzm w dyskursach pedagogiki kultury*. Warszawa: Difin.
- Szempruch, J., Cybal-Michalska, A., **Szymański, M.J.**, Śliwerski, B. (2024). *Wyzwania i dylematy uspołeczniania edukacji*. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Szymański, M.J. (2024). *Przyszłość edukacji-szkoła przyszłości*. Warszawa: Difin.
- Tłuściak-Deliowska, A. (2024). *Gotowość do agresji i tendencje prospołeczne uczniów o różnych doświadczeniach z przemocą rówieśniczą*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Chmielewska, A., Czarkowska, M. (2023). *Interdyscyplinarne działania wybranych służb społecznych w pracy z kobietami nadużywającymi alkoholu*. Warszawa: Difin.

- Kochańska, M. (2023). *Pojęcie czasu i jego wyrażanie w języku dziecka*. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Łukaszewska, K. (2023). *Asceta w świecie wartości: aksjologiczny kontekst ascezy współczesnej*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Melonowska, J. (2023). *Pisma Jakubowe. Religia i walka*. Warszawa: Fundacja Augusta hr. Cieszkowskiego.
- Szempruch, J., **Szymański, M.J.**, Cieślińska, B., Potyrała, K. (2023). *The School and the Teacher Facing the Challenges of the Present and the Future*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.
- Tłuściak-Deliowska, A., Dernowska, U. (2023). *Kultura szkoły w modelu La Tefy Schoen i Charlesa Teddliego. Inspiracje teoretyczne i badawcze*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Wajsprych, D., Przybylska, E., **Przybylski, B.** (2023). *Nierówności i ubóstwo edukacyjne. Przegląd polskich i niemieckich badań oświatowych*. Wrocław: Wydawnictwo Dolnośląskiej Szkoły Wyższej.
- Dernowska, U. (2022), „Rusztowanie” w procesie dydaktycznym. *Studium nauczycielskiego scaffoldingu*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Gralewski, J. (2022). *Niedostrzegana kreatywność. Trafność ocen kreatywności uczniów dokonywanych przez nauczycieli liceów i jej uwarunkowania*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Korycki, A. (2022). *Kultura ludowa jako narzędzie aktywizacji seniorów*. Siedlce: Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach.
- Odrowąż-Coates, A. (2022). *Dzienniki z Królestwa. (Auto)etnograficzne zapiski badaczki terenowej w Arabii Saudyjskiej z komentarzami*. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Strutyńska, E. (2022). *Uwarunkowania dobrostanu zawodowego nauczycieli*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Sujarwanto, M., Vrisaba, N.A., **Miałkowska-Kozaryna, M.**, Huang, Ch-H. (2022). *Teaching within the pandemic: lessons learned from Indonesia, Poland, Taiwan*. Surabaya: Cipta Media Nusantara (CMN).
- **Zima-Parjaszewska, M.**, Skrzypczak, B. (2021). *Standaryzacja usług społecznych w organizacji pozarządowej*. Lublin: Wydawnictwo Muzyczne POLIHYMNIA Sp. z o.o.
- Czarkowska, M. (2021). *Przeciwdziałanie przestępstwom popełnianym przez osoby będące pod wpływem alkoholu*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.
- Duda, E. (2021). *Uwarunkowania efektywności kształcenia w liceum dla dorosłych*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Gara, J. (2021). *Istnienie i wychowanie. Egzystencjalne inspiracje myślenia i działania pedagogicznego*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Heland-Kurzak, K. (2021). *Dziecięca kreacja obrazu Boga i religijności: perspektywa pedagogiczna*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Jurkiewicz, P. (2021). *Proces identyfikacji zawodowej nauczycieli przez pryzmat wartości: studium teoretyczno-empiryczne*. Warszawa, Radom: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Sieć Badawcza- Łukasiewicz, Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji.
- Michalski, J. (2021). *Horyzonty Pedeutologii*. Warszawa: Difin.
- Mikołajczyk, M., Stankowska, M. (2021). *Aktywność zawodowa a macierzyństwo. Perspektywa matek małych dzieci*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Ostolska, M. (2021). *Szkoły waldorfskie w Polsce: konteksty, źródła, współczesność*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.

- Przybylski, B. (2021). *Między rozkwitem a katastrofą. Młodzież akademicka o przyszłości kraju*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Siwicki, M. (2021). *Nowe podwórka współczesnego dzieciństwa*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Stachowska, A. (2021). *Pomiędzy. Problem wartościowania ciała w kulturze współczesnej*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Szymański, M.J. (2021). *Edukacja w zmieniającym się społeczeństwie*. Warszawa: Difin.
- Tłuściak-Deliowska, A. (2021). *Problem przemocy, znęcania się i wykluczenia rówieśniczego z perspektywy uczniów*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Wiśniewska, E. (2021). *Efektywność treningu kreatywności dzieci i młodzieży*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Wolan-Nowakowska, M. (2021). *Rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną: od zależności ku samodzielności życiowej*. Warszawa: Difin.
- **Chmielewska, A.**, Janus-Dębska, A., Rybicka, G. (2020). *Zawód kuratora sądowego w Polsce: praca, misja, pasja, przygoda? Rozważania o stanie obecnym i przyszłości kurateli sądowej w Polsce na podstawie wyników badań własnych*. Warszawa: Wydawnictwo Ekonomia i środowisko.
- **Grudzińska, E.**, Lewicka-Zelent, A. (2020). *Uwarunkowania poczucia własnej godności osób pozbawionych wolności*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- **Jankowska, D.**, Karwowski, M. (2020). *Test of creative imagery abilities*. Wydawnictwo Liberi Libri.
- Janota-Bzowska, M. (2020). *Spotkanie z mistrzem - dyskusje w obszarze sztuk pięknych*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Korycki, A. (2020). *Aktywizacja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu seniorów z niepełnosprawnościami. Wyzwania dla współczesnej polityki społecznej*. Warszawa: Difin.
- Melonowska, J. (2020). *Pisma machabejskie. Religia i walka*. Warszawa: Fundacja Augusta hr. Cieszkowskiego.
- Nawrocka, K., Zozula, J. (2020). *Funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami w warunkach izolacji penitencjarnej: studium pedagogiczno-prawne*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Sikora, J. (2020). *Kształtowanie środowiska pracy w procesie przygotowania trenerów pracy do zatrudnienia wspomaganego*. Warszawa: Difin.
- **Siwicki, M.**, Leśny, A. (2020). *Uwodzenie liryka. Wychowanie morskie jako strategia pedagogiczna*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Szczupał, B. (2020). *Bajki w biblioterapii dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Samper.
- Tłuściak-Deliowska, A., Czyżewska, M. (2020). *Tu chodzi o wspieranie mojego ucznia...czyli studium teoretyczno-empiryczne o ocenianiu kształtującym i klimacie szkoły*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Jankowska, D.M. (2019). *Trajektorie rozwoju wyobraźni twórczej w dzieciństwie*. Warszawa: Wydawnictwo Liberi Libri.
- Jeruszka, U. (2019). *Zatrudnialność w perspektywie pedagogiki pracy*. Warszawa: Difin.
- Kwiatkowski, M. (2019). *Pokolenie Y na współczesnym rynku pracy - psychospołeczne uwarunkowania startu zawodowego*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.

- Odrowąż-Coates, A. (2019). *Socio-educational Factors and the Soft Power of Language: The Deluge of English in Poland and Portugal*. Lanham, Boulder, New York, London: Rowman & Littlefield.
- Perkowska-Klejman, A. (2019). *Poszukiwanie refleksyjności w edukacji. Studium teoretyczno-empiryczne*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Pospiszył, I. (2019). *Syndrom Atlasa. O tych którzy byli silni zbyt długo*. Warszawa: PWN.
- Sękowski, M. (2019). *Postawa wobec śmierci w cyklu życia człowieka*. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas.
- Tanaś, M., Kamola, M., Lange, R., Fila, M. (2019). *BigData w edukacji. CONTENT 1.0 – prototyp aplikacji do analizy treści internetu*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.

Egzemplifikacjami artykułów (lub innych publikacji naukowych/osiągnięć artystycznych w przypadku ich braku) autorstwa kadry prowadzącej kształcenie na kierunku Pedagogika, są następujące teksty:

- Gara J. (2024). The Pedagogical Model of Thought and Activity in the Social World of Interaction Rituals - in the thought of Erving Goffman. *Multidisciplinary Journal of School Education*, 13 (1 (25)), 169-190.
- Kwiatkowski, S. M. (2022). Outline of the concept of the Educational Capital transfer. *Studia z Teorii Wychowania*, 3(40), 65–77.
- Odrowąż-Coates, A. (2023). O wzrastającym znaczeniu edukacji międzykulturowej w edukacji, pedagogice społecznej i pracy socjalnej. *Edukacja Międzykulturowa*, 2, 204-220.
- Piwowarski, R. (2024). Some Challenges for the Teaching Profession. *Multidisciplinary Journal of School Education*, 13(1 (25)), 253-271.
- Szymański, M.J. (2019). Balans na linie – kilka uwag o polskich reformach oświaty. *Studia Edukacyjne*, 52, 49-60.
- Androshchuk I.M. (2022) Polska szkoła jako środowisko tolerancji, demokracji, integracji i bezpieczeństwa uczniów-uchodźców z Ukrainy. *Edukacja Zawodowa i Ustawiczna. Polsko-Ukraiński Rocznik Naukowy*, 7/2022, 55-63.
- Baka, Ł. (2021). Coronavirus Anxiety and Exhaustion Among Polish Front-line Healthcare Workers – the Mediation Effect of Insomnia. *International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health*, 34(2), 263-273.
- Ciążela, A., Treger, B. (2023). “Global Village” Today. Marshall McLuhan’s Tribalism in the Perspective of the Development of the Humanities and Contemporary Civilisation. *International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies*, 10 (1), 3-13.
- Ciążela, H. (2021). The Approach of the Exact Sciences and Philosophy Towards the Looming Climate Change Disaster. *Ruch Filozoficzny*, 4(77), 41-56.
- Dernowska U. (2020), Mission Statements as a Basis for Reflection on the Priorities of the General Secondary School. *Seminare. Learned Investigations*, 4 (41), 113-128.
- Gralewski, J. (2024). Cele kształcenia do twórczości formułowane przez nauczycieli polskich liceów ogólnokształcących. *Studia Paedagogica Ignatiana*, 27(2), 173–197.
- Grodecki, M. (2021). Contingent Nationalism: The Genesis of Ultras’ Nationalist Discourse. *International Review for the Sociology of Sport*, 56 (6), 759–778.
- Łaszczyk, J. (2023). Guiding the Development of Gifted Students – Dilemmas and Some Solutions. *International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies*, 2, 18-23.
- Kulbaka, J. (2021). Goals and Values in Education and Upbringing – Historical Contexts. *Ruch Filozoficzny*, 4, 57-72.
- Kuruliszwili, S. (2023). Sztuczna inteligencja jako narzędzie wspierające samokształcenie i nauczanie. Wyjaśnienie kluczowych pojęć, wektory wykorzystania. *Edukacja Zawodowa i Ustawiczna*, 8, 249-265.

- Kwiatkowski, M. (2020). Transmisja międzypokoleniowa i wynikające z niej implikacje edukacyjno-zawodowe. W: S.M. Kwiatkowski, M. Piorunek (red.), *Jednostka – edukacja – organizacja wobec przemian rynku pracy* (164-173). Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Łukasiewicz-Wieleba J., Gierczyk M., Jaromin E. (2022). Social Activity of Outstanding Youths: SAPERE AUSO Scholarship Recipients. *Multidisciplinary Journal of School Education*, 22 (11), 75-95.
- Mosiołek, A., Mosiołek, J. (2023). The Effects of Treatment in Psychotic Disorders-Changes in BDNF Levels and Clinical Outcomes: Systematic Review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, Jan 24, 20(3), 2111.
- Michalski, J. (2023). The Issue of the Educational Presence of Teachers at School. *Horyzonty Wychowania*, 63 (22), 101-111.
- Perkowska-Klejman, A. (2023). Refleksyjność jako kategoria metodologiczna w badaniach edukacyjnych. *Studia z Teorii Wychowania*, XIV (4 (45)), 91-105.
- Pospiszyl, I. (2024). Specyfika potrzeb resocjalizacyjno-korekcyjnych kobiet odbywających karę pozbawienia wolności. *Law. Educatio. Security*, 1(122), 5-22.
- Przybylski, B. (2019). Megatrendy we współczesnym świecie. Perspektywa europejska, *Forum Pedagogiczne*, 9 (2/1), 223-236.
- Pyszczek, G. (2020). Inspiracje myślą Floriana Znanieckiego w koncepcji *communitas* Victora Turner, *Uniwersyteckie Czasopismo Socjologiczne*, 1/2, 57-67.
- Sękowski, M., & Prigerson, H. G. (2022). Associations Between Symptoms of Prolonged Grief Disorder and Depression and Suicidal Ideation. *British Journal of Clinical Psychology*, 61(4), 1211–1218. <https://doi.org/10.1111/bjc.12381>.
- Sikora, J. (2021). Educational Aspects of Supported Employment as an Exemplification of Actions for the Policy of Social Cohesion Based on Polish Experiences. *Labor et Educatio*, 9, 143-152.
- Sipowicz, K., Pietras T, Kosmowski M. (2023). Feelings of Loneliness and Meaning in Life in Subjects with Asperger's Syndrome: a Pilot Study. *Scientific Reports*, 14, 13(1), 1-9.
- Siwicki, M. (2020). Students of Pedagogy on Social Relations at the Beginning of the Pandemic –in the Light of a qualitative analysis of Their Personal and Social Reflectiveness. *Edukacyjna Analiza Transakcyjna*, 9, 237-256.
- Solak, A. (2022). Irena Sendlerowa – pedagog czynu. *Biografistyka Pedagogiczna*, 1(7), 353-369.
- Strutyńska-Laskus, E., Madeja-Bień, K., Gamian-Wilk, M. (2023). How the Workplace Influences Teachers' Creativity: A Two-wave Study on Workplace Bullying, Organizational Bullying Risk Factors and Creativity. *Przegląd Badań Edukacyjnych*. 1(41), 139–162.
- Szczupał, B. (2022). Edukacja akademicka w kontekście jej dostępności dla studentów niewidomych. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*, 4(41), 193-209.
- Szlosek, F. (2021). Nauczanie programowane we współczesnym procesie uczenia się. *Edukacja Zawodowa i Ustawiczna*, 9, 93-99.
- Tanaś, M. (2023). Issues of Misinformation, Media Manipulation, Propaganda in Cyberspace. *Journal of Security and Sustainability Issues*, 1(13), 289-301.
- Tłuściak-Deliowska, A. (2024). Przemoc rówieśnicza motywowana uprzedzeniami wobec mniejszości. O roli pochodzenia imigranckiego i procesów międzygrupowych w wyjaśnianiu i ograniczaniu zjawiska. *Edukacja Międzykulturowa*, 1(24), 47-58.
- Uryga, D. (2022). „Moja córka jest bardzo fajowa”. Aktywistyczne praktyki normalizacyjne rodziców osób LGBTQ. *Przegląd Socjologii Jakościowej*, 18(4), 86–117.
- Wolan-Nowakowska, M. (2022). Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstwa a zarządzanie różnorodnością zespołów. *Szkoła-Zawód-Praca*, 24, 130-151.
- Bartczak, J. (2019). Tożsamość lokalna młodzieży gimnazjalnej na przykładzie gminy Wołomin. W: M. Nowak - Dziemianowicz, A. Konopnicki (red.), *Pamięć - Historia - Tożsamość. Edukacja i*

polityka historyczna w procesie konstruowania narracji naszej wspólnoty (s. 253-265). Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.

- Bieńkowski M. (2022). Współczesne koncepcje cyklicznej zmiany społecznej, *Uniwersyteckie Czasopismo Socjologiczne*, 1(29), 23-35.
- Bluszcz, J. (2023). Rodzina i środowisko pracy w procesie budowania kapitału kariery młodych dorosłych i ich tranzykcji ze szkoły na rynek pracy. Wprowadzenie do badań. *Edukacja Zawodowa i Ustawiczna*, 8, 373–387.
- Błachnio, K. (2019). Planowanie kariery zawodowej – przegląd wybranych form wsparcia. *Kultura i Wychowanie*, 2(16), 9-21.
- Chmielewska, A. (2023). Wyzwania pracy socjalnej wobec kobiet nadużywających alkoholu. Refleksje i spostrzeżenia na podstawie wybranych wyników badań własnych. *Praca socjalna*, 38, 21-45.
- Czarkowska, M. (2021). Nakaz opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie. *Praca socjalna*, 1(36), 139-152.
- Czyżewska M. (2021). Lokalnie, razem i blisko dziecka – jak postawy obywatelskie pracowników szkoły prowadzą do realizacji globalnych standardów ochrony dzieci. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, 7 (602), 51-67.
- Žnidarec-Čučković, A., **Czyżewska, M.**, **Simut, C.**, **Dąbrowa, E.** (2023). Language Discourse in Curriculum Development – Comparative Perspective from Romania, Poland and Croatia. *Language, Discourse and Society*, 1(21), 27-43.
- Konopka, K., Rajchert, J., **Dominiak-Kochanek, M.**, Roszak, J. (2021). The role of masculinity threat in homonegativism and transphobia. *Journal of Homosexuality*, 68(5), 802-829.
- Duda, E. (2024). Urban Gardening Education: User Reflections on Mobile Application Designs. *PLoS ONE*, 19(9), e0310357.
- Dziarnowska, W. (2020). O rudymentach i pożytkach z filantropii w perspektywie badań kognitywistycznych. *Praca Socjalna*, 35 (2), 143-166.
- Jaros, K., & **Gajda, A.** (2024). Stage Fright Scale–Children & Youth: Development and Validation of a New Questionnaire. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 42(3), 308-323.
- **Galanciak, S.**, & **Siwicki, M.** (2021). The Pandemic as an Impulse for the Reflections of Pedagogy students – the Point of View of Qualitative Analysis. *Edukacyjna Analiza Transakcyjna*, 10, 177-198.
- Augustyniak, K., Leśniak, M., Łatka, H., **Golan, M.P.**, Kubiak, J.Z., Zdanowski, R., Małek, K. (2024). Adipose-Derived Mesenchymal Stem Cells' Adipogenesis Chemistry Analyzed by FTIR and Raman Metrics. *Journal of Lipid Research*, 7, 1-17.
- **Grudzińska E.**, Huczuk-Kapłuk S. (2023). Poczucie kompetencji osobistych i radzenie sobie w sytuacjach stresowych przez nieletnich z ośrodków kuratorskich. *Probacja*, 3, 2023, 175-194.
- Heland-Kurzak, K. (2024). Kim jestem w pracy: Źródła i determinanty w pracy opiekunów w żłobkach. *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*, 19(2), 177-194.
- **Iwanicki, H.**, Janda, M. J. (2023). "Socjalizacja i resocjalizacja razem" jako nowatorski program readaptacyjny służący kształtowaniu społecznie pożądanych postaw skazanych. *Forum Pedagogiczne*, 13(1), 213-224.
- **Jabłonowska M.**, Wiśniewska J. (2023) Rodzinna zabawa w kodowanie, czyli o roli rodziców w rozwijaniu zainteresowań i predyspozycji dzieci. *Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne*, 16 (1), 220–237.
- **Jankowska, D. M.**, & Karwowski, M. (2019). Family Factors and Development of Creative Thinking. *Personality and Individual Differences*, 142, 202-206.
- Janota-Bzowska, M. (2021). Wystawa Pejzaż wewnętrzny – sygnatura artysty” (Wystawa prac J. Stasiak i M. Janoty-Bzowskiej) Juniata Museum of Art (JCMA) w Stanach Zjednoczonych. Kurator w JCMA Kathryn Blake.
- Janowski, J.M. (2021). *W poszukiwaniu tożsamości współczesnej filozofii przyrody*. *Studia Philosophiae Christianae*, 2(57), 73-99.

- Jaronowska S. (2023). Problem piękna jako pryzmatu dobra i jego implikacje pedagogiczne. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*, 42, s. 151-166.
- Jurkiewicz, P., Wiśniewska, J. (2022). Edukacja w dobie pandemii oczami nauczycieli współorganizujących proces kształcenia i rodziców dzieci ze spektrum autyzmu. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J, Paedagogia-Psychologia*, 4 (35), 43- 61.
- **Knittel, M.**, Guskowska M. (2019). Polska adaptacja kwestionariusza Coping Strategies in Sport Competition Inventory (CICS-strategies) (Inventaire des Stratégies de Coping en Compétition Sportive - ISCCS) Goudreau i Blodina. W: M. Guskowska, Z. Gazdowska, N. Koperska (red.), *Narzędzia pomiaru w psychologii sportu* (s. 89-106). Warszawa: Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie.
- Kamykowska, J., Łuniewska, M., Banasik-Jemielniak, N., Czaplewska, E., **Kochańska, M.**, Krajewski, G., Maryniak, A., Wiejak, K., Krasowicz-Kupis, G., Haman, E. (2024). Co-occurrence and cognitive basis of low language and low reading skills in children speaking a transparent language. *Reading and Writing*, April, 1-24.
- Czarkowski, J. Kolek, A. (2020). Psychoandragogiczne uwarunkowania procesu nauczania-uczenia się dorosłych. W: J. J. Czarkowski, M. Malinowski, M. Strzelec, M. Tanaś (red.), *Zdalne kształcenie akademickie dorosłych w czasie pandemii (37-51)*. Warszawa: Wydawnictwo DiG, Wyższa Szkoła Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie.
- Korczak, J. (2024). Uczeń obcokrajowiec w szkole w opiniach studentów kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna. *Problemy opiekuńczo-wychowawcze*, 629 (4), 43-52.
- **Korko, M.**, Bose, A., Jones, A., Coulson, M., & de Mornay Davies, P. (2024). Do Words Compete as We Speak? A Systematic Review of Picture-word Interference (PWI) Studies Investigating the Nature of Lexical Selection. *Psychology of Language and Communication*, 28(1), 261-322.
- Kulesza, M. (2024). Wykorzystanie koncepcji zasobów rodzinnych w wybranych modelach pomocy psychopedagogicznej. *Journal of Modern Science*, 4, 431-456.
- Kruk, A. M. (2023). Wybrane placówki pomocy społecznej w aspekcie formalno – prawnym. *Gerontologia Polska*, 3(31), 176-183.
- Lewandowska-Tarasiuk, E. (2023). O sercu bijącym w tobie. W: M. Paluch (red.), *Słownik wyrazów ratujących życie* (s. 390-396). Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- **Lewandowski, K.** & Lewandowska, H. (2019), *Didactic Encouragement as a Tool of Motivation in the Original Method of Distance Learning by Exam: Study Results*. W: R.V. Nata (red.), *Progress in Education* (s. 83-134). New York: Nova Science Publishers, Inc.
- **Łukianow, M.**, Orchowska, J. (2023). Czym jest dobry pamiętnik, czyli wyzwania etyczne i metodologiczne w projekcie „Pamiętniki Pandemii”. *Studia Socjologiczne*, 3 (250), 59-82.
- Łukaszewska, K. (2023), Interior Poverty in the Thought of Meister Eckhart as an Inspiration for Contemporary Sustainable Consumption. *Studia Ecologiae et Bioethicae*, 1(21), vol. 21, 13-22.
- Makaruk, A. R. (2023). Ocena skuteczności Interpersonalnego Treningu Twórczego Myślenia (ITTM) w podnoszeniu poziomu samooceny jego uczestników. *Studia Pedagogiczne. Problemy społeczne, edukacyjne i artystyczne*, 42, 101-116.
- Melonowska J., *Tradycja greckiej paidei w kontekście współczesnego sporu o aksjocentryzm i pądocentryzm w wychowaniu. Psychologia Wychowawcza*, 58, 117–128.
- Konieczna, I.& **Miałkowska-Kozaryna, M.** (2024). Polish Teachers’ Opinions on the Distance Learning of Students with Autism Spectrum Disorder. *International Journal of Special Education*, 39(1), 21-32.
- Kostrzyńska M., **Mikołajczyk M.** (2024). Praca z kobietami w kryzysie bezdomności. Przykład działań opartych na założeniach asystentury. *Praca Socjalna*, 2, 79-96.
- **Mikołajewska, I.** & Mikołajewska-Furmanek, A. (2023). (Non) aggressive, (Non) Violent Computer Games – Definitional Challenges. *Educational Transactional Analysis*, 12, 167-181.
- **Moleda, J.**, Sobczak, S. (2023). *Emendacja jako metoda w koncepcji Jana Amosa Komeńskiego. Siedleckie Zeszyty Komeniologiczne seria Pedagogika*, 9 (29), 5-19.

- Zajenkowska, A., Jasielska D., Rajchert J., **Nawrocka K.**, Macianowicz, O., Smoleń, M., Bodecka, M. (2021). *Wellbeing and sense of coherence among female offenders and non-offenders: the importance of education*. *Prison Journal*, 101 (1), 41-59.
- Nowicka-Skóra, A. (2019). Prawa dziecka niedostosowanego społecznie. *Problemy opiekuńczo-wychowawcze*, 584 (9), s.3-17.
- Odachowska-Rogalska, E. (2023). *Różnicowanie diagnoz klinicznych zaburzeń ze spektrum autyzmu (ASD), zespołu nadpobudliwości psychoruchowej (ADHD) i zaburzeń po stresie traumatycznym (PTSD)*. *Psychiatria i Psychologia Kliniczna*, 23 (4), 297–306.
- Ostolska, M. (2024). Pedagogia żywego słowa. *Studia z Teorii Wychowania*, XV (2(47)), 249–263.
- Paradowska, E. (2020). Edukacja inkluzyjna w perspektywie nauczycieli przedszkoli ogólnodostępnych. *Szkoła specjalna*, 2, 85-98.
- **Porembska M.**, Dziełak, A. (2023). Proces usamodzielnienia wychowanków zakładów poprawczych. *Szkoła Specjalna*, 84 (4), 276-285.
- Pardej, K. (2024). Difficulties in Choosing a Secondary School in the Opinion of Parents. *Seminare. Poszukiwania naukowe*, 45(1), 107-118.
- Radzki, M. (2021). On the Methods of Constructing Hilbert-type Axiom Systems for Finite-valued Propositional Logics of Łukasiewicz. *History and Philosophy of Logic*, 43 (1), 70-79.
- Rąb, Ł. (2022). Science and responsibility. About the Role of Values in Science. *Ruch Filozoficzny*, 77 (4), 7-10.
- Romaniuk, M. W. (2021). The Role of Sail Training as a Factor Strengthening the Hardiness of Extraordinary Youth. *Przegląd Badań Edukacyjnych*, 1(32), 179-192.
- Romelczyk, U. (2023). Przygotowanie oficerów wychowawczych do przeciwdziałania patologiom społecznym w SZ RP w XXI wieku. *Studia de Securitate*, 13, 105-119.
- Sędzicki, M. (2023). O konieczności współpracy instytucji kultury z instytucjami pomocy społecznej na rzecz seniorów (z zaburzeniami poznawczymi). *Gerontologia Polska*, 3(31), 192-196.
- Simuț, R., **Simuț, C.**, Badulescu, D., Badulescu, A. (2024). Artificial Intelligence and the Modelling of Teachers' Competencies. *În Amfiteatru Economic*, 26 (65), 181-200.
- Stanek, K. (2023). Superwizja w obszarze rozwoju kompetencji osobistych i zawodowych pracowników służb społecznych. *Edukacja Zawodowa i Ustawiczna*, 8, 179-191.
- Stankowska, M. (2024). Praca zdalna a macierzyństwo. Analiza korzyści i trudności wynikających z pracy zdalnej w opinii matek małych dzieci. *Roczniki Nauk Społecznych*, 16 (52), 81-95.
- Szurowska, B. (2019). Stymulacja emocjonalna w procesie edukacji przedszkolnej a kompetencje przyszłości nauczyciela małego dziecka. *Przegląd Pedagogiczny*, (2), 92–108.
- Wiatr M. (2019). Rodzice w edukacji - między dyskursem instrumentalno-technicznym a krytyczno-emancypacyjnym. *Studia Edukacyjne*, 54, 199-220.
- Karwowski, M., Czerwonka, M., **Wiśniewska, E.**, Forthmann, B. (2021). How Is Intelligence Test Performance Associated with Creative Achievement? A Meta-Analysis. *Journal of Intelligence*, 9(2), 28.
- **Szczupał, B., Wiśniewska, J.** (2020). Everyday Life of Pedagogy Students Suffering from Depression in the Academic space. *Interdyscyplinarne Konteksty Pedagogiki Specjalnej*, 31, 73-94.
- Wójcik-Tepper, A. (2022). Wystawa „Wdech. Wydech. Pauza”. Galeria Sztuki Współczesnej Sętowski/Gawron w Częstochowie.
- Romianowska (Wysocka), E., Romianowska, J. (2019). Rola zajęć teatralnych w kształtowaniu osobowości ucznia. W: W. Welc (red.), *Opieka, pomoc, wsparcie w edukacyjnej rzeczywistości* (s. 94-101). Rzeszów, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Zaborniak, M. (2019). Zagrożenia zrównoważonego rozwoju dyrektora polskiej szkoły. *Edukacja – technika – informatyka*, 3, 27-32.

- Zagrodzka, A. (2023). Edukacja akademicka wzbogacająca życie. NVC i PSR na wykładach, ćwiczeniach i warsztatach dla studentów pedagogiki i pedagogiki specjalnej. W: M. Grześko-Nyczka, M. Kościelniak (red.), *Nowa Szkoła – szkoła wyższa. Refleksje, wyzwania, postulaty* (s. 115-142). Leszno: Wydawnictwo Uczelniane ANS.
- Zamarian, A. (2024). Modele dyscypliny w klasie szkolnej – preferencje nauczycieli i ich wybrane predykatory. *Studia z Teorii Wychowania*, XV (2(47)), s. 31-40.
- Zawadzka, E. (2021). Parental Teleological Awareness Based on Research Conducted in Central Poland. *Przegląd Badań Edukacyjnych*, 35 (2), 33-52.
- Zima-Parjaszewska M. (2020) Zakaz dyskryminacji a uchybienie godności studenta. *Studia Iuridica*, 84, 40-58.
- Zozula, J. (2024). Prawa i obowiązki pełnoletniego rodzeństwa wobec małoletnich brata i siostry. *Państwo i Prawo*, Tom 79, Nr 8, 98-112.
- Zsögön, M. C. (2021). Human Rights: temporarily out of order. Narrative and practice during pandemic times. *Pedagogika Społeczna Nova*, 1(2), 129-142.
- Antosik, J. (2023). *Problemy rodzinne zobrazowane we współczesnych bajkach animowanych. Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*, 18(4 (71)), 127-144.
- Choszczyk, K. (2024). Ocenianie kształtujące jako podejście sprzyjające minimalizowaniu zjawiska stygmatyzacji szkolnej. *Studium społeczne. Społeczeństwo. Kultura. Wartości*, 25, 94-101.
- Chrypankowski, F. (2023), Alkohol wśród młodzieży – analiza porównawcza uczniów liceum ogólnodostępnego i katolickiego. *Szkoła Specjalna*, 84(3), 207-218.
- Kasperkiewicz-Morlewska, K. (2020). Metoda przekładu intersemiotycznego na zajęciach akademickich. *Konteksty Pedagogiczne*, 2 (15), 403-415.
- Korycki, D. (2023). Obszary i zakres wsparcia świadczonego przez opiekunów seniorów z zaburzeniami poznawczymi na różnych etapach choroby. *Niepełnosprawność i rehabilitacja*, 3 (91), 84-93.
- Mazurek, A. (2019). *Dostępność teatrów publicznych dla osób z niepełnosprawnościami. Człowiek – Niepełnosprawność – Społeczeństwo*, 1(43), 2019, 59-72.
- Maroń, D. (2024). *Still Life Now. Hommage to the Old Masters 2*. Galeria Alma Medana. Medana 3. Dobrovo v Brdih. Słowenia.
- Schrager, K, **Pietruszka, A.** (2023). Badanie kompetencji muzycznych nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, 621 (6), 48-57.
- Pietruszka, A. (2023). Niewolnicza praca dzieci w Ghanie i próby pomocy. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, 624 (9), 48-59.
- Bohaterewicz, B., Nowicka, M., Sobczak, A.M., **Plewka, A.A.**, Gaszczyk, P., Marek, T. (2020). Clinical and Psychosocial Characteristics of Adolescent Pediatric Patients Hospitalized after Different Types of Suicidal Behaviors—A Preliminary Study. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17, 1-12.
- Rumiancew, D. (2024). *Wystawa zbiorowa „Egzamin dojrzałości”*. Galeria Śmierć Człowieka, Warszawa (dorobek artystyczny).
- Serwa J. (2022). Komunikacja alternatywna i wspomagająca w procesie terapeutycznym młodzieży ze sprzężoną niepełnosprawnością – studium przypadku. *Interdyscyplinarne Konteksty Pedagogiki Specjalnej*, 34, s. 39-55.
- **Sztuk, A., Ostolska, M.** (2023). Kreatywność nauczyciela i ucznia w kontekście pracy nad głosem w mowie. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, 624 (9), 13–24.
- Weremczuk, E. (2021). Przekonania związane z naturą zdolności poznawczych i kreatywnym postrzeganiem siebie – w kierunku syntezy. W: J. Mróz, R. E. Bernacka i K. Tsirigotis (red.), *Psychologiczne i edukacyjne konteksty transgresji* (s. 115-121). Kielce – Piotrków Trybunalski: Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

- Zalewska, O. A. (2022). Wykorzystanie podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniach w pracy z wychowankami rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*, 41(1), 173-187.
- Barankiewicz, I., Bogdańska-Maciak, M., **Perkowska-Klejman, A.**, Zduńczyk, N., **Żurek, E.** (2021). Dobro dziecka w projekcie Kodeksu rodzinnego - analiza semantyczna pojęcia. *Praca Socjalna*, 6, 89-107.

W kontekście działalności publikacyjnej istotne jest podkreślenie, że pracownik Instytutu Pedagogiki i jednocześnie prowadzący zajęcia na kierunku pedagogika – dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS jest redaktorem naczelnym wydawanego przez Akademię Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej czasopisma „International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies” (20 punktów zgodnie z obowiązującym wykazem czasopism). Ponadto w redakcji czasopisma zasiadają: dr hab. Iryna Androshchuk, dr Ewa Duda oraz Sylwia Galanciak, które również realizują zajęcia na ocenianym kierunku. Członkami redakcji innych czasopism wydawanych przez uczelnię są dr hab. Sergo Kuruliszwili, prof. APS („Problemy opiekuńczo-wychowawcze”; 40 punktów; funkcja zastępcy redaktor naczelnej), dr Marta Mikołajczyk („Praca socjalna”, 40 punktów, funkcja sekretarza redakcji), dr Milena Miałkowska-Kozaryna, dr Katarzyna Nawrocka („Szkoła specjalna”, 40 punktów).

Pracownicy/pracowniczki realizujący/e kształcenie na kierunku pedagogika zaangażowani byli również w latach 2019-2024 w kierowanie projektami naukowymi finansowymi ze środków zewnętrznych lub występowali w nich w charakterze wykonawcy. Poniżej przedstawiono ich egzemplifikacje:

- „EMPATHY – Let’s Empower, Participate and Teach Each Other to Hype Empathy: Challenging Discourse about Islam and Muslims in Poland” (2021-2023, współkoordynacja na poziomie uczelni: prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr Ewa Dąbrowa; program: KE CERV-2021-EQUAL, projekt koordynowany przez SGH);
- „Removal of barriers to social inclusion and social participation for children and young adults with intellectual and development disabilities” (2022, kierownik projektu: prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, program: Erasmus +);
- „Przywiązanie, zmienne intrapsychiczne i kontynuacja więzi a nasilenie objawów zespołu przewlekłej żałoby. Model mediacyjny” (2019-2020, kierownik projektu: dr hab. Marcin Sękowski, prof. APS, konkurs: Miniatura 3);
- „Charakter ideologii narodowych kibiców piłkarskich” (2019-2023, kierownik projektu: dr hab. Mateusz Grodecki, prof. APS, konkurs: Opus 16);
- „Granice przemocy okołofutbolowej: eksploracja i wyjaśnienie jej codziennych wymiarów”, (2024-2027, kierownik projektu: dr hab. Mateusz Grodecki, prof. APS, konkurs Sonata 19);
- projekt partnerski „European and International Youth Mobilized Together for Solidarity” (2022-2023, 2024, realizacja projektu: dr hab. Sergo Kuruliszwili, konkurs: Erasmus +);
- „Wpływ czynników rodzinnych na rozwój zdolności twórczych” (2018-2023, kierownik projektu: dr Dorota Maria Jankowska, konkurs: Opus 14);
- „Kreatywne uczenie się w warunkach przeobrażeń systemu szkolnego” (2017-2023, dr Dorota Jankowska; charakter udziału w realizacji projektu: zatrudnienie postdoc., konkurs: Sonata BIS 6);
- „Transformacja zdolności naturalnych w talent. Retrospektywne badania polskich arcymistrzów i arcymistrzyń szachowych” (2018-2019, kierownik projektu: dr Alicja Baum, konkurs: MINIATURA 2, pracowniczka nie prowadzi zajęć na kierunku Pedagogika, ale jest zatrudniona w Instytucie Pedagogiki);
- „Zagrożenie stereotypem a funkcjonowanie szkolne uczniów. Analiza jawnego i ukrytego programu edukacji” (2019-2022, kierownik projektu: dr Aleksandra Gajda, konkurs: Opus 15);

- „DALDIS - Digital Assessment for Learning Informed by Data to Motivate and Incentivise Students” (2019-2022, **kierownik projektu:** dr Sylwia Galanciak, **konkurs:** Erasmus+);
- „Cyfrowa „science-cynacja”. Kształcenie wykorzystujące TIK a zasoby kapitału naukowego uczniów” (2021-2023, kierownik projektu: dr Sylwia Galanciak, konkurs: Miniatura 5);
- „Monitorowanie wypowiedzi – źródłem zakłóceń językowych?” (2021-2022, **kierownik projektu:** dr Małgorzata Korko, **konkurs:** Miniatura 5);
- „UNESCO Chairs Project z Penn University *Youth as Reseachers. International Research About Experience of Young Ukrainian*” (2023-2024, koordynacja w Polsce: dr Ewa Dąbrowa);
- „Aktorzy, cele i wpływ protestów przeciwko ograniczeniom pandemicznym” (2021-2022, kierownik polskiej części projektu: dr Małgorzata Łukianow, instytucja finansująca: Polsko-Niemiecka Fundacja na rzecz Nauki);
- „Pamiętniki pandemii” (2020-2021, kierownik projektu: dr Małgorzata Łukianow, instytucja finansująca: Polska Akademia Nauk oraz Uniwersytet Warszawski);
- „Kształtowanie pamięci zbiorowej w społecznościach postmigracyjnych” (2017-2020, kierownik projektu: dr Małgorzata Łukianow, konkurs: Preludium 12);
- „EU-13 Network for Academic Community Teamwork” (2019, wykonawca: dr Izabela Mikołajewska, projekt realizowany przez Institute of Education, University College London);
- „Research project on English Medium Instruction” (2018-2020, wykonawca: dr Izabela Mikołajewska, projekt realizowany przez Institute of Education, University College London);
- „Brzdąc w sieci – korzystanie z urządzeń ekranowych a funkcje wykonawcze u dzieci w wieku 4-6 – analiza równoważności narzędzi cyfrowych i nie cyfrowych” (2024, wykonawca: dr Małgorzata Korko, instytucja finansująca: Ministerstwo Zdrowia);
- „Być uczniem podczas edukacyjnej rewolucji. Poznawcze i pozapoznawcze konsekwencje reformy edukacji 2017” (2017-2023, wykonawca: mgr Ewa Weremczuk-Marczyńska, konkurs: Opus 12);
- „Aplikacja testowo-pomiarowa do zdalnej oceny cech, preferencji i umiejętności składowych wybranych kompetencji przyszłości dzieci w wieku powyżej 7 roku życia” (2021-2022, wykonawca w projekcie: dr Ewa Wiśniewska, instytucja finansująca: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020).

Nauczyciele odpowiedzialni za prowadzenie zajęć na kierunku pedagogika realizowali również w analizowanym okresie szereg projektów naukowych finansowych ze środków statutowych na działalność badawczą. Poniżej przedstawiono ich spis:

- „Misja szkoły licealnej: założenia i perspektywa dydaktyki” (2018-2019, kierownik projektu: dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS);
- „Druga Wojna Światowa – transgresje międzypokoleniowe. Implikacje historyczno-pedagogiczne” (2018-2019, kierownik projektu: dr hab. Jacek Kulbaka, prof. APS);
- „Od potencjału do osiągnięć – narracyjne badania podłużne rodziców dzieci zdolnych” (2019-2020, kierownik projektu: dr hab. Joanna Łukasiewicz – Wieleba, prof. APS);
- „Jak rozwiązać trudne poznawczo problemy? – refleksyjność studentów programu Erasmus” (2018-2019, kierownik projektu: dr hab. Anna Perkowska -Klejman, prof. APS);
- „Czy „tutoring” rozwija refleksyjność? – badania wśród studentów i nauczycieli akademickich biorących udział w projekcie *Mistrzowie Dydaktyki*” (2020-2021, kierownik projektu: dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS);
- „Konstruktywistyczne środowiska uczenia się w klasach szkolnych” (2023-2024, kierownik projektu: dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS);
- „Kapitał społeczny w procesie radzenia sobie z sytuacjami trudnymi” (2022-2024, kierownik projektu: dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS, projekt zespołowy);

- „Ksenofilia jako fenomen społeczny. Perspektywa socjologii kultury Floriana Znanieckiego” (2023-2024, kierownik projektu: dr hab. Grzegorz Pyszczek, prof. APS);
- „Orientacje przyszłościowe młodych Polaków. Wizje przyszłości i zagrożenia globalnego porządku” (2018-2019, kierownik projektu: dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS);
- „Kultura szkoły jako moderator relacji między stresorami w pracy a zaangażowaniem zawodowym nauczycieli” (2018-2019, kierownik projektu: dr hab. Elżbieta Strutyńska-Laskus);
- „Stres zawodowy a zmęczenie przewlekłe nauczycieli. Rola prężności psychicznej w procesie energetycznym modelu Wymagania pracy – Zasoby (Job Demands – Resources)” (2019-2020, kierownik projektu: dr hab. Elżbieta Strutyńska-Laskus);
- „Gotowość do agresji i tendencje prospołeczne uczniów mających różne doświadczenia z przemocą rówieśniczą. Przygotowanie instrumentarium badawczego i pilotaż” (2020-2021, kierownik projektu: dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS);
- „Kim jesteśmy i jak robimy tu różne rzeczy? Portrety kultur szkół *innych niż wszystkie*” (2022-2024, kierownik projektu: dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, projekt zespołowy);
- „Podwójnie wyjątkowi. Uzdolnienia dzieci i adolescentów z niepełnosprawnością wzroku w perspektywie ich rodziców i nauczycieli” (2024-2025, kierownik projektu: dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS);
- „Analiza zjawiska rezyliencji u matek wychowujących dzieci ze spektrum autyzmu” (2018-2019, kierownik projektu: dr hab. Mariola Wolan-Nowakowska, prof. APS);
- „Zarządzanie różnorodnością zespołów pracowniczych. Dobre praktyki na rzecz równości w biznesie” (2021-2022, kierownik projektu: dr hab. Mariola Wolan - Nowakowska, prof. APS, wykonawca: dr hab. Urszula Jeruszka, prof. APS);
- „Znaczenie publicznych służb zatrudnienia w aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami” (2019-2020, kierownik projektu: dr hab. Mariola Wolan – Nowakowska, prof. APS);
- „System diagnozowania zdolności uczniów” (2019-2020, kierownik projektu: mgr Dominika Bardzińska, pracowniczka nie prowadzi zajęć na kierunku Pedagogika, ale jest zatrudniona w Instytucie Pedagogiki);
- „Fenomen ojców, którzy z własnej woli angażują się w opiekę i wychowanie swoich małych dzieci” (2019, kierownik projektu: dr Katarzyna Błachnio);
- „Formy działania wymiaru sprawiedliwości w przeciwdziałaniu przestępstwom popełnianym przez osoby będące pod wpływem alkoholu” (2019-2020, kierownik projektu: dr Małgorzata Czarkowska);
- „Zwalczanie przestępczości narkotykowej jako element przeciwdziałania narkomanii – w działaniach podejmowanych przez wymiar sprawiedliwości i wybrane służby społeczne” (2024-2025, kierownik projektu: dr Małgorzata Czarkowska);
- „Interdyscyplinarne działania wybranych służb społecznych w pracy z kobietami nadużywającymi alkoholu” (2019-2020, kierownik projektu: dr Anna Chmielewska, udział w projekcie: dr Małgorzata Czarkowska);
- „Problem krzywdzenia dzieci w opiniach pracowników szkół podstawowych” (2019-2020, kierownik projektu: dr Monika Czyżewska);
- „Uwarunkowania agresji i depresji z perspektywy doświadczeń socjalizacyjnych: mediująca rola wrażliwości na odrzucenie i myśli ruminacyjnych” (2022-2024, kierownik projektu: dr Monika Dominiak-Kochanek, projekt zespołowy);
- „Skala gniewnej ruminacji- badania walidacyjne” (2019-2020, kierownik: dr Monika Dominiak-Kochanek);
- „Osiągnięcia szkolne z matematyki i wybory edukacyjne dziewcząt. Rola kreatywności matematycznej oraz zagrożenia stereotypem” (2021-2022, kierownik projektu: dr Aleksandra Gajda);

- „Wokół profesjonalizacji tożsamości zawodowej - narracje opiekunów w żłobkach” (2021-2022, kierownik projektu: dr Krystyna Heland – Kurzak);
- „Refleksyjna praktyka a jakość interakcji: wykorzystanie metody VERP (Video Enhanced Reflection Practice) w podnoszeniu jakości interakcji we wczesnej edukacji i opiece nad małym dzieckiem” (2024-2025, kierownik projektu: dr Krystyna Heland-Kurzak);
- „Opracowanie i walidacja skróconej wersji Testu Twórczych Zdolności Wyobrażeniowych (TTZW)” (2019-2020, kierownik projektu: dr Dorota Jankowska);
- „Opracowanie i walidacja polskiej wersji The Daily Coparenting Scale” (2024-2025, kierownik projektu: dr Dorota Jankowska);
- „Spotkanie z mistrzem - dyskusje w obszarze sztuk pięknych” (2019-2020, kierownik projektu: dr Magdalena Janota-Bzowska);
- „Współczesne perspektywy edukacji artystycznej” (2024-2025, kierownik projektu: dr Magdalena Janota-Bzowska);
- „Rola pedagogicznej uczelni wyższej w sieci współpracy międzyinstytucjonalnej – studium socjo-pedagogiczne” (2022-2024, kierownik projektu: dr Marta Kulesza, dr Marta Wiatr, projekt zespołowy);
- „Postrzeganie i ocena edukacji na wybranych kierunkach społecznych przez zagraniczną młodzież akademicką studiującą w Polsce” (2022-2024, kierownicy projektu: dr Jarosław Korczak, dr Edyta Zawadzka);
- „Funkcjonowanie psychiczne osób pozbawionych wolności” (2018-2019, kierownik projektu: dr Milena Miałkowska-Kozaryna);
- „Kompetencje społeczne studentów rozpoczynających kształcenie na kierunkach społecznych i ścisłych” (2020-2021, kierownik projektu: dr Milena Miałkowska-Kozaryna);
- „Działania pomocowe dla osób doświadczających bezdomności w perspektywie praktyków - przedstawicieli służb społecznych” (2018-2019, kierownik projektu: dr Marta Mikołajczyk);
- „Doświadczenia socjalizacyjne wiktymizowanych nieletnich” (2019-2020, kierownik projektu: dr Joanna Moleda);
- „Doświadczenia socjalizacyjne młodzieży nieprzystosowanej społecznie a ich kreatywność” (2022-2024, kierownik projektu: dr Joanna Moleda);
- „Losy oraz orientacje życiowe kobiet skazanych na karę dożywotniego pozbawienia wolności” (2019-2020, kierownik projektu: dr Katarzyna Nawrocka);
- „Orientacje życiowe kobiet skazanych na kary długoterminowe w Republice Czeskiej” (2022-2024, kierownik projektu: dr Katarzyna Nawrocka);
- „Związek wczesnych doświadczeń traumatycznych z występowaniem zaburzeń ze spektrum autyzmu oraz zespołu nadpobudliwości z deficytami uwagi” (2019-2020, kierownik projektu: dr Ewa Odachowska);
- „Emisja głosu pedagoga” (2019-2020, kierownik projektu: dr Magdalena Ostolska);
- „Nauczyciel emisji głosu w mowie” (2024-2025, kierownik projektu: dr Magdalena Ostolska);
- „Uwarunkowania wyboru kierunku kształcenia w technikum przez młodzież w województwie mazowieckim” (2024-2025, kierownik projektu: dr Katarzyna Pardej);
- „Motywy wyboru szkoły ponadpodstawowej na przykładzie uczniów klas I technikum” (2023-2024, kierownik projektu: dr Katarzyna Pardej);
- „Funkcjonowanie psychospołeczne małoletnich w sytuacji rozpadu rodziny na podstawie analizy treści opinii sporządzonych przez OZSS w sprawach rozwodowych” (2019-2020, kierownik projektu: dr Marta Porembska);
- „Interdyscyplinarny, naukowy i edukacyjny fenomen filozoficznej Szkoły Lwowsko-Warszawskiej” (2024-2026, kierownik projektu: dr Mateusz Radzki, projekt zespołowy);
- „Sylwetka kapitana pełnomorskiego jachtu żaglowego i jej postrzeganie przez załogę” (2019-2020, kierownik projektu: dr Miłosz Romaniuk);
- „Superwizja jako forma wsparcia i rozwoju zawodowego w obszarze przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu” (2023-2024, kierownik projektu: dr Katarzyna Stanek);

- „Doświadczenie wypalenia szkolnego wśród uczniów edukacji wczesnoszkolnej” (2023-2024, współautorka i wykonawczyni projektu: dr Katarzyna Stanek, projekt zespołowy);
- „Rodzina w dobie pandemii. Doświadczenia matek małych dzieci” (2021-2022, kierownik projektu: dr Magdalena Stankowska);
- „Kobieta, matka, pracownik. Polki o macierzyństwie i aktywności zawodowej” (2019-2020, kierownik projektu: dr Magdalena Stankowska);
- „Rodzicielskie zaangażowanie w edukację dziecka - między "krytyką" a "rozstaniem" ze szkołą publiczną” (2019-2020, kierownik projektu: dr Marta Wiatr);
- „Twórczości i kreatywności w serwisie społecznościowym Instagram-analiza treści” (2020-2021, kierownik projektu: dr Ewa Wiśniewska);
- „Wybrane predyktory preferowanych przez nauczycieli modeli dyscypliny” (2019-2020, kierownik projektu: dr Agnieszka Zamarian);
- „Edukacja tanatologiczna w recepcji rodziców: atrybucja znaczeń i ich wybrane predyktory” (2022-2024, kierownik projektu: dr Agnieszka Zamarian);
- „Teleologiczne aspekty wychowania w rodzinach zamieszkujących w województwach łódzkim i mazowieckim” (2018-2019, kierownik projektu: dr Edyta Zawadzka);
- „Działania szkoły wobec uczniów wykazujących przejawy demoralizacji lub dopuszczających się czynów karalnych” (2023-2024, kierownik projektu: dr Jolanta Zozuła, współautorki i wykonawczynie: dr Monika Zima-Parjaszewska, dr Magdalena Stankowska, dr Małgorzata Czarkowska; projekt zespołowy);
- „Ocena umiejętności poprawnej intonacji wokalne uczniów klas II” (2023-2024, kierownik: mgr Adam Pietruszka).
- „W stronę kultury umiaru. Czy potrafimy się ograniczyć?” (2023-2024, wykonawca: dr Iwona Stachowska).

Ponadto dr hab. Franciszek Szlosek, prof. APS był w 2024 roku członkiem zespołu realizującego projekt badawczy nt. „Prawno-społeczne problemy zarządzania edukacją w czasach konfliktów zbrojnych” w Akademii Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie.

W kontekście projektów naukowych podkreślenia wymaga również fakt, że pracownicy realizujący kształcenie na kierunku pedagogika, w analizowanym okresie z sukcesami aplikowali o środki z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa wyższego (program Doskonała nauka). Przykładami są następujące projekty, których główny punkt stanowiła organizacja konferencji, podczas której możliwe było prezentowanie aktualnych odkryć i osiągnięć naukowych, wymiana doświadczeń oraz integracja środowiska naukowego polskiego i międzynarodowego zajmującego się określoną tematyką:

- „Zdolności i twórczość. Nowe perspektywy badawcze i rozwojowe” (2020-2022, kierownik projektu: dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS);
- „Trajektorie rozwoju zdolności” (2023-2025, kierownik: dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS);
- „Education and the challenges of the multicultural world – an interdisciplinary perspective” (2020-2021, kierownik projektu: dr Ewa Dąbrowa);
- „Discourses of childhood and social education” (2022-2023, kierownik: dr Ewa Dąbrowa);
- „Acceptance, Participation, Social Solidarity - Interdis. Challenges in Creating of Community for All” (2021-2023, kierownik: dr Ewa Dąbrowa);
- „Nauka w służbie rozwijania talentów, samorozwoju i kształtowania motywacji młodzieży” (2023-2025, dr Małgorzata Jabłonowska).

Kolejnym wymiarem dorobku naukowego osób prowadzących zajęcia na kierunku pedagogika jest aktywność konferencyjna dotycząca niemal każdej osoby. Poniżej przedstawiono wybrane

egzemplifikacje międzynarodowych i krajowych konferencji, w których czynny udział brała kadra realizująca kształcenie na akredytowanym kierunku:

- „X Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny *Pedagogika i edukacja wobec kryzysu zaufania, wspólnotowości i autonomii*” (2019, prof. dr hab. Jarosław Gara, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr Monika Czyżewska, dr Elżbieta Paradowska, dr Ewa Wiśniewska, dr Alicja Zagrodzka, dr Edyta Zawadzka);
- „Międzynarodowe Forum Innowacyjnej Edukacji” (2021, prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski);
- „XXXV Letnia Szkoła Młodych Pedagogów *Pedagogika i edukacja w wiksławie: o zmianie/zmianach kultury edukacji w środowisku cyfrowym – jak je badać, opisywać i interpretować*” (2022, prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski);
- Mid-term ISA RC25 International Conference: Researching Discursive and Linguistic Barriers to Social Inclusion (2024, prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS);
- „16th ESA Conference” (2024, prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr Maria Cecilia Zsögön);
- „Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa PTP Ku Człowieczeństwu i Edukacji dla Pokoju” (2024, prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS, dr hab. Elżbieta Strutyńska-Laskus, dr Aleksandra Gajda, dr Ewa Wiśniewska, dr Agnieszka Zamarian, mgr Ewa Weremczuk);
- „Ogólnopolska konferencja naukowa *Rodzina w przestrzeni życia społecznego. Powinności – Zadania – Inspiracje*” (2024, dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS);
- „XI Zjazd Pedagogiczny *Przesilenie. Budujemy lepszy świat w sobie i pomiędzy nami*” (2022, prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski, prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, prof. dr hab. Mirosław J. Szymański, dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr hab. Elżbieta Strutyńska-Laskus, dr hab. Danuta Uryga, prof. APS, dr Justyna Bluszcz, dr Monika Czyżewska, dr Jarosław Korczak, dr Marta Wiatr, dr Agnieszka Zamarian, dr Edyta Zawadzka);
- „Letnie Zakopiańskie Spotkania Metodologiczne” (2022, 2023, 2024, prof. dr hab. Rafał Piwowarski, dr hab. Franciszek Szlosek, prof. APS, dr Małgorzata Jabłonowska, dr Anna Kruk, dr Patrycja Jurkiewicz, dr Beata Szurowska, dr Jolanta Wiśniewska);
- „The 1st International Conference *Teacher, change-development*” (2023, prof. dr hab. Rafał Piwowarski);
- „Konferencja *Kultura i edukacja w dobie globalizacji. Humanistyczne przesłanie Ireny Wojnar*” (2022, dr Andrzej Ciążęła, prof. APS);
- „Konferencja *Filozofia zrównoważonego rozwoju*” (2023, dr hab. Helena Ciążęła, prof. APS);
- „Konferencja *Distance Learning – Learning at a Distance: (Media) Technology, Politics and Individual Environments in Current Learning Processes*” (2021, dr hab. Helena Ciążęła, prof. APS);
- „The European Conference on Educational Research” (2023, 2024, dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS);
- „XVII Zjazd Polskiego Towarzystwa Socjologicznego” (2019, dr hab. Mateusz Grodecki, prof. APS);
- „Second International Conference of the PSA Sport & Politics Group: Sport, Power and Politics: the Challenges in the Changing Global Structures” (2022, dr hab. Mateusz Grodecki, prof. APS);
- „Konferencja Naukowa *Szkoła i nauczyciel. Rozwój szkoły Rozwój nauczyciela*” (2023, dr hab. Urszula Jeruszka, prof. APS, dr hab. Danuta Uryga, prof. APS, dr Justyna Bluszcz);
- „Konferencja *Praca i polityka społeczna w zmieniającej się rzeczywistości*” (2022, dr hab. Urszula Jeruszka, prof. APS, dr hab. Mariola Wolan-Nowakowska, prof. APS);
- „Konferencja *ChatGPT w edukacji – ewolucja czy rewolucja?*” (2023, dr hab. Sergio Kuruliszwili, prof. APS);

- „Konferencja *Zdolność i Twórczość*” (2021, dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS, dr Małgorzata Korko, dr Anna Makaruk, dr Miłosz Romaniuk);
- „*Polsko-Ukraińskie/Ukraińsko-Polskie Forum Naukowe*” (2019, 2022, 2023, 2024, dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS, dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS, dr hab. Franciszek Szlosek, prof. APS, dr hab. Jan Sikora, dr Patrycja Jurkiewicz, dr Katarzyna Stanek, dr Jolanta Wiśniewska);
- „International Conference *Didactics - Past, Present and Future Perspectives*” (2019, 2020, dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS, dr Miłosz Romaniuk);
- „Konferencja naukowa: *Dyrektor szkoły w procesie zarządzania oświatą*” (2019, dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS);
- „Konferencja *The School of Life in the 21st Century*” (2019, dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS);
- „V Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. *Szkoła i nauczyciel w obliczu zmian społecznych i edukacyjnych*” (2021, prof. dr hab. Mirosław J. Szymański, dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS, dr hab. Franciszek Szlosek, prof. APS);
- „VII Kongres Psychiatrii Sądowej” (2023, dr hab. Anna Mosiołek, prof. APS);
- „Kongres Zdrowia Psychicznego Światowej Organizacji Zdrowia WHO” (2024, dr hab. Anna Mosiołek, prof. APS);
- The Oxford Education Research Symposium (2024, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS);
- „Konferencja *Resocjalizacja w praktyce. Autorskie projekty oddziaływań resocjalizacyjnych*” (2020, 2021, 2022, 2023, dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS, dr Milena Miałkowska-Kozaryna);
- „Społeczna działalność na rzecz więźniów i ich rodzin” (2020, 2021, 2022, 2023, dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS, dr Hubert Iwanicki, dr Milena Miałkowska-Kozaryna, dr Marta Porembska, mgr Filip Chrypankowski);
- „Ogólnopolska Konferencja *Edukacyjne drogi i bezdroża*” (2019, dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS);
- „II Ogólnopolska Konferencja *Wsparcie i aktywizacja Seniorów z zaburzeniami poznawczymi*” (2022, 2023, dr hab. Grzegorz Pyszczyk, prof. APS, dr Mateusz Bieńkowski);
- „Konferencja *W stronę kultury umiaru. Czy potrafimy się ograniczyć?*” (2024, dr hab. Grzegorz Pyszczyk, prof. APS, dr Karolina Jasser-Borowska);
- „Międzynarodowa Konferencja *Edukacja włączająca – między modelem a rzeczywistością*” (2024; dr hab. Kasper Sipowicz, prof. APS);
- „Konferencja naukowa *Kondycja psychiczna nauczycieli i uczniów*” (2024, dr hab. Kasper Sipowicz, prof. APS);
- „19th Annual Meeting of the Polish Social Psychological Society” (2024, dr hab. Marcin Sękowski, prof. APS);
- „The First Scientific and Methodological Forum *Psychological Trauma of War*” (2022, dr hab. Marcin Sękowski, prof. APS);
- „Konferencja *Współczesne problemy i wyzwania pedagogów polskich i ukraińskich w warunkach pokoju i wojny*” (2024, dr hab. Adam Solak, prof. APS);
- „Konferencja *Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci z niepełnosprawnością wzroku i słuchu*” (2019, dr hab. Bernadeta Szczupak);
- „VIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Cyberprzestrzeń i światy wirtualne. Pedagogika medialna wobec wyzwań XXI wieku*” (2024, dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS, dr Jarosław Janowski, dr Izabela Mikołajewska, dr Ewa Wiśniewska);
- „Konferencja naukowa *Forum o Wychowaniu*” (2023, dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS);
- „VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Cyberprzestrzeń i światy wirtualne. Dydaktyka w czasach niepokoju i zmiany społecznej*” (2022, dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS, dr Sylwia Galanciak, dr Agnieszka Kolek);
- „Międzynarodowa Konferencja Naukowa z okazji jubileuszu prof. dr hab. Henryka Mizerka „Pedagogika wobec wyzwań współczesnego świata” (2023, dr hab. Aleksandra Tłuściak-

Deliowska, prof. APS, dr Jarosław Korczak, dr Marta Wiatr, dr Edyta Zawadzka, mgr Katarzyna Choszczyk-Kwiatkowska);

- „Konferencja *(Nie)obecne dyskursy edukacyjne o postpandemicznym świecie*” (2022, dr hab. Danuta Uryga, prof. APS);
- „21th International Conference on Issues related to Individuals with Specific Needs” (2020, dr hab. Mariola Wolan-Nowakowska, prof. APS);
- „IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa Na pograniczach kultur i narodów. Swoi – Obcy - Inni Sanok” (2021, dr Justyna Bluszcz, dr Jarosław Korczak, dr Edyta Zawadzka);
- „XVII Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny” (2019, dr Jowita Bartczak, dr Magdalena Stankowska);
- „Konferencja *Nowoczesne państwo. Nowoczesna kuratela. 20 lat Ustawy o Kuratorach Sądowych*” (2021, dr Anna Chmielewska);
- „Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Diagnoza Rzeczywistości – Teraźniejsze Problemy Dzieci, Młodzieży i Dorosłych*” (2024, dr Anna Chmielewska, dr Magdalena Stankowska, Jolanta Zozula);
- „III Konferencja naukowa z cyklu: *Przemoc domowa – perspektywa psychologiczna, społeczna i prawna*” (2023, dr Małgorzata Czarkowska);
- „International Conference *Supporting the social inclusion of children and young people with intellectual and developmental disabilities The importance of the interdisciplinary approach*” (2024, dr Ewa Dąbrowa);
- „XV Konferencja *Dzieci, młodzież i dorośli w kontekście migracji, uchodźstwa i traumy wojennej - wyzwania i zadania edukacyjne*” (2023, dr Ewa Dąbrowa);
- „Konferencja naukowa: *Praca socjalna w Polsce. Wokół wolności i obywatelskości*” (2022, dr Małgorzata Czarkowska, dr Anna Kruk);
- „Child Research and Education Congress” (2024, dr Monika Czyżewska);
- „Ogólnopolska Konferencja Psychologii Rozwojowej *Wspieranie Rozwoju – Postęp i Przemiana*” (2024, dr Monika Dominiak-Kochanek);
- „International Psychological Applications Conference and Trend” (2023, 2024, dr Monika Dominiak-Kochanek);
- „The International Conference on Urban Affairs” (2024, dr Ewa Duda);
- „International Conference on Computers in Education” (2023, dr Ewa Duda);
- „Konferencja *Viva Didactica*” (2024, dr Wioletta Dziarnowska, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Jarosław Korczak, dr Edyta Zawadzka);
- „Conference *Abilities and Creativity. New Research and Development Perspectives*” (2021, Aleksandra Gajda);
- „XXIX Tatrzańskie Sympozjum Naukowe *Edukacja jutra*” (2023, dr Sylwia Galanciak);
- „XXXIII Zjazd Polskiego Stowarzyszenia Szkół Pracy Socjalnej *Migracje, Integracje, Kryzysy. Idee pomocowej responsywności a polityki gotowości*” (2024, dr Ewa Grudzińska);
- „Międzynarodowe Fora Nowatorstwa Pedagogicznego” (2019, 2021, 2022, 2023, dr Marlena Grzelak-Klus);
- „Ogólnopolska konferencja. *Żłobki w Polsce. Badania i praktyka*” (2024, dr Krystyna Heland-Kurzak);
- „EECERA Conference” (2022, 2023, 2024, dr Krystyna Heland-Kurzak);
- „Konferencja *Trajektorie rozwoju zdolności*” (2023, dr M. Jabłonowska);
- „Międzykulturowa Konferencja Pedagogiki Sztuki *Edukacja przez sztukę dla pokoju*” (2023, dr Magdalena Janota-Bzowska);
- „20th Conference of the International Study Association on Teachers and Teaching” (2023, dr Dorota Jankowska);
- „III Ogólnopolska Konferencja Parentologiczna *Współczesne rodzicielstwo – dylematy i wyzwania*” (2023, dr Dorota Jankowska);
- „Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu *Człowiek w Przestrzeni Sztuki*, pod hasłem *Dostrzegając Piękno*” (2021, dr Sylwia Jaronowska);

- „38th IBIMA Conference” (2021, dr Patrycja Jurkiewicz);
- „IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Edukacja wobec wyzwań i zadań współczesności i przyszłości*” (2022, dr Patrycja Jurkiewicz, dr Jolanta Wiśniewska);
- „Trajektorie Rozwoju Zdolności” (2023, Małgorzata Korko);
- „IV Ogólnopolska Konferencja Pedagogiczna *Dziecko i rodzina*” (2023, dr Marta Kulesza);
- „XXVII Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Filozofia Zrównoważonego Rozwoju*” (2024, dr Katarzyna Łukaszewska);
- „4th Polish Memory Studies” (2023, dr Małgorzata Łukianow);
- „XII Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Media a edukacja - W służbie człowiekowi*” (2024, dr Anna Makaruk);
- „XII Polski Zjazd Filozoficzny” (2023, dr Justyna Melonowska, dr Iwona Stachowska);
- „IX Międzynarodowy Kongres Inkluzji Społecznej *W poszukiwaniu antropologii pedagogicznej. Nadzieje i rozczarowania edukacji inkluzyjnej*” (2022, dr Milena Miałkowska-Kozaryna);
- „Konferencja *Diversity and Social Work Education: Building Brigdes for Sustainable Futures*” (2023, dr Marta Mikołajczyk);
- „I Mazowieckie Forum Zdrowia Psychicznego *Zdrowie psychiczne wyzwaniem XXI wieku*” (2023, dr Ewa Odachowska-Rogalska);
- „V Ogólnopolska Konferencja Pedagogiczna z cyklu *Dziecko i rodzina* pt.: *Pomoc psychologiczna w kryzysie*” (2024, dr Katarzyna Pardej);
- „V Międzynarodowa Konferencja *Uniwersalizm pracy ludzkiej. Zarządzanie. Edukacja. Rozwój*” (2024, dr K. Pardej);
- „World Congress of Philosophy” (2024, dr Mateusz Radzki);
- „Konferencja *Nauczyciel wobec współczesnych wyzwań. Praca nauczyciela z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych*” (2019, Miłosz Romaniuk);
- „XII Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Globalne konteksty poszanowania praw i wolności człowieka*” (2019, dr Łukasz Rąb);
- „V Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja naukowa *Rozwój społeczny wobec wartości etyka – technika – społeczeństwo*” (2019, dr Łukasz Rąb);
- „18 Międzynarodowa Konferencja *Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w internecie*” (2024, dr Urszula Romelczyk);
- „VII Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Nowe tendencje w psychologii i pedagogice*” (2023, dr Mieczysław Sędzicki);
- „IX Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa: *Rozwój społeczny wobec wartości. Etyka – Technika – Społeczeństwo*” (2024, dr Iwona Stachowska);
- „6th International Conference on European Integration” (2022, dr Ciprian Simut);
- „Ogólnopolska konferencja naukowa *Filozoficzne podstawy pedagogiki pracy*” (2019, dr Katarzyna Stanek);
- „Konferencja *Tradycja dla przyszłości w poszukiwaniu polskiej szkoły pracy socjalnej*” (2021, dr Katarzyna Stanek);
- „12th Biennial Conference of ERNAPE *Parent Engagement as Power: Empowering Children, Schools and Societies*” (2019, dr Marta Wiatr);
- „Konferencja Naukowa z okazji Jubileuszu 55-lecia *poznańskiej pedagogiki społecznej* pt. *Pedagogika społeczna w służbie człowiekowi i wspólnocie*” (2024, dr Marta Wiatr);
- „Międzynarodowa Konferencja *Social Innovations for a Transformative Society*” (2024, dr Anna Wójcik-Tepper);
- „2nd International Seminar on Educational Ethnography and Disability Studies (ISEEDS) (2024, dr Ewelina Wysocka);
- „II Zjazd Historyków Wychowania *Osiągnięcia polskiej edukacji w kontekście europejskich przemian cywilizacyjnych*” (2023, dr Alicja Zagrodzka);
- „Konferencja *Akceptacja, Partycypacja, Solidarność społeczna- interdyscyplinarne wyzwania w tworzeniu społeczeństwa dla wszystkich*” (2022, dr Monika Zima-Parjaszewska);

- „Konferencja *Ubezważnienie a prawa człowieka*” (2022, dr Monika Zima-Parjaszewska);
- „Piecza zastępcza 2030: Bezpieczne dziecko w dobrym systemie” (2024, dr Jolanta Zozula);
- „Konferencja Naukowa z cyklu *OSOBA*” (2022, dr Maria Cecilia Zsögön, mgr Julia Serwa);
- „XXXVI Letnia Szkoła Młodych Pedagogów i Pedagożek im. Marii Dudzikowej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN *Generacja antropocenu; co pedagogika i edukacja może/powinna/musi robić, by nie zostawić świata takim, jaki jest?*” (2023, mgr Joanna Antosik);
- „Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Konteksty kreatywności*” (mgr Katarzyna Kasperkiewicz-Morlewska);
- „Konferencja Naukowa Kultura w Polsce w XXI wieku. Konteksty społeczne, kulturowe i medialne” (2019, mgr Katarzyna Kasperkiewicz-Morlewska);
- „The International Society for the Study of Individual Differences (ISSID)” (2023, mgr Sebastian Smoleń);
- „Zjazd Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Społecznej” (2023, mgr Sebastian Smoleń);
- „I Międzynarodowa Konferencja Naukowa Quo Vadis Wychowanie? Koła Naukowego Pedagogów Opiekuńczych oraz Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie” (2022, mgr Oktawia Zalewska).

Aspektem dopełniającym aktywność naukową pracowników i pracowniczek realizujących kształcenie na kierunku pedagogika jest działalność w labach w ramach uczelni lub poza nią. W Instytucie Pedagogiki działa SCHOOLab, którego członkiniami są: dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS (kierowniczka), dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS, dr hab. Danuta Uryga, prof. APS, dr Monika Czyżewska, dr Marta Krasuska-Betiuk, dr Magdalena Roszak oraz dr Marta Wiatr. 5 spośród 7 jego członkiń realizuje zajęcia na kierunku pedagogika. Dr hab. Kasper Sipowicz, prof. APS kieruje labem wielośrodkowym zajmującym się poczuciem samotności i poczuciem sensu życia u osób z wybranymi niepełnosprawnościami. Inne osoby działające w labach to: dr hab. Marcin Sękowski (Social and Clinical Psychology Lab; Uniwersytet Warszawski), dr Monika Dominiak-Kochanek (Zespół badań nad socjalizacją i agresją SAG lab), dr Ewa Duda (HEALab).

W powiązaniu z labami warto zaakcentować działalność prof. dr hab. Anny Odrowąż-Coates, która jest przewodniczącą Zarządu Sieci Badawczej Socjologów Edukacji Europejskiego Stowarzyszenia Socjologii oraz Międzynarodowego Stowarzyszenia Korczaka, zastępczynią Przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, a także zasiada w Zarządzie Komitetu Badawczego „Language and Society” Międzynarodowego Stowarzyszenia Socjologicznego RC 25 ISA. Co więcej pracowniczka jest liderem konsorcjum międzynarodowego: End of Disaster: Undoing Crisis. Active Tutors Open to Reflective Education (EDUCATORE), liderem zespołu w APS: EMPATHY: Challenging Discourse About Islam and Muslims in Poland oraz członkinią zespołu badawczego APS – EARLY_ ASD.

Pracownicy etatowi realizujący kształcenie na kierunku pedagogika, zarówno w celu doskonalenia swoich kompetencji naukowych, jak i uzupełnienia dorobku niezbędnego w procedurach awansowych, aktywnie uczestniczą w naukowych stażach w krajowych i zagranicznych uczelniach. W latach 2019-2024 sytuacja taka dotyczyła następujących pracowników/pracowniczek z tytułem naukowym profesora lub stopniem doktora habilitowanego: prof. dr hab. Jarosława Gary, prof. dr hab. Anny Odrowąż-Coates, dr hab. Iryny Androshchuk, prof. APS, dr hab. Jacka Gralewskiego, prof. APS, dr hab. Mateusza Grodeckiego, prof. APS, dr hab. Jana Łaszczyka, prof. APS, dr hab. Sergo Kuruszliwi, prof. APS, dr hab. Michała Kwiatkowskiego, prof. APS, dr hab. Joanny Łukasiewicz-Wieleby, prof. APS, dr hab. Ireny Pospiszył, prof. APS, dr hab. Błażeja Przybylskiego, prof. APS, dr hab. Marcina Sękowskiego, prof. APS, dr hab. Kaspra Sipowicza, prof. APS, dr hab. Adama Solaka, prof. APS, dr hab. Elżbiety Strutyńskiej-Laskus, dr hab. Macieja Tanasia, prof. APS, dr hab. Aleksandry Tłuściak-Deliowskiej, prof. APS. Wśród osób legitymujących się stopniem doktora w stażach brali udział następujący pracownicy: dr Ewa Dąbrowa, dr Ewa Duda, dr Aleksandra Gajda, dr Ewa Grudziwska, dr Dorota Jankowska, dr Patrycja Jurkiewicz, dr Izabela Mikołajewska, dr Katarzyna Nawrocka,

dr Miłosz Romaniuk, dr Marta Wiatr oraz dr Ewelina Wysocka. Żaden pracownik z tytułem zawodowym magistra nie był uczestnikiem staży.

Podsumowując część dotyczącą dorobku naukowego kadry realizującej działalność dydaktyczną na kierunku pedagogika, zasadna jest konstatacja, że zdecydowana większość osób, zwłaszcza pracowników badawczo-dydaktycznych, posiada aktualny, znaczący i zróżnicowany dorobek naukowy. Dzięki temu możliwa jest właściwa realizacja zajęć dydaktycznych, z uwzględnieniem wniosków z prowadzonej refleksji o charakterze teoretycznym oraz wyników badań empirycznych, a także krajowych i międzynarodowych osiągnięć naukowych, o których wiedza nabywana jest podczas wymiany doświadczeń podczas staży. Z uwagi na aktywność badawczą ww. pracowników są oni również gotowi do profesjonalnej i efektywnej realizacji efektów uczenia się związanych z przygotowaniem studentów do realizacji działalności badawczej. Osoby, zwłaszcza pracownicy dydaktyczni oraz osoby zatrudnione w ramach umowy zlecenie oraz młodzi stażem pracownicy badawczo-dydaktyczni, posiadają mniejszy dorobek naukowy, jednakże uzasadnieniem słuszności decyzji dotyczącej powierzenia im realizacji zajęć, jest ich bogate doświadczenie dydaktyczne i zawodowe, charakterystyce którego poświęcone zostaną następne akapity. Co więcej asystenci badawczo-dydaktyczni są aktywnie wspierani przez starszych stażem pracowników w procesie budowania swojego dorobku naukowego, dla którego działalność dydaktyczna stanowi również inspirację.

Opisane szczegółowo w kolejnych punktach strategii dotyczące rekrutacji kadry akademickiej w ramach otwartych konkursów oraz konstruowania obsady zajęć, zapewniają, że osoby prowadzące zajęcia na pedagogice, na studiach I oraz II stopnia, posiadają wielopłaszczyznowe kompetencje umożliwiające właściwą realizację zajęć. Wszystkie osoby posiadają wykształcenie kierunkowe adekwatne do tematyki i specyfiki zajęć. Zdecydowana większość nauczycieli/nauczycielek (zwłaszcza w grupie badawczo-dydaktycznej) posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne zakorzenione i wynikające z ich działalności naukowej, w tym wyrażającej się w studiach literaturowych oraz teoretycznych i empirycznych eksploracjach znajdujących odzwierciedlenie w przygotowywanych publikacjach. Osoby te zatem można uznać za specjalistów w zakresie tematyki realizowanych przedmiotów. Co więcej większość z tych osób od lat realizuje tożsame lub podobne przedmioty na pedagogice lub innych kierunkach studiów prowadzonych w APS, a także niektóre z osób zaangażowane są w edukację doktorantów w szkole doktorskiej. W konsekwencji cechuje ich szerokie doświadczenie zarówno w zakresie treści przedmiotowych, konstruowania sposobów weryfikacji efektów uczenia się, realizowania zajęć z uwzględnieniem potrzeb studentów oraz ich zainteresowań, stosowania aktywizujących metod realizacji zajęć, a także oceny osiągnięć studentów zarówno w ramach oceniania formatywnego, jak i sumatywnego. Niekiedy posiadają oni również doświadczenie pozyskiwane w ramach pracy zawodowej poza uczelnią lub współpracy z instytucjami działającymi w otoczeniu społecznym. Wśród osób prowadzących zajęcia, jak zaznaczono wcześniej, obecni są również pracownicy dydaktyczni, których także można uznać za ekspertów w zakresie prowadzonych przedmiotów, dzięki podejmowaniu działań w zakresie permanentnego poszerzenia swojej teoretycznej wiedzy, doskonalenia warsztatu dydaktycznego poprzez realizację większej liczby godzin zajęć, konstruowania programów studiów podyplomowych, realizacji projektów wdrożeniowych, a także niekiedy posiadaniu dodatkowego doświadczenia dydaktycznego (np. prowadzenie szkoleń) i zawodowego pozyskiwanego poza uczelnią. Zarówno pracownicy badawczo-dydaktyczni, jak i dydaktyczni realizują również seminaria dyplomowe i recenzują prace dyplomowe, co pozwala im nieustannie aktualizować swoje doświadczenie dydaktyczne w zakresie przygotowywania studentów do działalności badawczej oraz wspierania seminarzystów w tym procesie oraz oceny ich osiągnięć. Taką samą funkcję ma pełnienie przez samodzielnych pracowników naukowych funkcji promotorów rozpraw doktorskich, a przez niektórych doktorów – promotorów pomocniczych. Ważny komponent kadry dydaktycznej kierunku pedagogika, niezależnie od formy i stopnia studiów, stanowią osoby zatrudniane na umowę zlecenie. Cechują się one cennym, szerokim i specjalistycznym

doświadczeniem, pozyskiwanym podczas pracy zawodowej w środowisku oraz instytucjach stanowiących potencjałe miejsca pracy absolwentów. Doświadczenie to nadbudowane jest na wiedzy teoretycznej pozyskanej podczas ukończonych przez te osoby studiach, również podyplomowych. Dodatkowo dzięki koordynacji prowadzonych przez nich zajęć przez doświadczonych pracowników etatowych, zachowana jest dbałość o osadzanie ich praktycznych doświadczeń w szerokim i adekwatnym kontekście teoretycznym i uwzględnianie w procesie edukacyjnym tych dwóch wymiarów profesjonalnej działalności pedagogicznej. Ich kompetencje są zatem ważne w kontekście realizacji efektów uczenia się, zwłaszcza umiejętnościowych, a także mogą inspirować studentów do namysłu nad związkami teorii i praktyki oraz łączenia ukonstytuowanych w tych dwóch obszarach kompetencji.

Czynnikiem zapewniającym profesjonalność prowadzonej działalności dydaktycznej jest również udział członków kadry, etatowej i współpracującej z uczelnią, w studiach podyplomowych, seminariach czy szkoleniach, których problematyka koresponduje z treściami kształcenia i efektami uczenia się, przypisanymi do zajęć, a także tych przyczyniających się do doskonalenia warsztatu dydaktycznego, np. w zakresie spersonalizowanych, konstruktywistycznych i aktywizujących metod edukacji akademickiej. Konsekwencją pracy ze studentami osób cechujących się wysokimi, heterogenicznymi, wzajemnie uzupełniającymi się kompetencjami, jest holistyczność realizowanego procesu edukacyjnego, a także uwzględnianie w procesie budowania ich kompetencji pedagogicznych zróżnicowanych podejść oraz przenikających się rodzajów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych o charakterze teoretycznym, profesjonalnym i praktycznym.

Obok kompetencji czyniących z kadry ekspertów/ekspertki w zakresie tematyki oraz efektów uczenia się przypisanych do przedmiotów oraz planowania procesu edukacyjnego i jego implementacji, osoby realizujące zajęcia na kierunku Pedagogika posiadają kompetencje obejmujące prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Konstatacja ta dotyczy w równym stopniu osób realizujących przedmioty zdalne zawarte w uchwale nr 737/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 19 czerwca 2024 r. Podstawowym sposobem nabywania tego rodzaju kompetencji przez wszystkich pracowników były szkolenia oraz materiały szkoleniowe udostępniane na stronie internetowej uczelni (nadal są one dostępne) i przekazywane na adresy e-mail pracowników w 2020 roku w związku z pandemią COVID-19. Co więcej działające w uczelni Centrum Doskonalenia Dydaktycznego oraz Zespół „Sztuczna Inteligencja w nauce i edukacji” proponują pracownikom udział w kolejnych szkoleniach przyczyniających się do doskonalenia ich kompetencji w tym zakresie. Ponadto wydelegowani pracownicy Działu Informatyczno-Medialnego są gotowi do udzielania nauczycielom różnych form wsparcia w sytuacji występujących trudności. Ważne jest również podkreślenie, że wielu z pracowników, szczególnie tych prowadzących zajęcia zdalne, w ramach samokształcenia podejmuje dodatkowe aktywności ukierunkowane na zwiększanie swojej sprawności w zakresie realizacji zajęć na odległość. Jako przykłady wymienić można: udział w programie Mistrzowie Dydaktyki, korzystanie z konferencji, szkoleń, webinarów organizowanych przez podmioty zewnętrzne oraz materiałów umieszczanych na platformach internetowych, wymianę doświadczeń w zespołach katedr i zakładów oraz na poziomie uczelni. W tym zakresie ważną aktywnością sprzyjającą nabywaniu i doskonaleniu doświadczeń jest stałe korzystanie przez pracowników z aplikacji Teams jako narzędzia wspierającego kontakt ze studentami, wymianę informacji czy realizowaną działalność dydaktyczną, a także monitorowanie wprowadzanych w niej aktualizacji. Warto również podkreślić, że dr hab. Maciej-Tanaś był współautorem monografii naukowej dotyczącej kształcenia zdalnego (Czarkowski, J., Malinowski, M., Strzelec, M., Tanaś, M. (2020). *Zdalne kształcenie akademickie dorosłych w czasie pandemii*. Warszawa: Wydawnictwo DiG). Podobnie, jak wszystkie inne zajęcia realizowane w Akademii Pedagogiki Specjalnej, przedmioty prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, po zakończeniu semestru podlegają ocenie w formie wypełnianych przez studentów ankiet. Co więcej studenci na bieżąco mogą zgłaszać wszelkie problemy związane z uczestnictwem w tego typu zajęciach czy ich jakością

kierownikom specjalności (w przypadku pedagogiki) lub kierunków oraz doradcom studentów. Osoby te reagują na zgłaszane sygnały oraz udzielają wsparcia studentom. Zarówno wyniki ankiet, jak i ewentualne uwagi dotyczące ww. zajęć stanowią dla Dyrekcji Instytutu przesłankę do wyboru i zaproponowania Senatowi przedmiotów realizowanych w kolejnym roku w formie zdalnej.

W programie studiów obecne są również przedmioty prowadzone w języku obcym: PE-3FF-KIE Konwersatorium w języku obcym (studia I stopnia) oraz PE-2F-PWK1 Problemy współczesnej edukacji – konwersatorium w języku obcym i PE-2F-PWK2 Problemy współczesnej edukacji – konwersatorium w języku obcym (studia II stopnia). Niezależnie od tego, że dzięki zastosowanym wymaganiom rekrutacyjnym określającym konieczność znajomości na poziomie dobrym minimum jednego języka obcego, każdy z pracowników uczelni posiada kompetencje do prowadzenia tego rodzaju zajęć, są one realizowane przez pracowników zgłaszających swoją ofertę lub profesorów wizytujących. Osoby te posiadają zatem kompetencje do przeprowadzania zajęć w językach obcych, które dodatkowo są doskonalone poprzez samokształcenie, uczestnictwo w kursach językowych, udział w zagranicznych stażach, programach mobilnościowych, konferencjach i projektach, prowadzenie współpracy międzynarodowej, członkostwo w redakcjach zagranicznych czasopism naukowych, a także lekturę, przygotowywanie i tłumaczenie tekstów.

Ważnym komponentem programu studiów są zajęcia w formie tutoringu – PE-3FF-KIE1 Fakultet: Tutoring – poziom podstawowy oraz PE-2FF-KIE1 Fakultet: Tutoring rozwojowo-naukowy. Oferta na tego rodzaju zajęcia zgłaszana jest przez uczestników ministerialnego programu „Mistrzowie Dydaktyki”, uczelnianego kursu tutoringu lub osoby mające praktyczne doświadczenie w zakresie tutoringu. Absolwentami programu „Mistrzowie Dydaktyki” są: dr Monika Czyżewska, dr Monika Dominiak-Kochanek, dr Ewa Duda, dr Anna Górka-Strzałkowska, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Dorota Jasielska, dr Izabela Kaźmierczak, dr Jarosław Korczak, mgr Katarzyna Kruś-Kubaszewska, dr Mateusz Kucz, dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS, dr Magda Lejzerowicz, dr Ewa Lewandowska, dr Monika Masłoń, prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr hab. Barbara Pasamonik, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr hab. Joanna Rajchert, prof. APS, dr Beata Rola, dr Piotr Rosół, dr Magdalena Rowicka, dr Katarzyna Szostakowska, dr Michał Szulawski, dr Piotr Toczyski, dr Łukasz Zaborek, dr Edyta Zawadzka, dr Karolina Ziembowicz. Absolwentami uczelnianego kursu tutoringu są: dr Jowita Bartczak, dr Natalia Bednarska, dr Agnieszka Bieńkowska, dr Ewa Bilska, dr Adam Buczkowski, dr Monika Czyżewska, dr Edyta Ćwikła, dr Ewa Dąbrowa, dr Kamila Dobrenko, dr hab. Danuta Duch-Krzystoszek, prof. APS, dr Wioletta Dziarnowska, dr Sylwia Galanciak, dr Urszula Gosk-Sobańska, dr Ewa Grudzińska, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Małgorzata Jabłonowska, dr Magdalena Janota-Bzowska, dr Jarosław Janowski, dr Iwona Konieczna, dr Adamina Korwin-Szymanowska, dr Marta Krasuska-Betiuk, dr Izabella Kucharczyk, dr Monika Kupiec, dr Magdalena Lejzerowicz, dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS, mgr Klaudia Majewska, dr Milena Miałkowska-Kozaryna, dr hab. Beata Nessel-Łukasik, prof. APS, dr hab. Agnieszka Olechowska, prof. APS, dr Iwona Omelańczuk, mgr Magdalena Prokopczuk, dr Monika Pudło, dr Beata Szurowska, dr Magda Świercz-Wojteczek, dr Magdalena Wałachowska, dr Maria Weker, dr Justyna Wiśniewska, dr Anna Witkowska-Tomaszewska, dr hab. Mariola Wolan-Nowakowska, prof. APS, dr Małgorzata Zambrowska, dr Edyta Zawadzka, dr Agnieszka Żabińska. Wiele z tych osób prowadzi również inne niż tutoringowe zajęcia na kierunku pedagogika, dzięki czemu możliwe jest implementowanie przez nich elementów tej strategii edukacji spersonalizowanej w procesie edukacyjnym w podejściu grupowym, co koresponduje z postulatami formułowanymi przez uczelnie zagraniczne: Ghent University (Belgia), University of Groningen (Holandia), University College London (Wielka Brytania), Aarhus University (Dania), University of Oslo (Norwegia) biorące udział w charakterze ekspertów szkolących w ministerialnym programie „Mistrzowie Dydaktyki”.

Potwierdzeniem bardzo dobrych kompetencji dydaktycznych pracowników i pracowniczek są wysokie wyniki w ankietach wypełnianych przez studentów (zagadnienie to w sposób pogłębiony omówione

zostało w dalszej części charakterystyki kryterium 4), a także ich osiągnięcia dydaktyczne z lat 2019-2024. Poniżej wskazane zostały egzemplifikacje wybranych ich kategorii:

a. opracowywanie programów nowych zajęć:

- z uwagi na fakt, że studia na kierunku pedagogika oraz innych kierunkach od roku akademickiego 2022/2023 realizowane są zgodnie z nowymi programami studiów, udziałem wszystkich nauczycieli realizujących zajęcia dydaktyczne na kierunku stało się przygotowywanie programów nowych zajęć;

b. własne zasoby dydaktyczne i autorstwo podręczników:

- prof. dr hab. Mirosław Józef Szymański: redakcja podręcznika (J.M. Szymański (2019, red.), *Krótkie wykłady z socjologii edukacji*. Warszawa: Wolters Kluwer); autorstwo podręczników (Szymański, J. (2013). *Socjologia edukacji. Zarys problematyki*. Kraków: Impuls; Szymański, M. J. (2015). *Studia i szkice z socjologii edukacji*. Warszawa: Wydawnictwo APS) – podręczniki te, choć zostały wydane jakiś czas temu, niezmiennie są niezwykle aktualne;
- dr hab. Irena Pospiszyl: autorstwo podręcznika akademickiego (Pospiszyl, J. (2021). *Patologie społeczne i problemy społeczne*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar);
- dr hab. Łukasz Baka, prof. APS: autorstwo rozdziału w podręczniku (Baka, Ł. (2019). Zachowania organizacyjne „poza rolą”. W: B. Rożnowski, P. Fortuna (red.), *Psychologia w biznesie*. Podręcznik. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN);
- dr hab. Kasper Sipowicz, prof. APS: współautorstwo podręczników (Pietras, T., Podgórska-Jachnik, D., **Sipowicz, K.**, Witusik, A. (2022). *Spektrum autyzmu – od diagnozy i terapii do integracji i inkluzji*. Wrocław: Wydawnictwo Continuo; Pietras, T., **Mosiółek, A.**, **Sipowicz, K.**, Witusik, A. (2024). *Paradygmaty współczesnej psychiatrii*. Wrocław: Wydawnictwo Continuo; **Sipowicz, K.**, Najbert, E., Podlecka, M., Pietras, T. (2022). *Hipoterapia. Historia, koncepcje, przegląd badań*. Wrocław: Wydawnictwo Continuo); współredakcja podręczników (**Sipowicz, K.**, Witusik, A., Pietras, T. (red.) (2019). *ADHD. Wybrane zagadnienia diagnozy i terapii*. Wrocław: Wydawnictwo Continuo);
- dr hab. Urszula Jeruszka, prof. APS, dr hab. Mariola Wolan-Nowakowska, prof. APS: współautorstwo podręcznika (**Jeruszka, U.**, **Wolan-Nowakowska, M.** (2020). *Zarządzanie różnorodnością w organizacji. Aspekty psychopedagogiczne*. Warszawa: Difin), autorstwo wydanego przed 2019 podręcznika (Jeruszka, J. (2016). *Zatrudnialność w perspektywie pedagogiki pracy*. Warszawa: Difin);
- dr hab. Błażej Przybylski: autorstwo rozdziału w podręczniku (Przybylski, B. (2019). Ideologie (edukacyjne) a socjalizacja młodego pokolenia. W: M.J. Szymański (red.), *Krótkie wykłady z socjologii edukacji*. Warszawa: Wolters Kluwer);
- dr Agnieszka Kolek: współautorstwo rozdziału w podręczniku (Kolek, A., Boruc, D. M., Kryczka, T. (2021). Zaburzenia emocjonalne i behawioralne u dzieci i młodzieży. W: M. Pietrzak, B. Knoff, T. Kryczka (red.), *Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej*. Warszawa: PZWL);
- dr Magdalena Ostolska: autorstwo rozdziału w podręczniku (Ostolska, M. (2020). Studium przypadku 4. Drama poprzez głos. W: B. Łoza i A. M. Chmielnicka-Plaskota (red.), *Arteterapia indywidualna. Część 4*. Warszawa: Difin);
- dr A. Gajda, dr D. Jankowska: współautorstwo podręcznika metodycznego (**Jankowska, D. M.**, **Gajda, A.**, & Karwowski, M. (2022). *Kompas kreatywności: Program rozwijania kreatywności i kompetencji wielokulturowych*. Wrocław: Uniwersytet Wrocławski);
- dr Monika Zima-Parjaszewska: autorstwo rozdziałów w podręcznikach (Zima-Parjaszewska, M. (2021), Jak traktować równo. Warsztat antydyskryminacyjny. W: E. Grudziwska (red.), *Kompetencje pracowników socjalnych: warsztaty/Metodyka Pracy Socjalnej*. Warszawa Difin; Zima-Parjaszewska M. (2020), Moja odpowiedzialność prawna, Moje prawo do sądu. W: E.B. Abramowska, K. Makowiecka (red.), *Scenariusze zajęć dla self-adwokatów. Część druga*.

Poradnik metodyczny dla profesjonalistów. Warszawa: Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną);

- dr Jolanta Zozula: autorstwo rozdziałów w podręcznikach (Zozula, J. (2022). Obowiązek alimentacyjny rodziców na rzecz dzieci oraz subsydiarna pomoc państwa osobom uprawnionym do alimentów. W: E. Grudziwska (red.), *Dziecko w rodzinie: kontekst prawno-metodyczny*. Warszawa: Difin; Zozula, J. (2022). Piecza zastępcza jako forma pomocy dziecku i rodzinie. W: E. Grudziwska (red.), *Dziecko w rodzinie: kontekst prawno-metodyczny*. Warszawa: Difin; Zozula, J. (2022). Wsparcie dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W: E. Grudziwska (red.), *Dziecko w rodzinie: kontekst prawno-metodyczny*. Warszawa. Difin;
 - dr hab. Jacek Kulbaka, prof. APS: opracowanie we współpracy z podmiotami zewnętrznymi interaktywnych testów z zakresu historii wychowania;
 - dr Marlena Grzelak-Klus: autorstwo kursów e-learningowych dla studentów: „Podstawy pedagogiki” oraz „Wprowadzenie do współczesnych kierunków pedagogicznych” (2023);
 - dr Małgorzata Korko: autorstwo kursu e-learningowego „Podstawy Metodologii Badań Ilościowych” (2023);
 - mgr Olena Galczewska, mgr Elżbieta Grabińska, mgr Beata Wiśniewska, mgr Małgorzata Wysznińska: opracowanie ćwiczeń gramatyczno-leksykalnych do platformę e-learningową;
 - dr Michał Knittel, mgr Paweł Jaworski: przygotowanie materiałów z zakresu edukacji zdrowotnej z wychowaniem fizycznym na platformę e-learningową (2021);
 - dr Monika Zima-Parjaszewska - autorstwo kursu e-learningowego pt.: „Prawa człowieka” (2023);
 - dr Jolanta Zozula: opracowanie kursu e-learningowego pt. „Prawo rodzinne i opiekuńcze - wybrane instytucje” (2023);
 - dr Monika Czyżewska, dr Wioleta Dziarnowska: współautorstwo materiałów dydaktycznych dla nauczycieli akademickich udostępnionych w zakładce Centrum Doskonalenia Dydaktycznego na stronie APS (**Dziarnowska, W.**, Kupiec, M., **Czyżewska, M.** (2023) Skrypt pt. „Peer Learning dla Pracowników APS związanych z dydaktyką. Od monady do diady koleżeńskej”, **Dziarnowska, W.**, Kupiec, M., **Czyżewska, M.** (2023) Skrypt pt. „Peer Learning dla Dydaktyków APS. Od monady do diady dydaktycznej”, **Dziarnowska, W.**, Kupiec, M., **Czyżewska, M.** (2023) Skrypt pt. „Peer Tutoring dla Tutorów APS. Od monady do diady tutorskiej”, **Czyżewska, M.**, **Dziarnowska, W.**, Kupiec, M. (2023) „Sylwetka superwizora dydaktycznego”, **Czyżewska, M.**, **Dziarnowska, W.**, Kupiec, M. (2023) „Standardy wiedzy, umiejętności i działalności superwizora dydaktycznego”, **Czyżewska, M.**, **Dziarnowska, W.**, Kupiec, M. (2023) Schemat spotkania superwizyjnego”;
- c. wdrożone innowacje dydaktyczne:
- prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr Monika Czyżewska, dr Monika Dominiak-Kochanek, dr Ewa Duda, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Jarosław Korczak, dr Łukasz Zaborek, dr Edyta Zawadzka: udział w programie Mistrzowie Dydaktyki – wdrożenie modelu tutoringu (praca tutorska ze studentami, w tym studentami pedagogiki, 1.10.2020-31.12.2022);
 - dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS, dr hab. Danuta Uryga, prof. APS: prowadzenie innowacyjnego programu seminarium dyplomowego dla studiów magisterskich na kierunku pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, w oparciu o metodologię badania w działaniu (2022-2024);
 - dr Anna Róża Makaruk: wdrożenie programu Interpersonalnego Treningu Twórczego Myślenia do programu studiów na kierunku pedagogika zdolności i informatyki (2019);
- d. nagrody uzyskane przez studentów, nad którymi nauczyciel akademicki sprawował opiekę naukową/artystyczną:
- prof. dr hab. Rafał Piwowski, dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS, dr hab. Marcin Sękowski, prof. APS, dr hab. Aleksandra Tłusciak-Deliowska, prof. APS, dr Marta Porembska:

nagrody i wyróżnienia dla studentów/studentek za najlepsze prace dyplomowe w konkursie im. prof. Czesława Kupisiewicza pisane pod ich opieką;

- mgr Dorota Maroń: nagrody rektorskie dla studentów za ilustracje M. Grzegorzewskiej wykonane na zajęciach Informatyka;

e. uruchomienie nowego kierunku studiów/specjalności/ zajęć/grupy zajęć:

- dr hab., Danuta Uryga, prof. APS, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Sylwia Galanciak: autorstwo koncepcji programu studiów dla kierunku pedagogika dla studiów I i II stopnia;
- dr hab. Andrzej Ciążęła, prof. APS, dr Agnieszka Zamarian: udział w pracach nad modyfikacją planu i struktury treści programowych zajęć dydaktycznych specjalności animacja społeczno-kulturowa;
- dr hab. Jacek Gralewski, prof. APS, dr Aleksandra Gajda, dr Dorota Jankowska, dr Ewa Wiśniewska, dr Ewa Weremczuk-Marczyńska: udział w pracach nad modyfikacją planu i struktury treści programowych zajęć dydaktycznych specjalności psychopedagogika kreatywności;
- dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS, dr Patrycja Jurkiewicz, dr Jolanta Wiśniewska: udział w pracach nad utworzeniem, a następnie modyfikacją planu i struktury treści programowych zajęć dydaktycznych specjalności edukacja dorosłych i coaching kariery;
- dr hab. Marek Siwicki, prof. APS, dr Sylwia Galanciak: udział w pracach nad skonstruowaniem programu specjalności edukacja medialna i techniki dziennikarskie oraz edukacyjny kontent design;
- dr hab. Urszula Jeruszka, prof. APS, dr Justyna Bluszcz: udział w pracach nad modyfikacją planu i struktury treści programowych zajęć dydaktycznych specjalności pedagogika pracy i zarządzanie zasobami ludzkimi;
- dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr Marta Wiatr – autorstwo programu jednej ze specjalności na kierunku pedagogika (studia II stopnia): opiekuńczo-wychowawcza;
- dr Milena Miałkowska-Kozaryna, dr Joanna Moleda, dr Katarzyna Nawrocka, dr Anna Nowicka-Skóra – autorstwo programu jednej ze specjalności na kierunku pedagogika (studia II stopnia): pedagogika resocjalizacyjna z kryminologią, studia II stopnia);
- dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS: tworzenie 4. letniego programu kształcenia dla Szkoły Doktorskiej;
- prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr hab. Michał Kwiatkowski: autorstwo programu studiów MICRACS Masters in Childrens' Rights and Childhood Studies;
- dr hab. Sergo Kuruliszwili, prof. APS, dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS, dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, dr Małgorzata Jabłonowska, dr Anna Makaruk, dr Miłosz Romaniuk: uruchomienie kierunku pedagogika zdolności i informatyki, udział w projektowaniu programu kształcenia na nim;
- dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Marta Wiatr: uruchomienie kierunku i konstruowanie jego programu (studia I i II stopnia): pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna;
- dr Edyta Zawadzka: skonstruowanie modułu dotyczącego edukacji spersonalizowanej stanowiącego komponent programu kierunku pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna;
- dr Sylwia Galanciak: udział w modyfikacjach programów studiów implementowanych od roku akademickiego 2022/2023 (w związku z pełnioną funkcją dyrektorki studiów);
- mgr Aleksandra Mazurek: udział w pracach nad modyfikacją programu studiów kierunku pedagogika specjalna;
- dr Ewa Grudziwska, dr Anna Chmielewska, dr Magdalena Stankowska, dr Jolanta Zozula: udział w pracach nad skonstruowaniem programu studiów praca socjalna (profil ogólnoakademicki);

- dr Milena Miałkowska-Kozaryna, dr Joanna Moleda, dr Katarzyna Nawrocka, dr Anna Nowicka-Skóra – udział w pracach nad opracowaniem programu studiów dla kierunku pedagogika resocjalizacyjna (studia I stopnia), pedagogika resocjalizacyjna z socjoterapią (studia II stopnia);
 - dr hab. Helena Ciężela, prof. APS: udział w pracach nad utworzeniem studiów podyplomowych „Nauczanie etyki w szkole”;
 - dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS: współautorstwo koncepcji studiów podyplomowych: „Zarządzanie w systemie oświaty”, „Dokształcanie kadry kierowniczej szkół i placówek edukacyjnych”, „Dokształcanie kadry organów prowadzących i nadzorujących szkoły i placówki edukacyjne”; autorstwo koncepcji studiów podyplomowych: „Akademii Liderów Oświaty – Szkoły Uczącej Się”;
 - dr Ewa Grudzińska: autorstwo programu kwalifikacyjnych studiów podyplomowych „Metodyka i metodologia pracy socjalnej” oraz „Socjoterapia” oraz programu doskonalących studiów podyplomowych „Mediacja sądowa i pozasądowa”;
 - dr Marlena Grzelak-Klus: autorstwo programu studiów podyplomowych opartych o nowe standardy kształcenia nauczycieli: „Studia Kwalifikacyjne w zakresie przygotowania pedagogicznego” oraz „Studia Kwalifikacyjne w zakresie przygotowania pedagogicznego dla psychologów”;
 - dr Hubert Iwanicki: autorstwo programu studiów podyplomowych: „Pedagogika resocjalizacyjna dla nauczycieli” oraz „Pedagogika resocjalizacyjna dla pedagogów specjalnych”;
 - dr Ewa Odachowska-Rogalska: autorstwo programu kierunku studiów podyplomowych „Psychologiczne wsparcie dzieci i młodzieży w kryzysie”;
 - dr Alicja Zagrodzka: autorstwo programu studiów podyplomowych: „Porozumienie bez Przemocy (NVC) w edukacji” i „Edukacja bez przemocy”;
- f. utworzenie i/lub opieka nad kołem naukowym:
- prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates: „Forum Równości Płci”;
 - dr hab. Marcin Sękowski, prof. APS: „Koła Psychologii Klinicznej i Psychoterapii APSI”;
 - dr hab. Kasper Sipowicz, prof. APS: „Studenckie Koło Naukowe „Disability Studies”;
 - dr Ewa Duda: „Koło Naukowe Ekologii EKO APS”;
 - dr Hubert Iwanicki: „Koło Naukowe Resocjalizacji APS”;
 - dr Sylwia Jaronowska: „Koło Naukowe Podstaw Pedagogiki „Paideia”;
 - dr Anna R. Makaruk: „Koło Naukowe Nowoczesnych Technologii Robo-Tech”;
 - dr Marta Mikołajczyk, dr Katarzyna Stanek: „Koła Naukowe Pracy Socjalnej PozyTYw”;
 - dr Ewa Odachowska-Rogalska – „Koło Naukowe Psychologii Klinicznej Dzieci i Młodzieży Małym Oczkiem”;
 - mgr Adam Pietruszka: „Chór Akademii Pedagogiki Specjalnej APSurd”, „Reprezentacyjny Zespół Wokalno Instrumentalny Regimentum: R.Z.W.I.R.”;
 - mgr Julia Serwa: „Koło Naukowe Disability Studies”;
- g. prowadzenie zajęć w języku obcym, w tym w uczelni zagranicznej, np. w ramach mobilności nauczycieli akademickich:
- prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates: profesor wizytująca w Thomas Bata University UTB, Zlin, Czechy (2023), University of Durres, Albania (2024), prowadzenie zajęć dla międzynarodowych grup studenckich w Queen’s University w Belfaście, w Napier University w Szkocji, w Oraeda din Universita w Rumunii, realizacja zajęć dla studentów wymiany Erasmus oraz konwersatoriów dla studentów APS (np. „Human Rights”, „Diversity Forum. Interfaith Dialog and Education for Peace”, „Language, Discourse and Society”, „Society, Social Inequality and Social Change”);
 - prof. dr hab. Jarosław Gara: prezentacja wybranych problemów/wykładów w języku angielskim z zakresu filozoficznych podstaw pedagogiki o orientacji egzystencjalnej oraz wybranych koncepcji egzystencjalnej filozofii wychowania dla doktorantów i studentów

w ramach spotkań, zajęć i seminariów, Trnavská univerzita v Trnave (Trnava University), Pedagogická Fakulta (Faculty of Education, 2023);

- dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS: uczestnictwo w programie ERASMUS+ STA (University of Patras, 2024; prowadzenie zajęć w języku obcym);
- dr hab. Sergo Kurulishwili, prof. APS: prowadzenie konwersatoriów w języku obcym dla studentów APS (np. „E-Learning – Theory and Technology”; „Information Technology and Society”; „Internet – Threats and Security Measures”; „Technology – Impacts on Individuals and Global Challenges”);
- dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS: prowadzenie zajęć w języku obcym w ramach stażu w Katedrze Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu we Lwowie;
- dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS: uczestnictwo w programie ERASMUS+ STA (Uniwersytet w Lublinie, 2024; prowadzenie zajęć);
- dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS: prowadzenie konwersatorium w języku obcym („Sources and Prevention of Aggression in Schools”) dla studentów w ramach programu Erasmus w APS;
- dr hab. Danuta Uryga, prof. APS: prowadzenie konwersatoriów w języku obcym dla studentów APS (np. „Parents as Activists – Areas of Parental Resistance in the Public Sphere”; „Who Can Change the World if Not the Parents? Parental Activism in Poland”);
- dr Monika Czyżewska: prowadzenie konwersatoriów w języku obcym dla studentów APS („Forms of Abuse and Neglect Against Children”, „Working with Children from Dysfunctional Families - Diagnosis, Intervention, Long-term Support”), uczestnictwo w programie Erasmus+ STA (University of Patras, 2022);
- dr Ewa Dąbrowa: prowadzenie zajęć w językach obcych w ramach wydarzeń edukacyjnych (Sociology of Education: Wellbeing And Resilience In The Times Of Crisis-Warsaw, 2023–współprowadzenie warsztatów: „EDUCATORE: Curriculum Implementation”; 16th UNESCO Janusz Korczak Chair International Summer School 2023 Researching Social Inclusion, Political Discourse, Policy, and Education, 2023. Wystąpienie: „CDA (critical discourse analysis) and STM (structural topic modeling) on the one path – paradigm integration in the analysis of today’s discourses. Introductory lecture”) oraz w ramach konwersatoriów dla studentów APS (np. „Child & Childhood in Multicultural Societies”, „Conflicts Resolution in Multicultural Societies”, „Exclusion and Marginalization in Education”, „Konfliktlösung in multikulturellen Gesellschaft”, „Infanzia in condizioni di crisi – la prospettiva interdisciplinare”);
- dr Monika Dominiak-Kochanek: prowadzenie wykładu dla studentów APS w języku obcym („Aggression: causes, consequences, and inhibiting factors”);
- dr Ewa Duda: profesor wizytująca w South Kazakhstan Pedagogical University named after Ozbekali Zhanibekov (2024), prowadzenie konwersatoriów w języku obcym dla studentów APS (np.: Urban Education);
- dr Magdalena Janota-Bzowska: uczestnictwo w programie ERASMUS+ STA (University of Ostrava, 2024);
- dr Małgorzata Korko: realizacja zajęć na uczelniach zagranicznych (University of Westminster, Middlesex University, Suqian College, Chiny) oraz konwersatoriów w języku obcym dla studentów APS („The Science of Learning and Teaching”);
- dr Marta Kulesza: prowadzenie konwersatoriów w języku obcym w APS („Familien-Coaching und Sozialpädagogisches Coaching als neue psychopädagogische Beratungsformen”);
- dr Katarzyna Pardej: uczestnictwo w programie ERASMUS+ STA (University of Patras, 2021; prowadzenie zajęć w języku obcym);
- dr Katarzyna Stanek: prowadzenie konwersatoriów w języku angielskim („Stress and Burnout in the Teaching Profession”) dla studentów APS;
- dr Marta Wiatr: prowadzenie konwersatoriów w języku obcym („Democratic Schools – Nurturing Responsible Citizens in Challenging Times”, „Building Family-School Partnerships”)

dla studentów APS, udział w programie ERASMUS+ STA (University Sorbonne Nord, 2021; prowadzenie zajęć w języku obcym); zorganizowanie wspólnego warsztatu dla polskich i niemieckich studentów w ramach stażu na Uniwersytecie Nauk Stosowanych w Jenie i w czasie konwersatorium w języku angielskim prowadzonym na APS;

- dr Edyta Zawadzka: prowadzenie konwersatoriów w języku obcym dla studentów APS („Contemporary Social Problems in the Context of Phenomenon of Educationalization”, „Selected Educational Discourses”);
- dr Maria C. Zsögön: profesor wizytująca w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, realizacja konwersatoriów w językach obcych dla studentów APS („Childhood, Society & Social Cohesion”, “The Issues of a Child and Family – Case Studies”, “Education in War and Conflict Zones”, “The Issues of Contemporary Education: Moderization and Economic Growth”, „Education – Not Only Pedagogical Conditions”);

h. *realizacja projektów wdrożeniowych:*

- prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates: udział w konsorcjum międzynarodowym w projekcie EARLY _ ASD (EU) w charakterze członkini zespołu APS i współautorki wniosku, odpowiedzialnej za jakość materiałów doskonalących nauczycieli (2024-2027);
- dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS: współautorstwo koncepcji merytorycznych i metodycznych oraz współrealizacja projektów w ramach grantów NCBiR oraz Ministerstwa Edukacji i Nauki/Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego): „Akademia Pedagogiki Specjalnej Uczelnią Młodego” (2018-2019) oraz „Nauka w służbie rozwijania talentów, samorozwoju i kształtowania motywacji młodzieży (2023-2025);
- dr Marlena Grzelak-Klus: autorstwo i realizacja projektu „Harcerska Akademia Rozwoju Pedagogicznego (HARP)” w ramach grantów NCBiR (2019-2022);
- dr Monika Czyżewska, dr Wioleta Dziarnowska, dr Marlena Grzelak-Klus: współautorstwo i realizacja projektu wdrożeniowego dydaktycznego: „Centrum Doskonalenia Dydaktycznego (CDD)” w ramach „Programu Doskonałość dydaktyczna Uczelni w ramach grantów Ministerstwa Edukacji i Nauki” (2022 – 2023);
- dr Małgorzata Jabłonowska: kierowanie projektem: „Nauka w służbie rozwijania talentów, samorozwoju i kształtowania motywacji młodzieży” (2023-2025) współfinansowanego ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- dr Małgorzata Korko: udział w realizacji zadań projektowych w ramach projektu „Nauka w służbie rozwijania talentów, samorozwoju i kształtowania motywacji młodzieży” (2023-2025) ;
- dr Miłosz Romaniuk: realizacja zadań projektowych w międzynarodowym projekcie „Eco-Ship” (2021-2023);
- mgr Aleksandra Mazurek: udział w realizacji zadań projektowych w ramach projektu „Akademia Pedagogiki Specjalnej Uczelnią Młodego Odkrywcy” (NCBiR, 2018-2019), „Harcerska Akademia Rozwoju Pedagogicznego (NCBiR, 2019-2022)”, „W nowe 100-lecie APS nowe do100sowania” (NCBiR, 2020-2023);

i. *popularyzacja:*

- prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski: organizacja „Forum myśli społecznej” (platforma interdyscyplinarnej dyskusji ekspertów z różnych dziedzin nauki, gospodarki i edukacji, podczas której podejmowane są tematy kluczowe dla rozwoju społeczeństwa współczesnego i przyszłego; 2023) oraz konferencji „Jaka szkoła?” (2024);
- prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates: współautorstwo i koordynacja wydania 2 raportów w zakresie dobrych Praktyk SOU i ZR dla Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju: „Katalog Dobrych Praktyk Uczelni w Zakresie ESG (2023) oraz „Katalog Case Studies w kreowaniu rozwiązań dla zrównoważonej przyszłości szkolnictwa wyższego” (2024);
- dr hab. Iryna Androshchuk, dr Ewa Dąbrowa: organizacja i prowadzenie webinarów dotyczących edukacji w Ukrainie (2023);

- dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS, dr hab. Marcin Sękowski, prof. APS, dr Kasper Sipowicz, prof. APS, dr hab. Adam Solak, prof. APS, dr Aleksandra Gajda, dr Jarosław Janowski, dr Ewa Lewandowska-Tarasiuk, dr Justyna Melonowska, dr Ewa Odachowska-Rogalska, dr Katarzyna Stanek, dr Magdalena Stankowska, dr Beata Szurowska, dr Monika Zima-Parjaszewska, mgr Mikołaj Kowalewski, mgr Agnieszka Plewka: uczestnictwo w audycjach radiowych, telewizyjnych i internetowych o charakterze popularyzatorskim (2019-2024);
- dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS: opracowanie i realizacja autorskiego programu szkolenia kadry harcerskiej „Dydaktyka dla praktyka” w ramach projektu „Harcerska Akademia Rozwoju Pedagogicznego” (2019-2021);
- dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba: prowadzenie szkoleń dla nauczycieli szkół warszawskich z zakresu pedagogiki zdolności; autorstwo artykułów popularno-naukowych dla Kuriera Wileńskiego oraz czasopisma „Refleksje. Zachodniopomorski Kwartalnik Oświatowy”; współredakcja poradnika (Lewandowska, I., Łukasiewicz-Wieleba, J. (2020) (red.). *By nie zgasić w dziecku ciekawości świata. Poradnik dla rodziców, nauczycieli, wychowawców*. Warszawa-Wilno: Forum Przedsiębiorczości Polskiej „Korona” Kurier Wileński);
- dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS, dr Beata Szurowska: organizacja konkursu poetyckiego „Pedeutologiczna Wiosna Poezji” w APS dla uczniów, studentów i nauczycieli i współredakcja publikacji pod tytułem „Konwaliowe Dzwonki” (2019, 2021); autorstwo koncepcji i realizacji programu „Salon Pedeutologii” (wywiady z wybitnymi przedstawicielami pedagogiki) i wykorzystywanie tych treści w zajęciach ze studentami na rzecz budowania pedagogicznej refleksji);
- dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS: wykłady cykliczne w Społecznym Stowarzyszeniu Prasoznawczym „Stopka” (tytuł ostatniego – „Społeczeństwo gapiów”);
- dr hab. Grzegorz Pyszczyk, prof. APS, dr Justyna Melonowska: autorstwo tekstów na popularnofilozoficznym portalu „Filizofuj!”;
- dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr Monika Czyżewska: autorstwo artykułu popularnonaukowego (Tłuściak-Deliowska, A., Czyżewska M. (2021). *Poznanie po owocach, czyli ocenianie wspierające rozwój ucznia w kontekście kultury szkoły*. *Meritum. Mazowiecki Kwartalnik Edukacyjny*, 1(60), 16-22);
- dr hab. Adam Solak, prof. APS: spotkania z dziećmi i młodzieżą w Szkołach Kawalerów Orderu Uśmiechu i innych placówkach oświatowych;
- dr hab. Danuta Uryga, prof. APS: udział w kongresach popularyzujących wiedzę naukową („II kongres rodziców osób LGBTQIA+”, prowadzenie dyskusji nt. badań w obszarze rodzicielstwa osób LGBTQ, 2023; „Kultura Innowacji w Edukacji. Zmiana edukacyjna, która ma znaczenie. Z doświadczeń Wiosny Edukacji”, 2024; „I kongres rodziców osób LGBTQIA+”; wykład dot. aktywizmu rodzicielskiego i prowadzenie panelu dyskusyjnego, 2023; Forum Edukacyjne w Płuznicy „Przestańmy się szkolić, zacznijmy działać dla siebie i innych”, 2023);
- dr Małgorzata Czarkowska: przygotowanie scenariuszy lekcji dla młodzieży szkolnej z zakresu prawa (różnych dziedzin prawa) dla Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie (2019 r.);
- dr Małgorzata Czarkowska, dr A. Chmielewska, dr E. Grudzińska, dr M. Zima-Parjaszewska: przygotowanie, organizacja i przeprowadzenie konkursu organizowanego przez Poradnię Prawną dla Studentek i Studentów APS oraz Zakład Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej pod hasłem „JAK MÓWIĆ DZIECIOM O ICH PRAWACH?” skierowanego do Studentów i Studentek Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej oraz pełnoletnich Uczennic i Uczniów szkół ponadpodstawowych (liceów i techników) w Warszawie, 2022);
- dr Ewa Duda: współorganizacja webinarów: „Engaging citizens in food diversity in cities” (2023), „APS zero-waste, i.e. how to implement the ideal of an environmentally-responsible University, „Zero-waste – best practices of Polish universities in the field of environmental

protection (2021), „Algorytmy a wykluczenie i wrogość. Czy myślenie jest alternatywą dla algorytmicznej wizji świata?” (2021);

- dr Aleksandra Gajda, dr Dorota Jankowska: stworzenie strony internetowej www.kompaskreatywnosci.com, na której sukcesywnie umieszczane są stworzone programy (podręczniki metodyczne) oraz artykuły i wyniki badań dotyczące szeroko rozumianej problematyki kreatywności w pracy z dziećmi i młodzieżą (2024);
- dr Sylwia Galanciak: prowadzenie szkoleń dla nauczycieli (np. szkolenie "Grywalizacja w szkole", Forum Twórczych Nauczycieli, Seminarium VII, WSH Humanitas w Sosnowcu, 2020);
- dr Marlena Grzelak-Klus: realizacja szkoleń dla nauczycieli w ramach współpracy z Mazowieckim Samorządowym Centrum Szkolenia Nauczycieli; publikacja artykułów popularno-naukowych (np. Grzelak-Klus, M. (2019). Akademickie kształcenie kompetencji społecznych jako szansa na wyzwolenie innowacji w działaniu zawodowym. *Meritum*, 1 (52), 24-27; Grzelak-Klus, M., Karaśkiewicz A. (2021). Zdalna czy stacjonarna - w której szkole lubię się uczyć. Powrót do ...przyszłości; *Meritum*, nr 2 (61), 31-39);
- dr Magdalena Janota-Bzowska: prowadzenie na YouTube kanału popularnonaukowego „Sztuka Subiektywnie”, pełnienie funkcji Kuratora wystaw promujących studentów i absolwentów Instytutu Edukacji Artystycznej APS, współtworzenie Galerii APS);
- dr Anna R. Makaruk: prowadzenie wykładów, paneli dyskusyjnych z uczniami zdolnymi i pedagogami, warsztatów kreatywno-komunikacyjnych dla uczniów;
- dr Karolina Nowak-Stańczyk: współorganizacja warsztatów "Sekretny świat iluzji" w ramach Festiwalu Nauki w Warszawie (2022);
- dr Anna Nowicka-Skóra: prowadzenie warsztatów i szkoleń dla pracowników zakładów poprawczych;
- dr Elżbieta Paradowska: realizacja warsztatów edukacyjnych dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami;
- dr Ewa Odachowska-Rogalska: autorstwo poradników i książek popularnonaukowych (Odachowska-Rogalska, E. (2022). *Dziecko pod wpływem traumy: poradnik dla nauczycieli, psychologów, pedagogów, placówek oświatowych i poradni psychologicznych*. Warszawa: Stowarzyszenie Polski Komitet Narodowy Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci – UNICEF; Odachowska-Rogalska, E. (2022). *Poradnik dla instytucji wspierających i osób zagrożonych przemocą*. Warszawa: Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej);
- dr Marta Porębska: prowadzenie szkoleń dla Okręgowej Rady Adwokackiej i Sędziów Rodzinnych;
- dr Miłosz Romaniuk: działalność popularyzatorska, szkoleniowa i wychowawcza z zakresu wychowania morskiego (prowadzenie rejsów i szkoleń z młodzieżą, upowszechnianie wiedzy na temat wychowania morskiego, pełnienie funkcji kierownika Gdańskiej Szkoły pod Żaglami, koordynacja pracy wychowawców, przygotowywanie planu zajęć, prowadzenie badań naukowych, opracowanie planu rejsu szkoleniowego i jego ewaluacja);
- dr Mieczysław Sędzicki: Organizacja od 26 lat inicjatywy OSPAR (Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji); redakcja dostępnej elektronicznie pozycji pt. "Jubileusz 25-lecia Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji" (2023);
- dr Marta Wiatr: udział z referatem w forach i konferencjach popularyzujących wiedzę naukową („Zmiana w szkole – szkoła w zmianie” (2019); „Konferencja dla dyrektorów szkół” (2022); „Kultura Innowacji w Edukacji. Zmiana edukacyjna, która ma znaczenie. Z doświadczeń Wiosny Edukacji”, 2024);
- dr Ewa Wiśniewska: autorstwo artykułu popularno-naukowego (Wiśniewska, E. (2023). Kurs na kreatywność: zachęcać, rozpoznawać, wspierać, rozwijać. *Mazowiecki Kwartalnik Edukacyjny Meritum*, 3(70), 91-99); prowadzenie szkoleń z zakresu kreatywności;

- dr Alicja Zagrodzka: prowadzenie wykładów i warsztatów psychoedukacyjnych dla członków i członków Wspólnoty Trudnych Małżeństw SYCHAR w Warszawie, oraz warsztaty dla specjalistów w Ukrainie na temat programu profilaktycznego „Słowa są oknami lub ścianami” w ramach projektu „Płomyk POROZUMIENIA”;
 - dr Monika Zima-Parjaszewska: udział w kongresach Osób z Niepełnosprawnościami (od 2014 roku); autorka opracowań z zakresu dostosowania materiałów edukacyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
 - mgr Joanna Antosik: udział w konferencji metodycznej „Spektrum autyzmu w codzienności szkolnej i domowej” z referatem;
 - mgr Arkadiusz Korycki: organizacja Senioralnych Kongresów Edukacyjnych; prowadzenie spotkań edukacyjnych w domach pomocy społecznej, domach dziennego pobytu oraz w kołach i klubach seniorów; autorstwo materiałów edukacyjnych (Korycki, A. (2021). *Jak wspierać rodziny osób z zaburzeniami otępiennymi? Zalecenia rodzin dla instytucji pomocy i integracji społecznej*. Siedlce: Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach);
 - mgr Adam Pietruszka: realizacja występów muzycznych i przedstawień teatralnych ze studentami na terenie uczelni i poza nią, nagranie i realizacja teledysku promocyjnego APS – „Nieskończoność”, autorstwo i realizacja Hymnu APS – Historia Vitae Magistra Est;
 - mgr Julia Serwa: prowadzenie szkoleń dotyczących komunikacji alternatywnej dla szkół;
 - mgr Ewa Weremczuk-Marczyńska: autorstwo materiałów edukacyjnych (Gardian-Miałkowska, R., **Weremczuk, E.**, Przybysz-Zaremba, M. (2020). *Specjalne potrzeby edukacyjne w praktyce pedagogicznej. Wybrane obszary i rozwiązania*. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek;
 - zespół Zakładu Psychopedagogiki Kreatywności: podjęcie współpracy ze Sztabem Generalnym Wojska Polskiego, w ramach której prowadzone są cykliczne zajęcia oparte na wynikach badań naukowych, ukierunkowane na rozwój kreatywności oraz umiejętności twórczego rozwiązywania problemów, których odbiorcami jest grupa wyselekcjonowanych żołnierzy WP (2023);
 - zespół Zakładu Psychopedagogiki Kreatywności: Współpraca z Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli, prowadzenie warsztatów dla nauczycieli, opartych na wynikach badań, których celem było doskonalenie umiejętności pracy w grupie zróżnicowanej kulturowo (2022);
- j. organizacja wydarzeń o charakterze edukacyjnym:
- prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates: coroczne międzynarodowe szkoły letnie Katedry UNESCO;
 - dr Małgorzata Jabłónowska: organizacja (z ramienia APS) etapu wojewódzkiego Międzynarodowego Konkursu Programistycznego Baltie (2023);
- k. inne
- prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates: zainicjowanie programu profesorów wizytujących w APS 2020-2024, założenie sieci CEEPUS NAWA, organizacja 4 mobilności dydaktycznych w roku 2024;
 - dr hab. Iryna Androshchuk: współautorstwo programu podwyższenia kwalifikacji nowo mianowanych dyrektorów szkół w Ukrainie;
 - dr Sylwia Galanciak: pełnienie roli tutorki stypendystki Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda, dr Bohdany Hurji (edycja programu 2018/2019);
 - dr Ewa Grudzińska: przygotowanie wniosku do NAWA w ramach programu Partnerstwa Strategicznego (partner projektu University of Galway, Irlandia) – projekt studiów I stopnia Humanitarian Aid & Social Work;
 - dr Ciprian Simut: opublikowanie przewodnika (Simuț, C. (2023). *Ghid practic de seminar la fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia instruirii și evaluării [Guidebook for Seminars at Basics of Pedagogy, Teaching and Assessment Theory and Methodology]*. Cluj Napoca: Editura Risoprint);

- mgr Agnieszka Pietruszka: autorstwo metody dydaktyczno-wychowawczo-terapeutycznej NUUN/Nauczyciel-Uczeń-Uczeń Nauczyciel/, opartej na zamianie ról i skierowanej do uczniów, wychowawców, rodziców, z którymi trudno się porozumieć na skutek bariery językowej, kulturowej, emocjonalnej, a także jej wdrożenie w Ghanie (2022-2023).

Podsumowując część dotyczącą kompetencji dydaktycznych kadry odpowiedzialnej za kształcenie na kierunku pedagogika, skonstatować należy, że osoby te cechują się wysokimi kompetencjami adekwatnymi do zróżnicowanej tematyki, formy i specyfiki prowadzonych przez nich zajęć. Zarówno dzięki proponowanym przez uczelnię szkoleniom, jak i działalności samokształceniowej, pracownicy posiadają również kompetencje z zakresu prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik na odległość, a także te umożliwiające udział w kształceniu studentów w języku obcym oraz implementacji podejścia tutoringowego w procesie edukacyjnym. W kontekście zajęć realizowanych na odległość istotne jest dodanie, że ich obsada jest przedmiotem głębokiego namysłu, realizowanego na poziomie instytutów i uczelni i podejmowanego w uwzględnieniu kryterium możliwości realizacji efektów uczenia się w sposób zdalny. Co więcej, podobnie jak każde inne zajęcia, jakość ich realizacji jest weryfikowana w ramach ankiet studenckich, a także studentom/studentkom jest stwarzana okazja do sygnalizowania ewentualnych problemów podczas kontaktów z kierownikami kierunków/specjalności i doradcami. Potwierdzeniem wysokiego znaczenia przypisywanego przez kadrę działalności dydaktycznej jest liczba oraz zróżnicowanie osiągnięć dydaktycznych osób zaangażowanych w realizację zajęć. To wszystko przyczynia się do tego, że zajęcia realizowane są prawidłowo, a proces edukacyjny umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Uzupełnieniem dorobku naukowego i dydaktycznego, a zarazem potwierdzeniem wysokich kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników i pracowniczek realizujących kształcenie na kierunku Pedagogika jest podejmowanie przez nich działalności eksperckiej. Możliwe jest wyróżnienie następujących aspektów tego rodzaju aktywności podejmowanych w latach 2019-2024:

- pełnienie funkcji promotora/opiekuna naukowego rozpraw doktorskich (niemal wszyscy samodzielni pracownicy badawczo-dydaktyczni);
- pełnienie funkcji recenzenta w postępowaniach awansowych (niemal wszyscy samodzielni pracownicy badawczo-dydaktyczni);
- przygotowywanie recenzji wydawniczych pozycji zwartych oraz publikacji z czasopismach punktowanych (niemal wszyscy pracownicy etatowi z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym dr. hab. lub doktora);
- przygotowywanie recenzji lub opinii dotyczących innych materiałów, np. raportów, projektów badawczych i społecznych, programów, rozporządzeń ministerialnych, standardów kształcenia nauczycieli, rekomendacji metodycznych, eksperymentów pedagogicznych (prof. dr hab. Rafał Piwowarski, dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS, dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS, dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS, dr hab. Anna Mosiołek, prof. APS, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr Małgorzata Czarkowska, dr Ewa Dąbrowa, dr Aleksandra Gajda, dr Sylwia Galanciak, dr Ewa Grudzińska, dr Beata Szurowska, dr Edyta Zawadzka);
- viceprzewodniczenie Komitetowi Nauk Pedagogicznych (prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski);
- zasiadanie w prezydium Komitetu Nauk Pedagogicznych (prof. dr hab. Mirosław Józef Szymański);
- członkostwo w sekcjach, zespołach lub komisjach Komitetu Nauk Pedagogicznych (Sekcja Pedagogiki Ogólnej – prof. dr hab. Jarosław Gara – dodatkowo pełnienie funkcji wiceprzewodniczącego; Sekcja Pedagogiki Pracy – prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski – dodatkowo pełnienie funkcji przewodniczącego, dr Justyna Bluszcz; Sekcja Andragogiki – dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS; Sekcja Pedeutologii – dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS; Sekcja i/lub Zespół Pedagogiki Medialnej – dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS-funkcja przewodniczącego, dr Sylwia Galanciak – pełnienie funkcji sekretarza, dr Izabela

Mikołajewska; Sekcja Edukacji dla Bezpieczeństwa – dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS; Zespół Pedagogiki Młodzieży- dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS; Zespół Pedagogiki Społecznej – dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS, Komisja ds. Zawodu Nauczyciela – prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates);

- członkostwo w innych gremiach: Rada Interesariuszy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji przy MEiN, Rada Naukowa Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, Warszawska Rada Edukacyjna, Rada Programowa Kongresu Edukacyjnego FRSE, Rada Programowa Festiwalu Nauki w Warszawie, Komitet Edukacji Zawodowej Krajowej Izby Gospodarczej (prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski); Komitet Naukowy Fundacji ETOH (funkcja przewodniczącej – dr hab. Anna Mosiołek, prof. APS); Rada Naukowa Muzeum Harcerstwa, Polskie Towarzystwo Naukowe Edukacji Internetowej, Polskie Towarzystwo Techniki i Mediów Edukacyjnych, Polskie Towarzystwo Psychiatryczne- Sekcja Arteterapii, Polskie Towarzystwo Pedagogiczne, Polskie Stowarzyszenie im. Janusza Korczaka (dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS); Zarząd Centrum Transferu Wiedzy APS (dr hab. Danuta Uryga, prof. APS-przewodnicząca, dr Małgorzata Korko – członek Zarządu); European Council for High Ability, Polskie Stowarzyszenie Kreatywności (dr Aleksandra Gajda); Rada Fundacji Centrum Wspierania Zdolności (dr Anna Makaruk); Zespół doradczy MNiSW ds. włączenia kwalifikacji rynkowych (dr Magdalena Ostolska); Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną (dr Monika Zima-Parjaszewska – funkcja prezeski), Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami (dr Monika Zima-Parjaszewska – funkcja wiceprzewodniczącej), Rada Dostępności przy Ministrze Funduszy i Polityki Regionalnej, Zespół ds. Reformy Pomocy Społecznej przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (dr Monika Zima-Parjaszewska);
- pełnienie funkcji ekspertów w innych gremiach: Biuro Rzecznika Praw Dziecka (Zespół do spraw badań na temat realizacji praw dziecka w Polsce – prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS; społeczny doradca Rzecznika Praw Dziecka, prowadzenie przy RPD RP Zespołu ds. Bezpieczeństwa Dziecka – dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS); Światowa Organizacja Zdrowia, Niezależny Komitet Doradczy na rzecz opieki zdrowotnej i zdrowia publicznego Instytutu Fundacji Thorax – Think Tank (dr hab. Anna Mosiołek, prof. APS); Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (Zespół Prawa Administracyjnego i Gospodarczego – dr Małgorzata Czarkowska); Biuro rzecznika Praw Obywatelskich (ekspertka ds. zdrowia psychicznego – dr Ewa Odachowska-Rogalska); MOST UNESCO Management of Social Transformations (prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates); Państwowa Służba Jakości Edukacji Ukrainy, Rada Naukowa i Metodyczna Ministerstwa Edukacji Narodowej Ukrainy (dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS); Centrum Rozwoju Edukacji na Litwie (dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS); Polska Komisja Akredytacyjna (dr hab. Adam Solak, prof. APS); Rada Ekspertów Uczelni Wyższych ds. Edukacji i Integracji Migrantów i Uchodźców (dr Ewa Dąbrowa); Sieć Edukacji Cyfrowej Komet@ (dr Sylwia Galanciak); Zespół Ekspertów Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Zespół Ekspertów Narodowej Agencji Wymiany Badawczej, Zespół Ekspertów Narodowego Centrum Nauki, Zespół Ewaluacji Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dr Dorota Jankowska);
- członkostwo w zespołach eksperckich powoływanych w ramach projektów naukowych i/lub dydaktycznych („Harcerska Akademia Rozwoju Pedagogicznego” – dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS, dr Ewa Dąbrowa; „program WARS i SAWA” – dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba; „Projektowanie uniwersalne kluczem do dostępności” – dr hab. Adam Solak, prof. APS, „Uniwersalne kierunki-uniwersalne społeczeństwo” - dr hab. Adam Solak, prof. APS; „projekt nt. Prawno społecznych problemów zarządzania edukacją w czasach konfliktów zbrojnych – dr hab. Franciszek Szlosek, prof. APS; „Samodzielni i niezależni. Jak skutecznie wspierać osoby z niepełnosprawnościami – cykl szkoleń dla kadry merytorycznej” – dr hab. Mariola Wolan-Nowakowska; „Szansa - nowe możliwości dla dorosłych” – dr Ewa Duda, „Key Engaging Educational Practices Used By Secondary School

Teachers To Keep Connected With Their Students Following Covid-19 Pandemic” – dr Sylwia Galanciak; „Edukacja przyszłości – zdalne kształcenie i szkolenie zawodowe” – dr Ewa Grudziwska; „Klimatyczna Mapa Warszawy” – dr Małgorzata Jabłonowska, dr Miłosz Romaniuk; „Zmiany w systemie edukacji w Polsce odpowiedzią na oczekiwania społeczne i zmiany gospodarcze”, „Analiza kompetencji i kwalifikacji w sektorze oświaty i wychowania”, „Warszawski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata: 2010- 2020” – dr Patrycja Jurkiewicz; „Strengthening VET professionals for promoting cross-border mobility in apprenticeships”- dr Katarzyna Pardej, „Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORDCA+” – dr Katarzyna Stanek);

- konsultacje eksperckie, w tym zasiadanie w jury konkursów (prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski, dr Jan Łaszczyk, prof. APS, dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS, dr hab. Kasper Sipowicz, prof. APS, dr hab. Franciszek Szlosek, prof. APS, dr Anna Chmielewska, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Hubert Iwanicki, dr Magdalena Janota Bzowska, dr Katarzyna Nawrocka, dr Miłosz Romaniuk, dr Katarzyna Stanek, dr Monika Zima-Parjaszewska, mgr Adam Pietruszka);
- przygotowywanie opracowań tematycznych w ramach projektów realizowanych przez instytucje zewnętrzne (dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr Marta Kulesza);
- projektowanie i realizacja szkoleń/warsztatów lub webinarów dla podmiotów zewnętrznych (dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr hab. Anna Mosiołek, prof. APS, dr Anna Chmielewska, dr Małgorzata Czarkowska, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Patrycja Jurkiewicz, dr Marta Kulesza, dr Marta Mikołajczyk, mgr Filip Chrypankowski, mgr Ewa Weremczuk);
- pełnienie funkcji ekspertów w programach medialnych (dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr Łukasz Zaborek) lub artykułach w czasopiśmie (dr Magdalena Stankowska).

Obok działalności eksperckiej osoby realizujące kształcenie na kierunku pedagogika są zaangażowane w działalność organizacyjną na rzecz uczelni. Poniżej przedstawiono jej formy w obecnej kadencji:

- pełnienie funkcji prorektora ds. rozwoju i współpracy z otoczeniem (dr hab. Danuta Uryga, prof. APS) oraz ds. nauki (dr hab. Jacek Gralewski, prof. APS);
- pełnienie funkcji dyrektora Instytutu (dr Łukasz Baka, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS);
- pełnieniu funkcji zastępcy dyrektora Instytutu (dr Marlena Grzelak-Klus, dr Milena Miałkowska-Kozaryna);
- pełnienie funkcji kierowników jednostek wchodzących w skład instytutów lub działających poza nimi (prof. dr hab. Jarosław Gara, prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski, prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, prof. dr hab. Mirosław Szymański, dr hab. Andrzej Ciężela, prof. APS, dr hab. Helena Ciężela, prof. APS, dr hab. Jacek Gralewski, prof. APS, dr hab. Jacek Kulbaka, prof. APS, dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS, dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr hab. Grzegorz Pyszczyk, prof. APS, dr hab. Kacper Sipowicz, prof. APS, dr hab. Bernadeta Szczupał, prof. APS, dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS, dr Monika Dominiak-Kochanek, dr Ewa Grudziwska, dr Magdalena Janota-Bzowska, dr Ewa Lewandowska-Tarasiuk, dr Ewa Odachowska-Rogalska);
- członkostwo w Senacie uczelni (dr hab. Łukasz Baka, prof. APS, dr hab. Jacek Kulbaka, prof. APS, dr hab. Sergo Kuruliszwili, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS, dr hab. Adam Solak, prof. APS, dr hab. Bernadeta Szczupał, prof. APS, dr Ewa Dąbrowa, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Milena Miałkowska-Kozaryna);
- członkostwo w komisjach senackich (Senacka Komisja ds. organizacji uczelni i finansów: dr hab. Helena Ciężela, prof. APS, dr hab. Sergo Kuruliszwili, prof. APS, dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS, dr Joanna Moleda; Senacka Komisja ds. badań naukowych i działalności artystycznej: dr

hab. Łukasz Baka, prof. APS, dr hab. Mateusz Grodecki, prof. APS, dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS, dr hab. Kasper Sipowicz, prof. APS; Senacka Komisja ds. rozwoju oraz ocen nauczycieli: dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr Ewa Odachowska-Rogalska; Senacka Komisja ds. kształcenia i spraw studenckich: dr Monika Dominiak-Kochanek, dr Magdalena Świercz-Wojteczek, dr Edyta Zawadzka; Senacka Komisja ds. szkół doktorskich i doktorantów: dr hab. Adam Solak, prof. APS, dr Magdalena Janota-Bzowska, dr Marta Porembska; Senacka Komisja ds. etyki: dr Agnieszka Zamarian, dr Monika Zima-Parjaszewska);

- członkostwo w komisjach dyscyplinarnych (Uczelniana Komisja Dyscyplinarna dla nauczycieli akademickich: prof. dr hab. Rafał Piwowski, dr Katarzyna Nawrocka; Uczelniana Komisja Dyscyplinarna dla studentów: dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS, dr Jowita Bartczak, dr Katarzyna Pardej, dr Mateusz Radzki, dr Monika Zima-Parjaszewska; Uczelniana Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla studentów: dr hab. Jacek Kulbaka, prof. APS, dr Sylwia Galanciak; Uczelniana Komisja Dyscyplinarna dla doktorantów: dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS; Uczelniana Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla doktorantów: dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS, dr Mateusz Bieńkowski);
- członkostwo w radach naukowych dyscyplin (prof. dr hab. Jarosław Gara, prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS, dr hab. Łukasz Baka, prof. APS, dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS, dr hab. Jacek Gralewski, prof. APS, dr hab. Jacek Kulbaka, dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS, dr Błażej Przybylski, prof. APS, dr hab. Marcin Sękowski, prof. APS, dr hab. Kasper Sipowicz, prof. APS, dr hab. Marek Siwicki, prof. APS, dr hab. Adam Solak, prof. APS, dr hab. Elżbieta Strutyńska-Laskus, dr hab. Bernadeta Szczupał, prof. APS, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr hab. Danuta Uryga, prof. APS, dr Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS, dr Ewa Dąbrowa, dr Monika Dominiak-Kochanek, dr Aleksandra Gajda, dr Sylwia Galanciak, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Dorota Maria Jankowska, dr Izabela Mikołajewska, dr Ewa Odachowska-Rogalska, dr Katarzyna Pardej, dr Miłosz Romaniuk, dr Agnieszka Zamarian, dr Edyta Zawadzka);
- pełnienie funkcji kierowników kierunków lub specjalności (dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS, dr hab. Marek Siwicki, prof. APS, dr Justyna Bluszcz, dr Aleksandra Gajda, Sylwia Galanciak, dr Joanna Moleda, dr Katarzyna Nawrocka, dr Marta Wiatr, dr Jolanta Wiśniewska, dr Agnieszka Zamarian);
- pełnienie funkcji doradcy studentów (dr hab. Kasper Sipowicz, prof. APS, dr Anna Chmielewska, dr Monika Czyżewska, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Hubert Iwanicki, dr Małgorzata Jabłonowska, dr Jarosław Jankowski, dr Sylwia Jaronowska, dr Marta Kulesza, dr Katarzyna Łukaszewska, dr Anna Róża Makaruk, dr Izabela Mikołajewska, dr Katarzyna Nawrocka, dr Anna Nowicka-Skóra, dr Marta Porembska, dr Magdalena Stankowska, dr Agnieszka Zamarian, dr Edyta Zawadzka, dr Jolanta Zozula, mgr Joanna Antosik, mgr Filip Chrypankowski, mgr Adam Pietruszka, mgr Julia Serwa).

Za prowadzoną działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną pracownicy i pracowniczki realizujący/e kształcenie na kierunku pedagogika otrzymali nagrody. Poniżej przedstawiono ich egzemplifikacje:

- Medal Komisji Edukacji Narodowej (prof. dr hab. Rafał Piwowski, dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS, dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS, dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS, dr hab. Jan Sikora, dr hab. Marek Siwicki, prof. APS, dr hab. Bernadeta Szczupał, prof. APS, dr hab. Franciszek Szlosek, prof. APS, dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS, dr Justyna Bluszcz, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Ewa Grudziwska, dr Hubert Iwanicki, dr Magdalena Janota-Bzowska, dr Patrycja Jurkiewicz, dr Marta Kulesza, dr Anna R. Makaruk, dr Izabela Mikołajewska, dr Joanna

Moleda, dr Katarzyna Nawrocka, dr Anna Nowicka-Skóra, dr Marta Wiatr, dr Jolanta Wiśniewska, dr Alicja Zagrodzka, dr Edyta Zawadzka, mgr Dorota Kożuchowska);

- Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (prof. zw. dr hab. Stefan Kwiatkowski);
- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS, dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS);
- Brązowy Krzyż Zasługi (dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS, dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS, dr hab. Kasper Sipowicz, prof. APS, dr Miłosz Romaniuk, mgr Danuta Augustyniak);
- Srebrny Krzyż Zasługi (dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS, dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS, dr Małgorzata Jabłonowska, dr Beata Szurowska);
- Złoty Krzyż Zasługi (dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS, dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS, dr hab. Adam Solak, prof. APS, dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS);
- Złoty Medal za Długoletnią Służbę (dr Elżbieta Paradowska);
- nagroda Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za całokształt dorobku (prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski);
- Medal „Kostiantyn Uszyński” przyznany przez Narodową Akademię Nauk Pedagogicznych Ukrainy za znaczące osiągnięcia w dziedzinie nauk pedagogicznych i psychologicznych (dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS, dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS, dr hab. Adam Solak, prof. APS);
- Medal im. Monomacha za osiągnięcia naukowe i współpracę naukową z Ukrainą, przyznany przez Narodową Akademię Pedagogicznych Nauk (dr hab. Franciszek Szlosek, prof. APS);
- Medal Iwana Franki przyznany przez Narodową Akademię Nauk Pedagogicznych Ukrainy (dr hab. Adam Solak, prof. APS);
- Medal Grigorija Skoworody Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy (dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS);
- tytuł doktora honoris causa Charkowskiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. G. Skoworody (dr hab. Franciszek Szlosek, prof. APS)
- Nagroda EAEA Grundtvig Award 2024 excellence in adult education, za projekt „SmartFood“ „Adult Learning Transforming Lives, Communities, and Society” (dr Ewa Duda);
- AMCIS 2024 Top 25% Complete Papers Award (dr Ewa Duda);
- AMCIS 2023 Top 25% Complete Papers Award (dr Ewa Duda);
- Stypendium Ministra Edukacji i Nauki dla wybitnych młodych naukowców (dr hab. Mateusz Grodecki, prof. APS, dr Ewa Duda, dr Aleksandra Gajda, dr Dorota Jankowska, mgr Arkadiusz Korycki);
- wyróżnienie w konkursie organizowanym przez Edukacyjną Fundację im. Prof. Romana Czerneckiego EFC, w kategorii „artykuł naukowy” za tekst „How children’s creative visual imagination and creative thinking relate to their representation of space” opublikowany na łamach International Journal of Science Education (dr Dorota Jankowska);
- I nagroda w Konkursie na najlepszą rozprawę doktorską z zakresu diagnostyki edukacyjnej przyznana przez Polskie Towarzystwo Diagnostyki Edukacyjnej (dr Dorota Jankowska);
- wyróżnienie na warszawskiej Giełdzie Programów Edukacji Kulturalnej za projekt „Kompas Kreatywności” (dr Dorota Jankowska);
- Nagroda im. Zygmunta Glogera za odkrywanie nowych oblicz polskości poza granicami kraju (dr Ewa Lewandowska-Tarasiuk);
- Medal „Zasługi dla Ochrony Praw Dziecka Infantis Dignitatis Defensori” (dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS);
- Odznaka Honorowa za Zasługi dla Ochrony Praw Dziecka przyznana przez Rzecznika Praw Dziecka (dr hab. Adam Solak, prof. APS);
- Nagroda Prezydenta RP „Dla Dobra Wspólnego”, Kategoria: Nagroda Specjalna im. Piotra Pawłowskiego (dr Monika Zima-Parjaszewska);
- Nagroda Rzecznika Praw Obywatelskich im. dra. Macieja Lisa za szczególne dokonania na rzecz obrony praw i interesów osób z niepełnosprawnościami (dr Monika Zima-Parjaszewska);

- Nagroda Fundacji Szansa dla Niewidomych „Idol Specjalny” (dr Monika Zima-Parjaszewska);
- Medal Integracji (dr Marlena Zaborniak)
- Brązowa, Srebrna oraz Złota odznaka „Za zasługi w pracy penitencjarnej” (mgr Danuta Augustyniak);
- Nagroda im. Bruno Winawera (mgr Artur Mościcki)
- Nagroda Film Roku na Festiwalu Filmów Krótkometrażowych (mgr Artur Mościcki)
- Lista 100 osób, które w wybitny sposób przyczyniły się do rozwoju umiejętności cyfrowych w Polsce (laureat, dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS);
- Nagrody Rektora APS za działalność naukową/dydaktyczną/organizacyjną (prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, prof. dr hab. Jarosław Gara, prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski, prof. dr hab. Mirosław Józef Szymański, dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS, dr hab. Jacek Gralewski, prof. APS, dr hab. Urszula Jeruszka, prof. APS, dr hab. Jacek Kulbaka, dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS, dr hab. Jan Łaszczczyk, prof. APS, dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS, dr Jarosław Michalski, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS, dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS, dr hab. Kasper Sipowicz, prof. APS, dr hab. Marek Siwicki, prof. APS, dr hab. Elżbieta Strutyńska-Laskus, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr hab. Mariola Wolan-Nowakowska, prof. APS, dr Ewa Dąbrowa, dr Ewa Duda, dr Aleksandra Gajda, dr Sylwia Galanciak, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Małgorzata Jabłonowska, dr Dorota Jankowska, dr Patrycja Jurkiewicz, dr Małgorzata Korko, dr Marta Kulesza, dr Ewa Lewandowska-Tarasiuk, dr Anna R. Makaruk, dr Milena Miałkowska-Kozaryna, dr Magdalena Ostolska, dr Katarzyna Pardej, dr Miłosz Romaniuk, dr Katarzyna Stanek, dr Beata Szurowska, dr Ewa Wiśniewska, dr Edyta Zawadzka, mgr Małgorzata Dąbruś, mgr Olena Galczewska, mgr Paweł Jaworski, mgr Arkadiusz Korycki, mgr Dorota Kożuchowska, mgr Dorota Maroń, mgr Adam Pietruszka, mgr Agnieszka Rączka, mgr Małgorzata Wyszyńska);
- Sowy Dydaktyczne będące wewnętrznymi nagrodami Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, przyznawanymi na podstawie wyników ankiet studenckich najlepszym dydaktykom (prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski, dr hab. Grzegorz Pyszczyk, prof. APS, dr hab. Marek Siwicki, prof. APS, dr Małgorzata Czarkowska, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Patrycja Jurkiewicz, dr Anna R. Makaruk, dr Milena Miałkowska-Kozaryna, dr Iwona Stachowska, dr Marta Wiatr, dr Alicja Zagrodzka).

4.2. Obsada zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej

Dokonując charakterystyki kadry realizującej kształcenie na kierunku pedagogika, istotne jest również poddanie analizie procedury konstruowania obsady zajęć, a także wskazanie zajęć związanych z prowadzeniem działalności naukowej oraz osób przypisanych do ich realizacji.

Przygotowywanie obsady zajęć rozpoczyna się w instytutach, które otrzymują z Biura Planowania Kształcenia zestawienie przedmiotów (kod i nazwa przedmiotu, forma zajęć, wymiar godzinowy, liczba grup), które merytorycznie wpisują się w profil naukowo-dydaktyczny ich działalności. Obsada konstruowana jest przez kierowników/kierowniczkę katedr i zakładów wchodzących w skład Instytutu Pedagogiki, a następnie jest weryfikowana przez dyrekcję instytutu. Kierownicy/kierowniczkę jednostek organizacyjnych jako osoby najlepiej znające pracowników, ich dorobek i doświadczenie dydaktyczne (w tym prowadzenie tych lub podobnych tematycznie przedmiotów) i naukowe, a także dysponujące wiedzą na temat wyników ankiet studenckich, hospitacji oraz ocen okresowych (por. punkt 4.4. niniejszego raportu) są najbardziej odpowiednimi osobami, by dokonać przypisań osób do przedmiotów w sposób umożliwiający realizację zajęć w sposób kompetentny oraz zgodny z kwalifikacjami pracowników. Niezależnie od tego, że wszyscy pracownicy posiadają kompetencje do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, konstruowanie obsady zajęć na poziomie katedr i zakładów pozwala na przypisanie do zajęć zaplanowanych jako zdalne, tych osób, które szczególnie preferują tę formę realizacji przedmiotów. Istotne jest również podkreślenie,

że koordynatorem przedmiotu odpowiedzialnym za zaprojektowanie sposobów weryfikacji efektów uczenia się przypisanych do przedmiotu oraz jego przebiegu jest doświadczony nauczyciel akademicki. Przyjęte jest również, że osoba z tytułem zawodowym magistra nie może prowadzić wykładu. Jak zasygnalizowano wcześniej, poprawność i adekwatność merytoryczna i formalna przygotowanej obsady jest weryfikowana przez dyrekcję instytutu, następnie dyrektorów studiów i finalnie jest ona zatwierdzana przez Prorektora ds. Kształcenia.

W procesie konstruowania i zatwierdzania obsady obok kryteriów związanych z dorobkiem naukowym pracowników i pracowniczek, a także ich kwalifikacjami i doświadczeniem, uwzględniane jest ich pensum w dwóch wymiarach. Z jednej strony podejmowane są działania, by każdy z pracowników miał zapewnioną realizację pensum. Z drugiej zgodnie z §50 Regulaminu Pracy Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (stanowiącym Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 372/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 13 lipca 2022 r.) w szczególnych (wyjątkowych) przypadkach, uzasadnionych koniecznością realizacji programu studiów, nauczyciel akademicki może być obowiązany do prowadzenia zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych w wymiarze nieprzekraczającym: 1/4 rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych (w przypadku pracownika badawczo-dydaktycznego) lub 1/2 rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych (dla pracownika dydaktycznego). W Regulaminie Pracy (§ 50) napisano również, że nauczycielowi akademickiemu na wniosek dyrektora instytutu może być powierzone prowadzenie zajęć dydaktycznych w wymiarze przekraczającym liczbę godzin wskazaną wcześniej, jednakże w takim przypadku konieczna jest jego zgoda. Łączny wymiar godzin ponadwymiarowych nie może przekroczyć jednokrotności rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych obowiązującego na danym stanowisku.

W procesie planowania obsady uwzględnia się również kryteria umożliwiające właściwe zaplanowanie zajęć, tzn. przyjęte jest, że nauczyciel akademicki w danym semestrze powinien prowadzić zajęcia w maksymalnie 6 (na studiach stacjonarnych) lub 4 (na studiach niestacjonarnych) grupach ćwiczeniowych na jednym roku i rodzaju studiów. Co więcej na etapie tworzenia zajęć pracownicy Biura Planowania Kształcenia zobowiązani są konstruować plany w taki sposób, by na studiach stacjonarnych, w danym dniu nauczyciel nie prowadził więcej niż 6 godzin zajęć. Wymóg ten jest wyrazem troski, zarówno o jakość zajęć, jak i dobrostan prowadzących.

W obszarze obsady zajęć zasadne jest również odniesienie się do przedmiotów, które są wybierane przez studentów/studentki (lektoraty, wychowanie fizyczne, zajęcia fakultatywne, konwersatoria w języku obcym, zajęcia tutoringowe, seminaria). W przypadku lektoratów oraz wychowania fizycznego oferta przygotowywana jest na poziomie uczelni. Ofertę dotyczącą pozostałych zajęć przygotowuje dyrekcja instytutu na podstawie zgłoszeń od pracowników Instytutu Pedagogiki, a zatwierdza ją dyrektor studiów. Studenci mogą zapoznać się z ofertą zajęć, zawierającą m.in. opis zajęć i kryteria zaliczenia i na tej podstawie dokonać wyboru. W przypadku wszystkich ww. przedmiotów jest on dokonywany za pośrednictwem systemu USOSweb.

Ostatni aspekt konstruowania obsady to przypisywanie do realizacji zajęć osób niebędących pracownikami etatowymi Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Sytuacja taka najczęściej występuje w przypadku przedmiotów, do których przyporządkowano wysoce specjalistyczne i praktyczne efekty uczenia się. Pomimo posiadania przez pracowników APS kompetencji do realizacji wszystkich przedmiotów, kierownicy katedr/zakładów lub specjalności niekiedy wychodzą wtedy z założenia, że w trosce o jakość kształcenia oraz praktyczne przygotowanie studentów/studentek do pracy zawodowej, korzystne jest zaproszenie do ich realizacji osoby z zewnątrz. Na podstawie rozmowy z kandydatem/kandydatką i analizy CV podejmowana jest decyzja o zaproponowaniu mu/jej realizacji zajęć. Warto podkreślić, że koordynatorem przedmiotu jest zawsze pracownik etatowy uczelni, który sprawuje nadzór nad właściwym zaprojektowaniem zajęć, ich prowadzeniem oraz weryfikacją efektów uczenia się.

Podsumowując, w procedurze konstruowania obsady zajęć są stosowane strategie, które pozwalają na prawidłową realizację zajęć, zarówno pod względem merytorycznym, jak i organizacyjnym. Centralnym kryterium uwzględnianym przy przypisywaniu nauczycieli akademickich do przedmiotów jest ich dorobek naukowy i dydaktyczny, a także doświadczenie zawodowe (zwłaszcza w przypadku osób zatrudnianych w ramach umowy zlecenia). Obciążenia godzinowe jest racjonalne, zgodne z wymaganiami, a także pozwalające na urzeczywistnienie postulatów związanych z wysoką jakością zajęć oraz dobrostanem nauczycieli akademickich. Na poziomie katedr i zakładów, podejmowane są również starania, by było ono, w miarę możliwości, symetryczne w odniesieniu do poszczególnych pracowników.

Punktem wyjścia do analizy zagadnienia obsady zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów/studentki kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej były poniżej zamieszczone tabele.

Tabela 29. Obsada zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej (Pedagogika, studia I stopnia)

Nazwa przedmiotu	forma/ formy zajęć	Liczba godzin	Obsada przedmiotu
PE-3F-MPS Metodologia badań pedagogicznych z elementami opisu statystycznego	ćwiczenia	30	ćwiczenia: dr Małgorzata Jabłonowska mgr Monika Chrościcka-Wnętrzak
PE-3F-PMJ Podstawy metodologii badań jakościowych	ćwiczenia	15	ćwiczenia: dr hab. Franciszek Szlosek, prof. APS
PE-3F-LI1 Seminarium dyplomowe licencjackie - 1	ćwiczenia	30	ćwiczenia: dr Justyna Bluszcz dr Aleksandra Gajda dr Sylwia Galanciak dr Ewa Grudziwska dr Ewa Lewandowska-Tarasiuk dr Anna Makaruk dr Magdalena Ostolska dr Izabela Mikołajewska
PE-3F-LI2a Seminarium dyplomowe licencjackie - 2	ćwiczenia	30	ćwiczenia: dr hab. Mariola Wolan-Nowakowska, prof. APS dr Sylwia Galanciak dr Dorota Jankowska dr Miłosz Romaniuk dr Jolanta Wiśniewska
PE-3F-LI3a Seminarium dyplomowe licencjackie - 3 i złożenie pracy	ćwiczenia	30	ćwiczenia: dr hab. Mariola Wolan-Nowakowska, prof. APS dr Sylwia Galanciak dr Dorota Jankowska dr Miłosz Romaniuk dr Jolanta Wiśniewska

PE-3S-WBC Warsztat badacza w środowisku cyfrowym (specjalność: Edukacja medialna i techniki dziennikarskie)	ćwiczenia	30	ćwiczenia: dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS
PE-3S-DPT1 Diagnoza potencjału twórczego (specjalność Psychopedagogika kreatywności)	wykład ćwiczenia	15 30	wykład: dr hab. Jacek Gralewski, prof. APS ćwiczenia: dr hab. Jacek Gralewski, prof. APS
PE-3S-JMT Jakościowe metody badania twórczości (specjalność: Psychopedagogika kreatywności)	ćwiczenia	30	ćwiczenia: dr Ewa Wiśniewska
PE-3S-PAI Proseminarium - analiza danych ilościowych (specjalność: Psychopedagogika kreatywności)	ćwiczenia	30	ćwiczenia: dr hab. Jacek Gralewski, prof. APS
PE-3S-WKT Współczesne kierunki badań twórczości (specjalność Psychopedagogika kreatywności)	konwersatorium	15	konwersatorium: dr Aleksandra Gajda

źródło: opracowanie własne, stan na 26.11.2024

Tabela 30. Obsada zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej (pedagogika, studia II stopnia, stacjonarne)

Nazwa przedmiotu	forma/ formy zajęć	Liczba godzin	Obsada przedmiotu
PE-2F-BJS Badania jakościowe w naukach społecznych	ćwiczenia	30	ćwiczenia: dr hab. Franciszek Szlosek, prof. APS dr Ewelina Wysocka
PE-2F-BIS Badania ilościowe w naukach społecznych	ćwiczenia	30	ćwiczenia: mgr Monika Chrościcka-Wnętrzak mgr Oktawia Zalewska
PE-2F-MR1 Seminarium dyplomowe magisterskie - 1	ćwiczenia	30	ćwiczenia: dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS dr hab. Urszula Jeruszka, prof. APS dr hab. Marek Siwicki, prof. APS dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS dr Milena Miałkowska-Kozaryna dr Marta Porembska dr Miłosz Romaniuk
PE-2F-MR2 Seminarium dyplomowe magisterskie - 2	ćwiczenia	30	ćwiczenia: dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS dr hab. Urszula Jeruszka, prof. APS

			dr hab. Marek Siwicki, prof. APS dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS dr Milena Miałkowska-Kozaryna dr Marta Porembska dr Miłosz Romaniuk
PE-2F-MR3 Seminarium dyplomowe magisterskie -3	ćwiczenia	30	ćwiczenia: dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS dr hab. Jacek Gralewski, prof. APS dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS dr Sylwia Galanciak dr Ewa Grudziewska dr Milena Miałkowska-Kozaryna dr Katarzyna Nawrocka dr Jolanta Wiśniewska
PE-2F-MR4 Seminarium dyplomowe magisterskie - 4 i złożenie pracy	ćwiczenia	30	ćwiczenia: dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS dr hab. Jacek Gralewski, prof. APS dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS dr Sylwia Galanciak dr Ewa Grudziewska dr Milena Miałkowska-Kozaryna dr Katarzyna Nawrocka dr Jolanta Wiśniewska
PE-2F-PB1 Projekt badawczy specjalnościowy -1	laboratorium/ warsztaty	30	laboratorium/warsztaty: prof. dr hab. Rafał Piwowarski dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS dr hab. Adam Solak, prof. APS
PE-2F-PB2a Projekt badawczy specjalnościowy - 2	laboratorium/ warsztaty	15	laboratorium/warsztaty: dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS dr hab. Marek Siwicki, prof. APS dr hab. Adam Solak, prof. APS
PE-2S-WPI Warsztat pedagoga – badacza Internetu (specjalność: Edukacyjny content design)	laboratorium/ warsztaty	15	laboratorium/warsztaty: dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS

źródło: opracowanie własne, stan na 26.11.2024

Tabela 31. Obsada zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej (Pedagogika studia II stopnia, niestacjonarne)

Nazwa przedmiotu	forma/ formy zajęć	Liczba godzin	Obsada przedmiotu
PE-2F-BJS Badania jakościowe w naukach społecznych	ćwiczenia	15	ćwiczenia: dr Małgorzata Łukianow
PE-2F-BIS Badania ilościowe w naukach społecznych	ćwiczenia	15	ćwiczenia: dr Małgorzata Łukianow
PE-2F-MR1 Seminarium dyplomowe magisterskie - 1	ćwiczenia	30	ćwiczenia: dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS dr Justyna Bluszcz dr Joanna Moleda dr hab. Jan Sikora
PE-2F-MR2 Seminarium dyplomowe magisterskie - 2	ćwiczenia	30	ćwiczenia: dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS dr Justyna Bluszcz dr Joanna Moleda dr hab. Jan Sikora
PE-2F-MR3 Seminarium dyplomowe magisterskie-3	ćwiczenia	30	ćwiczenia: prof. dr hab. Rafał Piwowarski dr hab. Adam Solak, prof. APS dr Ewa Grudziwska dr Hubert Iwanicki dr Katarzyna Nawrocka dr Magdalena Stankowska
PE-2F-MR4 Seminarium dyplomowe magisterskie - 4 i złożenie pracy	ćwiczenia	30	ćwiczenia: prof. dr hab. Rafał Piwowarski dr hab. Adam Solak, prof. APS dr Ewa Grudziwska dr Hubert Iwanicki dr Katarzyna Nawrocka dr Magdalena Stankowska
PE-2F-PB1 Projekt badawczy specjalnościowy -1	laboratorium/ warsztaty	15	laboratorium/warsztaty: dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS prof. dr hab. Rafał Piwowarski dr Marta Wiatr
PE-2F-PB2a Projekt badawczy specjalnościowy - 2	laboratorium/ warsztaty	9	laboratorium/warsztaty: dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS prof. dr hab. Rafał Piwowarski dr Marta Wiatr
PE-2S-PR1 Projekt socjalny – badanie i działanie – 1 (specjalność: Opiekuńczo-wychowawcza)	laboratorium/ warsztaty	9	Specjalność nie jest realizowana na II roku w roku akademickim 2024/2025
PE-2S-PR2 Projekt socjalny – badanie i działanie – 2	Laboratorium/ warsztaty	9	Specjalność nie jest realizowana na II roku w roku akademickim 2024/2025

Jak wynika z zestawień tabelarycznych wiele zajęć przygotowujących studentów do prowadzenia działalności badawczej, prowadzą osoby z tytułem profesora czy stopniem doktora habilitowanego. Obecność samodzielnych pracowników jest szczególnie widoczna w przypadku projektów badawczych specjalnościowych. Można uznać ją także za znaczącą, jeśli chodzi o seminaria dyplomowe na studiach II stopnia. Na studiach I stopnia doktorzy habilitowani często prowadzą zajęcia specjalnościowe, na których studenci pozyskują kompetencje korespondujące ze specyfiką subdyscypliny pedagogiki konstytuującej podstawowe założenia teoretyczne i metodologiczne specjalności.

Niezależnie od tytułu/stopnia naukowego/tytułu zawodowego każdy z prowadzących posiada szerokie kompetencje badawcze pozyskane w trakcie realizacji własnych badań i publikowania ich wyników (prof. dr hab. Rafał Piwowarski, dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS, dr hab. Jacek Gralewski, prof. APS, dr hab. Urszula Jeruszka, prof. APS, dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS, dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS, dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS, dr hab. Jan Sikora, dr hab. Marek Siwicki, prof. APS, dr hab. Adam Solak, prof. APS, dr hab. Franciszek Szlosek, prof. APS, dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr hab. Mariola Wolan-Nowakowska, prof. APS, dr Justyna Bluszcz, dr Aleksandra Gajda, dr Sylwia Galanciak, dr Ewa Grudziwska, dr Hubert Iwanicki, dr Małgorzata Jabłonowska, dr Dorota Jankowska, dr Ewa Lewandowska-Tarasiuk, dr Małgorzata Łukianow, dr Anna Makaruk, dr Izabela Mikołajewska, dr Milena Miałkowska-Kozaryna, dr Joanna Moleda, dr Katarzyna Nawrocka, dr Magdalena Ostolska, dr Marta Porembska, dr Miłosz Romaniuk, dr Magdalena Stankowska, dr Marta Wiatr, dr Ewa Wiśniewska, dr Jolanta Wiśniewska, dr Ewelina Wysocka, mgr Oktawia Zalewska) lub pracy w uznanych instytucjach badawczych (dr Ewa Wiśniewska, mgr Monika Chróścicka-Wnętrzak). Ponadto pracownicy przygotowują publikacje, w których podejmowana jest tematyka metodologiczna (dr hab. F. Szlosek, prof. APS, dr M. Jabłonowska, dr M. Łukianow).

Podsumowując część dotyczącą nauczycieli/nauczycielek realizujących zajęcia prowadzące do osiągania przez studentów/studentki kompetencji związanych z prowadzeniem działalności badawczej, możliwe jest sformułowanie wniosku, że ich obsada oparta jest na kryteriach merytorycznych związanych z wysokimi i adekwatnymi kompetencjami pracowników. Dzięki temu na tych zajęciach w pełni realizowane są efekty uczenia się, studenci otrzymują wartościowe wsparcie w procesie konceptualizowania swoich projektów badawczych, a przez to konstruowania pracy dyplomowej, a także są wyposażani w kompetencje umożliwiające im aplikowanie na studia III stopnia lub podejmowanie komercyjnej działalności badawczej. W tym kontekście istotne jest również podkreślenie, że przedstawione w Tabeli 4 (stanowiącej załącznik do niniejszego raportu) zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie pedagogika, są dla studentów okazją do pozyskiwania wiedzy stanowiącej istotny kontekst różnych rodzajów podejmowanej przez nich w przyszłości działalności, w tym tej o charakterze naukowym. Co więcej na zajęciach studenci pozyskują szereg uniwersalnych i specjalistycznych umiejętności oraz rozwijają swoje postawy niezbędne w pracy zawodowej. Są to założenia ukierunkowujące działania kierowników katedr i zakładów oraz dyrekcji Instytutu i motywujące ich do podejmowania starań na rzecz ich obsadzania zgodnie z dorobkiem naukowym pracowników oraz z uwzględnieniem ich kompetencji dydaktycznych.

4.3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączanie studentów w prowadzenie działalności naukowej

Kontynuując konstruowanie charakterystyki nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na kierunku pedagogika, w tym punkcie skoncentrowano się na łączeniu przez nauczycieli akademickich oraz inne osoby realizujące zajęcia na ocenianym kierunku działalności naukowej i dydaktycznej, a także egzemplifikacjach włączania studentów w realizację działalności naukowej.

Wśród osób prowadzących zajęcia na kierunku pedagogika możliwe jest wyróżnienie kilku grup – pracowników badawczo-dydaktycznych i pracowników dydaktycznych zatrudnionych na umowę o pracę oraz osób zatrudnionych w ramach umowy zlecenia, doktorantów oraz profesorów wizytujących. W poniższej tabeli przedstawiono liczebność każdej z grup na całłościowo ujmowanym kierunku w roku akademickim 2024/2025.

Tabela 32. Pracownicy badawczo-dydaktyczni, pracownicy dydaktyczni oraz osoby zatrudnione w ramach umowy zlecenia, doktoranci oraz profesorowie wizytujący

Rodzaj zatrudnienia oraz grupa pracownicza		N
Zatrudnienie w ramach umowy o pracę	Pracownicy badawczo-dydaktyczni	99
	Pracownicy dydaktyczni	30
Pracownicy zatrudnieni na umowę zlecenie		22
Doktoranci		2
Profesorowie wizytujący		1

źródło: opracowanie własne, stan na 26.11.2024

Jak pokazuje powyższa Tabela większość pracowników/pracowniczek realizujących zajęcia na kierunku Pedagogika na studiach I stopnia (stacjonarnych) oraz II stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) to pracownicy badawczo-dydaktyczni, którzy zgodnie z § 21 Regulaminu Pracy Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 372/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 13 lipca 2022, mają obowiązek zarówno prowadzić działalność naukową, jak i kształcić i wychowywać studentów lub uczestniczyć w kształceniu doktorantów. Liczba awansów etatowych pracowników APS prowadzących zajęcia na pedagogice (por. punkt 4.5. charakterystyki kryterium 4 w niniejszym Raporcie), opisany w punkcie 4.1. dorobek naukowy i dydaktyczny pracowników oraz ich osiągnięcia, liczba osób posiadających tytuł profesora oraz stopnie doktora habilitowanego i doktora, zdecydowana większość pozytywnych ocen okresowych (por. punkt 4.4. niniejszego Raportu), uzasadnia sformułowanie wniosku, że łączenie obu rodzajów działalności stanowi ważny punkt etosu i praktyki działania nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych. W tym kontekście warto również wskazać, że wysokie oceny z ankiet studenckich oraz jednoznacznie pozytywne wnioski w protokołach hospitacji, potwierdzają, że oba rodzaje działalności realizowane są z zachowaniem dbałości o jakość.

Wśród pracowników/pracowniczek dydaktycznych 13 osób to te prowadzące lektoraty, zajęcia z wychowania fizycznego oraz z zakresu pierwszej pomocy. W tym kontekście warto jednak podkreślić aktywność naukową podejmowaną przez dr. Michała Knittla, który realizując zajęcia z wychowania fizycznego, jednocześnie opublikował w analizowanym okresie jedną publikację (2019 rok). Wśród pozostałych osób wskazać można te, które uzupełniają działalność dydaktyczną, realizując aktywności wpisujące się w działalność naukową. Osoby te posiadają publikacje w znaczących środowiskowo czasopismach naukowych lub monografiach (np. dr Jowita Bartczak, dr Sylwia Jaronowska, dr Anna Kruk, mgr Katarzyna Korbecka, dr Ewa Lewandowska-Tarasiuk, dr Anna Nowicka-Skóra, dr Elżbieta

Paradowska, dr Mieczysław Sędzicki, mgr Agnieszka Sztuk, dr Łukasz Zaborek), a także biorą czynny udział w konferencjach (np. dr Jowita Bartczak, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Sylwia Jaronowska, dr Anna Kruk, dr Katarzyna Korbecka, dr Jarosława Lach, dr Karolina Nowak-Stańczyk, dr Agnieszka Sztuk, dr Alicja Zagrodzka). W tym kontekście warto podkreślić, że działalność dydaktyczna realizowana przez niektórych pracowników przypisanych do analizowanej grupy, wykracza poza prowadzenie zajęć. Ich udziałem stają się bowiem: projekty i kierowanie studiami podyplomowymi (np. dr Marlena Grzelak-Klus, dr Alicja Zagrodzka), działania o charakterze popularyzacji nauki (np. dr Marlena Grzelak-Klus, dr Karolina Nowak-Stańczyk, dr Elżbieta Paradowska, dr Mieczysław Sędzicki, dr Alicja Zagrodzka), opieka nad kołami naukowymi (dr Sylwia Jaronowska), czy konstruowanie i realizacja projektów wdrożeniowych (dr Marlena Grzelak-Klus).

Głównym motywem zatrudnienia pracowników w ramach umowy zlecenia jest najczęściej posiadanie przez nich wysoce specjalistycznych kompetencji, ważnych w kontekście realizacji praktycznych efektów uczenia się przypisanych do przedmiotów. Jednakże również w tym przypadku należy podkreślić, że w ich gronie znajdują się osoby, które w niedalekiej przeszłości uzyskały stopień doktora habilitowanego (Jan Sikora, 2021) lub doktora (Katarzyna Błachnio, 2023, dr Małgorzata Łukianow, 2021, dr Urszula Romelczyk, 2022).. Ponadto niektórzy z nich posiadają w swoim dorobku teksty opublikowane w okresie 2019-2024 (dr hab. Jan Sikora, dr Katarzyna Błachnio, dr Krzysztof Lewandowski, dr Małgorzata Łukianow, dr Urszula Romelczyk, mgr Agnieszka Plewka, mgr Ewelina Żurek), wystąpienia konferencyjne (dr Katarzyna Błachnio, dr Małgorzata Łukianow, mgr Danuta Augustyniak, mgr Agnieszka Plewka, dr Urszula Romelczyk, dr hab. Jan Sikora, mgr Ewelina Żurek), udział lub kierowanie projektami naukowymi (dr Katarzyna Błachnio, dr Małgorzata Łukianow, mgr Agnieszka Plewka, dr hab. Jan Sikora) lub dorobek artystyczny (mgr Daniel Rumiancew).

Doktoranci realizujący zajęcia na kierunku pedagogika są jednocześnie uczestnikami szkoły doktorskiej działającej w ramach APS. Zarówno mgr Sebastian Smoleń, jak i mgr Katarzyna Choszczyk-Kwiatkowska koncentrują się głównie na aktywności związanej z przygotowywaniem rozprawy doktorskiej. Jednocześnie są zaangażowani w działalność publikacyjną (mgr Katarzyna Choszczyk-Kwiatkowska, mgr Sebastian Smoleń), realizację projektów naukowych – własnych (mgr Sebastian Smoleń) lub jako wykonawcy grantów kierowanych przez inne osoby (mgr Sebastian Smoleń), a także uczestniczą czynnie w konferencjach (mgr Katarzyna Choszczyk-Kwiatkowska, mgr Sebastian Smoleń). Profesor wizytujący dr Ciprian Simut na kierunku pedagogika w roku akademickim 2024/2025 prowadzi konwersatorium w języku obcym, będąc aktywnie zaangażowanym w działalność publikacyjną oraz konferencyjną.

Podsumowując niniejszą część raportu, należy podkreślić, że intensywność współistnienia działalności dydaktycznej i naukowej zależy od rodzaju zatrudnienia, a także grupy pracowniczej, do której przypisani są pracownicy. I tak najwyższy stopień łączenia obu typów aktywności występuje w przypadku pracowników badawczo-dydaktycznych, mniejszy natomiast w grupie pracowników dydaktycznych. Wniosek ten koresponduje z zapisami Regulaminu Pracy, w którym w paragrafie 49 napisano, że pierwsza grupa pracowników powinna poświęcać po 45% czasu na pracę naukową i tę związaną z kształceniem i wychowywaniem studentów lub kształceniem w szkole doktorskiej (w tym na pracę naukową związaną z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych), druga natomiast 80% na pracę związaną z kształceniem i wychowywaniem studentów lub kształceniem w szkole doktorskiej, w tym pracę dydaktyczną związaną z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych. W pozostałych grupach również dostrzegalne jest uwzględnianie obu rodzajów aktywności.

Kolejne zagadnienie podjęte w tym punkcie to włączenie studentów/studentek w badania i inną działalność o charakterze naukowym i organizacyjnym. Najczęściej założenie to urzeczywistniane jest przez zapraszanie studentów do realizacji wybranych zadań w ramach projektu naukowego realizowanego przez nauczyciela akademickiego. Pierwszą egemplifikacją jest zaangażowanie

studentów przez dr Aleksandrę Gajdę, w ramach projektu finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki: „Zagrożenie stereotypem a funkcjonowanie szkolne uczniów. Analiza jawnego i ukrytego programu edukacji” w etap opracowywania wyników badań jakościowych (transkrypcję wywiadów oraz wstępną analizę danych). Współpraca została udokumentowana poprzez odpowiednie certyfikaty uczestnictwa w projekcie, wraz z wyszczególnieniem zadań studentów. Drugi przykład to zaangażowanie studentów w umawianie i przeprowadzanie wywiadów na podstawie wcześniej przygotowanego kwestionariusza w granie finansowanym ze środków Visegrad Fund „After the Solidarity Wave – Civic Engagement for Ukrainian Refugees from a Long-Term Perspective”, który był realizowany we współpracy polsko-ukraińsko-węgierskiej (dr Małgorzata Łukianow). Dr Małgorzata Korko zatrudniła z kolei studentki APS jako asystentki badań w ramach projektu grantowego pt. „Monitorowanie wypowiedzi – źródłem zakłóceń językowych?” finansowego przez Narodowe Centrum Nauki. Dr Krystyna Heland zainicjowała wspólny projekt tutoringowy ze studentką „Balancing Screen Time: Wonder Approach into account”. Zwieńczeniem projektu jest obecnie przygotowywany artykuł. Dr hab. Jan Łaszczuk, prof. APS włączył studentów w badania dotyczące sytuacji uczniów zdolnych. W ramach realizacji projektu dr Moniki Zimy-Parjaszewskiej pt. „Działania szkoły wobec uczniów wykazujących przejawy demoralizacji lub dopuszczających się czynów karalnych” studenci zostali zaangażowani w transkrypcję wywiadów z dyrektorami szkół oraz sędziami. Dr Ewa Lewandowska-Tarasiuk zaprosiła studentkę pedagogiki do publikacji w książce („Romantyzm w dyskursach pedagogiki kultury”, Warszawa 2024) tekstu dotyczącego Sanah i romantyzmu. Ostatni przykład związany był z działalnością dr Marleny Grzelak-Klus jako Pełnomocnika Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i dotyczył włączania studentów w badania stanowiące podstawę przygotowywania corocznych raportów dotyczących różnych aspektów jakości kształcenia.

Przestrzenią do włączania studentów w badania jest również trwający 2 semestry przedmiot „Projekt badawczy specjalnościowy”. Przykładowo mgr Ewelina Żurek, prowadząc go na specjalności Edukacyjny content design, przygotowała wspólnie ze studentami i studentkami ebook wraz z badaniami pt. „Komunikacja bez wykluczenia. Przewodnik po języku inkluzywnym”. Głównym celem badania było pozyskanie informacji na temat świadomości języka inkluzywnego wśród studentek i studentów APS. Dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS wspólnie ze studentami, w ramach tego samego przedmiotu, realizowała dla Centrum Komunikacji Społecznej badania na temat samorządności warszawskich szkół. Studenci byli odpowiedzialni za swój wycinek badań we wskazanych przez CKS szkołach wg przygotowanej metodologii i przygotowanych przewodników do wywiadów oraz opracowywali raporty z badań. Ponadto pracowniczka umożliwiła studentom realizację badań fokusowych w 12 szkołach ponadpodstawowych oraz transkrypcję wywiadów w ramach projektu Klimatyczna Mapa Szkół, a także współpracę z fundacją KPMG przy realizacji ewaluacji projektu „Digital Wizards” w czasie finału konkursu (wywiady fokusowe, transkrypcja wywiadów, raport ewaluacyjny). Inne osoby prowadzące tego rodzaju zajęcia koncentrują się na wspieraniu studentów w konceptualizowaniu własnych projektów zespołowych i indywidualnych, realizacji badań oraz analizie ich wyników.

Inną okazją do włączania studentów w działalność naukową, społeczną i organizacyjną są koła naukowe. Pracownicy Instytutu Pedagogiki w analizowanym okresie pełnili lub pełnią funkcję opiekunów w następujących: „Forum Równości Płci” (prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates), „Koło Naukowe Podstaw Pedagogiki *Paideia*” (dr Sylwia Jaronowska), „Koło Naukowe Pracy Socjalnej *PozyTYW*” (dr Marta Mikołajczyk, dr Katarzyna Stanek, dr Katarzyna Ziomek-Michalak), „Koło Naukowe Robotyki i Nowych Technologii” (dr Anna Róża Makaruk, dr Justyna Wiśniewska), „Koło Naukowe Ekologii *EKO APS*” (dr Ewa Duda, dr Piotr Rosół z Instytutu Filozofii i Socjologii), „Chór Akademii Pedagogiki Specjalnej *APSurd*” (mgr Adam Pietruszka), „Reprezentacyjny Zespół Wokalno Instrumentalny Regimentum: *R.Z.W.I.R.*” (mgr Adam Pietruszka). Studenci pedagogiki, adekwatnie do swoich zainteresowań, mogą również działać w innych kołach obecnych w Akademii Pedagogiki

Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Corocznie w APS organizowana jest wydarzenie „Skołuj się”, podczas którego studenci mogą zapoznać się z działalnością kół, porozmawiać z jego członkami, co stanowić może przesłankę do wyboru koła naukowego najbardziej adekwatnego do swoich zainteresowań. Takie wydarzenie odbyło się np. w dniach 20-21.11.2024.

Osobom studiującym w APS, w tym na kierunku pedagogika, stwarzana jest ponadto okazja do uczestnictwa w projektach, w które zaangażowani są pracownicy Akademii realizujący kształcenie na kierunku. Jako przykłady można wskazać dwa projekty o charakterze naukowo-szkoleniowo-wdrożeniowym, współkoordynowane przez prof. dr hab. Annę Odrowąż-Coates oraz dr hab. Annę Perkowską-Klejman, prof. APS. Pierwszy „Removal of barriers to social inclusion and social participation for children and young adults with intellectual and developmental disabilities” realizowany był przez APS w partnerstwie z 6 uczelniami zagranicznymi (Stockholms Universitet, University of Hertfordshire, Universitatea din Oradea, Edinburgh Napier University, OsloMet – Storbyuniversitetet, The Queen's University of Belfast). Partnerami drugiego „End of Disaster: Undoing Crisis. Active Tutors Open to Reflective Education (EDUCATORE) były: Universitatea din Oradea (Rumunia); Universiteit Gent (Belgia), Sveuciliste u Zagrebu (Chorwacja). Ponadto studenci uczestniczyli w Międzynarodowych Szkołach Letnich Katedry UNESCO im. Janusza Korczaka Pedagogiki Społecznej, znajdującej się w strukturze APS i kierowanej przez prof. dr hab. Annę Odrowąż-Coates. Inną egzemplifikacją to projekt kierowany przez dr Małgorzatę Jabłonkowską „Nauka w służbie rozwijania talentów, samorozwoju i kształtowania motywacji młodzieży” oraz włączenie studentów w realizację zadań projektu. Podobnie, dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS zapewnił studentom/studentkom uczestnictwo w kierowanym projekcie z zakresu dostępności APS. Ostatnią egzemplifikacją to projekt „Youth as Researchers”, kierowany po stronie polskiej przez dr Ewę Dąbrowę i realizowany w kooperacji z Penn State University, Leibniz University, Galway University. Działania projektowe, w których współuczestniczyli polscy studenci, w tym studenci/studentki pedagogiki, ukierunkowane były na wsparcie młodzieży uchodźczej w realizacji zespołowych projektów badawczych wraz z prezentacją rezultatów oraz wsparcie w realizacji badań partycypacyjnych.

Studenci/studentki kierunku pedagogika od numeru 9/10(6)/2024 mogą również publikować swoje teksty w formie wywiadów z piśmie Instytutu Pedagogiki „4 piętro”. Jest to inicjatywa mająca zachęcić studentów/studentki, zwłaszcza specjalności koordynowanych przez Zakład Dydaktyki i Pedagogiki Medialnej odpowiedzialny merytorycznie za specjalności Edukacja medialna i techniki dziennikarskie oraz Edukacyjny content design, do praktykowania pozyskiwanych na zajęciach kompetencji.

Podsumowując, pracownicy Instytutu Pedagogiki merytorycznie odpowiedzialnego za kierunek pedagogika, a także pracownicy zatrudniani na umowę zlecenie, podejmują wieloaspektowe starania na rzecz włączania studentów w działalność naukową.

4.4. Założenia, cele i skuteczności prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry.

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej polityka kadrowa realizowana jest zarówno na poziomie uczelni, jak i instytutów, w tym Instytutu Pedagogiki jako jednostki odpowiedzialnej merytorycznie za kierunek Pedagogika. Jej centralnym założeniem jest zapewnienie kadry, która w sposób profesjonalny realizuje wzajemnie powiązane ze sobą zadania badawczo-dydaktyczno-organizacyjne, odnosząc się przy tym zarówno do uniwersalnych, jak i komunikowanych w dokumentach wewnętrznych zasad. Nie mniej ważnym aspektem prowadzonej polityki kadrowej jest podejmowanie przez uczelnię i instytuty działań ukierunkowanych na wspieranie kadry w permanentnym rozwoju swoich kompetencji. W APS pracownicy i kadra kierownicza zobowiązani

są do wykorzystywania wyników oceny pracowniczej bazującej na obiektywnych i znanych pracownikom wcześniej kryteriach oraz informacji zwrotnej formułowanej przez różne grupy podmiotów (władze uczeni i instytutów, kierowników katedr i zakładów, nauczycieli akademickich, studentów) do doskonalenia swojego funkcjonowania w roli zawodowej nauczyciela akademickiego i realizacji zadań jej przypisanych. Fundamentalnym założeniem realizowanej polityki kadrowej jest tworzenie w uczelni bezpiecznego, przyjaznego i stabilnego środowiska pracy, w którym każdy pracownik traktowany jest w sposób podmiotowy, wolny od uprzedzeń, dyskryminacji i mobbingu, a także jest wspierany przez władze uczelni, instytutów oraz powołane do tego podmioty w przypadku wystąpienia sytuacji niepożądanych. Powyższe założenia w sposób szczegółowy opisane są w ramach niniejszego punktu oraz kolejnego.

Zgodnie z paragrafem 52 Statutu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej stanowiącym załącznik do uchwały 655/2023 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 22 listopada 2023, nauczyciele akademicy zatrudniani są w grupach pracowników badawczo-dydaktycznych, badawczych i dydaktycznych. Do każdej z grup przypisane są zarówno kwalifikacje (§ 53-55 Statutu), jak zadania/obowiązki (§ 52 Statutu oraz §14-15, 17, 20, 21-26 Regulaminu Pracy Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 372/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 13 lipca 2022 r). Zgodnie z § 52 Statutu z nauczycielami akademickimi stosunek pracy nawiązuje, zmienia i rozwiązuje Rektor, którym w kadencji 2020-2024 oraz obecnej była/jest dr hab. Barbara Marcinkowska, prof. APS. Nawiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim następuje na podstawie umowy o pracę (§ 57 Statutu), przy czym pierwsza umowa o pracę zawierana jest na czas nieokreślony lub określony do lat 4 (§ 57 Statutu).

Zgodnie z zapisami Statutu uczelni (§ 57) nawiązanie z nauczycielem akademickim pierwszego stosunku pracy na czas nieokreślony lub określony dłuższy niż 3 miesiące, w wymiarze przekraczającym połowę pełnego czasu pracy, następuje po przeprowadzeniu otwartego konkursu. W przypadku, gdy z nauczycielem/nauczycielką akademicką zawarta była umowa na czas określony, po uzyskaniu przez nią/niego pozytywnej oceny okresowej, może zostać z nim zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony bez przeprowadzenia konkursu.

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej konkurs na stanowisko akademickie ogłaszany jest przez Rektora, inicjowany jest natomiast przez Rektora z własnej inicjatywy lub na wniosek dyrektora instytutu lub kierownika jednostki organizacyjnej działającej poza strukturą instytutów (§ 59 Statutu). Szczegółowe warunki konkursu określa rektor w porozumieniu z kierownikiem katedry, zakładu lub innej jednostki działającej poza strukturą instytutów wnioskujących o zatrudnienie pracowników. W § 59 określone są wymagania, które powinny znaleźć się w ogłoszeniu konkursowym. Są to: nazwa uczelni i jednostki organizacyjnej ogłaszającej konkurs, stanowisko będące przedmiotem konkursu, zatrudniająca jednostka organizacyjna, wymagania stawiane kandydatom w zakresie kwalifikacji artystycznych, naukowych i dydaktycznych, wykaz wymaganych dokumentów, termin i miejsce składania dokumentów, a także termin planowanego zatrudnienia. Ogłoszenie konkursowe udostępniane jest w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie APS i ministra nadzorującego Uczelnię oraz na stronach internetowych Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców, przeznaczonym do publikacji ofert pracy dla naukowców, w terminie 30 dni przed konkursem. Podejście to pozwala z jednej strony dotrzeć pracodawcy do szerokiego grona odbiorców, z drugiej - pozyskać każdej zainteresowanej osobie informację nie tylko o wolnych stanowiskach akademickich, ale również wymaganiach z nimi związanych. W celu uspołnienia, przejrzystości i transparentności procesu rekrutacyjnego, w BIP na stronie APS w zakładce *Oferty pracy, obok informacji o konkursach*, zamieszczone są instrukcje w sprawie zatrudnienia, z podziałem na grupę (1) badawczo-dydaktyczną i badawczą oraz (2) dydaktyczną, a także formularze (deklaracja przystąpienia do konkursu, kwestionariusz osobowy dla osoby ubiegającej się o zatrudnienie,

deklaracja podstawowego miejsca pracy oraz prowadzenia działalności w dyscyplinach naukowych/artystycznych). Dokumentacja konkursowa jest składana, adekwatnie do decyzji kandydata/kandydatki, do Biura ds. Zatrudnienia lub mailowo na adres wskazanego w ogłoszeniu konkursowym pracownika/pracowniczki ww. jednostki. Biuro ds. Zatrudnienia zobowiązane jest przekazać dokumentację konkursową członkom komisji konkursowej, którzy dokonują, na jej podstawie, wstępnej selekcji kandydatów i wybranych z nich zapraszają na rozmowę rekrutacyjną odbywającą się za pośrednictwem aplikacji Teams. Komisja konkursowa, w skład której wchodzi władze uczelni, dyrektor instytutu, kierownik katedry/zakładu lub inna wskazana przez niego/nią osoba, pracownik Biura Zatrudnienia (zapewniający obsługę administracyjną), przeprowadza rozmowę z kandydatami. Po rozmowie, odnosząc się do kryteriów związanych z wykształceniem, posiadanymi stopniami/tytułami naukowymi lub zawodowymi, dorobkiem naukowym, doświadczeniem zawodowym (w tym dydaktycznym w zakresie przedmiotów przypisanych do konkursu), dodatkowymi kwalifikacjami (np. znajomość języków obcych, specjalistyczne szkolenia, itp.) komisja dokonuje w głosowaniu jawnym wyboru kandydata. Jest to kandydat, którego kwalifikacje w najwyższym stopniu odpowiadają celom strategicznym uczelni oraz wymaganiom stanowiska. Informacje o wynikach konkursu wraz z przygotowanym przez komisję konkursową uzasadnieniem, zawierającym informacje o osiągnięciach, doświadczeniu i innych specyficznych i specjalistycznych kwalifikacjach, które zdecydowały o dokonaniu wyborze, publikowane są w BIP na stronie APS oraz ministra nadzorującego Uczelnię w terminie 30 dni po zakończeniu konkursu (§ 59 Statutu).

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej uregulowana jest również kwestia zatrudniania nauczycieli/nauczycielek akademickich pobierających świadczenie emerytalne (§ 63 Statutu). Osoby te zatrudniane są na okres nieprzekraczający jednorazowo 12 miesięcy z możliwością przedłużenia na kolejne okresy, z zastrzeżeniem § 63 ust. 2 Statutu („(z)atrudnienie osób, o których mowa w ust. 1, następuje na podstawie umowy o pracę na czas określony nie dłuższy niż do końca kadencji, na którą została zatrudniona dana osoba”). Zatrudnienie emerytowanego nauczyciela akademickiego możliwe jest w przypadku spełnienia co najmniej dwóch z następujących warunków: (1) możliwości sfinansowania wynagrodzenia ze środków zewnętrznych; (2) posiadania osiągniętego w ostatnim roku dotychczasowego zatrudnienia albo roku poprzedzającym nowe zatrudnienie dorobku naukowego lub dokonania artystycznego utożsamianego z opublikowaniem dwóch artykułów co najmniej za 70 punktów każdy lub jednej monografii autorskiej albo znaczącego dokonania artystycznego, (3) niezbędności nauczyciela akademickiego dla realizacji strategii Uczelni. Na stronie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w zakładce „Pracownicy” (zatrudnienie emerytowanych nauczycieli akademickich) zamieszczone są informacje dt. analizowanego zagadnienia, a także wzór wniosku składanego przez zainteresowanego pracownika. Wniosek ten wymaga sformułowanego przez dyrektora instytutu uzasadnienia ponownego zatrudnienia nauczyciela akademickiego, opinii prorektora ds. nauki, a także potwierdzenia przez pracownika Biura ds. Organizacji i Planowania Kształcenia zaplanowania zajęć dydaktycznych dla wnioskodawcy.

W procesie przygotowywania obsady zajęć, opisanego szczegółowo w ramach punktu 4.2., w przypadku niektórych zajęć wymagających specjalistycznych kompetencji praktycznych możliwych do pozyskania wyłącznie na rynku pracy, kierownicy katedr/zakładów lub specjalności niekiedy podejmują decyzję o zatrudnieniu specjalistów w ramach umowy zlecenia. Kierownik katedry/zakładu/specjalności na bazie swojej eksperckiej wiedzy, pozyskanej również w trakcie pełnienia funkcji opiekuna-praktyk, zaprasza do współpracy kandydatów, analizuje ich życiorys zawodowy oraz przeprowadza z nimi rozmowę, której wyniki stanowią przesłankę do decyzji o zaproponowaniu/niezaproponowaniu realizacji zajęć. Formalnymi aspektami podpisania umowy zajmują się pracowniczki Biura Planowania Kształcenia. Dokumentacja niezbędna do zatrudnienia obejmuje: podanie o zatrudnienie do prorektora ds. kształcenia zaakceptowane przez bezpośredniego przełożonego (kierownika zakładu/katedry) oraz dyrektora instytutu, dyplom potwierdzający wykształcenie, formularz danych personalnych, oświadczenie o kompetencjach i doświadczeniu

zawodowym, druk dc. składkowo-podatkowych, oświadczenie zleceniobiorcy dc. ubezpieczeniowych oraz informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych.

Podsumowując, polityka kadrowa oparta jest o transparentne, komunikowane w Statucie, Regulaminie Pracy oraz na stronie internetowej uczelni zasady. Ukierunkowana jest ona na pozyskanie pracowników cechujących się kompetencjami umożliwiającymi nie tylko prawidłowe prowadzenie zajęć, ale również realizację celów strategicznych uczelni, związanych np. z uzyskiwaniem określonych kategorii w procesie ewaluacji jakości działalności naukowej.

Kolejny aspekt polityki kadrowej to ocena jakości kadry. W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej ocena prowadzona jest w sposób kompleksowy, z uwzględnieniem zróżnicowanych grup interesariuszy oraz kryteriów. Pierwszy sposób stanowi ocena okresowa nauczycieli akademickich przeprowadzana zgodnie z Zarządzeniem nr 245/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 września 2021 r. w sprawie zasad, trybu i kryteriów oceny okresowej nauczycieli akademickich w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Ocenie tej podlegają co 2 lata wszyscy nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni za wyjątkiem Rektora (jednak nie wcześniej niż po roku od momentu zatrudnienia), a jej celem jest weryfikacja efektów działalności nauczyciela akademickiego w zakresie obowiązków określonych w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Regulaminie Pracy Uczelni, w tym przestrzegania przepisów o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a także dbałość i motywowanie do stałego rozwoju zawodowego (§ 2 Zarządzenia nr 245/2021). Jej wyniki mogą mieć wpływ w szczególności na: (1) możliwość zmiany stanowiska zatrudnienia, (2) przeniesienie do innej grupy pracowniczej nauczycieli akademickich, (3) możliwość obejmowania funkcji kierowniczych, na które powołuje Rektor, (4) kontynuację zatrudnienia w Uczelni (§ 2 Zarządzenia nr 245/2021). Ocenę dokonuje powołana przez Rektora Komisja Senacka do Spraw Oceny Nauczycieli Akademickich (§ 24 Zarządzenia nr 245/2021), która podejmuje decyzje na drodze głosowania zwykłą większością głosów (§ 24 Zarządzenia nr 245/2021). Zgodnie z zapisami Statutu APS (§ 15) ustalanie kryteriów oceny okresowej dla poszczególnych grup pracowników i rodzajów stanowisk oraz trybu i podmiotów dokonujących oceny nauczycieli akademickich dokonuje Rektor po zasięgnięciu opinii Senatu, związków zawodowych, samorządu studenckiego oraz samorządu doktorantów.

Obszary oceny okresowej w przypadku nauczycieli i nauczycielek akademickich uzależnione są od grupy pracowników, w której zatrudniona jest oceniana osoba. I tak nauczyciele akademicy zatrudnieni w grupie pracowników dydaktycznych oceniani są w zakresie kształcenia studentów lub uczestniczenia w kształceniu doktorantów, prac organizacyjnych na rzecz uczelni, podnoszenia kompetencji zawodowych oraz przestrzegania przepisów o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz o własności przemysłowej. W przypadku kolejnej grupy nauczycieli, tzn. tych będących pracownikami badawczo-dydaktycznymi, powyższe obszary uzupełnione zostały o prowadzenie działalności naukowej. Ostatnia grupa nauczycieli zatrudnionych na stanowiskach badawczych podlega ocenie w zakresie obowiązków związanych z: prowadzeniem działalności naukowej lub uczestniczeniem w kształceniu doktorantów, pracami organizacyjnymi na rzecz uczelni; podnoszeniem kompetencji zawodowych oraz przestrzeganiem przepisów o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz o własności przemysłowej (§ 5 Zarządzenia nr 245/2021). Dodatkowo nauczyciele akademicy posiadający stopień doktora habilitowanego albo tytuł profesora podlegają ocenie w zakresie wypełniania obowiązku kształcenia kadr, o którym mowa w art. 183 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Do każdego z powyżej wskazanych obszarów w Zarządzeniu nr 245/2021 przypisane są znane nauczycielom/nauczycielkom odpowiednie wcześniej osiągnięcia wraz z liczbą punktów, którą otrzymuje nauczyciel je posiadający (§13-20 Zarządzenia nr 245). W tym kontekście warto odnotować, że przy dokonywaniu oceny okresowej w zakresie działalności dydaktycznej uwzględnia się ocenę zajęć

dydaktycznych dokonywaną przez studentów i doktorantów, która opisana zostanie szczegółowo w dalszej części. Ocena końcowa ustalana jest na podstawie ocen częściowych za każdy obszar. Ocenę negatywną za dany obszar otrzymuje osoba, której liczba punktów jest równa lub niższa niż 50% średniej liczby punktów uzyskanych przez nauczycieli akademickich za osiągnięcia naukowe w skali całej Uczelni (§21-22 Zarządzenia nr 245/2021), a negatywną ocenę końcową ten, który z co najmniej połowy obszarów podlegających ocenie otrzymał ocenę negatywną lub, który otrzymał ocenę negatywną z obszaru „działalność naukowa”, jeśli podlega u niego obligatoryjnej ocenie (§21-23). Nauczyciel akademicki jest informowany o ocenie pracowniczej i ma prawo wnieść wobec niej odwołanie do Rektora APS (§ 25, 28 Zarządzenia nr 245/2021)

Ostatnia ocena okresowa przeprowadzana była w roku 2024 i obejmowała ona okres (10.2021-12.2023). W Instytucie Pedagogiki jako jednostce merytorycznie odpowiedzialnej za kierunek ocenie poddanych zostało 77 nauczycieli, z czego 75 otrzymało ocenę końcową pozytywną, a 2 negatywną.

Drugi sposób oceny jakości kadry dydaktycznej oparty jest na systemie ankiet dotyczących jakości zajęć dydaktycznych i funkcjonuje zgodnie z założeniami Zarządzenia nr 293/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 grudnia 2021 r w sprawie zasad dokonywania oceny zajęć dydaktycznych¹. Anonimowe ankiety wypełniane są systemie USOSweb przez studentów/studentki studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, jednolitych studiów magisterskich, studiów I oraz II stopnia, studiów podyplomowych oraz doktorantów uczęszczających do szkoły doktorskiej APS (§1 Zarządzenia nr 293/2021). W procesie ilościowej oceny zajęć dydaktycznych uwzględnianych jest kilka kryteriów, którym przypisane są określone wagi wpływające na uzyskaną przez nauczyciela akademickiego średnią ważoną. Są to: jasność przedstawienia sylabusu przedmiotu w czasie pierwszych zajęć (waga: 0,1), zgodność zastosowanych kryteriów i warunków zaliczenia przedmiotu z sylabusem (waga: 0,1), zgodność treści zajęć z tematyką przedstawioną w sylabusie (waga: 0,2), wykorzystanie czasu przeznaczonego na zajęcia: punktualność, systematyczność ich odbywania, wypełnienie aktywnym uczeniem się (waga: 0,2), merytoryczna pomoc nauczyciela w osiąganiu zakładanych efektów uczenia się: rzetelna pomoc w realizacji treści przedmiotowych, dobór metod pracy wykorzystywanych podczas zajęć do osiągnięcia efektów uczenia się (waga: 0,2), zaangażowanie nauczyciela w prowadzenie zajęć, jego gotowość do nawiązywania aktywnej współpracy ze studentami, tworzenie przestrzeni do wyrażania przez studentów własnych przemyśleń, formułowania pytań i wątpliwości w zakresie omawianych kwestii (waga: 0,3), kultura traktowania studentów: życzliwość nauczyciela wobec studentów, respektowanie ustaleń, poszanowanie godności studentów (waga: 0,4), dostępność nauczyciela dla studentów podczas dyżurów, w korespondencji za pomocą elektronicznej poczty APS lub aplikacji Teams (waga: 0,4), poziom ciekawości poznawczej zajęć, poszerzanie przez nie wiedzy, umiejętności i kompetencje oraz inspirowania do własnego rozwoju (waga: 0,5), ogólna ocena zajęć (waga: 0,5), własne zaangażowanie w realizację przedmiotu: obecność, przygotowanie do zajęć, uczestnictwo w działaniach realizowanych na zajęciach (odpowiedzi nie są liczone do średniej ważonej). Ankieta uzupełniona jest o pole przeznaczone na wpisanie komentarza, dzięki którym możliwe jest uzyskanie danych jakościowych dotyczących zajęć. Oba rodzaje ocen – ilościowa i jakościowa udostępniane są nauczycielom akademickim na ich osobistych kontaktach w USOSweb, przełożonym pracownikom, dyrekcji instytutu oraz innym osobom związanym z systemem zapewniania jakości kształcenia lub odpowiedzialnym za kształcenie, a także rektorowi (§ 3 Zarządzenia nr 293/2021). Zarówno pracownicy, jak i kierownicy katedr i zakładów oraz innych jednostek działających poza strukturą Instytutów zobowiązani są do zapoznania się z wynikami ankiet, podjęcia nad nimi pogłębionej refleksji, a kierownicy dodatkowo do reagowania na niepokojące

¹ Z uwagi na specyfikę raportu, w tym punkcie priorytetowo traktowane są aspekty oceny związane z działalnością dydaktyczną. Jednakże zasadne jest odnotowanie, że ocena okresowa dotycząca działalności naukowej uzupełniana jest m.in. działaniami związanymi z monitorowaniem aktywności publikacyjnej i badawczej pracowników zarówno na poziomie uczelni, jak i instytutu i formułowaniem rekomendacji w tym zakresie.

sytuacje oraz planowania i podejmowania wspólnie z pracownikami działań w celu podnoszenia jakości kształcenia (§ 4 Zarządzenia nr 293/2021). Ponadto dyrektor instytutu przygotowuje udostępniane Prorektorowi ds. Kształcenia sprawozdanie z wyników oceny zajęć dydaktycznych realizowanych w poprzednim roku akademickim. W ciągu ostatnich 5 lat akademickich średnia ważona dla ogólnie ujmowanego Instytutu Pedagogiki nigdy nie była niższa niż 4,5, co uznać można za sukces.

Jak wskazano wcześniej wyniki oceny zajęć są jednym z komponentów oceny okresowej w obszarze działalności dydaktycznej. Dodatkowo są one uwzględniane przez kierowników/kierowniczkę jednostek, dyrektora Instytutu oraz dyrektorów studiów w procesie przygotowywania obsady zajęć dydaktycznych. W tym kontekście warto również wskazać, że nauczyciel akademicki jest uprawniony do przekazywania informacji na temat zajęć dydaktycznych ocenianych przez studentów, doktorantów i słuchaczy, uwzględniającej zaangażowanie grupy w pracę na zajęciach, współpracę/relacje z grupą oraz inne uwagi. Zastosowanie takiej strategii jest nie tylko wyrazem szacunku wobec nauczycieli i uwzględniania ich prawa do głosu, ale także przejawiania refleksyjnego podejścia wobec ocen formułowanych przez studentów. Oceny zajęć dokonywane przez studentów są również podstawą do konstruowania rankingu nauczycieli akademickich w następujących kategoriach: wykład prowadzony dla grupy studentów przekraczającej 200 osób, wykład prowadzony dla grupy studentów przekraczającej 100 osób i nie przekraczającej 200, wykład prowadzony dla grupy studentów nie przekraczającej 100 osób, ćwiczenia z przedmiotów kierunkowych prowadzonych przez pracowników etatowych APS, ćwiczenia z przedmiotów specjalnościowych prowadzonych przez pracowników etatowych APS, ćwiczenia prowadzone przez doktorantów APS. Ranking przygotowywany jest zgodnie z zasadami udostępnionymi na stronie APS, uwzględniającymi m.in. typ zajęć, liczebność grupy, frekwencję wypełnienia ankiety, kwalifikowalność odpowiedzi. W rankingu uwzględnieni są nauczyciele uzyskujący najlepsze oceny dydaktyczne, a laureat pierwszego miejsca otrzymuje nagrodę, tzw. Sowę Akademicką na Świącie uczelni. Od roku akademickiego 2023/2024 Samorząd studentów przyznaje dodatkowo nauczycielom akademickim prowadzącym zajęcia na każdym z kierunków w Akademii tzw. Sowę Kierunkową, na podstawie wyników głosowania przez studentów w aplikacji Forms.

Trzecim sposobem oceny jakości kadry są hospitacje przeprowadzane zgodnie z założeniami Zarządzenia nr 272/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 29 października 2019 r. w sprawie hospitacji zajęć dydaktycznych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (zwane dalej Zarządzeniem nr 272/2019). W ww. Zarządzeniu (§1) wskazane są dwa ich rodzaje - planowa pełniąca funkcję doradczą i kontrolną oraz pozaplanowa (w trybie interwencyjnym) ukierunkowana na realizację celów o charakterze rozpoznawczo-profilaktycznym. W kadencji dyrekcji Instytutu Pedagogiki w latach 2020-2024 hospitacje planowe dotyczyły obowiązkowo wszystkich nauczycieli akademickich z tytułem zawodowym magistra oraz doktora, w obecnej kadencji są nimi objęci młodszy stażem pracownicy lub osoby, wobec zajęć których formułowane były negatywne oceny w ankietach studenckich i doktoranckich. Hospitacje prowadzone są przez nauczycieli akademickich wyznaczanych przez kierownika katedry/zakładu lub jednostki organizacyjnej działającej poza strukturą instytutów odpowiedzialnej za prowadzenie danych zajęć (§2 Zarządzenia nr 272/2019). W protokole hospitacji uwzględniane są następujące kryteria oceny: przygotowanie nauczyciela do zajęć, merytoryczna poprawność zajęć, techniki nauczania i organizacji pracy, predyspozycje pedagogiczne i wychowawcze nauczyciela, zgodność tematyki prowadzonych zajęć z programem oraz stosowane przez nauczyciela sposoby weryfikacji (pomiaru) zakładanych, w ramach przedmiotu, efektów uczenia się (§3 Zarządzenia nr 272/2019). Z protokołem hospitacji zapoznaje się zarówno osoba hospitowana, jak i kierownik jednostki ją zatrudniającej. W uczelni rekomendowane i praktykowane są również rozmowy służące pogłębieniu i sprecyzowaniu kwestii zawartych w protokole oraz sformułowaniu porad mających na celu podniesienie jakości realizowanych zajęć (§4 Zarządzenia nr 272/2019).

Prowadzone w Akademii Pedagogiki hospitacje służą nie tylko jako informacja zwrotna dla nauczycieli akademickich, ale ich wyniki są wykorzystywane w okresowych ocenach pracowników i w awansowaniu nauczycieli akademickich, a także w projektowaniu obsady zajęć dydaktycznych (§5 Zarządzenia nr 272/2019).

Podsumowując część dotyczącą sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości działalności nauczycieli/nauczycielek realizujących *zajęcia na ocenianym kierunku*, polityka kadrowa w tym zakresie oparta jest na zasadach komunikowanych pracownikom z odpowiednim wyprzedzeniem w aktach prawa wewnętrznego oraz uwzględnia systematyczną ocenę kadry akademickiej o charakterze ilościowym (punkty, średnie ocen), jak i jakościowym (komentarze, opisowe protokoły hospitacji omawiane z hospitowanym). W ocenie zadania i obowiązki przypisane różnym grupom pracowników akademickich ujmowane są holistycznie, co koresponduje z zapisami zawartymi w dokumencie nazwanym „Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia” stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały nr 16/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 25 września 2024 r. w sprawie przyjęcia Polityki Zapewniania Jakości Kształcenia w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, w którym akcentowane jest znaczenie oraz powiązania dydaktyki akademickiej z badaniami naukowymi oraz umiejętnościami organizacyjnymi. Ponadto w proces oceny zaangażowane są różne osoby – władze uczelni i Instytutu, inni nauczyciele akademicy oraz studenci jako aktywni uczestnicy procesu edukacyjnego ich dotyczącego. Wyniki oceny wykorzystywane są w doskonaleniu kadry poprzez inspirowanie działań projakościowych. Do najważniejszych z nich należą: planowanie obsady zajęć dydaktycznych w oparciu o kompetencje merytoryczne, zainteresowania naukowe i doświadczenia nauczycieli, przeprowadzanie rozmów z pracownikami na temat wyników ankiet i hospitacji zajęć, wzajemne wsparcie koleżeńskie w ramach katedry/zakładu oraz instytutu, uwzględnianie podczas zebrań jednostek zagadnień dydaktycznych; opieka dydaktyczna nad nowozatrudnionymi pracownikami, udział w zajęciach dydaktycznych (dyskusja, dzielenie się doświadczeniami) pracowników innych uczelni realizujących w jednostce staże habilitacyjne, a także proponowanie i dofinansowywanie szkoleń szczegółowo opisanych w punkcie 4.5, które sprzyjają ustawicznemu rozwojowi kadry. Prawomocny wydaje się również wniosek, że prowadzona ocena jakości kadry jest skuteczna, czego potwierdzeniem są wysokie średnie w ankietach studenckich i doktoranckich, zdecydowana przewaga pracowników otrzymujących pozytywną ocenę okresową oraz wskazujące na wysoką jakość procesu dydaktycznego protokoły z hospitacji.

Założeniem polityki kadrowej wpływającym na warunki pracy nauczycieli i nauczycielek akademickich prowadzących zajęcia na wszystkich kierunkach realizowanych w APS, w tym Pedagogice, jest podejmowanie starań na rzecz kształtowania bezpiecznego, życzliwego oraz zapewniającego równe traktowanie w zatrudnieniu środowiska pracy. Zgodnie bowiem z § 6 Regulaminu Pracy Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej stanowiącym załącznik 1 do Zarządzenia nr 372/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 13 lipca 2022 r. pracodawca jest zobowiązany do: (1) przeciwdziałania dyskryminacji w zatrudnieniu, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także ze względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony albo w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy, (2) przeciwdziałania mobbingowi, (3) zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz (4) prowadzenia systematycznych szkoleń pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. W tym zakresie w Akademii udostępniane są materiały informacyjne (w zakładce Pracownicy na stronie uczelni), przestrzegane są przepisy Kodeksu Pracy, konstruowane i implementowane są dokumenty prawa wewnętrznego dotyczące przedmiotowych kwestii (pracownicy są zobowiązani zapoznać się z nimi), a także uczelnia udziela wsparcia osobom doświadczającym niepożądanych zachowań ze strony innych członków społeczności APS oraz proponuje działania o charakterze szkoleniowym.

Pierwszym ze wskazanych wyżej dokumentów prawa wewnętrznego jest Wewnętrzna Polityka Antydyskryminacyjna i Antymobbingowa (Zasady przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji) w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej) stanowiąca Załącznik do Zarządzenia nr 534/2023 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 13 grudnia 2023 r (zwana dalej Wewnętrzną Polityką Antydyskryminacyjną i Antymobbingową). Zgodnie z § 3 wspomnianego dokumentu przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji realizowane jest w szczególności poprzez: (1) przestrzeganie zasad wynikających z przepisów prawa pracy, (2) promowanie pożądanych, zgodnych z zasadami współżycia społecznego, etycznych postaw i zachowań, dobrych tradycji i obyczajów akademickich, (3) rozwiązywanie konfliktów ze współpracownikami bez uszczerbku dla godności osobistej stron konfliktu i kultury organizacyjnej APS, (4) niezwłoczne reagowanie na zauważone lub zgłoszone przejawy mobbingu i dyskryminacji, w szczególności zgłaszanie takich zdarzeń, (5) działania zapobiegawcze w ramach bieżącego zarządzania, związane w szczególności ze stosowaniem obiektywnych kryteriów oceny efektów pracy i uczenia się, czytelnego określania zakresów obowiązków i odpowiedzialności pracowników, studentów, doktorantów oraz prawidłowej komunikacji, (6) stosowanie wobec osób, którym udowodniono mobbing lub dyskryminację, konsekwencji przewidzianych przepisami prawa, w tym w szczególności prawa pracy, (7) prowadzenie działań monitorujących w zakresie mobbingu i dyskryminacji oraz (8) szkoleń dotyczących tej tematyki. W tym kontekście warto zaakcentować, że wszyscy członkowie i członkinie społeczności- tzn. zarówno kadra kierownicza, jak i pracownicy odpowiedzialni są za podejmowanie działań służących przeciwdziałaniu mobbingowi i dyskryminacji w miejscu pracy poprzez podejmowanie adekwatnych działań szczegółowo opisanych we wspomnianym dokumencie.

W celu realizacji polityki antydyskryminacyjnej powołane są następujące organy: koordynator (Pełnomocnik Rektora ds. przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji), mediator oraz komisja ds. przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji, cechujące się kompetencjami w zakresie prawa pracy, w tym problematyki przeciwdziałania mobbingowi oraz dyskryminacji oraz posiadające nieposzlakowaną opinię w miejscu pracy oraz uznane doświadczenie w rozwiązywaniu konfliktów. W obecnej kadencji funkcję Pełnomocnika Rektora ds. przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji pełni dr Małgorzata Czarkowska (Zarządzenie Rektora APS 12/2024), mediatora - dr Michał Szulawski (zarządzenie Rektora nr 13/2024), a komisję ds. przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji powołuje się każdorazowo w określonej sprawie.

Zgodnie z § 11 Wewnętrznej Polityki Antydyskryminacyjnej i Antymobbingowej zarówno pracownik narażony na działania noszące znamiona mobbingu lub dyskryminacji (w tym molestowania i molestowania seksualnego), jak i każdy inny członek społeczności może zgłosić ustnie lub pisemnie skargę do mediatora jako osoby pierwszego kontaktu. Postępowanie w sprawie przeciwdziałania w APS zjawiskom mobbingu i dyskryminacji i eliminowania ich skutków realizuje się w dwóch następujących po sobie etapach: mediacyjnym prowadzonym przez mediatora i mającym na celu polubowne rozwiązanie sporu lub konfliktu oraz interwencyjnym mającym charakter formalny, prowadzonym przez komisję ds. przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w sytuacji, gdy nie dojdzie do ugody w pierwszym etapie (§ 8). Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, komisja zwykłą większością głosów wydaje opinię co do zasadności lub niezasadności skargi, sporządza pisemne uzasadnienie opinii oraz uzasadnione rekomendacje dla Rektora, co do dalszych możliwych działań związanych z opiniowanym przez komisję przypadkiem (§14). Rektor podejmuje decyzje dt. dalszych działań w sprawie (§15).

Dokumentem wpisującym się w politykę uczelni na rzecz kształtowania Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie jako instytucji funkcjonującej z poszanowaniem równości i różnorodności oraz wolnej od dyskryminacji jest również Plan Równości Płci dla APS stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 371/2022 Rektora APS z dnia 8 lipca 2022. Został on opracowany z myślą o całej społeczności uczelni: o osobach w niej pracujących, studiujących i uczestniczących w Szkole

Doktorskiej. W ww. dokumencie wytyczonych zostały na lata 2022-2024 następujących 7 celów do zrealizowania: (1) zwiększenie świadomości zagadnień równościowych oraz wzmocnienie pozytywnych postaw wobec równości i różnorodności, (2) zwiększenie równowagi płci w nawiązywaniu stosunku pracy i rekrutacji na studia, (3) zwiększenie proporcjonalnej reprezentacji płci w zespołach, komisjach i organach, (4) wspomaganie rozwoju karier naukowych kobiet, (5) ułatwianie łączenia pracy i studiów z życiem rodzinnym, (6) włączanie problematyki płci do badań i treści nauczania, (7) przeciwdziałanie przemocy ze względu na płeć i molestowaniu seksualnemu. Do każdego z celów przypisani zostali adresaci, działania, wskaźniki ich osiągnięcia oraz jednostki odpowiedzialne za ich realizację.

Podsumowując część dotyczącą kształtowania środowiska pracy zapewniającego równe traktowanie w zatrudnieniu oraz wolnego od mobbingu i dyskryminacji, skonkludować należy, że polityka kadrowa w tym zakresie cechuje się holistycznością. Obejmuje ona bowiem zarówno działania prewencyjne, jak i interwencyjne. Implikacją tego jest posiadanie przez pracowników Akademii Pedagogiki Specjalnej świadomości zagadnień związanych z mobbingiem i dyskryminacją, a także otrzymywanie przez nich adekwatnego wsparcia w sytuacjach niepożądanych, świadczonego zarówno przez kadrę kierowniczą, jak i osoby posiadające specjalistyczne kompetencje w zakresie prawa pracy oraz tematyki antydyskryminacyjnej i antymobbingowej. Nie mniej ważne wydaje się również stwarzanie pracownikom okazji do zapoznawania się ze stworzonym przez Zgromadzenie Ogólne PAN Kodeksem Etyki Pracownika Naukowego, zawierającym uniwersalne zasady ukierunkowujące postępowanie nauczycieli akademickich. W APS powołany jest ponadto Rzecznik Praw i Wartości Akademickich – prof. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski, do którego zadań należy: monitorowanie naruszeń praw i wartości akademickich w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, podejmowanie działań w sytuacjach naruszeń, podejmowanie działań zapobiegających zachowaniom naruszającym prawa i wartości akademickie, a także współpraca z podmiotami powołanymi w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej do ochrony praw i wartości akademickich.

4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Awanse naukowe kadry związanej z ocenianym kierunkiem studiów

W niniejszym punkcie skoncentrowano się na implementowanych w uczelni strategiach związanych z facylitowaniem, wspieraniem i motywowaniem nauczycieli akademickich do rozwoju naukowo-dydaktyczno-organizacyjnego, a także podejmowaniem starań na rzecz dbałości o dobrostan pracowników.

Pierwszym aspektem umożliwiającym realizację ww. założeń jest wprowadzenie w Regulaminie Pracy Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, stanowiącym załącznik 1 do Zarządzenia nr 372/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 13 lipca 2022 r, płatnych urlopów szczególnych nauczycieli akademickich (rozdział VII) udzielanych przez Rektora na wniosek zainteresowanej osoby, zaopiniowany przez przełożonego oraz dyrektora instytutu. Pierwszy ich rodzaj (§ 35), mający charakter naukowy. Dedykowany jest nauczycielom akademickich zatrudnionym w grupie badawczej lub badawczo-dydaktycznej i posiadającym stopień co najmniej doktora. Urlop ten może trwać od miesiąca do roku i przeznaczony jest na przeprowadzenie badań. Kolejny typ urlopu przypisany jest nauczycielom akademickim przygotowującym rozprawę doktorską (§36) zatrudnionym w każdej z 3 grup pracowniczych (dydaktyczna, badawcza i badawczo-dydaktyczna) i może trwać od miesiąca do 3 miesięcy. W kontekście obu wskazanych rodzajów urlopów naukowych istotne jest zaakcentowanie, że przyznawane są one na podstawie kryteriów związanych z merytorycznymi aspektami projektu badań i ich harmonogramem, jakością projektu opiniowanego przez promotora pracy doktorskiej lub 2 recenzji (z czego jednej o charakterze zewnętrznym). Po ich zakończeniu składane jest sprawozdanie. Dodatkowo w przypadku pierwszego rodzaju urlopu znaczenie przypisywane jest również dorobkowi naukowemu oraz zakładanym rezultatom i sposobom

ich upowszechniania. Rozwój naukowo-dydaktyczny pracowników, a także spełnianie kryteriów awansowych wspierane jest również poprzez możliwość skorzystania z płatnego urlopu w celu odbycia za granicą kształcenia, stażu naukowego, uczestnictwa w konferencji, stażu dydaktycznego, uczestnictwa we wspólnych badaniach naukowych prowadzonych z podmiotem zagranicznym na podstawie umowy o współpracy naukowej (§ 37).

Rozwiązaniem wspierającym rozwój pracowników i pracowniczek oraz łączenie różnego rodzaju obowiązków wpisujących się w aktywność nauczyciela akademickiego jest możliwość udzielenia przez Rektora na wniosek zainteresowanej osoby niżki pensum. Sytuacjami uzasadniającymi wdrożenie takiego rozwiązania zgodnie z § 51 Regulaminu pracy są: powierzenie funkcji: prorektora, dyrektora studiów lub dyrektora instytutu, zastępcy dyrektora instytutu, powierzenie realizacji ważnych dla uczelni zadań czy realizacja ważnych dla niej projektów badawczych finansowanych ze źródeł innych niż subwencja. Wartość obniżenia pensum zależna jest od ww. sytuacji i może wynosić od 1/3 do 1/2 pensum nauczyciela akademickiego. Co więcej Rektor może w całości zwolnić nauczyciela akademickiego z realizacji pensum w przypadku realizacji ważnych dla uczelni projektów badawczych finansowanych ze źródeł innych niż subwencja, o której mowa w Ustawie, jeśli całość wynagrodzenia nauczyciela akademickiego w tym okresie będzie finansowana ze środków tego projektu.

Formą wsparcia finansowego dla nauczycieli i nauczycielek akademickich przygotowujących rozprawę doktorską, habilitacyjną lub konstruujących wnioski do RDN w sprawie nadania tytułu profesora, w zakresie dyscyplin ewaluowanych w APS, jest stypendium naukowe Rektora, które może być przyznane na wniosek osoby zainteresowanej. Szczegółowe uregulowania jego dotyczące zawarto w Zarządzeniu nr 375/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 14 lipca 2022 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania stypendiów naukowych Rektora APS dla nauczycieli akademickich. Zgodnie z § 2 ten rodzaj stypendium może być przyznany jednokrotnie na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, a zgodnie z § 1 nie może być przyznane w tym samym czasie co wspomniany wcześniej urlop naukowy na przeprowadzenie badań. Decyzja dotycząca przyznania stypendium bazuje na kryteriach o charakterze merytorycznym, bowiem wnioskodawca jest zobowiązany dołączyć do dokumentacji opinię promotora lub opiekuna naukowego (w przypadku pracy doktorskiej) lub 2 recenzje dorobku stanowiącego podstawę do rozpoczęcia postępowania habilitacyjnego, przygotowane przez członków Rady Dyscypliny wskazanych przez przewodniczącą/przewodniczącego Rady Dyscypliny lub w przypadku wniosku stanowiącego podstawę o wystąpienie o nadanie tytułu profesora ocenę dorobku naukowego będącego podstawą wystąpienia z wnioskiem o nadanie tytułu profesora przygotowaną przez osobę z tytułem profesora reprezentującego daną dyscyplinę naukową, spoza podmiotu zatrudniającego potencjalnego stypendystę (§2). Wysokość stypendium zależna jest od rodzaju stopnia/tytułu, o który ubiega się stypendysta i nie może być wyższa niż 1000 zł w przypadku ubiegania się o stopień doktora, 1500 w przypadku doktora habilitowanego oraz 2000 w przypadku tytułu profesora (§ 3).

Innym czynnikiem o charakterze finansowym, motywującym do rozwoju naukowego, dydaktycznego i podejmowania działalności organizacyjnej są dodatki wynikające z Regulaminu Wynagradzania Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej stanowiącego załącznik do Zarządzenia nr 19/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 16 września 2024 r. Pierwszy z nich to dodatek funkcyjny, który przysługuje pracownikom pełniącym funkcje związane z kierowaniem zespołem osób, z tym, że zespół ten nie może liczyć mniej niż pięć osób, łącznie z osobą kierującą tym zespołem (§ 16-17). Kolejny to dodatek zadaniowy. Uzasadnieniem jego przyznania mogą być: czasowe zwiększenie obowiązków służbowych, czasowe powierzenie dodatkowych zadań, charakter pracy, warunki wykonywania pracy, a także dodatkowe obowiązki związane z pełnieniem funkcji kierowniczych, w szczególności funkcji, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 6 Ustawy, o istotnym znaczeniu dla funkcjonowania Uczelni (§ 18-19). Trzeci dodatek o charakterze motywacyjnym to ten naukowy, który może zostać przyznany za: szczególne zaangażowanie w prowadzenie badań o dużym

znaczeniu dla Uczelni, szczególne zaangażowanie w ubieganie się o środki na badania ze źródeł innych niż subwencje i dotacje, realizację dodatkowych zadań badawczych o dużym znaczeniu dla Uczelni, w szczególności dla realizacji strategii rozwoju Uczelni, wysoko punktowane publikacje i osiągnięcia artystyczne ważne dla Uczelni, a także za szczególne osiągnięcia naukowe lub artystyczne ważne dla Uczelni, w szczególności dla realizacji strategii rozwoju Uczelni, a także za wyróżniającą się ocenę okresową działalności naukowej (§21-22). W kontekście dodatku naukowego odrębnego opisu wymaga dodatek za wysoko punktowane publikacje i osiągnięcia artystyczne ważne dla uczelni. Publikacjami uzasadniającymi jego otrzymanie mogą być: (1) wysoko punktowane artykuły naukowe opublikowane w jednym z czasopism umieszczonym w aktualnie obowiązującym wykazie czasopism ujętych w Komunikacie ministra właściwego do spraw nauki w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych wraz z przypisaną liczbą punktów, (2) monografie naukowe spełniające kryteria podane w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 1 Ustawy, opublikowane w wydawnictwie umieszczonym w ostatnim, obowiązującym wykazie wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe, (3) redakcje naukowe monografii z poziomu drugiego, którym przyznano co najmniej 300 punktów, wydanych w wydawnictwach z wykazu, (4) osiągnięcia artystyczne spełniające kryteria określone rozporządzeniem. Wysokość dodatku jest uzależniona od liczby punktów i wynosi od 25 do 35 zł za punkt publikacyjny, przy czym decyzję o wysokości dodatku na dany rok określa Rektor biorąc pod uwagę sytuację finansową Uczelni oraz inne okoliczności określone w paragrafie Zarządzenia dt. ww. dodatku (§22). Nie mniej ważny jest dodatek projektowy wypłacany za czas przepracowany w projektach finansowanych lub współfinansowanych z zewnętrznych źródeł krajowych i zagranicznych (§23), oraz dydaktyczny - przyznawany za szczególne zaangażowanie w działalność dydaktyczną ważną dla Uczelni, wyróżniającą się ocenę działalności dydaktycznej dokonywaną przez studentów lub w ramach oceny okresowej, realizację dodatkowych zadań dydaktycznych o dużym znaczeniu dla Uczelni, w szczególności dla realizacji strategii rozwoju Uczelni, a także szczególne osiągnięcia dydaktyczne ważne dla Uczelni, w szczególności dla realizacji strategii rozwoju Uczelni (§24-25). W Regulaminie wynagradzania przewidziany jest również dodatek specjalny, który może zostać przyznany za szczególne zaangażowanie w realizację działalności i zadań ważnych dla uczelni (także w związku z realizacją zadań wymagających szczególnego wysiłku), szczególne osiągnięcia w pracy o dużym znaczeniu dla realizacji strategii rozwoju Uczelni oraz w związku z podnoszeniem kwalifikacji istotnych dla uczelni (§26-27). Ostatni dodatek, wpisujący się w motywacyjny wymiar polityki kadrowej uczelni, to organizacyjny, który jest przyznany za wykonywanie dodatkowych obowiązków lub zadań organizacyjnych na rzecz Uczelni ważnych dla jej funkcjonowania lub za realizację ważnych dla Uczelni zadań wiążących się ze szczególną odpowiedzialnością (§28-29).

Ponadto zgodnie z §47 Regulaminu Wynagradzania nauczycielom akademickim przysługuje dodatkowe wynagrodzenie za: sprawowanie funkcji promotora w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora, sprawowanie funkcji promotora pomocniczego w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora, opracowanie recenzji w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora albo w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, a także za członkostwo w komisji habilitacyjnej, w tym udział w opracowaniu opinii komisji.

Nauczyciele akademicki zatrudnieni w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, w ramach systemu motywacyjnego, mogą otrzymać Nagrody Rektora. W trzech kategoriach – za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną przyznawane są nagrody indywidualne i zespołowe, I, II oraz III stopnia. Obok nich przewidziane są również nagrody za: całokształt dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego, za uzyskanie stopnia doktora habilitowanego lub tytułu profesora, a także za wyróżniającą się rozprawę doktorską, wyróżnioną przez radę dyscypliny lub Senat (§39).

Podsumowując część dotyczącą urlopów naukowych nauczycieli akademickich oraz rozwiązań motywacyjnych o charakterze finansowym, skonkludować należy, że polityka kadrowa w tym zakresie

prowadzona jest z zachowaniem zasady równości w zatrudnieniu oraz z zastosowaniem cechującego się kompletnością podejścia wobec potencjalnych aktywności podejmowanych w ramach roli zawodowej nauczyciela akademickiego, a także na bazie transparentnych oraz merytorycznych kryteriów. W konsekwencji zastosowany system motywacyjny można uznać za stymulujący do rozwoju naukowego i dydaktycznego oraz łączenia tych zadań z działalnością organizacyjną. Na docenienie zasługuje również szeroki i łatwy dostęp pracowników oraz kadry kierowniczej do informacji dotyczących rodzaju oraz kryteriów uzyskiwania urlopów naukowych oraz dodatków, a w przypadku tych ostatnich również ich wysokości. Co więcej system pracowniczy EPP umożliwia sprawne składanie i procedowanie wniosków dotyczących ww. kwestii.

Istotne dla strategii wspierania i zachęcania pracowników do rozwoju naukowego jest ich udział w konkursach grantowych, zarówno tych wewnętrznych, jak i finansowanych ze środków zewnętrznych. Zadania te realizowane przez Biuro ds. Projektów naukowych i mają wymiar informacyjno-doradczo-implementacyjny. Jego pracownicy przygotowują i rozsyłają na adresy e-mailowe pracowników uczelni newsletter zawierający pogłębione informacje o otwartych konkursach grantowych ogłoszonych przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej, Narodowe Centrum Nauki, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz inne podmioty (np. fundacje, zagraniczne ministerstwa, itp.). W roku 2024 zostało wydanych 6 numerów newslettera. Ponadto zakładka Biura na stronie APS jest źródłem informacji dla pracowników umożliwiających efektywne aplikowanie i zarządzanie projektami – możliwe jest znalezienie tam przykładowo przewodników po projektach, wniosków i formularzy, harmonogramu szkoleń organizowanych przez NCN, Regulaminu zarządzania projektami, Regulaminu udzielania zamówień publicznych, wzorów umów z wykonawcami czy innych aktów prawa wewnętrznego związanych z projektami. Warto również podkreślić, że w zakładce Biura udostępniane są informacje o naukowych i rozwojowych projektach realizowanych w Akademii.

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej oferuje również finansowanie, w trybie konkursowym, uczelnianych projektów badawczych. Kwestię tę reguluje Zarządzenie nr 23/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 września 2024 r. w sprawie finansowania uczelnianych projektów badawczych, dofinansowania publikacji monografii i innych zadań badawczych z subwencji przyznawanej Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. O środki na realizację ww. projektów ubiegać się pracownicy etatowi zatrudnieni na stanowiskach badawczych, badawczo-dydaktycznych oraz doktoranci prowadzonej w uczelni szkoły doktorskiej. Projekt nie może być dłuższy niż 12 miesięcy, a całkowity jego koszt nie może przekroczyć 15000 zł, przy czym określono maksymalną kwotę na koszty danego typu (np. kwerendy biblioteczne, zakup książek, delegacje krajowe związane z realizacją badań, konsultacje statyczne, przygotowanie materiału). Decyzje w sprawie przyznania finansowania uczelnianemu projektowi badawczemu podejmuje Prorektor ds. nauki na podstawie oceny sformułowanej przez Komisję konkursową ds. oceny projektów badawczych (§1)

W ramach tego samego Zarządzenia uczelnia dofinansowuje publikację monografii naukowych w wydawnictwie z aktualnego wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe opublikowanego przez właściwego ministra do spraw nauki i szkolnictwa wyższego. Czas realizacji projektu na dofinansowanie publikacji monografii naukowej nie może przekraczać 12 miesięcy, a całkowity koszt dofinansowania publikacji monografii naukowej nie może przekroczyć kwoty 15 000 zł (chyba, że wyższa kwota wynika to z kosztorysu publikacji planowanej monografii sporządzonego przez Wydawnictwo APS) (§2).

Zarządzenie nr 23/2024 zakłada również finansowanie przez uczelnię innych zadań badawczych związanych z tłumaczeniem lub korektą językową artykułu naukowego, publikacją artykułów, udziałem

w konferencjach krajowych i międzynarodowych oraz innymi działaniami służącymi utrzymaniu i rozwojowi potencjału badawczego pracowników Akademii (§3).

Ocena wniosków o finansowanie uczelnianych projektów badawczych oraz wniosków o finansowanie publikacji monografii przez Akademię Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z subwencji odbywa się w trybie konkursowym zgodnie z zapisami Zarządzenia nr 24/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 września 2024 r. w sprawie trybu oceny uczelnianych projektów badawczych oraz projektów publikacji monografii finansowanych przez Akademię Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z subwencji. W przypadku projektów uczelnianych i monografii powoływani są 2 recenzenci, którymi mogą być pracownicy Akademii zatrudnieni na stanowiskach naukowych lub badawczo-dydaktycznych, posiadający co najmniej stopień doktora, reprezentujący dyscyplinę naukową wskazaną we wniosku. Recenzja sporządzane są na wystandaryzowanym formularzu. Decyzję o finansowaniu innych zadań badawczych podejmuje Prorektor ds. Nauki, kierując się merytorycznymi kryteriami.

Podsumowując część dotyczącą polityki kadrowej uczelni w zakresie wspierania pracowników w aplikowaniu i zarządzaniu projektami badawczymi, a także finansowania i dofinansowywania zadań badawczych realizowanych przez pracowników. Zasadna jest konstatacja, że polityka ta oparta jest na transparentnych i sprawiedliwych zasadach zarówno w wymiarze aplikowania, jak i oceny. Co więcej pracownikom świadczone jest na poziomie uczelni wsparcie o charakterze informacyjno-doradczorozliczeniowym. W tym kontekście warto również wspomnieć o szkoleniach zewnętrznych oraz wewnętrznych, do udziału w których pracownicy są systematycznie zachęcani. Uzupełniając wnioski, zasadne jest zwrócenie uwagi na efektywność prowadzonej polityki, czego potwierdzeniem są licznie realizowane przez pracowników projekty naukowe i rozwojowe finansowane przez APS oraz podmioty zewnętrzne, które przedstawione zostały w punkcie 4.1. charakterystyki kryterium 4 dotyczącego dorobku kadry realizującej kształcenie na kierunku.

Komponentem polityki kadrowej przyczyniającym się do rozwoju naukowo-dydaktycznego i organizacyjnego pracowników jest stwarzanie nauczycielom akademickim okazji do udziału w szkoleniach i innych aktywnościach o charakterze doskonalącym.

Charakterystykę tego aspektu rozpoczęto od inicjatywy realizowanej przez Instytut Pedagogiki, przeznaczonej dla wszystkich nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni, noszącej miano „Ogrodów Nauki Instytutu Pedagogiki” oraz „Ogrodów Dydaktyki Instytutu Pedagogiki”. W ich ramach podjęto zróżnicowane zagadnienia, m.in. związane z pisarstwem naukowym i publikowaniem w międzynarodowych czasopismach, stymulowaniem rozwoju naukowego pracowników, postępowaniami doktorskimi, habilitacyjnymi i profesorskimi, włączaniem i udziałem studentów i studentek w naukę, kodeksem etycznym pracownika naukowego, kształceniem zdalnym, udzielaniem i przyjmowaniem wsparcia koleżeńkiego w pracy dydaktycznej oraz jakością procesu dydaktycznego i możliwościami jego doskonalenia. W ich trakcie odbywały się również wykłady pracowników APS („Od sieci szkolnej do TALIS'a” – prof. dr. hab. Rafał Piwowskiego) oraz zagranicznych profesorów wizytujących („Mapping the backlash against human rights and its implications for childhood” – dr Cecilio Zsögön; „Nauczyciel akademicki i jego rozwój zawodowy” – dr hab. Iryny Androshchuk; „Uniwersytet w czasach wojny” - dr hab. Tetiany Burlaienko). W kontekście tej inicjatywy istotne jest podkreślenie zróżnicowania jej form (wykłady, dyskusje panelowe, warsztaty, szkolenia, dzielenie się doświadczeniami), a także uczestników (nauczyciele akademicy, pracownicy administracji zaangażowani w proces dydaktyczny, studenci), co przyczyniło się nie tylko do doskonalenia kompetencji naukowych i dydaktycznych nauczycieli akademickich, ale również stwarzało płaszczyznę do poszerzania świadomości dotyczącej procesu naukowego i dydaktycznego o perspektywę różnych osób, a także do integracji społeczności APS.

W strukturze APS funkcjonuje również od 2022 Centrum Doskonalenia Dydaktycznego (CDD), którego działalność zainicjował Projekt Doskonałość Dydaktyczna Uczelni 2022-2023 (umowa nr MEiN/2022/DIR/182). Centrum kieruje dr Marlena Grzelak-Klus, a jego zespół tworzą pracownicy różnych Instytutów – dr Monika Czyżewska (Instytut Pedagogiki), dr Monika Kupiec (Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji), dr Wioletta Dziarnowska (Instytut Filozofii i Socjologii), dr Magda Lejzerowicz (Instytut Pedagogiki Specjalnej). W ramach wspomnianego projektu finansowanego ze środków ówczesnego Ministerstwa Edukacji i Nauki w 2022 zespół projektowy oraz zainteresowana kadra kierownicza i zarządzająca procesem dydaktycznym brali udział w zróżnicowanych tematycznie szkoleniach. Dane dotyczące ich tematyki oraz osób szkolących przedstawione są w poniżej udostępnionej tabeli.

Tabela 33. Szkolenia dla zespołu projektowego Centrum Doskonalenia Dydaktycznego oraz kadry zarządzającej procesem dydaktycznym

Tytuł szkolenia	Osoby szkolące
Mentoring akademicki (szkolenia stacjonarne+webinary)	Joanna Baranowska-Hanus i Joanną Sosnowską z CoachWise
Peer tutoring i peer instruction	Annika Büchert Lindberg i Sarah Robinson z Aarhus University
Superwizja tutoringu	Beata Karpińska-Musiał z Uniwersytetu Gdańskiego
Informatyczne narzędzia do wspomagania układania planu zajęć w Uczelni	Kamil Olszewski (UW)
Metodyka nauczania języków obcych (e-learning – wykupiony dostęp)	EduOctoberfest2022
Superwizja procesu dydaktycznego	Joanna Sosnowska z CoachWise
Turkusowa Akademia	Arkadiusz Żurek z Sysco Polska sp.z.o.o

źródło: materiały wewnętrzne CDD

Zarówno posiadane przez zespół projektowy kompetencje, jak i te pozyskane w trakcie szkoleń posłużyły do skonstruowania i wdrożenia założeń dwóch projektów rozwojowych o charakterze dydaktycznym: „Peer learning” oraz „Peer tutoring” przeznaczonych dla zainteresowanych pracowników akademickich zaangażowanych w realizację zajęć oraz administracyjnych odpowiedzialnych za wspomaganie procesów dydaktycznych (2023). Program „Peer Tutoring” przeznaczony był dla osób posiadających potwierdzone certyfikatami kompetencje z zakresu tutoringu, natomiast „Peer Learning” dla pozostałych osób. Założenia obu programów oparte były na idei społeczności uczącej się. W tym kontekście warto również dodać, że przed skonstruowaniem wniosku konkursowego przez zespół projektowy przeprowadzona została analiza potrzeb szkoleniowych pracowników.

W ramach programów uczestnicy brali udział w następujących szkoleniach: „Od monady do diady dydaktycznej”, „Zróżnicowane potrzeby pracowników i studentów APS”, i „Zrównoważony rozwój, równość płci”, „Dobrostan”. W kolejnym etapie pracowali w parze koleżeńskiej (10h) podejmując starania na rzecz wypracowania własnego stylu dydaktycznego (nauczyciele-uczestnicy programu „Peer Learning”) lub wypracowania i doskonalenia własnego warsztatu pracy w zakresie wspierania nauczycieli akademickich i studentów oraz obsługi procesu kształcenia (pracownicy wspomagający procesy dydaktyczne będący uczestnikami programu „Peer Learning”). Praca w parze koleżeńskiej w ramach programu „Peer Tutoring” poświęcona była refleksji nad stosowanymi strategiami tutorskimi i skonstruowaniem własnego stylu tutorskiego. Wszyscy uczestnicy obu programów brali ponadto udział w superwizjach z członkami zespołu projektowego. Zwieńczeniem programu były seminaria doskonalące zaproponowane, zaprojektowane i prowadzone przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, spośród których każdy uczestnik projektu mógł wybrać 2. Były to: (1) „Zastosowanie Porozumienia bez Przemocy (NVC)

i Podejścia Skoncentrowanego na Rozwiązaniach (PSR) w dydaktyce akademickiej”, (2) „Podstawy wykorzystywania arkusza kalkulacyjnego w pracy biurowej”, (3) Aktywizujące metody uczenia się i pracy w grupie zajęciowej”, (4) „Metoda Jigsaw w pracy dydaktycznej”, (5) „Uruchamianie empatii w analizach studiów przypadku – propozycje pracy z wyobraźnią”, (6) „Metody aktywizujące i metody z elementami Metody Projektu w praktyce akademickiej, czyli jak pracować ze studentami, żeby nie tylko uwierzyli, że mają skrzydła, ale mieli odwagę latać”, (7) „Jakość narracji, a jakość życia – od treści do nadania sensu, czyli pisanie dla zdrowia”, (8) „Debata oksfordzka”, (9) „Relaks jako antidotum wypalenia zawodowego”, (9) „Informacja zwrotna w akademii – w stronę dialogu i uważności”, (10) „Możliwości i zagrożenia zastosowania czatu GPT w edukacji: seminarium i warsztaty praktyczne”.

Łącznie w ramach projektu „Dokształcanie Dydaktyczne uczelni 2022-2023” przeszkolone zostały 132 osoby. Wszystkie zadeklarowały przyrost kompetencji. Program „Peer Learning” został powtórzony w 2024 roku i wzięło w nim udział 8 osób. Będące jego częścią seminaria doskonalące przeznaczone były również dla innych nauczycieli/nauczycielek akademickich i były to: „Warsztat motanek”, „Wspomaganie relacji przez Video Interaction Guidance (VIG)”, „Planowanie czasu pracy, czyli szukanie odpowiedzi na pytanie: Czy nauczyciel akademicki ma czas na bycie nim”, „Kryzys zdrowia psychicznego studentów w realiach akademickich - strategie postępowania”, „Gamifikacja dydaktyki szkoły wyższej” oraz „Kosz pełen owoców – m.in. o wykorzystaniu aplikacji FeedbackFruits ze studentami i studentkami (szczególnie, gdy grupy są duże)”.

Zespół Centrum Doskonalenia Dydaktycznego podejmuje również inne działania o charakterze doskonalącym dla pracowników APS. Pierwszą ich egzemplifikacją jest „Dydaktyczny Blender” mający charakter otwartego seminarium poświęconego wspólnej dyskusji nad ciekawymi metodami dydaktycznymi oraz wymianie doświadczeń dydaktyków akademickich z całej Polski. Do tej pory odbyły się następujące spotkania: „Jaki model tutoringu?” (dr Wioletta Dziarnowska, APS), „Wiem, że nic nie wiem i działam dalej, czyli praca z oporami tutee” (dr Wioletta Dziarnowska i dr Jarosław Janowski, APS), „Rola uczelni a tutoring personalny” (dr Marzena Stawicka, Politechnika Łódzka), „O perspektywie bycia tutorem w procesie wdrażania tutoringu w uczelni. Doświadczenie Uniwersytetu im. Jana Długosza w Częstochowie” (dr Adrianna Sarnat-Ciastko, Uniwersytet im. Jana Długosza), „Ile osobistej biografii w tutoringu” (dr Beata Karpińska-Musiał, prof. UG), „Wykorzystanie narzędzi lean w pracy akademickiej” (dr hab. Justyna Maciąg, prof. UJ). Kolejny przykład to „Pogadalia”, czyli cykl spotkań poświęconych refleksji nad potrzebami, sposobami pracy i działania w tutoringu. Spotkania, które dotychczas się odbyły dotyczyły tutoringu, studenta w kryzysie psychicznym, indywidualizacji kształcenia akademickiego w kontekście wyznaczania granic związanych z realizacją efektów uczenia się oraz akademickiego *savoir vivre*’u. Zespół CDD pełni również dyżury, z których skorzystać mogą nauczyciele akademicy odczuwający potrzebę facylitacji w zakresie określenia swoich potrzeb rozwojowych, a także uzyskania wsparcia w zakresie kwestii powiązanych z dydaktyką akademicką.

Innymi projektami finansowanymi ze środków zewnętrznych, dzięki któremu nauczyciele akademicy poszerzali swoje kompetencje dydaktyczne były wspomniane już projekty pozakonkursowe „Mistrzowie Dydaktyki” oraz „Wdrożenie modelu tutoringu do praktyki uczelnianej”. W pierwszym związanym z uczestnictwem nauczycieli akademickich w wizytach studyjnych o charakterze szkoleniowym, a następnie praktykowaniem nabytych kompetencji w trakcie codziennej pracy w uczelni, wzięło udział 32 nauczycieli akademickich. W drugim polegającym na wdrożeniu modelu tutoringu w pracy indywidualnej ze studentami uczestniczyło 26 nauczycieli akademickich. Wśród uczestników byli również pracownicy realizujący kształcenie na kierunku Pedagogika, co przedstawiono w punkcie 4.1. charakterystyki kryterium 4.

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej powołany jest ponadto zespół „Sztuczna inteligencja w nauce i edukacji”. Do jego zadań, zgodnie z Zarządzeniem nr 490/2023 Rektora Akademii

Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 14 lipca 2023 roku, należy monitoring możliwości, ograniczeń i zagrożeń wynikających z technologii sztucznej inteligencji (SI), gromadzenie, tworzenie i udostępnianie materiałów zawierających najważniejsze informacje w zakresie wiedzy o SI dla pracowników, proponowanie rekomendacji, wytycznych, poradników w zakresie nauki i edukacji w kontekście technologii SI, prowadzenie szkoleń z zakresu SI w obszarze nauki i dydaktyki. Jest on zatem nieocenionym wsparciem dla pracowników Akademii, którzy nie tylko mogą poszerzać swoje kompetencje w zakresie ww. tematyki na szkoleniach (dotychczas odbyło się 5), ale również zgłaszać do zespołu pytania, na które odpowiedzi publikowane są na stronie zespołu, będąc dostępnymi dla całej społeczności (<https://ai.aps.edu.pl/>).

W uczelni organizowane są również inne szkolenia, które odpowiadają na potrzeby pracowników, zarówno te o charakterze uniwersalnym („Komunikacja z osobami z niepełnosprawnościami”, „Dostosowywanie materiałów dydaktycznych do potrzeb osób z niepełnosprawnością”, „Tutoring akademicki”, „Tworzenie prezentacji naukowych i wizerunek naukowca”, „Wspomaganie statystycznej analizy wyników badań empirycznych w programie Statistica”, „Program MAXQDA a badania jakościowe”), jak i te stanowiące odpowiedź na pewne nagle pojawiające się wyzwania, związane z np. z przejściem na nauczanie zdalne w związku z pandemią COVID 19. W Instytucie Pedagogiki praktykowane jest również dofinansowywanie, w miarę posiadanych środków, uczestnictwa pracowników w szkoleniach związanych z tematyką realizowanych przez nich przedmiotów.

Pracownicy Akademii Pedagogiki Specjalnej, w celu nabywania międzynarodowego doświadczenia dydaktycznego, są uprawnieni do uczestnictwa w programie Erasmus +. Mogą także skorzystać z dwóch rodzajów wyjazdów, tzn. wyjazdów dydaktycznych STA - mających na celu prowadzenie zajęć dla studentów uczelni partnerskiej; oraz wyjazdów szkoleniowych STT - związanych z podnoszeniem kwalifikacji odpowiadających charakterowi wykonywanej pracy poprzez uczestnictwo w szkoleniach. Naboru pracowników do udziału w Programie ERASMUS+ dokonuje Komisja kwalifikacyjna, dokonując analizy i oceny Porozumienia o programie nauczania lub Porozumienia o programie szkolenia.

Podsumowując część dotyczącą polityki kadrowej w zakresie umożliwiania pracownikom i pracowniczkom udziału w szkoleniach, skonstatować należy, że różnorodność form i tematyki szkoleń i innych działań doskonalących proponowanych przez Akademię Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, przyczynia się do pełnego zaspokajania potrzeb szkoleniowych pracowników uczelni, w tym doskonalenia ich kompetencji dydaktycznych. Co więcej dzięki działaniom podejmowanym przez zespół Centrum Doskonalenia Dydaktycznego, a także wnioskowi z wieloaspektowej oceny opisanej w poprzednim punkcie, nauczyciele mają świadomość swoich potrzeb szkoleniowych i mogą z szerokiej oferty szkoleniowej wybierać te propozycje, które przyczyniają się do doskonalenia jakości realizowanej przez nich działalności dydaktycznej i naukowej. Warto również podkreślić, że w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej pracownicy są przygotowywani dzięki szkoleniom oraz materiałom umieszczanym na stronie internetowej uczelni (zakładka „Wykaz materiałów dotyczących edukacji zdalnej”) do realizacji kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Ponadto kadra akademicka może otrzymać wsparcie techniczne w zakresie aplikacji Teams od wydelegowanego pracownika Działu Informatyczno-Medialnego, zarówno w formie osobistego kontaktu, jak i korespondencji mailowej czy z wykorzystaniem telefonu czy aplikacji Teams. Nie mniej ważne jest podkreślenie, że monitorowane jest zadowolenie nauczycieli akademickich z funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego, a wyniki monitorowania są wykorzystywane w ich doskonaleniu. Potwierdzeniem tego wniosku, a zarazem sposobem realizacji tego założenia, są badania przeprowadzone przez dr hab. Joannę Łukasiewicz-Wielebę, prof. APS oraz dr. Miłosza Romaniuka i opublikowane w zakładce dotyczącej Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na stronie APS. Dotyczyły one kolejno: kryzysowej edukacji zdalnej w Akademii Pedagogiki Specjalnej w trakcie pandemii COVID-19 po pierwszym i drugim semestrze, egzaminowania

zdalnego oraz stacjonarnego z perspektywy wykładowców i studentów, edukacji hybrydowej u schyłku pandemii oraz wykorzystania technologii informatycznych w dydaktyce szkoły wyższej.

Kolejnym aspektem polityki kadrowej będącym jedną z konsekwencji stwarzania pracownikom i pracowniczkom przez uczelnię warunków sprzyjających rozwojowi naukowemu i dydaktycznemu są awanse ujmowane dwójako – jako awans stanowiskowy i awans naukowy wyrażający się w uzyskiwaniu kolejnych stopni czy tytułu naukowego profesora.

Zgodnie z paragrafem 64 Statutu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej stanowiącym załącznik do uchwały nr 655/2023 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 22 listopada 2023 r. nauczyciel akademicki może złożyć wniosek do Rektora o przeniesienie na stanowisko wyższe w tej samej lub innej grupie pracowniczej pod warunkiem, że spełnia wymagania określone w Ustawie i Statucie dla tego stanowiska. W tym kontekście należy odnotować, że w Statucie w §53-55 opisane są w sposób szczegółowy wymagane kwalifikacje dla stanowiska profesora, profesora uczelni, adiunkta i asystenta w grupie pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych, a także profesora, profesora uczelni, adiunkta, asystenta, lektora i instruktora w grupie pracowników dydaktycznych. Dodatkowo w § 56 sprecyzowano pojęcie znaczących osiągnięć wymaganych przy zatrudnieniu na stanowisku profesora uczelni, rozróżniając te o charakterze dydaktycznym oraz badawczym.

Awans naukowy i postępowania z nimi związane prowadzone są na podstawie Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Uchwały nr 17/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 25 września 2024 r. w sprawie przyjęcia zasad przeprowadzania postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego i stopnia w zakresie sztuki w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. W uczelni powołany jest sprawujący nadzór merytoryczny nad postępowaniami awansowymi Pełnomocnik Rektor ds. Awansów Naukowych (dr hab. Jarosław Rola, prof. APS) oraz dział Biuro ds. Procedur Awansowych, które w swojej zakładce na stronie APS zamieszcza wszystkie najważniejsze informacje, w tym wzory wniosków, niezbędne w postępowaniach awansowych. W poniższej tabeli przedstawiono uzyskane w latach 2019-2024 awanse naukowe pracowników prowadzących kształcenie na kierunku Pedagogika lub tych zatrudnionych w Instytucie Pedagogiki jako jednostce odpowiedzialnej merytorycznie za akredytowany kierunek.

Tabela 34. Awanse naukowe kadry realizującej kształcenie na kierunku Pedagogika lub zatrudnionej w Instytucie Pedagogiki jako jednostce merytorycznie odpowiedzialnej za kierunek (lata 2019-2024)

Lp.	Imię i nazwisko pracownika	Rok uzyskania awansu naukowego
Tytuł naukowy profesora		
1.	Anna Odrowąż-Coates	2023
2.	Jarosław Gara	2024
Stopień doktora habilitowanego		
3.	Michał Kwiatkowski	2019
4.	Joanna Łukasiewicz-Wieleba	2019
5.	Anna Mosiołek	2019
6.	Anna Perkowska-Klejman	2020
7.	Jan Sikora (pracownik zatrudniony w ramach umowy zlecenia)	2021
8.	Iwona Czarnecka (pracownik Instytutu Pedagogiki, który nie realizuje w roku akademickim 2024/2025 zajęć na kierunku Pedagogika)	2022
9.	Błażej Przybylski	2022

10.	Marek Siwicki	2022
11.	Urszula Dernowska	2023
12.	Jacek Gralewski	2023
13.	Sergo Kuruliszwili	2023
14.	Marcin Sękowski	2023
15.	Mateusz Grodecki	2024
16.	Kasper Sipowicz	2024
17.	Elżbieta Strutyńska-Laskus	2024
Stopień doktora		
18.	Ewa Duda	2019
19.	Monika Rebizant (pracownik Instytutu Pedagogiki, który nie realizuje w roku akademickim 2024/25 zajęć na kierunku pedagogika)	2019
20.	Urszula Romelczyk (pracownik zatrudniony w ramach umowy zlecenia)	2019
21.	Małgorzata Korko	2020
22.	Małgorzata Łukianow (pracownik zatrudniony w ramach umowy zlecenia)	2021
23.	Magdalena Kochańska	2022
24.	Anna Osowska-Rembecka	2022
25.	Magdalena Roszak	2022
26.	Anna Wójcik-Tepper	2022
27.	Mateusz Bieńkowski	2023
28.	Katarzyna Błachnio (pracownik administracyjny, zatrudniony w ramach umowy zlecenia w celu realizacji zajęć)	2023
29.	Ewelina Wysocka	2023
30.	Agnieszka Kos (pracownik Instytutu Pedagogiki, który nie realizuje w roku akademickim 2024/25 zajęć na kierunku pedagogika)	2024

źródło: opracowanie własne

Na podstawie liczby awansów w latach 2019-2024 możliwe jest sformułowanie wniosku, że kadra naukowa realizująca kształcenie na kierunku Pedagogika jest zaangażowana we własny rozwój naukowy.

Podsumowując część dotyczącą aspektu polityki kadrowej związanej z awansami pracowników naukowych, zasadne jest podkreślenie, że zarówno awans stanowiskowy, jak i naukowy oparty jest na przejrzystych i transparentnych zasadach. Istniejące w uczelni rozwiązania w zakresie stwarzania pracownikom płaszczyzny do rozwoju naukowego są skuteczne; wspierają ich w budowaniu dorobku niezbędnego w procedurach awansowych.

Ostatnim aspektem polityki kadrowej jest wdrażanie w Akademii Pedagogiki Specjalnej rozwiązań ukierunkowanych na dbałość o dobrostan pracowników i utrzymanie przez nich równowagi pomiędzy pracą a życiem prywatnym czy codziennym.

Pierwszy rodzaj zasygnalizowanych powyżej działań ma wymiar finansowy i zakłada przeznaczanie środków z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na (1) dopłaty do wypoczynku pracowników i ich dzieci, emerytów i rencistów zatrudnionych wcześniej w APS, (2) zapomogi losowe, (3) cele mieszkaniowe, a także (4) dopłaty do imprez artystycznych, kulturalnych i sportowych. W Regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w sposób pogłębiony oraz szczegółowy opisane są zasady naliczania, cele oraz rodzaje działalności socjalnej, katalog osób uprawnionych do korzystania z pomocy i świadczeń Funduszu,

a także warunki i zasady korzystania z pomocy i świadczeń finansowanych przez pracodawcę. Jako załączniki do Regulaminu udostępnione są również tabele finansowych świadczeń oraz wzory wniosków, które obecnie procedowane są przez pracowniczy system EPP.

Kolejny rodzaj działań podejmowanych w APS wiąże się z urlopami. W tym zakresie nauczycielom akademickim przysługuje 36 dni urlopu wypoczynkowego (§ 28 Regulaminu Pracy), w tym 4 dni tzw. „urlopu na żądanie”. Obok niego dopuszcza się możliwość skorzystania przez pracowników z urlopu bezpłatnego (§30), okolicznościowego w wymiarze, w zależności od powodu, 1 lub 2 dni (§ 31) oraz skorzystania ze zwolnienia od pracy w wymiarze 16 h lub 2 dni w roku w celu sprawowania opieki nad dzieckiem do lat 14 (§33). W Akademii Pedagogiki Specjalnej, pracownik może również skorzystać, na zasadach opisanych w Kodeksie Pracy z urlopów dotyczących rodzicielstwa. Zgodnie z § 32 Regulaminu Pracy, Rektor może ponadto na wniosek pracownika, jego przełożonego lub z własnej inicjatywy udzielić pracownikowi lub grupie/kategorii pracowników urlopu uznaniowego w wymiarze nieprzekraczającym 5 dni w roku. Ten rodzaj urlopu udzielany jest pracownikowi szczególnie zaangażowanemu w pracę lub realizującemu dodatkowe zadania na rzecz pracodawcy wiążące się z dodatkowym nakładem pracy. Ważne jest również dodanie, że pracownikowi, który nie ukończył 65 lat zatrudnionemu w pełnym wymiarze pracy, po co najmniej 10 latach zatrudnienia w uczelni w charakterze nauczyciela akademickiego, przysługuje płatny urlop na poratowanie zdrowia (§ 38).

Podmiotem wspierającym pracowników w utrzymaniu dobrostanu jest Akademicka Poradnia Psychologiczna oferująca bezpłatną pomoc psychologiczną w postaci konsultacji psychologicznych, poradnictwa psychologicznego, interwencji kryzysowej, warsztatów psychoedukacyjnych czy psychoterapii indywidualnej i grupowej. Beneficjentami pomocy świadczonej, stacjonarnie i on-line, przez wykwalifikowanych psychologów klinicznych, psychoterapeutów zatrudnionych w Instytucie Psychologii APS, są zarówno studenci, jak i pracownicy. Zapisy do poradni odbywają się mailowo, przy czym istnieje możliwość wyboru konkretnego specjalisty. W zakładce Akademickiej Poradni Psychologicznej na stronie uczelni znajdują się również materiały edukacyjne, w tym lista miejsc oferujących pomoc. Dobrostanowi pracowników służą również, opisane wcześniej, działania związane z profilaktyką antydyskryminacyjną i antymobbingową, a także stwarzaniem możliwości otrzymania wsparcia w przypadku doświadczenia ze strony członków społeczności APS zachowań noszących znamiona ww. zjawisk.

Podsumowując część dotyczącą działań podejmowanych w Akademii Pedagogiki Specjalnej na rzecz dobrostanu pracowników, skonstatować należy, że ich podstawowymi cechami jest wieloaspektowość i komplementarność - mają one wymiar finansowy, psychologiczny, profilaktyczny i wspierający, a także związany z utrzymaniem równowagi pomiędzy życiem zawodowym i prywatnym.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Kampus

Bazę naukowo-dydaktyczną uczelni stanowi obiekt o powierzchni całkowitej 24 106,98 m², na który składają się poszczególne części kompleksu: budynek A (3 366,0 m²), budynek B (3 346,9 m²), budynek C (9 264,2 m²), budynek D (7 877,97 m²) i łącznik pomiędzy budynkami A i D (251,91 m²). Skrzydło „A”, posiadające trzy kondygnacje nadziemne i jedną kondygnację podziemną, jest najstarszą częścią budynku, która została oddana do użytku w 1959 r. jako pierwsza, nowa siedziba Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej (1922 r.). Pięciokondygnacyjny budynek „B” został oddany do eksploatacji w 1996 r. jako baza biblioteczno-dydaktyczna Wyższej Szkoły Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej (1976 r.). Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej (2000 r.) wzbogaciła się w 2006 r. o nowoczesny siedmiokondygnacyjny obiekt dydaktyczny stanowiący część „C” całego kompleksu. Jubileusz 100-lecia powołania uczelni, który miał miejsce w 2022 r., został uświetniony oddaniem do użytku ostatniej, najnowszej części kampusu – budynku „D” (pięć kondygnacji nadziemnych; jedna kondygnacja podziemna). Pierwsze zajęcia dydaktyczne w najnowszej części obiektu zostały zainaugurowane w roku akademickim 2022/2023. Sukcesywnie powiększana jest liczba miejsc parkingowych - 4.10.2024 uczelnia otrzymała pozwolenie na użytkowanie garażu podziemnego. Zasady korzystania z infrastruktury są usankcjonowane w Uchwale nr 250/2019 Senatu APS z dnia 18 grudnia 2019 w sprawie przyjęcia Regulaminu korzystania z infrastruktury badawczej w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.

Budynki Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej stanowią siedzibę dla sześciu instytutów (Instytut Pedagogiki Specjalnej, Instytut Pedagogiki, Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji, Instytut Filozofii i Socjologii, Instytut Psychologii, Instytut Edukacji Artystycznej) oraz jednej samodzielnej katedry (Katedra UNESCO im. J. Korczaka Pedagogiki Społecznej). Wymienionym instytutom podlega: dziesięć katedr, dwadzieścia sześć zakładów i cztery pracownie. Istotnymi jednostkami, korzystającymi z infrastruktury APS, są również: Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Biblioteka Główna z Czytelnią, Fundacja im. Marii Grzegorzewskiej oraz jednostki organizacyjne Administracji.

Celom dydaktycznym w APS służy 6 888,85 m² powierzchni użytkowej budynków. Ze względu na centralne planowanie zajęć dydaktycznych, wszystkie podmioty naukowo-dydaktyczne, również Instytut Pedagogiki nadzorujący kształcenie na kierunku pedagogika, mają w kampusie Akademii do dyspozycji (budynki: A, B, C) 60 sal dydaktycznych – 3 aule (aula „C” na 400 miejsc – wyłączona z użytku od semestru letniego 2022/2023 r., aule „A” i „B” na 200 miejsc każda), 10 sal na 20-30 osób każda, 24 sale na 30-40 osób każda, 13 sal na ponad 40 osób każda. Ponadto na terenie kompleksu znajdują się: sale gimnastyczne (aula gimnastyczna, siłownia, sala do zajęć z aerobiku), sala muzyczna, dwie sale plastyczne oraz sale do zajęć metodycznych z matematyki, przyrody, edukacji polonistycznej oraz pierwszej pomocy przedmedycznej. Zajęcia informatyczne odbywają się w czterech salach komputerowych. Aule i wszystkie sale wykładowe/ćwiczeniowe są wyposażone w sprzęt audiowizualny i nagłośnienie. W salach budynków A, B i C znajdują się urządzenia tj.: projektory multimedialne, telewizory, panele projekcyjne, tablice interaktywne. Niektóre sale wyposażone są w komputery z dostępem do Internetu.

Oddany do użytku w roku akademickim 2022/2023 budynek D znacznie poprawił warunki infrastrukturalne uczelni, udostępniając dla pracowników i studentów 24 nowe sale: dwie aule (100 i 200 miejsc), 15 sal dydaktycznych (300 miejsc), cztery sale seminaryjne, dwa laboratoria z lustrami weneckimi, które z powodzeniem wykorzystywane są do prowadzenia badań fokusowych w grupach studenckich biorących udział w projekcie Latającej Szkoły Praktyk, pracownię komputerową, dwie sale

do odbywania zajęć w formie hybrydowej. Ponadto w najnowszej części kompleksu akademickiego znajdują się: czytelnia (wyposażenie: kabiny do cichej nauki, stanowiska komputerowe), Muzeum Prof. Marii Grzegorzewskiej (nowa ekspozycja zbiorów), strefa studenta, pokój dla rodzica z dzieckiem, sala Senatu, pokoje profesorskie i biurowe oraz Archiwum. W budynku D zastosowano najnowsze rozwiązania techniczne służące ergonomii pracy umysłowej. Aule zostały wykonane według najlepszych praktyk akustyki pomieszczeń (wykorzystanie specjalnych paneli akustycznych), a w całym budynku zastosowano automatykę oświetlenia (instalacja czujników ruchu, dopasowanie jasności światła do pory dnia). W dniu 15 listopada 2023 roku otwarto strefę coworkingową (przestrzeń do pracy wspólnej połączona z przestrzenią bufetowo-jadalna) oraz odnowione Biuro Samorządu Studentów. W strefie coworkingowej odbywają się spotkania integrujące społeczność akademicką: okolicznościowe, np. wieczór wigilijny, akcja prozdrowotna, Żywa Biblioteka; targi praktyk, staży i pracy pod nazwą "Zawodowe Horyzonty", wieczór planszówek organizowany przez Samorząd Studentów APS oraz Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji OSPAR.

Akademia Pedagogiki Specjalnej i. Marii Grzegorzewskiej dysponuje również obiektem dydaktycznym usytuowanym w Warszawie przy ul. Spiskiej 16, który stanowił pierwszą siedzibę placówki po II wojnie światowej od 1948 r. Do czerwca 2006 r. budynek wykorzystywany był jako dom studenta. W 2007 r., po wykonaniu niezbędnych prac adaptacyjno-remontowych, stał się siedzibą Instytutu Edukacji Artystycznej, który do swej wyłącznej dyspozycji otrzymał sale wykładowe, ćwiczeniowe, pracownie, pomieszczenia do pracy naukowej i organizacyjnej o łącznej powierzchni całkowitej 1449,22 m² (sześć kondygnacji nadziemnych; jedna kondygnacja podziemna).

Każdy z działających w uczelni instytutów posiada własną bazę, na którą składają się pomieszczenia administracyjne, pokoje nauczycieli akademickich i sale wykładowe i warsztatowo-badawcze. Pracownicy Instytutu Pedagogiki, w większości zlokalizowanym w budynku C, dysponują wyodrębnioną siedzibą wyposażoną w podstawowy sprzęt biurowy i naukowo-badawczy. Instytut posiada wydzielony gabinet kierownictwa oraz sekretariat.

5.2. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej

Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej w APS zabezpiecza Dział Informacyjno-Medialny, który czuwa nad zapewnieniem dostępu do komputerów stacjonarnych pracownikom i studentom. W uczelni znajduje się 448 stanowisk komputerowych, które zlokalizowane są w: pokojach pracowników – 298 sztuk; salach wykładowych – 14 sztuk; korytarzowych kioskach bibliotecznych – 5 sztuk; pracowniach informatycznych zapewniających dostęp do komputerów dla studentów (pracownie informatyczne w budynku C – 68 sztuk, pracownia informatyczna ul. Spiska – 16 sztuk; pracownia dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – 20 sztuk; pracownia ILAB – 10 sztuk; pracownia graficzna budynek D – 17 sztuk). Każdy z komputerów podłączony jest do sieci informatycznej APS (podłączenie kablowe/poprzez wewnętrzną sieć WiFi) opartej o rozwiązania domenowe Microsoft. Użytkownicy logują się do komputerów indywidualnym poświadczeniem opartym o nazwę użytkownika oraz hasło o odpowiedniej komplikacji. Większość komputerów działa w oparciu o system „Microsoft Windows 10”. W celu zapewnienia bezpieczeństwa, każdy z komputerów ma zainstalowany program antywirusowy. W zakresie dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnej Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej zapewnia:

- dostęp do pakietu „Microsoft Office 365” dla każdego pracownika i studenta,
- dostęp do poczty elektronicznej dla każdego pracownika i studenta,
- dostęp do Internetu na terenie uczelni poprzez łącze internetowe dla każdego pracownika/poprzez WiFi dla każdego pracownika i studenta,
- dostęp do wewnętrznej sieci Intranet dla pracowników,

- dostęp do cyfrowych baz bibliotecznych i naukowych (platforma księgozbioru elektronicznego IBUK Libra, baza publikacji naukowych EBSCO),
- prowadzenie elektronicznej rekrutacji na studia,
- prowadzenie elektronicznej obsługi studenta (System USOS),
- prowadzenie elektronicznego planowania zajęć,
- prowadzenie strony internetowej uczelni i podległych jej jednostek,
- możliwość cyfrowej publikacji materiałów dydaktycznych poprzez kanał YouTube,
- możliwość transmisji online zajęć/wydarzeń i uroczystości akademickich przez Internet,
- obsługę oprogramowania wspomagającego proces „distance learning” (MS Teams),
- obsługę platformy “Distance Learning 4System” z możliwością zdalnego egzaminowania,
- opiekę techniczną nad dedykowaną pracownią z oprogramowaniem graficznym „Adobe Reader”,
- opiekę techniczną nad dedykowaną pracownią dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- dostęp do programów komputerowych umożliwiających ilościową/jakościową analizę danych badawczych (Program SPSS; Program MAXQDA).

Wymóg związany z edukacją na odległość, w okresie pandemii COVID-19, spowodował konieczność rozwinięcia zdalnych form komunikacji. Pracownicy APS mają możliwość korzystania w tym zakresie z aplikacji MS Teams oraz Platformy e-learningowej. Uczelnia oferuje najnowszą wersję platformy WBT Server, która jest „responsywna” tzn. rozmiar i układ treści dostosowuje się do wyświetlacza osoby uczącej się. Narzędzie można obsługiwać na urządzeniach stacjonarnych (tj. komputery, laptopy) oraz mobilnych (tj. tablety, smartfony).

Platforma e-learningowa jest zsynchronizowana z systemem USOS. Automatycznie pobiera dane o przedmiotach wspieranych kursami e-learningowymi i przypisanych do nich studentach oraz wykładowcach. Jest dostępna dla wszystkich, którzy mają aktywne konto w systemie USOS. Spełnia również wymogi dostępności cyfrowej dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi według standardu WCAG 2.1 na poziomie AA.

Platforma wykorzystywana jest głównie do udostępniania multimedialnych kursów utworzonych w standardzie SCORM, które są dodatkowymi modułami on-line do przedmiotów realizowanych stacjonarnie. Większość kursów została wyprodukowana przez specjalistyczną firmę według scenariuszy opracowanych przez wykładowców APS. Kursy są multimedialne i przekazują treści w sposób interaktywny i angażujący studentów. Zawierają dynamiczne zadania służące sprawdzaniu i ćwiczeniu nabytej wiedzy.

Pierwszym przedmiotem, który realizowano z wykorzystaniem Platformy e-learningowej, było Bezpieczeństwo i higiena pracy. Kolejne powstałe kursy e-learningowe to: Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności, Socjologia wychowania, Filozofia, Pedagogika, Historia wychowania, Edukacja w perspektywie porównawczej, Uniwersalne projektowanie dla edukacji, Dysleksja, Podstawy badań ilościowych. Ponadto lektoraty z języka angielskiego na wszystkich poziomach wspierane są ćwiczeniami na Platformie e-learningowej opracowanymi przez lektorów zatrudnionych w APS.

Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej w APS jest możliwy dzięki wyposażeniu uczelni w sprzęt techniczny. Wszystkie instytuty, również Instytut Pedagogiki posiada sprzęt biurowy (stanowiska komputerowe, drukarki, urządzenie wielofunkcyjne). Wymienione urządzenia umożliwiają przygotowanie podstawowych materiałów dydaktycznych oraz dostęp do poczty elektronicznej, systemu USOS, aplikacji MS Teams, Intranetu, Internetu, Elektronicznego Portalu Pracownika (EPP). Pozwalają na pozyskiwanie informacji i elektroniczną obsługę studenta.

5.3. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Udogodnienia w zakresie infrastruktury, wyposażenia oraz usług dostosowanych do potrzeb studentów/studentek z niepełnosprawnością są projektowane i wdrażane na terenie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej przez Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnością. Instytut Pedagogiki Specjalnej, prowadzący kierunek studiów w zakresie wybranych subdyscyplin pedagogiki specjalnej, zajmuje szczególne miejsce na mapie edukacyjnej w obszarze promowania postaw poszanowania, zrozumienia, akceptacji i wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i innymi specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, pokazując „niepełnosprawność” jako niezwykły element ludzkiej kondycji oraz promując wiedzę na temat inkluzji osób z niepełnosprawnością w życie społeczeństwa na zasadzie równych praw. Nauczyciele Instytutu Pedagogiki podczas podejmowanej pracy dydaktycznej oraz studenci/studentki z niepełnosprawnością uczący się na kierunku pedagogika mogą korzystać z różnorodnych rozwiązań gwarantowanych przez uczelniany system wsparcia.

Do udogodnień infrastrukturalnych znoszących bariery architektoniczne i komunikacyjne zaliczyć można:

- przejścia między poszczególnymi skrzydłami gmachu uczelni, jak również przemieszczanie się pomiędzy piętrami budynku nie stanowią barier architektonicznych dzięki istniejącym podjazdom z poręczami, windom, łącznikom;
- zamontowana platforma schodowa prowadząca do sali gimnastycznej i pomieszczeń Studium Wychowania Fizycznego i Sportu pomiędzy budynkami A i C;
- przebudowa tarasu na patio – zamontowana została specjalna winda, na schodach zamontowano poręcz, a przed schodami zainstalowano pola uwagi dla osób niewidomych;
- drzwi wejściowe wyposażone w mechanizm samodzielnego otwierania;
- toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością na każdym piętrze;
- miejsca parkingowe zarezerwowane dla pojazdów przewożących osoby z niepełnosprawnością;
- oznaczenie schodów specjalnymi antypoślizgowymi nakładkami w kontrastowym żółtym kolorze (budynki A, B, C) lub kontrastowymi płytkami bądź specjalnymi taśmami antypoślizgowymi (budynek D);
- instalacja 40 punktów znacznikowych systemu TOTUPOINT służących nawigacji dla osób niewidomych (budynki A, B, C, D);
- zastosowanie oznaczeń w systemie Braille’a do numeracji sal (budynki A, B, C); w budynku D zostały zastosowane tabliczki zawierające informacje o numerze i rodzaju pomieszczenia w systemie Braille’a, podane informacje zostały również zapisane w czarnodruku z zachowaniem kontrastowości oraz zakodowane za pomocą systemu NFC (możliwość odczytu przy użyciu smartfona);
- pętle indukcyjne zamontowane w aulach, Wypożyczalni i Czytelni, sali użytkowanej przez Zakład Surdopedagogiki.

Do udogodnień w zakresie wyposażenia zaliczyć można:

- dostęp do pomocy technicznych ułatwiających proces zdobywania wiedzy w formie wypożyczenia na okres studiów (tj. lupy elektroniczne, dyktafony, urządzenia lektorskie, urządzenia FM z pętlą indukcyjną, laptopy, słuchawki oraz czytniki e-book z opcją lektora); istnieje również możliwość zakupienia potrzebnego sprzętu na prośbę studenta i bezpłatne wypożyczenie;
- dostęp do pomocy technicznych oferowanych przez Bibliotekę Główną APS (tj. czytniki książek elektronicznych z funkcją lektora i powiększania czcionki – 10 sztuk; powiększalnik Compact

6HD; Czytak 4 – odtwarzacz książek mówionych – 2 sztuki; OmniReader - urządzenie wielofunkcyjne (skaner, czytnik i powiększalnik);

- możliwość pobierania książek w dostosowanych formatach cyfrowych (tj. ePub, mp3) z Biblioteki ABC Uniwersytetu Warszawskiego;
- możliwość wypożyczania z Biblioteki APS części książek w wersji elektronicznej na czytniki ebook;
- możliwość wypożyczenia z Biblioteki APS audiobooków w formacie Daisy dla osób niewidomych i słabowidzących;
- wyposażenie Czytelni APS w szybki skaner książkowy oraz oprogramowanie wspomagające;
- wyposażenie pracowni komputerowych oraz Biblioteki Głównej APS w stanowiska komputerowe z biurkami regulowanymi elektrycznie (Informatorium – stół z regulacją dla osób poruszających się za pomocą wózka aktywnego i zestaw komputerowy wyposażony w klawiaturę z powiększoną czcionką oraz mysz komputerową Big Track; Czytelnia – stół z regulacją dla wózków aktywnych oraz powiększalnik Clear View); pracownia komputerowa dla studentów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (budynek C) posiada: drukarki brajlowskie, drukarkę 3D, powiększalnik, specjalne klawiatury i myszki dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością narządu ruchu;
- wyposażenie Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w sprzęty dostosowane do ćwiczeń dla osób z niepełnosprawnością (tj. rower poziomy, bieżnia z poręczami, orbitrek i rower powietrzny).

W budynkach A, B, C i D oraz w budynku przy ul. Spiskiej zamontowane zostały „krzesła ewakuacyjne” (11 sztuk); aby skorzystanie z urządzeń stało się łatwiejsze przygotowano instrukcję użytkowania ze zdjęciami. Załącznik do procedur ewakuacji zawiera zalecenia dotyczące ewakuacji osób ze specjalnymi potrzebami.

Do usług wspierających zaliczyć można:

- pomoc „asystenta wspierającego” (tj. zakres: orientacja i przemieszczanie się po terenie uczelni, korzystanie z usług Biblioteki i Czytelni APS, czynności związane z nauką); rolę „asystentów wspierających” pełnią bardzo często koledzy/koleżanki z grupy studenckiej;
- pomoc „tłumacza języka migowego” (tj. zakres: tłumaczenia symultaniczne stacjonarne/online poprzez aplikację MS Teams podczas zajęć dydaktycznych, egzaminów, czynności związanych z rekrutacją na studia, podczas uroczystości uczelnianych); każdy pracownik uczelni może połączyć się z tłumaczem języka migowego poprzez stronę internetową APS;
- pomoc „asystenta naukowo-metodycznego” (tj. zakres: student/studentka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi może otrzymać dodatkowe wsparcie w postaci konsultacji indywidualnych z wybranym wykładowcą prowadzącym zajęcia dydaktyczne/seminarium dyplomowe);
- odrębne lektoraty z języków obcych (tj. zakres: studenci/studentki z niepełnosprawnością narządu wzroku/słuchu/dysleksją rozwojową mogą uczestniczyć w lektoratach z języka angielskiego prowadzonych w 3-5-osobowych grupach w dostosowanej formie);
- dostosowania podczas procedur egzaminacyjnych (tj. zakres: studenci/studentki ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mogą uzyskać dostosowanie podczas procedur egzaminacyjnych w formie: wydłużenia czasu egzaminu, zmiany formy pisemnej na ustną, zmiany terminu egzaminu);
- pomoc psychologiczna (tj. zakres: Akademicka Poradnia Psychologiczna oferuje konsultacje i porady psychologiczne);
- propagowanie wiedzy na temat „specjalnych potrzeb edukacyjnych” (tj. zakres: opracowano i opublikowano na stronie internetowej APS „Poradnik dla Nauczycieli Akademickich” na temat specyfiki pracy dydaktycznej ze studentem o specjalnych potrzebach edukacyjnych).

5.4. System biblioteczno-informacyjny uczelni

Pracownicy Instytutu Pedagogiki oraz osoby studiujące na kierunku pedagogika w działalności naukowo-badawczej, dydaktycznej i kształceniu się są wspierane przez ofertę Biblioteki Głównej APS, która w swej strukturze składa się z Wypożyczalni, Czytelni i Informatorium. Biblioteka Główna APS mieści się na trzecim piętrze budynku B (Wypożyczalnia, Informatorium) oraz na trzecim piętrze budynku D (Czytelnia). Część zbiorów, gromadzona z myślą o studentach kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, znajduje się przy ul. Spiskiej w siedzibie Instytutu Edukacji Artystycznej. Biblioteka Główna APS otwarta jest dla czytelników sześć dni w tygodniu.

Biblioteka Główna APS funkcjonuje w oparciu o elektroniczny zintegrowany system biblioteczny Patron. Informacja o zasobach biblioteki jest dostępna on-line poprzez katalog OPAC, który obejmuje 100% materiałów gromadzonych przez bibliotekę. Dzięki elektronicznemu katalogowi czytelnicy mogą wyszukiwać, zamawiać, rezerwować i dokonywać prolongat materiałów bibliotecznych.

W lutym 2023 r. oddano do użytku nową Czytelnię Biblioteki APS (budynek D). Nowa przestrzeń, to oprócz powiększonej liczby zbiorów w wolnym dostępie, także 3 pokoje pracy indywidualnej oraz 1 pokój pracy grupowej. Utworzono nowe działy w księgozbiorze (m.in. Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ), doposażono Czytelnię w nowy skaner oraz komputery dla użytkowników. W Czytelni użytkownicy korzystają z książek i czasopism naukowych w wolnym dostępie, a jest to ponad 5 tysięcy woluminów w wydzielonych działach, z których istotne miejsce zajmują sekcje: pedagogika, pedagogika specjalna oraz logopedia. Biblioteka posiada również „trezor biblioteczny” (tj. wrzutnię książek), która usytuowana jest na parterze budynku B przy wejściu od dziedzińca uczelni. Wrzutnia umożliwia zwracanie materiałów bibliotecznych poza godzinami pracy biblioteki oraz ułatwia zwrot książek osobom z niepełnosprawnością. Polityka gromadzenia zbiorów w zakresie książek opierała się głównie na rozpoznaniu rynku wydawniczego oraz dezyderatach zgłaszanych przez pracowników uczelni, doktorantów i studentów. W roku 2023 do księgozbioru Biblioteki wpłynęło ogółem 1154 woluminów książek (2022: 1346; 2021: 1434; 2020: 1117; 2019: 1866). Zakupiono 805 egzemplarzy (2022: 1025; 2021: 1031; 2020: 719; 2019: 1214). W 2023 roku zakupiono dostęp do 729 tytułów książek elektronicznych (2022: 665; 2021: 679; 2020: 579; 2019: 450 tytułów) w ramach platformy IBUK Libra PWN. W 2023 r. zdecydowano o wykupieniu dla społeczności APS dostępu do serwisu Legimi (platforma książek elektronicznych) (300 000 stron).

Do zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych należy zaliczyć:

- książki w wersji papierowej – około 120 tysięcy woluminów ze szczególnym uwzględnieniem publikacji zalecanych w sylabusach; zasób z dyscypliny Pedagogika to ponad 15 tysięcy tytułów;
- prace dyplomowe – około 40 tysięcy prac licencjackich i magisterskich w wersji papierowej;
- prace dyplomowe w wersji elektronicznej – dostępne na dwóch stanowiskach komputerowych w Czytelni (źródło: Archiwum Prac Dyplomowych tj. system APD);
- czasopisma drukowane – około 100 tytułów czasopism polskich w bieżącej prenumeracie oraz 10 tytułów pozyskiwanych z innych źródeł;
- cyfrowa wypożyczalnia ACADEMICA – dostęp do międzybibliotecznej wypożyczalni książek i czasopism naukowych (jedno stanowisko w Czytelni); w bibliotece funkcjonuje również wypożyczalnia międzybiblioteczna tradycyjna;
- Wirtualna Biblioteka Nauki – dostęp do zagranicznych baz i czasopism naukowych w ramach krajowej licencji akademickiej finansowanej przez MNiSW;
- IBUK Libra PWN – dostęp do bazy pełnotekstowych książek w wersji elektronicznej z możliwością korzystania z dowolnego miejsca na dowolnym urządzeniu (obecnie około 3000 pozycji);

- dostęp do międzynarodowych naukowych baz danych – w ramach licencji krajowej zakupiony jest dla społeczności APS dostęp online do baz EBSCO: PsycINFO, PsycEXTRA, PsycTESTS, Education Source oraz do pełnych tekstów artykułów z kolekcji Social Science & Humanities Library wydawnictwa Taylor & Francis. W 2024 r. kontynuowano zakup dostępu do wymienionych baz.

W ramach swoich usług Biblioteka Główna APS oferuje:

- dostęp do najnowszej literatury naukowej;
- pomoc przy wyszukiwaniu, zamawianiu książek;
- szkolenia biblioteczne dla użytkowników;
- pomoc przy korzystaniu z baz danych, szkolenia z korzystania z baz danych;
- serwis informacyjny dostępny online na temat e-zasobów, Bazy Wiedzy APS, Repozytorium APS, danych badawczych;
- tworzenie analiz bibliometrycznych;
- tworzenie zestawień tematycznych;
- stanowiska komputerowe w Czytelni i Informatorium;
- bezpłatny skaner w Czytelni;
- możliwość korzystania w Czytelni i Informatorium z programu SPSS;
- uczestnictwo w aktywnościach związanych z upowszechnianiem otwartego dostępu do zasobów edukacyjnych i naukowych, promocji czytelnictwa, wystawach i innych wydarzeniach edukacyjnych;
- w ramach Systemu Wypożyczeń Warszawskich (BiblioWawa) dostęp do zasobów innych bibliotek wyższych uczelni należących do SWW; Z SWW BiblioWawa mogą skorzystać studenci studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych wszystkich stopni kształcenia (z wyłączeniem studentów studiujących w ramach programów wymiany międzyuczelnianej), doktoranci, słuchacze studiów podyplomowych oraz pracownicy uczelni zatrudnieni na umowę o pracę. Dostęp do usługi uruchamiany jest na prośbę użytkownika zgłoszoną w bibliotece uczelni macierzystej. Po zarejestrowaniu się w Systemie Rozliczeń SWW czytelnik może aktywować indywidualne konto w każdej bibliotece współuczestniczącej i od tego momentu wypożyczać materiały zgodnie z zapisami regulaminów poszczególnych bibliotek. Dzięki temu systemowi społeczność APS ma szeroki, dogodny i szybki dostęp do zasobów bibliotek naukowych warszawskich publicznych uczelni wyższych.
- możliwość zgłaszania książek do zakupów – pracownicy oraz studenci APS mogą zgłosić wybraną pozycję książkową do zakupu (formularz zgłoszeń jest dostępny on-line; informacja o nowościach bibliotecznych jest rozsyłana do całej społeczności uczelni co miesiąc);
- udogodnienia dla użytkowników z niepełnosprawnościami.
- dostęp do Bazy Wiedzy i Repozytorium APS, otwartych danych badawczych oraz ORCID znajduje się na stronie internetowej Biblioteki. Informatorium do swojej oferty wprowadziło usługę tworzenia analizy dorobku (bibliometria, raporty dorobku, cytowania).

Biblioteka tworzy własne bazy danych dostępne online, a są nimi: baza bibliograficzna zawartości czasopism (ponad 35 500 opisów) oraz baza bibliograficzna publikacji naukowych pracowników APS (tj. Baza Wiedzy APS). Jest członkiem centralnego katalogu NUKAT prowadzonego przez Bibliotekę Uniwersytetu Warszawskiego, zawierającego informacje o zasobach bibliotek naukowych i akademickich. Funkcjonuje w Systemie Wypożyczeń Warszawskich (SWW BiblioWawa), który tworzą szkoły wyższe publiczne oraz inne publiczne instytucje, posiadające biblioteki naukowe z siedzibami w granicach administracyjnych miasta stołecznego Warszawy. Celem SWW jest zapewnienie społeczności akademickiej Warszawy szerokiego dostępu do zasobów bibliotecznych poprzez wzajemne wypożyczanie zbiorów drukowanych pracownikom i studentom szkół wyższych wchodzących w skład SWW. Do projektu należy siedem bibliotek:

- Biblioteka Główna Akademii Pedagogiki Specjalnej (APS),
- Biblioteka Główna Akademii Wychowania Fizycznego (AWF),
- Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej (PW),
- Biblioteka Główna Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (WUM),
- Biblioteka Główna Wojskowej Akademii Technicznej (WAT),
- Biblioteka Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (UKSW),
- Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie (BUW) wraz z niektórymi bibliotekami wydziałowymi i instytutowymi.

5.5. Sposób, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej

Monitoring i ocena bazy dydaktycznej oraz naukowej prowadzone były w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej przez UZ ds. WSZJK. Zasadniczym celem działania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia było systematyczne podnoszenie jakości kształcenia akademickiego w łączności z procesem badań naukowych. Szczególnie istotnymi obszarami oddziaływać są:

- ewaluacja osiągniętych efektów kształcenia,
- badanie stopnia realizacji standardów jakości kształcenia (organizacja i warunki procesu kształcenia; standard przygotowania i zaangażowania kadry akademickiej; standard przygotowania i zaangażowania studentów w proces kształcenia; standard warunków rozwoju dla kadry akademickiej; standard przygotowania planów, programów studiów, form i metod kształcenia).

Zgodnie z harmonogramem działań, Uczelniany System Zarządzania Jakością Kształcenia prowadzi ocenę bazy dydaktycznej APS cyklicznie, które odnosiły się do jakości bazy materialnej, warunków kształcenia oraz działania systemu USOS (rok akademicki: 2010/11, 2014/15, 2018/19, 2022/23).

Wyniki tych badań wraz z rekomendacjami są dostępne na stronie Akademii [Akademia Pedagogiki Specjalnej - Raporty samooceny](#).

W ramach rozwoju i doskonalenia infrastruktury w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej podejmowane są następujące działania:

- monitorowanie funkcjonowania sprzętu informatycznego w salach wykładowych i pomieszczeniach naukowo-biurowych,
- coroczny przegląd sprzętu biurowego, plan zakupu i wymiany,
- współpraca z firmami zewnętrznymi w zakresie konserwacji sprzętu informatycznego,
- podnoszenie jakości usług biblioteki na podstawie analizy ocen pochodzących z ankiet oceniających jej działalność, wypełnianych przez pracowników i studentów,
- cykliczne badania infrastruktury przez komisję do spraw jakości kształcenia.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej od początku istnienia ściśle wiązała swoją działalność ze środowiskiem zewnętrznym, nie tylko dostosowując ofertę edukacyjną do zgłaszanych przez nie potrzeb, ale też czerpiąc z jego zasobów poprzez współpracę merytoryczną z podmiotami i aktywnymi praktykami. Nie inaczej dzieje się każdorazowo w przypadku tworzenia, realizacji i modernizacji programu studiów na kierunku Pedagogika.

Pracownicy Instytutów zaangażowanych w proces kształcenia na kierunku Pedagogika ściśle współpracują z wieloma podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego i reagują na zgłaszane przez nie problemy. Współpraca ta umożliwia realizację efektów uczenia i obejmuje wiele obszarów, m.in.:

- tworzenie i doskonalenie programu studiów;
- podpisywanie umów i porozumień o współpracy formalnej;
- realizację przez pracowników IP zadań w zakresie współpracy nieformalnej;
- realizację przez studentów praktyk zgodnie z przygotowaną wcześniej dokumentacją;
- opracowywanie i realizację projektów edukacyjnych;
- organizację konferencji/cyklicznych imprez;
- opracowywanie programów autorskich;
- powoływanie studiów podyplomowych w odpowiedzi na potrzeby społeczne i rynku pracy;
- konsultacje eksperckie i ekspertyzy;
- opiekę i patronaty.

6.1. Tworzenie i doskonalenie programu studiów

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie kształtu programu studiów stanowi ważny element doskonalenia procesu kształcenia. Modyfikacja programu na kierunku Pedagogika, odbywa się każdorazowo z uwzględnieniem procesu opiniowania i doradztwa ze strony reprezentantów różnych instytucji publicznych samorządowych i organizacji pozarządowych. W przypadku ostatniej modyfikacji programu z roku 2022 konsultantami były m.in. następujące podmioty: Urząd Pracy m. st. Warszawa, Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Fundacja „RUBIN”, Stowarzyszenie „Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej”, Warszawskie Centrum Inicjatyw Edukacyjno-Społecznych, UNICEF-Polska, Stowarzyszenie Producentów i Dystrybutorów Oprogramowania Rozrywkowego SPIDOR. W nowej „odśłonie” kierunek pedagogika jest kierunkiem nienauczycielskim, to jest kształcącym absolwentów/absolwentki do aktywności zawodowej o charakterze pedagogicznym, pozaszkolnym, w tym – doradczym, trenerskim, animacyjnym. W związku z tym szczególnego znaczenia nabrały konsultacje ze środowiskiem zewnętrznym, zwłaszcza spoza obszaru szkolnictwa. Jako kolejny przykład działań związanych ze współpracą z tymże środowiskiem podczas tworzenia programu studiów, może posłużyć warsztat "Pedagog przyszłości", zorganizowany przez Instytut Pedagogiki 16.11.2021 r., mający przygotować przyszłych autorów nowego programu studiów do świadomej i twórczej realizacji tego zadania. W spotkaniu uczestniczyli reprezentanci w/w instytucji oraz pracownicy APS (dr hab. Agnieszka Olechowska prof. APS, dr Sylwia Galanciak, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Dorota Jankowska, dr hab. Anna Perkowska-Klejman prof. APS, dr hab. Danuta Uryga prof. APS) oraz Olga Lasocka-Bełc reprezentująca Samorząd Studentów. Warsztat opracowali i poprowadzili pracownicy Zakładu Psychopedagogiki Kreatywności – dr hab. Jacek Gralewski, dr Aleksandra Gajda i dr Ewa Wiśniewska. W celu usystematyzowania i utrwalenia współpracy z interesariuszami zewnętrznymi ówczesna Dyrektorka Instytutu Pedagogiki, dr hab. Danuta Uryga powołała Radę Interesariuszy Instytutu Pedagogiki (dalej RI IP), która jest ciałem doradczym Dyrektorki Instytutu (Regulamin Instytutu Pedagogiki, tekst jednolity; Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 49/2024 Rektora Akademii Pedagogiki

Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 18 października 2024 r.). Celem Rady jest identyfikacja potrzeb otoczenia społecznego, zwłaszcza w zakresie prowadzonych w Instytucie badań i przygotowania do pracy zawodowej absolwentów tych kierunków studiów, nad którymi sprawuje on opiekę merytoryczną. W szczególności do zadań Rady należy konsultowanie ważnych dla Instytutu kierunków działań i projektów w obszarze nauki i dydaktyki (w tym programów studiów), dla których wiedza i doświadczenia członków Rady mogą stanowić istotny punkt odniesienia. W skład RI IP weszli: Alina Karaśkiewicz (Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli), Lidia Mirecka (nauczycielka, pedagożka szkolna, SP nr 5 w Piasecznie), Michał Stępień (dyrektor, SP nr 221 w Warszawie), Aneta Szarfenberg (Fundacja „RUBIN”), Elżbieta Tołwińska-Królikowska (Warszawskie Centrum Inicjatyw Edukacyjno-Społecznych), Kamila Tomkiel-Skowrońska (Stowarzyszenie „Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej”), oraz Grzegorz Wolff (Urząd Pracy m. st. Warszawa). Efektem działań wspomnianego wyżej warsztatu „Pedagog przyszłości” oraz prac RI IP była modyfikacja programu na kierunku Pedagogika oraz jej Sylwetki Absolwenta. Wprowadzono nowe przedmioty zarówno na studiach I stopnia („E-narzędzia w pracy pedagogicznej”, „Trening myślenia krytycznego”, „Rozwój osobowy i zawodowy pedagoga”, „Projektowanie dydaktyczne”, „Praca pedagoga z osobą dorosłą”, „Tożsamość zawodowa pedagoga” oraz trzy przedmioty fakultatywne: fakultet w języku obcym, fakultet mający postać tutoringu rozwojowego i fakultet „Kultura-sztuka-życie codzienne”), jak i II stopnia (przedmiot uzupełniający dla absolwentów/ek innych kierunków, przedmiot „Fundraising i projekty grantowe”, powiększenie wymiaru godzin przedmiotów metodologicznych, fakultet realizowany w postaci tutoringu i fakultet „Życie społeczne i kulturalne”). Konsultowane ze specjalistami zewnętrznymi były także programy specjalności na kierunku Pedagogika.

6.2. Współpraca formalna i nieformalna

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie posiada także szereg porozumień o współpracy formalnej z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego, a pracownicy dokładają starań, by liczba takich porozumień stale rosła, stabilizując warunki współpracy z cennymi dla Uczelni instytucjami oświatowymi, kulturalnymi, medialnymi czy socjalnymi. Warunki współpracy są ustalane bezpośrednio z danym podmiotem. Lista podmiotów jest dostępna na stronie Uczelni w zakładce Współpraca z otoczeniem (dostęp: <https://www.aps.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem/umowy-i-porozumienia/>). Oto kilka przykładów umów podpisanych w ostatnich dwóch latach:

- W roku 2021 podpisano umowę z Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie, której celem jest współpraca i opieka merytoryczna przy eksperymencie pedagogicznym pt. „W poszukiwaniu źródeł sukcesu w procesie uczenia się i nauczania uczniów”.
- Innym podmiotem, z którym od lat współpracują pracownicy Instytutu Pedagogiki jest Związek Harcerstwa Polskiego. Współpracę z nim sformalizowano przy okazji realizacji projektu wdrożeniowo-dydaktycznego pt. „Harcerska Akademia Rozwoju Pedagogicznego” (HARP) w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Nr umowy: POWR.03.01.00-00-T056/18) w okresie od 01.01.2019 do 30.04.2022.
- Umowa współpracy pomiędzy Akademią Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej a Młodzieżowym Domem Kultury „Ochota” w Warszawie, zawarta w dniu 11.09.2023 r. W jej ramach realizowano projekt edukacji kulturalnej „Obmyślam świat” z okazji Roku Wisławy Szymborskiej oraz organizowano warsztaty dla uczniów ochockich liceów (grudzień 2023 r. i styczeń 2024 r.).
- W kwietniu 2024 roku podpisano umowę pomiędzy Akademią Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej a Centrum Kultury Filmowej im. Andrzeja Wajdy. Na mocy umowy obie instytucje nawiązały m.in. współpracę przy organizacji wydarzenia Let's DOC Festiwal Filmów

dla Młodej Widowni, który APS objął patronatem. Porozumienie otworzyło także możliwość realizacji praktyk studenckich w CKF przy organizacji Festiwalu.

- W kwietniu 2024 roku podpisano także list intencyjny dotyczący współpracy pomiędzy Akademią Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej oraz Sztabem Generalnym Wojska Polskiego (reprezentowanym przez gen. Wiesława Kukułę Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego). Podpisanie listu intencyjnego stanowi podstawę do rozwijania wspólnych inicjatyw oraz wymiany wiedzy między Akademią Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej a Sztabem Generalnym Wojska Polskiego, w szczególności w zakresie wspierania Sztabu Generalnego przez nauczycieli Akademii w zakresie rozwijania kreatywności żołnierzy oraz tworzenia klimatu innowacyjności w szeregach wojska polskiego. W działania te byli zaangażowani pracownicy Zakładu Psychopedagogiki Kreatywności APS. W ramach współpracy pracownicy Zakładu Psychopedagogiki Kreatywności przeprowadzili szereg działań cyklicznych, w tym:
 1. Opracowali koncepcję merytoryczną, oraz przeprowadzili proces rekrutacji żołnierzy Wojska Polskiego do specjalistycznej grupy o nazwie Awangarda, której celem jest rozwijanie innowacyjności w szeregach wojska polskiego.
 2. Opracowali koncepcję szkoleń kaskadowych mających na celu rozwijanie kreatywności oraz naukę metod twórczego rozwiązywania problemów grupy o nazwie Awangarda, której celem jest rozwijanie innowacyjności w szeregach wojska polskiego., której celem jest rozwijanie innowacyjności w szeregach wojska polskiego.
 3. Do dnia dzisiejszego przeprowadzili trzy cykle szkoleń dla grupy o nazwie Awangarda, której celem jest rozwijanie innowacyjności w szeregach wojska polskiego.
 4. Prowadzą monitoring oraz stałą działalność doradczą dla liderów oraz osób prowadzących grupę Awangarda.

Poza wyżej wymienionymi przykładami współpracy ówczesna Dyrektor Instytutu Pedagogiki dr hab. Danuta Uryga na pomocy pełnomocnictw Rektora APS zawarła umowy o współpracy z:

- Ogólnopolską Federacją na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności (umowa ramowa o współpracy zawarta 7 listopada 2023). Są to działania umożliwiające realizację współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie m.in. wymiany wiedzy i informacji czy organizacji spotkań, warsztatów, konferencji metodyczno-dydaktycznych;
- Stowarzyszeniem MONAR Schroniskiem dla Osób Bezdomnych z usługami Opiekuńczymi "MARKOT" w Warszawie (umowa o współpracy zawarta 4 listopada 2022). W zakres współpracy wchodzi m.in. organizacja wizyt studyjnych i spotkań z praktykami na terenie Schroniska i/lub w siedzibie Akademii czy prowadzenie konsultacji dotyczących poszerzania wiedzy dotyczącej bezdomności);
- Młodzieżowym Ośrodkiem Wychowawczym przy ul. Marii Grzegorzewskiej 3 w Puławach (umowa ramowa o współpracy zawarta 15 czerwca 2023). Współpraca w zakresie podejmowanych wspólnie działań w obszarze nauki i dydaktyki, w tym m.in. realizacja projektów, organizacja konferencji metodycznych czy realizacja praktyk studenckich;
- AD Sense sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (umowa ramowa o współpracy zawarta 21 lutego 2022). Obszar współpracy w dziedzinie edukacji dorosłych w zakresie coachingu;
- Fundacją Edukacja na NOWO z siedzibą w Warszawie (umowa o współpracy zawarta 31 marca 2021). Współpraca w zakresie m.in. upowszechniania modelu szkoły jako środowiska uczącego się, w którym na rzecz jakości edukacji współpracują uczniowie, nauczyciele, rodzice i społeczność lokalna);
- Stowarzyszeniem Rodzice w Edukacji (umowa o współpracy zawarta 31 marca 2021). Podjęcie współpracy w zakresie m.in. wspólnych projektów edukacyjnych i społecznych, włączających dzieci i rodziców;
- Stowarzyszeniem Pomocy i Interwencji Społecznej z siedzibą w Warszawie (umowa o współpracy zawarta 9 lipca 2024). Współpraca w zakresie m.in. realizacji wspólnych

projektów badawczych podejmujących problematykę bezdomności, realizacji praktyk studenckich i organizacji wizyt studyjnych).

Realizacja przez pracowników IP zadań w zakresie współpracy nieformalnej

Na szczególną uwagę zasługuje podjęcie przez pracowników IP, poza współpracą formalną na kierunku Pedagogika, współpracy nieformalnej z wieloma podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym m.in. ze/z:

- żłobkiem nr 8 przy ulicy Stanisława Skarżyńskiego 6 w Warszawie – współpraca ciągła od 2022 roku. Osoby studiujące organizują zajęcia w żłobku i bezpośrednio realizują efekty uczenia się z zakresu podstawowej wiedzy na temat organizowania pracy opiekuńczo-wychowawczej z małymi dziećmi. Dzięki tym zajęciom osoby studiujące potrafią adekwatnie dobrać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb wychowanków materiały i środki oraz metody pracy;
- żłobkiem „Zakątek Inspiracji” przy ulicy Warownej 1/U1 w Warszawie – współpraca od 2024 roku. Polega ona na organizowaniu hospicji dla osób studiujących stacjonarnie i niestacjonarnie w modelowym żłobku Montessori. Dodatkowo placówka organizuje praktyki dla osób studiujących w APS. Dzięki tej współpracy osoby studiujące mają poszerzoną wiedzę na temat funkcjonowania różnych instytucji opieki nad małym dzieckiem;
- XLVIII Liceum Ogólnokształcącym im. Edwarda Dembowskiego przy ul. Barskiej 32 w Warszawie - współpraca od 2022 roku. Dzięki tej współpracy osoby studiujące uczestnicząc w Festiwalach Nauki organizowanych dla licealistów z tej szkoły mają rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej oraz potrafią twórczo animować prace nad własnym rozwojem;
- Warsztatem Terapii Zajęciowej Orzycka Warszawskiego Oddziału Terenowego Krajowego Towarzystwa Autyzmu (współpraca od marca 2023 roku), której efektem była wystawa "Picasso w kolorze i czasoprzestrzeni" – prace podopiecznych Warsztatu Terapii Zajęciowej Orzycka. Otwarcie wystawy odbyło się w dniu 04.04.2023 w holu przy Audytorium im. Janusza Korczaka Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej;
- Ogniskiem Pracy Pozaszkolnej przy ul. Walentego Skorochód-Majewskiego 17 w Warszawie (współpraca od 2021 roku), której celem jest wspólne realizowanie projektów edukacyjnych skierowanych dla licealistów w Warszawie;
- Prywatnym Akademickim Liceum Ogólnokształcącym PALO w Piasecznie w zakresie konsultacji programów nauczania oraz organizacji warsztatów dla młodzieży licealnej w Akademii;
- Polskim Stowarzyszeniem Janusza Korczaka oraz Międzynarodowym Stowarzyszeniem Korczakowskim IKA, udział w działaniach europejskiej akademickiej sieci praw dziecka CREAN. Możliwość współpracy z placówkami i nauczycielami z placówek oraz uczestnictwo w wydarzeniach i szkoleniach. PSJK jest ponadto od 11 lat jednym z Patronów Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Cyberprzestrzeń i światy wirtualne” organizowanej przez pracowników Zakładu Dydaktyki i Pedagogiki Medialnej IP APS;
- Grupą Pedagogiki i Animacji Społecznej – pracownicy GPAS prowadzą zajęcia dla osób studiujących w Akademii z zakresu organizowania i prowadzenia pracy podwórkowej;
- Za pośrednictwem Katedry UNESCO współpraca z Korczakianum przy ul. Jaktorowskiej 6 jako możliwość odbywania praktyk i wolontariatu;
- Fundacją „RUBIN”, z którą IP współorganizuje „Żywą Bibliotekę” (co roku od 2019);
- Fundacją „Centrum Wspierania Zdolności” poprzez prowadzenie warsztatów przez dr Annę Makaruk z zakresu kreatywności i rozwijania kompetencji interpersonalnych dla uczniów w szkołach podstawowych i średnich, prowadzenie szkoleń i wykładów dla nauczycieli na terenie Warszawy i okolic;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wejcherowie, w którym dr Anna Makaruk prowadziła panel dyskusyjny z uczniami zdolnymi w Powiatowym Zespole Szkół w Redzie oraz wykład dla pedagogów i specjalistów (grudzień 2023);

- Dolnośląskim Centrum Wspierania Uzdolnień – prowadzenie wykładu dla pedagogów i specjalistów przez dr Annę Makaruk oraz konsultacje dla pedagogów w zakresie zdolności uczniów (grudzień 2023);
- „My, Rodzice” Stowarzyszeniem Matek, Ojców i Sojuszników Osób LGBTIQ – w 2023 roku prowadzenie dyskusji nt. badań w obszarze rodzicielstwa osób LGBTQ na II kongresie rodziców osób LGBTQIA+ przez dr hab. Danutę Urygę;
- Biurem Prasowym Lotniska Chopina – współpraca konsultacyjna przy tworzeniu programu specjalności Edukacja medialna i techniki dziennikarskie oraz Edukacyjny content design, współpraca dydaktyczna, wizyty studyjne, szkolenia PR dla pracowników APS;
- Stowarzyszeniem Producentów i Dystrybutorów Oprogramowania Rozrywkowego SPIDOR – przygotowywanie treści edukacyjnych związanych z grami i gamingiem na stronę internetową, współpraca studentów przy organizacji wydarzeń;
- Teatrem Atheneum, Teatrem Powszechnym i TR Warszawa – możliwość realizacji praktyk;
- Polskim Radiem – wizyty studyjne;
- Stowarzyszeniem Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej – współpraca konsultacyjna przy tworzeniu programu studiów.

Organizacja konferencji/cyklicznych imprez

Pracownicy Uczelni zaangażowani w pracę dydaktyczną na kierunku Pedagogika są współorganizatorami licznych wydarzeń, spośród których wiele cieszy się dużym prestiżem w środowisku zewnętrznym. W przygotowanie i udział w nich włączani są także studenci, którzy dzięki temu nie tylko mają okazję do zapoznania się z najnowszymi wynikami badań, ale też nawiązania kontaktów z przedstawicielami innych ośrodków naukowych, organizacji pozarządowych etc. Poniżej znajdują się przykłady konferencji i cyklicznych imprez organizowanych przez pracowników i współpracowników Instytutu Pedagogiki:

- 28-29 maja 2024 – konferencja naukowa pt. „Oblicza Wolontariatu w XXI wieku. Przyszłość pracy w edukacji – innowacja i inkluzja” (główny organizator: Zakład Pedagogiki Społecznej przy współpracy z innymi jednostkami Uczelni). Celem konferencji było wypracowanie rozwiązań dotyczących wolontariatu oraz uzyskanie odpowiedzi na pytanie: Jak w obecnym czasie kształtuje się potrzeba działań wolontariackich w różnych grupach społecznych? Cenną inicjatywą, która współtowarzyszyła konferencji były Targi Pracy jako okazja dla jej uczestników do nawiązania kontaktów z różnymi organizacjami i instytucjami, które angażują się w działania wolontariackie lub oferują możliwość zatrudnienia w obszarach związanych z edukacją, innowacją oraz inkluzją społeczną. W targach uczestniczyło wiele organizacji z Ochoły i Warszawy, nie tylko oferujących praktyki czy zatrudnienie/współpracę, ale też próbujących pozyskać wolontariuszy do działań społecznych na terenie dzielnicy i całego miasta;
- OSPAR – niezwykle cenną inicjatywą jest trwająca od 26 lat organizacja OSPAR-u, czyli Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji, której inicjatorem i głównym organizatorem jest dr Mieczysław Sędzicki. Jest to przegląd twórczości artystycznej osób z placówek specjalnych – opiekuńczych, zakładów poprawczych, ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i instytucji wychowawczych. Celem przeglądu jest integracja społeczności ośrodków i nawiązanie współpracy ze studentami i kadrą naukowo-badawczą Uczelni;
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Cyberprzestrzeń i Światy Wirtualne – w roku 2024 odbyła się VIII edycja tej konferencji o ugruntowanej renomie we wszystkich ośrodkach naukowych w Polsce zajmujących się mediami w edukacji. Konferencja podejmuje problematykę dotyczącą m. in. dydaktyki medialnej, przemian cywilizacyjnych i edukacyjnych we współczesnym świecie, kompetencji przyszłości, rozwoju nowych technologii i ich

znaczenia dla edukacji, ryzykownego używania mediów, w tym uzależnień behawioralnych etc. W konferencji udział biorą przedstawiciele środowiska naukowego, organizacji pozarządowych (m. in. Fundacja Orange jako jeden ze stałych patronów wydarzenia), biznesu edukacyjnego, nauczyciele, studenci. Tegoroczną edycję objęły patronatami Ministerstwa Nauki, Edukacji i Cyfryzacji. Regularnymi gośćmi są członkowie Polskiego Komitetu ds. UNESCO, Polskiego Stowarzyszenia Janusza Korczaka, Polskiego Towarzystwa Technologii i Mediów Edukacyjnych etc.

6.3. Współpraca w ramach realizacji praktyk studenckich

Realizacja przez studentów praktyk zgodnie z przygotowaną wcześniej dokumentacją

W ramach praktyk Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie buduje wspólnotę edukacyjną realizującą ideę partnerstwa między placówkami z otoczenia społeczno-gospodarczego i Uczelnią. Instytucje będące miejscem realizacji praktyk są zgodne z profilem specjalności i zapewniają realizację założonych efektów. Mając na uwadze realizację praktyk wysokiej jakości Uczelnia zawiera porozumienia z instytucjami, przedsiębiorstwami i organizacjami pozarządowymi. Ich lista jest dostępna na stronie w zakładce Współpraca z otoczeniem, współpraca w ramach praktyk (dostęp: <https://www.aps.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem/wspolpraca-w-ramach-praktyk/podmioty-wspolpracujace-z-uczelnia/>). Aktualizowane wykazy instytucji są przesyłane do wszystkich opiekunów praktyk, aby zapewnić studentom wsparcie w zakresie poszukiwania miejsca praktyk, umożliwiającego optymalną realizację przewidzianych zadań i osiągnięcie efektów. Studenci nie muszą jednak wybierać wyłącznie spośród oferty podmiotów wskazanej przez Uczelnię. Ze względu na zróżnicowany charakter specjalności na kierunku pedagogika istnieje możliwość zaproponowania przez studentkę/studenta wybranego przez siebie miejsca praktyk. W razie potrzeby uczelniany opiekun praktyk włącza się w proces komunikacji w wybranym podmiocie i wspiera osobę pragnącą dostać się na praktyki do danej instytucji.

Studenci na kierunku pedagogika realizują praktyki studenckie w różnych instytucjach i podmiotach, takich jak:

- żłobki, w tym m.in. Nasz Żłobek w Warszawie, Żłobek Niepubliczny „Ciepłko” w Warszawie, Żłobek nr 188 „Mały Żłobek filia” w Warszawie, Zakątek Inspiracji – Niepubliczny Żłobek Montessori w Warszawie, Dziecięcy Świat – Przedszkole i Żłobek w Warszawie, Żłobek Sensuś w Warszawie, Żłobek Koko i Muu w Warszawie, Publiczny Żłobek w Miastkowie Kościelnym oraz Dwujęzyczne Przedszkole i Żłobek Go Montessori w Nowych Babicach;
- przedszkola, w tym in. Przedszkole Ciuchcia Puch Puch Wawer w Warszawie, Przedszkole nr 69 w Warszawie, Przedszkole Wróbelka Elemelka w Warszawie;
- szkoły, w tym m.in. Społeczna Szkoła Podstawowa nr 30 STO w Warszawie, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Janusza Korczaka w Łochowie, Szkoła Podstawowa im. Stanisława Kostki w Szczytnie, Szkoła Podstawowa nr 6 im. Jarosława Iwaszkiewicza w Białymstoku, Szkoła Podstawowa im. Cypriana Godebskiego w Raszynie, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Borkowie Kościelnym; Mannubbies – Szkoła Artystyczna w Warszawie;
- środowiskowe Ogniska Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Warszawie, w tym m.in. Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD przy ul. Monte Cassino 5, Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD przy ul. Częstochowskiej 11/15, Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD przy ul. Synów Pułku 2; Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD przy ul. Ogińskiego 1;
- Świetlice środowiskowe, w tym Świetlica Środowiskowo-Integracyjna „Dom Jana Pawła II” w Piastowie, Świetlica Środowiskowa „Dom Ojca Ignacego” w Warszawie;
- Organizacje pozarządowe (fundacje i stowarzyszenia II sektora), w tym m.in. Fundacja "Mosty Edukacji, Fundacja Joanny Radziwiłł "Opiekuńcze skrzydła", Stowarzyszenie "Twoje Miejsce",

Stowarzyszenie społeczno-kulturalne "Przestrzeń", Stowarzyszenie "W stronę marzeń", Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „Szansa”, Stowarzyszenie Producentów i Dystrybutorów Oprogramowania Rozrywkowego, Stowarzyszenie Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej, Stowarzyszenie „Lepsze Dziś” Legionowo, Art as Freedom Foundation, Towarzystwo Rozwijania Aktywności Dzieci "Szansa", Fundacja "Edukacja z wartościami", Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci, Młodzieży oraz Rodzin Zastępczych i Innych Form Rodzicielstwa Zastępczego "Chaber", Stowarzyszenie w "Stronę słońca", Kluboteka Dojrzałego Człowieka; Uniwersytet Dzieci w Warszawie, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Możesz więcej”, Fundacja Pomocy Ludziom z Niepełnosprawnością, Fundacja Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością Intelktualną DOM, Hufiec ZHP Sulejówek im. Batalionu Zośka, Fundacja Niebieski Dom, Fundacja FunExplorer dzieciom, Fundacja Bullerbyn na rzecz wspólnoty dzieci i dorosłych, Fundacja Promyczek Nadziei w Chynowie;

- Instytucje kultury, w tym m.in. Dom Kultury Śródmieście w Warszawie, Młodzieżowy Dom Kultury w Pruszkowie, Dom Kultury Dorożkarnia w Warszawie, Janowski Dom Kultury w Janowie Lubelskim, Centrum Kultury w Piasecznie, Warszawskie Centrum Kultury Filia Zastów, Dom Kultury Praga w dzielnicy Praga Północ m. st. Warszawy, Młodzieżowy Dom Kultury „Bielany” w Warszawie, Młodzieżowy Dom Kultury „Ochota” w Warszawie, Gminny Ośrodek Kultury w Młodzieszynie, Centrum Wielokulturowe w Warszawie, Centrum Artystyczne Sztukarnia, Ośrodek Kultury Gminy w Grodzisku Mazowieckim, Terminal Kultury Gocław, Centrum Edukacyjne Edustrefa w Grójcu, Dom Sztuki SMB "Jary" w Warszawie, Miejsce Akcji Paca - Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL w Warszawie, Gminna Biblioteka Publiczna w Michałowicach, Gminny Ośrodek Kultury w Rzecyzcach, Dom Pomocy Społecznej w Nowinach, Mediateka w Grodzisku Mazowieckim, Filmoteka Narodowa – Instytut Audiowizualny, Teatr Atheneum, Teatr Powszechny, TR Warszawa, MBP Dom Dialogu Kulturowego Dom Wesokka w Makowie Mazowieckim, Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach;
- Instytucje medialne i wydawnicze, w tym m.in. Program I i Program III Polskiego Radia, Radio Top Żyrardów, Fundacja Obywatelska Halo Radio Medium Obywatelskie, TVP SA Biełsat, Telewizja Polsat, Ringier Axel Springer Polska, News Reporting, INC, Chicago, Redakcja „Twój Głos – Gazeta Powiatu Garwolińskiego”, Siedlecka Oficyna Wydawnicza „Podlasie”, Inspiracja Edukacja SA; Filmoteka Narodowa – Instytut Audiowizualny;
- Placówki socjoterapeutyczne, w tym m.in. Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii "KAT" przy ul. Zorzy, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 1 „SOS” przy ul. Różanej, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Zielonce im. Kpt. Jerzego Bartnika;
- Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej, w tym m.in. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe, Sąd Rejonowy w Sierpcu;
- Komendy Policji, w tym m.in. Komenda Rejonowa Policji nr V w Warszawie, Komenda Powiatowa Policji w Grójcu;
- Stowarzyszenia lub fundacje zajmujące się readaptacją i resocjalizacją osób z nieprzystosowaniem społecznym, w tym m.in. Stowarzyszenie Penitencjarne PATRONAT, Fundacja Dom Kultury;
- Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze, w tym m.in. MOW Księży Orionistów przy ul. Barskiej, MOW przy ul. Strażackiej;
- Okręgowe Ośrodki Wychowawcze, w tym m.in. Okręgowy Ośrodek Wychowawczy w Warszawie Falenicy, Okręgowy Ośrodek Wychowawczy w Studzieńcu;
- Areszty Śledcze, w tym m.in. Areszt Śledczy w Warszawie-Grochowie, Areszt Śledczy w Warszawie Służewcu;
- Zakłady Karne, w tym m.in. Zakład Karny we Włocławku, Zakład Karny w Siedlcach;
- Urzędy Pracy, w tym m.in. Urząd Pracy m.st. Warszawy w Warszawie; Powiatowy Urząd Pracy w Legionowie; Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim; Powiatowy Urząd Pracy

w Ostrołęce; Powiatowy Urząd Pracy w Płocku; Powiatowy Urząd Pracy w Żurominie; Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie;

- Firmy pośrednictwa pracy lub działy kadr prowadzące działalność pośrednictwa pracy, w tym m. in. Agencja Pracy i Doradztwa Personalnego INTERKADRA w Krakowie; Webelian Sp. z o.o. w Warszawie; Wojskowe Centrum Rekrutacji w Warszawie; Poczta Polska SA, Centrum Kadr i Szkoleń w Warszawie; GoWork.pl Serwis Pracy Sp. z o.o. w Warszawie; Lionbridge Poland Sp. z o.o. w Warszawie;
- Działy lub sekcje zatrudnienia w zakładach pracy, w tym m.in. Adminex Polska Sp. z o.o. w Warszawie; AMPLIFON Poland Sp. z o.o. w Warszawie; DIAG-MED w Raszynie; MS Projekt Sp. z o.o. w Leopoldowie.

Poza wyżej wymienionymi przykładami realizacji praktyk studenckich ważnym obszarem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest wsparcie APS w praktykach przez firmy:

- CoachWise S.A. przy ul. J. Czeczota 31 w Warszawie. Współpraca z Panią Joanną Baranowską-Hanus (Coach MCC ICF) oraz Kamilą Zaleską-Spisacką (Koordynatorka ds. Projektów Rozwojowych) miała na celu wprowadzenie studentów w zagadnienia związane z funkcjonowaniem placówki szkoleniowo-doradczej oraz przybliżenie praktycznych aspektów coachingu biznesowego oraz pracy Coacha. Wsparcie to dotyczy praktyki specjalistycznej ciągłej w zakresie coachingu grupowego.
- FLOW i markę MUZAKI – współpraca z p. Moniką Marianowską. Porozumienie podpisane w roku 2023 w sprawie odbywania praktyk asystencko-pedagogicznych przez studentów II roku Pedagogiki na specjalności Psychopedagogika kreatywności. W zakres współpracy wchodziła opieka merytoryczna oraz obserwacja i współprowadzenie zajęć przez studentów, z zakresu rozwijania kreatywności podczas zajęć muzycznych z dziećmi w wieku przedszkolnym.

Rada Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej ds. Praktyk

Od roku akademickiego 2020/2021 w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie funkcjonuje Rada Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej ds. Praktyk, powołana Zarządzeniem nr 178/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 14 kwietnia 2021 r. z późniejszymi zmianami. W skład Rady weszli przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, w tym instytucji ściśle współpracujących z pracownikami w zakresie realizacji kształcenia na kierunku pedagogika. Są to: Katarzyna Woś (Fundacja Centrum Wspierania Zdolności), Urszula Król (Muzeum Fryderyka Chopina przy Narodowym Instytucie Fryderyka Chopina), Anna Dziama (Centrum Nauki Kopernik), Irena Karpowicz (Fundacja Kluboteka Dojrzałego Człowieka), Izabela Kopeć (Centrum Wspierania Zdolności), Wioletta Krzyżanowska (Szkoła Podstawowa nr 323 im. Polskich Olimpijczyków), Katarzyna Łagowska (Centrum Praw Kobiet), Urszula Mroczek (Stowarzyszenie Pomocy i Interwencji Społecznej oraz Ośrodek Wsparcia dla Kobiet z Dziećmi i Kobiet w Ciężcy "Etezza"), Ilona Prokop (Dom Pomocy Społecznej "KOMBATANT"), Anna Repelewicz-Iwaniuk (Biuro Pomocy i Projektów Społecznych m.st. Warszawy), Mirosław Sielatycki (Biuro Edukacji m.st. Warszawy), Grzegorz Wolff (Urząd Pracy m. st. Warszawy). Nadrzędne cele Rady ds. Praktyk to:

- wypracowanie modelu praktyk studenckich w APS;
- opiniowanie programów praktyk w celu zwiększenia korelacji z potrzebami rynku pracy;
- formułowanie zaleceń dotyczących podnoszenia jakości praktyk oraz doskonalenia w obszarze formalno-organizacyjnym;
- określanie zaleceń dotyczących wzmacniania współpracy uczelni z otoczeniem w zakresie praktyk;
- formułowanie rekomendacji w zakresie monitorowania praktyk.

W spotkaniach Rady, odbywających się nie rzadziej niż raz na kwartał, uczestniczyli przedstawiciele instytutów (w tym Instytutu Pedagogiki) i Samorządu. Rozwiązanie nie miało na celu zapewnienie dostępu do informacji oraz implementację ustaleń.

Dla instytucji oferujących wysoką jakość kształcenia i zaangażowanych w organizację praktyk przewidziano dyplomy, a dla opiekunów z ramienia instytucji – podziękowania. Zasady przyznawania dyplomów i podziękowań zostały wypracowane z członkami Rady i udostępnione z zakładce *Współpraca w ramach praktyk*.

Podmioty zainteresowane współpracą z Uczelnią w zakresie praktyk (i szerszym) mają możliwość zgłoszenia się za pośrednictwem formularza zgłoszeniowego we wspomnianej zakładce. Rozwiązanie to stanowi odpowiedź na potrzebę zgłaszana przez interesariuszy.

W latach 2021-2022 we współpracy z Radą przygotowano badania diagnostyczne mające na celu zgromadzenie informacji o stanie realizacji praktyk. W proces badawczy zostały zaangażowane 3 grupy: studenci, opiekunowie uczelniani oraz przedstawiciele instytucji zapewniających możliwość realizacji praktyk studenckich. Zgodnie z przyjętym założeniem badania są realizowane co dwa lata. Ostatnią edycję zrealizowano na przełomie roku 2023-2024. Wyniki zostały przedstawiono w formie raportów i zaprezentowane podczas spotkania Rady oraz spotkań uczelnianej koordynator praktyk z opiekunami uczelnianymi i studentami. Raporty są dostępne na stronie Uczelni w zakładce *Współpraca w ramach praktyk* oraz w odpowiednich zespołach MS Teams.

Należy podkreślić, że istnieje możliwość oceny praktyk przez studentów w celu udostępnienia informacji niezbędnej do organizowania praktyk wysokiej jakości w instytucjach i budowania nowoczesnych przez nie programów staży i praktyk. Przykładem jest przekazanie zanonimizowanych ocen praktyk w formie raportu do Warszawskiego Urzędu Pracy.

6.4. Opracowywanie i realizacja projektów edukacyjnych

Pracownicy Instytutu Pedagogiki realizują projekty edukacyjne we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z:

- Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie - współpraca i opieka merytoryczna przy eksperymencie pedagogicznym pt. W poszukiwaniu źródeł sukcesu w procesie uczenia się i nauczania uczniów. W ramach współpracy zrecenzowano koncepcję prowadzonych w projekcie badań oraz narzędzi badawczych, szkolono nauczycieli biorących udział w projekcie w zakresie nauczania problemowego czy komunikacji interpersonalnej w zespole projektowym, w relacji z uczniami i rodzicami;
- Związkiem Harcerstwa Polskiego – współpraca w przygotowaniu i realizacji projektu wdrożeniowego dydaktycznego: Harcerska Akademia Rozwoju Pedagogicznego (HARP) w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego;
- Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli (MSCDN) reprezentowane przez dyrektora centrum Jarosława Zaronia – współpraca w roku 2022 z pracownikami Zakładu Psychopedagogiki Kreatywności. W ramach współpracy pracownicy tego Zakładu opracowali koncepcję merytoryczną programu wspierania nauczycieli polskich szkół podstawowych w działaniach mających na celu integrację dzieci z Ukrainy do polskiego systemu edukacji. W ramach współpracy z MSCDN przeprowadzono serię wykładów dla nauczycieli (Warszawa MSCDN, Mińsk Mazowiecki, Warszawa Teatr Wielki), opracowali program oraz przeprowadzili cykl szkoleń dla nauczycieli oraz metodyków z tego zakresu we wszystkich delegaturach MSCDN na Mazowszu to jest w oddziale w Warszawie, Płocku, Ciechanowie, Radomiu, Siedlcach oraz Ostrołęce. Szkolenia były zatytułowane „BądźMY razem - warsztaty integracji przez twórczą aktywność”. W szkoleniach wzięło udział około 140 uczestników;

- szkołami ponadpodstawowymi – pracownicy Zakładu Metodologii i Pedagogiki Twórczości współpracują ze szkołami w ramach projektu pt. „Nauka w służbie rozwijania talentów, samorozwoju i kształtowania motywacji młodzieży”. W tym celu zawarto porozumienia w sprawie udziału szkół podstawowych w tym projekcie (Załącznik nr 7 do Zarządzenia Rektora APS nr 243/2021 z dnia 27 września 2021). Celem projektu była popularyzacja wiedzy z zakresu pedagogiki zdolności, umożliwiająca uczniom rozpoznawanie własnego potencjału w kontekście planów edukacyjnych i zawodowych. Uczestnikami byli uczniowie i uczennice szkół ponadpodstawowych klas 2-3 (licea) lub (3-4) technika (łącznie 450 osób). Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji i Nauki w ramach Programu "Społeczna odpowiedzialność nauki II - Popularyzacja nauki". Innym przykładem jest projekt „Youth as researchers” realizowany w 1 LO im. Bolesława Limanowskiego, obejmujący cykl zajęć realizowanych z młodzieżą uchodzącą od października 2023 do lutego 2024 roku, ukierunkowanych na przygotowanie młodzieży do pracy naukowej. Podstawą było program UNESCO „Youth as researchers”. Realizacja projektu umożliwiła na wypracowanie materiałów w języku polskim, które umożliwiają implementację programu w Polsce

Interesującą i wartą podkreślenia formą współpracy jest projekt „Kreatywna Polska”, którego celem jest wdrożenie i ewaluacja programu „Kompas Kreatywności. Program rozwijania kreatywności i kompetencji wielokulturowych”. Jego autorkami są dr Dorota M. Jankowska oraz dr Aleksandra Gajda. Projekt zrealizowano w 100 szkołach na terenie całej Polski. Autorki uzyskały finansowania projektu wdrożeniowego, w ramach „Otwartego konkursu” organizowanego przez Centrum Dialogu Mieroszewskiego, w roku 2024 (nr grantu 3/2024, kwota finansowania 25000 zł). Efektem projektu jest stworzenie drugiej części podręcznika metodycznego pt. „Kompas kreatywności. Europa Wschodnia”. W 2024 roku stworzono stronę internetową www.kompaskreatywnosci.com, na której sukcesywnie umieszczane są stworzone programy (podręczniki metodyczne) oraz artykuły i wyniki badań dotyczące szeroko rozumianej problematyki kreatywności w pracy z dziećmi i młodzieżą.

6.5. Konsultacje eksperckie i ekspertyzy

Ważnym obszarem dotyczącym współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są konsultacje metodyczne oraz ekspertyzy przygotowane przez pracowników IP, w tym m.in. przez:

- dr hab. Aleksandrę Tłuściak-Deliowską: W 2023 roku przygotowanie dla Wydawnictwa Bloomsbury w ramach międzynarodowego projektu naukowego Bloomsbury Education and Childhood Studies tekstu eksperckiego dotyczącego polskiego kontekstu na temat: Management, Leadership and Governance, Section: Secondary Education; W 2021 bycie ekspertem w programie telewizyjnym „Pytanie na śniadanie” a rozmowa dotyczyła przemocy w szkole; W 2021 roku przygotowanie ekspertyzy na zlecenie MSCDN dotyczącej realizacji eksperymentu pedagogicznego „W poszukiwaniu źródeł sukcesu w procesie uczenia się i nauczania uczniów” prowadzonego w latach 2017-2020 w Publicznej Szkole Podstawowej nr 4 z Oddziałami Sportowymi im. Ireny Szewińskiej w Pułtusku;
- dra hab. Adama Solaka: główny ekspert merytoryczny ds. programu szkoleń z zakresu dostępności w projekcie: Projektowanie uniwersalne kluczem do dostępności POWR.03.04.00-00-KP13/21; oraz główny ekspert merytoryczny ds. wdrażania projektowania uniwersalnego w programach studiów w Projekcie Uniwersalne kierunki-uniwersalne społeczeństwo, POWR.03.05.00-00-PU19/9;
- dr hab. Joannę Łukasiewicz-Wielebę: ekspert zewnętrzny z zakresu pedagogiki zdolności przy programie WARS i SAWA dla Biura Edukacji Urzędu m.st. Warszawy; kierowanie zespołem eksperckim naukowców z APS z ramach projektu „Klimatyczna Mapa Warszawy” (współpraca z Biurem Edukacji i Warszawską Radą Edukacyjną). Zespół realizował badania naukowe, niezbędne do odpowiedniego zaprojektowania i wdrożenia narzędzia wspierającego rekrutację do szkół ponadpodstawowych. Praca zakończyła się wdrożeniem

<https://edukacja.um.warszawa.pl/klimatyczna-mapa-szkol/>; konsultacje eksperckie dla Fundacji KPMG – wskazanie możliwych rozwiązań dotyczących organizacji konkursów przedmiotowych w Polsce, wskazanie kwestii problematycznych odnoszących się do motywacji oraz udziału w konkursie uczniów i uczennic zdolnych; wskazanie przykładów konkursów i podanie kontaktów do osób zajmujących się osobami uzdolnionymi informatycznie w Polsce (spotkanie z dyr. Fundacji, p. Emilią Gromadowska). Realizacja na zamówienie Fundacji KPMG ewaluacji konkursu Digital Wizards <https://kpmg.com/pl/pl/home/fundacja-kpmg/programy-dla-edukacji/digital-wizards.html> (czerwiec 2024). W procesie ewaluacji oraz opracowaniu raportu z niego uczestniczyło troje studentów APS. Poprowadzenie warsztatów dla dyrektorów szkół z Warmii i Mazur na zaproszenie fundacji (grudzień 2023); Sporządzenie ekspertyzy na temat programu stypendialnego SAPERE AUSO i dostosowania jego kryteriów do specyfiki rozwojowej dzieci i młodzieży uzdolnionej na zamówienie BE;

- dr Ewę Dudę: ekspert w projekcie „Szansa - nowe możliwości dla dorosłych”, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, 01.02 – 31.07.2019, 2020;
- dr Sylwię Galanciak: ekspert Sieci Edukacji Cyfrowej Komet@; ekspert w projekcie Key Engaging Educational Practices Used By Secondary School Teachers To Keep Connected With Their Students Following COVID-19 Pandemic (KEEP), Erasmus +, No NO. 2020-1-FR01-KA226-SCH-095580 (realizacja 2020-23); współautorka rekomendacji Modernizacyjna transformacja polskich szkół w środowisku cyfrowym w kontekście upowszechnienia rozwiązań sztucznej inteligencji - Rekomendacje Sekcji Edukacji Cyfrowej Komitetu Informatyki PAN (2023); współautorka rekomendacji III Kongresu Kompetencje Przyszłości: Ku nowej edukacji czasów transformacji cyfrowej (2022); współautorka rekomendacji Ogólnopolska Sieć Edukacyjna - czas na drugi etap. Rekomendacje ekspertów Sieci Edukacji Cyfrowej KOMET@ (2019);
- dr Marlena Grzelak-Klus jest członkiem jury konkursu dla innowatorów pedagogicznych MSCDN od 2020 roku. Szkoli nauczycieli biorących udział w pięciu Międzynarodowych Forach Nowatorstwa Pedagogicznego, które odbyły się odpowiednio w dniach 04-05 października 2018r. w Warszawie i Pułtusk, 12-14 listopada 2019 r. w Wilnie, 30 września 2021 r. w Pułtusk, 16-17 listopada 2022 r. w Pułtusk oraz 15 listopada 2023 r. w Warszawie.

6.6. Opieka, patronaty

Pracownicy Instytutu Pedagogiki zaangażowani w proces kształcenia na kierunku Pedagogika sprawują opiekę nad innowacjami prowadzonymi w placówkach edukacyjnych. Dzięki temu nauczyciele doskonalą swoją wiedzę i wzbogacają doświadczenia pedagogiczne. Studentom łatwiej jest natomiast uzyskać zgodę na prowadzenie badań naukowych w placówkach edukacyjnych oraz realizację praktyk studenckich. Oto wybrane przykłady:

- Opieka naukowa nad studentami objętymi programem tutoringowym w programie Mistrzowie dydaktyki;
- Opieka naukowa nad projektami studentów złożonymi w projekcie MNiSW „Wsparcie studentów w zakresie podniesienia ich kompetencji i umiejętności” realizowanego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027;
- Opieka nad studentami wymiany programu Erasmus+ oraz autorskie projekty zajęć dla nich (dr K. Heland-Kurzak, prof. A. Odrowąż-Coates);
- Opieka tuteurska nad dr Bohdaną Huryi (Ukraina) w ramach stypendium programu im Lane’a Kirklanda (dr Sylwia Galanciak, 2019).

Współpraca z otoczeniem na różnych poziomach stwarza nie tylko korzystne warunki do realizacji koncepcji kształcenia na kierunku Pedagogika, ale także zapewnia dodatkowe możliwości dla rozwoju studentów i kadry zgodnie z aktualnymi rozwiązaniami i potrzebami społecznymi i gospodarczymi. Podmiotom z otoczenia zapewnia wsparcie merytoryczne, osadzenie w najnowszym dorobku naukowym oraz możliwości rozwoju i doskonalenia dla pracowników.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie uczelni, a zatem zarazem kierunków studiów proponowanych w instytutach jest jednym z zadań strategicznych. Pracownicy zorientowani są na doskonalenie umiejętności i wiedzy w oparciu na najnowszych międzynarodowych standardach przekazywania wiedzy i umiejętności, uczestniczą w dialogu z naukowcami i praktykami z międzynarodowych sieci badawczych, które współtworzą i którym przewodniczą. W swoją działalność międzynarodową próbują angażować studentów, zachęcają ich do poszerzania horyzontów myślowych i swojej praktyki w kontekście nie tylko krajowym, ale też międzynarodowym. Zapraszani do Akademii wykładowcy i badacze z innych krajów występują w roli profesorów wizytujących, autorów wykładów otwartych, gospodarzy wymiany międzynarodowej, prelegentów podczas konferencji międzynarodowych i szkół letnich. Akademia trwa w dialogu z licznymi badaczami z zagranicy, gości też stażystów, profesorów wizytujących, doktorantów i studentów z zagranicy.

7.1. Strategia umiędzynarodowienia

Strategia umiędzynarodowienia jest częścią Strategii Rozwoju Uczelni 2021-2030. W jej ramach co roku powstaje Plan Działalności obejmujący wskaźniki umiędzynarodowienia.

Stopień umiędzynarodowienia monitorujemy przynajmniej dwa razy w roku, odbywa się to w skali uczelni.

Wymierne wskaźniki to: liczba studentów zagranicznych, liczba przyjętych studentów wymiany Erasmus, liczba profesorów wizytujących, liczba nowych umów międzynarodowych, liczba grantów przewidujących wymianę wykładowców lub studentów oraz liczba przyznanych mobilności pracowniczych w sieci CEEPUS i Erasmus sta+

Liczymy też staże zagraniczne pracowników, wizyty studyjne oraz międzynarodowe konferencje, seminaria, szkoły letnie, których jesteśmy organizatorem lub współorganizatorem.

W ramach działań usprawniających umiędzynarodowienie dwa lata temu w APS stworzyliśmy oddzielną jednostkę **Biuro Współpracy z Zagranicą** podlegające Prorektor ds. Rozwoju i Współpracy z Otoczeniem. Znaczną część zadań zw. z umiędzynarodowieniem realizuje **biuro projektów** (granty międzynarodowe) oraz **Katedra UNESCO im. Janusza Korczaka** (funkcje reprezentacyjne, projekty naukowe, przykładowe sprawozdanie ze szkoły letniej w załączeniu zał. 3 i 4).

Akademia prowadzi stronę w języku angielskim: <https://www.aps.edu.pl/>

Nowe oznaczenia i mapy kampusu przygotowywane są w dwóch wersjach językowych.

7.2. Działania pro jakościowe związane z umiędzynarodowieniem

1. Udział w programie MNiSW **Mistrzowie Dydaktyki**, związane z nim mobilności kilkunastu pracowników z dyscypliny pedagogika.

Udział w programie szkoleniowym MNiSW dla liderów uczelni – mobilności kadry zarządczej np. na szkolenie w Rotterdamie <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/na-zaproszenie-mein-bierzemy-udzial-w-szkoleniu-leaders-in-university-management/>.

Udział studentów APS w programie unijnym 'Ambasadorowie Karier EU' (przez 3 lata studentka pedagogiki, aktualnie student psychologii).

2. **Saloniki językowe** zostały zainicjowane w 2020 roku w odpowiedzi na ankiety pracownicze i zgłoszenia studentów, że czują bariery mentalne przed mówieniem po angielsku oraz, że mile widziane są dodatkowe formy osvajania się z językami obcymi i różnorodnością kulturową. Saloniki miały też służyć spotkaniom pracowników administracji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi w celu pokonania niewidzialnej kategoryzacji na te dwie grupy pracownicze i stworzeniu lepszej wspólnotowości. Idea przyjęła się bardzo dobrze i w celu pozyskania interesujących mówców oraz środków na przekąski do kawy złożyliśmy projekt (z SGH) na dofinansowanie saloników z projektu unijnego Horyzont 2020 Empathy: (EMPATHY: Challenging discourse about Islam and Muslims in Poland, EU funded project: 101049389 CERV-2021-EQUAL). Przez ostatnie dwa lata 2022-2023 saloniki odbywały się co miesiąc i dotyczyły różnych elementów międzyreligijnych, międzykulturowych, wspomagając jednocześnie żywy kontakt z językiem obcym.

Link do roli APS w projekcie: [Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej - Salam Lab](#)
Przykładowe tematy: [Dr Kishan Manocha at Maria Grzegorzewska University \(aps.edu.pl\)](#), [Salonik językowy Language Lounge \(aps.edu.pl\)](#) 2022, [Zapraszamy na Salonik Językowy \(aps.edu.pl\)](#) 2023
[Last Language Lounges from the Empathy Project this year \(aps.edu.pl\)](#) 2023

W styczniu 2024 zostały wręczone certyfikaty dla osób, które uczestniczyły w minimum 15 spotkaniach.

3. Mobilności pracownicze i studenckie CEEPUS NAWA [sieć CARP], Erasmus+, mobilności z grantów norweskich i innych zagranicznych grantów zewnętrznych.

Przykłady mobilności pracowniczych: <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/aps-z-wizyta-studyjna-w-oslo/>

Przykłady mobilności studenckich: <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/studenci-i-wykladowcy-z-aps-w-edinburgh-napier-university/>

Studenci mają możliwość korzystania z mobilności Erasmus oraz uczestniczyć w zajęciach dla grup mieszanych Erasmus i lokalnych na terenie naszej uczelni, mogą też zgłosić się do programu jako buddies, towarzyszący przyjeżdżającym.

Studenci wymiany Erasmus mogą liczyć na specjalną ofertę zajęć oraz materiały wspierające orientację w Warszawie: <https://www.aps.edu.pl/erasmus/practical-information/>; https://www.aps.edu.pl/media/if3o4rix/erasmus-survival-guide_24-10-2023.pdf

4. Udział studentów w międzynarodowej działalności badawczej

Studenci mają możliwość uczestniczyć w konferencjach międzynarodowych organizowanych siłami ewaluowanych Instytutów², w charakterze współorganizatorów, prelegentów, wolontariuszy.

Studenci mają możliwość nieodpłatnego udziału w anglojęzycznych corocznych szkołach letnich Katedry UNESCO³ oraz inicjatywach publikacyjnych Katedry UNESCO⁴.

² <https://www.aps.edu.pl/unesco-chair/esa-rn-10-international-conference-programme-is-now-available/>; <https://www.aps.edu.pl/news/isa-rc-25-mid-term-conference-in-retrospective/>;
<https://www.aps.edu.pl/news/live-transmission-and-programme-for-international-conference-available/>

³ <https://www.aps.edu.pl/unesco-chair/xvii-unesco-chair-international-summer-school-most-unesco/>

⁴ <https://www.aps.edu.pl/unesco-chair/unesco-publications/>

Studenci ubiegają się o granty badawcze np. do MNiSW Wsparcie studentów w zakresie podniesienia ich kompetencji i umiejętności” realizowanego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (4 studentów, w tym 2 z Pedagogiki) <https://www.gov.pl/web/nauka/wsparcie-studentow-w-zakresie-podniesienia-ich-kompetencji-i-umiejetnosci>.

Zgłaszają swoje wystąpienia na konferencje międzynarodowe np. ISA Forum (studentka 5 roku) <https://www.isa-sociology.org/en/conferences/forum/rabat-2025>.

Studenci mają możliwość uczestniczenia w badaniach Katedry UNESCO: <https://www.aps.edu.pl/news/youth-as-researchers-project-the-outcome/>

6. Współpraca międzynarodowa

W instytutach prowadzących kierunki pedagogiczne pozyskiwane są międzynarodowe granty badawcze oddziaływające na całą społeczność akademicką pracowników i studentów. Wśród najważniejszych grantów związanych ze społeczną odpowiedzialnością uczelni i zrównoważonym rozwojem w kontekście międzynarodowym można wskazać:

Attune: <https://www.aps.edu.pl/nauka/biuro-ds-projektow-naukowych/projekty-badawcze-i-rozwojowe/finansowane-przez-instytucje-zewnetrzne/komisja-europejska/activate-the-university-for-climate-change-attune/>

Granty norweskie: Green Coin, Green Heat, Smartfood, <https://www.aps.edu.pl/news/sustainability-projects-at-aps/>

Dostosowanie i wprowadzenie modelu najlepszych praktyk europejskiego stowarzyszenia przeciwdziałania depresji EAAD w celu poprawy opieki nad osobami z depresją i zapobiegania zachowaniom samobójczym w Europie (Mental Health Support for Ukrainian Refugees (MESUR), EDUCATORE <https://educatore.aps.edu.pl/educatore/>, EMPATHY <https://salamlab.pl/pl/empathy-project>, INCLU-AGEING Training of family members and guardians for inclusion of ageing adults with disabilities.)

Ponadto granty podnoszące umiejętności cyfrowe: Learning through Gameplaying-an inclusive approach! HABILITAS! Nauka poprzez gamifikację-podejście włączające! HABILITAS!; Digital Skills Development for 21st Century Special Education Needs Teachers;

Badania Katedry UNESCO w sieci Katedr z Irlandii i USA z udziałem młodzieży: <https://www.aps.edu.pl/news/youth-as-researchers-project-the-outcome/>

Cykl webinarów „Edukacja w Ukrainie – między teorią a praktyką” przygotowany we współpracy z różnymi jednostkami w Ukrainie, w tym Ministerstwem Oświaty, KNP Ukrainy, jednostkami akademickimi i innymi podmiotami: <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/solidarni-z-ukraina/>

Warto zauważyć, iż pracownicy uprawiający dyscyplinę pedagogikę przewodniczą międzynarodowym sieciom badawczym, na przykład Sieci Badawczej Socjologii Edukacji RN10 Europejskiego Stowarzyszenia Socjologii: <https://www.europeansociology.org/research-networks/rn10-sociology-education>

Międzynarodowemu Stowarzyszeniu Janusza Korczaka IKA: <https://www.aps.edu.pl/news/international-korczak-association-s-new-executive-board-elected-at-aps/>

Zasiadają w zarządzie International Sociological Association RC25 Language and Society (Język i społeczeństwo).

Są redaktorami naczelnymi czasopism międzynarodowych np. wydawanych przez ISA: „Language, Discourse & Society”.

Uczestniczą w działaniach sieci badawczych: CREAN (Children’s Rights European Academic Network), UniTwin UNESCO, ISA, ESA, EPA, ENTER Mental Health Network.

Przewodnicząca Katedry UNESCO im. Janusza Korczaka, pracowniczka IP bierze udział w działaniach międzyrządowego światowego biura MOST UNESCO Management of Social Transformations, w charakterze eksperta międzynarodowego reprezentującego rząd Polski. Do praktycznych osiągnięć

Katedry w tym zakresie należy uznać wprowadzenie do priorytetów Agendy ONZ na najbliższe 2 lata – zapisów o orientacji na młodzież i na osoby z niepełnosprawnościami (18.06.2024 UNESCO HQ). Polska została wybrana do Międzypaństwowej Rady Programu MOST podczas 42. sesji Konferencji Generalnej UNESCO w 11.2023 r. i ma obecnie wice-prezycjencję w obradach UNESCO Forum. Posiadanie głosu w Radzie obok Ambasadora RP jest dla Instytutów Pedagogicznych APS ogromnym wyróżnieniem i realnie oddziałuje na priorytety polityki Narodów Zjednoczonych.

7.3. Oferta zajęć w językach obcych i program profesorów wizytujących

Podstawą włączania studentów kierunku pedagogika w światowy dorobek nauk społecznych jest znajomość języków obcych. Priorytetem jest zapewnienie przez Uczelnię dobrego przygotowania do uczenia się w językach obcych, udział w zajęciach w językach obcych oraz stworzenie możliwości do mobilności i wymiany międzynarodowej.

Umiędzynarodowienie studiów na kierunku pedagogika:

- lektoraty z języka angielskiego (B2, C1), niemieckiego (B2), rosyjskiego (B2), francuskiego (B2) (ostatni do roku 2021/22) (B2);
- wyjazdy w ramach programów międzynarodowej wymiany;
- udział w międzynarodowych programach;
- prelekcje w językach obcych profesorów z zagranicy.

Kompetencje językowe studentów są rozwijane w trakcie lektoratów obejmujących na I i II roku 4 semestry nauki po 30 godzin – razem 120 godzin ćwiczeń. Lektoraty pogłębiają znajomości struktur gramatycznych, wzbogacają słownictwo, a przede wszystkim wprowadzają w terminologię obcojęzyczną z zakresu dyscypliny pedagogiki, zwłaszcza z obszaru pedagogiki. Lektoraty są prowadzone dla studentów kierunku pedagogika przez kompetentnych lektorów Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, będącego jednostką ogólnouczelnianą, odpowiedzialną za realizację lektoratów z języka obcego na poziomach B2 i C1 (ciągłe - lektoraty z języka angielskiego (B2, C1), niemieckiego (B2), rosyjskiego (B2), francuskiego (B2) - ostatni do roku 2021/22) (B2).

Od studentów jest wymagana znajomość struktur gramatycznych i form językowych, a także umiejętność przygotowania i prezentacji wypowiedzi dotyczących tematów akademickich i zawodowych. W trakcie kursu studenci piszą testy cząstkowe. Po IV semestrze przystępują do egzaminu końcowego na poziomie B2 lub C1, zgodnie z zaleceniami określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji. Wszyscy studenci uczęszczający na Lektoraty mają dostęp do platformy internetowej. Ćwiczenia, które są zamieszczone na platformie, zostały w całości przygotowane przez zespół wykładowców ze Studium Języków Obcych. Fakultety oraz zajęcia lektoratowe są prowadzone w oparciu o podręczniki napisane przez lektora APS – mgr Annę Treger, specjalnie na potrzeby kursów. Od początku roku 2017 Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych jest certyfikowanym ośrodkiem egzaminacyjnym Pearson Test of English – General. Uczelnia dba o warunki sprzyjające doskonaleniu umiejętności posługiwania się językiem obcym przez studentów. Zapewnia je mała liczba studentów w grupach co reguluje Zarządzenie nr 393/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 września 2022 roku. Zgodnie z Zarządzeniem grupa liczy co najmniej 14, ale nie więcej niż 20 osób, dzięki temu są osiągane przez studentów zamierzone efekty uczenia się.

Umiejętności językowe oraz wiedzę studenci kierunku pedagogika poszerzają także poprzez udział w wykładach otwartych prowadzonych przez zapraszanych prelegentów z zagranicy (zazwyczaj profesorów uczelni wyższych). Wykłady takie były prowadzone zarówno stacjonarnie, jak i on-line, co poszerzało grono odbiorców (on-line zwłaszcza w trakcie pandemii Covid-19 (2020/2021/2022)). W latach 2019-2024 odbyły się wykłady m.in.:

- prof. Piero Crispiani, University in Macerata, Włochy: spotkanie z cyklu "Mistrz na Forum", wykład pt. "Nowe pola badawcze współczesnej pedagogiki" (1.12.2020);
- dr Eleonora Palmieri, University in Macerata, Włochy: kolejne spotkanie z cyklu "Mistrz na Forum". Przedstawiono potwierdzoną badaniami naukowymi metodę prof. Piero Crispianiego pracy z dziećmi z zaburzeniami rozwoju i uczenia się oraz rezultaty wspólnej pracy badawczej i terapeutycznej jaką od lat dr Palmieri prowadzi z Profesorem (15.12.2020);
- prof. Mark Solms, University of Cape Town, wykład pt. "Current concepts of the unconscious and emotion in neuroscience: implications for psychoanalysis" (7.12.2021);
- Prof. Mark Bernheim, Fulbright Specialist in Maribor (2017), Slovenia (2022); Lecturer at University of Graz (Austria), wykład pt. „Walking Together the Bridge to Terabithia – Current Perspectives” (29.04.2022);
- dr Monika Gabriela Bartoszewicz, Associate Professor, UiT The Arctic University of Norway, wykład pt. "Qualitative Research Design in Social Sciences" (28.02.2023);
- prof. A. Novak-Foster, Quinnipiac University, USA, wykład pt. "Utilizing the arts to understand, connect and engage" (14.03.2023);
- prof. Marthinus Conradie, University of the Free State, RPA, wykład pt. "What is theory for? Crucial reminders for doctoral research" (26.03.2024).

W programach studiów uwzględniono fakultety i konwersatoria do wyboru, prowadzone w językach obcych takie jak:

- 2023L Social Problems in Structural and Individual Dimension 00-OF-SPI - Konwersatorium
- 2023L Wellbeing and Resilience in Care and Education 00-FF-WRC – Ćwiczenia
- 2023Z Beyond Binary: (Re)Defining Gender at Schools 00-OF-BBD – Konwersatorium
- 2023Z Critical Pedagogy and “Good Living”: Counter-Hegemonic Education Perspectives from Latin America 00-OF-CPG – Konwersatorium
- 2023Z Digitality and Social Media in Education: Opportunities and Risks 00-OF-DSM – Konwersatorium
- 2023Z Diversity Forum. Interfaith Dialog and Education for Peace 00-FF-DIF – Ćwiczenia
- 2023Z Education in War and Conflict Zones 00-OF-EWC – Konwersatorium
- 2023Z Educational Philosophy and Pedagogy of Law 00-OF-EPP – Konwersatorium
- 2023Z Human Rights 00-FF-HRI – Ćwiczenia
- 2023Z Language, Discourse and Society 00-OF-LDS -
- 2023Ln Social Problems in Structural and Individual Dimension 00-OF-SPI - Konwersatorium
- 2023Zn Children, Media and Technology 00-OF-CMT - Ćwiczenia
- 2023Zn Convention of the Rights of the Child and its Consequences in Legal Systems 00-OF-CRC - Konwersatorium
- 2023Z Managing Educational Facilities 00-OF-MEF
- 2023Ln Digitalität Und soziale Medien in der Bildung: Chancenund Risiken 00-OF-DUS - Konwersatorium
- 2023Ln Family and Childhood in Latin America 00-OF-FCL - Konwersatorium
- 2023Z Migrations Issues 00-OF-MIS - Konwersatorium
- 2023Z Pedagogy of a Child - Classical Thinkers and Theorists 00-OF-PCC – Konwersatorium
- 2023Z Social Tensions and the Implications for Education 00-OF-STI - Konwersatorium
- 2023Z Social Work in International Contexts 00-OF-SWI - Konwersatorium
- 2023Z Storytelling. The Role of Fairy Tales and Folk Stories in Children’s Upbringing 00-OF-SRF - Konwersatorium
- 2023Z The Issues of Contemporary Education: Modernization and Economic Growth 00-OF-TIM - Konwersatorium
- 2023Z The Issues of Contemporary Education: Social Stratification and Access to Education 00-OF-TIC - Konwersatorium

- 2023Z Fakultet Wellbeing and Resilience in Care and Education 00-FF-WRC

Wiele z nich prowadzonych jest przez profesorów wizytujących. Na kierunkach pedagogicznych gościmy przynajmniej 10-12 profesorów wizytujących rocznie.

Profesorowie wizytujący w roku 2023-2024: <https://www.aps.edu.pl/university/visiting-professors/>

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Akademia wspiera swoich studentów kierunku pedagogika w funkcjonowaniu, rozwiązywaniu różnorodnych problemów, planowaniu i realizowaniu swojego rozwoju w procesie kształcenia poczynając od procedury rekrutacyjnej, a skończywszy na procedurze dyplomowania. Najważniejszą rolę odgrywa tu budowanie bezpośrednich, opartych na zaufaniu i współpracy relacji student – nauczyciel akademicki oraz uwzględnianie zróżnicowanych potrzeb studentów.

Wspieraniu motywacji studentów do osiągania bardzo dobrych wyników w nauce służą następujące inicjatywy:

- system stypendiów naukowych dla studentów osiągających wysokie wyniki w nauce;
- konkurs Rektora na najlepszą pracę dyplomową;
- możliwość podjęcia studiów w systemie indywidualnej organizacji studiów;
- możliwość podjęcia studiów w systemie indywidualnego programu kształcenia dla studentów osiągających wysokie wyniki w nauce, pragnących w sposób zindywidualizowany rozwijać i poszerzać swoje kompetencje.

Oprócz opieki merytorycznej, działań motywacyjnych, inspiracji rozwojowych organizowanych w trakcie studiowania studenci kierunku pedagogika mogą korzystać ze wsparcia wykładowców w trakcie dyżurów odbywających się 2 razy w tygodniu dla studentów stacjonarnych oraz 2 razy w czasie semestru dla studentów niestacjonarnych (dyżury weekendowe). Możliwość kontaktu z wykładowcami zapewnia studentom także platforma USOS oraz aplikacja MS Teams. Do dyspozycji studentów są również służbowe adresy e-mail, o których informacja znajduje się na stronach APS oraz podawana jest na zajęciach.

Co roku z grona wykładowców powoływani są doradcy studentów dla poszczególnych roczników. Powołany doradca pełni tę funkcję przez cały okres kształcenia. Studenci uzyskują od opiekunów wsparcie w rozwiązywaniu pojawiających się problemów w toku ich studiów.

Sytuacje problemowe, skargi i wnioski płynące ze strony studentów rozpatrywane są również bezpośrednio przez dyrektora studiów. Studenci mają możliwość złożyć wniosek lub skargę w formie pisemnej oraz osobiście w trakcie dyżurów dyrekcji. Odwołanie od decyzji studenci składają do Rektora.

Rozpatrywaniem skarg i wniosków zajmuje się również Samorząd Studentów APS. Członkowie samorządu przyjmują wnioski drogą mailową. Pełnią również dyżury od poniedziałku do piątku oraz w weekendy (z myślą o studentach studiów niestacjonarnych). Samorząd studentów, który tworzą wszyscy studenci Akademii Pedagogiki Specjalnej stanowi niezależną reprezentację społeczności akademickiej i jej interesów na terenie Uczelni. Do zadań Samorządu należy między innymi:

- reprezentowanie interesów studentów w Akademii jak i na zewnątrz Akademii;
- obrona praw studentów Akademii;
- popieranie i realizacja naukowych, kulturalnych, sportowych, turystycznych i innych inicjatyw studenckich;
- uczestniczenie w podejmowaniu decyzji w zakresie spraw Akademii;
- współdecydowanie z władzami Akademii w sprawach związanych z pomocą materialną dla studentów, procesem kształcenia i wychowywania w Akademii.

Organami Samorządu Studentów APS są: Rada Studentów; Zarząd; Komisja Regulaminowa; Komisja Wyborcza Sąd Koleżeński i Odwoławczy Sąd Koleżeński.

W ramach Samorządu Studentów APS działa 6 komisji programowych:

- Komisja Dydaktyczna (dbałość o zapewnienie wysokiej jakości kształcenia w Akademii, reprezentowanie i promowanie edukacyjnych potrzeb studentów);
- Komisja Kultury (organizowanie przedsięwzięć o charakterze kulturalnym, sportowym, rekreacyjnym i rozrywkowym);
- Komisja ds. Promocji i Współpracy (pozyskiwanie partnerów, sponsorów i patronów medialnych);
- Komisja ds. Osób z Niepełnosprawnością – organizacja pomocy studentom APS z niepełnosprawnością, proponowanie zmian i rozwiązań w dostosowaniu architektury i infrastruktury APS do potrzeb osób z niepełnosprawnością;
- Komisja Socjalno-Bytowa (udział w podziale środków Funduszu Pomocy Materialnej na poszczególne świadczenia pomocy materialnej; udział w przydzielaniu miejsc w akademikach, upowszechnianie informacji na temat świadczeń pomocy materialnej wśród studentów Akademii);
- Komisja ds. Uczelnianych Organizacji Studenckich (koordynowanie działalności Uczelnianych Organizacji Studenckich, reprezentowanie organizacji wobec władz Uczelni, opiniowanie i przedstawianie Radzie wniosków na temat przydziału funduszy na statutową działalność Uczelnianych Organizacji Studenckich).

Senatorowie studenccy zasiadają w Komisjach Senackich, Komisjach Dyscyplinarnych oraz w Radzie Bibliotecznej, reprezentując w nich interesy studentów APS i dbając o ich prawa.

Wsparcie studentów kierunku pedagogika odbywa się na kilku poziomach. Jest nakierowane przede wszystkim na rozwój naukowy, rozwijanie kompetencji i zaangażowania zawodowego, a także rozwój osobowości i gotowości do uczenia się i doskonalenia, przygotowania do pracy naukowo-badawczej. Wsparcie dostosowane jest do różnych potrzeb studentów, co uwzględnia Regulamin studiów, stanowiący załącznik do Uchwały nr 725/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 24 kwietnia 2024 r. roku (zwany dalej Regulaminem studiów APS), obowiązuje od roku akademickiego 2024/2025. Zawarte w nim są informacje dotyczące m.in. organizacji studiów, praw, obowiązków i odpowiedzialności studenta, warunków i trybu odbywania zajęć dydaktycznych, w tym studiów według Indywidualnego Programu Studiów i Indywidualnej Organizacji Studiów, zaliczania zajęć, trybu i zasad udzielania urlopów i usprawiedliwiania nieobecności na zajęciach, pomocy dla studentów z niepełnosprawnościami, zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz przyznawania nagród i wyróżnień (dostępny dla studentów na stronie www.aps.edu.pl w zakładce Studenci).

8.1. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia

Studenci kierunku pedagogika, podobnie jak studenci innych kierunków w APS, są informowani o systemie wsparcia na stronie APS (www.aps.edu.pl w zakładce Studenci > Wsparcie studentów). Informacji udzielają również doradcy studentów (każdy rocznik ma swojego doradcę, ich wykaz znajduje się na stronie APS). Powyższe informacje przekazywane są również podczas dnia adaptacyjnego dla I roku studiów, zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Informacji na temat wsparcia osób z niepełnosprawnościami, w kwestii akademików czy pomocy materialnej udziela również Samorząd Studencki oraz Biuro Pomocy Materialnej i Dyplomowania (czynne codziennie). Szczegółowe informacje dotyczące dostępności zamieszczone są również na stronie APS (<http://www.aps.edu.pl/uczelnia/deklaracja-dostepnosci/>). Zawarto tam m.in. informacje na temat dostępności strony internetowej i dostępności architektonicznej. Uczelnia zapewnia dostępność swojej strony internetowej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Oświadczenie w sprawie dostępności ma zastosowanie do strony internetowej www.aps.edu.pl.

8.2. Wsparcie studentów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami

Zapisy dotyczące osób z niepełnosprawnościami uwzględnione są w misji i statucie Uczelni, Regulaminie studiów oraz innych regulaminach w części dotyczącej wspierania studentów ze szczególnymi potrzebami. Wsparcie dla studentów z niepełnosprawnościami lub ze szczególnymi potrzebami wymagającymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych zagwarantowane jest w *Regulaminie stwarzania studentom z niepełnosprawnościami lub ze szczególnymi potrzebami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych* (Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 377/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1września 2022 r.). W Uczelni aktywnie pracuje Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych, mgr Wojciech Polak. Pomoc studentom z niepełnosprawnościami oferowana przez APS ma na celu wyrównanie szans i umożliwienie im pełnego uczestnictwa w zajęciach. Podejście do studentów z niepełnosprawnościami jest indywidualne, a wsparcie dobierane do ich szczególnych potrzeb. Studenci niepełnosprawni mają możliwość ubiegania się o indywidualne rozwiązania problemów związanych z ich kształceniem. Wśród różnych udogodnień warto wymienić możliwości:

- nagrywanie zajęć (po złożeniu przez studenta deklaracji o wykorzystaniu zarejestrowanego materiału wyłącznie na użytek własny, na podstawie której otrzymuje stosowne pozwolenie na rejestrację zajęć);
- otrzymanie w formie pisemnej lub elektronicznej materiałów dydaktycznych od prowadzącego zajęcia, uzyskanie wsparcia asystenta w zajęciach dydaktycznych;
- uzyskanie pomocy asystenta naukowo-metodycznego (działanie regulowane odrębnymi przepisami);
- wsparcie tłumacza języka migowego;
- dostosowanie form zaliczeń do potrzeb i możliwości studenta (np. zmiana formy zaliczenia z pisemnej na ustną, czy z grupowej na indywidualną);
- indywidualną organizację studiów, korzystanie z będącego w dyspozycji uczelni sprzętu specjalistycznego ułatwiającego dostęp do informacji i zajęć;
- korzystanie z urządzeń wspomagających własnych lub wypożyczonych z APS zgodnie z regulaminem wypożyczalni sprzętu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnościami;
- inną niezbędną i racjonalną pomoc zapewniającą wyrównywanie szans edukacyjnych.

Równolegle wykładowcy zostali uwrażliwieni na metodykę pracy dydaktycznej z osobami z niepełnosprawnością i jako przykład takich działań można podać przygotowanie przez studentów z Samorządu Studenckiego dokumentów ze wskazówkami dla nauczycieli akademickich dotyczącymi zajęć z osobami z niepełnosprawnością mowy, ze studentami niesłyszącymi i niedosłyszącymi oraz niewidomymi i słabowidzącymi. Studenci z niepełnosprawnościami mogą także ubiegać się o wsparcie w zakresie pomocy w zdobywaniu materiałów dydaktycznych niezbędnych do studiowania oraz stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnościami (stypendium dla osób niepełnosprawnych w rozumieniu Ustawy).

Ponadto uczelnia wspiera studentów z niepełnosprawnością, zapewniając:

- dostęp do bibliotek cyfrowych,
- dostosowany sprzęt (sprzęt komputerowy, dostosowany sprzęt do ćwiczeń),
- dostosowane lektoraty z języka obcego,
- transport specjalistyczny,
- wsparcie asystentów wspierających,
- wsparcie Akademickiej Poradni Psychologicznej (korzystanie z pomocy objęte jest poufnością).

Zapisy dotyczące osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami uwzględnione zostały w paragrafie 14, 24 oraz 32 obowiązującego Regulaminu studiowania w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (Załącznik nr 1 do uchwały nr 725/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 24 kwietnia 2024 r.). Ponadto wsparcie studentom z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami jest udzielane zgodnie z obowiązującym w Uczelni Regulaminem stwarzania studentom z niepełnosprawnościami lub ze szczególnymi potrzebami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych.

Studenci z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami są wspierani przez Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Pełnomocnik dostępny jest dla studentów od poniedziałku do piątku w biurze znajdującym się na terenie APS, jak również istnieje możliwość kontaktu drogą mailową, telefoniczną oraz zdalnie poprzez aplikację MS Teams.

Studenci będący osobami z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami mogą ubiegać się o dostosowanie warunków odbywania studiów do ich szczególnych potrzeb w tym rodzaju niepełnosprawności.

W tabeli poniżej przedstawiono informacje o liczbie studentów z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności studiujących w APS.

Tabela 35. Liczba studentów PPW z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności studiujących w APS

Rok akademicki	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
2019/2020	2	1
2020/2021	4	1
2021/2022	5	2
2022/2023	7	5
2023/2024	11	4

Jednym z działań wspierających studentów z niepełnosprawnościami jest realizacja projektu „W nowe 100lecie APS nowe do100sowania”, którego celem było zwiększenie dostępności Uczelni dla osób ze szczególnymi potrzebami. W ramach projektu powołano Radę ds. dostępności, która opracowała ankietę skierowaną do wszystkich studentów po to, by uzyskać sugestie odnośnie dostępności Akademii w zakresach: architektonicznym, cyfrowym, informacyjno-komunikacyjnym. W Uczelni na bieżąco dostosowywana jest przestrzeń do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami.

W ramach projektu została wprowadzona także funkcja asystenta naukowo-metodycznego do wsparcia procesu dydaktycznego, która poszerza ofertę wsparcia studenta ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami w Akademii. Funkcję tę może pełnić pracownik Akademii posiadający wiedzę i kompetencje z zakresu zgłoszonego do konsultacji przez studenta. Działanie asystenta naukowo-metodycznego regulowane są odrębnym Regulaminem – Załącznik nr 1 Zarządzenia Rektora APS nr 133/2021 z dnia 27 stycznia 2021r.).

Pracownicy mogli poszerzać swoją wiedzę na temat pracy ze studentem z różnego rodzaju szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami, poprzez uczestnictwo w projekcie "Dokształć dydaktyczną uczelnię" realizowanym na podstawie umowy z Ministerstwem Edukacji

i Nauki (umowa nr MEiN /2022/DIR/1821). Część warsztatów w ramach tego projektu poświęcona była poszerzaniu świadomości wykładowców na temat pracy ze studentem z niepełnosprawnościami, by umożliwić im pełne uczestnictwo w zajęciach.

8.3. Wsparcie organizacyjne i materialno-bytowe w procesie studiowania

Indywidualny Program Studiów (IPS)

Studiowanie według IPS (§ 13 Regulaminu studiów APS) polega na rozszerzeniu efektów uczenia się w ramach studiowanego kierunku, bądź w wyniku udziału studenta w projektach badawczych. Jest to możliwość skierowana do studentów o wysokiej średniej, chcących w sposób indywidualny, pod opieką samodzielnego pracownika naukowego realizować program studiów uzupełniony o wybrane przedmioty fakultatywne poszerzające efekty uczenia się i/lub udział w projektach badawczych.

Indywidualna Organizacja Studiów (IOS)

Według Regulaminu studiów APS (§ 14), student może ubiegać się o indywidualną organizację studiów. Przyznaje się go studentowi, który nie może realizować zajęć według obowiązującego planu z powodu: realizacji różnic programowych, powtarzania przedmiotów, studiowania drugiego kierunku lub na innej uczelni, ważnych wydarzeń życiowych, szczególnych potrzeb, w tym niepełnosprawności lub choroby przewlekłej lub innej potrzeby określonej w Ustawie o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z dnia 19 lipca 2019 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240, z późn. zm.). Student dostaje wówczas pozwolenie na realizację przedmiotów wymaganych programem studiów według indywidualnego planu (najczęściej w różnych grupach). Akademia jest otwarta na indywidualizowanie procesu kształcenia dla studentów znajdujących się w nowych sytuacjach życiowych, np. w przypadku rodzicielstwa, studiujących młodych matek, studentów odczuwających następstwa zdrowotne pandemii lub przedłużającego się stanu obniżonej kondycji psychicznej (stanów depresyjnych).

Programy mobilności międzynarodowej Erasmus+

Program edukacyjnej wymiany międzynarodowej Erasmus+ skierowany jest do studentów APS, którzy spełniają wymogi określone w programie. Program ten wspiera mobilność ponadnarodową również studentów z niepełnosprawnościami i w trudnej sytuacji materialnej. Studenci otrzymujący stypendium socjalne w związku z trudną sytuacją materialną oraz studenci z niepełnosprawnościami kwalifikują się do Programu jako "osoby z mniejszymi szansami". Głównym celem programu jest podniesienie kompetencji zawodowych i kluczowych studentów poprzez zrealizowanie części programu kształcenia w zagranicznej uczelni. Szczegółowe informacje dotyczące kryteriów, harmonogramu, formularzy, listy uczelni partnerskich i rekrutacji obu programów znajdują się na stronie uczelni (www.aps.edu.pl w zakładce Studenci > Erasmus+ studenci APS).

Studenci w trudnej sytuacji materialnej mogą liczyć na wsparcie finansowe lub rzeczowe ze strony Uczelni:

Stypendia z funduszy pomocy materialnej

W Uczelni funkcjonuje Biuro Pomocy Materialnej i Dyplomowania, które organizuje m. in. wsparcie w obszarze udzielania studentom stypendiów. Studentów obowiązuje Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów (Zarządzenie nr 527/2023 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 20 listopada 2023 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 511/2023 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 września 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu ustalania wysokości,

przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej oraz trybu i kryteriów ich przyznawania dla studentów Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej). Pomoc materialną może otrzymać student, który spełnia warunki określone w Ustawie i Regulaminie. Z Funduszu student może ubiegać się o przyznanie następujących świadczeń: a) stypendium socjalnego; b) stypendium dla osób niepełnosprawnych; c) stypendium rektora i d) zapomogi (Regulamin i niezbędne informacje dostępne na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w Zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

Stypendium rektora

Studenci o wybitnych osiągnięciach naukowych, sportowych czy artystycznych oraz mający wysoką średnią ocen, mogą ubiegać się o stypendium rektora. Zasady przyznawania stypendium określa ww. Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i Zarządzenie Nr 55/2020 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 października 2020 r. w sprawie kryteriów oceny działalności naukowej, artystycznej i sportowej studenta uprawniających do ubiegania się o przyznanie stypendium rektora (Dokumenty i niezbędne informacje dostępne są na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w Zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

Stypendium ministra

Stypendium Ministerstwa Edukacji i Nauki może otrzymać student wykazujący się znaczącymi osiągnięciami naukowymi lub artystycznymi związanymi ze studiami lub znaczącymi osiągnięciami sportowymi. Warunki ubiegania się o stypendium ministra regulują przepisy ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (niezbędne informacje dostępne są na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w Zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

Akademiki

Za pośrednictwem Biura Pomocy Materialnej i Dyplomowania studenci mają możliwość ubiegania się o zakwaterowanie w Domu Studenta. Pierwszeństwo przyznania miejsca w DS przysługuje studentowi, któremu codzienny dojazd do Akademii uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie i który znajduje się w trudnej sytuacji materialnej (niezbędne informacje dostępne są na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w Zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

Studenci w trudnej sytuacji życiowej mogą korzystać z bezpłatnych porad prawnych i wsparcia psychologicznego w zorganizowanych przez Akademię poradniach:

Akademicka Poradnia Psychologiczna (APP)

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie od 2015 roku działa Akademicka Poradnia Psychologiczna (APP) w obszarze wszechstronnego wsparcia udzielanego studentom. Poradnia udziela bezpłatnej pomocy psychologicznej studentkom i studentom wszystkich kierunków studiów stacjonarnych, niestacjonarnych i podyplomowych APS w postaci konsultacji psychologicznych, poradnictwa psychologicznego, interwencji kryzysowej, warsztatów psychoedukacyjnych, psychoterapii indywidualnej, psychoterapii grupowej. Porady udzielane są pięć razy w tygodniu, a w okresie wakacyjnym Poradnia pracuje zdalnie. Na stronie Poradni dostępne są także materiały edukacyjne dla zainteresowanych (artykuły naukowe, teksty, porady). Poradnią kieruje dr Lidia Zabłocka-Żytka (Instytut Psychologii) (niezbędne informacje dostępne są na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w Zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

Akademicka Poradnia Prawna dla Studentek i Studentów APS

Studenci APS, którzy ze względu na swoją sytuację materialną nie są w stanie skorzystać z odpłatnej pomocy prawnej adwokata lub radcy prawnego, mogą skorzystać z pomocy dwóch prawniczek, pracownic badawczo-dydaktycznych Zakładu Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej Instytutu Pedagogiki. Poradnia świadczy konsultacje prawne, prowadzi wykłady akademickie, udostępnia materiały edukacyjne oraz angażuje studentki i studentów do aktywnego zaangażowania się w problematykę prawną poprzez ogłaszane konkursy. Terminy dyżurów oraz kontakt podane są na stronie Uczelni (www.aps.edu.pl w Zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

Wsparcie działalności naukowej studentów

Wsparcie rozwoju naukowego studentów odbywa się poprzez umożliwianie im brania czynnego udziału w projektach naukowych i popularyzatorskich realizowanych przez Instytut Pedagogiki oraz poprzez zaangażowanie w prace dwóch studenckich kół naukowych.

1. *Koło Naukowe Robotyki i Nowych Technologii „RoboTech”* zajmuje się poszerzaniem wiedzy na temat robotyki jak i informatyki, oraz ich zastosowań w edukacji. Celem jest kształcenie studentów w zakresie korzystania z najnowszych technologii i zdobywanie nowego doświadczenia. Misją KN jest otwartość na nowe projekty oraz współpracy, które pozwolą studentom poznać nowe, interesujące rozwiązania oraz ludzi, z którymi mogą wymienić się wiedzą i doświadczeniem. Zespół KN ma dostęp do bogatego wachlarza najnowocześniejszego sprzętu, od mniejszych i większych robotów edukacyjnych aż po gogle VR. Przewodniczącą jest studentka Julia Zagroba, a opiekę naukową sprawują dr Anna Róża Makaruk i dr Justyna Wiśniewska z Instytutu Pedagogiki.

2. *Koło Naukowe Ekologii „EKO APS”* zrzesza studentów interesujących się zagadnieniami z dziedziny wspierania proekologicznego podejścia w Akademii i poza nią, promowaniem postawy ekologicznej, a przy tym rozwijaniem swojej wiedzy i zainteresowań z różnych innych płaszczyzn m.in. z dziedziny filozofii, globalistycznego podejścia, a nawet mody „no waste”. Przewodniczącą KN jest studentka Alicja Sztormowska, a jego opiekunami naukowymi są dr Ewa Duda Instytut Pedagogiki) i dr Piotr Rosół (Instytut Filozofii i Socjologii).

Pracownicy jednostek sprawujących opiekę nad kołami naukowymi wspierają studentów w działalności zawodowej, tworząc przestrzeń podczas zajęć dydaktycznych oraz pozadydaktycznych do rozwijania zainteresowań i umiejętności pracy badawczo-naukowej.

Studenci mają możliwość zdobywania kompetencji badawczych podczas realizacji prac dyplomowych licencjackich i magisterskich oraz zajęć z przedmiotu *Projekt badawczy specjalnościowy* (studia II stopnia). Ich opiekunami naukowymi są nauczyciele mający doświadczenie w projektowaniu, realizacji i upowszechnianiu badań w czasopismach naukowych i w ramach grantów badawczych. Pod czujnym mentorskim okiem nauczycieli, studenci biorą udział w (1) opracowaniu i krytycznej dyskusji koncepcji projektu, wpisującego się w obszary tematyczne studiowanej specjalności, (2) przygotowywaniu narzędzia badawczego (i ewentualnie materiałów pomocniczych), (3) realizacji projektu w terenie, (4) porządkowaniu, weryfikacji i analizie zebranego materiału oraz (5) opracowywaniu raportu z działania wraz z prezentacją z realizacji projektu. Najlepsze projekty uzyskują rekomendację upowszechnienia podczas konferencji lub jako komunikat z badań w czasopiśmie naukowym. Kompetencje organizacyjne odnoszące się do wydarzeń naukowych, studenci mają okazję nabywać będąc włączanymi w proces współtworzenia i obsługi konferencji.

8.4. Wsparcie w kontynuowaniu kształcenia i wchodzeniu na rynek pracy

Studenci pedagogiki I stopnia mogą kontynuować studia na II stopniu zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym, a po uzyskaniu tytułu zawodowego magistra – po spełnieniu odpowiednich wymagań – w Szkole Doktorskiej.

We wchodzeniu na rynek pracy szczególnie przydatne są praktyki zawodowe. Łączny wymiar praktyk studenckich na kierunku pedagogika na studiach pierwszego stopnia wynosi 160 godzin (praktyka asystencka – 40 godzin na I roku, praktyka pedagogiczna 1 – 60 godzin na II roku, praktyka pedagogiczna 2 – 60 godzin na III roku), natomiast na studiach drugiego stopnia 100 godzin, w podziale 40 godzin na I roku i 60 godzin na II roku. Zasady odbywania praktyk określone są w „Regulaminie praktyk studenckich” (Regulamin oraz inne niezbędne dokumenty dla studentów i pracowników w obszarze praktyk dostępne są na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w zakładce Studenci > Przebieg studiów >> Praktyki). Oferta praktyk jest rozwijana poprzez podpisywanie porozumień w sprawie realizacji praktyk z placówkami edukacyjnymi, urzędami pracy, placówkami szkolno-wychowawczymi, instytucjami pomocy społecznej, opiekuńczymi, wychowawczymi, dydaktycznymi, resocjalizacyjnymi, penitencjarnymi itd. W uczelni działa Biuro Organizacji Studiów i Praktyk, które umożliwia studentom nawiązanie kontaktu między studentami a instytucjami. Studenci poszczególnych specjalności mają przydzielonego Opiekuna praktyk – są nimi wykładowcy prowadzący przedmioty specjalnościowe.

8.5. Różne rodzaje aktywności studentów

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie jest uczelnią sprzyjającą realizowaniu przez studentów różnych rodzajów aktywności, odpowiadających ich potrzebom: sportowym, artystycznym czy organizacyjnym.

W uczelni działa od wielu lat Akademicki Związek Sportowy, w ramach którego studenci i studentki mogą uczestniczyć w spotkaniach sekcji piłki siatkowej kobiet. Obowiązkowe zajęcia na I roku z wychowania fizycznego pozwalają studentom na wybór określonej formy zajęć: aerobik, siłownia czy gry zespołowe. Nasi studenci uczestniczą w różnych rozgrywkach i zawodach, zdobywając nagrody drużynowe i indywidualne.

Od kilku lat prężnie działa Chór Akademii Pedagogiki Specjalnej „APSurd”, któremu z ramienia studentów przewodniczy Małgorzata Jagła oraz Reprezentacyjny Zespół Wokalno-Instrumentalny Regimentum: „R.Z.W.I.R.”- przewodnicząca Zuzanna Szczęsna. Obie organizacje zrzeszają najbardziej utalentowanych muzycznie i aktorsko studentów. Opiekę artystyczno-metodyczną sprawują mgr Adam Pietruszka (dyrygent i kompozytor dzieł sceniczno-wokalnych) we współpracy z dr Magdaleną Ostolską (autorką tekstów, scenariuszy, reżyserką i nauczycielem emisji głosu). Zespoły uświetniają swoim profesjonalnie przygotowanym repertuarem najważniejsze wydarzenia Akademii.

Na terenie uczelni prężnie działają koła naukowe z różnych kierunków, zapraszające w swoje struktury studentów z całej Uczelni. Dzięki przynależności i działalności w kołach naukowych, studenci mogą realizować swoje pasje i zainteresowania, nierzadko mając możliwość uczestniczenia w badaniach i konferencjach.

Studenci pedagogiki zaangażowani są w akcje informacyjne oraz promowanie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie poprzez udział w Dniach Otwartych APS.

8.6. Dostęp do wykwalifikowanej kadry administracyjnej

Sprawami kształcenia w APS zajmuje się Prorektor ds. Kształcenia. Do zadań Prorektora należy w szczególności nadzór w zakresie: organizacji studiów, planów i programów studiów, procesu zapewniania jakości kształcenia, praktyk zawodowych studentów, tworzenia nowych kierunków studiów i specjalności, studiów podyplomowych, oraz kursów dokształcających i szkoleń, działalności

studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających i szkoleń w Akademii, obsady zajęć i obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich; rozpatrywanie odwołań i wydawanie decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach studentów związanych z tokiem studiów na poziomie drugiej instancji, w oparciu o stosowne upoważnienie zgodne z wymogami Kodeksu postępowania administracyjnego otrzymane od Rektora; współpraca z jednostkami pozauczelnianymi w zakresie kształcenia oraz zapewniania jakości kształcenia; współpraca z Senacką Komisją ds. Kształcenia i Spraw Studenckich; współpraca z dyrektorami studiów i Kwestorem w zakresie ustalania opłat za studia i zajęcia dydaktyczne; dysponowanie, we współpracy z samorządem studenckim, funduszem materialnym i własnym funduszem stypendialnym Akademii oraz rozpatrywanie odwołań studentów od decyzji Komisji Stypendialnej w oparciu o stosowne upoważnienie zgodne z wymogami Kodeksu postępowania administracyjnego otrzymane od Rektora; współpraca z Zarządem Samorządu Studenckiego w zakresie określonym w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym oraz regulacjach wewnętrznych; rejestracja organizacji studenckich; przyjmowanie rocznych sprawozdań z działalności organizacji studenckich.

Kadra administracyjna wspierająca studentów w procesie kształcenia składa się z pracowników z wykształceniem wyższym i średnim, z wieloletnim doświadczeniem, którzy w swojej pracy nieustająco podnoszą kwalifikacje i służą pomocą nie tylko studentom, ale także młodszym, mniej doświadczonym pracownikom. Zakres zadań i odpowiedzialności jednostek administracyjnych oraz ich pracowników reguluje Regulamin organizacyjny APS (załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 15/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 września 2024 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego APS). System obsługi administracyjnej studentów znajduje się w pionie organizacyjnym Prorektora ds. kształcenia i składa się następujących jednostek:

Zespół ds. Dostępności i Zróżnicowanych Potrzeb – do jego zadań należy w szczególności: informowanie kandydatów o rodzaju udogodnień, wsparcia, stypendiach itp.; rejestracja studentów i indywidualne ustalenie wsparcia; rejestracja studentów z niepełnosprawnościami w bazie USOS, aktualizacja dokumentacji; wydawanie studentom zgód na nagrywanie wykładów, wraz z deklaracjami dotyczącymi praw autorskich; współpraca z Biurem Planowania Kształcenia w zakresie dostosowania planów zajęć dla studentów w dostępnych salach, zmniejszonej liczby okienek, ograniczonej możliwości przemieszczania się itp.; koordynowanie transportu specjalistycznego dla studentów lub wydawanie stosownych zezwoleń na wjazd na parking Akademii; przydzielanie, koordynowanie działań tłumaczy języka migowego; przydzielanie, koordynowanie lektoratów z języka obcego dla studentów z wadą słuchu i wadą wzroku; koordynowanie działań asystentów osób z niepełnosprawnościami; zbieranie dokumentacji, pomoc w wypełnianiu wniosków, zbieranie wniosków do stypendiów specjalnych; pomoc w wypełnianiu wniosków do innych stypendiów, zapomóg, programów PFRON itp.; wsparcie doradcze w sytuacjach trudnych lub konfliktowych zarówno dla studentów, jak wykładowców; przygotowywanie i wprowadzanie do bazy POL-on informacji w zakresie doktorantów z niepełnosprawnościami; doradzanie przy pisaniu i składaniu wniosków, opiniowanie pism i podań do władz Akademii, kierowników jednostek lub nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia; ustalanie form dostosowania egzaminów i zaliczeń (zmiana formy i terminów egzaminów i zaliczeń, udział jako asystent podczas egzaminu), zwiększenia absencji, wydłużenia sesji egzaminacyjnej itp.; nawiązywanie współpracy z innymi pełnomocnikami lub biurami BON innych uczelni celem wymiany doświadczeń, dobrych praktyk, doradztwa itp.; przygotowywanie umówi rozliczanie rachunków bądź faktur za wszystkie działania w tym umówi rachunków za działania asystentów, tłumaczy języka migowego, lektoratów z języka obcego, porad psychologicznych, faktur za transport specjalistyczny lub innych zajęć; wnioskowanie o finansowanie niezbędnych urządzeń i wyposażenia uczelni; współpraca z pełnomocnikiem programu ERASMUS w zakresie kwalifikacji i wsparcia studentów z niepełnosprawnościami do programu ERASMUS+ (POWER); przekazywanie studentom z niepełnosprawnościami w postaci newslettera istotnych informacji, m.in. nowych form wsparcia na uczelni, przypominanie o terminach składania wniosków o stypendia, możliwości uczestniczenia w badaniach, np. do prac dyplomowych studentów lub w badaniach naukowych prowadzonych

na uczelni z zakresu niepełnosprawności, dystrybucja szkoleń, staży, informacji o programach wsparcia i ofert pracy skierowanych bezpośrednio do studentów/absolwentów z niepełnosprawnościami. W skład Zespołu ds. Dostępności i Zróżnicowanych Potrzeb wchodzi m.in. Pełnomocnik Rektora ds. dostępności i zróżnicowanych potrzeb.

Biuro Obsługi Osób Studiujących (BOOS) – do jego zadań należy w szczególności: współpraca z dyrektorami studiów w zakresie spraw związanych z przebiegiem studiów (m.in. semina, fakultety, nostryfikacje); przyjęcie z Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej kompletu dokumentów osób przyjętych w wyniku rekrutacji na I rok studiów w danym roku akademickim; sprawdzanie kompletności dokumentów przyjętych od Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej; transport danych kandydatów z systemu IRK do systemu USOS i nadanie numerów albumów; zlecenie wydruku ELS i przedłużanie ważności ELS; prowadzenie dokumentacji przebiegu studiów w formie papierowej i elektronicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami; przygotowanie i wydanie studentom różnego rodzaju zaświadczeń; prowadzenie korespondencji ze studentami w sprawach dotyczących przebiegu studiów; monitorowanie i kontrola wnoszenia opłat za studia (zgodnie z procedurą obsługi modułu opłat za usługi edukacyjne w USOS); sporządzanie obowiązujących statystyk i sprawozdawczości w zakresie organizacji i przebiegu studiów (w tym w systemie POL-on); przygotowanie akt i niezbędnej dokumentacji do egzaminu dyplomowego; przekazanie do archiwum akt studentów skreślonych; przygotowanie projektów aktów normatywnych dotyczących zakresu działania biura.

Biuro Organizacji Studiów i Praktyk (BOSiP) – do jego zadań należy: wsparcie działań projakościowych (statystyki, zestawienia, monitorowanie postępów w uzupełnianiu zawartości sylabusów przedmiotów w systemie USOS (studia wyższe, studia podyplomowe i szkoła doktorska); obsługa administracyjna Centrum Doskonalenia Dydaktycznego (CDD), w szczególności: obsługa administracyjna szkoleń, obsługa administracyjna rekrutacji pracowników do udziału w szkoleniach wewnętrznych, seminariach, konferencjach etc. związanych z obszarem doskonalenia dydaktyki akademickiej; weryfikacja formalna materiałów potrzebnych do otwarcia studiów wyższych, podyplomowych i kursów; współpraca z dyrektorem Centrum Kształcenia i dyrektorami studiów w zakresie prowadzenia dokumentacji powoływania i likwidacji kierunków studiów wyższych, podyplomowych i kursów, zatwierdzania i modyfikowania programów; uruchamianiem kolejnych edycji studiów podyplomowych i kursów, w tym powoływania kierowników studiów podyplomowych i kursów; prowadzenie spraw związanych z praktykami studenckimi i hospitacjami we współpracy z koordynatorem praktyk, opiekunami i kierownikami praktyk, kierownikami studiów podyplomowych i kursów; prowadzenie rejestru i przyjmowanie sprawozdawczości uczelnianych organizacji studenckich; prowadzenie sprawozdawczości dotyczącej działalności biura, m.in. POL-on, GUS, Wojskowe Centrum Rekrutacji; sporządzanie zestawień na potrzeby kierownictwa Akademii; archiwizacja sporządzonej dokumentacji.

Zespół ds. Rekrutacji – do zadań zespołu należy: udzielanie informacji kandydatom na studia wyższe, studia podyplomowe i kursy (w przypadku studiów wyższych – poza okresem prac Komisji Rekrutacyjnej); współpraca z właściwymi jednostkami w zakresie opracowywania aktów prawnych dotyczących rekrutacji na studia wyższe, podyplomowe i kursy; współpraca z Komisją Rekrutacyjną, dyrektorami studiów oraz kierownikami studiów podyplomowych i kursów w sprawach związanych z ofertą edukacyjną oraz aktualizacją strony internetowej i systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK); aktualizacja oferty edukacyjnej studiów wyższych, studiów podyplomowych oraz kursów w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK); obsługa systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK) we współpracy z Biurem Aplikacji Komputerowych w zakresie studiów podyplomowych, kursów oraz studiów wyższych (poza okresem prac Komisji Rekrutacyjnej); aktualizacja strony internetowej w części dotyczącej rekrutacji na studia wyższe, studia podyplomowe i kursy; prowadzenie sprawozdawczości dotyczącej procesu rekrutacji na studia wyższe, studia podyplomowe i kursy, m.in. Nawigator edukacji, ranking Perspektyw, ankieta EN-1; przygotowywanie materiałów w zakresie rekrutacji na potrzeby promocji; archiwizowanie sporządzonej dokumentacji.

Biuro Pomocy Materialnej i Dyplomowania – do jego zadań należy: obsługa stypendiów dla studentów i doktorantów z funduszu pomocy materialnej: przygotowanie projektów aktów normatywnych dotyczących pomocy materialnej, gromadzenie dokumentacji, sprawdzanie poprawności złożonych dokumentów oraz obliczanie wysokości dochodu, sporządzanie list wypłat stypendiów dla studentów i doktorantów, przygotowanie i wydawanie decyzji administracyjnych, prowadzenie rejestrów decyzji administracyjnych; obsługa stypendiów doktoranckich: przygotowanie projektów aktów normatywnych dotyczących stypendiów doktoranckich, gromadzenie dokumentacji, sporządzanie list wypłat stypendiów, przygotowanie decyzji administracyjnych, prowadzenie rejestrów decyzji administracyjnych, obsługa Programu Stypendialnego dla Polonii w ramach Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej: rozdział stypendiów na podstawie skierowań z NAWA, sporządzanie list wypłat stypendiów, sporządzanie semestralnych sprawozdań dla NAWA; obsługa studenta kończącego studia: przygotowanie projektów aktów normatywnych dotyczących absolwentów, wprowadzanie danych dotyczących egzaminu dyplomowego/magisterskiego do dyplomu i suplementu, drukowanie i wydawanie dyplomów i suplementów, prowadzenie księgi dyplomów, przekazywanie dokumentacji absolwentów do archiwizacji; a ponadto: prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem miejsc w domach studenckich, sporządzanie obowiązujących statystyk i sprawozdawczości w zakresie stypendiów i absolwentów, bieżąca obsługa absolwentów, prowadzenie ewidencji i gospodarki drukami ścisłego zarachowania pobieranych z magazynu Akademii, aktualizacja informacji dotyczących stypendiów i absolwentów na stronie internetowej Akademii. Działania związane z obsługą stypendiów dla studentów z funduszu stypendialnego tj. przygotowanie projektów aktów normatywnych dotyczących pomocy materialnej, w tym gromadzenie dokumentacji, sprawdzanie poprawności złożonych dokumentów oraz wniosków o stypendia prowadzone są we współpracy z Samorządem Studenckim.

Biuro Planowania Kształcenia – do jego zadań należy: planowanie kształcenia: przygotowywanie obsady pedagogicznej dla poszczególnych lat studiów we współpracy z dyrektorami instytutów, kierownikami katedr, zakładów oraz pracowni, przygotowywanie kart obciążeń dydaktycznych dla nauczycieli akademickich, opracowywanie semestralnych/rocznych rozkładów zajęć dydaktycznych dla studiów I i II stopnia, jednolitych studiów magisterskich, studiów III stopnia/szkoły doktorskie (z wyłączeniem studiów podyplomowych) z uwzględnieniem podziału na grupy wykładowe, ćwiczeniowe oraz wykorzystanie pomieszczeń dydaktycznych; organizacja kształcenia: bieżące uaktualnianie obsady oraz zmiany w planach, współpraca z nauczycielami akademickimi w sprawie ustalania zajęć, hospitacji, seminariów, przygotowywanie wykazu obciążeń sal dydaktycznych, zamieszczenie na stronie internetowej Akademii rozkładów zajęć, wykazów odwołanych zajęć oraz innych informacji związanych z tokiem kształcenia, umieszczanie rozkładów zajęć w USOS i ich bieżąca aktualizacja dla studiów stacjonarnych, doktoranckich i niestacjonarnych, przyjmowanie oraz przechowywanie dokumentacji osobowej (podanie o zatrudnienie, kopie dyplomów, CV) nauczycieli akademickich zatrudnianych na umowy cywilnoprawne, sporządzanie i rozliczanie umów cywilnoprawnych na przeprowadzenie zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych i doktoranckich/szkołach doktorskich, wydawanie zaświadczeń o przebiegu i okresie zatrudnienia pracowników zatrudnianych na umowy cywilnoprawne; a ponadto: rezerwacja sal dla studiów podyplomowych, na konferencje, na zebrania kół naukowych oraz przekazywanie informacji w tym zakresie do Działu Administracyjnego i Działu Informatyczno-Medialnego, sporządzanie zestawień dla potrzeb kierownictwa Akademii oraz sprawozdawczości w zakresie obciążeń dydaktycznych, gromadzenie składanych na koniec roku akademickiego indywidualnych kart zrealizowanego obciążenia dydaktycznego oraz kart obciążenia dydaktycznego na następny rok akademicki, rozliczanie pensum pracowników badawczo-dydaktycznych Akademii, przygotowywanie listy wynagrodzeń godzin ponadwymiarowych pracownikom dydaktycznym i badawczo-dydaktycznym Akademii, rozliczanie zajęć realizowanych przez uczestników studiów doktoranckich Akademii w ramach praktyk doktoranckich, archiwizacja dokumentów.

Koordinator praktyk – do zadań uczelnianego koordynatora praktyk należy: współtworzenie strategii realizacji praktyk studenckich w Uczelni oraz sprawowanie merytorycznego nadzoru nad ich przebiegiem, nadzór nad przestrzeganiem procedury składania programów praktyk (sylabusów) przez opiekunów praktyk z ramienia Uczelni oraz ocena merytoryczna tych programów, współdziałanie z opiekunami praktyk z ramienia Uczelni w zakresie kontroli przebiegu realizacji praktyk poszczególnych specjalności, nadzór nad kompletowaniem dokumentacji niezbędnej do opracowania sprawozdania dla rozliczeń finansowych wszystkich praktyk za dany rok akademicki, współpraca z dyrektorami/kierownikami placówek przyjmujących studentów na praktyki, Studenckim Biurem Wolontariatu APS i innymi jednostkami, jak też nawiązywanie współpracy z placówkami zgłaszającymi swoje zainteresowanie przyjmowaniem studentów na praktyki, przygotowywanie wzorów i treści porozumień lub umów zawieranych z placówkami, w których odbywają się praktyki (zakładami pracy).

Biuro Aplikacji Komputerowych – do jego zadań należy m.in.: administrowanie systemem USOS oraz aplikacjami powiązanymi, wdrażanie nowych aplikacji oraz modułów funkcjonalnych w ramach projektu USOS; administrowanie aplikacjami wspierającymi obsługę toku studiów; współpraca z Działem Informatyczno-Medialnym w zakresie integracji uczelnianych systemów informatycznych; zarządzanie uprawnieniami użytkowników uczelnianych systemów informatycznych obsługiwanych przez Biuro; zapewnienie wsparcia użytkownikom uczelnianych systemów informatycznych, w tym szkolenia dla użytkowników; promowanie oraz wdrażanie nowych rozwiązań informatycznych wspierających funkcjonowanie Akademii; monitorowanie bezpieczeństwa eksploatowanych oraz wdrażanych rozwiązań teleinformatycznych; przygotowywanie uczelnianych rejestracji dla studentów i nadzór techniczny nad ich przebiegiem; wprowadzanie do systemu USOS nowych planów: kodowanie przedmiotów, definiowanie etapów kształcenia, aktualizacja słowników (dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich); generowanie protokołów zaliczeń i egzaminów, w tym egzaminów poprawkowych (dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich); współpraca z innymi jednostkami w zakresie obsługi oraz rozwoju aplikacji komputerowych.

8.7. Sposoby rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów

Studenci składają wnioski na odpowiednich, dostępnych na stronie uczelni formularzach lub elektronicznie przez system USOS, do Biura Obsługi Osób Studiujących (BOOS) (do 09.2024 – Biura Spraw Studenckich). Po opisanu przez pracowników biura, wszelkie skargi i wnioski studentów trafiają najpierw do doradcy studentów, a następnie do Dyrektora Studiów odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji w sprawach studenckich. Jeśli i w tym przypadku nie dojdzie do satysfakcjonującego rozwiązania, sprawa jest przekazywana w ostateczności do Prorektora ds. Kształcenia.

Przedstawiciele studentów – członkowie zarządu Samorządu Studentów uczestniczą w posiedzeniach uczelnianych gremiów: Senatu, komisjach senackich, w tym spotykającej się raz w miesiącu Komisji Kształcenia. Uczestnictwo ich w obradach stwarza także okazję do zgłaszania wszelkich uwag dotyczących studiowania.

Możliwość składania skarg i wniosków daje również przeprowadzane w każdym semestrze badanie ankietowe. W zamieszczonych w systemie USOS ankietach, dotyczących zajęć jest miejsce na wpisywanie komentarzy. Wyniki są przedmiotem analiz zarówno w Instytucie Pedagogiki (na poziomie kierownika Zakładu oraz Dyrektora Instytutu), jak i na szczęblu Prorektora ds. Kształcenia. W przypadku

negatywnych ocen kierownik Zakładu zobligowany jest do podjęcia rozmowy z pracownikiem w celu wyjaśnienia sytuacji i rozwiązania problemu.

W przypadku gdy skargi studentów dotyczą prowadzenia zajęć, możliwe jest również przeprowadzenie hospitacji w trybie interwencyjnym, zakończonej przygotowaniem protokołu z uwagami, komentarzami i zaleceniami dla prowadzącego. W przypadku gdyby doszło, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami prawnymi, do rażącego naruszenia zasad prowadzenia zajęć nauczyciel niezwłocznie odsuwany jest od ich prowadzenia.

8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów

W Uczelni podejmowane są działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów. Studenci mają obowiązkowe szkolenie z Bezpieczeństwa i Higieny Pracy. W każdym semestrze uczelnia przeprowadza alarm przeciwpożarowy, mający na celu przećwiczenie procedur zarządzających sytuacją kryzysową. Procedura przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji opisana jest w Zarządzeniu Nr 232/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 20 września 2019 r. w sprawie zasad przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Na jej mocy powołana jest Komisja ds. Przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w APS, która zajmuje się zgłaszanymi przez pracowników i studentów sprawami dotyczącymi dyskryminacji i mobbingu. Studenci, ofiary mobbingu i/lub dyskryminacji mogą szukać pomocy w Akademickiej Poradni Psychologicznej, prowadzonej przez doświadczonych terapeutów, pracowników Instytutu Psychologii APS oraz w Poradni Prawnej, w której porad udzielają prawniczki, pracowniczki badawczo-dydaktyczne jednostki prowadzącej kierunek Praca socjalna. Kodeks Etyki Studenta Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie (Załącznik do Uchwały Nr 178/11-12 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 20 czerwca 2012 r.), umieszczony na stronie uczelni (www.aps.edu.pl zakładka Studenci > Kodeks etyki studentów) określa, jakie zachowania studentów są uznawane za właściwe i wyrażające szacunek wobec drugiego człowieka, co stanowi jedną z kluczowych wartości wpisanych w misję Uczelni.

8.9. Sposoby doskonalenia systemu wsparcia

Różnorodne formy wsparcia studentów były przedmiotem cyklicznych analiz prowadzonych w ramach Wewnętrznego Systemu zapewniania jakości kształcenia. Od października 2024 niektóre z zadań będą realizowane w ramach Instytutów - dla kierunku pedagogika w Instytucie Pedagogiki i w Zakładzie Resocjalizacji, Kryminologii i Badań w obszarze Praw Człowieka (Instytut Pedagogiki Specjalnej). Dotychczas przygotowywane Raporty Komisji ds. Jakości Kształcenia zawierające diagnozę stanu obecnego i zalecenia dotyczące doskonalenia systemu wsparcia zamieszczane były na stronie internetowej APS w zakładce Kształcenie. APS stara się również reagować na bieżąco na sugestie płynące od studentów, jak również dba o wprowadzanie w systemie wsparcia zmian związanych z modyfikacją obowiązującego prawa.

System wspierania i motywowania studentów monitorowany jest na bieżąco przez Samorząd Studentów, który przez działanie Zarządu Studentów uczestniczącego w uczelnianych komisjach ma prawo do wnoszenia opinii i inicjatyw sprzyjających funkcjonowaniu studentów w APS.

Różnorodne formy wsparcia studentów są przedmiotem cyklicznych analiz, prowadzonych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Raporty zawierające diagnozę stanu

obecnego i zalecenia dotyczące doskonalenia systemu wsparcia są zamieszczane na stronie internetowej APS w zakładce Kształcenie – Jakość kształcenia. Raporty powstają w oparciu o opinie nauczycieli akademickich, pracowników administracji i studentów. Rekomendacje stanowią podstawę do wdrażania nowych rozwiązań w tych zakresach, za co odpowiadają Dyrektorzy Studiów oraz Prorektor ds. Kształcenia. Opracowanie dokumentów jest zgodne z wytycznymi przedstawionymi w Zarządzeniu nr 473/2023 wydanym przez Rektora z dnia 1 czerwca 2023 r. w sprawie zasad funkcjonowania oraz organizacji Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Natomiast ocena odbywa się w oparciu o Zarządzenie nr 577/2024 wydanego przez Rektora APS z dnia 9 maja 2024 r. w sprawie zasad analizy weryfikacji efektów uczenia się na potrzeby Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Akademia stara się reagować na bieżąco na sugestie płynące od studentów, jak również dba o wprowadzanie w systemie wsparcia zmian związanych z modyfikacją obowiązującego prawa.

Wszelkie informacje dotyczące wsparcia studentów APS zawarte są na stronie internetowej uczelni (www.aps.edu.pl zakładka Studenci).

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

9.1. Transparentność i dostępność informacji

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej realizuje politykę informacyjną z uwzględnieniem zasady transparentności i pełnego dostępu do informacji wszystkich zainteresowanych – zarówno społeczności akademickiej, podmiotów zewnętrznych, jak i przyszłych studentów i studentek. Wszelkie informacje na temat programów studiów, warunków ich realizacji, osiągniętych rezultatów i prowadzonej działalności spełniają kryterium dostępności dla osób o szczególnych potrzebach, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami (Dz. U z 2019 r., poz. 1696).

Realizacji polityki informacyjnej służy funkcjonowanie strony internetowej Uczelni (www.aps.edu.pl), systemu USOS (<https://usosweb.aps.edu.pl/>), Internetowej Rekrutacji Kandydatów (IRK) (<https://rekrutacja.aps.edu.pl/pl/>), Biuletynu Informacji Publicznej (<http://bip.aps.edu.pl/>) oraz wewnętrznej sieci intranetowej (<http://www.aps.edu.pl/pracownicy/intranet/>).

Uczelnia realizuje obowiązki wynikające z ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji (Dz. U z 2001 r., Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.). Ważną rolę w zakresie polityki informacyjnej prowadzonej przez Uczelnię odgrywa współpraca z mediami oraz aktywność w mediach społecznościowych. Informacje o rekrutacji, programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach są w pełni dostępne i sprofilowane zgodnie z potrzebami określonych grup odbiorców, np. aktualnych i przyszłych studentek i studentów.

9.2. Dostępność informacji dla kandydatów

Zasady rekrutacji, wymogi rekrutacyjne oraz zestaw efektów kształcenia na kierunku pedagogika udostępniany jest kandydatom w systemie IRK oraz jest zamieszczony na stronie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w zakładce: <http://www.aps.edu.pl/rekrutacja/pedagogika/>

W zakładce: [Akademia Pedagogiki Specjalnej - Rekrutacja](#) znajdują się ogólne informacje o kierunku, odniesienie do Internetowego Systemu Rekrutacji (i wymaganiach wobec kandydatów), informacji o wykładowcach, programie studiów i zakładanych efektach uczenia się. Tam też można obejrzeć krótkie filmy promujące kierunek.

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej zapewnia kandydatom łatwy i przejrzysty dostęp do informacji o kierunku pedagogika. Dzięki klarownej strukturze informacji, w tym prezentacji programu studiów, sylwetek wykładowców oraz zakładanych efektów uczenia się, kandydaci mogą kompleksowo zapoznać się z ofertą edukacyjną. Taka organizacja informacji wspiera proces rekrutacji i odpowiada na różnorodne potrzeby przyszłych studentów.

9.3. Wsparcie i komunikacja dla studentek i studentów

W zakładce: Studenci: <http://www.aps.edu.pl/studenci/> znajdują się informacje dla obecnych studentów i studentek. Informacje te obejmują m. in. program kształcenia, bieżące plany zajęć, możliwości rozwoju i wsparcia, informacje o praktykach studenckich, możliwości wymiany międzynarodowej, samorządzie studentów, kołach naukowych i inne. Informacje te są na bieżąco

aktualizowane i poprawiane zgodnie z potrzebami obecnych studentów i studentek przez Biuro ds. Promocji.

Studenci i studentki wszystkich kierunków, w tym pedagogiki oraz pracownicy Uczelni korzystają z systemu USOS. W zakładkach systemu USOS dedykowanych poszczególnym przedmiotom znajdują się sylabusy zawierające szczegółowy spis efektów kształcenia oraz planowanych metod ich weryfikacji, opis przedmiotu wraz z problematyką zajęć oraz listą lektur. W latach akademickich 2019/2020, 2020/2021 oraz 2021/2022 w sylabusach szczegółowo uwzględniono zasady prowadzenia zajęć oraz zasady zaliczania przedmiotów w formie zdalnej, z wykorzystaniem m.in. MS Teams, umieszczono linki do poszczególnych zespołów utworzonych przez osoby prowadzące poszczególne zajęcia.

9.4. Wsparcie pracowniczek i pracowników Uczelni

Z kolei w internetowym systemie Archiwum Prac Dyplomowych (APD) – zakładka: <https://apd.aps.edu.pl/> znajdują się dane dotyczące prac dyplomowych, pliki prac, raporty z systemu antyplagiatowego, recenzje prac, protokoły z obron. Studenci mają dostęp do szczegółowych informacji odnośnie przygotowanych przez nich prac.

Pracownicy Uczelni korzystają z Intranetu APS <http://www.aps.edu.pl/pracownicy/> intranet/ jako bazy publikującej stanowiące w Akademii prawo wewnętrzne, opisy procedur działania organów statutowych Akademii, instrukcje i druki wewnętrzne oraz rozsyłane elektronicznie do poszczególnych pracowników newslettery i inne wiadomości tekstowe na konta pocztowe.

Pracownicy oraz studenci otrzymują na bieżąco informacje na temat korzystania z aktualizowanych aplikacji i narzędzi internetowych, m.in. za pośrednictwem poczty elektronicznej. W latach akademickich 2019/2020 oraz 2022/2023 przeprowadzono we wszystkich instytutach Uczelni certyfikowane szkolenie z Zarządzania bezpieczeństwem informacji w APS z udziałem specjalistów zewnętrznych, obowiązkowe dla kadry.

Strona internetowa uczelni posiada funkcjonalne zakładki ułatwiające dostęp do wybranych informacji, co umożliwia wszystkim interesariuszom wewnętrznym, jak i zewnętrznym dostęp do przejrzystych i wyczerpujących danych. W roku akademickim 2019/2020 wprowadzono zmiany na stronie internetowej APS wynikające ze zmiany struktury uczelni na skutek ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.).

W zakładce Instytut Pedagogiki: [Akademia Pedagogiki Specjalnej - Instytut Pedagogiki](#) znajdują się ogólne i szczegółowe informacje charakteryzujące Instytut odpowiedzialny za kierunek studiów pedagogika: sylwetki naukowe pracowników Instytutu, informacje bieżące o działalności naukowej, projektowej, o piśmie prowadzonym w Instytucie, mediach społecznościowych Instytutu i inne. Informacje te są regularnie aktualizowane.

Wszystkie uchwały i zarządzenia wydawane w Uczelni, również te odnoszące się do aktualnych programów studiów, regulaminu studiów publikowane są również w Biuletynie Informacji Publicznej Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej <http://bip.aps.edu.pl/>.

9.5. Ewaluacja i doskonalenie polityki informacyjnej

Na temat funkcjonowania polityki informacyjnej APS interesariusze wewnątrzni mogli wypowiadać się w trakcie prowadzonych badań ewaluacyjnych, a także mogą przysyłać wszelkie uwagi, skargi, wnioski, refleksje oraz propozycje doskonalenia tejże polityki na skrzynkę kontaktową jakosc@aps.edu.pl. O tej możliwości przypominają cyklicznie powtarzane akcje plakatowe oraz informacje na stronie

internetowej Uczelni. Co ważne, w latach akademickich 2019/2020, 2020/2021 oraz 2021/2022 na stronie Uczelni w zakładce Covid-19 publikowane były zarówno Zasady bezpieczeństwa związane z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2, jak i wszystkie akty prawa wewnętrznego dotyczące organizacji kształcenia w warunkach zapobiegania Covid-19, ustanowione przez Uczelnię. Podobnie, w zakładce <http://www.aps.edu.pl/studenci/ksztalcenie-zdalne/> znajdują się informacje na temat aktywacji konta Office 365 w Uczelni oraz szczegółowa instrukcja MS Teams, ułatwiająca studentom i studentkom korzystanie z niej.

W celu stałego podnoszenia jakości i dostępności publikowanych treści, Akademia utworzyła zespół osób zaangażowanych w publikowanie informacji w mediach („Redaktorzy stron www”) i w ramach tego zespołu odbywają się szkolenia (zdalne i z udziałem osobistym, prowadzone przez uczelnianych specjalistów oraz zaproszonych praktyków z zewnątrz – ostatnie, wiosną 2024, prowadzone przez autorów medialnego wizerunku Portów Lotniczych w Warszawie). Obecnie nowy zespół rektorski pracuje nad nową koncepcją polityki informacyjnej APS (w szczególności nad profesjonalizacją tej działalności).

Podsumowując, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej zapewnia publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku pedagogika oraz uzyskiwanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi informatycznych, takich jak system USOS, Internetowa Rekrutacja Kandydatów, Biuletyn Informacji Publicznej oraz strona internetowa Uczelni, umożliwia szybkie i intuicyjne dotarcie do potrzebnych informacji. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i studentki oraz inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen podlegają analizie i są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1. Polityka jakości, sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów i źródła informacji wykorzystywanych w tych procesach

Zasadniczym celem budowania i skutecznego realizowania polityki jakości w APS jest systematyczne doskonalenie jakości kształcenia akademickiego. Osiągnięciu tego celu służy Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) wprowadzony w 2010 roku Uchwałą nr 88/09-10 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 15 września. W związku ze zmianami organizacyjnymi w Uczelni (zniesienie funkcjonowania wydziałów) konieczne było znowelizowanie zasad funkcjonowania i organizacji WSZJK. Nowe zasady wprowadzono w życie Zarządzeniem nr 240/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 października 2019 roku. Kolejne zmiany doskonalące i obecnie obowiązujące zasady działania oraz organizacji Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia wprowadzono Zarządzeniem nr 474/2023 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 czerwca 2023 r. (na podstawie § 15 ust. 2 pkt. 13 oraz § 73 ust. 2 pkt. 2 Statutu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, stanowiącego załącznik do uchwały Senatu APS nr 167/2019 z dnia 16 maja 2019 r., oraz § 1 ust. 3 oraz § 2 ust. 4 Uchwały nr 88/09-10 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z 15 października 2010 roku).

W roku akademickim 2024/25 **nowy zespół rektorski podjął działania zmierzające do aktualizacji polityki jakości w Uczelni**. W chwili tworzenia niniejszego Raportu, jeszcze przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego, rozpoczęły się działania zmieniające strukturę WSZJ, zmiany personalne i programowe, czego zapowiedzią jest Uchwała nr 16/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 25 września 2024 r. w sprawie przyjęcia Polityki Zapewniania Jakości Kształcenia w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.

W ubiegłych latach (2011-2024) Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia prowadził stały monitoring, systematyczną ocenę stanu rzeczy oraz działania doskonalące i innowacyjne w zakresie następujących obszarów:

1. Ocena i monitoring organizacji i warunków materialnych procesu kształcenia:
 - bazy materialnej, a w szczególności: infrastrukturę dydaktyczną; bazę lokalową i wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych we wspomaganiu dydaktyki; stan zasobów i dostępność pomocy naukowych (w tym zasobów bibliotecznych), informatycznych, audiowizualnych; stan zaplecza socjalnego;
 - organizacji zajęć dydaktycznych i konsultacji: struktura planów zajęć; liczebność grup wykładowych, ćwiczeniowych i seminaryjnych;
 - proporcji w zakresie liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów;
 - dostępności kontaktów z nauczycielami akademickimi, władzami i obsługą administracyjną procesu kształcenia;
 - systemu gromadzenia i wykorzystywania informacji o procesie kształcenia: USOS – funkcjonalność USOS i sposób wykorzystywania jego możliwości komunikacyjnych; umiejętność korzystania z systemu USOS – studentów, kadry.
2. Ocena i monitoring planów i programów kształcenia:
 - konstrukcji planów i programów nauczania rozpatrywaną w kontekście ich spójności z sylwetką absolwenta oraz deskryptorami efektów uczenia się;
 - procedury budowania, zatwierdzania, modyfikowania planów i programów studiów;
 - realizacji procedur dotyczących planów i programów kształcenia;

- oceny wartości realizowanych zajęć dokonywaną przez studentów w kontekście ich efektywności dla rozwoju zawodowego i osobistego;
 - dobór metod dydaktycznych;
 - zasad oceniania studentów i obiektywizacji egzaminów;
 - jakości prac dyplomowych i kryteriów ich oceny;
 - sposobów prowadzenia i dokumentowania weryfikacji efektów uczenia się.
3. Ocena i monitoring rozwoju potencjału osób uczestniczących w procesie kształcenia:
- jakości naukowo-dydaktyczną kadry i sposoby doskonalenia;
 - satysfakcji zawodową kadry naukowo-dydaktycznej i administracyjnej;
 - oczekiwań i zadowolenia ze studiów studentów;
 - relacji interpersonalnych (oczekiwane i realnie istniejące) pomiędzy nauczycielami akademickimi, studentami i pracownikami administracji zaangażowanymi w proces kształcenia.
4. Ocena i monitoring spójności kształcenia i uzyskiwanych kwalifikacji zawodowych z potrzebami rynku pracy:
- przygotowania praktycznego studentów w trakcie studiów (w miejscu praktyk);
 - udziału pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia i dostosowywanie kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy;
 - badania ocen osiągniętego przygotowania zawodowego absolwentów i ich losów zawodowych.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 474/2023 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 czerwca 2023 r. § 2 do realizacji zadań Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia zobowiązane były:

- Uczelniany Zespół ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Zespół powoływał Rektor, wg zasady reprezentacji każdego Instytutu oraz każdej grupy interesariuszy wewnętrznych (tj. nauczycieli akademickich, pracowników administracji, studentów i doktorantów). Do zadań Uczelnianego Zespołu ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia należało: określanie strategii zapewniania jakości kształcenia w APS i przedstawianie jej Rektorowi; określenie zadań planowanych w danym roku akademickim; określanie formy corocznego raportu samooceny; gromadzenie i analizowanie informacji na temat stanu jakości kształcenia w Uczelni; opracowanie na podstawie zebranych informacji – raportu zawierającego wnioski, wskazania i zalecenia dotyczące zapewniania jakości kształcenia oraz rekomendacji dla Rektora, udostępnienie wyników oraz wskazań i zaleceń społeczności APS (raporty podawane do wiadomości publicznej w wersji elektronicznej na stronie APS w zakładce Kształcenie – Jakość Kształcenia (raporty są też corocznie przedstawiane i dyskutowane podczas zebrań Instytutu, a także posiedzeń Senatu APS); sprawdzanie stopnia realizacji wskazań i zaleceń raportu oraz przedstawianie wyników kontroli Rektorowi.

Oprócz systematycznej samoewaluacji wyznaczonych obszarów UZ ds. WSZJK prowadził doraźne badania ewaluacyjne związane z aktualnymi procesami wpływającymi na studiowanie w Akademii np. w okresie pandemii COVID-19 powstały raporty: *Zdalna edukacja kryzysowa w APS w okresie pandemii COVID-19*; *Monitorowanie Edukacji Zdalnej w Akademii Pedagogiki Specjalnej*; *Zdalna edukacja kryzysowa w APS w okresie pandemii COVID-19. Z perspektywy rocznych doświadczeń*; *Analiza funkcjonowania Akademii w nowej strukturze organizacyjnej w świetle opinii nauczycieli akademickich, studentów i pracowników administracyjnych*; *Możliwości zdalnej realizacji zajęć dydaktycznych w opinii autorów programów kształcenia obowiązujących w Akademii Pedagogiki Specjalnej*; *Potrzeba zbierania i raportowania danych dotyczących kształcenia w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej*; *Raport*

Realizacja tutoringu w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej; Wykorzystanie technologii informatycznych w dydaktyce szkoły wyższej.

- Instytutowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia powoływane przez Dyrektora Instytutu. Do ich zadań należało: wspieranie działań projakościowych podejmowanych przez Dyrektora Instytutu; współpraca z Uczelnianym Zespołem ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w gromadzeniu informacji na temat stanu jakości kształcenia w Instytucie;
- Centrum Doskonalenia Dydaktycznego (powoływane przez Rektora). Do zadań Centrum należało: zdobywanie i współdzielenie się wiedzą, doświadczeniami i kompetencjami; budowanie, rozwijanie i podtrzymywanie wspólnoty uczącej się; poszukiwanie nowych obszarów dla dzielenia się wiedzą, także poza Akademią.

Za Koordynację działań Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia odpowiedzialny był Pełnomocnik Rektora ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Powołane zespoły ds. jakości kształcenia w swych działaniach kierowały się zasadą wyzwania mechanizmów samoewaluacyjnych i doskonalących proces kształcenia w APS. W ramach WSZJK zapewniony był zatem nie tylko okresowy, ale również bieżący monitoring jakości kształcenia m.in. w postaci:

- przeprowadzania hospitacji zajęć, w szczególności prowadzonych przez doktorantów, młodszych lub dopiero rozpoczynających pracę nauczycieli (zgodność prowadzonych zajęć z celami, formami, metodami i spodziewanymi efektami określonymi w sylabusie przedmiotu). Plany planowych hospitacji składane były na początku semestru przez dyrektorów instytutów do Pełnomocnika Rektora ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Po przeprowadzeniu planowej hospitacji osoba hospitująca zobowiązana była do sporządzenia protokołu hospitacji. Wzór protokołu określony został w Zarządzenie nr 272/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 29 października 2019 r. w sprawie hospitacji zajęć dydaktycznych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. W protokole odnotowywane były rozmaite uwagi i obserwacje dotyczące sposobu prowadzenia zajęć oraz realizacji efektów uczenia się. Szczególną wagę miały zawarte w protokole wskazówki i zalecenia dla prowadzącego zajęcia.
- sprawozdań Doradców Studentów ze współpracy ze studentami. Doradcy Studentów zobowiązani byli do składania raz do roku do Pełnomocnika Rektora ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia sprawozdań ze współpracy ze studentami. W sprawozdaniach doradcy odnotowywali problemy, z jakimi zgłaszali się studenci oraz zgłaszane przez nich postulaty. Proces opisywało Zarządzenie nr 293/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie zasad dokonywania oceny zajęć dydaktycznych.
- oceny ankietowej zajęć dokonywanej przez studentów na koniec każdego semestru. Ankietyzacja dotycząca zrealizowanych zajęć miała na celu poznanie opinii studentów na temat jakości realizacji przedmiotów umieszczonych w planie studiów. Dyrektorzy instytutów raz w roku raportowali wyniki ankiet nauczycieli zatrudnionych w Instytutach oraz wskazywali działania naprawcze podejmowane w sytuacji problemów ujawnionych dzięki ankietyzacji zgodnie z Zarządzeniem nr 293/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie zasad dokonywania oceny zajęć dydaktycznych.
- analizy sposobu i kompletności wypełniania sylabusów na poziomie instytutów, Biura Organizacji Kształcenia oraz Prorektora ds. Kształcenia. Prowadzono monity i indywidualne konsultacje dotyczące prawidłowości wypełniania sylabusów przedmiotów tak, aby zapisy coraz lepiej komunikowały wszystkim zainteresowanym plany związane z realizacją efektów uczenia się w czasie studiowania na podstawie Zarządzenia nr 138/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 2 lutego 2021 r. w sprawie sylabusu

obowiązującego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, sposobu przygotowywania oraz gromadzenia i przechowywania sylabusów przedmiotów realizowanych na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, jednolitych studiach magisterskich oraz studiach podyplomowych.

- analizy sposobów weryfikacji efektów uczenia się na poziomie kierunków studiów. Osoby odpowiedzialne za dydaktykę w Instytucie losowały przedmioty realizowane na kierunku i dokonywały jakościowej analizy prawidłowości doboru metod walidacji efektów uczenia się oraz analizowały ilościowo rozkłady ocen z poszczególnych przedmiotów. Wnioski raportowano Prorektorowi ds. Kształcenia oraz przekazywano nauczycielom akademickim w celu doskonalenia ich warsztatu dydaktycznego. Procedurę opisało Zarządzenie nr 292/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie zasad analizy weryfikacji efektów uczenia się.

Obecnie, w roku akademickim 2024/25, polityka jakości ma mieć na celu zintegrowanie dotychczas prowadzonych działań projakościowych, dostosowanie celów i standardów polityki jakości do Europejskich Standardów Jakości Kształcenia w Szkolnictwie Wyższym (Standards and Guidelines for Quality Assurance in European Higher Education Area (2005). Helsinki: European Network of Quality Assurance Agencies ENQA).

A zatem obszarem troski stają się następujące kwestie:

- Projektowanie i zatwierdzanie programów kształcenia tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie projektowania i zatwierdzania programów kształcenia w APS dotyczy: zgodności celów programów kształcenia w APS ze strategicznymi ramami europejskiego obszaru edukacji określonymi przez Radę Europy; projektowania programów studiów w powiązaniu ze strategią APS; jednoznacznego określania zakładanych efektów uczenia się, w tym efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów; uwzględniania udziału osób studiujących oraz innych interesariuszy w procesie projektowania programów studiów; uwzględniania fachowej wiedzy spoza uczelni i z zewnętrznych punktów odniesienia ze szczególnym uwzględnieniem pracodawców; projektowania programów kształcenia w sposób umożliwiający postępy osób studiujących i płynne przechodzenie z etapu na etap; definiowania zakładanego nakładu pracy osób studiujących, np. z wykorzystaniem punktów ECTS; projektowania odpowiednio ustrukturyzowanych możliwości odbycia praktyki; organizacji i przebiegu procesu formalnego zatwierdzenia programu kształcenia w uczelni.
- Kształcenie (uczenie się i nauczanie) i ocenianie efektów uczenia się tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie kształcenia (uczenia się i nauczania) oraz oceniania efektów uczenia się w APS dotyczy: uwzględniania różnych metod i form dydaktycznych oraz sposobów oceniania tam, gdzie to jest uzasadnione i możliwe, kształtowania rozumienia i należytego uwzględniania różnorodności osób studiujących i ich potrzeb oznaczającego umożliwianie indywidualizowania przebiegu kształcenia, przede wszystkim w postaci indywidualizacji planu lub programu kształcenia, tworzenia środowiska uczenia się sprzyjającego rozwojowi autonomii osób studiujących, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego wsparcia ze strony nauczycieli akademickich; promowania wzajemnego szacunku i wzajemnej adaptacji w relacjach pomiędzy osobami uczącymi się a nauczycielami akademickimi; zapewniania istnienia odpowiednich procedur rozpatrywania skarg osób studiujących (zob.: ESG 2015, s. 8-9).
- Przyjęcia na studia, progresja, uznawanie osiągnięć i kwalifikacji oraz dyplomowanie tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie przyjęć na studia, progresji, uznawania osiągnięć i kwalifikacji oraz dyplomowania w APS dotyczy: analizowania dostępności i przejrzystości informacji na temat kształcenia w APS, progresji studentów z danego roku na kolejny rok studiów oraz transgresji na kolejny etap studiów w APS, analizowania wskaźników ukończenia studiów i możliwych czynników determinujących te wskaźniki, stosowania w APS uczelnianej praktyki uznawania osiągnięć i kwalifikacji zgodnej

z zasadami Konwencji Lizbońskiej o uznawaniu kwalifikacji, współpracy z innymi instytucjami, zwłaszcza uczelniami, w zakresie zapewniania wysokiej jakości procesów uznawania osiągnięć i kwalifikacji w celu spójnego podejścia do tego problemu w całym kraju.

Kwalifikacje i kompetencje kadry dydaktycznej tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie kwalifikacji i kompetencji kadry dydaktycznej w APS dotyczy: tworzenia przejrzystych warunków zatrudniania nauczycieli akademickich, w których docenia się znaczenie dydaktyki akademickiej, powiązania jej z badaniami naukowymi oraz umiejętności organizacyjnych, w proporcjach adekwatnych do stanowiska akademickiego, na które prowadzona jest rekrutacja, stwarzania możliwości i wspierania nauczycieli akademickich w procesie profesjonalizacji, zachęcania nauczycieli akademickich do działalności naukowej w celu wzmocnienia prowadzonych zajęć dydaktycznych z prowadzonymi badaniami naukowymi, zachęcania nauczycieli akademickich do poszukiwania, nabywania i stosowania różnorodnych metod pracy dydaktycznej i oceniania oraz stosowania nowych technologii.

Zasoby dydaktyczne i wsparcie dla osób studiujących tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie zasobów dydaktycznych i wsparcia dla osób studiujących w APS dotyczy: możliwości i sposobów wspomagania osób studiujących w uczeniu się w zakresie psychospołecznym, technicznym lub dydaktycznym tam, gdzie to uzasadnione i możliwe, uwzględniania zróżnicowanych potrzeb różnych populacji osób studiujących (m.in. osób pochodzących z innych krajów, dojrzałych osób studiujących, osób studiujących na studiach niestacjonarnych, osób pracujących i studiujących na studiach niestacjonarnych, studiujących osób ze zróżnicowanymi potrzebami, itd.), stopniowej zmiany paradygmatu kształcenia w kierunku kształcenia zorientowanego na zróżnicowane potrzeby i formy uczenia się i nauczania osób studiujących, ułatwiania mobilności osób studiujących, informowania osób studiujących o dostępnych sposobach i formach wspierania ich w procesie kształcenia.

Zarządzanie informacją tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie zarządzania informacją z obszaru jakości kształcenia w APS dotyczy w szczególności zarządzania informacją na temat: rekrutacji na studia, progresji i losów absolwentów na rynku pracy, programów kształcenia i planów studiów, procesu kształcenia (uczenia się i nauczania), weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, monitorowania i przeglądów programów kształcenia, kwalifikacji i kompetencji kadry dydaktycznej, zasobów dydaktycznych i wsparcia dla osób studiujących, uznawania osiągnięć i kwalifikacji oraz dyplomowania, w tym potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, cykliczności procesu zewnętrznego zapewniania jakości kształcenia.

Podawanie informacji do wiadomości publicznej (publikowanie informacji) tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie podawania informacji do wiadomości publicznej w APS dotyczy: czytelności, dokładności, obiektywności i aktualności informacji, dostępności cyfrowej informacji publikowanych w mediach, możliwości szybkiego i intuicyjnego odnalezienia pożądanej informacji, systematycznego aktualizowania informacji.

Ciągłe monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie ciągłego i okresowego przeglądu programów kształcenia w APS dotyczy: konstrukcji programów kształcenia, efektów uczenia się, aktualności treści programowych w świetle aktualnego stanu wiedzy i metodyki badań w danej dyscyplinie, uwzględnienia pełnego zakresu treści programowych w przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668), uwzględniania zmieniających się potrzeb społeczeństwa i uwarunkowań funkcjonowania i potrzeb rynku pracy, harmonogramu realizacji i organizacji programu kształcenia i praktyk, form organizacji zajęć, metod kształcenia i oceniania, nakładu pracy osób studiujących, progresji w trakcie studiów i odsetka osób kończących studia, efektywność procedur oceniania osób studiujących, oczekiwania, potrzeby i zadowolenie osób

studiujących dotyczące programu kształcenia, środowiska kształcenia i wsparcie dla osób studiujących oraz ich adekwatności w odniesieniu do celów danego programu kształcenia.

Cykliczność procesu zewnętrznego zapewniania jakości kształcenia tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie procesu zewnętrznego zapewniania jakości w APS dotyczy: wszystkich poziomów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia: ogólnouczelnianego, poziomu jednostek organizacyjnych Uczelni, kierunku lub kierunku i specjalności, przedmiotu i praktyk, sposobów analizowania i wdrażania wniosków z raportów z zewnętrznych procesów zapewniania jakości kształcenia

Do zadań Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia należy w uzgodnieniu z Uczelnianym Koordynatorem ds. Zapewniania Jakości Kształcenia planowanie, inicjowanie i prowadzenie działań projakościowych na poziomie ogólnouczelnianym, w szczególności:

- systematyczna i ciągła realizacja założeń polityki jakości kształcenia w APS we współpracy z osobami studiującymi, pracownikami i władzami Uczelni,
- prowadzenie badań i działań z zakresu spełniania poszczególnych standardów jakości kształcenia w APS i systematyczne prezentowanie ich wyników prorektorowi właściwemu ds. kształcenia w postaci rekomendacji w danym zakresie,
- przygotowanie do końca listopada roku akademickiego 2024/2025 a następnie systematyczne prowadzenie bazy danych jakości kształcenia dotyczących spełniania poszczególnych standardów jakości kształcenia zgodnie z przyjętym harmonogramem,
- opracowania procedury i metodologii oraz prowadzenie corocznych przeglądów programów kształcenia we współpracy z kierownikami kierunków oraz kierunków i specjalności, kierownikami jednostek organizacyjnych, w których realizowany jest dany program kształcenia oraz dyrektorami studiów,
- współpraca i komunikowanie się z odpowiednimi osobami w Uczelni w celu sprawnego przepływu informacji wynikających z badań i raportowania dotyczących spełniania poszczególnych standardów jakości kształcenia, w tym przyjmowanie zgłoszeń dotyczących jakości kształcenia przekazywanych w formie pisemnej przewodniczącemu Zespołu przez członków Społeczności Uczelni,
- monitorowanie możliwości i stanu realizacji rekomendacji zawartych w raportach z badań dotyczących spełniania poszczególnych standardów jakości kształcenia,
- gromadzenie i analizowanie wyników prowadzonych w Uczelni badań dotyczących jakości kształcenia, mobilności studentów, stopnia umiędzynarodowienia kształcenia i innych wskaźników określonych w programie danych badań z zakresu jakości kształcenia,
- uzyskiwanie opinii osób, które kończą studia o ich przebiegu i propozycjach usprawnień w ramach posiadanych przez Uczelnię zasobów,
- udział w cyklicznej zewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia,
- komunikowanie Społeczności Uczelni wyników badań dotyczących spełniania poszczególnych standardów jakości kształcenia wraz z odpowiednim uzasadnieniem i komentarzem,
- przygotowywanie raportu samooceny działalności Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i przedstawianie go na koniec roku akademickiego Uczelnianemu Koordynatorowi ds. jakości Kształcenia oraz prorektorowi właściwemu ds. kształcenia.

Do zadań Zespołów ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w instytutach, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oraz Studium Wychowania Fizycznego i Sportu należy w uzgodnieniu odpowiednio z dyrektorem instytutu, kierownikiem Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, kierownikiem Studium Wychowania Fizycznego i Sportu planowanie, inicjowanie i prowadzenie działań projakościowych w szczególności:

- gromadzenie informacji i przygotowywanie raportów na potrzeby planowania, monitorowania i doskonalenia procesu zapewniania wysokiej jakości kształcenia realizowanego w danej jednostce,
- monitorowanie kwalifikacji kompetencji nauczycieli akademickich oraz osób prowadzących w danej jednostce zajęcia dydaktyczne lub pełniących opiekę nad praktykami na podstawie umowy-zlecenia,
- monitorowanie planowania i realizowania hospitacji zajęć dydaktycznych prowadzonych przez kierowników danej jednostki organizacyjnej (instytutu, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu) oraz przekazywania harmonogramu planowanych hospitacji oraz protokołów po zrealizowaniu hospitacji Uczelnianemu Koordynatorowi ds. Zapewniania Jakości Kształcenia,
- we współpracy z doradcami studentów kompleksowe monitorowanie jakości kształcenia na kierunkach lub kierunkach i specjalnościach realizowanych w jednostce (instytucie, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu), w celu identyfikowania obszarów wymagających poprawy w zakresie jakości kształcenia, a następnie przekazywanie tych informacji wraz z propozycjami doskonalenia jakości kształcenia Uczelnianemu Koordynatorowi ds. Zapewniania Jakości Kształcenia,
- udział w cyklicznej zewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia,
- współpraca z Uczelnianym Koordynatorem ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

Za Koordynację działań Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia jest odpowiedzialny Uczelniany Koordynator ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Do jego zadań ma należeć w szczególności:

- kierowanie i koordynowanie działaniami Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia,
- diagnozowanie i analiza ogólnouczelnianych potrzeb o charakterze projakościowym,
- analizowanie wyników zewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia i określanie priorytetów i zadań dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia,
- tworzenie harmonogramu działań Zespołu z zakresu planowania, monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia w APS na dany rok akademicki,
- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących propozycji obszarów i działań projakościowych płynących od Społeczności Uczelni,
- identyfikowanie obszarów wymagających poprawy w zakresie jakości kształcenia i w porozumieniu z prorektorem właściwym ds. kształcenia inicjowanie działań służących wysokiej jakości kształcenia w APS,
- udział w cyklicznej zewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia,
- przedkładanie prorektorowi właściwemu ds. kształcenia raportów z każdorazowo zakończonych badań i działań o charakterze projakościowym oraz rocznego sprawozdania z działalności Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

W Instytucie Pedagogiki decyzją Dyrektorki powołany został w październiku 2024 roku Instytutowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. W skład zespołu wchodzi po jednym pracowniku z każdego Zakładu i Katedry, tak aby na bieżąco monitorować i wspierać jakość kształcenia.

10.2. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów zaczyna się od nadzoru związanego z przygotowaniem i zatwierdzaniem programu studiów dla kierunku. Program studiów dla kierunku zatwierdzany jest przez Senat na podstawie projektu przygotowanego w Instytucie przy współpracy z Dyrektorem studiów, po zasięgnięciu opinii Samorządu Studenckiego oraz Senackiej Komisji ds. Kształcenia i Spraw Studenckich.

Za utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, zgodnie ze Statutem Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie (Załącznik do uchwały nr 655/2023 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 22 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia Statutu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej), odpowiada Rektor. Do jego zadań w tym obszarze należy także:

- sprawowanie nadzoru nad wdrożeniem i doskonaleniem wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia (§ 15);
- w zakresie wskazanym przez Rektora za proces kształcenia w Uczelni odpowiedzialny jest Dyrektor Studiów.

Dyrektor Studiów w ramach swoich kompetencji:

- nadzoruje proces kształcenia i odpowiada za okresowy przegląd programu studiów i jego doskonalenie (§31),
- ustala szczegółową organizację roku na kierunkach, w tym pedagogika, (terminy, seminaria dyplomowe, zajęcia fakultatywne, jak również terminy składania dokumentów i wykonywania czynności związanych z procesem kształcenia);
- na podstawie wyników rejestracji w systemie USOS podejmuje decyzje dotyczące uruchomienia zajęć fakultatywnych z oferty przedstawionej przez pracowników Instytutu;
- podejmuje decyzje w indywidualnych sprawach studentów, w tym wydaje decyzje administracyjne związane z tokiem studiów w zakresie powierzonych mu kompetencji;
- przygotowuje roczne sprawozdanie z realizacji swoich zadań.

Na poziomie Instytutu nadzór merytoryczny nad kierunkiem studiów sprawuje Dyrektor Instytutu oraz powoływane doraźnie spośród pracowników Instytutu, zespoły: analizujące na bieżąco programy studiów w celu zaproponowania ewentualnych zmian, a także zespoły analizujące poziom osiągania zakładanych efektów uczenia się. Dyskusje dotyczące merytorycznej zawartości programów studiów odbywają się również podczas zebrań zakładów i katedr, zebrań kierowników zakładów i katedr oraz zebrań Instytutu.

Nadzór organizacyjny nad kierunkiem studiów w Instytucie Pedagogiki należy do kompetencji Wicedyrektora Instytutu. Osoba pełniąca tę funkcję jest odpowiedzialna przede wszystkim za obsady dydaktyczne, przygotowanie oferty zajęć fakultatywnych oraz seminariów dyplomowych dla studentów kierunku pedagogika.

Bezpośrednio za jakość kształcenia w ramach kierunku studiów odpowiada kierownik kierunku. Jemu powierzone są zadania takie jak: sprawdzanie aktualności opisu kierunku, sylabusów zamieszczonych w USOS, weryfikacja zagadnień na egzamin dyplomowy, hospitacja zajęć i nadzór nad planowanym ich przebiegiem; współpraca z opiekunami praktyk oraz uczelnianym koordynatorem praktyk w zakresie założeń merytorycznych programów praktyk studenckich i zakładanych efektów kształcenia w ramach realizacji praktyki studenckiej przypisanej do specjalności, nadzór nad prawidłowością zapisów w programie praktyk.

W celu koordynacji działań w obszarze kształcenia Dyrektorzy studiów, Dyrektorzy Instytutów i Prorektor ds. Kształcenia spotykali się systematycznie minimum raz w miesiącu na posiedzeniach

Komisji Kształcenia, gdzie omawiane były problemy związane z realizacją studiów, jak również przedstawiane propozycje nowych rozwiązań.

Sprawna organizacja procesu kształcenia możliwa była dzięki wsparciu administracyjnemu. Na poziomie Instytutu Pedagogiki jest to sekretariat Instytutu, zapewniający dyrektorowi i wicedyrektorowi Instytutu pomoc w pracach o charakterze biurowym oraz pośrednictwo w przekazywaniu informacji i dokumentów. Na poziomie Uczelni wsparcie administracyjne zapewniało:

- Biuro Planowania Kształcenia (przygotowanie planów zajęć na kierunku na podstawie obsady przygotowanej w Instytucie);
- Biuro Obsługi Osób Studiujących (podpinanie grup studentów pod konkretne zajęcia);
- Biuro Organizacji Studiów i Praktyk (przygotowanie dokumentów związanych z praktykami, np. skierowań na praktyki);
- Biuro Aplikacji Komputerowych (przygotowanie rejestracji dla studentów w systemie USOS);
- Biuro Organizacji Studiów i Praktyk (wsparcie Dyrektorów studiów w procesie przygotowania dokumentów związanych z procesem kształcenia studentów).

W rozpoczynającym się roku akademickim 2024/2025 nadzór nad kierunkiem studiów ma być prowadzony wg następującego porządku:

Tabela 36. Nadzór nad kierunkiem studiów – podział odpowiedzialności w związku ze zmianami w roku akad. 2024/2025

poziom ogólnouczelniany	1) Rektor 2) Prorektor 3) Kanclerz 4) Senacka Komisja ds. Kształcenia i Spraw Studenckich 5) Senacka Komisja Szkół Doktorskich i doktorantów 6) Komisja Kształcenia 7) Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia 8) Uczelniany Koordynator ds. Zapewniania Jakości Kształcenia – Przewodniczący Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia 9) Uczelniany Koordynator ds. Praktyk 10) Centrum Doskonalenia Dydaktycznego APS 11) Wybrane jednostki administracji akademickiej, zakres zadań których dotyczy procesów kształcenia i spraw osób studiujących, w szczególności: • Biuro Aplikacji Komputerowych; • Biuro Planowania Kształcenia; • Centrum Kształcenia (Biuro Organizacji Studiów i Praktyk, Biuro Obsługi Osób Studiujących, Biuro Pomocy Materialnej i Dyplomowania, Zespół ds. Rekrutacji) 12) Zespół ds. Dostępności i Zróżnicowanych Potrzeb 13) Zespół ds. Komunikacji i Promocji
poziom jednostek organizacyjnych Uczelni (instytutów, jednostek organizacyjnych działających poza strukturą instytutów oraz innych jednostek organizacyjnych utworzonych przez Rektora zgodnie z postanowieniami Statutu, o których mowa w § 10 Regulaminu organizacyjnego APS z dnia 1 września 2024 roku)	1) Dyrektor instytutu 2) Zastępca dyrektora instytutu 3) Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w instytucie 4) Koordynator ds. USOS w instytucie 5) Kierownik Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych 6) Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych 7) Koordynator ds. USOS w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych 8) Kierownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu 9) Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu 10) Koordynator ds. USOS w Studium Wychowania 3 Fizycznego i Sportu 11) Kierownik Szkoły Doktorskiej 12) Zespół ds. Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Szkole Doktorskiej 13) Koordynator ds. USOS w Szkole Doktorskiej
poziom kierunku lub kierunku i specjalności	1) Kierownicy katedr i zakładów znajdujących się w strukturach instytutów oraz działających poza strukturą instytutów 2) Kierownicy kierunku lub kierunku i specjalności 3) Doradcy studentów 4) Koordynator ds. USOS w katedrze lub zakładzie znajdującym się w strukturze instytutu lub działającym poza strukturą instytutów

poziom przedmiotu i praktyk	1) nauczyciele akademicy zatrudnieni w APS na podstawie umowy o pracę prowadzący i koordynujący przedmiot 2) koordynator przedmiotu w przypadku, gdy przedmiot jest prowadzony na podstawie umowy-zlecenie 3) opiekun praktyki z ramienia Uczelni
-----------------------------	---

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia ma funkcjonować w Akademii jako układ wzajemnie zależnych i aktywnie współpracujących ze sobą elementów, obejmujących wiele poziomów, z przypisanymi uprawnieniami i odpowiedzialnościami w zakresie jakości kształcenia.

Na poziomie Instytutu Pedagogiki utworzono Instytutowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia pod przewodnictwem Instytutowego Koordynatora ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, który razem z Dyrektorem Instytutu będzie bezpośrednio zaangażowany w procesy: planowania, monitorowania i doskonalenia kształcenia na kierunku studiów.

W myśl przyjętej Polityki jakości:

- Planowanie to proces zmierzający do wyznaczenia kierunku działań w celu utrzymania lub podniesienia poziomu jakości kształcenia w APS oraz sposobów, w jaki działania te będą realizowane.
- Monitorowanie to proces zmierzający do przeprowadzenia analizy stanu lub przebiegu realizacji założonych zadań lub działań z zakresu kształcenia akademickiego w APS z uwzględnieniem określonej perspektywy czasowej.
- Doskonalenie to proces mający na celu wdrożenie zmiany na lepsze w procesie kształcenia w APS, np. w zakresie zwiększenia świadomości znaczenia wysokiej jakości kształcenia dla całej Społeczności Uczelni oraz samej instytucji, lepszego sformułowania celów projakościowych, poprawy dobrostanu Społeczności Uczelni, przyjmowania konstruktywnej krytyki, lepszego przydzielania zadań czy ograniczenia nierównomierności, przeciążeń i marnotrawienia zasobów.

Procesy planowania, monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia w APS są:

- systematyczne,
- kompleksowe,
- oparte na dowodach,
- powszechnie komunikowane,
- zrównoważone.

Co oznacza, że stanowić będą elementy systematycznego procesu samoewaluacji i samoakredytacji w APS, wynikających z wewnętrznych uchwał, zarządzeń i decyzji mających na celu najwyższą dbałość o zachowanie wysokich standardów jakości kształcenia, obejmować będą wszystkie poziomy, rodzaje i formy kształcenia w APS, a decyzje podejmowane w toku procesów planowania, monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia oparte będą na dowodach (wynikach badań jakości kształcenia) oraz doniesieniach wewnętrznych (wynikach studenckich ocen zajęć dydaktycznych, hospitacji, raportów z przeglądów i analizy programów kształcenia, itp.) i zewnętrznych (np. opiniach i informacjach zwrotnych od pracodawców i innych interesariuszy zewnętrznych mających wpływ na losy osób studiujących i przyszłych absolwentów). Procesy te będą w przejrzysty sposób powszechnie komunikowane całej Społeczności Uczelni oraz interesariuszom zewnętrznym w celu dopełnienia cyklu wsparcia i zaangażowania poszczególnych podmiotów biorących udział w procesach projakościowych oraz w celu upowszechniania i popularyzowania wiedzy na temat sposobów zapewniania wysokiej jakości kształcenia w APS, a także znaczenia udziału i odpowiedzialności wszystkich osób studiujących, pracowników oraz władz Uczelni dla kształtowania kultury wysokiej jakości kształcenia.

10.3. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów, przegląd programów studiów

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów zawarte są w Uchwale nr 420/2022 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 201/2021 Senatu APS z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie wytycznych do projektowania programów studiów na studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich, której tekst jednolity stanowi załącznik do Uchwały nr 312/2022 Senatu APS z dnia 23 lutego 2022 r. Zawarte w nich wytyczne precyzyjnie określają formalno-merytoryczne zasady konstruowania nowych i zmieniania starych programów oraz sposób opisu (elementy składowe dokumentacji) programu studiów. Znajdują się tam regulacje dotyczące np. konieczności uwzględniania w programach studiów efektów dotyczących krytycznego korzystania ze źródeł informacyjnych, działań antydyskryminacyjnych, działań na rzecz środowisk społecznych, działań na rzecz samorozwoju i podnoszenia kultury osobistej, ochrony własności intelektualnej, a w programach studiów o profilu ogólnoakademickim dodatkowo efekty z zakresu analizy tekstów naukowych, pisarstwa akademickiego, metodologii badań. Są też ustalenia odnoszące się do maksymalnej liczby godzin kontaktowych w semestrze i ogólnej liczby godzin kontaktowych realizowanych na danym poziomie i w danej formie studiów, jak również spis przedmiotów realizowanych na wszystkich kierunkach w APS (z określeniem wymiaru godzinowego i liczby ECTS oraz formy zajęć).

Prace nad tworzeniem bądź zmianą programu studiów przebiegają następująco:

1. Spośród pracowników Instytutu powoływany jest zespół, którego głównym zadaniem jest określenie merytorycznej zawartości programu studiów oraz ustalenie planów studiów dla formy stacjonarnej i niestacjonarnej. Zespoły powoływane są przez Rektora. Zespół analizuje zawartość merytoryczną programu z punktu widzenia: nowych trendów i osiągnięć w rozwoju nauki, zgłaszanych przez studentów oczekiwań oraz potrzeby doskonalenia ich kompetencji (interesariuszy wewnętrznych), potrzeby odpowiedzi na sugestie zgłaszane przez rynek pracy, przede wszystkim od opiekunów praktyk w uczelni i opiekunów w miejscu odbywania praktyk (interesariuszy zewnętrznych). Wnioski i postulaty może również wnieść Zakład Katedra, zespół bądź nauczyciel akademicki, poprzez zgłoszenie jej do Rektora, dyrektora Instytutu czy zespołu przygotowującego nowy program studiów wraz z uzasadnieniem oraz udokumentowaniem potrzeby dokonania zmiany. Ostateczną decyzję w sprawie zatwierdzenia programu studiów na kierunku podejmuje Senat APS, a na tej podstawie Rektor podejmuje decyzję o utworzeniu studiów.
2. Wersję programu studiów, wypracowaną przez instytutowy zespół, analizuje pod względem formalnym Dyrektor Studiów. W szczególności sprawdza zgodność programu z wytycznymi zawartymi w Uchwale Senatu. Na tym etapie Dyrektor Studiów może liczyć na administracyjne wsparcie Biura Organizacji Kształcenia.
3. Wersja programu studiów, uznana przez Dyrektora Studiów na tym etapie za ostateczną, kierowana jest do zaopiniowania przez Senacką Komisję Kształcenia i Spraw Studenckich. Komisja formułuje uwagi i zalecenia mające na celu udoskonalenie projektu programu. Zespół merytoryczny powołany w Instytucie jest zobligowany do wprowadzenia zmian zgodnie ze wskazówkami Komisji.
4. Program studiów w jego ostatecznej postaci zatwierdza Senat APS. Uchwały Senatu w sprawie programów studiów realizowanych od kolejnego roku akademickiego, w tym ich zmiany, powinny być podejmowane nie później niż w marcu roku akademickiego poprzedzającego wprowadzanie zmian.

Przeglądy programów studiów dokonywane są obligatoryjnie w sytuacji:

- zmian prawnych wynikających ze zmiany przepisów krajowych w aspekcie dostosowania programów do obowiązujących regulacji,
- wniesienia uwag i zastrzeżeń interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych zainteresowanych realizacją programu studiów,
- kłopotów z niedoborem Kandydatów podczas rekrutacji na dany kierunek studiów.

10.4. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, przydatność efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji i wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana jest przez nauczycieli akademickich w czasie trwania i na koniec zajęć dydaktycznych uwzględnionych w programach studiów, a kończących się zaliczeniem, zaliczeniem z oceną bądź egzaminem. Nauczyciele akademicy oceniają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne studentów w sześciostopniowej skali ocen (ocena niedostateczna, dostateczna, dostateczna plus, dobra, dobra plus, bardzo dobra) oraz w dwustopniowej skali zaliczeń (niezaliczone, zaliczone). Podstawą oceny jest precyzyjnie opisany w sylabusie sposób i kryteria dokonywania oceny osiągniętych efektów uczenia się oraz dokonanie tej oceny w oparciu o wskazane kryteria. Najczęściej wykorzystywane przez nauczycieli na kierunku pedagogika sposoby weryfikacji zdobytej wiedzy i umiejętności podczas seminariów, ćwiczeń, warsztatów to: kolokwia, prace pisemne, prezentacje, referaty, analizy przypadków. W przypadku wykładu sposobem weryfikacji efektów uczenia się jest egzamin w formie pisemnej (testy z pytaniami zamkniętymi i/lub otwartymi) lub egzamin w formie ustnej. Sposoby dokumentowania zaliczeń i egzaminów reguluje Zarządzenie nr 394/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 września 2022 r. w sprawie dokumentacji zaliczeń i egzaminów.

Warto zwrócić również uwagę na proces weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych w wyniku odbycia praktyk. Student, odbywając praktyki, według Regulaminu Praktyk Studenckich, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 513 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 października 2023 roku, ma dwóch opiekunów praktyk – uczelnianego oraz opiekuna w miejscu praktyki. Obydwaj są odpowiedzialni za przeprowadzenie praktyk według ustalonych w Regulaminie zasad. Podstawą zaliczenia praktyki przez uczelnianego opiekuna praktyk jest stwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się przez opiekuna praktyk w placówce.

Ostatnim etapem weryfikacji efektów uczenia się jest proces dyplomowania. Standard pracy dyplomowej określa Regulamin seminariów dyplomowych i uzyskiwania tytułu zawodowego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej przyjęty Zarządzeniem nr 127/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z 20 stycznia 2021 roku. Zapisy Regulaminu wspierają dążenie Uczelni do zapewnienia wysokiej jakości prac dyplomowych i egzaminów dyplomowych. Podnoszeniu jakości prac dyplomowych służy opieka promotorska, obecnie sprawowana nad mniejszą liczbą dyplomantów. Elementem działań związanych z zapewnieniem wysokiej jakości prac jest również procedura sprawdzania oryginalności tekstu, obecnie z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Pozytywny wynik sprawdzenia pracy z wykorzystaniem tego programu jest warunkiem zaliczenia przez promotora ostatniej części seminarium dyplomowego.

Prace dyplomowe są przez studenta wprowadzane i następnie przechowywane, w Archiwum Prac Dyplomowych (APD). System APD wykorzystywany jest także w procesie recenzowania pracy (recenzje sporządzane są i przechowywane z wykorzystaniem tego systemu). Każda praca jest recenzowana przez promotora i recenzenta.

Zwieńczeniem procesu kształcenia i ostatecznym potwierdzeniem osiągnięcia efektów uczenia się jest egzamin dyplomowy. Student przygotowuje się do egzaminu dyplomowego znając listę zagadnień (dostępnych na stronie internetowej Uczelni w zakładce Studenci). Podczas egzaminu student odpowiada na cztery pytania: związane z wylosowanym przez siebie zagadnieniem kierunkowym, związane z wylosowanym przez siebie zagadnieniem specjalnościowym oraz związane z jego pracą dyplomową – zadane przez kolejno przez promotora i recenzenta.

Od roku 2023 UZ ds. WSZJK prowadzi stałą ankietyzację absolwentów kończących studia pod kątem otrzymania danych dotyczących satysfakcji ze studiów na kierunku, oceny realizowanego programu studiów, planów dalszego kształcenia lub podjęcia pracy w zawodzie.

10.5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Proces kształcenia na kierunku pedagogika zakłada stałe bezpośrednie uczestnictwo w nim interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. W ujęciu systemowym doskonalenie planowania i realizacji programów kształcenia skupione jest na następujących działaniach i interesariuszach:

- **Uwzględnianie opinii studentów**

Uwzględnianie opinii studentów (student ma prawo wyrazić opinię na temat realizowanych przez niego zajęć prowadzonych przez konkretnego wykładowcę, poprzez semestralne ankiety ewaluacyjne, wypełniane drogą internetową, z zachowaniem dobrowolności i anonimowości. Od roku 2018/2019 roku wprowadzono udogodnienie w postaci aplikacji USOS na smartfony, która umożliwia szybki dostęp do ankiet ewaluacyjnych. Wyniki ankiet są poufne i dostępne dla ocenianego nauczyciela, dyrektora instytutu, bezpośredniego przełożonego (kierownika katedry, zakładu). Zarządzenie nr 293/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie zasad dokonywania oceny zajęć dydaktycznych obliguje dyrektorów instytutów oraz kierowników podległych im jednostek do systematycznego analizowania wyników studenckiej oceny zajęć i informowania Prorektora ds. kształcenia o działaniach w związku z nimi podejmowanych. Informacje na temat osiągnięć kadry, także jej jakości pracy dydaktycznej, brane są pod uwagę w systemie oceny pracowniczej oraz systemie nagradzania (Zarządzenie nr 596/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 lipca 2024 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 245/2021 z dnia 30 września 2021 r. w sprawie zasad, trybu i kryteriów oceny okresowej nauczycieli akademickich w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej; Zarządzenie nr 19/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 16 września 2024 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu wynagradzania Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej). Nadto oceny studentów stanowią podstawę ogłaszanego co roku rankingu zajęć najlepiej ocenianych przez studentów. Najlepiej ocenieni nauczyciele otrzymują od studentów Statuetki Sów podczas Święta Uczelni. Negatywne oceny studentów skutkują interwencjami kierowników katedr i zakładów. Zbiorcze raporty dotyczące tych ocen są sporządzane w Instytutach i przekazywane Prorektorowi do ds. Kształcenia.

Aktywnie działającym w obszarze współpracy dla podnoszenia jakości kształcenia organem Samorządu Studentów jest Zarząd. Studenci pracujący w samorządzie studenckim są członkami zespołów jakościowych działających w Uczelni, uczestniczą w pracach przygotowujących i opiniujących wszelkie rozwiązania systemowe wprowadzane w APS. Są oni sygnalistami wszelkich nieprawidłowych zachowań obserwowanych w obsłudze i realizacji procesu kształcenia. Zdanie studentów jest motorem do podejmowania konkretnych inicjatyw, np.: zainstalowanie ciemniejszych rolet w salach

wykładowych, otwarcie sal wykładowych w czasie przerwy, zmiana firmy prowadzącej bar studencki, strefa malucha, pokój dla matki z dzieckiem, zmiany w regulaminie studiów, praktyk czy seminariów dyplomowych, usprawnianie systemu elektronicznej komunikacji w Akademii – poczty, USOS, platformy e-learningowej, informatory, prace nad aplikacją na smartfony, rezygnacja ze współpracy ze źle ocenianymi nauczycielami, zmiana formy realizowanych zajęć, itd.

- **Uwzględnianie opinii nauczycieli akademickich i pracowników administracji w Akademii**

Prowadzone do tej pory co roku badania samoewaluacyjne za każdym razem dotyczą zbierania opinii nauczycieli akademickich i często pracowników administracji oraz studentów. Postulaty pracowników Akademii skutkują podejmowaniem konkretnych działań, np.: zainstalowanie ciemniejszych rolet w salach wykładowych, zmiany w regulaminie studiów, praktyk czy seminariów dyplomowych, usprawnianie systemu przepływu informacji, w tym elektronicznej komunikacji w Akademii – poczty, USOS, platformy e-learningowej, informatorów, newsletterów, aplikacji USOS na smartfony, uruchamianie szkoleń i seminariów tematycznych, zmiana ustawienia ławek w salach warsztatowych itp.

- **Uwzględnianie opinii pracodawców**

Kształcenie na kierunku pedagogika zakłada stałe uczestnictwo w nim interesariuszy zewnętrznych w osobach opiekunów praktyk w miejscach ich odbywania oraz kierowników i personelu instytucji partnerskich. Ich opinie o kompetencjach posiadanych przez studentów oraz o programie studiów wyrażane w czasie spotkań roboczych (zwłaszcza z uczelnianymi opiekunami praktyk, Radą ds. Praktyk) są systematycznie zbierane i uwzględniane w projektowaniu i realizacji programów studiów (patrz kryterium 1)

Zagadnienie opinii interesariuszy zewnętrznych doczekało się spójnych opracowań w Raportach: Raport Komisji ds. Jakości Kształcenia Wydziału Nauk Pedagogicznych (rok akademicki 2013/14) Ocena organizacji oraz realizacji praktyk studenckich, Jakość kształcenia praktycznego w APS i jego dostosowanie do rynku pracy w ocenie absolwentów i nauczycieli akademickich Raport Komisji ds. Jakości Kształcenia Wydziału Nauk Pedagogicznych rok akademicki 2017/18, Raport Komisji ds. Jakości Kształcenia (rok akademicki 2021/2022) Potrzeby nauczycieli akademickich uczestniczących w organizacji procesu kształcenia w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej dotyczące realizowania kształcenia praktycznego przygotowującego do pracy w zawodzie, Raport z badań diagnostycznych "Praktyki studenckie w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej - w opinii studentów, opiekunów uczelnianych i opiekunów w instytucjach", Warszawa 2022, Oprac. mgr Anna Pokrzywa. Koordynacja dr Ewa Dąbrowa, Raport z badań diagnostycznych "Praktyki studenckie w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej - w opinii studentów, opiekunów uczelnianych i opiekunów w instytucjach", Warszawa 2023, Oprac. mgr Anna Pokrzywa. Koordynacja dr Ewa Dąbrowa.

- **Działania doskonaląco-kontrolne podnoszące jakość i dyscyplinę zajęć**

W Instytucie Pedagogiki przeprowadzane są cyklicznie, planowane na początku roku akademickiego i realizowane w ciągu jego trwania, hospitacje zajęć dydaktycznych. Szczególną wagę przywiązuje się do hospitacji zajęć prowadzonych przez młodszych pracowników naukowo-dydaktycznych, doktorantów i pracowników realizujących zajęcia w trybie prac zleconych. Nadto przeprowadzane są hospitacje koleżeńskie, które są okazją dla nauczyciela akademickiego do zasięgnięcia zewnętrznej opinii doświadczonego kolegi na temat swojego warsztatu dydaktycznego.

Przynajmniej raz w roku akademickim przeprowadzane są audyty odbywania się zajęć dydaktycznych oraz sprawdzające studencką frekwencję. Losowo wybrany, a utrzymywany w tajemnicy termin audytu umożliwia rzetelne sprawdzenie obecności na zajęciach tak nauczycieli akademickich, jak i studentów czy słuchaczy studiów podyplomowych. Sprawozdania z audytu przedstawiane były Prorektorowi

ds. Kształcenia, a w sytuacjach wymagających wyjaśnień podejmowane są interwencje Dyrektora Instytutu. Nieobecni wykładowcy zobowiązani są do złożenia pisemnego wyjaśnienia absencji i jej odpracowania.

Informacje na temat funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, podejmowanych działań i ich efektów, publikowane były na stronie internetowej APS (zakładka: [Akademia Pedagogiki Specjalnej - Jakość kształcenia](#)). Tam też zgłaszane były uwagi i postulaty dotyczące podnoszenia jakości kształcenia. Od roku 2015/2016 dostępna była stała elektroniczna skrzynka kontaktowa. Nadto odbywały się comiesięczne spotkania projakościowe z przedstawicielami Instytutów, gdzie dyskutowane były wszelkie problemy kształcenia, poszukiwano ich rozwiązań systemowych. Od roku 2022 Centrum Doskonalenia Dydaktycznego podjęło się aktywnej działalności szkoleniowej skierowanej do nauczycieli akademickich, kardy administracyjnej wspierającej kształcenie oraz doktorantów. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia wzmacniała dodatkowo: systematyczność i cykliczność analiz wybranych obszarów badań, harmonijne wpisywanie się działań systemu w organizację pracy oraz jego „oddolność”, czyli angażowanie środowiska akademickiego nauczycieli akademickich i studentów, wynikające z namacalności działań naprawczych.

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu studiów na ocenianym kierunku

Kierunek pedagogika podlegał akredytacji PKA w 2018 roku i został pozytywnie oceniony w obszarze wszystkich kryteriów. Pomimo pozytywnej oceny program kierunku pedagogika oraz jego realizacja w obszarze zatrudniania i wspierania kadry pracującej z osobami studiującymi, rozbudowywania infrastruktury, procedur dotyczących kształcenia oraz dostosowania do potrzeb rynku pracy ulegał ciągłemu doskonaleniu. Z perspektywy czasu widać progres w tych wskazanych obszarach chociaż nadal pozostaje wiele do zrobienia.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony • Bogaty, interdyscyplinarny program kształcenia, wykorzystujący najnowsze osiągnięcia nauk społecznych, zawierający specjalności unikatowe w skali kraju i zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego. • Kształcenie opiera się na wartościach wyznaczonych przez Patronkę Akademii - Marię Grzegorzewską oraz na zasadach pedagogiki humanistycznej, co podkreśla etykę i odpowiedzialność w działaniach pedagogicznych, zapewniające wysokie standardy pedagogiczne. • Zindywidualizowany program kształcenia z ofertą zajęć do wyboru, w tym zajęć realizowanych w metodzie tutoring (rozwojowego lub naukowego), co stymuluje studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. • Stabilna kadra dydaktyczna o dużym potencjale naukowym i dydaktycznym oraz grono współpracowników o wysokospecjalistycznych kompetencjach zawodowych; Instytut aktywnie angażuje się we współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w sposób konstruktywny i wielowymiarowy, co sprzyja doskonaleniu procesu edukacyjnego, wymianie wiedzy oraz wzajemnemu uczeniu się wśród specjalistów.	Słabe strony • Umiejętności komunikacyjne w języku obcym wciąż pozostają obszarem wymagającym wzmocnienia, co wiąże się z ograniczoną opłacalnością i dostępnością zajęć prowadzonych w językach obcych. Prowadzenie takich zajęć wymaga od nauczycieli akademickich dodatkowego przygotowania i opracowania skutecznych materiałów dydaktycznych, jednak na co dzień są oni często obciążeni licznymi obowiązkami administracyjnymi, badawczymi oraz dydaktycznymi, które ograniczają ich możliwości w tej sferze. • Mimo wysokich kompetencji kadry, poziom angażowania studentów w inicjatywy przygotowujące do działalności naukowej w obszarze pedagogiki pozostaje niesatysfakcjonujący. Choć kadra dysponuje wiedzą i doświadczeniem, które mogłyby wspierać rozwój umiejętności badawczych, współpraca na polu naukowym nie jest w pełni wykorzystywana. • Ograniczona liczba ekspertów specjalizujących się w sztucznej inteligencji stanowi wyzwanie, które może utrudniać realizację nowoczesnego procesu kształcenia, przy jednoczesnym pobudzaniu studentów do samodzielnego poszukiwania wiedzy, aktywnego udziału w projektach.

	W ramach tej współpracy Instytut odgrywa wiodącą rolę, wyznaczając standardy w obszarze edukacji, rozwoju zawodowego oraz działań społecznych i kulturalnych na poziomie lokalnym, inspirując instytucje edukacyjne do wdrażania działań jakościowych.	
Czynniki zewnętrzne	Szanse • W obliczu trudnych i nieprzewidywalnych sytuacji geopolitycznych, takich jak konflikty zbrojne, kryzysy migracyjne, czy zmiany społeczne wywołane globalnymi wyzwaniami, rola specjalistów pracujących z ludźmi, w tym pedagogów, nabiera szczególnego znaczenia. Pedagogika, jako nauka zajmująca się procesem edukacji, wychowania i wsparcia społecznego, odgrywa i odgrywać będzie nieocenioną rolę w przygotowywaniu profesjonalistów do radzenia sobie z dynamicznie zmieniającą się rzeczywistością. • Szybki rozwój technologii edukacyjnych, takich jak e-learning, sztuczna inteligencja w edukacji czy narzędzia wspierające zdalne nauczanie, wymaga przygotowania pedagogów, którzy potrafią efektywnie integrować te rozwiązania w procesie kształcenia. • Współczesny rynek pracy coraz bardziej docenia umiejętności miękkie, takie jak komunikacja, empatia, rozwiązywanie konfliktów czy praca zespołowa. Pedagogika jako dyscyplina i jako kierunek studiów oferuje narzędzia i wiedzę niezbędną do rozwijania	Zagrożenia • Czynniki demograficzne, takie jak spadająca liczba urodzeń i zmiany w strukturze społeczeństwa, wywierają negatywny wpływ na liczebność studentów w Polsce, prowadząc do coraz większych trudności w utrzymaniu stabilnego poziomu kształcenia wyższego. • Kierunek pedagogika przygotowuje do zawodów, które, mimo wysokiego poziomu odpowiedzialności i zaangażowania, często charakteryzują się niskim lub przeciętnym wynagrodzeniem. W rezultacie, zawody te bywają postrzegane jako mało prestiżowe, co nie tylko zniechęca potencjalnych kandydatów do wyboru tego kierunku, ale także wpływa negatywnie na motywację studentów w trakcie nauki. • Zmiany w otoczeniu społeczno-gospodarczym oraz dynamiczny rozwój rynku pracy prowadzą do wzrostu liczby studentów studiów stacjonarnych, którzy decydują się na łączenie nauki z pracą etatową. Równoległe zobowiązania zawodowe mogą zagrażać osiąganiu przez studentów zakładanych efektów uczenia się, gdyż ograniczają czas i energię, które mogą poświęcić na naukę, a także wpływają na ich zaangażowanie

	tych kompetencji, które są kluczowe nie tylko w edukacji; • W związku z migracjami i globalizacją, systemy edukacyjne w coraz większym stopniu stają się wielokulturowe. Pedagogika włączająca, uwzględniająca różnorodność kulturową i etniczną, jest kluczowa w przygotowywaniu specjalistów	w zajęcia i aktywności edukacyjne. • Obserwuje się coraz silniejszy trend dewaluacji wykształcenia wyższego, co prowadzi do sytuacji, w której wielu absolwentów studiów licencjackich decyduje się na podjęcie pracy zaraz po ukończeniu nauki, skutkując spadkiem liczby osób kontynuujących kształcenie na studiach drugiego stopnia. • Rosnąca koncentracja na kierunkach technicznych i naukach ścisłych jako kluczowych obszarach rozwoju gospodarczego może prowadzić do mniejszego wsparcia dla kierunków społecznych, takich jak pedagogika. Może to oznaczać mniejsze finansowanie oraz ograniczone możliwości rozwoju programów pedagogicznych.
--	---	--

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia

(miejscowość)